HIVATALOS ÉRTESÍTŐ

21. szám

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE

2010. március 25., csütörtök

Tartalomjegyzék

I. Egységes szerkezetű jogi aktusok

1978. évi IV. törvény a Büntető Törvénykönyvről 4710

1979. évi 5. törvényerejű rendelet a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról 4841

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról 4847

I. Egységes szerkezetű jogi aktusok

1978. évi IV. törvény
a Büntető Törvénykönyvről[1]
(egységes szerkezetben)

ÁLTALÁNOS RÉSZ
A büntetőtörvény célja

1. §[2]

I. Fejezet
A büntetőtörvény hatálya

Időbeli hatály

2. § A bűncselekményt az elkövetése idején hatályban levő törvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban levő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálandó el, akkor az új törvényt kell alkalmazni; egyébként az új büntetőtörvénynek nincs visszaható ereje.

Területi és személyi hatály

3. § (1) A magyar törvényt kell alkalmazni a belföldön elkövetett bűncselekményre, valamint a magyar állampolgár külföldön elkövetett olyan cselekményére, amely a magyar törvény szerint bűncselekmény.

(2) A magyar törvényt kell alkalmazni a Magyar Köztársaság[3] határain kívül tartózkodó magyar hajón vagy magyar légi járművön elkövetett bűncselekményre is.

4. § (1) A magyar törvényt kell alkalmazni a nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett cselekményre is, ha az

a) a magyar törvény szerint bűncselekmény és az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő,

b)[4] állam elleni bűncselekmény (X. Fejezet), kivéve a szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedést (148. §), tekintet nélkül arra, hogy az elkövetés helyének törvénye szerint büntetendő-e,

c) emberiség elleni (XI. Fejezet) vagy olyan egyéb bűncselekmény, amelynek üldözését nemzetközi szerződés írja elő.

(2)[5] A nem magyar állampolgár által külföldön, a szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedés (148. §) esetében a magyar büntetőtörvényt kell alkalmazni, feltéve, hogy e bűncselekmény az elkövetés helyének törvénye szerint is büntetendő.

(3)[6] Az (1)–(2) bekezdés eseteiben a büntetőeljárás megindítását a legfőbb ügyész rendeli el.

Diplomáciai és nemzetközi jogon alapuló egyéb mentesség

5. § A diplomáciai és a nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvező személyek büntetőjogi felelősségre vonására nemzetközi szerződés, ennek hiányában a nemzetközi gyakorlat irányadó. A nemzetközi gyakorlat kérdésében az igazságügyért felelős miniszter[7] nyilatkozatát kell alapul venni.

---

1 A kihirdetés napja: 1978. december 31. Hatályba lépett: 1979. július 1-jén. Hatálybalépésére és végrehajtására lásd az 1979. évi 5. törvényerejű rendeletet.

2 Az 1. §-t az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

3 Az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdése értelmében, ahol a jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen Magyar Köztársaságot kell érteni.

4 A 4. § (1) bekezdés b) pontja az 1999. évi CXX. törvény 1. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

5 A 4. § (2) bekezdése az 1999. évi CXX. törvény 1. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

6 A 4. § (3) bekezdését az 1999. évi CXX. törvény 1. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

7 Az 5. §-ban az „igazságügyért felelős miniszter” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

Külföldi ítélet érvénye

6. §[8] Büntetés végrehajtásának átvétele és átengedése

7. §[9] A büntetőeljárás felajánlása

8. §[10] A kiadatás és a menedékjog

9. §[11]

II. Fejezet
A bűncselekmény és az elkövető

I. Cím
A bűncselekmény

10. § (1) Bűncselekmény az a szándékosan vagy – ha a törvény a gondatlan elkövetést is bünteti – gondatlanságból elkövetett cselekmény, amely veszélyes a társadalomra, és amelyre a törvény büntetés kiszabását rendeli.

(2) Társadalomra veszélyes cselekmény az a tevékenység vagy mulasztás, amely a Magyar Köztársaság[12] állami, társadalmi vagy gazdasági rendjét, az állampolgárok személyét vagy jogait sérti vagy veszélyezteti.

Bűntett és vétség

11. § (1) A bűncselekmény bűntett vagy vétség.

(2) Bűntett az a szándékosan elkövetett bűncselekmény, amelyre a törvény kétévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetés kiszabását rendeli el. Minden más bűncselekmény vétség.

Halmazat

12. § (1) Bűnhalmazat az, ha az elkövető egy vagy több cselekménye több bűncselekményt valósít meg, és azokat egy eljárásban bírálják el.

(2) Nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközökben többször követ el.

Szándékosság és gondatlanság

13. § Szándékosan követi el a bűncselekményt, aki magatartásának következményeit kívánja, vagy e következményekbe belenyugszik.

14. § Gondatlanságból követi el a bűncselekményt, aki előre látja magatartásának lehetséges következményeit, de könnyelműen bízik azok elmaradásában; úgyszintén az is, aki e következmények lehetőségét azért nem látja előre, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztja.

15. § Az eredményhez mint a bűncselekmény minősítő körülményéhez fűzött súlyosabb jogkövetkezmények akkor alkalmazhatók, ha az elkövetőt az eredmény tekintetében legalább gondatlanság terheli.

---

8 A 6. §-t a 2007. évi XIII. törvény 14. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

9 A 7. §-t az 1996. évi XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

10 A 8. §-t az 1996. évi XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

11 A 9. §-t az 1996. évi XXXVIII. törvény 84. §-a hatályon kívül helyezte.

12 Az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdése értelmében, ahol a jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen Magyar Köztársaságot kell érteni.

II. Cím
Kísérlet és előkészület

16. § Kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.

17. § (1) A kísérletre a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni.
(2)[13] A büntetést korlátlanul enyhíteni vagy mellőzni is lehet, ha a kísérletet alkalmatlan tárgyon, alkalmatlan eszközzel vagy alkalmatlan módon követik el.
(3) Nem büntethető kísérlet miatt, akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény befejezése, továbbá az sem, aki az eredmény bekövetkezését önként elhárítja.
(4) Ha a (2)–(3) bekezdés esetén a kísérlet már önmagában is megvalósít más bűncselekményt, az elkövető e bűncselekmény miatt büntetendő.

18. § (1) Ha a törvény külön elrendeli, előkészület miatt büntetendő, aki a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, az elkövetésre felhív, ajánlkozik, vállalkozik, vagy a közös elkövetésben megállapodik.
(2) Nem büntethető előkészület miatt
a) akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény elkövetésének a megkezdése;
b) aki az elkövetés elhárítása céljából felhívását, ajánlkozását, vállalkozását visszavonja, vagy arra törekszik, hogy a többi közreműködő az elkövetéstől elálljon, feltéve, hogy a bűncselekmény elkövetésének megkezdése bármely okból elmarad;
c) aki az előkészületet a hatóságnál feljelenti.
(3) A (2) bekezdés eseteiben, ha az előkészület már önmagában is más bűncselekmény, az elkövető e bűncselekmény miatt büntetendő.

III. Cím
Az elkövetők

19. §[14] Elkövetők a tettes, a közvetett tettes és a társtettes (tettesek), valamint a felbujtó és a bűnsegéd (részesek).

20. § (1) Tettes az, aki a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósítja.
(2)[15] Közvetett tettes az, aki a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását e cselekményért gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer, fenyegetés miatt nem büntethető vagy tévedésben levő személy felhasználásával valósítja meg.
(3) Társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását, egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg.

21. § (1) Felbujtó az, aki mást bűncselekmény elkövetésére szándékosan rábír.
(2) Bűnsegéd az, aki bűncselekmény elkövetéséhez szándékosan segítséget nyújt.
(3) A részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni.

III. Fejezet
A büntetőjogi felelősségre vonás akadályai

I. Cím
A büntethetőséget kizáró okok

22. § A büntethetőséget kizárja:
a) a gyermekkor,
b) a kóros elmeállapot,

---

[13] A 17. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.
[14] A 19. § a 2009. évi LXXX. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.
[15] A 20. § (2) bekezdését a 2009. évi LXXX. törvény 3. §-a iktatta be, egyben a (2) bekezdés jelölését (3) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

c) a kényszer és a fenyegetés,
d) a tévedés,
e)[16]
f) a jogos védelem,
g) a végszükség,
h) a magánindítvány hiánya,
i) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A gyermekkor

23. § Nem büntethető, aki a cselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét nem töltötte be.

A kóros elmeállapot

24. § (1) Nem büntethető, aki a cselekményt az elmeműködés olyan kóros állapotában – így különösen elmebetegségben, gyengeelméjűségben, szellemi leépülésben, tudatzavarban vagy személyiségzavarban – követi el, amely képtelenné teszi a cselekmény következményeinek felismerésére vagy arra, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.
(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elmeműködés kóros állapota az elkövetőt korlátozza a cselekmény következményeinek felismerésében vagy abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék.

25. § A 24. § rendelkezései nem alkalmazhatók arra, aki a cselekményt önhibájából eredő ittas vagy bódult állapotban követi el.

A kényszer és a fenyegetés

26. § (1) Nem büntethető, aki a cselekményt olyan kényszer vagy fenyegetés hatása alatt követi el, amely miatt képtelen az akaratának megfelelő magatartásra.
(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha a kényszer vagy a fenyegetés az elkövetőt korlátozza az akaratának megfelelő magatartásban.

A tévedés

27. § (1) Nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott.
(2) Nem büntethető, aki a cselekményt abban a téves feltevésben követi el, hogy az a társadalomra nem veszélyes, és erre a feltevésre alapos oka van.
(3) A tévedés nem zárja ki a büntethetőséget, ha gondatlanság okozza, és a törvény a gondatlanságból eredő elkövetést is bünteti.

A cselekmény társadalomra veszélyességének csekély foka

28. §[17]

A jogos védelem

29. § (1) Nem büntethető, akinek a cselekménye a saját, illetőleg a mások személye, javai vagy közérdek ellen intézett, illetőleg ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához szükséges.
(2)[18] Nem büntethető az sem, aki az elhárítás szükséges mértékét ijedtségből vagy menthető felindulásból túllépi.
(3) A megtámadott nem köteles kitérni a jogtalan támadás elől.

---

[16] A 22. § e) pontját a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.
[17] A 28. §-t a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.
[18] A 29. § (2)–(3) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

29/A. §[19] Nem büntethető, aki a saját, illetőleg a mások személye vagy javai elleni jogtalan támadás megelőzéséhez szükséges védelmi eszközt alkalmaz, ha az az élet kioltására nem alkalmas, és annak folytán a jogtalan támadó szenved sérelmet, továbbá ha a védekező a sérelem elkerülése érdekében mindent megtett, ami tőle az adott helyzetben elvárható volt.

A végszükség

30. §
(1) Nem büntethető, aki a saját, illetőleg a mások személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelmében így jár el, feltéve, hogy a veszély előidézése nem róható a terhére, és a cselekménye kisebb sérelmet okoz, mint amelynek elhárítására törekedett.
(2) Nem büntethető az sem, aki azért okoz akkora vagy nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett, mert ijedtségből vagy menthető felindulásból képtelen felismerni a sérelem nagyságát.
(3) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az ijedtség vagy a menthető felindulás az elkövetőt korlátozza a sérelem nagyságának felismerésében.
(4) Nem állapítható meg végszükség annak javára, akinek a veszély vállalása hivatásánál fogva kötelessége.

A magánindítvány hiánya

31. §
(1) A törvényben meghatározott esetekben a bűncselekmény csak magánindítványra büntethető.
(2) A magánindítvány előterjesztésére a sértett jogosult.
(3)[20] Cselekvőképtelen kiskorú sértett helyett a magánindítványt törvényes képviselője terjesztheti elő. Ha a sértett korlátozottan cselekvőképes, magánindítványt önállóan terjeszthet elő. Korlátozottan cselekvőképes sértett helyett a törvényes képviselő akkor terjesztheti elő a magánindítványt, ha jognyilatkozat önálló megtételére őt bíróság feljogosította. Ezekben az esetekben a magánindítvány előterjesztésére a gyámhatóság is jogosult.
(4) Ha a magánindítvány előterjesztésére jogosult sértett meghal, a hozzátartozója jogosult a magánindítvány előterjesztésére.
(5) Bármelyik elkövetővel szemben előterjesztett magánindítvány valamennyi elkövetőre hatályos.
(6) A magánindítvány nem vonható vissza.

II. Cím
A büntethetőséget megszüntető okok

32. § A büntethetőséget megszünteti
a) az elkövető halála,
b) az elévülés,
c) a kegyelem,
d)[21] a tevékeny megbánás,
e) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A büntethetőség elévülése

33. §
(1) A büntethetőség elévül
a)[22] olyan bűntett esetén, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető, húsz év;
b) egyéb bűncselekmény esetén a büntetési tétel felső határának megfelelő idő, de legalább három év elteltével.

---

19 A 29/A. §-t a 2009. évi LXXX. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.
20 A 31. § (3) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 11. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.
21 A 32. § d) pontja a 2006. évi LI. törvény 262. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.
22 A 33. § (1) bekezdés a) pontja az 1993. évi XVII. törvény 1. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

(2)[23] Nem évül el

a) az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt és az 1440/1945. (V. 1.) ME rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME rendelet 11. és 13. §-ában[24] meghatározott háborús bűntettek;

b) az emberiség elleni egyéb bűncselekmények (XI. Fejezet);

c)[25] az emberölés súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bekezdés a)–h) pontjai];

d) az emberrablás és az elöljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [175/A. § (4) bekezdés, 355. § (5) bekezdés a) pont];

e) a terrorcselekmény, a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése [26]és a zendülés súlyosabban minősülő esetei, ha a halált szándékosan okozva követik el [261. § (1) bekezdés,[27] 262. § (2) bekezdés, 352. § (3) bekezdés b) pont]

büntethetősége.

34. § Az elévülés határidejének kezdő napja

a) befejezett bűncselekmény esetén az a nap, amikor a törvényi tényállás megvalósul,

b) kísérlet és előkészület esetén az a nap, amikor az ezeket megvalósító cselekmény véget ér,

c) olyan bűncselekmény esetén, amely kizárólag kötelesség teljesítésének elmulasztásával valósul meg, az a nap, amikor az elkövető még a büntetőtörvényben megállapított következmény nélkül eleget tehetne kötelességének,

d) olyan bűncselekmény esetén, amely jogellenes állapot fenntartásában áll, az a nap, amikor ez az állapot megszűnik.

35. § (1) Az elévülést félbeszakítja a büntetőügyekben eljáró hatóságoknak az elkövető ellen a bűncselekmény miatt foganatosított büntetőeljárási cselekménye. A félbeszakítás napján az elévülés határideje ismét elkezdődik.

(2)[28] Ha a büntetőeljárást felfüggesztik, a felfüggesztés tartama az elévülés határidejébe nem számít be. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a büntetőeljárást azért függesztik fel, mert az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható, ismeretlen helyen tartózkodik vagy elmebeteg lett.

(3)[29] Az elévülés határidejébe nem számít be az a tartam sem, amely alatt személyes mentesség folytán a büntetőeljárás azért nem volt megindítható vagy folytatható, mert a törvényben biztosított mentelmi jogot a döntésre jogosult nem függesztette fel, illetőleg az eljárás megindításához vagy folytatásához a hozzájárulását nem adta meg. Ez a rendelkezés nem alkalmazható olyan magánindítványra büntethető bűncselekmény esetén, amely miatt a vádat a magánvádló képviseli.

(4) Próbára bocsátás (72. §) esetén a próbaidő tartama az elévülés határidejébe nem számít be.

(5)[30] Ha az ügyész a vádemelést elhalasztja, ennek tartama az elévülés határidejébe nem számít be.

Tevékeny megbánás[31]

36. § (1)[32] Nem büntethető, aki a személy elleni (XII. Fejezet I. és III. Cím), közlekedési (XIII. Fejezet) vagy vagyon elleni (XVIII. Fejezet) vétség vagy háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett elkövetését a vádemelésig beismerte, és közvetítői eljárás keretében a sértett által elfogadott módon és mértékben a bűncselekménnyel okozott sérelmet jóvátette.

---

23 A 33. § (2) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 1. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

24 A 2/1994. (I. 14.) AB határozat megállapította, hogy a 33. § (2) bekezdés a) pontja az Nbr. 11. § 5. pontjában és 13. § 2. pontjában meghatározott háborús bűntettekre vonatkoztatható.

25 A 33. § (2) bekezdés c) pontjában a „[166. § (2) bekezdés a)–h) pontjai]" szöveget a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

26 A 33. § (2) bekezdés e) pontjában a „légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése" szöveget a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

27 A 33. § (2) bekezdés e) pontjában a „261. § (1) bekezdés" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

28 A 35. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 51. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

29 A 35. § (3) bekezdését a 2001. évi CXXI. törvény 2. §-a iktatta be, egyben a (3) bekezdés jelölését (4) bekezdésre módosította. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

30 A 35. § (5) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 263. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

31 A 36. § és alcíme a 2006. évi LI. törvény 264. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

32 A 36. § (1)–(2) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 6. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elkövető az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmények esetében az ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett elkövetését a vádemelésig beismerte, és közvetítői eljárás keretében a sértett által elfogadott módon és mértékben a bűncselekménnyel okozott sérelmet jóvátette.

(3) Az (1)–(2) bekezdés alkalmazásának nincs helye, ha az elkövető

a) többszörös vagy különös visszaeső,

b) a bűncselekményt bűnszervezetben követte el,

c) bűncselekménye halált okozott,

d a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt vagy a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélése után, a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt, illetőleg próbára bocsátás vagy vádemelés elhalasztásának tartama alatt követte el,

e)[33] korábban szándékos bűncselekménye miatt közvetítői eljárásban vett részt, és ennek eredményeként vele szemben a 36. § (1) vagy (2) bekezdését alkalmazták, ha az ügydöntő határozat jogerőre emelkedésétől az újabb szándékos bűncselekmény elkövetéséig két év még nem telt el.

IV. Fejezet
Büntetések és intézkedések

I. Cím
A büntetések

A büntetés célja

37. § A büntetés a bűncselekmény elkövetése miatt a törvényben meghatározott joghátrány. A büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el.

A büntetési nemek

38. §[34] (1) Büntetések

a) a szabadságvesztés,

b) a közérdekű munka,

c) a pénzbüntetés,

d) a foglalkozástól eltiltás,

e) a járművezetéstől eltiltás,

f) a kiutasítás.

(2) Mellékbüntetések

a) a közügyektől eltiltás,

b) a kitiltás.

(3) Ha a bűncselekmény büntetési tételének felső határa háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb, akkor szabadságvesztés helyett közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás vagy kiutasítás, illetőleg e büntetések közül több is kiszabható.

(4) A büntetések – az (5) és (6) bekezdésben foglalt kivétellel – egymás mellett is kiszabhatók.

(5) Ha a bűncselekményt e törvény kizárólag pénzbüntetéssel rendeli büntetni, e büntetés helyett vagy mellett más büntetés nem szabható ki.

(6) Nem szabható ki

a) szabadságvesztés mellett közérdekű munka,

b) kiutasítás mellett közérdekű munka vagy pénzbüntetés.

(7) Közügyektől eltiltás vagy kitiltás szabadságvesztés mellett szabható ki.

---

33 A 36. § (3) bekezdés e) pontját a 2009. évi LXXX. törvény 6. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

34 A 38. § a 2009. évi LXXX. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

A halálbüntetés

39. §[35]

A szabadságvesztés

40. § (1) A szabadságvesztés életfogytig vagy határozott ideig tart.

(2)[36] A határozott ideig tartó szabadságvesztés legrövidebb tartama két hónap, leghosszabb tartama tizenöt év; életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntetendő bűncselekmény, bűnszervezetben, különös vagy többszörös visszaesőként történő elkövetés, továbbá halmazati vagy összbüntetés esetén húsz év.

(3)[37] Életfogytig tartó szabadságvesztés azzal szemben szabható ki, aki a bűncselekmény elkövetésekor a huszadik életévét betöltötte.

41. § (1) A szabadságvesztést büntetés-végrehajtási intézetben, fegyház, börtön vagy fogház fokozatban kell végrehajtani.

(2) A szabadságvesztés végrehajtásának rendjét, valamint az elítélt kötelezettségeit és jogait külön jogszabály határozza meg.

(3) A szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetelnek az elítéltnek azok az állampolgári jogai és kötelezettségei, amelyek a büntetés céljával ellentétesek, így különösen, amelyekre a közügyektől eltiltás kiterjed.

42. § (1)[38] Fegyházban kell végrehajtani az életfogytig tartó szabadságvesztést.

(2) Fegyházban kell végrehajtani a hároméves vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztést, ha

a) állam vagy emberiség elleni bűncselekmény (X. és XI. Fejezet),

b)[39] 1.[40] terrorcselekmény (261. §), légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése [41](262. §), visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel (263. §), visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel [263/A. § (1)–(3) bek.], haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel visszaélés[42] (263/B. §), bűnszervezetben részvétel (263/C. §), visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §),[43]

2.[44] az emberölés, az emberrablás, az emberkereskedelem, az erőszakos közösülés, a szemérem elleni erőszak,[45] a közveszélyokozás, a nemzetközi gazdasági tilalom megszegése [46]és a rablás súlyosabban minősülő esetei [166. § (2) bek., 175/A. § (2)–(4) bek., 175/B. § (3)–(5) bek[47]., 197. § (2)–(3) bek., 198. § (2)–(3) bek., 259. § (2)–(3) bek., 261/A. § (3) bek., 321. § (3)–(4) bek.],

3.[48] visszaélés kábítószerrel súlyosabban minősülő esetei [282. § (2) bek., 282/A. § (2) és (3) bek., 282/B. § (2) és (3) bek.],

---

35 A 39. §-t a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

36 A 40. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

37 A 40. § (3) bekezdését az 1998. évi LXXXVII. törvény 2. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

38 A 42. § (1) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 4. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

39 A 42. § (2) bekezdés b) pontja az 1998. évi LXXXVII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

40 A 42. § (2) bekezdés b) pont 1. alpontjában a „bűnszervezetben részvétel (263/C. §)" szöveget a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (3) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

41 A 42. § (2) bekezdés b) pont 1. alpontjában a „légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése" szöveget a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

42 A 42. § (2) bekezdés b) pont 1. alpontjában a „haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel visszaélés" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

43 A 42. § (2) bekezdés b) pont 1. alpontjából a „visszaélés kábítószerrel (282. §)" szövegrészt a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

44 A 42. § (2) bekezdés b) pont 2. pontja a 2001. évi CXXI. törvény 5. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

45 A 42. § (2) bekezdés b) pont 2. alpontjából a „a természet elleni erőszakos fajtalanság," valamint a „200. § (2)–(3) bek.," szövegrészt a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

46 A 42. § (2) bekezdés b) pont 2. alpontjában a „nemzetközi gazdasági tilalom megszegése" szöveget a 2005. évi XCI. törvény 29. § (3) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

47 A 42. § (2) bekezdés b) pont 2. alpontjában a „175/B. § (3)–(5) bek.," szöveget a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés a) pontja álapította meg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

48 A 42. § (2) bekezdés b) pont 3. alpontját a 2003. évi II. törvény 2. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

c)[49] életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető katonai bűncselekmények (XX. Fejezet) miatt szabták ki.

(3)[50] Fegyházban kell végrehajtani a két évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztést, ha az elítélt többszörös visszaeső, vagy a bűncselekményt bűnszervezetben követte el.

43. § Börtönben kell végrehajtani a szabadságvesztést – a 42. § esetét kivéve –, ha

a) bűntett miatt szabták ki,

b) vétség miatt szabták ki és az elítélt visszaeső.

44. § Fogházban kell végrehajtani a vétség miatt kiszabott szabadságvesztést, kivéve, ha az elítélt visszaeső.

45. § (1)[51] Ha a bíróság szabadságvesztést alkalmaz, fegyházat, börtönt vagy fogházat szab ki.

(2) A büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre (83. §) – különösen az elkövető személyiségére és a bűncselekmény indítékára – tekintettel a törvényben előírtnál eggyel szigorúbb vagy enyhébb végrehajtási fokozat határozható meg.

46. § (1) A büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartás esetén a bíróság úgy rendelkezhet, hogy a büntetés hátralevő részét eggyel enyhébb fokozatban kell végrehajtani; ha pedig az elítélt a büntetésvégrehajtás rendjét ismételten és súlyosan megzavarja, a bíróság elrendelheti, hogy a büntetés hátralevő részét eggyel szigorúbb fokozatban hajtsák végre.

(2) Az elítélt megváltozott magatartására figyelemmel a bíróság az (1) bekezdés alapján hozott határozatát hatályon kívül helyezheti.

(3)[52] Életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés végrehajtása során az (1) bekezdés nem alkalmazható.

Feltételes szabadságra bocsátás

47. § (1) A bíróság a határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítéltet feltételes szabadságra bocsátja, ha – különösen a büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartására és arra a készségére tekintettel, hogy törvénytisztelő életmódot fog folytatni – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

(2) Feltételes szabadságra bocsátásnak csak akkor van helye, ha az elítélt

– fegyházban végrehajtandó büntetésének legalább négyötöd részét,

– börtönben végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét,

– fogházban végrehajtandó büntetésének legalább kétharmad részét

kitöltötte.

(3)[53] Három évet meg nem haladó szabadságvesztés kiszabása esetén – különös méltánylást érdemlő esetben – a bíróság ítéletében akként rendelkezhet, hogy az elítélt a büntetése fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha az elítélt többszörös visszaeső.

(4)[54] Nem bocsátható feltételes szabadságra

a) akit olyan szándékos bűncselekmény miatt ítéltek szabadságvesztésre, amelyet korábbi végrehajtandó szabadságvesztésre ítélése után, a végrehajtás befejezése előtt követett el,

b)[55] aki a szabadságvesztésből legalább két hónapot nem töltött ki,

c)[56] az erőszakos többszörös visszaeső,

---

49 A 42. § (2) bekezdés c) pontja az 1993. évi XVII. törvény 4. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

50 A 42. § (3) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 5. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

51 A 45. § (1) bekezdése az 1987. évi III. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1988. január 1-jétől.

52 A 46. § (3) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

53 A 47. § (3) bekezdését az 1997. évi LXXIII. törvény 1. §-a iktatta be, egyben a (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre módosította. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől. A 47. § (3) bekezdés második mondatát a 2003. évi II. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

54 A 47. § (4) – eredetileg (3) – bekezdését az 1993. évi XVII. törvény 5. §-a állapította meg. Hatályos: 1993. május 15-étől. A (4) bekezdés számozását (3) bekezdésről (4) bekezdésre az 1997. évi LXXIII. törvény 1. §-a módosította. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

55 A 47. § (4) bekezdés b) pontja az 1998. évi LXXXVII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

56 A 47. § (4) bekezdés c) pontját a 2009. évi LXXX. törvény 9. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

d)[57] aki a bűncselekményt bűnszervezetben követte el,

e)[58] aki a szabadságvesztés letöltését önhibájából nem kezdte meg.

47/A. §[59] (1) Életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabása esetén a bíróság az ítéletében meghatározza a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárja.

(2) Ha a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét nem zárja ki, annak legkorábbi időpontját legalább húsz évben, ha az életfogytig tartó szabadságvesztést olyan bűncselekmény miatt szabta ki, amelynek büntethetősége nem évül el, legalább harminc évben határozza meg.

47/B. §[60] (1) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélése előtt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt határozott tartamú végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés időtartamáig elhalasztja.

(2) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélése előtt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás alatt határozott tartamú végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés időtartamáig elhalasztja.

(3) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt határozott tartamú szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott ideig tartó szabadságvesztés tartamáig, de legalább öt és legfeljebb húsz év közötti időtartamra elhalasztja.

(4) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtása alatt elkövetett bűncselekmény miatt az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás alatt határozott tartamú szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés tartamáig, de legalább öt és legfeljebb húsz év közötti időtartamra elhalasztja.

(5) Ha az elítéltet az életfogytig tartó szabadságvesztésből történt feltételes szabadságra bocsátás alatt elkövetett bűncselekmény miatt határozott tartamú szabadságvesztésre ítélik, a bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, és a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztés tartamáig, de legalább öt és legfeljebb húsz év közötti időtartamra elhalasztja.

(6)[61] Ha az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának elhalasztására az (1), (2), (4) és (5) bekezdés szerinti határozott tartamú szabadságvesztés miatt kerül sor, a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a határozott tartamú szabadságvesztésbe beszámított előzetes fogva tartás, valamint házi őrizet idejének figyelembevételével kell megállapítani.

47/C. §[62] (1) A bíróság az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítéltet akkor bocsáthatja feltételes szabadságra, ha a szabadságvesztésből az elítélt letöltötte a bíróság által meghatározott időtartamot, és alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

(2) Nem bocsátható feltételes szabadságra az elítélt, ha ismételten életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélik. Ha a korábbi életfogytig tartó szabadságvesztést még nem hajtották végre, az ismételten kiszabott életfogytig tartó szabadságvesztés nem hajtható végre.

48. § (1)[63] A feltételes szabadság tartama azonos a szabadságvesztés hátralevő részével, de legalább egy év, életfogytig tartó szabadságvesztés esetén tizenöt év.

(2) Ha a szabadságvesztés hátralevő része egy évnél rövidebb, és végrehajtását nem rendelték el, a büntetést – a feltételes szabadság letelte után – a hátralevő rész utolsó napjával kell kitöltöttnek tekinteni.

---

57 A 47. § (4) bekezdés d) pontja a 2001. évi CXXI. törvény 6. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

58 A 47. § (4) bekezdés e) pontját a 2009. évi LXXX. törvény 9. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

59 A 47/A. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

60 A 47/B. §-t az 1998. évi LXXXVII. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

61 A 47/B. § (6) bekezdését a 2007. évi CLXII. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

62 A 47/C. §-t az 1998. évi LXXXVII. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

63 A 48. § (1) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 6. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

(3)[64] A feltételes szabadság tartamára, de legkevesebb egy évre az elítélt pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha a feltételes szabadságra bocsátott elítélt visszaeső, pártfogó felügyelet alatt áll.

(4)[65] A bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, ha az elítéltet az ítélet jogerőre emelkedését megelőzően vagy azt követően elkövetett bűncselekmény miatt a feltételes szabadság alatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik. A bíróság a feltételes szabadságot megszünteti, ha az elítéltet a feltételes szabadság alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik. Ha az elítéltet egyéb büntetésre ítélik, vagy ha a magatartási szabályokat megszegi, a bíróság a feltételes szabadságot megszüntetheti.

(5) A feltételes szabadság megszüntetése esetén a feltételes szabadságon eltöltött idő a szabadságvesztésbe nem számít be.

48/A. §[66] (1)[67] Ha az elítélttel szemben több határozott ideig tartó, összbüntetésbe nem foglalható szabadságvesztést kell végrehajtani – ideértve a pénzbüntetés vagy a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztést is –, és a szabadságvesztések folyamatos végrehajtása során a bíróság az elítéltet bármely szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátotta, a feltételes szabadság mindaddig nem kezdhető meg, amíg az elítélt más szabadságvesztést tölt.

(2) Ha a bíróság az elítéltet több szabadságvesztésből bocsátotta feltételes szabadságra, az elítélt a több feltételes szabadságot egyidejűleg párhuzamosan tölti.

(3) A 48. § (4) bekezdése esetén a párhuzamosan töltött feltételes szabadságok mindegyikénél külön kell vizsgálni, hogy a feltételes szabadság megszüntetésének feltételei fennállnak-e.

A közérdekű munka[68]

49. §[69] (1) A közérdekű munkára ítélt köteles a részére – a bíróság ítéletében – meghatározott munkát végezni. Az elítélt személyi szabadsága egyébként nem korlátozható.

(2) Közérdekű munkaként olyan munka végzése határozható meg, amelyet az elítélt – figyelemmel egészségi állapotára és képzettségére – előreláthatóan képes elvégezni.

(3) A közérdekű munkát az elítélt – ha jogszabály másként nem rendelkezik – hetenként legalább egy napon, a heti pihenőnapon vagy a szabadidejében díjazás nélkül végzi.

(4)[70] A közérdekű munka tartamát órákban kell meghatározni, legkisebb mértéke negyvenkettő, legnagyobb mértéke háromszáz óra.

50. § (1)[71] Ha az elítélt a munkakötelezettségének önként nem tesz eleget, a közérdekű munka, illetőleg ennek hátralévő része helyébe szabadságvesztés lép. Ezt a szabadságvesztést fogházban kell végrehajtani.

(2)[72] A közérdekű munka, illetőleg ennek hátralévő része helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy hat óra közérdekű munkának egy napi szabadságvesztés felel meg. Az átváltoztatás után fennmaradó közérdekű munkának egy napi szabadságvesztés felel meg.

(3)[73] A közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztés két hónapnál rövidebb is lehet.

---

64 A 48. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 10. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

65 A 48. § (4) bekezdése a 2009. évi CXXXVI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. január 13-ától.

66 A 48/A. §-t az 1999. évi CXX. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

67 A 48/A. § (1) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 11. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

68 A 49. § alcíme az 1993. évi XVII. törvény 7. §-a megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

69 A 49. § az 1997. évi LXXIII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

70 A 49. § (4) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

71 Az 50. § az 1993. évi XVII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. évi május 15-étől.

72 Az 50. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 13. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

73 Az 50. § (3) bekezdését a 2009. évi LXXX. törvény 13. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

A pénzbüntetés

51. §[74] (1) A pénzbüntetést úgy kell kiszabni, hogy – figyelemmel a cselekménnyel elért vagy elérni kívánt anyagi előnyre is – meg kell állapítani a pénzbüntetés napi tételeinek számát és – az elkövető vagyoni, jövedelmi, személyi viszonyaihoz és életviteléhez mérten – az egynapi tételnek megfelelő összeget.

(2) Akit határozott tartamú szabadságvesztésre ítélnek, és megfelelő keresete (jövedelme) vagy vagyona van, ha a bűncselekményt haszonszerzés céljából követte el, pénzbüntetésre is kell ítélni.

(3) A pénzbüntetés legkisebb mértéke harminc, legnagyobb mértéke ötszáznegyven napi tétel. Egy napi tétel összegét legalább kettőezer-ötszáz és legfeljebb kettőszázezer forintban kell meghatározni.

(4) A bíróság az ügydöntő határozatában – az elkövető vagyoni, jövedelmi viszonyaira tekintettel – rendelkezhet úgy, hogy az elkövető a pénzbüntetést legfeljebb két éven belül havi részletekben fizetheti meg.

52. §[75] (1) Ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizeti meg, illetve részletfizetés engedélyezése esetén egyhavi részlet megfizetését elmulasztja, a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

(2) A meg nem fizetett pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép. Ilyenkor a szabadságvesztés két hónapnál rövidebb is lehet.

(3) Ha a pénzbüntetést végrehajtandó szabadságvesztés mellett szabták ki, vagy a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását elrendelték, a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtási fokozatára a szabadságvesztés fokozata az irányadó.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott eseten kívül a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést fogház fokozatban kell végrehajtani.

53–55. §[76]

A foglalkozástól eltiltás

56. §[77] (1) Foglalkozásától azt lehet eltiltani, aki a bűncselekményt

a) szakképzettséget igénylő foglalkozása szabályainak megszegésével követi el, vagy

b) foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követi el.

(2)[78] Foglalkozásától el kell tiltani azt, aki a közélet tisztasága elleni bűncselekményt foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követi el.

(3) A foglalkozástól eltiltás mellékbüntetés alkalmazása szempontjából foglalkozásnak minősül az is, ha az elkövető a gazdálkodószervezet általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója; a szövetkezet igazgatóságának vagy felügyelőbizottságának tagja; a gazdasági társaság vezető tisztségviselője, illetve felügyelőbizottságának tagja vagy egyéni vállalkozó.

[(3)[79] A foglalkozástól eltiltás büntetés alkalmazása szempontjából foglalkozásnak minősül az is, ha az elkövető a vállalkozás vezető tisztségviselője, a vállalkozás általános vezetését ellátó szerv tagja, illetve igazgatója, vagy felügyelőbizottságának tagja, avagy egyéni vállalkozó.]

(3) Az (1) bekezdés a) pontja azzal szemben is alkalmazható, aki a bűncselekmény elkövetésekor a tevékenységet nem a foglalkozásaként gyakorolta, de rendelkezik annak a foglalkozásnak a gyakorlásához szükséges szakképesítéssel, amely szabályainak megszegésével a bűncselekményt elkövette.

---

74 Az 51. § a 2009. évi LXXX. törvény 14. §-ával megállapított szöveg. Az (1), (3) és (4) bekezdés hatályos 2010. január 1-jétől, a (2) bekezdés hatályos 2010. május 1-jétől.

75 Az 52. § a 2009. évi LXXX. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Az (1)–(2) bekezdés hatályos 2010. január 1-jétől, a (3)–(4) bekezdés hatályos 2010. május 1-jétől.

76 Az 53–55. §-t és alcímét a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

77 Az 56. § a 2009. évi XLVII. törvény 100. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. június 30-ától.

78 Az 56. § (2) bekezdését a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (1) bekezdése iktatta be, egyben a (2) bekezdés számozását (3) bekezdésre módosította. Hatályos: 2010. április 1-jétől. [A 2009. évi CLXIII. törvény az 56. § (3) bekezdésének számozását nem módosította (4) bekezdésre, így a §-nak két (3) bekezdése van.]

79 Az 56. § (3) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől. [Az egységes szerkezet a két (3) bekezdés közül értelemszerűen az elsőnek a módosítását jelöli.]

57. § (1)[80] A foglalkozástól eltiltás végleges hatályú vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az tiltható el, aki a foglalkozás gyakorlására alkalmatlan, vagy arra méltatlan. A határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2)[81] A foglalkozástól eltiltás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik. Ha a foglalkozástól eltiltást szabadságvesztés mellett szabják ki, a foglalkozástól eltiltás tartamába nem számít bele az az idő, amely alatt az elítélt a szabadságvesztését tölti, illetve amíg kivonja magát a szabadságvesztés végrehajtása alól. Ha a feltételes szabadságot nem szüntetik meg, a feltételes szabadságon töltött időt a foglalkozástól eltiltás tartamába be kell számítani.

(3)[82] Határozott ideig tartó eltiltás esetén a szakképzettséget igénylő foglalkozás újból való gyakorlása attól tehető függővé, hogy az eltiltott a foglalkozás gyakorlásához szükséges jártasságot az eltiltás tartamának letelte után meghatározott módon igazolja. A végleges hatályú eltiltás alól a bíróság az eltiltottat kérelemre mentesítheti, ha az eltiltás óta tíz év eltelt, és az eltiltott a foglalkozás gyakorlására alkalmas, illetőleg arra érdemes. Nem mentesíthető, aki a bűncselekményt bűnszervezetben követte el, és méltatlanság miatt a bíróság a foglalkozástól véglegesen eltiltotta.

A járművezetéstől eltiltás

58. § (1) A járművezetéstől el lehet tiltani azt, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt, vagy bűncselekmények elkövetéséhez járművet használ.

(2) A járművezetéstől eltiltás meghatározott fajtájú járműre is vonatkozhat.

59. § (1) A járművezetéstől eltiltás végleges hatályú vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az tiltható el, aki a járművezetésre alkalmatlan. A határozott ideig tartó eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2)[83] A foglalkozástól eltiltás tartamának számítására [57. § (2) bekezdés], valamint a foglalkozáshoz szükséges jártasság igazolására és a végleges eltiltás alóli mentesítésre vonatkozó rendelkezést [57. § (3) bekezdés] a járművezetéstől eltiltás esetén megfelelően alkalmazni kell.

(3)[84] A járművezetéstől eltiltás tartamába be kell számítani azt az időt, amelynek tartamára az elkövető vezetői engedélyét – a járművezetéstől eltiltásra ítélését megelőzően – a bűncselekménnyel összefüggésben visszavonták.

60. §[85]

A kiutasítás

61. §[86] (1) Azt a nem magyar állampolgár elkövetőt, akinek az országban tartózkodása nem kívánatos, a Magyar Köztársaság területéről ki kell utasítani. A kiutasított köteles az ország területét elhagyni, és a kiutasítás tartama alatt nem térhet vissza.

(2)[87] Nem utasítható ki az, aki a külön törvényben meghatározottak szerint menedékjogot élvez.

(3)[88] A kiutasítás végleges hatályú, vagy határozott ideig tart. Végleges hatállyal az utasítható ki, akit legalább tíz évi szabadságvesztésre ítélnek állam vagy emberiség elleni bűncselekmény (X. és XI. Fejezet), emberrablás (175/A. §), emberkereskedelem (175/B. §), terrorcselekmény (261. §), nemzetközi gazdasági tilalom megszegése (261/A. §), légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése (262. §), visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel [263. § (2) bek.], visszaélés

---

80 Az 57. § (1) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 8. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

81 Az 57. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 16. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

82 Az 57. § (3) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 8. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

83 Az 59. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 17. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

84 Az 59. § (3) bekezdését a 2009. évi LXXX. törvény 17. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

85 A 60. §-t és alcímét a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

86 A 61. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 10. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

87 A 61. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 18. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

88 A 61. § (3) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 2. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. július 1-jétől.

lőfegyverrel vagy lőszerrel [263/A. § (2) bek.], visszaélés kábítószerrel (282-282/B. §), illetve bűncselekménynek bűnszervezetben (137. § 8. pont) történő elkövetése miatt, és – figyelemmel az elkövetés jellegére, az elkövető kapcsolataira – az országban tartózkodása a közbiztonságot jelentősen veszélyeztetné. A külön törvény szerinti szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy végleges hatállyal nem utasítható ki.

(4)[89] A határozott ideig tartó kiutasítás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év. A kiutasítás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik. A kiutasítás tartamába nem számít bele az az idő, amely alatt az elítélt a szabadságvesztés-büntetését tölti.

(5) A végleges hatályú kiutasítás alól a bíróság a kiutasítottat, kérelmére mentesítheti, ha arra érdemes és a kiutasítás óta tíz év eltelt.

(6)[90] A külön törvény szerinti szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, valamint a Magyar Köztársaság területén letelepedettként vagy bevándoroltként tartózkodási joggal rendelkezővel szemben kiutasításnak csak olyan bűncselekmény elkövetése miatt lehet helye, amely öt évi vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő.

(7) Kiutasításnak csak tíz évi vagy azt meghaladó tartamú szabadságvesztés kiszabása esetén lehet helye azzal szemben,

a) aki a Magyar Köztársaság területén legalább tíz éve jogszerűen tartózkodik,

b) aki fiatalkorú,

c) akinek a családi élet tiszteletben tartásához való joga sérülne

feltéve, ha az elkövetőnek az országban tartózkodása a közbiztonságot jelentősen veszélyeztetné.

A közügyektől eltiltás[91]

62. §[92] (1) Azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélnek, és méltatlan arra, hogy a közügyekben részt vegyen, azok gyakorlásától el kell tiltani.

(2) A közügyektől eltiltott

a) nem vehet részt népképviseleti szerv tagjainak választásában, népszavazásban és népi kezdeményezésben,

b) nem lehet hivatalos személy,

c) nem működhet népképviseleti szerv testületében (bizottságában),

d) nem viselhet tisztséget társadalmi szervezetben, köztestületben, közalapítványban,

e) nem érhet el katonai rendfokozatot,

f) nem kaphat belföldi kitüntetést és külföldi kitüntetés elfogadására engedélyt.

(3) A közügyektől eltiltott az ítélet jogerőre emelkedésével elveszti

a) mindazon tagságát, állását, tisztségét vagy megbízatását, amelynek elnyerését az (1) bekezdés kizárja,

b) katonai rendfokozatát, továbbá belföldi kitüntetését és azt a jogát, hogy külföldi kitüntetést viselhessen.

63. §[93] (1) A közügyektől eltiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama tíz év.

(2) A közügyektől eltiltás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik. Ebbe nem számít bele az az idő, amely alatt a közügyektől eltiltással érintett jogok a 41. § (3) bekezdése értelmében szünetelnek, valamint amíg az elítélt kivonja magát a szabadságvesztés végrehajtása alól. Ha a feltételes szabadságot nem szüntetik meg, a feltételes szabadságon töltött időt a közügyektől eltiltás tartamába be kell számítani.

---

89 A 61. § (4) bekezdése a 2005. évi XCI. törvény 1. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

90 A 61. § (6) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 2. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. július 1-jétől.

91 A 62. § alcíme a 2009. évi LXXX. törvény 19. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

92 A 62. § a 2009. évi LXXX. törvény 19. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

93 A 63. §-t a 2009. évi LXXX. törvény 20. §-a iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

A kitiltás[94]

64. §[95] (1) A törvényben meghatározott esetekben azt, akit szabadságvesztésre ítélnek, egy vagy több helységből vagy az ország meghatározott részéből ki lehet tiltani, ha e helyeken tartózkodása a közérdeket veszélyezteti.

(2) A kitiltás legrövidebb tartama egy év, leghosszabb tartama öt év. A foglalkozástól eltiltás tartamának számítására vonatkozó rendelkezést [57. § (2) bekezdés] a kitiltás esetében megfelelően alkalmazni kell.

65. §[96]

A büntetés végrehajtását kizáró okok

66. § A büntetés végrehajtását kizárja

a) az elítélt halála,

b) az elévülés,

c) a kegyelem,

d) a törvényben meghatározott egyéb ok.

A büntetés elévülése

67. § (1)[97] A szabadságvesztés végrehajthatósága elévül

a) tizenöt évi szabadságvesztés vagy ennél súlyosabb büntetés esetén húsz év,

b) tíz évi vagy ezt meghaladó tartamú szabadságvesztés esetén tizenöt év,

c) öt évi vagy ezt meghaladó tartamú szabadságvesztés esetén tíz év,

d) öt évet el nem érő tartamú szabadságvesztés esetén öt év

elteltével.

(2) A közérdekű munka, a pénzbüntetés és a kitiltás végrehajthatósága öt év elteltével évül el.

(3) A foglalkozástól eltiltás, a járművezetéstől eltiltás, a kiutasítás és közügyektől eltiltás végrehajthatósága

a) öt évi vagy ezt meghaladó tartam esetén tíz év,

b) öt évet el nem érő tartam esetén öt év

elteltével évül el.

(4) Nem évül el az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt és az 1440/1945. (V. 1.) ME számú rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME számú rendelet 11. és 13. §-ában meghatározott háborús bűntettek miatt kiszabott tizenöt évi szabadságvesztés vagy ennél súlyosabb büntetés, valamint az emberiség elleni egyéb bűncselekmény (XI. Fejezet) miatt kiszabott büntetés.

68. §[98] (1) A büntetés elévülésének határideje a büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedésének napjával, ha pedig a szabadságvesztés végrehajtását részben vagy egészben felfüggesztik, a próbaidő leteltének a napjával kezdődik.

(2) Ha az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása alatt megszökik, az elévülés határideje a szökés napjával ismét elkezdődik.

(3) A szabadságvesztés mellett kiszabott büntetés elévülésének határideje a szabadságvesztés végrehajtása befejezésének, illetőleg a végrehajthatósága megszűnésének napján kezdődik.

(4) Az elévülést félbeszakítja az elítélt ellen a büntetés végrehajtása végett tett intézkedés. A félbeszakítás napjával az elévülés ismét elkezdődik.

---

94 A 64. § alcíme a 2009. évi LXXX. törvény 21. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

95 A 64. § a 2009. évi LXXX. törvény 21. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

96 A 65. § a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

97 A 67. § (1)–(3) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 22. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

98 A 68. § a 2009. évi LXXX. törvény 23. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

A büntetés végrehajtásának kizárása életfogytig tartó szabadságvesztés esetén

69. §[99] Életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a határozott ideig tartó szabadságvesztés és a közérdekű munka nem hajtható végre.

II. Cím
Az intézkedések

Az intézkedési nemek

70. § (1) Intézkedések
1. a megrovás,
2. a próbára bocsátás,
3. a kényszergyógykezelés,
4.[100]
5. az elkobzás,
6.[101] vagyonelkobzás,
7. a pártfogó felügyelet,
8.[102] a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedések.

(2)[103] Az (1) bekezdés 1–3. pontjában felsorolt intézkedések önállóan, büntetés helyett, a 4. pontjában megjelölt intézkedés büntetés mellett, az 5. és 6. pontjában megjelölt intézkedés önállóan, és büntetés vagy intézkedés mellett is, a 7. pontjában megjelölt intézkedés büntetés, illetve intézkedés mellett alkalmazható.

(3)[104] Az (1) bekezdés 8. pontja szerinti intézkedésekről külön törvény rendelkezik.

A megrovás

71. §[105] (1) Megrovásban kell részesíteni azt, akinek a cselekménye az elbíráláskor már nem veszélyes, vagy oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés – ide nem értve az elkobzást és a vagyonelkobzást – alkalmazása is szükségtelen.

(2) A megrovással a hatóság a rosszallását fejezi ki, és az elkövetőt felhívja, hogy a jövőben tartózkodjék bűncselekmény elkövetésétől.

A próbára bocsátás

72. § (1)[106] A bíróság a vétség, valamint a három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett miatt a büntetés kiszabását próbaidőre elhalaszthatja, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja így is elérhető.

(2)–(3)[107]

(4)[108] Nem bocsátható próbára
a) a többszörös visszaeső,
b) aki a bűncselekményt bűnszervezetben követte el,
c) aki a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztésre ítélése után, a végrehajtás befejezése előtt követte el,

---

99 A 69. § az 1993. évi XVII. törvény 16. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

100 A 70. § (1) bekezdés 4. pontját a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

101 A 70. § (1) bekezdés 6. pontja a 2001. évi CXXI. törvény 11. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

102 A 70. § (1) bekezdés 8. pontját a 2001. évi CXXI. törvény 11. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

103 A 70. § (2) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 11. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

104 A 70. § (3) bekezdését a 2001. évi CXXI. törvény 11. § (3) bekezdése iktatta be. Lásd a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvényt.

105 A 71. § a 2006. évi LI. törvény 265. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

106 A 72. § (1) bekezdése a 2003. évi II. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

107 A 72. § (2)–(3) bekezdését a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

108 A 72. § (4) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 24. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

d) aki a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt követte el.

(5) A próbaidő tartama egy évtől három évig terjedhet; a tartamot években kell meghatározni.

(6)[109] A próbára bocsátott pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha a próbára bocsátott visszaeső, pártfogó felügyelet alatt áll.

73. § (1) A próbaidő egy ízben, legfeljebb egy évvel meghosszabbítható, ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait megszegi.

(2)[110] A próbára bocsátást meg kell szüntetni, és büntetést kell kiszabni, ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi, vagy a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt, valamint ha a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt elítélik.

(3) A (2) bekezdés esetén kívül a próbaidő elteltével az elkövető büntethetősége megszűnik.

A kényszergyógykezelés

74. § (1) Személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetőjének kényszergyógykezelését kell elrendelni, ha elmeműködésének kóros állapota miatt nem büntethető, és tartani kell attól, hogy hasonló cselekményt fog elkövetni, feltéve, hogy büntethetősége esetén egy évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést kellene kiszabni.

(2) A kényszergyógykezelést az erre kijelölt, zárt intézetben hajtják végre.

(3)[111] A kényszergyógykezelés legfeljebb az (1) bekezdés szerinti cselekményre megállapított büntetési tétel felső határának megfelelő ideig, életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntetendő bűncselekmény esetén legfeljebb húsz évig tart. Ha ezt követően az egészségügyről szóló törvényben meghatározott feltételek fennállása miatt szükséges, a kényszergyógykezeltet pszichiátriai intézetben kell elhelyezni.

(4)[112] A kényszergyógykezelést a (3) bekezdésben meghatározott tartam előtt is haladéktalanul meg kell szüntetni, ha szükségessége már nem áll fenn.

75. §[113]

76. §[114]

Az elkobzás

77. §[115] (1) El kell kobozni azt a dolgot,

a) amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy arra szántak,

b) amelynek birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti, vagy jogszabályba ütközik,

c) amely bűncselekmény elkövetése útján jött létre,

d)[116] amelyre a bűncselekményt elkövették, vagy a bűncselekmény befejezését követően e dolog elszállítása céljából használtak.

(2) El kell kobozni azt a sajtóterméket, amelyben a bűncselekmény megvalósul.

(3) Az (1) bekezdés a) és d) pontja esetében az elkobzást nem lehet elrendelni, ha a dolog nem az elkövető tulajdona, kivéve, ha a tulajdonos az elkövetésről előzetesen tudott, feltéve, hogy az elkobzás mellőzését nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki.

---

109 A 72. § (6) bekezdés második mondatát az 1984. évi 19. számú törvényerejű rendelet 6. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 1985. január 1-jétől.

110 A 73. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 301. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. január 1-jétől.

111 A 74. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 25. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

112 A 74. § (4) bekezdését a 2009. évi LXXX. törvény 25. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

113 A 75. §-t és alcímét a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

114 A 76. §-t az 1990. évi XIV. törvény 4. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

115 A 77. § a 2001. évi CXXI. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

116 A 77. § (1) bekezdés d) pontja a 2007. évi XXVII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

(4)[117] Az elkobzást akkor is el kell rendelni, ha az elkövető gyermekkor vagy kóros elmeállapot miatt nem büntethető, vagy ha az elkövetőt megrovásban részesítették.

(5) Nincs helye elkobzásnak a cselekmény büntethetőségének elévülésére megállapított idő, de legalább öt év elteltével.

(6) Nem lehet elrendelni annak a dolognak az elkobzását, amelyre a vagyonelkobzás kiterjed.

(7)[118] Az elkobzott dolog tulajdonjoga törvény eltérő rendelkezése hiányában az államra száll.

77/A. §[119] (1) A 77. § (1) bekezdésének a) és d) pontjában meghatározott esetben az elkobzás kivételesen mellőzhető, ha az elkövetőre vagy a tulajdonosra a bűncselekmény súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene, feltéve, hogy az elkobzás mellőzését nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha az elkövető a bűncselekményt bűnszervezetben követte el.

Vagyonelkobzás[120]

77/B. § (1) Vagyonelkobzást kell elrendelni arra

a) a bűncselekmény elkövetéséből eredő vagyonra, amelyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett,

b) a vagyonra, amelyet az elkövető bűnszervezetben való részvétele ideje alatt szerzett,

c) a vagyonra, amely a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyon helyébe lépett,

d) a vagyonra, amelyet a bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételek biztosítása végett szolgáltattak vagy arra szántak,

e)[121] a vagyonra, amely az adott vagy ígért vagyoni előny tárgya volt.

(2) A vagyonelkobzást el kell rendelni arra a bűncselekmény elkövetéséből eredő, a bűncselekmény elkövetése során vagy azzal összefüggésben szerzett vagyonra is, amellyel más gazdagodott. Ha jogi személy, vagy a jogi személyiség nélküli jogalany[122] gazdagodott ilyen vagyonnal, a vagyonelkobzást vele szemben kell elrendelni.

(3) Ha az elkövető, vagy a (2) bekezdés szerint jogi személy, vagy a jogi személyiség nélküli jogalany[123] meghalt, illetőleg a jogi személy, vagy a jogi személyiség nélküli jogalany[124] átalakult, a vagyonelkobzást a jogutóddal szemben kell elrendelni arra az (1) bekezdés szerinti vagyonra, amelyre a jogutódlás történt.

(4) Az (1) bekezdés b) pontja esetében, az ellenkező bizonyításáig vagyonelkobzás alá eső vagyonnak kell tekinteni a bűnszervezetben való részvétel ideje alatt szerzett valamennyi vagyont.

(5) Vagyonelkobzás nem rendelhető el

a) arra a vagyonra, amely a büntetőeljárás során érvényesített polgári jogi igény fedezetéül szolgál,

b) arra a vagyonra, amelyet jóhiszeműen, ellenérték fejében szereztek,

c) az (1) bekezdés b) pontja esetében, ha a vagyon törvényes eredete bizonyított.

77/C. §[125] (1) A vagyonelkobzást pénzösszegben kifejezve kell elrendelni,

a) ha a vagyon már nem lelhető fel,

b) ha a 77/B. § alapján vagyonelkobzás alá eső vagyon az egyéb vagyontól nem különíthető el, vagy az elkülönítése aránytalan nehézséget okozna,

c) a 77/B. § (5) bekezdésének b) pontjában meghatározott esetben.

---

117 A 77. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 266. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

118 A 77. § (7) bekezdése a 2003. évi II. törvény 5. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

119 A 77/A. § a 2001. évi CXXI. törvény 13. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

120 A 77/B. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 14. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

121 A 77/B. § (1) bekezdés e) pontja a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

122 A 77/B. § (2) bekezdésében a „jogi személy, vagy a jogi személyiség nélküli jogalany" szöveget a 2010. évi XV. törvény 49. §-a állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

123 A 77/B. § (3) bekezdésében a „jogi személy, vagy a jogi személyiség nélküli jogalany" szöveget a 2010. évi XV. törvény 49. §-a állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

124 A 77/B. § (3) bekezdésében a „jogi személy, vagy a jogi személyiség nélküli jogalany" szöveget a 2010. évi XV. törvény 49. §-a állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

125 A 77/C. § a 2001. évi CXXI. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

(2)[126] A vagyonelkobzást akkor is el kell rendelni, ha az elkövető gyermekkor vagy kóros elmeállapot miatt nem büntethető, vagy ha az elkövetőt megrovásban részesítették.

(3) Az elkobzott vagyon törvény eltérő rendelkezése hiányában az államra száll.

(4) A 77/B. § és a 77/C. § alkalmazásában vagyonon annak hasznát, a vagyoni értékű jogot, követelést, továbbá bármely pénzben kifejezhető értékkel bíró előnyt is érteni kell.

A szigorított őrizet

78–81. §[127]

A pártfogó felügyelet

82. §[128] (1)[129] Pártfogó felügyelet rendelhető el

a) a vádemelés elhalasztásának tartamára,

b) a feltételes szabadság tartamára,

c) a próbára bocsátás próbaidejére,

d) a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejére,

ha annak eredményes elteltéhez az elkövető rendszeres figyelemmel kísérése szükséges.

(2) Pártfogó felügyelet alatt áll az a visszaeső, akit feltételes szabadságra bocsátottak, próbára bocsátottak, vagy akivel szemben a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztették. Kiutasítás mellett pártfogó felügyelet elrendelésének nincs helye.

(3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott pártfogó felügyelet tartama azonos a feltételes szabadság, a próbaidő, illetve a vádemelés elhalasztásának tartamával, de legfeljebb öt év. A (2) bekezdésben meghatározott eseteket kivéve a pártfogó felügyelő a pártfogó felügyelet fele részének, de legalább két év eltelte után pártfogó felügyelői véleményében javasolhatja a pártfogó felügyelet megszüntetését, ha annak szükségessége már nem áll fenn.

(4) A pártfogó felügyelet alatt álló személy köteles a jogszabályban és határozatban előírt magatartási szabályokat megtartani, a pártfogó felügyelővel rendszeres kapcsolatot tartani, és részére az ellenőrzéshez szükséges felvilágosítást megadni.

(5) A bíróság, illetve vádemelés elhalasztása esetén az ügyész határozatában a pártfogó felügyelet céljának elősegítése érdekében külön magatartási szabályként kötelezettségeket és tilalmakat írhat elő. A bíróság, illetve az ügyész elrendelheti, hogy a pártfogolt

a) a bűncselekmény elkövetésében részt vett, meghatározott személlyel ne tartson kapcsolatot;

b) a bűncselekmény sértettjétől, illetőleg annak lakásától, munkahelyétől vagy attól a nevelési-oktatási intézménytől, ahová a sértett jár, tartsa távol magát;

c)[130] meghatározott jellegű nyilvános helyeket és nyilvános rendezvényeket, továbbá meghatározott közterületeket ne látogasson,

d) nyilvános helyen ne fogyasszon szeszes italt;

e) meghatározott helyen és időközönként, meghatározott szervnél vagy személynél jelentkezzék;

f) vegye fel a kapcsolatot az állami foglalkoztatási szervvel,[131] vagy az önkormányzatnál közmunkára jelentkezzen be;

g) meghatározott tanulmányokat folytasson;

h) – hozzájárulása esetén – meghatározott gyógykezelésnek vagy gyógyító eljárásnak vesse alá magát;

[i)[132] vegyen részt a pártfogó felügyelő által szervezett csoportos foglalkozáson vagy a Pártfogó Felügyelői Szolgálat közösségi foglalkoztatójának programja szerinti más foglalkozáson.]

---

126 A 77/C. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 267. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

127 A 78–81. §-t az 1989. évi LIV. törvény 5. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

128 A 82. § a 2005. évi XCI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

129 A 82. § (1)–(3) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 26. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

130 A 82. § (5) bekezdés c) pontja a 2009. évi LXXX. törvény 26. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

131 A 82. § (5) bekezdés f) pontjában „az állami foglalkoztatási szervvel" szöveget a 2007. évi LXXXII. törvény 13. § (1) bekezdés 4. pontja állapította meg. Hatályos: 2007. július 1-jétől.

132 A 82. § (5) bekezdés i) pontja hatályba lépéséről a 2005. évi XCI. törvény 29. § (4) bekezdése alapján külön törvény rendelkezik.

(6) A bíróság, illetve az ügyész az (5) bekezdésben felsorolt magatartási szabályokon kívül más magatartási szabályokat is előírhat, különös tekintettel a bűncselekmény jellegére, az okozott kárra és az elkövető társadalmi beilleszkedésének esélyeire.

V. Fejezet
A büntetés kiszabása

A büntetés kiszabásának elvei

83. §[133] (1) A büntetést – céljának (37. §) szem előtt tartásával – a törvényben meghatározott keretek között úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűnösség fokához, továbbá az egyéb súlyosító és enyhítő körülményekhez.

(2)–(4)[134]

84. §[135]

A halmazati büntetés

85. § (1) Bűnhalmazat (12. §) esetén egy büntetést kell kiszabni.

(2)[136] A büntetést[137] a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények büntetési tételei közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.

(3)[138] Ha a törvény a bűnhalmazatban levő bűncselekmények közül legalább kettőre határozott ideig tartó szabadságvesztést rendel, a (2) bekezdés szerinti büntetési tétel felső határa a felével emelkedik, de az nem érheti el az egyes bűncselekményekre megállapított büntetési tételek felső határának együttes tartamát.

85/A. §[139] (1) A tárgyalásról lemondás (Be. XXVI. Fejezet) esetén a 85. § (1)–(2) bekezdéseinek rendelkezései irányadók azzal, hogy a büntetést[140] a bűnhalmazatban lévő bűncselekményekre a 87/C. § alapján kiszabható büntetések közül a legsúlyosabbnak az alapulvételével kell kiszabni.

(2) A tárgyalásról lemondás esetén (Be. XXVI. Fejezet), ha a törvény a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények közül legalább kettőre határozott ideig tartó szabadságvesztést rendel, a 87/C. § alapján kiszabható legsúlyosabb büntetési tétel felső határa a felével emelkedik, de az nem érheti el az egyes bűncselekményekre a 87/C. § alapján kiszabható büntetések együttes tartamát.

86. § (1) Bűnhalmazat esetén a bűnhalmazatban levő bármelyik bűncselekmény miatt alkalmazható mellékbüntetést ki lehet szabni.

(2) A mellékbüntetés halmazati büntetés esetében sem haladhatja meg a törvényben meghatározott legmagasabb mértéket, illetve tartamot.

A büntetés enyhítése

87. § (1)[141] A büntetési tételnél enyhébb büntetés[142] szabható ki, ha annak legkisebb mértéke a 83. § rendelkezéseire figyelemmel túl szigorú.

---

133 A 83. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

134 A 83. § (2)–(4) bekezdését a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

135 A 84. §-t a 23/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

136 A 85. § (2) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 18. §-ával megállapított és a Magyar Közlöny 1993. évi 50. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

137 A 85. § (2) bekezdésében a „büntetést" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

138 A 85. § (3) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

139 A 85/A. § a 2006. évi LI. törvény 268. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

140 A 85/A. § (1) bekezdésében a „büntetést" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

141 A 87. § (1) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 19. §. (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

142 A 87. § (1) bekezdésében a „büntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

(2)[143] Az (1) bekezdés alapján, ha a büntetési tétel legkisebb mértéke

a) tíz évi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb öt évi szabadságvesztést;

b) öt évi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb két évi szabadságvesztést;

c) két évi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb egy évi szabadságvesztést;

d)[144] egy évi szabadságvesztés, ehelyett rövidebb tartamú szabadságvesztést,

e) egy évnél rövidebb tartamú szabadságvesztés, ehelyett büntetést a 38. § (3) bekezdése alapján

lehet kiszabni.

(3) Kísérlet és bűnsegély esetében, ha a (2) bekezdés a)–d) pontjai alapján kiszabható büntetés is túl szigorú, a büntetést a (2) bekezdés soron következő pontja alapján kell kiszabni.

(4) Ha a törvény korlátlan enyhítést enged, bármely büntetési nem legkisebb mértéke is kiszabható.

(5)[145]

87/A. §[146]

87/B. §[147]

A büntetés kiszabása tárgyalásról lemondás esetén[148]

87/C. §[149] A tárgyalásról lemondás (Be. XXVI. Fejezet) esetén a szabadságvesztés mértéke

a) az öt évet meghaladó, de nyolc évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a három évet,

b) a három évet meghaladó, de öt évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a két évet,

c) a három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a hat hónapot

nem haladhatja meg.

88. §[150]

A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése[151]

89. § (1) A két évet meg nem haladó szabadságvesztés végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha – különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető.

(2) A próbaidő tartama – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – egy évtől öt évig terjedhet, de a kiszabott szabadságvesztésnél rövidebb nem lehet. A próbaidőt években és hónapokban kell meghatározni.

A szabadságvesztés végrehajtásának részbeni felfüggesztése[152]

90. §[153] (1) A két évet meghaladó, de öt évnél nem hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása esetén a szabadságvesztés fele részének végrehajtása próbaidőre felfüggeszthető, ha – különösen az elkövető személyi körülményeire figyelemmel – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető.

---

143 A 87. § (2)–(3) bekezdése a 2003. évi II. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

144 A 87. § (2) bekezdés d)–e) pontja a 2009. évi LXXX. törvény 27. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

145 A 87. § (5) bekezdését a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdésnek e) pontja hatályon kívül helyezte.

146 A 87/A. §-t a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

147 A 87/B. §-t és alcímét az 1999. évi CX. törvény 175. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

148 A 87/C. §-t és alcímét az 1998. évi XIX. törvény 607. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2000. január 1-jétől.

149 A 87/C. § felvezető szövege a 2006. évi LI. törvény 269. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

150 A 88. §-t és alcímét a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

151 A 89. § és alcíme a 2009. évi LXXX. törvény 28. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

152 A 90. § alcímét a 2009. évi LXXX. törvény 29. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

153 A 90. § a 2009. évi LXXX. törvény 29. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

(2) A próbaidő tartama két évtől öt évig terjedhet, de a felfüggesztett résznél rövidebb nem lehet. A próbaidőt években és hónapokban kell meghatározni. A próbaidő a végrehajtandó rész letöltése után kezdődik.

(3) A szabadságvesztés végrehajtandó részéből az elítélt nem bocsátható feltételes szabadságra.

A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére és részbeni felfüggesztésére vonatkozó közös szabályok[154]

91. §[155] (1) A szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel, ha az elkövető

a) erőszakos többszörös visszaeső,

b) a bűncselekményt bűnszervezetben követte el,

c) a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt vagy felfüggesztésének próbaideje alatt követte el.

(2) Ha az elkövetőn olyan szabadságvesztést hajtanak végre, amely miatt a felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását nem lehet elrendelni, akkor a próbaidő a szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik.

(3) A (2) bekezdés szerinti rendelkezést a közérdekű munka és pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés esetén is alkalmazni kell.

(4) A (2) és (3) bekezdés esetén a próbaidő tartama az öt évet meghaladhatja.

(5) Ha az elkövetőt többször ítélik próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre, és a szabadságvesztések próbaideje még nem telt el, valamennyi próbaidő párhuzamosan telik.

(6) A szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével egyidejűleg az elkövető pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha az elkövető visszaeső, pártfogó felügyelet alatt áll.

91/A. §[156] A felfüggesztett szabadságvesztést végre kell hajtani, ha

a) a próbaidő alatt megállapítják, hogy a szabadságvesztés végrehajtását a 91. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel,

b) az elkövetőt a szabadságvesztés végrehajtandó része alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik,

c) az elkövetőt a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélik,

d) az elkövető a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi.

91/B. §[157] A büntetés végrehajtásának kegyelemből történt felfüggesztése esetén a végrehajtás elrendelésére a felfüggesztett büntetés végrehajtására vonatkozó rendelkezést [91/A. §] megfelelően alkalmazni kell.

Az összbüntetés

92. §[158] (1) Ha az elkövetőt több, határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélik, és az elkövető valamennyi bűncselekményt a legkorábban hozott ítélet jogerőre emelkedését megelőzően követte el, a jogerősen kiszabott büntetéseket összbüntetésbe kell foglalni.

(2) Összbüntetésbe csak olyan végrehajtandó szabadságvesztések foglalhatók, amelyeket az összbüntetésbe foglaláskor még nem hajtottak végre, vagy amelyeket folyamatosan hajtanak végre.

(3) Ha felfüggesztett szabadságvesztést kell utóbb végrehajtani, azt az összbüntetésbe foglalás szempontjából a továbbiakban végrehajtandó szabadságvesztésnek kell tekinteni.

(4) A pénzbüntetés és a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztés (50. §, 52. §) összbüntetésbe nem foglalható.

93. §[159] Az összbüntetés tartamát úgy kell meghatározni, mintha halmazati büntetést szabnának ki. Az összbüntetés tartamának azonban el kell érnie a legsúlyosabb büntetést, de nem érheti el a büntetések együttes tartamát.

---

154 A 91. § alcímét a 2009. évi LXXX. törvény 30. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

155 A 91. § a 2009. évi LXXX. törvény 30. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

156 A 91/A. § a 2009. évi LXXX. törvény 31. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

157 A 91/B. §-t a 2009. évi LXXX. törvény 32. §-a iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

158 A 92. § a 2008. évi XCII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. január 12-étől.

159 A 93. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

94. § (1) Különböző fokozatban végrehajtandó szabadságvesztések összbüntetésbe foglalása esetén az összbüntetést abban a fokozatban kell végrehajtani, amelyik közülük a legszigorúbb. Ha azonban az összbüntetés mértéke három év vagy azt meghaladó tartamú, illetőleg többszörös visszaesőnél két év vagy ezt meghaladó tartamú, az összbüntetés végrehajtási fokozatát ennek figyelembevételével kell meghatározni.

(2) Ha az (1) bekezdés alkalmazásával megállapítandó végrehajtási fokozat az elítélt számára méltánytalan hátrányt jelentene, eggyel enyhébb fokozat állapítható meg.

95. §[160]

96. §[161] (1) Ha a foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást vagy kiutasítást szabadságvesztés mellett szabták ki, és a szabadságvesztés büntetéseket összbüntetésbe foglalták, akkor több, azonos tartalmú foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás vagy kiutasítás közül azt kell végrehajtani, amelyik az elítéltre hátrányosabb.

(2) Mellékbüntetések nem foglalhatók összbüntetésbe. Azonos tartalmú mellékbüntetések közül azt kell végrehajtani, amelyik az elítéltre hátrányosabb.

A különös, a többszörös és az erőszakos többszörös visszaesőkre vonatkozó rendelkezések[162]

97. § (1)[163] A különös és a többszörös visszaesővel szemben – amennyiben a törvény másként nem rendelkezik – az újabb bűncselekmény büntetési tételének felső határa szabadságvesztés esetén a felével emelkedik, de nem haladhatja meg a húsz évet. Halmazati büntetés esetén a 85. § (2) bekezdése szerinti büntetési tételt, a tárgyalásról lemondás esetén a 87/C. § szerinti büntetési tételt kell a felével emelni.

(2) A különös és a többszörös visszaesővel szemben a büntetés a 87. § (2) bekezdése alapján csak különös méltánylást érdemlő esetben enyhíthető. Azzal szemben, aki erőszakos többszörös visszaesőnek minősül, a büntetés enyhítésének nincs helye.

(3)[164] Az (1) bekezdésben meghatározott súlyosabb jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, ha e törvény Különös Része a különös visszaesőként történő elkövetést a bűncselekmény súlyosabban minősülő eseteként rendeli büntetni.

(4)[165] Az erőszakos többszörös visszaesővel szemben a 38. § (3) bekezdése alkalmazásának nincs helye.

97/A. §[166] Az erőszakos többszörös visszaesővel szemben az erőszakos többszörös visszaesőkénti minősítést megalapozó személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetése esetén a büntetési tétel alsó határa

a) egy évnél rövidebb tartamú szabadságvesztés esetén egy évi szabadságvesztésre,
b) egy évi szabadságvesztés esetén két évi szabadságvesztésre,
c) két évi szabadságvesztés esetén három évi szabadságvesztésre,
d) öt évi szabadságvesztés esetén hét évi szabadságvesztésre,
e) tíz évi szabadságvesztés esetén tizenkét évi szabadságvesztésre

emelkedik.

A bűnszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések[167]

98. § (1) Azzal szemben, aki az öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekményt bűnszervezetben (137. § 8. pont) követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére emelkedik, de a húsz évet nem haladhatja meg. Halmazati büntetés esetén a 85. §

---

160 A 95. §-t az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

161 A 96. § a 2009. évi CXXXVI. törvény 23. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

162 A 97. § alcíme a 2009. évi LXXX. törvény 34. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

163 A 97. § (1)–(2) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 34. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

164 A 97. § (3) bekezdését az 1998. évi LXXXVII. törvény 27. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

165 A 97. § (4) bekezdését a 2009. évi LXXX. törvény 34. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

166 A 97/A. §-t a 2009. évi LXXX. törvény 35. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

167 A 98. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 17. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

(2) bekezdése szerinti büntetési tételt, a tárgyalásról lemondás esetén a 87/C. § szerinti büntetési tételt kell alapul venni.

(2)[168]

(3) Azzal szemben, aki a bűncselekményt bűnszervezetben követte el, mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

(4) A bűncselekmény bűnszervezetben történő elkövetésének megállapítása esetén az e törvényben a bűncselekmény bűnszövetségben történő elkövetésének esetére megállapított jogkövetkezmények nem alkalmazhatók.

Az előzetes fogvatartás és a házi őrizet beszámítása[169]

99. §[170] (1) Az előzetes fogvatartás és a házi őrizet teljes idejét be kell számítani a kiszabott szabadságvesztésbe, közérdekű munkába és pénzbüntetésbe.

(2) A beszámításnál egy napi előzetes fogvatartás egy napi szabadságvesztésnek, egy napi tétel pénzbüntetésnek, illetve hat óra közérdekű munkának felel meg.

(3) Házi őrizet beszámítása esetén hat óra közérdekű munkának, illetve egy napi tétel pénzbüntetésnek egy nap, egy napi szabadságvesztésnek fegyház fokozat esetén öt nap, börtön fokozat esetén négy nap, fogház fokozat esetén három nap házi őrizetben töltött idő felel meg.

(4) A (3) bekezdés szerinti beszámítás után fennmaradó házi őrizet tartamát egy napi szabadságvesztésként kell beszámítani.

VI. Fejezet
Mentesítés a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól

A mentesítés hatálya

100. §[171] (1) A mentesítés folytán – törvény eltérő rendelkezése hiányában – az elítélt mentesül az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól.

(2) A mentesített személy büntetlen előéletűnek tekintendő, és – törvény eltérő rendelkezése hiányában – nem tartozik számot adni olyan elítéltetésről, amelyre nézve mentesítésben részesült.

(3) Újabb bűncselekmény elkövetése esetén a mentesítés nem terjed ki azokra a hátrányos következményekre, amelyeket e törvény a korábbi elítéléshez fűz.

A mentesítés módja

101. § Az elítélt mentesítésben részesülhet

a) a törvény erejénél fogva,

b) bírósági határozat alapján,

c) kegyelem útján.

A törvényi mentesítés

102. § (1)[172] A törvény erejénél fogva áll be a mentesítés

a)[173] közérdekű munka, pénzbüntetés foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás és kiutasítás[174] esetén – foglalkozástól eltiltás vagy járművezetéstől eltiltás esetén a foglalkozás vagy a járművezetés gyakorlásának joga kivételével – az ítélet jogerőre emelkedésének napján;

---

168 A 98. § (2) bekezdését a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

169 Az alcím és a 99. § a 2003. évi II. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

170 A 99. § a 2009. évi LXXX. törvény 36. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

171 A 100. § a 2009. évi XLVII. törvény 100. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. június 30-tól.

172 A 102. § (1) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

173 A 102. § (1) bekezdés a) pontja a 2009. évi XLVII. törvény 100. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. június 30-tól.

174 A 102. § (1) bekezdés a) pontjában a „foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás és kiutasítás" szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

b) felfüggesztett szabadságvesztés esetén a próbaidő leteltének napján;

c) gondatlan vétség miatt kiszabott szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltésének, illetőleg végrehajthatósága megszűnésének napján;

d) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, egy évet meg nem haladó szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltését, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő három év elteltével;

e) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, egy évet meghaladó, de öt évnél nem hosszabb szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltését, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő öt év elteltével;

f) szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, öt évet meghaladó, határozott tartamú szabadságvesztés esetén a büntetés kitöltését, illetőleg végrehajthatóságának megszűnését követő tíz év elteltével.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja esetében a mentesítés nem áll be, illetőleg hatályát veszti, ha a büntetés végrehajtását elrendelik. Ilyenkor a mentesítésre a fel nem függesztett büntetés szabályai az irányadók.

(3)[175]

A bírósági mentesítés

103. § (1)[176] A bíróság a szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltet, kérelemre, mentesítésben részesítheti, ha erre érdemes, és a szabadságvesztés kiállásától, illetőleg végrehajthatósága megszűnésétől a 102. § (1) bekezdésének d), e), illetve f) pontjaiban meghatározott idő fele már eltelt.

(2)[177] Az érdemesség elbírálásánál figyelembe kell venni az elítéltnek a büntetés[178] kitöltése óta folytatott életmódját, továbbá azt, hogy – amennyiben erre módja volt – jóvátette-e a cselekményével okozott sérelmet.

104. §[179] (1) A bíróság előzetes mentesítésben részesítheti az elítéltet, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, és az elítélt a mentesítésre érdemes.

(2) Az előzetes mentesítés hatályát veszti, ha a felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelik.

A mentesítés egységessége

105. §[180] (1) Mellékbüntetés alkalmazása esetén az elítélt az elítéléshez fűződő hátrányos jogkövetkezmények alól mindaddig nem mentesül, illetőleg nem mentesíthető, amíg a mellékbüntetés végrehajtása be nem fejeződött vagy végrehajthatósága meg nem szűnt.

(2)[181]

A kegyelmi mentesítés

106. §[182] (1) A kegyelmi jogkör gyakorlója az elítéltet kegyelemből mentesítésben részesítheti akkor is, ha e törvény szerint ennek egyébként nincs helye.

(2) A kegyelmi mentesítésben részesített személy az elítéléshez fűződő büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezmények szempontjából büntetlen előéletűnek tekintendő.

---

175 A 102. § (3) bekezdését az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

176 A 103. § (1) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 27. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

177 A 103. § (2) bekezdés számozását az 1993. évi XVII. törvény 27. § (2) bekezdése módosította. Hatályos: 1993. május 15-étől.

178 A 103. § (2) bekezdésében a „büntetés” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

179 A 104. § az 1993. évi XVII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

180 A 105. § a 2009. évi XLVII. törvény 100. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. június 30-tól.

181 A 105. § (2) bekezdését a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fa) pontja hatályon kívül helyezte.

182 A 106. § a 2009. évi XLVII. törvény 100. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. június 30-tól.

VII. Fejezet
A fiatalkorúakra vonatkozó rendelkezések

A fiatalkorú

107. § (1) Fiatalkorú az, aki a bűncselekmény elkövetésekor tizennegyedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat még nem.

(2) E törvény rendelkezéseit a fiatalkorúakra a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Tevékeny megbánás[183]

107/A. §[184] Nem büntethető a fiatalkorú, ha a személy elleni (XII. Fejezet I. és III. Cím), közlekedési (XIII. Fejezet) vagy vagyon elleni (XVIII. Fejezet) vétség vagy öt évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett elkövetését a vádemelésig beismerte, és közvetítői eljárás keretében a sértett által elfogadott módon és mértékben a bűncselekménnyel okozott sérelmet jóvátette.

Büntetés és intézkedés alkalmazása

108. § (1) A fiatalkorúval szemben alkalmazott büntetés vagy intézkedés célja elsősorban az, hogy a fiatalkorú helyes irányba fejlődjék, és a társadalom hasznos tagjává váljék.

(2) Büntetést akkor kell kiszabni, ha intézkedés alkalmazása nem célravezető.

(3)[185] Szabadságelvonással járó intézkedést alkalmazni vagy büntetést kiszabni csak akkor lehet, ha az intézkedés vagy a büntetés célja más módon nem érhető el.

Büntetések és intézkedések

109. § (1)[186]

(2) A fiatalkorúval szemben intézkedésként javítóintézeti nevelés is alkalmazható.

A szabadságvesztés

110. § (1)[187] A fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés legrövidebb tartama bármely bűncselekmény esetén egy hónap.

(2) A bűncselekmény elkövetésekor tizenhatodik életévét betöltött fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama

a)[188] életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény esetén tizenöt év;

b) tíz évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények esetén tíz év.

(3)[189] Az életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény elkövetésekor tizenhatodik életévét be nem töltött fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama tíz év.

(4) A (2) és (3) bekezdés esetén kívül a fiatalkorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama öt év akkor, ha a bűncselekmény öt évet meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) A büntethetőség elévülése határidejének számításánál és a visszaesőkre vonatkozó rendelkezések szempontjából a (2)–(4) bekezdésekben meghatározott időtartam az irányadó.

---

183 A 107/A. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 270. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

184 A 107/A. § a 2009. évi LXXX. törvény 37. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

185 A 108. § (3) bekezdését az 1995. évi XLI. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 1995. szeptember 1-jétől.

186 A 109. § (1) bekezdését a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

187 A 110. § (1) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

188 A 110. § (2) bekezdés a) pontja az 1993. évi XVII. törvény 30. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

189 A 110. § (3) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 30. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

111. § (1) A fiatalkorú szabadságvesztését a fiatalkorúak büntetés-végrehajtási intézetében kell végrehajtani.

(2) A fiatalkorúak börtönében kell végrehajtani a szabadságvesztést, ha

a) a fiatalkorút bűntett miatt két évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélik,

b) az egy évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélt fiatalkorú visszaeső vagy szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően szándékos bűncselekmény miatt javítóintézeti nevelésre ítélték.

(3) A (2) bekezdés esetén kívül a szabadságvesztést a fiatalkorúak fogházában kell végrehajtani.

(4) Ha az elítélt a szabadságvesztés megkezdésekor huszonegyedik életévét betöltötte vagy a végrehajtás alatt tölti be, a bíróság a 42–44. §-ok alapján határozza meg a szabadságvesztés végrehajtásának fokozatát.

Feltételes szabadságra bocsátás

112. § (1)[190] A fiatalkorú a szabadságvesztésből akkor bocsátható feltételes szabadságra, ha

a) a fiatalkorúak börtönében végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét,

b) a fiatalkorúak fogházában végrehajtandó büntetésének legalább kétharmad részét kitöltötte.

(2)[191]

A közérdekű munka[192]

113. §[193] Fiatalkorúval szemben közérdekű munkát akkor lehet kiszabni, ha az ítélet meghozatalakor a tizenhatodik életévét betöltötte.

A pénzbüntetés

114. § (1) Fiatalkorúra pénzbüntetést akkor lehet kiszabni, ha önálló keresete (jövedelme) vagy megfelelő vagyona van.

(2) A pénzbüntetést[194] behajthatatlansága esetén kell szabadságvesztésre átváltoztatni.

A közügyektől eltiltás

115. § Fiatalkorút csak egy évet meghaladó szabadságvesztés kiszabása esetén lehet a közügyektől eltiltani.

A kitiltás

116. § A megfelelő családi környezetben élő fiatalkorú nem tiltható ki abból a helységből, amelyben családja él.

A próbára bocsátás

117. § (1) Fiatalkorúval szemben próbára bocsátásnak bármely bűncselekmény esetén helye van.

(2)[195] A próbaidő tartama egy évtől két évig terjedhet; a tartamot években és hónapokban kell meghatározni.

(3) A bíróság a 73. § (2) bekezdés esetén javítóintézeti nevelést rendel el vagy büntetést szab ki.

A javítóintézeti nevelés

118. § (1) Javítóintézeti nevelést a bíróság akkor rendel el, ha a fiatalkorú eredményes nevelése érdekében intézeti elhelyezése szükséges.

(2)[196] A javítóintézeti nevelés tartama egy évtől három évig terjedhet.

(3) A bíróság azt, aki a javítóintézetben legalább egy évet eltöltött, ideiglenesen elbocsátja az intézetből, ha a kiszabott javítóintézeti nevelés felét már letöltötte és alaposan feltehető, hogy az intézkedés célja további

---

190 A 112. § eredeti szövegét (1) bekezdés jelölésre az 1999. évi CXX. törvény 5. §-a módosította. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

191 A 112. § (2) bekezdését a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

192 A 113. § alcíme az 1997. évi LXXIII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

193 A 113. § a 2009. évi LXXX. törvény 38. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

194 A 114. § (2) bekezdésében az „és a pénzmellékbüntetést” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

195 A 117. § (2) bekezdése az 1995. évi XLI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1995. szeptember 1-jétől.

196 A 118. § (2)–(4) bekezdése az 1995. évi XLI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1995. szeptember 1-jétől.

javítóintézeti nevelés nélkül is elérhető. Az ideiglenes elbocsátás tartama azonos a javítóintézeti nevelés hátralevő részével, de legalább egy év.

(4) A bíróság az ideiglenes elbocsátást megszünteti, ha a fiatalkorút az ideiglenes elbocsátás alatt elkövetett bűncselekmény miatt szabadságvesztésre ítélik vagy javítóintézeti nevelését rendelik el. Ha a fiatalkorúval szemben a bíróság más büntetést szab ki vagy intézkedést alkalmaz, illetve a fiatalkorú a pártfogó felügyelet szabályait megszegi, a bíróság az ideiglenes elbocsátást megszüntetheti.

(5)[197] Az ideiglenes elbocsátás megszüntetése esetén az ideiglenes elbocsátáson töltött idő a javítóintézeti nevelésbe nem számítható be.

(6) Azt, aki a tizenkilencedik életévét betöltötte, a javítóintézetből el kell bocsátani.

[118/A. §] [198]

A pártfogó felügyelet

119. §[199] A felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt, a próbára bocsátott, a feltételes szabadságra bocsátott, a javítóintézetből ideiglenesen elbocsátott és az a fiatalkorú, akivel szemben a vádemelést elhalasztották, pártfogó felügyelet alatt áll.

Halmazati és összbüntetés

120. § (1) A halmazati és az összbüntetés a 110. § (2) bekezdésének a) pontja esetén nem haladhatja meg a húszévi, b) pontja és a (3) bekezdés esetén a tizenöt évi, a (4) bekezdés esetén a hét év és hat hónapi szabadságvesztést.

(2)[200] Javítóintézeti nevelés és szabadságvesztés találkozása esetén összbüntetésként a szabadságvesztést kell végrehajtani. Ennek tartamát a bíróság legfeljebb egy évvel meghosszabbíthatja, ha erre a 108. §-ban meghatározott cél elérése érdekében szükség van. A meghosszabbítás tartama azonban a javítóintézeti nevelés hátralevő részét nem érheti el.

(3)[201]

Egységes intézkedés[202]

120/A. § (1) Ha a bíróság a fiatalkorúval szemben több olyan javítóintézeti nevelést rendelt el, amelyeket az egységes intézkedés elrendelésekor még nem hajtottak végre, vagy amelyeket folyamatosan hajtanak végre, a bíróság a fiatalkorúval szemben egységes intézkedésként javítóintézeti nevelést rendel el.

(2)[203] Az egységes intézkedésként elrendelt javítóintézeti nevelés tartamát úgy kell megállapítani, hogy az ne legyen rövidebb a leghosszabb tartamú javítóintézeti nevelésnél, de ne érje el az elrendelt javítóintézeti nevelések együttes tartamát. A javítóintézeti nevelés tartama ilyenkor sem haladhatja meg a három évet.

Az előzetes fogvatartás beszámítása[204]

120/B. § (1) Az elrendelt javítóintézeti nevelésbe az előzetes fogvatartás teljes idejét be kell számítani.

(2) A beszámításnál egy napi előzetes fogvatartás egy napi javítóintézeti nevelésnek felel meg.

---

197 A 118. § (5)–(6) bekezdését az 1995. évi XLI. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 1995. szeptember 1-jétől.

198 A 118/A. §-t az 1987. évi III. törvény 17. §-a iktatta be, hatálybalépéséről külön jogszabály rendelkezik.

199 A 119. § az 1995. évi XLI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1995. szeptember 1-jétől.

200 A 120. § (2) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 29. § -ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

201 A 120. § (3) bekezdését az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

202 A 120/A. §-t és alcímét az 1995. évi XLI. törvény 6. §-a iktatta be. Hatályos: 1995. szeptember 1-jétől.

203 A 120/A. § (2) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 29. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

204 A 120/B. §-t és alcímét az 1995. évi XLI. törvény 7. §-a iktatta be. Hatályos: 1995. szeptember 1-jétől.

Mentesítés a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól

121. § (1) A fiatalkorú elítélt a törvény erejénél fogva mentesül

a) az ítélet jogerőre emelkedésének napján, ha a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik,

b)[205] a büntetés kitöltésének, illetőleg végrehajthatósága megszűnésének napján, ha szándékos bűncselekmény miatt egy évet meg nem haladó szabadságvesztésre ítélték;

c) a büntetés kitöltésének vagy végrehajthatósága megszűnésének napjától számított három év elteltével, ha szándékos bűncselekmény miatt egy évet meghaladó, de öt évnél nem hosszabb végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték.

(2)[206] A szándékos bűncselekmény miatt kiszabott, egy évet meghaladó szabadságvesztés kitöltése után a bíróság a fiatalkorút, kérelemre, mentesítésben részesíti, amennyiben erre érdemes.

(3)[207]

VIII. Fejezet
A katonákra vonatkozó rendelkezések

Az elkövetők

122. § (1)[208] E törvény alkalmazásában katona a Magyar Honvédség tényleges állományú,[209] valamint a rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja.

(2) E törvény rendelkezéseit a katonákra a jelen fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3)[210]

(4) Katonai bűncselekményt tettesként csak katona követhet el.

Más állam katonája ellen elkövetett bűncselekmény[211]

122/A. § (1) A XX. Fejezet[212] rendelkezései szerint büntetendő az a katona, aki az ott meghatározott bűncselekményt

a) a szövetséges fegyveres erő[213] katonájával szemben, vagy

b)[214] az Egyesült Nemzetek vagy más nemzetközi szervezet felkérésére külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység, békefenntartás vagy humanitárius művelet keretében, illetőleg egyéb külföldi szolgálat során más állam katonájával szemben

szolgálati feladat közös ellátása alatt követi el.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a szövetséges fegyveres erő katonája a szövetséges fegyveres erő állama rendőrségének, illetőleg polgári védelmi szolgálatának tagja, b) pontjának alkalmazásában más állam katonája a más állam rendőrségének, illetőleg polgári védelmi szolgálatának tagja is.

122/B. §[215] A XX. Fejezet szerint büntetendő az a katona is, aki az ott meghatározott bűncselekményt a szövetséges fegyveres erőkben teljesített szolgálata során, illetve az Egyesült Nemzetek vagy más nemzetközi szervezet felkérésére külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenység, békefenntartás vagy humanitárius művelet keretében követi el.

---

205 A 121. § (1) bekezdés b)–c) pontja az 1993. évi XVII. törvény 31. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

206 A 121. § (2) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 31. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

207 A 121. § (3) bekezdését a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fa) pontja hatályon kívül helyezte.

208 A 122. § (1) bekezdése a 2004. évi CXXXI. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

209 A 122. § (1) bekezdésében a „a határőrség hivatásos és szerződéses állományú tagja," szövegrészt a 2007. évi XC. törvény 21. § (1) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

210 A 122. § (3) bekezdését a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

211 A 122/A. §-t és alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 30. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. június 21-étől.

212 A 122/A. § (1) bekezdésében a „fejezet" szöveget a 2008. évi XXVI. törvény 23. § (5) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos 2008. szeptember 1-jétől.

213 A 122/A. § (1) bekezdés a) pontjából a „(368. §)" szövegrészt a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

214 A 122/A. § (1) bekezdés b) pontja a 2004. évi CXXXI. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

215 A 122/B. § a 2004. évi CXXXI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

A büntethetőséget kizáró okok

123. § (1) Nem büntethető a katona a parancsra végrehajtott cselekményért, kivéve, ha tudta, hogy a parancs végrehajtásával bűncselekményt követ el.

(2)[216] A parancsra elkövetett bűncselekményért a parancsot adó is tettesként felel, ha a katona tudta, hogy a parancs végrehajtásával bűncselekményt követ el, egyébként a parancsot adó közvetett tettesként felel.

(3)[217]

A büntethetőséget megszüntető ok

124. §[218] A 73. § (2) bekezdésének esetét kivéve nem büntethető katonai vétség miatt az elkövető, ha a tettes szolgálati viszonyának megszűnése óta egy év eltelt.

Bűncselekmény elbírálása fegyelmi jogkörben

125. §[219]

A halálbüntetés alkalmazása

126. §[220]

A szabadságvesztés végrehajtása katonai fogdában[221]

127. § (1)[222] Ha az elítélt a szolgálatban megtartható, katonai fogdában kell végrehajtani a katonára kiszabott, egy évet meg nem haladó szabadságvesztést a 44. §-ban meghatározott esetben.

(2) Ha az elítélt szolgálati viszonya megszűnt, a büntetést, illetőleg annak hátralevő részét fogházban kell végrehajtani.

Összbüntetés

128. § Az összbüntetésként kiszabott szabadságvesztés végrehajtására a 127. § irányadó.

A közérdekű munka alkalmazásának kizárása[223]

129. § Katonával szemben, szolgálati viszonyának fennállása alatt, közérdekű munka nem alkalmazható.

A katonai büntetések[224]

129/A. § (1) Katonával szemben

a) lefokozás,

b) szolgálati viszony megszüntetése

más büntetés mellett, vagy ha a bűncselekmény büntetési tételének felső határa három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb, akkor önállóan is kiszabható.

(2) Katonai büntetés alkalmazásának nincs helye, ha a katonát a közügyektől eltiltják.

---

216 A 123. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 39. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

217 A 123. § (3) bekezdését az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

218 A 124. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 31. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

219 A 125. §-t az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

220 A 126. §-t az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

221 A 127. §-t és alcímét az 1993. évi XVII. törvény 32. §-a állapította meg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

222 A 127. § (1) bekezdése a 2004. évi CXXXI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

223 A 129. § és alcíme az 1993. évi XVII. törvény 33. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

224 A 129/A. §-t és alcímét a 2009. évi LXXX. törvény 40. §-a iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

A katonai mellékbüntetések

130. §[225] (1) Katonával szemben
a) rendfokozatban visszavetés,
b) várakozási idő meghosszabbítása
büntetés mellett szabható ki.
(2) Katonai mellékbüntetés alkalmazásának nincs helye katonai büntetés mellett, vagy ha a katonát a közügyektől eltiltják.

A lefokozás

131. § (1) A lefokozással a katona elveszti a rendfokozatát.
(2) Lefokozást akkor kell alkalmazni, ha az elkövető a rendfokozatra méltatlanná vált.

A szolgálati viszony megszüntetése

132. §[226] A szolgálati viszony megszüntetésének akkor van helye, ha az elkövető a szolgálatra méltatlanná vált.

A rendfokozatban visszavetés

133. § (1) Rendfokozatban visszavetés esetén a katona eggyel alacsonyabb rendfokozatba kerül annál, amelyet a bűncselekmény elbírálása idején visel.
(2) A rendfokozatban visszavetést akkor kell alkalmazni, ha a bűncselekmény a rendfokozat tekintélyének sérelmével jár, de lefokozásra nincs szükség.
(3) A rendfokozatban visszavetéssel egyidejűleg az alacsonyabb rendfokozatban eltöltendő időt egy évtől két évig terjedő tartamban kell meghatározni.

A várakozási idő meghosszabbítása

134. § (1) A várakozási idő meghosszabbítása esetén a katonának a soron következő rendfokozatba előlépésre előírt várakozási ideje meghosszabbodik. A meghosszabbítást években kell meghatározni; tartama nem haladhatja meg a rendfokozatra előírt várakozási idő felét.
(2) A várakozási időt akkor kell meghosszabbítani, ha a katonának az előléptetést hosszabb várakozási idő eltöltésével kell kiérdemelnie.

A próbára bocsátás

135. §[227]

Mentesítés a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól

136. § (1)[228] A bíróság az elítéltet a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól előzetes mentesítésben részesítheti, ha a szabadságvesztést katonai fogdában rendeli végrehajtani. Ez a mentesítés a büntetés kiállásának, illetve végrehajthatósága megszűnésének napján áll be.
(2) Katonai mellékbüntetés alkalmazása az elítélt mentesítését nem akadályozza.

---

225 A 130. § a 2009. évi LXXX. törvény 41. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.
226 A 132. § a 2004. évi CXXXI. törvény 5. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.
227 A 135. §-t az 1987. évi III. törvény 42. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.
228 A 136. § (1) bekezdésében a „fegyelmező zászlóaljban vagy” szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

IX. Fejezet
Értelmező rendelkezések

137. § E törvény alkalmazásában

1. hivatalos személy:
   - a) az országgyűlési képviselő;
   - b) a köztársasági elnök;
   - c) a miniszterelnök;
   - d) a Kormány tagja, az államtitkár és a szakállamtitkár; [229]
   - e) az alkotmánybíró, a bíró, az ügyész;
   - f) [230] az országgyűlési biztos;
   - g) a helyi önkormányzati testületek tagja;
   - h)[231] a közjegyző és a közjegyzőhelyettes;
   - i)[232] az önálló bírósági végrehajtó és az önálló bírósági végrehajtó-helyettes;
   - j)[233] alkotmánybíróságnál, bíróságnál, ügyészségnél, államigazgatási szervnél, önkormányzati igazgatási szervnél, az Állami Számvevőszéknél, a Köztársasági Elnöki Hivatalnál, az Országgyűlés Hivatalánál szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetésszerű működéséhez tartozik;
   - k)[234] a pártfogó felügyelői szolgálatnál pártfogó felügyelői tevékenységet végző, igazságügyi alkalmazotti jogviszonyban álló személy,
   - l) jogszabály alapján közhatalmi, államigazgatási feladatokkal megbízott szervnél, testületnél az a személy, aki közhatalmi, államigazgatási feladatot lát el,
2.[235] közfeladatot ellátó személy:
   - a) a postai szolgáltató végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó alkalmazottja, a közforgalmú tömegközlekedési eszközt működtető gazdálkodó szervezetnél végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó személy, továbbá a közúti személyszállítási szolgáltatást végző más személy,
   - [a)[236] a postai szolgáltató végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó alkalmazottja, a közforgalmú tömegközlekedési eszközt működtető vállalkozásnál végrehajtó vagy biztonsági szolgálatot ellátó személy, továbbá a közúti személyszállítási szolgáltatást végző más személy,]
   - b)[237] a Magyar Honvédség szolgálati feladatot teljesítő katonája,
   - c) a polgári védelmi szervezetbe beosztott és polgári védelmi szolgálatot teljesítő személy,
   - d) a mentőszolgálat tagja,
   - e)[238] a bírósági vagy más hatósági eljárásban a védő vagy a jogi képviselő, a szakértő, és a hivatalos személynek nem minősülő kézbesítési végrehajtó,
   - f) az egészségügyről szóló törvényben[239] meghatározott esetben az egészségügyi dolgozó, valamint az egészségügyi szolgáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló más személy,
   - g)[240] a közoktatásról szóló törvényben[241] meghatározott esetben a pedagógus, illetőleg a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő alkalmazott, valamint a felsőoktatásról szóló törvényben[242] meghatározott esetben a felsőoktatási intézmény oktatója, tanára, tudományos kutatója,

---

229 A 137. § 1. pont d) alpontjában „az államtitkár és szakállamtitkár" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

230 A 137. § 1. pont f) alpontjában az „országgyűlési biztos" szöveget a 2007. évi XXXVII. törvény 3. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2007. július 2-ától.

231 A 137. § 1. pont h) pontja a 2000. évi CXXV. törvény 1. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2001. január 4-étől.

232 A 137. § 1. pont i) pontja a 2000. évi CXXV. törvény 1. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2001. április 1-jétől.

233 A 137. § 1. pont j) alpont jelölését az 1994. évi LIII. törvény 310. § (1) bekezdése módosította. Hatályos: 1994. szeptember 1-jétől.

234 A 137. § 1. pont k) alpontját a 2006. évi CXXIII. törvény 18. §-a iktatta be, egyben a k) pont jelölését l) pontra módosította. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

235 A 137. § 2. pontját az 1998. évi LXXXVII. törvény 34. §-a iktatta be, egyben a 2–15. pont számozását 3–16. pontra változtatta. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

236 137. § 2. pont a) alpontja a 2010. évi XV. törvény 186. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

237 A 137. § 2. pont b) alpontja a 2004. évi CXXXI. törvény 6. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

238 A 137. § 2. pont e) alpontja a 2005. évi XCI. törvény 3. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

239 Lásd az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt.

240 A 137. § 2. pont g) alpontja a 2005. évi XCI. törvény 3. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

241 Lásd a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényt.

242 Lásd a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvényt.

h)[243] az állami, önkormányzati, önkéntes és létesítményi tűzoltóság, valamint a tűzoltó egyesület tűzoltói feladatot ellátó tagja,

i)[244] a polgárőr a polgárőrségről szóló törvényben[245] meghatározott feladatok ellátásával kapcsolatban,

j)[246] a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló törvény[247] szerint nyilvántartásba vett egyház lelkésze,

k)[248] a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben[249], valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben[250] meghatározott munkakörben foglalkoztatott személy e tevékenysége gyakorlása során,

l)[251] az erdészeti szakszemélyzet az erdőben, az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen és az erdészeti magánúton végzett erdőőrzési tevékenységével, valamint a jogellenes cselekmény hatóságnak történő bejelentésével kapcsolatban,

m)[252] a villamos energiáról,[253] a földgázellátásról,[254] valamint a vízgazdálkodásról szóló törvényben[255] meghatározott felhasználási helyek műszaki felülvizsgálatát, ellenőrzését, kikapcsolását és leolvasását végző személyek, feladataik ellátásával kapcsolatban;

3.[256] külföldi hivatalos személy:

a)[257] a külföldi államban jogalkotási, igazságszolgáltatási, közigazgatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó személy,

b) nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezetnél szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szervezet rendeltetésszerű működéséhez tartozik,

c) nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi szervezet közgyűlésébe, testületébe megválasztott személy,

d) a Magyar Köztársaság területén, illetőleg állampolgárai felett joghatósággal rendelkező nemzetközi bíróság tagja, a nemzetközi bíróságnál szolgálatot teljesítő személy, akinek a tevékenysége a bíróság rendeltetésszerű működéséhez tartozik,

4.[258] a) fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki lőfegyvert vagy robbanóanyagot tart magánál; a fegyveres elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha a bűncselekményt lőfegyver vagy robbanóanyag utánzatával fenyegetve követik el,

b) felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál,

5.[259] kár: a bűncselekménnyel a vagyonban okozott értékcsökkenés; vagyoni hátrány: a vagyonban okozott kár és az elmaradt vagyoni előny,

6.[260] hozzátartozó: az egyeneságbeli rokon és ennek házastársa vagy bejegyzett élettársa, az örökbefogadó és a nevelőszülő, az örökbe fogadott és a nevelt gyermek, a testvér, a házastárs, a bejegyzett élettárs, az élettárs és a jegyes, a házastárs vagy a bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, valamint a testvér házastársa és bejegyzett élettársa,

---

243 A 137. § 2. pont h) alpontja a 2008. évi XXXIII. törvény 11. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. július 18-tól.

244 A 137. § 2. pont i) pontja a 2009. évi LXXX. törvény 42. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

245 Lásd a polgárőrségről szóló 2006. évi LII. törvényt.

246 A 137. § 2. pont j) alpontja a 2001. évi CXXI. törvény 19. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

247 Lásd a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvényt.

248 A 137. § 2. pont k) alpontját a 2003. évi II. törvény 9. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

249 Lásd a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt.

250 Lásd a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt.

251 A 137. § 2. pont l) alpontját a 2009. évi LXXX. törvény 42. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

252 A 137. § 2. pont m) alpontját a 2009. évi CXLVI. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 2010. január 1-jétől.

253 Lásd a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvényt.

254 Lásd a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvényt.

255 Lásd a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvényt.

256 A 137. § 3. pontja a 2001. évi CXXI. törvény 19. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

257 A 137. § 3. pont a) alpontja a 2003. évi CXXX. törvény 68. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. március 1-jétől.

258 A 137. § 4. pontja a 2001. évi CXXI. törvény 19. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

259 A 137. § 5. pontja az 1999. évi CXX. törvény 6. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

260 A 137. § 6. pontja a 2008. évi XCII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. január 1-jétől.

7.[261] bűnszövetség akkor létesül, ha két vagy több személy bűncselekményeket szervezetten követ el, vagy ebben megállapodik, és legalább egy bűncselekmény elkövetését megkísérlik, de nem jön létre bűnszervezet,

8.[262] bűnszervezet: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése,

9.[263] üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik,

10.[264] háború:

a) a háború áldozatainak védelmére vonatkozóan Genfben, az 1949. évi augusztus hó 12. napján kelt nemzetközi egyezmények közös 2. Cikkében, valamint ezen egyezmények I. Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. Cikkének 4. bekezdésében meghatározott helyzetek,

b) az a) pontban említett egyezmények II. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. Cikkében meghatározott helyzetek,

c)[265] rendkívüli állapot, valamint az alkotmányos rend megdöntésére vagy a hatalom kizárólagos megszerzésére irányuló fegyveres cselekmények, továbbá az élet- és vagyonbiztonságot tömeges méretekben veszélyeztető, fegyveresen vagy felfegyverkezve elkövetett súlyos erőszakos cselekmények miatt elrendelt szükségállapot [Alkotmány 19. § (3) bek. g) és h) pontja, valamint i) pontjának első és második fordulata],

d) a XI. Fejezet II. Címében, illetve a XX. Fejezetben meghatározott bűncselekmények esetében a Magyar Honvédség külföldi alkalmazása is [Alkotmány 19. § (3) bek. j) pontja];

11.[266] termék az ipari és a mezőgazdasági termék (termény), akár nyersanyag, akár félgyártmány vagy készáru; a termékkel egy tekintet alá esik az élő állat, valamint a termelőeszköz akkor is, ha ingatlan,

12.[267] nagy nyilvánosságon a bűncselekménynek a sajtó, egyéb tömegtájékoztatási eszköz, sokszorosítás, illetőleg elektronikus hírközlő hálózaton való közzététel útján történő elkövetését is érteni kell,

13.[268] csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt,

14.[269] visszaeső a szándékos bűncselekmény elkövetője, ha korábban szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, vagy annak végrehajtását részben felfüggesztették, és a büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el,[270]

15.[271] különös visszaeső az a visszaeső, aki mindkét alkalommal ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekményt követ el,

16.[272] többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltek, vagy annak végrehajtását részben felfüggesztették, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől a szabadságvesztéssel fenyegetett újabb bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el,

17.[273] erőszakos többszörös visszaeső az a többszörös visszaeső, aki mindhárom alkalommal személy elleni erőszakos bűncselekményt követ el. E pont alkalmazásában személy elleni erőszakos bűncselekmény az alkotmányos rend elleni erőszakos szervezkedés [139. § (1)–(2) bekezdés], a lázadás [140. § (1)–(2) bekezdés], a népirtás

---

261 A 137. § 7. pontja a 2001. évi CXXI. törvény 19. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

262 A 137. § 8. pontja a 2001. évi CXXI. törvény 19. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

263 A 137. § 9. pontja az 1999. évi CXX. törvény 6. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

264 A 137. § 10. pontja a 2004. évi CXXXI. törvény 6. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

265 A 137. § 10. pont a)–b) pontját a 2007. évi CLXII. törvény 3. §-a iktatta be, egyben az a)–b) pont jelölését c)–d) pontra módosította. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

266 A 137. § 11. – eredetileg 9. – pontjának számozását az 1997. évi LXXIII. törvény 9. §-a, majd az 1998. évi LXXXVII. törvény 34. §-a módosította. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

267 A 137. § 12. pontja a 2007. évi XXVII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

268 A 137. § 13. – eredetileg 11. – pontjának számozását az 1997. évi LXXIII. törvény 9. §-a, majd az 1998. évi LXXXVII. törvény 34. §-a módosította. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

269 A 137. § 14. pontja az 2009. évi LXXX. törvény 42. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

270 Lásd a büntetőeljárásban részt vevők, az igazságszolgáltatást segítők védelmi programjáról szóló 2001. évi LXXXV. törvény 30. §-át.

271 A 137. § 15. – eredetileg 13. – pontjának számozását az 1997. évi LXXIII. törvény 9. §-a, majd az 1998. évi LXXXVII. törvény 34. §-a módosította. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

272 A 137. § 16. pontja az 2009. évi LXXX. törvény 42. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

273 A 137. § 17–18. pontját a 2009. évi LXXX. törvény 42. § (5) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

(155. §), az apartheid (157. §), a polgári lakosság elleni erőszak (158. §), a bűnös hadviselés (160. §), a hadikövet elleni erőszak (163. §), az egyéb háborús bűntett (165. §), az emberölés (166. §), az erős felindulásban elkövetett emberölés (167. §), a testi sértés (170. §), a kényszerítés (174. §), a lelkiismereti és vallásszabadság megsértése (174/A. §), a közösség tagja elleni erőszak (174/B. §), az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése (174/C. §), a személyi szabadság megsértése (175. §), az emberrablás [175/A. § (1)–(5) bekezdés], az emberkereskedelem (175/B. §), az erőszakos közösülés (197. §), a szemérem elleni erőszak (198. §), a bántalmazás hivatalos eljárásban (226. §), a hivatalos személy elleni erőszak (229. §), a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak (230. §), a hivatalos személy támogatója elleni erőszak (231. §), a nemzetközileg védett személy elleni erőszak (232. §), a terrorcselekmény [261. § (1)–(7) bekezdés], a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése [262. § (1)–(3) bekezdés], az önbíráskodás (273. §), a rablás (321. §), a zsarolás (323. §), a zendülés minősített esetei [355. § (2)–(4) bekezdései] és az elöljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak (355. §),

18. védekezésre képtelennek kell tekinteni azt is, aki helyzeténél vagy állapotánál fogva ideiglenesen vagy véglegesen nem képes ellenállás kifejtésére,

19.[274] gazdálkodószervezet: a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 685. §-ának c) pontjában felsorolt gazdálkodószervezet, valamint az a szervezet, amelynek gazdálkodótevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataira a Ptk. szerint a gazdálkodószervezetre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni,

[19.[275] a vállalkozás fogalma alatt a Polgári Törvénykönyv[276] szerinti meghatározást kell érteni,]

20.[277] szövetséges fegyveres erő: a kölcsönös katonai segítségnyújtás kötelezettségét tartalmazó hatályos nemzetközi szerződés szerint a Magyar Köztársasággal szövetséges államok fegyveres erői, valamint az e szerződés alapján létrehozott közös katonai szervezetek,

21. külföldi hadműveleti területen végzett humanitárius tevékenységen, békefenntartáson, humanitárius műveleten a honvédelemről szóló törvényben meghatározott tevékenységet kell érteni.

138. § E törvény alkalmazásában, eltérő rendelkezés hiányában fenyegetés: súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen.

138/A. §[278] E törvény alkalmazásában az érték, a kár, a vagyoni hátrány, valamint az adóbevétel, illetőleg a vámbevétel csökkenése[279]

a)[280] kisebb, ha húszezer forintot meghalad, de kétszázezer forintot nem halad meg,

b) nagyobb, ha kétszázezer forintot meghalad, de kétmillió forintot nem halad meg,

c) jelentős, ha kétmillió forintot meghalad, de ötvenmillió forintot nem halad meg,

d) különösen nagy, ha ötvenmillió forintot meghalad, de ötszázmillió forintot nem halad meg,

e) különösen jelentős, ha ötszázmillió forintot meghalad.

138/B. §[281]

---

274 A 137. § 19. – eredetileg 17.– pontját az 1999. évi CXX. törvény 6. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

275 137. § 19. pontja a 2010. évi XV. törvény 186. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

276 Lásd a Polgári Törvénykönyvről szóló 2009. évi CXX. törvényt.

277 A 137. § 20–21. – eredetileg 18–19. – pontját a 2004. évi CXXXI. törvény 6. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

278 A 138/A. § az 1999. évi CXX. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

279 A 138/A. § felvezető szövege a 2007. évi XXVII. törvény 5. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

280 A 138/A. § a) pontja a 2007. évi XXVII. törvény 5. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

281 A 138/B. §-t a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

KÜLÖNÖS RÉSZ

X. Fejezet
Az állam elleni bűncselekmények

Az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása[282]

139. § (1) Aki olyan cselekményt követ el, amely közvetlenül arra irányul, hogy a Magyar Köztársaság[283] alkotmányos rendjét erőszakkal vagy ezzel fenyegetve – különösen fegyveres erő igénybevételével – megváltoztassa, bűntettet követ el, és öt évtől húsz[284] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatására irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Nem büntethető az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása miatt, akinek önkéntes elállása következtében a bűncselekmény folytatása elmarad, vagy aki annak folytatását önként megakadályozza.

Az alkotmányos rend elleni szervezkedés[285]

139/A. § (1) Aki olyan szervezetet hoz létre, vagy vezet, amelynek az a célja, hogy a Magyar Köztársaság[286] alkotmányos rendjét erőszakkal vagy ezzel fenyegetve megváltoztassa, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig; aki ilyen szervezetben részt vesz, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az alkotmányos rend elleni szervezkedés miatt, akinek önkéntes elállása következtében a szervezkedés folytatása elmarad, vagy aki annak folytatását önként megakadályozza.

Lázadás

140. §[287] (1) Aki olyan tömegzavargásban vesz részt, amelynek közvetlen célja, hogy

a) az Országgyűlést,

b) a köztársasági elnököt,[288]

c) a Legfelsőbb Bíróságot,

d) a Kormányt[289]

alkotmányos jogköre gyakorlásában erőszakkal vagy ezzel fenyegetve akadályozza, vagy intézkedésre kényszerítse, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő; a tömegzavargás szervezője vagy vezetője öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki lázadásra irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Nem büntetendő lázadás miatt az a résztvevő, aki a tömegzavargást önként vagy a hatóság felhívására az erőszakos cselekmények megkezdése előtt elhagyja.

Kártevés

141. §[290]

---

282 A 139. §-t és alcímét az 1989. évi XXV. törvény 3. §-a állapította meg. Hatályos: 1989. október 15-étől.

283 Az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdése értelmében ahol jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen a Magyar Köztársaságot kell érteni.

284 A 139. § (1) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

285 A 139/A. §-t és alcímét az 1989. évi XXV. törvény 4. §-a iktatta be. Hatályos: 1989. október 15-étől.

286 Az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdése értelmében ahol jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen a Magyar Köztársaságot kell érteni.

287 A 140. § az 1989. évi XXV. törvény 5. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1989. október 15-étől.

288 Az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (2) bekezdése értelmében ahol jogszabály Elnöki Tanácsot vagy annak elnökét említi, ezen a köztársasági elnököt kell érteni.

289 Az 1990. évi XL. törvény 51. § (2) bekezdése alapján ahol jogszabály Minisztertanácsot említ, ezen a Kormányt kell érteni.

290 A 141. §-t az 1989. évi XXV. törvény 17. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

Rombolás

142. §[291] (1) Aki a Magyar Köztársaság[292] alkotmányos rendjének megzavarása céljából közművet, termelő-, közforgalmi vagy hírközlő üzemet vagy annak berendezését, középületet vagy építményt, termékkészletet, hadianyagot vagy rendeltetésénél fogva hasonlóan fontos más vagyontárgyat megsemmisít, használhatatlanná tesz, vagy megrongál, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől húsz[293] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a rombolás különösen súlyos hátránnyal jár.

(3) Aki rombolásra irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Merénylet

143. §[294]

Hazaárulás

144. § (1)[295] Az a magyar állampolgár, aki abból a célból, hogy a Magyar Köztársaság függetlenségét, területi épségét vagy alkotmányos rendjét sértse, külföldi kormánnyal vagy külföldi szervezettel kapcsolatot vesz fel vagy tart fenn, bűntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[296] A büntetés tíz évtől húsz[297] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a hazaárulást

a) súlyos hátrányt okozva,

b) állami szolgálat vagy hivatalos megbízatás felhasználásával,

c) háború idején,

d)[298] külföldi fegyveres erőnek behívásával vagy igénybevételével

követik el.

(3) Aki hazaárulásra irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt egy évtől öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Hűtlenség

145. §[299] Az a magyar állampolgár, aki állami szolgálatával vagy hivatalos megbízatásával visszaélve külföldi kormánnyal vagy külföldi szervezettel kapcsolatot vesz fel vagy tart fenn, és ezzel a Magyar Köztársaság függetlenségét, területi épségét vagy alkotmányos rendjét veszélyezteti, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig, háború idején öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az ellenség támogatása

146. § (1)[300] Aki háború idején a Magyar Köztársaság[301] katonai erejének gyengítése céljából az ellenséggel érintkezésbe bocsátkozik, annak segítséget nyújt vagy a saját, illetőleg a szövetséges fegyveres erőnek hátrányt okoz, bűntettet követ el, és tíz évtől húsz[302] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

---

291 A 142. § az 1989. évi XXV. törvény 6. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1989. október 15-étől.

292 Az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdése értelmében ahol jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen a Magyar Köztársaságot kell érteni.

293 A 142. § (2) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

294 A 143. §-t az 1989. évi XXV. törvény 17. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

295 A 144. § (1) bekezdése az 1989. évi XXV. törvény 7. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1989. október 15-étől.

296 A 144. § (2) bekezdése az 1989. évi XVI. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1989. június 15-étől.

297 A 144. § (2) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

298 A 144. § (2) bekezdés d) pontját az 1989. évi XXV. törvény 7. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 1989. október 15-étől.

299 A 145. § az 1989. évi XXV. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1989. október 15-étől.

300 A 146. § (1) bekezdése az 1989. évi XVI. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1989. június 15-étől.

301 Az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (1) bekezdése értelmében ahol jogszabály Magyar Népköztársaságot említ, ezen a Magyar Köztársaságot kell érteni.

302 A 146. § (1) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

(2) Aki az ellenség támogatására irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kémkedés

147. §[303] (1) Aki idegen hatalom vagy idegen szervezet részére a Magyar Köztársaság ellen hírszerző tevékenységet végez, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott kémkedést Szigorúan titkos! minősítésű nemzeti adat vagy nemzetközi szerződésben e minősítésű adatnak megfeleltetett külföldi minősített adat[304] kiszolgáltatásával követi el, öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki kémkedésre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Nem büntethető a hírszerző tevékenységre ajánlkozás vagy vállalkozás miatt, aki – mielőtt egyéb hírszerző tevékenységet fejtett volna ki – az ajánlkozását vagy vállalkozását a hatóságnak bejelenti, és a külföldi kapcsolatát teljesen feltárja.

A szövetséges fegyveres erő ellen elkövetett kémkedés[305]

148. § A 147. § szerint büntetendő, aki a kémkedést a Magyar Köztársaság vagy a kölcsönös katonai segítségnyújtás kötelezettségét tartalmazó hatályos nemzetközi szerződés szerint a Magyar Köztársasággal szövetséges állam területén, szövetséges fegyveres erő[306] ellen követi el.

149. §[307]

Feljelentés elmulasztása

150. §[308] (1)[309] Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása, az alkotmányos rend elleni szervezkedés, lázadás, rombolás, hazaárulás, hűtlenség, ellenség támogatása, kémkedés készül, vagy még le nem leplezett ilyen bűncselekményt követtek el, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, nem tesz jelentést, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdésben felsorolt bűncselekmény feljelentésének elmulasztásáért az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Más szocialista állam elleni bűncselekmények

151. §[310]

Mellékbüntetések

152. §[311] Az e fejezetben meghatározott bűncselekmények esetében mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

---

303 A 147. § az 1993. évi XVII. törvény 35. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

304 A 147. § (2) bekezdésében a „Szigorúan titkos! minősítésű nemzeti adat vagy nemzetközi szerződésben e minősítésű adatnak megfeleltetett külföldi minősített adat” szövegrészt a 2009. évi CLV. törvény 42. § (2) bekezdése állapította meg. Hatályos 2010. április 1-jétől.

305 A 148. §-t és alcímét az 1999. évi CXX. törvény 8. §-a állapította meg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

306 A 148. §-ból a „(368. §)” szövegrészt a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

307 A 149. §-t az 1989. évi XXV. törvény 17. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

308 A 150. § az 1989. évi XXV. törvény 11. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1989. október 15-től.

309 A 150. § (1) bekezdésében az „…, illetve államtitok vagy katonai szolgálati titok kiszolgáltatása” szövegrészt az 1994. évi IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

310 A 151. §-t az 1989. évi XXV. törvény 17. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

311 A 152. §-ban a „vagyonelkobzásnak és” szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

XI. Fejezet
Az emberiség elleni bűncselekmények

I. Cím
A béke elleni bűncselekmények

Háborús uszítás

153. § (1) Aki háborúra uszít, vagy egyébként háborús hírverést folytat, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt nagy nyilvánosság előtt követik el.

(3) Aki háborús uszításra irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Tiltott toborzás[312]

154. §[313] (1) Aki a Magyar Köztársaság területén idegen fegyveres szervezetbe – szövetséges fegyveres erőn kívül – katonai szolgálatra, katonai érdekű egyéb szolgálatra toboroz, vagy ilyen szolgálatra vállalkozókat közvetít, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az a magyar állampolgár, aki – szövetséges fegyveres erőn kívül – nemzetközi vagy nem nemzetközi fegyveres összeütközésben részt vevő idegen fegyveres szervezetbe önként belép, erre ajánlkozik, vagy ilyen fegyveres szervezetben kiképzésen vesz részt.

Népirtás

155. § (1)[314] Aki valamely nemzeti, etnikai, faji vagy vallási csoport teljes vagy részleges kiirtása céljából

a) a csoport tagjait megöli,

b) a csoport tagjainak, a csoporthoz tartozása miatt súlyos testi vagy lelki sérelmet okoz,

c) a csoportot olyan életfeltételek közé kényszeríti, amelyek azt vagy annak egyes tagjait pusztulással fenyegetik,

d) olyan intézkedést tesz, amelynek célja a csoporton belül a születések meggátolása,

e) a csoporthoz tartozó gyermekeket más csoportba elhurcolja,

bűntettet követ el, és tíz évtől húsz[315] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki népirtásra irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Nemzeti, népi, faji vagy vallási csoport elleni bűncselekmény

156. §[316]

---

312 A 154. § alcímét az 1999. évi CXX. törvény 9. §-a állapította meg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

313 A 154. § a 2004. évi CXXXI. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

314 A 155. § (1) bekezdése az 1996. évi XVII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. június 15-étől.

315 A 155. § (1) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

316 A 156. §-t az 1996. évi XVII. törvény 8. §-a hatályon kívül helyezte.

Apartheid[317]

157. § (1) Aki az emberek valamely faji csoportja által az emberek egy másik faji csoportja feletti uralom megszerzése és fenntartása, illetőleg a másik faji csoport rendszeres elnyomása céljából

a) valamely faji csoport vagy csoportok tagjait megöli,

b) valamely faji csoportot vagy csoportokat olyan életkörülmények közé kényszerít, amelyekkel a csoport, illetőleg a csoportok teljes vagy részbeni fizikai megsemmisítésére törekszik,

bűntettet követ el, és tíz évtől húsz[318] évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki egyéb apartheid bűncselekményt követ el, bűntett miatt öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés tíz évtől húsz[319] évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben írt apartheid bűncselekmény súlyos következményekre vezetett.

(4) A (2) és (3) bekezdés alkalmazásában apartheid bűncselekményen az 1976. évi 27. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az apartheid bűncselekmények leküzdéséről és megbüntetéséről szóló, New Yorkban, az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésén, 1973. november 30-án elfogadott nemzetközi egyezmény II. Cikkének a)/(ii), a)/(iii), c), d), e) és f) pontjában meghatározott apartheid bűncselekményeket kell érteni.

II. Cím
A háborús bűncselekmények

Polgári lakosság elleni erőszak

158. § (1) Aki hadműveleti vagy megszállt területen polgári személlyel vagy hadifogollyal szemben erőszakot alkalmaz, embertelen bánásmódot tanúsít vagy hatalmával más módon súlyosan visszaél, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[320] A büntetés tíz évtől húsz[321] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény halált okoz.

(3) E § alkalmazásában embertelen bánásmód különösen

a) a megszálló hatalom polgári lakosságának a megszállt területre telepítése vagy a megszállt terület lakosságának áttelepítése,

b) a polgári lakosság és a hadifoglyok megfosztása attól a joguktól, hogy szabályos és pártatlan eljárásban ítélkezzenek felettük,

c) a hadifoglyok vagy polgári személyek hazaszállításának indokolatlan halogatása.

Háborús fosztogatás

159. § (1) Aki hadműveleti vagy megszállt területen a polgári javakat fosztogatja, illetve a lakosságot szolgáltatás kikényszerítésével vagy más módon súlyosan megkárosítja, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha bűncselekményt fegyveresen vagy csoportosan követik el.

---

317 A 157. § és alcíme az 1996. évi XVII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. június 15-étől.

318 A 157. § (1) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

319 A 157. § (3) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

320 A 158. § (2) bekezdésében a „halálbüntetés" mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

321 A 158. § (2) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

Bűnös hadviselés

160. §[322] Az a katonai parancsnok, aki a hadviselés nemzetközi jogi szabályainak megsértésével

a) olyan hadműveletet folytat, amely súlyos kárt okoz a polgári lakosság életében, egészségében vagy javaiban,[323] a veszélyes erőket tartalmazó létesítményekben,

b) védelem nélküli helység,[324] vagy fegyvermentes övezet ellen indít támadást,

bűntettet követ el, és tíz évtől húsz[325] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazása[326]

160/A. § (1) Aki hadműveleti vagy megszállt területen az ellenséggel, polgári személlyel vagy hadifogollyal szemben nemzetközi szerződés által tiltott fegyvert vagy harci eszközt alkalmaz, vagy alkalmaztat, bűntettet követ el, és tíz évtől húsz[327] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki nemzetközi szerződés által tiltott fegyver alkalmazására irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Az (1)–(2) bekezdés alkalmazásában nemzetközi szerződés által tiltott fegyvernek kell tekinteni

a) az 1955. évi 20. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a fojtó, mérges és egyéb hasonló gázok, valamint a bakteriológiai eszközök hadviselési célokra történő használatának eltiltására vonatkozóan Genfben, az 1925. évi június hó 17. napján kelt jegyzőkönyvben említett fojtó, mérges és egyéb hasonló gázokat, a bakteriológiai harci eszközöket,

b)[328] az 1975. évi 11. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a bakteriológiai (biológiai) és toxin-fegyverek kifejlesztésének, előállításának és tárolásának megtiltásáról és e fegyverek megsemmisítéséről szóló, az Egyesült Nemzetek Szervezete XXVI. ülésszakán, 1971. december 10-én elfogadott egyezmény 1. cikkében meghatározott bakteriológiai (biológiai) és toxin-fegyvert,

c)[329] az 1984. évi 2. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a „Mértéktelen sérülést okozónak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról" szóló, Genfben, az 1980. évi október hó 15. napján kelt egyezményhez csatolt

1. I. Jegyzőkönyvben meghatározott röntgensugárral ki nem mutatható repesszel sérülést okozó fegyvert,
2. az 1997. évi CXXXIII. törvénnyel kihirdetett II. Módosított Jegyzőkönyv 2. Cikkének 1–5. pontjában meghatározott aknát, távtelepítésű aknát, gyalogság elleni aknát, meglepő aknát és más eszközt,
3. III. Jegyzőkönyv 1. Cikkének 1. pontjában meghatározott gyújtófegyvert,
4.[330] IV. jegyzőkönyv I. Cikkében meghatározott vakító lézerfegyvert,

d) az 1997. évi CIV. törvénnyel kihirdetett, a vegyifegyverek kifejlesztésének, gyártásának, felhalmozásának és használatának tilalmáról, valamint megsemmisítéséről szóló, Párizsban, 1993. január 13-án aláírt egyezmény II. Cikkének 1. és 7. pontjában meghatározott vegyifegyvert vagy vegyi kényszerítő eszközt,

e) az 1998. évi X. törvénnyel kihirdetett Gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről szóló, Oslóban, 1997. szeptember 18-án elfogadott egyezmény 2. Cikkének 1. pontjában meghatározott gyalogsági aknát.

---

322 A 160. §-ban a „halálbüntetés" mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

323 A 160. § a) pontjából „a nemzetközileg védett kulturális javakban," szövegrészt a 2006. évi XXIX. törvény 4. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

324 A 160. § b) pontjában a „helység" szöveget a 2008. évi XXVI. törvény 23. § (5) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos 2008. szeptember 1-jétől.

325 A 160. §-ban a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

326 A 160/A. §-t és alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 38. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

327 A 160/A. § (1) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

328 A 160/A. § (3) bekezdés b) pontját a 2007. évi XXVII. törvény 6. §-a iktatta be, egyben a b)–d) pontok jelölését c)–e) pontokra módosította. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

329 A 160/A. § (3) bekezdés c) pontjában a „Mértéktelen sérülést okozónak vagy megkülönböztetés nélkül hatónak tekinthető egyes hagyományos fegyverek alkalmazásának betiltásáról, illetőleg korlátozásáról" szóló, Genfben, az 1980." szöveget a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (3) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

330 A 160/A. § (3) bekezdés c) pontja 4. alpontjában a „jegyzőkönyv" szöveget a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (3) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

Kulturális javak nemzetközi védelmének megsértése[331]

160/B. § (1) Aki háború idején nemzetközi szerződés által védett kulturális javakat
a) megtámad,
b) katonai célra igénybe vesz vagy felhasznál,
c) eltulajdonít vagy fosztogat,
d) megrongál vagy megsemmisít,
bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a nemzetközi szerződés által védett kulturális javak közvetlen környékét katonai célra igénybe veszi, vagy felhasználja.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt nemzetközi szerződés szerinti különleges vagy kiemelt védelem alatt álló kulturális javakra követik el.

(4) A (3) bekezdés szerint büntetendő, aki a nemzetközi szerződés szerinti különleges vagy kiemelt védelem alatt álló kulturális javak közvetlen környékét katonai célra igénybe veszi, vagy felhasználja.

(5) Az (1)–(4) bekezdések alkalmazásában
1. kulturális javak: az 1957. évi 14. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a kulturális javak fegyveres összeütközés esetén való védelme tárgyában Hágában, 1954. május 14-én kelt nemzetközi egyezmény 1. Cikkében meghatározott kulturális javak,
2. különleges védelem alatt álló kulturális javak: az 1. pontban említett egyezmény 8. Cikkében meghatározott kulturális javak,
3. kiemelt védelem alatt álló kulturális javak: az 1. pontban említett egyezmény Második Kiegészítő Jegyzőkönyvének 10. Cikkében meghatározott kulturális javak.

Harctéri fosztogatás

161. § Aki a harctéren az elesetteket, sebesülteket vagy betegeket fosztogatja, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Fegyverszünet megszegése

162. § (1) Aki a fegyverszünet feltételeit megszegi, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a fegyverszünet megszegése különösen súlyos következményekre vezet.

Hadikövet elleni erőszak

163. § (1) Aki az ellenség hadikövetét vagy ennek kísérőjét bántalmazza, jogtalanul visszatartja, vagy ellene más erőszakot alkalmaz, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, bűntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[332] Aki a hadikövetet vagy a kísérőjét megöli, tíz évtől húsz[333] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés a vöröskereszttel

164. § Aki háború idején a vöröskereszt (vörös félhold, vörös oroszlán és nap) jelvénnyel avagy hasonló célt szolgáló és nemzetközileg elismert más jelvénnyel vagy jelzéssel visszaél, vagy ezek oltalma alatt álló személlyel vagy dologgal szemben erőszakos cselekményt követ el, bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

331 A 160/B. §-t és alcímét a 2006. évi XXIX. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. május 1-jétől.

332 A 163. §-ban a „halálbüntetés" mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

333 A 163. § (2) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

Egyéb háborús bűntettek

165. § Az egyéb háborús bűntettekről külön jogszabály (az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt, az 1440/1945. (V. 1.) ME számú rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME számú rendelet) rendelkezik.[334]

XII. Fejezet
A személy elleni bűncselekmények

I. Cím
Az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények

Emberölés

166. § (1) Aki mást megöl, bűntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[335] A büntetés tíz évtől húsz[336] évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést

a) előre kitervelten,

b) nyereségvágyból vagy

c) más aljas indokból, illetőleg célból,

d) különös kegyetlenséggel,

e)[337] hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, illetőleg emiatt, közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, továbbá a hivatalos, a külföldi hivatalos vagy a közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen,

f) több emberen,

g) sok ember életét veszélyeztetve,

h) különös visszaesőként,

i)[338] tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen,

j)[339] védekezésre képtelen személy sérelmére

követik el.

(3)[340] Aki emberölésre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4)[341] Aki az emberölést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5)[342] A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a)[343] az erős felindulásban elkövetett emberölés (167. §), a népirtás [155. § (1) bekezdés a) pont];

b) az emberrablás és az elöljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [175/A. § (4) bekezdés, 355. § (5) bekezdés a) pont];

c) a terrorcselekmény, a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése [344]és a zendülés súlyosabban minősülő esetei, ha a halált szándékosan okozva követik el [261. § (1) bekezdés[345], 262. § (2) bekezdés, 352. § (3) bekezdés b) pont].

---

334 A 2/1994. (I. 14.) AB határozat az Nbr. 11. § 1-4. és 6. pontját, valamint 13. § 3-7. pontját megsemmisítette.

335 A 166. § (2) bekezdésében a „halálbüntetés" mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

336 A 166. § (2) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

337 A 166. § (2) bekezdés e) pontja a 2001. évi CXXI. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

338 A 166. § (2) bekezdés i) pontját az 1998. évi LXXXVII. törvény 39. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

339 A 166. § (2) bekezdés j) pontját a 2009. évi LXXX. törvény 43. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

340 A 166. § (3) bekezdése az 1999. évi CXX. törvény 10. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

341 A 166. § (4) bekezdése az 1997. évi LXXIII. törvény 11. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

342 A 166. § (5) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

343 A 166. § (5) bekezdés a) pontja az 1998. évi LXXXVII. törvény 39. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Az a) pontból „az újszülött megölése (166/A. §)," szövegrészt a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

344 A 166. § (5) bekezdés c) pontjában a „légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése" szövegrészt a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

345 A 166. § (5) bekezdés c) pontjában a „261. § (1) bekezdés" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés g) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

166/A. §[346]

Erős felindulásban elkövetett emberölés

167. § Aki mást méltányolható okból származó erős felindulásban megöl, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Öngyilkosságban közreműködés

168. § Aki mást öngyilkosságra rábír, vagy ennek elkövetéséhez segítséget nyújt, ha az öngyilkosságot megkísérlik vagy elkövetik, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Magzatelhajtás

169. § (1) Aki más magzatát elhajtja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[347] A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a magzatelhajtást

a) üzletszerűen,

b) a nő beleegyezése nélkül,

c) súlyos testi sértést vagy életveszélyt okozva követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a magzatelhajtás halált okoz.

(4) Az a nő, aki magzatát elhajtja vagy elhajtatja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[348] büntetendő.

Testi sértés

170. § (1)[349] Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, ha a sérülés vagy a betegség nyolc napon belül gyógyul, a könnyű testi sértés vétségét követi el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[350] büntetendő.

(2) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető a súlyos testi sértés bűntettét követi el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3)[351] Ha a testi sértést aljas indokból vagy célból, továbbá ha védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személlyel szemben követik el, a büntetés bűntett miatt könnyű testi sértés esetén három évig, súlyos testi sértés esetén egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés.

(4)[352] Bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha a testi sértés maradandó fogyatékosságot vagy súlyos egészségromlást okoz, illetőleg, ha a súlyos testi sértést különös kegyetlenséggel követi el.

(5)[353] Aki a (2)–(4) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a testi sértés életveszélyt vagy halált okoz.

(7) Aki a súlyos testi sértést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel,[354] a (4) bekezdésben meghatározott esetben három évig, életveszélyes sérülés okozása esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(8) Az (1) bekezdésben meghatározott vétség elkövetője csak magánindítványra büntethető.

---

346 A 166/A. §-t és alcímét a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

347 A 169. § (2) bekezdés felvezető szövegében az „egy évtől" szövegrészt az 1997. évi LXXIII. törvény 12. §-a iktatta be. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

348 A 169. § (4) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

349 A 170. § (1) bekezdése az 1997. évi LXXIII. törvény 13. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

350 A 170. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

351 A 170. § (3) bekezdése az 1997. évi LXXIII. törvény 13. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

352 A 170. § (4) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 41. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

353 A 170. § (5) bekezdését a 2008. évi LXXIX. törvény 1. §-a iktatta be, egyben az (5)–(7) bekezdés jelölését (6)–(8) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

354 A 170. § (7) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés

171. § (1) Aki foglalkozása szabályainak megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[355] büntetendő.

(2) A büntetés

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékosságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,

b)[356] egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3) Ha az elkövető a közvetlen veszélyt szándékosan idézi elő, bűntettet követ el, és az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén – az ott tett megkülönböztetéshez képest – öt évig, két évtől nyolc évig, illetőleg öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában foglalkozási szabályok a lőfegyver használatára és kezelésére vonatkozó szabályok is.

Segítségnyújtás elmulasztása

172. § (1) Aki nem nyújt tőle elvárható segítséget sérült vagy olyan személynek, akinek az élete vagy testi épsége közvetlen veszélyben van, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[357] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a sértett meghal, és életét a segítségnyújtás megmenthette volna.

(3) A büntetés bűntett miatt három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a veszélyhelyzetet az elkövető idézi elő, vagy ha a segítségnyújtásra egyébként is köteles.

(4) A (3) bekezdés utolsó fordulata nem alkalmazható azzal szemben, aki a közlekedési szabályok alapján köteles a segítségnyújtásra.

Gondozás elmulasztása

173. § Aki állapotánál vagy idős koránál fogva önmagáról gondoskodni nem tudó személlyel szemben gondozási kötelezettségét nem teljesíti és ezáltal a gondozásra szoruló életét, testi épségét vagy egészségét veszélyezteti, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

II. Cím[358]
Az egészségügyi beavatkozás, az orvostudományi kutatás rendje és az egészségügyi önrendelkezés elleni bűncselekmények[359]

Beavatkozás az emberi génállományba

173/A. § (1) Aki az emberi génállományon, magzati génállományon, illetőleg emberi embrió génállományán a génállomány megváltoztatására irányuló beavatkozást végez, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdés szerinti beavatkozás az emberi génállomány, a magzati génállomány, illetőleg az embrió génállományának megváltozását idézi elő.

---

355 A 171. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

356 A 171. § (2) bekezdés b) pontja az 1997. évi LXXIII. törvény 14. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

357 A 172. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

358 A XII. Fejezet II. Címét és a 173/A-173/I. §-okat az 1998. évi XXII. törvény 2. §- a iktatta be, egyben az eredeti II. Cím számozását III. Címre módosította. Hatályos: 1998. július 1-jétől.

359 Lásd az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt.

(3) Nem büntethető az (1)–(2) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki a beavatkozást az egészségügyről szóló törvényben meghatározott célból hajtja végre.

Emberi ivarsejt tiltott felhasználása

173/B. § (1) Aki halottból vagy halott magzatból származó ivarsejtet az egészségügyről szóló törvényben meghatározott emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárásra használ fel, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki emberi ivarsejt tiltott felhasználására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Születendő gyermek nemének megválasztása

173/C. § (1) Aki a születendő gyermek nemének megválasztására irányuló beavatkozást végez, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki a beavatkozást az egészségügyről szóló törvényben meghatározott célból hajtja végre.

Emberen végezhető kutatás szabályainak megszegése

173/D. §[360] (1) Aki emberen orvostudományi kutatást engedély nélkül, vagy az engedélytől eltérően végez, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában engedély alatt az egészségügyről, illetőleg az emberi felhasználásra szánt gyógyszerekről szóló törvényben[361] meghatározott engedélyt kell érteni.

Embrióval vagy ivarsejttel végezhető kutatás szabályainak megszegése

173/E. § (1) Aki emberi embrión vagy ivarsejten az egészségügyről szóló törvényben meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően orvostudományi kutatást végez, vagy emberi embriót kutatási célból hoz létre, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki

a) emberi embriót állat szervezetébe átültet,

b) emberi és állati ivarsejtet egymással megtermékenyít,

c) olyan emberi embriót, amellyel kutatást végeztek, emberi szervezetbe beültet,

d) kutatáshoz felhasznált emberi ivarsejtet emberi reprodukcióra felhasznál,

e) emberi megtermékenyítéshez, illetőleg embrióbeültetéshez nem emberi ivarsejtet, illetőleg embriót használ fel,

f) emberi embriót több emberi embrió, vagy állati embrió létrehozatalára használ fel,

bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

173/F. § (1) Aki emberi embrión az embrió génállományának megváltoztatására irányuló kutatást végez, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki

a) emberi embriót a fogamzással kialakult tulajdonságoktól eltérő, illetőleg további sajátosságokkal rendelkező egyed létrehozatalára használ fel,

b) emberi embrió sejtjeit szétválasztja,

bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

360 A 173/D. § a 2005. évi XCV. törvény 29. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. október 30-ától.

361 Lásd az emberi alkalmazásra kerülő gyógyszerekről és egyéb, a gyógyszerpiacot szabályozó törvények módosításáról szóló 2005. évi XCV. törvényt.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Nem büntethető az (1)–(3) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt az egészségügyről szóló törvényben meghatározott célból hajtja végre.

173/G. § (1) Aki orvostudományi kutatás vagy beavatkozás során egymással genetikailag megegyező emberi egyedeket hoz létre, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Egészségügyi önrendelkezési jog megsértése

173/H. § (1) Aki beleegyezéshez, hozzájáruláshoz, illetőleg tájékoztatáshoz kötött,

a) az emberi génállomány megváltoztatásával, illetőleg az embrió génállományának megváltoztatásával, az emberi reprodukcióval vagy a születendő gyermek nemének megválasztásával kapcsolatos egészségügyi beavatkozást,

b) emberen, embrióval vagy ivarsejttel végezhető orvostudományi kutatást,

c) az átültetés céljából végzett szerv- vagy szövetkivételt, illetőleg szerv- vagy szövetátültetést

a jogosult beleegyezése, illetőleg hozzájárulása nélkül végez, vagy a jogszabályban előírt tájékoztatást elmulasztja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki tiltakozó nyilatkozat ellenére halottból szervet, illetőleg szövetet távolít el.

(3) Aki a beleegyezéshez, illetőleg hozzájáruláshoz kötött, az (1) bekezdés szerinti egészségügyi beavatkozást, orvostudományi kutatást, szerv- vagy szövetkivételt, illetőleg szerv- vagy szövetátültetést gondatlanságból a jogosult beleegyezése, illetőleg hozzájárulása nélkül végez, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[362] büntetendő.

(4) Az (1)–(3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője magánindítványra büntethető, kivéve, ha azzal összefüggően nem magánindítványra büntetendő bűncselekményt is elkövet. A (2) bekezdés esetén a magánindítványt az egészségügyről szóló törvényben meghatározott, nyilatkozatra jogosult személy terjesztheti elő.

Emberi test tiltott felhasználása

173/I. § (1) Aki emberi gént, sejtet, ivarsejtet, embriót, szervet, szövetet, halott testét vagy annak részét jogellenesen megszerez, vagyoni haszonszerzés végett forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gyógyintézet alkalmazottja a foglalkozása körében követi el.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évig, a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követik el.

(4)[363] Aki az emberi test tiltott felhasználására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt az (1) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztéssel, a (2) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

362 A 173/H. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

363 A 173/I. § (4) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

III. Cím
A szabadság és az emberi méltóság elleni bűncselekmények

Kényszerítés

174. § Aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz, amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A lelkiismereti és vallásszabadság megsértése[364]

174/A. § Aki mást
a) a lelkiismereti szabadságában erőszakkal vagy fenyegetéssel korlátoz,
b) a vallásának szabad gyakorlásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,
bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közösség tagja elleni erőszak[365]

174/B. §[366] (1)[367] Aki mást valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoporthoz vagy a lakosság egyes csoportjaihoz tartozása vagy vélt tartozása miatt bántalmaz, illetőleg erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt
a) fegyveresen,
b) felfegyverkezve,
c) jelentős érdeksérelmet okozva,
d) a sértett sanyargatásával,
e) csoportosan,
f) bűnszövetségben
követik el.

(3)[368] Aki a közösség tagja elleni erőszakra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése[369]

174/C. § (1) Aki mást egyesülési vagy gyülekezési jogának gyakorlásában, valamint választási gyűlésen való részvételében erőszakkal vagy fenyegetéssel jogtalanul akadályoz, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[370] büntetendő.

Személyi szabadság megsértése

175. §[371] (1) Aki mást személyi szabadságától megfoszt, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

364 A 174/A. §-t és alcímét az 1990. évi IV. törvény 23. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 1990. február 12-étől.

365 A 174/B. § alcíme a 2008. évi LXXIX. törvény 2. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

366 A 174/B. §-t az 1996. évi XVII. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 1996. június 15-étől.

367 Az 174/B. § (1) bekezdése a 2008. évi LXXIX. törvény 2. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

368 Az 174/B. § (3) bekezdését a 2008. évi LXXIX. törvény 2. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

369 A 174/C. §-t és alcímét a 2008. évi LXXIX. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

370 A 174/C. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

371 A 175. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 42. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

(2) Aki emberkereskedelemmel összefüggésben megszerzett és a személyi szabadságától megfosztott sértett személyi szabadságának megfosztását fenntartja, és a sértettet munkavégzésre kényszeríti, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3)[372] A büntetés az (1) bekezdés esetén egy évtől öt évig, a (2) bekezdés esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) aljas indokból vagy célból,
b) hivatalos eljárás színlelésével,
c) a sértett sanyargatásával,
d) jelentős érdeksérelmet okozva,
e) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,
f) védekezésre képtelen személy sérelmére,
g) fegyveresen,
h) felfegyverkezve

követik el.

Emberrablás[373]

175/A. § (1) Aki mást személyi szabadságától erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel, illetve védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotát kihasználva megfoszt, és szabadon bocsátását követelés teljesítésétől teszi függővé, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az emberrablást

a) bűnszövetségben,
b) fegyveresen,
c)[374] hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy ellen

követik el.

(3) A büntetés öt évtől húsz[375] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberrablást

a) különösen súlyos hátrányt;
b) halált okozva

követik el.

(4) A büntetés tíz évtől húsz[376] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberrablás szándékos emberölést is megvalósít.

(5) Aki emberrablásra irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az emberrablást – mielőtt abból súlyos következmény származott volna – önként abbahagyja.

(7) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy emberrablás elkövetése készül, és erről az érintett személyt vagy a hatóságot, mihelyt teheti, nem tájékoztatja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha az emberrablást legalább megkísérelték.

Emberkereskedelem[377]

175/B. §[378] (1) Aki mást elad, megvásárol, ellenszolgáltatásként átad, vagy átvesz, más személyért elcserél, úgyszintén, aki ennek érdekében toboroz, mást szállít, elszállásol, elrejt, másnak megszerez, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

372 A 175. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 44. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

373 A 175/A. §-t és alcímét az 1993. évi XVII. törvény 38. §-a iktatta be. Hatályos: 1993. május 15-étől.

374 A 175/A. § (2) bekezdés c) pontját a 2003. évi II. törvény 10. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

375 A 175/A. § (3) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

376 A 175/A. § (4) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

377 A 175/B. §-t és alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 43. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

378 A 175/B. § a 2001. évi CXXI. törvény 21. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt
a) tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,
b) a személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére,
c) munkavégzés céljából,
d) fajtalanság vagy közösülés céljából,
e) emberi test tiltott felhasználása céljából,
f) bűnszövetségben vagy
g) üzletszerűen
követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt
a) az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, vagy
b) a (2) bekezdés c)–e) pontjában meghatározott célból
1. erőszakkal vagy fenyegetéssel,
2. megtévesztéssel,
3. a sértett sanyargatásával
követik el.

(4) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt
a) a (2) bekezdés a)–b) pontjában, vagy a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott személy sérelmére, a (2) bekezdés c)–e) pontjában meghatározott célból, illetve a (3) bekezdés b) pontja 1–3. alpontjában meghatározott módon, vagy
b) tiltott pornográf felvétel készítése céljából
követik el.

(5) A büntetés öt évtől húsz[379] évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére
a) a (2) bekezdés c)–e) pontjában meghatározott célból,
b) a (3) bekezdés b) pontja 1–3. alpontjában meghatározott módon, vagy
c) tiltott pornográf felvétel készítése céljából
követik el.

(6) Aki emberkereskedelemre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Magánlaksértés

176. §[380] (1) Aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel, hivatalos eljárás színlelésével bemegy, vagy ott bent marad, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[381] büntetendő.

(2) Bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre, az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére vagy megtévesztéssel
a) éjjel,
b) fegyveresen,
c) felfegyverkezve,
d) csoportosan
bemegy vagy ott bent marad.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az (1) bekezdésben meghatározott módon, a (2) bekezdés szerint büntetendő, aki a (2) bekezdésben meghatározott módon mást megakadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen.

---

379 A 175/B. § (5) bekezdésben a „húsz” szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

380 A 176. § a 2009. évi LXXX. törvény 45. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

381 A 176. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

(4) A büntetés bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt a (2) bekezdésben írt módon követik el.

Zaklatás[382]

176/A. § (1) Aki abból a célból, hogy mást megfélemlítsen, vagy más magánéletébe, illetőleg mindennapi életvitelébe önkényesen beavatkozzon, rendszeresen vagy tartósan mást háborgat, így különösen mással, annak akarata ellenére telekommunikációs eszköz útján vagy személyesen rendszeresen kapcsolatot teremteni törekszik, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[383] büntetendő.

(2)[384] Aki félelemkeltés céljából

a) mást vagy rá tekintettel hozzátartozóját személy elleni erőszakos vagy közveszélyt okozó büntetendő cselekmény elkövetésével megfenyeget, vagy

b) annak a látszatnak a keltésére törekszik, hogy a sértett vagy hozzátartozója életét, testi épségét vagy egészségét sértő vagy veszélyeztető esemény következik be, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[385] büntetendő.

(3) Aki a zaklatást

a)[386] volt házastársa, volt bejegyzett élettársa, vagy volt élettársa,

b) nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy

sérelmére követi el, az (1) bekezdésben meghatározott esetben két évig terjedő szabadságvesztéssel,[387] a (2) bekezdésben meghatározott esetben bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Magántitok megsértése

177. § (1) Aki a foglalkozásánál vagy közmegbízatásánál fogva tudomására jutott magántitkot alapos ok nélkül felfedi, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés,[388] ha a bűncselekmény jelentős érdeksérelmet okoz.

Visszaélés személyes adattal[389]

177/A. §[390] (1) Aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések[391] megszegésével jogtalan haszonszerzési célból vagy jelentős érdeksérelmet okozva

a) jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel,

b) az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja,

vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[392] büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével az érintett tájékoztatására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, és ezzel más vagy mások érdekeit jelentősen sérti.

---

382 A 176/A. §-t és az alcímét a 2007. évi CLXII. törvény 4. §-a iktatta be. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

383 A 176/A. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

384 A 176/A. § (2) bekezdése a 2008. évi LXXIX. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

385 A 176/A. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

386 A 176/A. § (3) bekezdés a) pontjában a „házastársa, volt bejegyzett élettársa," szöveg a 2008. évi XCII. törvény 13. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. január 1-jétől.

387 A 176. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

388 A 177. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

389 A 177/A. § alcíme a 2003. évi II. törvény 11. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

390 A 177/A. § a 2009. évi LXXX. törvény 46. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

391 Lásd a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényt.

392 A 177/A. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

(3) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés,[393] ha a személyes adattal visszaélést különleges személyes adatra követik el.

(4) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha személyes adattal visszaélést hivatalos személyként vagy közmegbízatás felhasználásával követik el.

Visszaélés közérdekű adattal[394]

177/B. § (1) Aki a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvényi rendelkezések megszegésével

a) tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget,

b) közérdekű adatot hozzáférhetetlenné tesz vagy meghamisít,

c) hamis vagy hamisított közérdekű adatot hozzáférhetővé vagy közzétesz,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[395] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt jogtalan haszonszerzés végett követik el.

Levéltitok megsértése

178. § (1)[396] Aki másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét, a tartalmának megismerése végett felbontja, megszerzi, vagy ilyen célból illetéktelen személynek átadja, úgyszintén aki távközlési berendezés útján továbbított közleményt kifürkész, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2)[397] A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés,[398] ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt foglalkozás vagy közmegbízatás felhasználásával követik el.

(3)[399] A büntetés

a) két évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény;

b) bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény

jelentős érdeksérelmet okoz.

Magántitok jogosulatlan megismerése[400]

178/A. § (1) Aki magántitok jogosulatlan megismerése céljából

a) másnak a lakását, egyéb helyiségét vagy az ezekhez tartozó bekerített helyet titokban átkutatja,

b) másnak a lakásában, egyéb helyiségében vagy az ezekhez tartozó bekerített helyen történteket technikai eszköz alkalmazásával megfigyeli, illetőleg rögzíti,

c) másnak közlést tartalmazó zárt küldeményét felbontja vagy megszerzi, és annak tartalmát technikai eszközzel rögzíti,

d)[401] hírközlő berendezés útján, illetőleg számítástechnikai rendszeren másnak továbbított közleményt, adatot kifürkész, és az észlelteket technikai eszközzel rögzíti,

bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az (1) bekezdésben meghatározott módon megismert magántitkot továbbít vagy felhasznál.

---

393 A 177/A. § (3) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

394 A 177/B. § és alcíme a 2003. évi II. törvény 11. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

395 A 177/B. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

396 A 178. § (1) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 44. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

397 A 178. § (2) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 40. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

398 A 178. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

399 A 178. § (3) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 40. § (2) bekezdésével megállapított és a Magyar Közlöny 1993. évi 50. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

400 A 178/A. §-t és alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 45. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

401 A 178/A. § (1) bekezdés d) pontja a 2001. évi CXXI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt
a) hivatalos eljárás színlelésével,
b) üzletszerűen,
c) bűnszövetségben,
d) jelentős érdeksérelmet okozva
követik el.

Rágalmazás

179. § (1) Aki valakiről, más előtt, a becsület csorbítására alkalmas tényt állít vagy híresztel, vagy ilyen tényre közvetlenül utaló kifejezést használ, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[402] büntetendő.
(2) A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a rágalmazást
a) aljas indokból vagy célból,
b) nagy nyilvánosság előtt,
c) jelentős érdeksérelmet okozva
követik el.

Becsületsértés

180. § (1) Aki a 179. § esetén kívül mással szemben
a) a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben,
b) nagy nyilvánosság előtt
a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[403] büntetendő.
(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a becsületsértést tettlegesen követi el.

Kegyeletsértés

181. § Aki halottat vagy emlékét a 179. vagy a 180. §-ban meghatározott módon meggyalázza, vétséget követ el, és az ott meghatározott büntetéssel büntetendő.

A valóság bizonyítása

182. § (1) A 179–181. §-ban meghatározott bűncselekmények miatt nem büntethető az elkövető, ha a becsület csorbítására alkalmas tény valónak bizonyul.
(2) A valóság bizonyításának akkor van helye, ha a tény állítását, híresztelését, illetve az arra közvetlenül utaló kifejezés használatát a közérdek vagy bárkinek a jogos érdeke indokolta.

Magánindítvány és kívánat

183. § (1)[404] A 176–177. és a 178–181. §-ban meghatározott bűncselekmények elkövetői magánindítványra büntethetők.
(2) A 181. § esetén a magánindítványt az elhalt hozzátartozója és örököse terjesztheti elő.
(3) A diplomáciai és a nemzetközi jogon alapuló egyéb személyes mentességet élvező személy sérelmére elkövetett rágalmazás vagy becsületsértés a sértett diplomáciai úton kijelentett kívánatára büntethető.

---

402 A 179. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

403 A 180. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

404 A 183. § (1) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 41. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-től.

Értelmező rendelkezés[405]

183/A. §[406] A 170. § és a 175/A. § alkalmazásában a tizenkettedik életévét be nem töltött személyt védekezésre képtelennek kell tekinteni.

XIII. Fejezet
A közlekedési bűncselekmények

A közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény

184. § (1)[407] Aki közlekedési útvonal, jármű, üzemi berendezés vagy ezek tartozéka megrongálásával vagy megsemmisítésével, akadály létesítésével, közlekedési jelzés eltávolításával vagy megváltoztatásával, megtévesztő jelzéssel, közlekedő jármű vezetője ellen erőszak vagy fenyegetés alkalmazásával avagy más, hasonló módon a vasúti, légi, vízi vagy közúti közlekedés biztonságát veszélyezteti, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékosságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel,[408] a (2) bekezdésben meghatározott esetekben, az ott tett megkülönböztetéshez képest, két évig, három évig, öt évig, illetve két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – azzal szemben, aki a veszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

Vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése

185. § (1) Aki a vasúti, a légi vagy a vízi közlekedés szabályainak megszegésével más vagy mások életét vagy testi épségét veszélyezteti, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékosságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halálos tömegszerencsétlenséget okoz.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel,[409] a (2) bekezdésben meghatározott esetekben az ott tett megkülönböztetéshez képest, két évig, három évig, öt évig, illetve két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A büntetés korlátlanul enyhíthető – különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető – azzal szemben, aki a veszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

---

405 A 183/A. §-t és alcímét az 1993. évi XVII. törvény 42. §-a iktatta be. Hatályos: 1993. május 15-től.

406 A 183/A. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 46. §-ával megállapított szöveg. Hatályos. 1999. március 1-jétől.

407 A 184. § (1) bekezdése a 2003. évi II. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

408 A 184. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

409 A 185. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Közúti veszélyeztetés

186. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével más vagy mások életét vagy testi épségét közvetlen veszélynek teszi ki, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékosságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

d) öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget

okoz.

Közúti baleset okozása

187. § (1) Aki a közúti közlekedés szabályainak megszegésével másnak vagy másoknak gondatlanságból súlyos testi sértést okoz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[410] büntetendő.

(2) A büntetés

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékosságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

b)[411] egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget

okoz.

Járművezetés ittas vagy bódult állapotban[412]

188. § (1)[413] Aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt vasúti vagy légi járművet, valamint gépi meghajtású vízi járművet vagy úszó munkagépet, avagy közúton gépi meghajtású járművet vezet, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[414] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést,

b) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékosságot, súlyos egészségromlást, vagy tömegszerencsétlenséget,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

d) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget

okoz.

(3)[415] Aki szeszes italtól befolyásolt állapotban vagy a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem gépi meghajtású vízi jármű vagy úszó munkagép avagy közúton nem gépi meghajtású jármű vezetésével a (2) bekezdésben meghatározott következményt idézi elő, az ott tett megkülönböztetés szerint büntetendő.

---

410 A 187. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

411 A 187. § (2) bekezdés b) pontja az 1997. évi LXXIII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

412 A 188. § alcíme az 1998. évi LXXXVII. törvény 47. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

413 A 188. § (1) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 48. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. január 1-jétől.

414 A 188. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

415 A 188. § (3) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 48. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

Járművezetés tiltott átengedése

189. § (1) Aki vasúti vagy légi jármű, valamint gépi meghajtású vízi jármű vagy úszó munkagép avagy közúton gépi meghajtású jármű vezetését szeszes italtól befolyásolt állapotban levő vagy a vezetésre egyéb okból alkalmatlan személynek engedi át, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[416] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékosságot, súlyos egészségromlást vagy tömegszerencsétlenséget,

b) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény halált,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény kettőnél több ember halálát okozza, vagy halálos tömegszerencsétlenséget

okoz.

Cserbenhagyás

190. § Ha a közlekedési balesettel érintett jármű vezetője a helyszínen nem áll meg, illetve onnan eltávozik, mielőtt meggyőződnék arról, hogy valaki megsérült-e, avagy az életét vagy testi épségét közvetlenül fenyegető veszély miatt segítségnyújtásra szorul-e, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[417] büntetendő.

Értelmező rendelkezések

191. § (1) A közúton elkövetett bűncselekményekre megállapított rendelkezéseket kell alkalmazni akkor is, ha a közúti járművezetésre vonatkozó szabályok megszegése nem közúton okoz sérülést vagy halált.

(2) A 185–187. §-ok alkalmazásában nem tekinthetők közlekedési szabályoknak a gyalogosokra és az utasokra vonatkozó rendelkezések.

XIV. Fejezet
A házasság, a család, az ifjúság és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények

I. Cím
A házasság, a család és az ifjúság elleni bűncselekmények

Kettős házasság vagy kettős bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése

192. §[418] (1) Aki házasságának fennállása alatt újabb házasságot köt, vagy bejegyzett élettársi kapcsolatra lép, továbbá aki házassági kötelékben levő személlyel köt házasságot, vagy ilyen személlyel lép bejegyzett élettársi kapcsolatra, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[419] Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki bejegyzett élettársi kapcsolatának fennállása alatt házasságot köt, vagy újabb bejegyzett élettársi kapcsolatot létesít, továbbá aki bejegyzett élettársi kapcsolatban álló személlyel házasságot köt, vagy ilyen személlyel bejegyzett élettársi kapcsolatot létesít.

Családi állás megváltoztatása

193. §[420] (1) Aki más családi állását megváltoztatja, így különösen gyermeket kicserél, vagy más családba csempész, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

416 A 189. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

417 A 190. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

418 A 192. § és alcíme a 2008. évi XCII. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. január 1-jétől.

419 A 192. § (2) bekezdése a 2009. évi XXIX. törvény 13. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. július 1-jétől.

420 A 193. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 49. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a családi állás megváltoztatását
a) gyógy- vagy nevelőintézet alkalmazottja foglalkozása körében,
b) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy követi el.

(3) Ha a bűncselekményt a gyógy- vagy nevelőintézet alkalmazottja foglalkozása körében gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[421] büntetendő.

Kiskorú elhelyezésének megváltoztatása

194. § Aki végrehajtható hatósági határozat alapján elhelyezett kiskorút attól, akinél a hatóság elhelyezte, annak beleegyezése nélkül, az elhelyezés tartós megváltoztatása céljából elvisz, avagy a kiskorút rejtve vagy titokban tartja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[422] büntetendő.

Kiskorú veszélyeztetése

195. § (1)[423] A kiskorú nevelésére, felügyeletére vagy gondozására köteles személy, aki e feladatából folyó kötelességét súlyosan megszegi, és ezzel a kiskorú testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését veszélyezteti, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő az a nagykorú személy, aki kiskorút bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére, illetve[424] züllött életmód folytatására rábír, vagy rábírni törekszik.

(3)[425] Bűntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az a nagykorú személy, aki a kiskorúval kényszermunkát végeztet.

(4)[426] Aki a bírósági vagy hatósági határozat alapján nála elhelyezett kiskorú és a kiskorúval kapcsolattartásra jogosult személy közötti kapcsolat kialakítását vagy fenntartását a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság kiszabását követően is akadályozza, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[427] büntetendő.

(5) Az (1) bekezdés alkalmazásában a kiskorú gondozására, nevelésére vagy felügyeletére köteles személynek kell tekinteni a szülői felügyeletet gyakorló szülő, illetve gyám élettársát, továbbá a szülői felügyeleti jogától megfosztott szülőt, ha a kiskorúval közös háztartásban vagy egy lakásban él.

195/A. §[428]

Tartás elmulasztása

196. § (1)[429] Aki jogszabályon alapuló és végrehajtható hatósági határozatban előírt tartási kötelezettségét önhibájából nem teljesíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[430] büntetendő.

(2)[431]

(3) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a tartás elmulasztása a jogosultat súlyos nélkülözésnek teszi ki.

(4) Az (1)[432] bekezdés alapján az elkövető nem büntethető, a (3) bekezdés esetén pedig büntetése korlátlanul enyhíthető, ha kötelezettségének az első fokú ítélet meghozataláig eleget tesz.

---

421 A 193. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

422 A 194. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

423 A 195. § (1) bekezdése az 1997. évi LXXIII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

424 A 195. § (2) bekezdésen a „bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésére, illetve" szövegrészt a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (2) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. január 1-jétől.

425 A 195. § (3) bekezdés az 1998. évi LXXXVII. törvény 50. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

426 A 195. § (4)–(5) bekezdését a 2005. évi XCI. törvény 4. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

427 A 195. § (4) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

428 A 195/A. §-t és alcímét a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

429 A 196. § (1) bekezdésében a „szigorított javító-nevelő munkával" szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

430 A 196. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

431 A 196. § (2) bekezdését az 1987. évi III. törvény 42. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

432 A 196. § (4) bekezdésében az „és (2)" szövegrészt a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

II. Cím
A nemi erkölcs elleni bűncselekmények

Erőszakos közösülés

197. §[433] (1) Aki mást erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel közösülésre kényszerít, vagy más védekezésre, illetőleg akaratnyilvánításra képtelen állapotát közösülésre használja fel, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a)[434] az erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel közösülésre kényszerített sértett a tizenkettedik életévét nem töltötte be,

b) a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll,

c) a sértettel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen közösülnek.

(3)[435] A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti erőszakos közösülés a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

Szemérem elleni erőszak

198. §[436] (1) Aki mást erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel fajtalanságra, vagy ennek eltűrésére kényszerít, vagy másnak a védekezésre, illetőleg akaratnyilvánításra képtelen állapotát fajtalanságra használja fel, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a)[437] az erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel fajtalanságra, vagy ennek eltűrésére kényszerített sértett a tizenkettedik életévét nem töltötte be,

b) a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll,

c) a sértettel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen fajtalankodnak.

(3)[438] A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti szemérem elleni erőszak a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.

Természet elleni fajtalanság

199. §[439]

Természet elleni erőszakos fajtalanság

200. §[440]

Megrontás

201. § (1) Aki tizennegyedik életévét be nem töltött személlyel közösül, valamint az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét meg nem haladott személlyel fajtalankodik, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

433 A 197. § az 1997. évi LXXIII. törvény 22. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

434 A 197. § (2) bekezdés a) pontja a 2005. évi CXI. törvény 5. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. november 1-jétől.

435 A 197. § (3) bekezdése a 2005. évi XCI. törvény 5. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

436 A 198. § az 1997. évi LXXIII. törvény 23. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

437 A 198. § (2) bekezdés a) pontja a 2005. évi XCI. törvény 5. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

438 A 198. § (3) bekezdése a 2005. évi XCI. törvény 5. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

439 A 199. §-t a 37/2002. (IX. 4.) AB határozat megsemmisítette.

440 A 200. §-t a 37/2002. (IX. 4.) AB határozat megsemmisítette.

(2) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét be nem töltött személyt arra törekszik rábírni, hogy vele közösüljön vagy fajtalankodjék, bűntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1), illetőleg a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény sértettje az elkövető hozzátartozója, avagy az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll.

202. § (1) Aki tizennegyedik életévét be nem töltött személyt arra bír rá, hogy mással közösüljön vagy fajtalankodjék, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennegyedik életévét be nem töltött személyt arra törekszik rábírni, hogy mással közösüljön vagy fajtalankodjék, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1), illetőleg a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény sértettje az elkövető hozzátartozója, avagy az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll.

202/A. §[441] Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személlyel ellenszolgáltatás fejében közösül vagy fajtalankodik, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Vérfertőzés

203. § (1) Aki egyenesági rokonával közösül vagy fajtalankodik, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető a leszármazó, ha a cselekmény elkövetésekor tizennyolcadik életévét nem töltötte be.

(3)[442] Aki testvérével közösül, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Tiltott pornográf felvétellel visszaélés[443]

204. § (1) Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyről vagy személyekről pornográf felvételt megszerez, tart, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyről vagy személyekről pornográf felvételt kínál, átad vagy hozzáférhetővé tesz, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyről vagy személyekről pornográf felvételt készít, forgalomba hoz, azzal kereskedik, illetőleg ilyen felvételt a nagy nyilvánosság számára hozzáférhetővé tesz, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A (3) bekezdés szerint büntetendő, aki pornográf jellegű műsorban tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt vagy személyeket szerepeltet.

(5) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a (3)–(4) bekezdésben írt bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(6) Aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt, vagy személyeket pornográf felvételen, avagy pornográf jellegű műsorban való szereplésre felhív, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[444] büntetendő.

(7) E § alkalmazásában

a) felvétel: a videó-, film-, vagy fényképfelvétel, illetőleg más módon előállított képfelvétel,

b) pornográf felvétel: az olyan felvétel, amely a nemiséget súlyosan szeméremsértő nyíltsággal, célzatosan a nemi vágy felkeltésére irányuló módon ábrázolja,

c) pornográf jellegű műsor: a nemiség súlyosan szeméremsértő nyíltsággal, célzatosan a nemi vágy felkeltésére irányuló cselekvéssel való megjelenítése.

---

441 A 202/A. §-t a 2007. évi XXVII. törvény 7. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

442 A 203. § (3) bekezdésből a „vagy természet elleni fajtalanságot követ el," szövegrészt a 20/1999. (VI. 25.) AB határozat megsemmisítette.

443 A 204. § és alcíme a 2007. évi XXVII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

444 A 204. § (6) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Üzletszerű kéjelgés elősegítése

205. §[445] (1) Aki épületet vagy egyéb helyet üzletszerű kéjelgés céljára másnak a rendelkezésére bocsát, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki bordélyházat tart fenn, vezet, vagy annak működéséhez anyagi eszközöket szolgáltat, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3)[446] A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bordélyházban tizennyolcadik életévét be nem töltött személy folytat üzletszerű kéjelgést,

b)[447]

(4) Aki mást üzletszerű kéjelgésre rábír, az (1) bekezdés szerint büntetendő.

Kitartottság

206. §[448] Aki üzletszerű kéjelgést folytató személlyel egészben vagy részben kitartatja magát, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

Kerítés

207. § (1)[449] Aki haszonszerzés céljából valakit közösülésre vagy fajtalanságra másnak megszerez, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a kerítés üzletszerű.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kerítést

a) az elkövető hozzátartozója, avagy nevelése, felügyelete vagy gondozása alatt álló, illetőleg tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére,

b) megtévesztéssel, erőszakkal avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel,

c)[450]

követik el.

(4) Aki a (2) bekezdésben meghatározott kerítés elkövetésében megállapodik, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Szeméremsértés

208. §[451] Aki magát nemi vágyának kielégítése végett más előtt szeméremsértő módon mutogatja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[452] büntetendő.

Magánindítvány

209. § A 197. § (1) bekezdésében, a 198. § (1) bekezdésében, valamint a 201. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmények csak magánindítványra büntethetők, kivéve ha azokkal összefüggően nem magánindítványra büntetendő bűncselekményt is elkövetnek.

---

445 A 205. § az 1993. évi XVII. törvény 47. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

446 A 205. § (3) bekezdése az 1997. évi LXXIII. törvény 25. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

447 A 205. § (3) bekezdés b) pontját a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

448 A 206. §-ban a „vagy szigorított javító-nevelő munkával" szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

449 A 207. § (1) bekezdésében a „vagy szigorított javító-nevelő munkával" szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

450 A 207. § (3) bekezdés c) pontját a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

451 A 208. § az 1997. évi LXXIII törvény 27. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

452 A 208. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Értelmező rendelkezés

210. § A 197–198. §[453] alkalmazásában a tizenkettedik életévét be nem töltött személyt védekezésre képtelennek kell tekinteni.

210/A. §[454] (1) Üzletszerű kéjelgést folytat az, aki rendszeres haszonszerzésre törekedve közösül vagy fajtalankodik.

(2) E Cím alkalmazásában fajtalanság: a közösülés kivételével minden súlyosan szeméremsértő cselekmény, amely a nemi vágy felkeltésére vagy kielégítésére szolgál.

XV. Fejezet
Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közélet tisztasága elleni bűncselekmények

I. Cím
A választás, a népszavazás és a népi kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény[455]

211. §[456] Aki a választási eljárásról szóló törvény[457] hatálya alá tartozó választás, népszavazás vagy népi kezdeményezés során

a)[458] a jelölési eljárás szabályait megszegve erőszakkal, fenyegetéssel, megtévesztéssel vagy anyagi juttatással szerez ajánlást,

b) népszavazás vagy népi kezdeményezés indítványozása érdekében erőszakkal, fenyegetéssel, megtévesztéssel vagy anyagi juttatással szerez aláírást,

c)[459] jogosultság nélkül szavaz,

d) jogosulatlanul aláír, hamis adatokat tüntet fel,

e)[460] arra jogosultat a választásban, illetőleg a népszavazásban akadályoz, vagy erőszakkal, fenyegetéssel, megtévesztéssel, illetőleg anyagi juttatással befolyásolni törekszik,

f) megsérti a választás, illetőleg a népszavazás titkosságát,

g) meghamisítja a választás, a népszavazás, illetőleg a népi kezdeményezés eredményét,

bűntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

II. Cím
A rendészeti bűncselekmények

Egyesülési joggal visszaélés

212. §[461]

212/A. §[462] (1) Aki a bíróság által feloszlatott társadalmi szervezet vezetésében vesz részt, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a bíróság által feloszlatott társadalmi szervezet működésében a köznyugalom megzavarására alkalmas módon vesz részt, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a bíróság által feloszlatott társadalmi szervezet vezetéséhez vagy működéséhez szükséges, vagy azt könnyítő feltételeket biztosítja, vagy ahhoz anyagi eszközöket szolgáltat, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

453 A 210. §-ban az „és a 200. §” szövegrészt a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

454 A 210/A. §-t az 1993. évi XVII. törvény 49. §-a iktatta be. Hatályos: 1993. május 15-étől.

455 A 211. § alcíme az 1989. évi XVII. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1989. június 15-től.

456 A 211. § felvezető része a 2001. évi CXXI. törvény 24. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

457 Lásd a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvényt.

458 A 211. § a)–b) pontját az 1997. évi C. törvény 167. §-a állapította meg, egyben a b)–f) pontok jelölését c)–g) pontokra változtatta. Hatályos: 1997. november 6-ától.

459 A 211. § c)–d), f)–g) pontja az 1989. évi XVII. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1989. június 15-től.

460 A 211. § e) pontja a 2001. évi CXXI. törvény 24. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

461 A 212. §-t az 58/1997. (XI. 5.) AB határozat megsemmisítette.

462 A 212/A. § a 2010. évi XXXV. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

Sajtórendészeti vétség

213. § Aki

a)[463]

b) olyan sajtóterméket terjeszt, amelynek lefoglalását vagy elkobzását rendelték el, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

Beutazási és tartózkodási tilalom megsértése[464]

214. § Az a kiutasított vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló külföldi, aki külön engedély nélkül tartózkodik a Magyar Köztársaság területén, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Jogellenes tartózkodás elősegítése[465]

214/A. § (1)[466] Aki az Európai Unió tagállama, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más állam, továbbá olyan állam területén való jogellenes tartózkodáshoz, amelynek állampolgára az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez, vagyoni haszonszerzés végett olyan külföldinek nyújt segítséget, aki nem rendelkezik ezen államok valamelyikének állampolgárságával, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[467] büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, aki az (1) bekezdésben foglalt eseten kívül, külföldinek a Magyar Köztársaság területén való jogellenes tartózkodáshoz vagyoni haszonszerzés végett segítséget nyújt.

Földmérési jel megrongálása

215. § Aki földmérési jelet megsemmisít, megrongál vagy elmozdít, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

Műemlék megrongálása[468]

216. § (1) Aki a tulajdonában álló műemléket megrongálja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti műemléket megsemmisíti, vagy annak olyan helyrehozhatatlan károsodását idézi elő, amelynek következtében az elveszti műemlék jellegét, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kulturális javak megrongálása[469]

216/A. § (1) Aki a tulajdonában álló, a kulturális javak körébe tartozó és védett tárgyat megrongálja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdés szerinti tárgyat megsemmisíti, vagy annak helyrehozhatatlan károsodását idézi elő, öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

463 A 213. § a) pontját a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

464 A 214. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 25. §-a állapította meg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

465 A 214/A. § és alcíme a 2003. évi CXXX. törvény 69. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. május 1-jétől.

466 A 214/A. § (1) bekezdése a 2007. évi CLXII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

467 A 214/A. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

468 A 216. § és alcíme az 1997. évi CXL. törvény 103. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1998. július 1-jétől.

469 A 216/A. §-t és alcímét az 1997. évi CXL. törvény 103. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 1998. július 1-jétől.

Visszaélés kulturális javakkal[470]

216/B. § (1) Aki a kulturális javak körébe és védett gyűjteményhez tartozó tárgyat vagy védett tárgyegyüttes darabját jogszabályban előírt előzetes hozzájárulás nélkül elidegeníti, úgyszintén aki a kulturális javak körébe tartozó védett tárgy tulajdonjogának bekövetkezett változására vonatkozó, jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét elmulasztja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a kulturális javak körébe tartozó és kiviteli engedélyhez kötött tárgyat engedély nélkül külföldre juttat, vagy a kiviteli engedély kereteit túllépi.

Tiltott határátlépés[471]

217. §[472]

Embercsempészés

218. §[473] (1)[474] Aki államhatárnak más által

a) engedély nélkül,

b) meg nem engedett módon

történő átlépéséhez segítséget nyújt, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészést

a) vagyoni haszonszerzés végett,

b) államhatár átlépéséhez több személynek segítséget nyújtva

követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az embercsempészést

a) a csempészett személy sanyargatásával,

b) fegyveresen,

c) üzletszerűen

követik el.

(4) Aki az (1)–(3) bekezdésben meghatározott embercsempészésre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az embercsempészés elkövetőjével szemben mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

Feljelentés elmulasztása

219. §[475]

Határjelrongálás

220. § Aki az államhatár megjelölésére szolgáló jelet megsemmisíti, megrongálja vagy elmozdítja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[476] büntetendő.

---

470 A 216/B. §-t és alcímét az 1997. évi CXL. törvény 103. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 1998. július 1-jétől.

471 A 217. § alcíme az 1989. évi XXVIII. törvény 20. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1990. január 1-jétől.

472 A 217. §-t a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

473 A 218. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 52. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

474 A 218. § (1)–(3) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 27. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

475 A 219. §-t az 1989. évi XXVIII. törvény 20. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

476 A 220. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

III. Cím
Visszaélés minősített adattal[477]

Visszaélés szigorúan titkos és titkos minősítésű adattal[478]

221. § (1) Aki a minősített adat védelméről szóló törvényben[479] meghatározott titkos minősítésű adatot
a) jogosulatlanul megszerzi vagy felhasználja,
b) jogosulatlan személy részére hozzáférhetővé, vagy jogosult személy részére hozzáférhetetlenné teszi,
bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés
a) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt szigorúan titkos minősítésű adatra követik el, vagy ha a titkos minősítésű adat jogosulatlan külföldi személy részére válik hozzáférhetővé,
b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán a szigorúan titkos minősítésű adat jogosulatlan külföldi személy részére válik hozzáférhetővé.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott minősített adattal visszaélésre irányuló előkészületet követ el, az ott írt megkülönböztetés szerint vétség miatt két évig, illetve bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki az (1)–(3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt minősített adat felhasználására törvény rendelkezése alapján jogosult személyként követi el, az ott írt megkülönböztetés szerint, bűntett miatt
a) az (1) bekezdés esetén egy évtől öt évig,
b) a (2) bekezdés a) pontja esetén két évtől nyolc évig,
c) a (2) bekezdés b) pontja esetén öt évtől tizenöt évig,
d) a (3) bekezdés esetén – az ott írt megkülönböztetés szerint – három évig, illetve egy évtől öt évig
terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az a minősített adat felhasználására törvény rendelkezése alapján jogosult személy, aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig, a (2) bekezdés eseteiben, az ott írt megkülönböztetés szerint, három évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés bizalmas minősítésű adattal[480]

222. § (1) Aki a minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározott bizalmas minősítésű adatot
a) jogosulatlanul megszerzi vagy felhasználja,
b) jogosulatlan személy részére hozzáférhetővé, vagy jogosult személy részére hozzáférhetetlenné teszi,
vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[481] büntetendő.

(2) A büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán a bizalmas minősítésű adat jogosulatlan külföldi személy részére válik hozzáférhetővé.

(3) Aki a bűncselekményt minősített adat felhasználására törvény rendelkezése alapján jogosult személyként követi el, az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel, a (2) bekezdés esetén bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Az a minősített adat felhasználására törvény rendelkezése alapján jogosult személy, aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, az (1) bekezdés esetén vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdés esetén vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

477 A XV. Fejezet III. Címe a 2009. évi CLV. törvény 24. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

478 A 221. § és alcíme 2009. évi CLV. törvény 24. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

479 Lásd a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvényt.

480 A 222. § és alcíme 2009. évi CLV. törvény 24. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

481 A 222. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Visszaélés korlátozott terjesztésű minősítésű adattal[482]

222/A. § (1) Aki a minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározott korlátozott terjesztésű minősítésű adatot
a) jogosulatlanul megszerzi vagy felhasználja,
b) jogosulatlan személy részére hozzáférhetővé, vagy jogosult személy részére hozzáférhetetlenné teszi,
vétséget követ el, és közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a bűncselekmény folytán a korlátozott terjesztésű minősítésű adat jogosulatlan külföldi személy részére válik hozzáférhetővé.

(3) Aki a bűncselekményt minősített adat felhasználására törvény rendelkezése alapján jogosult személyként követi el, az (1) bekezdés esetén vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdés esetén bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Az a minősített adat felhasználására törvény rendelkezése alapján jogosult személy, aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, az (1) bekezdés esetén vétség miatt közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (2) bekezdés esetén vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Értelmező rendelkezések[483]

223. § (1) E Cím alkalmazásában szigorúan titkos, titkos, bizalmas, illetve korlátozott terjesztésű minősítésű adaton a minősített adat védelméről szóló törvényben ilyen minősítésű nemzeti, vagy nemzetközi szerződésben, az Európai Unió jogi aktusában e minősítésű adatnak megfeleltetett külföldi minősített adatot kell érteni.

(2) A büntetőjogi védelem a minősítés kezdeményezésétől számított 30 napig kiterjed arra az adatra is, amelynek a minősítését kezdeményezték, de a cselekmény elkövetésekor a minősítési eljárást még nem fejezték be, és erről az elkövető tudomással bír.

224. §[484] Szigorúan titkos és titkos minősítésű adattal, bizalmas minősítésű adattal, valamint korlátozott terjesztésű minősítésű adattal visszaélés miatt büntetőeljárásnak csak a minősített adat védelméről szóló törvényben az adott adatfajta minősítésére jogosult szerv vagy személy feljelentése alapján van helye.

IV. Cím
A hivatali bűncselekmények

Hivatali visszaélés

225. § Az a hivatalos személy, aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon vagy jogtalan előnyt szerezzen, hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Bántalmazás hivatalos eljárásban

226. §[485] (1) Az a hivatalos személy, aki hivatalos eljárása során mást tettleg bántalmaz, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[486] Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[487] büntetendő.

---

482 A 222/A. §-t és alcímét 2009. évi CLV. törvény 24. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

483 A 223. § és alcíme 2009. évi CLV. törvény 24. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

484 A 224. §-t 2009. évi CLV. törvény 24. § (6) bekezdése iktatta be, az alcímet a 2009. évi CLV. törvény 41. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

485 A 226. § a 2007. évi LXIX. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 25-étől.

486 A 226. § (2) bekezdését a 2008. évi LXXIX. törvény 5. §-a iktatta be, egyben a § eredeti szövege az (1) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

487 A 226. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Kényszervallatás

227. §[488] (1) Az a hivatalos személy, aki annak érdekében, hogy más vallomást vagy nyilatkozatot tegyen, illetőleg ne tegyen, erőszakot, fenyegetést, vagy más hasonló módszert alkalmaz, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[489] Aki kényszervallatásra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Jogosulatlan titkos információgyűjtés[490]

227/A. § (1) Az a hivatalos személy, aki bíró vagy az igazságügyért felelős miniszter[491] engedélyéhez kötött titkos információgyűjtést, illetőleg a büntetőeljárás során bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést[492] engedély nélkül végez, vagy az engedély kereteit túllépi, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki bíró vagy az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez kötött titkos információgyűjtést, illetőleg a büntetőeljárás során bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést elrendel vagy engedélyez, anélkül, hogy erre jogosult lenne.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény jelentős érdeksérelmet okoz.

Jogellenes fogvatartás

228. § (1)[493] Az a hivatalos személy, aki eljárása során mást személyi szabadságától jogellenesen megfoszt, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogellenes fogvatartást

a) aljas indokból vagy célból,

b) a sértett sanyargatásával,

c) súlyos következményt okozva

követik el.

(3)[494]

228/A. §[495]

228/B. §[496] E Cím rendelkezéseit a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a külön törvény alapján a Magyar Köztársaság területén eljáró tagjára is megfelelően kell alkalmazni.

---

488 A 227. § a 2001. évi CXXI. törvény 28. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

489 A 227. § (2) bekezdését a 2008. évi LXXIX. törvény 6. §-a iktatta be, egyben a § eredeti szövege az (1) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

490 A 227/A. §-t és alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 53. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

491 A 227/A. § (1)–(2) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

492 A 227/A. § (1)–(2) bekezdésében az „illetőleg a büntetőeljárás során bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést" szövegrészt az 1998. évi LXXXVII. törvény 53. §-a iktatta be. A 2002. évi XXII. törvény 3. §-a alapján hatályos: 2003. július 1-jétől.

493 A 228. § (1)–(2) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 51. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

494 A 228. § (3) bekezdését az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

495 A 228/A. §-t és alcímét a 2008. évi LXXIX. törvény 38. §-a (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

496 A 228/B. §-t a 2003. évi CXXX. törvény 70. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. november 23-ától.

V. Cím
A hivatalos személy elleni bűncselekmények

Hivatalos személy elleni erőszak

229. § (1)[497] Aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályozza, intézkedésre kényszeríti, vagy eljárása alatt, illetőleg emiatt bántalmazza, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan vagy felfegyverkezve követik el.

(3)[498] Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a (2) bekezdésben meghatározott csoport szervezője vagy vezetője, valamint, ha a hivatalos személy elleni erőszakot fegyveresen követik el.

(4) Aki hivatalos személy elleni erőszak elkövetésére irányuló csoportban részt vesz, vétséget követ el, és két évig, a csoport szervezője és vezetője bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5)[499] Aki a hivatalos személyt vagy a külföldi hivatalos személyt az eljárása miatt bántalmazza, az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő akkor is, ha a bántalmazott a bűncselekmény elkövetésekor már nem hivatalos személy, vagy nem külföldi hivatalos személy.

(6)[500] Aki hivatalos személy elleni erőszakra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[501] büntetendő.

(7) Nem büntethető a (4) bekezdés alapján a csoport résztvevője, ha a csoportot önként vagy a hatóság felhívására elhagyja.

(8)[502] Aki a (2)–(4) bekezdés szerinti bűncselekményt külön törvényben meghatározott intézkedést végrehajtó rendőr vagy pénzügyőr sérelmére követi el, a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig, a (3) bekezdés esetén öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak

230. §[503] A 229. § rendelkezései szerint büntetendő, aki az ott meghatározott cselekményt közfeladatot ellátó személy ellen követi el.

Hivatalos személy támogatója elleni erőszak

231. § A 229. § rendelkezései szerint büntetendő, aki az ott meghatározott cselekményt hivatalos vagy közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen követi el.

Nemzetközileg védett személy elleni erőszak[504]

232. § (1) Aki a belföldön tartózkodó nemzetközileg védett személyt bántalmazza, személyi szabadságától megfosztja, vagy személyét, illetőleg személyi szabadságát – különösen hivatalos helyisége, magánlakása vagy szállítási eszköze elleni támadással – veszélyezteti, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésével fenyeget, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) E § alkalmazásában nemzetközileg védett személy az a külföldi hivatalos személy, aki a rá vonatkozó nemzetközi szerződés alapján diplomáciai vagy nemzetközi jogon alapuló egyéb mentességet élvez.

---

497 A 229. § (1) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 29. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

498 A 229. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 47. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

499 A 229. § (5) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 29. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

500 A 229. § (6) bekezdését a 2008. évi LXXIX. törvény 7. §-a iktatta be, egyben a (6) bekezdés jelölését (7) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

501 A 229. § (6) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

502 A 229. § (8) bekezdését a 2009. évi LXXX. törvény 47. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

503 A 230. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 54. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

504 A 232. § és alcíme a 2003. évi II. törvény 13. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

VI. Cím
Az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények

Hamis vád

233. § (1) Aki
a) a hatóság előtt mást bűncselekmény elkövetésével hamisan vádol,
b) más ellen bűncselekményre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz a hatóság tudomására,
bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hamis vád alapján büntetőeljárás indul.
(3) Ha a hamis vád alapján a vádlottat elítélik, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

234. § Aki mást hatóság előtt bűncselekmény elkövetésével azért vádol hamisan, mert gondatlanságból nem tud arról, hogy tényállítása valótlan vagy a bizonyíték hamis, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[505] büntetendő.

235. § Aki
a) mást nyomozó hatóság, ügyész, bíróság vagy szabálysértési hatóság előtt szabálysértés, illetőleg nyomozó hatóság, ügyész, bíróság vagy a fegyelmi jogkör gyakorlója előtt fegyelmi vétség elkövetésével hamisan vádol,
b) más ellen szabálysértésre vagy fegyelmi vétségre vonatkozó koholt bizonyítékot hoz az a) pontban megjelölt hatóság tudomására,
vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[506] büntetendő.

236. § (1) Ha a hamis vád folytán eljárás (alapügy) indult, ennek befejezéséig hamis vád miatt büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható. Az ilyen feljelentés esetét kivéve a hamis vád elévülése az alapügy befejezésének napján kezdődik.
(2) Korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető is a hamis vád elkövetőjének a büntetése, ha a vád hamisságát az alapügy befejezése előtt az eljáró hatóságnak feltárja.

Hatóság félrevezetése

237. § Aki hatóságnál büntetőeljárás alapjául szolgáló olyan bejelentést tesz, amelyről tudja, hogy valótlan – amennyiben a 233. § esete nem forog fenn –, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[507] büntetendő.

Hamis tanúzás

238. § (1) A tanú, aki bíróság vagy más hatóság előtt az ügy lényeges körülményére valótlan vallomást tesz, vagy a valót elhallgatja, hamis tanúzást követ el.
(2) A hamis tanúzásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni arra, aki
a) mint szakértő hamis szakvéleményt vagy mint szaktanácsadó hamis felvilágosítást ad,
b) mint tolmács vagy fordító hamisan fordít,
c) a 233. § (1) bekezdésének b) pontja esetén kívül büntető vagy polgári ügyben hamis okiratot vagy hamis tárgyi bizonyítási eszközt szolgáltat.
(3) A (2) bekezdés c) pontja alapján nem büntethető a büntető ügy terheltje.
(4)[508] A büntető ügyben elkövetett hamis tanúzás büntetése bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés. Ha a hamis tanúzás olyan bűncselekményre vonatkozik, amely miatt életfogytig tartó szabadságvesztés is kiszabható, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.
(5) A polgári ügyben elkövetett hamis tanúzás büntetése bűntett miatt három évig, ha pedig az ügy tárgya különösen nagy vagyoni érték vagy különösen jelentős egyéb érdek, öt évig terjedő szabadságvesztés.

---

505 A 234. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.
506 A 235. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.
507 A 237. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.
508 A 238. § (4) bekezdés második mondata az 1993. évi XVII. törvény 53. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

(6) Aki a hamis tanúzást gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[509] büntetendő.

239. § Aki a hamis tanúzást fegyelmi, szabálysértési,[510] választottbírósági avagy egyéb hatósági eljárásban követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[511] büntetendő.

240. § Hamis tanúzás miatt mindaddig, amíg az az ügy, amelyben a hamis tanúzást elkövették (alapügy) nem fejeződik be, büntetőeljárás csak az alapügyben eljáró hatóság feljelentése alapján indítható. Az ilyen feljelentés esetét kivéve a hamis tanúzás elévülése az alapügy befejezésének napján kezdődik.

241. § (1) Nem büntethető hamis tanúzásért

a) aki a valóság feltárása esetén önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná,

b) aki a vallomástételt egyéb okból megtagadhatja, de erre kihallgatása előtt nem figyelmeztették, vagy akinek a kihallgatása a törvénynél fogva kizárt.

(2) A büntetés korlátlanul enyhíthető, különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető is azzal szemben, aki az alapügy jogerős befejezése előtt az eljáró hatóságnak az általa szolgáltatott bizonyítási eszköz hamis voltát bejelenti.

Hamis tanúzásra felhívás

242. §[512] (1) Aki mást büntető ügyben hamis tanúzásra rábírni törekszik, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel, aki pedig ezt polgári ügyben követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a hamis tanúzásra felhívást fegyelmi, szabálysértési, választottbírósági, avagy egyéb hatóság előtt folyamatban levő ügyben követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[513] büntetendő.

Hatósági eljárás akadályozása[514]

242/A. § (1) Aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy bírósági vagy egyéb hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, a hatósági eljárás akadályozását követi el.

(2) Ha a hatósági eljárás akadályozását büntetőügyben követik el, a büntetés bűntett miatt öt évig, ha pedig olyan büntetőügyben követik el, amely életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető bűncselekmény miatt folyik, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(3) Ha a hatósági eljárás akadályozását polgári ügyben, fegyelmi, szabálysértési, választottbírósági, avagy egyéb hatósági ügyben követik el, a büntetés három évig, ha pedig az ügy tárgya különösen nagy vagyoni érték vagy különösen jelentős egyéb érdek, öt évig terjedő szabadságvesztés.

Hatóság eljárásának megzavarása

242/B. §[515] (1) Aki olyan kihívóan közösségellenes vagy erőszakos magatartást tanúsít, amely a bíróság vagy egyéb hatóság eljárását megzavarja vagy akadályozza, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény a bíróság, vagy egyéb hatóság eljárását meghiúsítja.

---

509 A 238. § (6) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

510 A 239. §-ban a „munkaügyi vagy szövetkezeti döntőbizottsági" szövegrészt az 1996. évi LII. törvény 38. §-a hatályon kívül helyezte.

511 A 239. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

512 A 242. § a 2001. évi CXXI. törvény 30. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

513 A 242. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

514 A 242/A. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 31. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

515 A 242/B. §-t és alcímét a 2008. évi LXXIX. törvény 8. §-a iktatta be, egyben a 242/B. § jelölését 242/C. §-ra módosította. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt csoportosan, fegyveresen vagy felfegyverkezve követik el.

(4) E § alkalmazásában erőszakos magatartásnak minősül a más személyre gyakorolt támadó jellegű fizikai ráhatás is, abban az esetben is, ha az nem alkalmas testi sérülés okozására.

Igazságszolgáltatással összefüggő titoksértés

242/C. §[516] (1) Aki a büntetőeljárásban hatósági tanúként a tudomására jutott tényt, adatot vagy körülményt az arra jogosult felmentése nélkül felfedi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[517] büntetendő.

(2) Ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a büntetőeljárás során a bíróság zárt tárgyalásán elhangzottakat az arra jogosult engedélye nélkül felfedi.

Mentő körülmény elhallgatása

243. § (1) Aki olyan tényt, amelytől a büntetőeljárás alá vont személy felmentése függhet, vele, védőjével vagy a hatósággal nem közöl, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdés alapján

a) aki a tény közlésével önmagát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná,

b) akinek tanúkénti kihallgatása a törvénynél fogva kizárt.

Bűnpártolás

244. § (1) Aki anélkül, hogy a bűncselekmény elkövetőjével az elkövetés előtt megegyezett volna

a) segítséget nyújt ahhoz, hogy az elkövető a hatóság üldözése elől meneküljön,

b) a büntetőeljárás sikerét meghiúsítani törekszik,

c) közreműködik a bűncselekményből származó előny biztosításában,

vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a bűnpártolást haszonszerzés végett követi el.

(3) A büntetés bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűnpártolást

a)[518] az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatásával, az alkotmányos rend elleni szervezkedéssel, lázadással, rombolással, hazaárulással, hűtlenséggel, az ellenség támogatásával, kémkedéssel, emberöléssel [166. § (1)–(2) bek.], emberrablással, terrorcselekménnyel, légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítésével[519] vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel is büntethető katonai bűncselekménnyel kapcsolatban követik el,

b) hivatalos személy eljárása során követi el.

(4) A (2) bekezdést és a (3) bekezdés b) pontját kivéve nem büntethető, aki az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott bűnpártolást hozzátartozója érdekében követi el.

(5)[520] E § rendelkezéseit a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a külön törvény alapján a Magyar Köztársaság területén eljáró tagjára is megfelelően kell alkalmazni.

---

516 A 242/C. §-t – eredetileg 242/B. §-ként – és alcímét a 2006. évi LI. törvény 271. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

517 A 242/C. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

518 A 244. § (3) bekezdés a) pontja az 1993. évi XVII. törvény 54. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

519 A 244. § (3) bekezdés a) pontjában a „légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítésével” szövegrészt a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

520 A 244. § (5) bekezdését a 2003. évi CXXX. törvény 71. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. november 23-ától.

Fogolyszökés

245. §[521] (1) Aki a büntetőeljárás alatt vagy a szabadságvesztés végrehajtása során a hatóság őrizetéből megszökik, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés,[522] ha az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása során a részére engedélyezett büntetés félbeszakítás, eltávozás, rövid tartamú eltávozás vagy kimaradás tartamának elteltével abból a célból nem tér vissza, hogy a büntetés végrehajtása alól kivonja magát.

Fogolyzendülés

246. § (1) Az a fogoly, aki fogolytársaival együtt a büntetésvégrehajtás rendjét súlyosan veszélyeztető, nyílt ellenszegülésben részt vesz, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a fogolyzendülés

a) kezdeményezője, szervezője vagy vezetője,

b) azon résztvevője, aki a fogolyzendüléssel szemben fellépő személy ellen erőszakot alkalmaz.

(3) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a fogolyzendülés, ha a bűncselekmény különösen súlyos következményre vezet.

(4) Az (1) bekezdés esetében korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az ellenszegülést önként vagy a hatóság felszólítására abbahagyja.

(5) Aki fogolyzendülésre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ügyvédi visszaélés

247. § (1) Az ügyvéd, aki azért, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon, hivatásából folyó kötelességét megszegi, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt haszonszerzés végett követik el.

(3) E § alkalmazásában ügyvéd az ügyvédjelölt és más olyan személy is, aki jogi képviseletre foglalkozásánál fogva jogosult.

Zugírászat

248. §[523] (1) Aki jogosulatlanul, üzletszerűen ügyvédi, jogtanácsosi vagy közjegyzői tevékenységet végez, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[524] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a zugírászatot ügyvédi, jogtanácsosi vagy közjegyzői tevékenységre jogosultság színlelésével követik el.

Zártörés

249. §[525] (1) Aki a hatósági eljárás során elrendelt lefoglalásnál, zárlatnál vagy zár alá vételnél alkalmazott pecsétet eltávolítja vagy megsérti, avagy a lefoglalt, zárolt vagy zár alá vett dolog megőrzésére szolgáló, lezárt helyiséget felnyitja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[526] büntetendő.

---

521 A 245. § a 2001. évi CXXI. törvény 32. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

522 A 245. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

523 A 248. § a 2001. évi CXXI. törvény 33. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

524 A 248. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

525 A 249. § a 2001. évi CXXI. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

526 A 249. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

(2) Aki a hatósági eljárás során lefoglalt, zárolt vagy zár alá vett dolgot a végrehajtás alól elvonja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[527] büntetendő.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig a dolgot – állagának sérelme nélkül – az eljáró hatóságnak visszaszolgáltatja.

A bírósági végrehajtás akadályozása[528]

249/A. § (1) Aki a bírósági végrehajtás során, azt követően, hogy vele szemben a bíróság jogerősen rendbírságot szabott ki, a rendbírság kiszabására okot adó magatartást tovább folytatja, vagy a végrehajtásból eredő, jogszabályban foglalt kötelezettségének – ide nem értve a végrehajtható okiratban foglalt kötelezettséget – továbbra sem tesz eleget, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[529] büntetendő.

(2) Nem büntethető az elkövető, ha a vádirat benyújtásáig a végrehajtásból eredő, jogszabályban foglalt kötelezettségének eleget tesz.

Nemzetközi bíróság előtt elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény[530]

249/B. § A 233–234. §, a 236–238. § és a 240–244. § rendelkezéseit kell alkalmazni azzal szemben, aki az ott meghatározott cselekményt törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel, továbbá az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság, vagy az Európai Közösségek Bírósága előtt folyamatban lévő eljárás során vagy azzal kapcsolatban követi el.

VII. Cím
A közélet tisztasága elleni bűncselekmények

Vesztegetés

250. §[531] (1) Az a hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy a jogtalan előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetőleg a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt
- a) vezető beosztású vagy fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott hivatalos személy,
- b) más hivatalos személy fontosabb ügyben követi el.

(3) Az (1) és a (2) bekezdésben foglalt megkülönböztetés szerint két évtől nyolc évig, illetőleg öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha a jogtalan előnyért hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetőleg ha a cselekményt bűnszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

251. §[532] (1)[533] A költségvetési szervnek, gazdálkodó szervezetnek vagy a társadalmi szervezetnek az a dolgozója, illetőleg tagja, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, vagy a kötelességének megszegéséért az ilyen előnyt, illetve annak ígéretét elfogadja, vagy a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[(1)[534] A költségvetési szervnek, vállalkozásnak vagy a társadalmi szervezetnek az a dolgozója, illetőleg tagja, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, vagy a kötelességének megszegéséért az ilyen előnyt,

---

527 A 249. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

528 A 249/A. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 35. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

529 A 249/A. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

530 A 248/B. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 36. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

531 A 250. § a 2001. évi CXXI. törvény 37. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

532 A 251. § a 2001. évi CXXI. törvény 38. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

533 A 251. § (1) bekezdése a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

534 A 251. § (1) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

illetve annak ígéretét elfogadja, vagy a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.]

(2) Ha az elkövető a jogtalan előnyért a kötelességét megszegi, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig, fontosabb ügyben történt kötelességszegés esetén, illetőleg ha a cselekményt bűnszövetségben vagy üzletszerűen követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

252. §[535] (1) A költségvetési szervnek, gazdálkodó szervezetnek vagy a társadalmi szervezetnek az az önálló intézkedésre jogosult dolgozója, illetve tagja, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy az ilyen előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[(1)[536] A költségvetési szervnek, vállalkozásnak vagy a társadalmi szervezetnek az az önálló intézkedésre jogosult dolgozója, illetve tagja, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy az ilyen előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjed ő szabadságvesztéssel büntetendő.]

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető az előnyért a kötelességét megszegi.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető

a) a kötelességét fontosabb ügyben szegi meg,

b) a bűncselekményt bűnszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

253. §[537] (1) Aki hivatalos személy működésével kapcsolatban, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha az előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegje, a hatáskörét túllépje vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, illetőleg ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt a gazdálkodó szervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel[538] büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

[(3)[539] Az (1) bekezdés szerint büntetendő a vállalkozás vezető tisztségviselője, illetőleg ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt a vállalkozás tagja vagy dolgozója a vállalkozás érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vállalkozás vezető tisztségviselője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.]

254. §[540] (1) Aki költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet dolgozójának, illetve tagjának, vagy reá tekintettel másnak azért ad, vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan előnyt költségvetési szerv, gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.

---

535 A 252. § a 2001. évi CXXI. törvény 39. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

536 A 252. § (1) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

537 A 253. § a 2001. évi CXXI. törvény 40. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

538 A 253. § (4) bekezdésében a „pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

539 A 253. § (3)–(4) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (6) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

540 A 254. § a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

[254. §[541] (1) Aki költségvetési szerv, vállalkozás vagy társadalmi szervezet dolgozójának, illetve tagjának, vagy reá tekintettel másnak azért ad, vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan előnyt költségvetési szerv, vállalkozás vagy társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.]

255. §[542] (1)[543] Aki azért, hogy más a bírósági vagy más hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki azért, hogy a bírósági vagy más hatósági eljárásban a törvényes jogait ne gyakorolja, vagy a kötelezettségeit ne teljesítse, jogtalan előnyt fogad el.

255/A. §[544] (1) Nem büntethető a 250. § (1)–(2) bekezdésében, a 251. § (1) bekezdésében, a 252. § (1) bekezdésében és a 255. § (2) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, a kapott jogtalan vagyoni előnyt vagy annak ellenértékét a hatóságnak átadja, és az elkövetés körülményeit feltárja.

(2) Nem büntethető a 253. §-ban, 254. §-ban és 255. § (1) bekezdésében meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

Vesztegetés feljelentésének elmulasztása[545]

255/B. § (1)[546] Az a hivatalos személy, aki e minőségében hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy még le nem leplezett vesztegetést (Btk. 250–255. §) követtek el, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, nem tesz feljelentést, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel[547] büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés alapján az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Befolyással üzérkedés

256. §[548] (1) Aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére jogtalan előnyt kér vagy elfogad, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az elkövető

a) azt állítja, vagy azt a látszatot kelti, hogy hivatalos személyt megveszteget,

b) hivatalos személynek adja ki magát,

c) a bűncselekményt üzletszerűen követi el.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel,

b) gazdálkodó szervezet vagy társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel

büntetendő.

[(3)[549] Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) vállalkozás vagy társadalmi szervezet dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, vétség miatt két évig terjed ő szabadságvesztéssel,

---

541 A 254. § a 2010. évi XV. törvény 186. § (7) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

542 A 255. § a 2001. évi CXXI. törvény 42. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

543 A 255. § (1) bekezdése a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

544 A 255/A. §-t a 2001. évi CXXI. törvény 43. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

545 A 255/B. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 44. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

546 A 255/B. § (1) bekezdése a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (6) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

547 A 255/B. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

548 A 256. § a 2001. évi CXXI. törvény 45. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

549 A 256. § (3) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (8) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

b) vállalkozás vagy társadalmi szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójával, illetve tagjával kapcsolatban követi el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel

büntetendő.]

(4) Aki a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt üzletszerűen követi el, bűntett miatt, az ott tett megkülönböztetéshez képest három évig, illetőleg egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közérdekű bejelentő üldözése

257. §[550] Aki közérdekű bejelentés miatt a bejelentővel szemben hátrányos intézkedést tesz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[551] büntetendő.

Elkobzás

258. §[552]

Értelmező rendelkezés[553]

258/A. § E cím alkalmazásában

1.[554]

2. kötelességszegés a kötelességnek előny adásához kötött teljesítése is.

VIII. Cím[555]

A nemzetközi közélet tisztasága elleni bűncselekmények

Vesztegetés nemzetközi kapcsolatban

258/B. §[556] (1) Aki külföldi hivatalos személy működésével kapcsolatban, neki vagy reá tekintettel másnak jogtalan előnyt ad vagy ígér, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vesztegető, ha a jogtalan előnyt azért adja vagy ígéri, hogy a külföldi hivatalos személy a hivatali kötelességét megszegje, a hatáskörét túllépje vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaéljen.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt a gazdálkodó szervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodó szervezet érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel[557] büntetendő a gazdálkodó szervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

[(3)[558] Az (1) bekezdés szerint büntetendő a vállalkozás vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt a vállalkozás tagja vagy dolgozója a vállalkozás érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

---

550 A 257. § a 2001. évi CXXI. törvény 46. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

551 A 257. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

552 A 258. §-t az 1998. évi LXXXVII. törvény 93. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

553 A 258/A. §-t és alcímét az 1987. évi III. törvény 25. §-a iktatta be. Hatályos: 1988. január 1-jétől.

554 A 258/A. § 1. pontját az 1999. évi CXX. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

555 A XV. Fejezet VIII. Címét az 1998. évi LXXXVII. törvény 55. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

556 A 258/B. § a 2001. évi CXXI. törvény 47. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

557 A 258/B. § (4) bekezdésében a „pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

558 A 258/B. § (3)–(4) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (9) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vállalkozás vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.]

258/C. §[559] (1) Aki külföldi gazdálkodó szervezet dolgozójának, illetve tagjának, vagy reá tekintettel másnak azért ad vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan előnyt külföldi gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.

[258/C. §[560] (1) Aki külföldi vállalkozás dolgozójának, illetve tagjának, vagy re á tekintettel másnak azért ad vagy ígér jogtalan előnyt, hogy a kötelességét megszegje, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan előnyt külföldi vállalkozás önálló intézkedésre jogosult dolgozójának, illetve tagjának adják vagy ígérik.]

258/D. §[561] (1) Az a külföldi hivatalos személy, aki a működésével kapcsolatban jogtalan előnyt kér, avagy az ilyen előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetőleg a jogtalan előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha az előnyért a hivatali kötelességét megszegi, a hatáskörét túllépi, vagy a hivatali helyzetével egyébként visszaél, illetőleg ha a cselekményt bűnszövetségben vagy üzletszerűen követi el.

Befolyással üzérkedés nemzetközi kapcsolatban

258/E. §[562] Aki arra hivatkozással, hogy külföldi hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére jogtalan előnyt kér vagy elfogad, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Vesztegetés feljelentésének elmulasztása nemzetközi kapcsolatban[563]

258/F. §[564] Az a hivatalos személy, aki e minőségében hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy nemzetközi kapcsolatban még le nem leplezett vesztegetést (Btk. 258/B–258/D. §) követtek el, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, nem tesz feljelentést, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

Értelmező rendelkezés[565]

258/G. § E Cím alkalmazásában külföldi gazdálkodó szervezet az a szervezet, amely a személyes joga szerint jogi személyiséggel rendelkezik, és az adott szervezeti formában gazdasági tevékenység végzésére jogosult.

[258/G. §[566] E Cím alkalmazásában külföldi vállalkozás az a szervezet, amely a személyes joga szerint jogi személyiséggel rendelkezik, és az adott szervezeti formában gazdasági tevékenység végzésére jogosult.]

---

559 A 258/C. § a 2001. évi CXXI. törvény 48. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

560 A 258/C. § a 2010. évi XV. törvény 186. § (10) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

561 A 258/D. § a 2001. évi CXXI. törvény 49. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

562 A 258/E. § a 2001. évi CXXI. törvény 50. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

563 A 258/F. § alcíme a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (7) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

564 A 258/F. § a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (8) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

565 A 258/G. §-t és alcímét a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (9) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

566 A 258/G. § a 2010. évi XV. törvény 186. § (11) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

XVI. Fejezet
A közrend elleni bűncselekmények

I. Cím
A közbiztonság elleni bűncselekmények

Közveszélyokozás

259. § (1)[567] Aki árvíz okozásával, robbanó, sugárzó avagy más anyag, energia vagy tűz pusztító hatásának kiváltásával közveszélyt idéz elő, vagy a közveszély elhárítását, avagy következményeinek enyhítését akadályozza, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) bűnszövetségben,

b)[568] különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozva

követik el.

(3)[569] A büntetés öt évtől húsz[570] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a közveszélyokozás egy vagy több ember halálát idézi elő.

(4)[571] Aki a közveszélyokozást gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig, különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrány esetén öt évig, egy vagy több ember halála esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki közveszélyokozásra irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a közveszélyt, mielőtt abból káros következmény származott volna, önként megszünteti.

Közérdekű üzem működésének megzavarása

260. §[572] (1) Aki közérdekű üzem működését berendezésének, vezetékének megrongálásával vagy más módon jelentős mértékben megzavarja, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt csoportosan, fegyveresen, felfegyverkezve vagy bűnszövetségben követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt különösen nagy vagyoni hátrányt okozva követik el.

(4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt különösen jelentős vagyoni hátrányt okozva követik el.

(5) Aki a közérdekű üzem működésének megzavarására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig, különösen nagy vagy ezt meghaladó vagyoni hátrány okozása esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(7) E § alkalmazásában közérdekű üzem a közmű, a közforgalmú tömegközlekedési üzem, a távközlési üzem, valamint a hadianyagot, energiát vagy üzemi felhasználásra szánt alapanyagot termelő üzem.

---

567 A 259. § (1) bekezdése az 1987. évi III. törvény 26. §-ával megállapított és a Magyar Közlöny 1987. évi 43. számában megjelent helyesbítésnek megfelelő szöveg. Hatályos: 1988. január 1-jétől.

568 A 259. § (2) bekezdés b) pontja az 1999. évi CXX. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

569 A 259. § (3) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 56. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

570 A 259. § (3) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

571 A 259. § (4) bekezdése az 1999. évi CXX. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

572 A 260. § a 2008. évi LXXIX. törvény 9. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

Terrorcselekmény

261. §[573] (1) Aki abból a célból, hogy

a) állami szervet, más államot, nemzetközi szervezetet arra kényszerítsen, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön,

b) a lakosságot megfélemlítse,

c) más állam alkotmányos, társadalmi vagy gazdasági rendjét megváltoztassa vagy megzavarja, illetőleg nemzetközi szervezet működését megzavarja,

a (9) bekezdésben meghatározott személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekményt követ el, bűntett miatt tíz évtől húsz[574] évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki az a) pontban meghatározott célból jelentős anyagi javakat kerít hatalmába, és azok sértetlenül hagyását vagy visszaadását állami szervhez vagy nemzetközi szervezethez intézett követelés teljesítésétől teszi függővé.

(3) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki

a) az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna, és

b) aki tevékenységét a hatóság előtt felfedi,

ha ezzel közreműködik a bűncselekmény következményeinek megakadályozásában vagy enyhítésében, további elkövetők felderítésében, illetve további bűncselekmények megakadályozásában.

(4)[575] Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűntett elkövetésére felhív, ajánlkozik, vállalkozik, a közös elkövetésben megállapodik, vagy az elkövetés elősegítése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, ahhoz anyagi eszközöket szolgáltat vagy gyűjt, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki a (4) bekezdésben meghatározott cselekményeket az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűntettnek terrorista csoportban történő elkövetése érdekében valósítja meg, illetőleg a terrorista csoport tevékenységét egyéb módon támogatja, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) A (4) vagy az (5) bekezdésben meghatározott bűncselekmény miatt nem büntethető, aki a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

(7) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésével fenyeget, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(8) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy terrorcselekmény elkövetése készül, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, jelentést nem tesz, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(9) E § alkalmazásában

a)[576] személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmény az emberölés [166. § (1) és (2) bek.], a testi sértés [170. § (1)–(5) bek.], a foglalkozás körében elkövetett szándékos veszélyeztetés [171. § (3) bek.], a személyi szabadság megsértése (175. §), az emberrablás (175/A. §), a közlekedés biztonsága elleni bűncselekmény [184. § (1) és (2) bek.], a vasúti, légi vagy vízi közlekedés veszélyeztetése [185. § (1) és (2) bek.], a hivatalos személy elleni erőszak (229. §), a közfeladatot ellátó személy elleni erőszak (230. §), a hivatalos személy támogatója elleni erőszak (231. §), a nemzetközileg védett személy elleni erőszak (232. §), a közveszélyokozás [259. § (1)–(3) bek.], a közérdekű üzem működésének megzavarása [260. § (1)–(4) bek.][577], a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése (262. §), a robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés (263. §), a lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés [263/A. § (1)–(3) bek.], a haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel visszaélés [263/B. § (1)–(3) bek.], a radioaktív anyaggal visszaélés [264. § (1)–(3) bek.], a nemzetközi szerződés által tiltott

---

573 A 261. § a 2003. évi II. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

574 A 261. § (1) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

575 A 261. § (4)–(6) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 9. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

576 A 261. § (9) bekezdés a) pontja a 2007. évi XXVII. törvény 9. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

577 A 261. § (9) bekezdés a) pontjában a „[260. § (1)–(4) bek.]" szöveget a 2008. évi LXXIX. törvény 38. §-a (2) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

fegyverrel visszaélés [264/C. § (1)–(3) bek.], a számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény (300/C. §), a rablás (321. §) és a rongálás (324. §),

b) terrorista csoport: három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekmények elkövetése.

Nemzetközi gazdasági tilalom megszegése[578]

261/A. § (1) Aki a Magyar Köztársaság nemzetközi jogi kötelezettsége alapján kihirdetett, illetve az Európai Közösséget létrehozó szerződés 60. cikke alapján elfogadott rendeletekben, illetve e rendeletek felhatalmazása alapján elfogadott rendeletekben vagy határozatokban, valamint az Európai Uniót létrehozó szerződés 15. cikke alapján elfogadott tanácsi közös álláspontokban elrendelt

a) a pénzeszközök, egyéb vagyoni értékek vagy gazdasági erőforrások zárolására vonatkozó kötelezettségét,

b) gazdasági, kereskedelmi vagy pénzügyi tilalmat,

c)[579] behozatali vagy kiviteli tilalmat

megszegi, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő,

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a nemzetközi gazdasági tilalom megszegését

a) erőszakkal,

b) hivatalos személyként

követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a nemzetközi gazdasági tilalom megszegését

a) lőfegyver, lőszer, robbanóanyag, robbantószer vagy ezek felhasználására szolgáló készülék, vagy egyéb katonai célú felhasználásra szánt termék kereskedelmével összefüggésben,

b) fegyveresen

követik el.

(4) Aki nemzetközi gazdasági tilalom megszegésére irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy nemzetközi gazdasági tilalom megszegése készül, vagy még le nem leplezett ilyen bűncselekményt követtek el, és erről a hatóságnak, mihelyt teheti, jelentést nem tesz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A feljelentés elmulasztásáért az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

(6) E § alkalmazásában – ha a nemzetközi jogi kötelezettség alapján a kötelezettséget, illetve tilalmat kihirdető jogszabály eltérően nem rendelkezik –

a) pénzeszközön, egyéb vagyoni értéken és gazdasági erőforráson a terrorizmus leküzdése érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló, 2001. december 27-i 2580/2001/EK tanácsi rendelet 1. cikk 1. pontjában meghatározott eszközöket,

b) pénzeszközök, egyéb vagyoni értékek vagy gazdasági erőforrások zárolásán a terrorizmus leküzdése érdekében egyes személyekkel és szervezetekkel szemben hozott különleges korlátozó intézkedésekről szóló, 2001. december 27-i 2580/2001/EK tanácsi rendelet 1. cikk 2. pontjában meghatározottakat

c)[580] az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott tilalmon az egyes, a halálbüntetés, a kínzás vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés során alkalmazható áruk kereskedelméről szóló, 2005. június 27-i 1236/2005/EK tanácsi rendelet II. mellékletében meghatározott árukra vonatkozó behozatali vagy kiviteli tilalmat

kell érteni.

578 A 261/A. § és alcíme a 2005. évi XCI. törvény 6. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

579 A 261/A. § (1) bekezdés c) pontját a 2007. évi XXVII. törvény 10. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

580 A 261/A. § (6) bekezdés c) pontját a 2007. évi XXVII. törvény 10. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

Légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése[581]

262. § (1) Aki légi jármű, illetve vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű ellenőrzését erőszakkal, fenyegetéssel, avagy másnak öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyezésével[582] magához ragadja, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés tíz évtől húsz[583] évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekmény egy vagy több ember halálát okozza.

(3) Aki légi jármű, illetve vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítésére irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a bűncselekményt abbahagyja, mielőtt abból súlyos következmény származott volna.

Visszaélés robbanóanyaggal vagy robbantószerrel[584]

263. §[585] (1) Aki robbanóanyagot, robbantószert vagy ezek felhasználására szolgáló készüléket engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy a tartásukra nem jogosult személynek átad, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[586] Aki robbanóanyagot, robbantószert vagy ezek felhasználására szolgáló készüléket engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évtől tíz évig, a (2) bekezdés esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követik el.

(4) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés lőfegyverrel vagy lőszerrel[587]

263/A. §[588] (1) Aki

a) lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül készít, megszerez, tart vagy forgalomba hoz,

b) a lőfegyver vagy lőszer készítésére, megszerzésére, tartására vagy kereskedelmére vonatkozó engedély kereteit túllépi,

c) engedéllyel tartott lőfegyverét, lőszerét engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,

bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[589] Aki lőfegyvert vagy lőszert engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

581 A 262. § és alcíme a 2003. évi II. törvény 16. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

582 A 262. § (1) bekezdésében az „a jármű ellenőrzését" szövegrészt a 2008. évi XXVI. törvény 23. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

583 A 262. § (2) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

584 A 263. § alcímét az 1994. évi IX. törvény 3. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 1994. május 15-étől.

585 A 263. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 57. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

586 A 263. § (2)–(4) bekezdése a 2007. évi XXVVII. törvény 11. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

587 Az 263/A. § alcímét az 1994. évi IX. törvény 4. §-a iktatta be. Hatályos: 1994. május 15-étől.

588 A 263/A. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 58. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

589 A 263/A. § (2)–(5) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

(3) A büntetés az (1) bekezdés esetén öt évtől tíz évig, a (2) bekezdés esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követik el.

(4) Aki

a) az engedéllyel tartott kézilőfegyveréhez, vadászlőfegyveréhez vagy sportlőfegyveréhez tartozó, csekély mennyiségű lőszert engedéllyel nem rendelkezőnek átadja,

b) vadászlőfegyverhez vagy sportlőfegyverhez tartozó, csekély mennyiségű lőszert engedély nélkül megszerez vagy tart,

c) az engedéllyel tartott kézilőfegyverét, vadászlőfegyverét vagy sportlőfegyverét, illetve az ahhoz tartozó lőszert bejelentés nélkül az ország területére behozza, onnan kiviszi, vagy azon átszállítja,

bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel[590]

263/B. § (1) Aki

a) engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve haditechnikai terméket előállít, vagy haditechnikai szolgáltatást nyújt,

b) olyan haditechnikai terméket, amelynek forgalmát jogszabály tiltja, előállít, megszerez, felhasznál, tart vagy átad, illetve az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azon átszállít,

c) engedély vagy Nemzetközi Importigazolás, vagy ezeket helyettesítő okmányok nélkül, illetve az engedély vagy a Nemzetközi Importigazolás kereteit túllépve haditechnikai terméket vagy kettős felhasználású terméket külkereskedelmi forgalomba hoz, ideértve annak az Európai Közösség vámterületén belüli átadását, illetőleg külföldre haditechnikai szolgáltatást nyújt,

bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki

a) vegyi, biológiai vagy nukleáris fegyver vagy más nukleáris robbanóanyag, valamint ezeket célba juttatni képes rakétatechnikai eszköz kifejlesztésével, gyártásával, kereskedelmével, karbantartásával, észlelésével, azonosításával vagy elterjesztésével kapcsolatban műszaki segítséget nyújt, valamint

b) az a) pontban foglaltaktól eltérő, más katonai felhasználással kapcsolatban nyújt műszaki segítséget olyan országra vonatkozóan, amely a nemzetközi kötelezettségvállalás alapján a Magyar Köztársaságra nézve kötelező fegyverkiviteli korlátozás alá tartozik.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követik el.

(4) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) E § alkalmazásában

a) az Európai Közösség vámterületén a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 3. cikkében meghatározott területet,

b) kettős felhasználású terméken a kettős felhasználású termékek és technológia kivitelére vonatkozó közösségi ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2000. június 22-i 1334/2000/EK tanácsi rendelet 2. cikk a) pontjában meghatározott terméket

kell érteni.

590 A 263/B. § és alcíme a 2007. évi XXVII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

Bűnszervezetben részvétel[591]

263/C. § (1) Aki bűntettnek bűnszervezetben történő elkövetésére felhív, ajánlkozik, vállalkozik, a közös elkövetésben megállapodik, vagy az elkövetés elősegítése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő feltételeket biztosítja, illetőleg a bűnszervezet tevékenységét egyéb módon támogatja, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Bűnszervezetben részvétel miatt nem büntethető, aki a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja.

Visszaélés radioaktív anyaggal[592]

264. § (1)[593] Aki az emberi egészségre, illetve a környezetre veszélyes radioaktív anyagot jogosulatlanul előállít, megszerez, tart, kezel, forgalomba hoz, feldolgoz vagy más módon felhasznál, tartására nem jogosult személynek átad, az országba behoz, onnan kivisz, vagy az ország területén átvisz, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki radioaktív anyagot a jogszabályban előírt kötelezettség megszegésével állít elő, tárol, szállít vagy helyez el.

(3) Aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a (2) bekezdésben írt cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5)[594] Aki radioaktív anyaggal való visszaélésre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés nukleáris létesítmény üzemeltetésével[595]

264/A. § (1) Aki jogszabályban meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően nukleáris létesítményt üzemeltet, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben követi el, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3)[596] Aki nukleáris létesítmény üzemeltetésével való visszaélésre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés atomenergia alkalmazásával[597]

264/B. § (1) Aki az atomenergia felhasználásához a jogszabály által meghatározott engedély megszerzése érdekében a döntésre jogosult szervet vagy személyt megtéveszti, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos és jogszabályban előírt bejelentési kötelezettségét elmulasztja, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

591 A 263/C. § és alcíme a 2001. évi CXXI. törvény 51. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

592 A 264. § és alcíme az 1996. évi LII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

593 A 264. § (1) bekezdése a 2005. évi XCI. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

594 A 264. § (5) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 14. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

595 A 264/A. §-t és alcímét az 1996. évi LII. törvény 2. §-a iktatta be. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

596 A 264/A. § (3) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 15. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

597 A 264/B. §-t és alcímét az 1996. évi LII. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

Visszaélés nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel[598]

264/C. § (1) Aki nemzetközi szerződés által tiltott fegyvert kifejleszt, gyárt, megszerez, felhasznál, tart, vagy ilyen fegyvert annak tartására nem jogosult személynek átad, az ország területére behoz, onnan kivisz, azon átszállít, vagy azzal kereskedik, bűntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki jogszabályban meghatározott engedély nélkül vagy az engedélytől eltérően nemzetközi szerződés által tiltott fegyver előállítására alkalmas létesítményt épít, üzemeltet, létező létesítményt ilyen fegyver gyártása céljára átalakít, illetőleg ilyen létesítmény üzemeltetéséhez a jogszabály által meghatározott engedély megszerzése érdekében a döntésre jogosult szervet vagy személyt megtéveszti.

(3) Aki az (1)–(2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) bűnszövetségben,

b)[599]

követi el, tíz évtől húsz[600] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki a (2) bekezdésben írt cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az (1)–(2) bekezdés alkalmazásában nemzetközi szerződés által tiltott fegyvernek kell tekinteni a 160/A. § (3) bekezdésében felsorolt jogszabályokban meghatározott fegyvereket.

(6)[601]

(7) Aki nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel való visszaélésre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Visszaélés méreggel

265. § Aki mérget jogosulatlanul készít, tart vagy forgalomba hoz, valamint aki a mérgek visszaélésszerű felhasználásának megakadályozására avagy más személyek veszélyeztetésének kizárására előírt intézkedések megtételét elmulasztja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[602] büntetendő.

Veszélyes eb tartásával kapcsolatos kötelezettség megszegése[603]

266. § (1) Aki

a) veszélyes ebet tenyészt, az ország területére behoz, onnan kivisz, versenyeztet, vagy engedély nélkül tart,

b) veszélyes ebet jogszabály megszegésével elidegenít, vagy megszerez,

c) a veszélyes eb ivartalanítására vonatkozó jogszabályban előírt kötelezettségét megszegi,

d) a veszélyes eb tartására vonatkozó jogszabályban előírt biztonsági előírást megszegi,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki veszélyes ebet őrző-védő feladat végzésére tart, kiképez, illetve veszélyes ebbel ilyen feladatot végeztet, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Az (1) és (2) bekezdés alkalmazásában veszélyes eb a törvényben, törvény felhatalmazása alapján kormányrendeletben, valamint hatósági határozatban veszélyes ebbé nyilvánított eb.

---

598 A 264/C. §-t és alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 60. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

599 A 264/C. § (3) bekezdés b) pontját a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

600 A 264/C. § (3) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

601 A 264/C. § (6) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

602 A 265. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

603 A 266. § és alcíme az 1996. évi CVIII. törvény 5. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1997. február 27-étől.

Tiltott állatviadal szervezése[604]

266/A. §[605] (1) Aki gerinces állat részvételével állatviadalt szervez, tart, ilyen állatviadalra fogadást szervez vagy fogadást köt, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki állatviadal céljára gerinces állatot tart, tenyészt, kiképez, idomít vagy forgalmaz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Állatkínzás[606]

266/B. § (1) Aki

a) gerinces állatot indokolatlanul oly módon bántalmaz, vagy gerinces állattal szemben olyan bánásmódot alkalmaz, amely alkalmas arra, hogy annak maradandó egészségkárosodását vagy pusztulását okozza,

b) állattartóként, háziasított emlősállatot vagy az ember környezetében tartott veszélyes állatot elűzi, elhagyja vagy kiteszi,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[607] büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a vadászatról szóló törvény által tiltott vadászati eszközzel vagy tiltott vadászati módon vadászik, illetőleg a halászatról szóló törvény által tiltott halfogási eszközzel vagy módon halászik vagy horgászik.

(3)[608] A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt olyan módon követik el, hogy az az állatnak különös szenvedést okoz.

Tiltott szerencsejáték szervezése

267. §[609] Aki tiltott szerencsejátékot rendszeresen szervez, vagy ehhez helyiséget bocsát rendelkezésre, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[610] büntetendő. Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

II. Cím
A köznyugalom elleni bűncselekmények

Törvény vagy hatósági rendelkezés elleni izgatás

268. §[611] Aki nagy nyilvánosság előtt, a köznyugalom megzavarására alkalmas módon törvény vagy más jogszabály, avagy a hatóság rendelkezése ellen általános engedetlenségre uszít, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közösség elleni izgatás[612]

269. §[613] Aki nagy nyilvánosság előtt

a) a magyar nemzet,

b)[614] valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport vagy a lakosság egyes csoportjai

ellen gyűlöletre uszít, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

604 A 266/A. § alcímét az 1996. évi CVIII. törvény 5. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 1997. február 27-től.

605 A 266/A. § a 2004. évi X. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. április 24-étől.

606 A 266/B. §-t és alcímét a 2004. évi X. törvény 2. §-a iktatta be. Hatályos: 2004. április 24-étől.

607 A 266/B. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

608 A 266/B. § (3) bekezdését a 2008. évi LXXXIV. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 2008. december 19-től.

609 A 267. §-ban a „szigorított javító-nevelő munkával" szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

610 A 267. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

611 A 268. § az 1989. évi XXV. törvény 14. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1989. október 15-étől.

612 A 269. § alcímét az 1989. évi XXV. törvény 15. §-a állapította meg. Hatályos: 1989. október 15-től.

613 A 269. § az 1996. évi XVII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. április 3-tól.

614 A 269. § b) pontjából az „illetve gyűlölet keltésére alkalmas egyéb cselekményt követ el" szövegrészt a 12/1999. (V. 21.) AB határozat megsemmisítette.

Nemzeti jelkép megsértése[615]

269/A. § Aki nagy nyilvánosság előtt a Magyar Köztársaság himnuszát, zászlaját vagy címerét sértő vagy lealacsonyító kifejezést használ, vagy más ilyen cselekményt követ el, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[616] büntetendő.

Önkényuralmi jelképek használata[617]

269/B. § (1) Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet

a) terjeszt;

b) nagy nyilvánosság előtt használ;

c) közszemlére tesz;

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt ismeretterjesztő, oktatási, tudományos, művészeti célból vagy a történelem, illetve a jelenkor eseményeiről szóló tájékoztatás céljából követi el.

(3) Az (1)–(2) bekezdés rendelkezései az államok hatályban lévő hivatalos jelképeire nem vonatkoznak.

(4)[618]

A holokauszt nyilvános tagadása[619]

269/C. § Aki nagy nyilvánosság előtt a holokauszt áldozatának méltóságát azáltal sérti, hogy a holokauszt tényét tagadja, kétségbe vonja vagy jelentéktelen színben tünteti fel, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Rémhírterjesztés

270. §[620] Aki közveszély színhelyén nagy nyilvánosság előtt olyan valótlan tényt – vagy való tényt oly módon elferdítve – állít vagy híresztel, amely alkalmas az emberek nagyobb csoportjában zavar vagy nyugtalanság keltésére, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Közveszéllyel fenyegetés[621]

270/A. § (1)[622] Aki

a) más előtt olyan, a köznyugalom megzavarására alkalmas valótlan tényt állít, hogy közveszéllyel járó esemény bekövetkezése fenyeget, vagy

b) a köznyugalom megzavarására alkalmas módon azt a látszatot kelteni törekszik, hogy közveszéllyel járó esemény közvetlenül bekövetkezik,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[623] A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben írt bűncselekményt radioaktív anyaggal fenyegetve követik el.

(3)[624] A büntetés az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a közveszéllyel fenyegetés a köznyugalmat súlyosan megzavarta.

---

615 A 269/A. §-t és alcímét az 1993. évi XVII. törvény 55. §-a iktatta be. Hatályos: 1993. május 15-étől.

616 A 269/A. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

617 A 269/B. §-t és alcímét az 1993. évi XLV. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 1993. május 21-étől.

618 A 269/B. § (4) bekezdését az 1998. évi LXXXVII. törvény 93. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

619 A 269/C. §-t és alcímét a 2010. évi XXXVI. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 2010. április 10-étől.

620 A 270. § a 2000. évi CXXV. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2001. január 4-től.

621 A 270/A. §-t és alcímét az 1993. évi XVII. törvény 56. §-a iktatta be. Hatályos: 1993. május 15-étől.

622 A 270/A. § (1) bekezdése a 2008. évi LXXIX. törvény 10. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

623 A 270/A. § (2) bekezdése az 1996. évi LII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

624 A 270/A. § (3) bekezdését az 1996. évi LII. törvény 4. §-a iktatta be. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

Garázdaság

271. § (1) Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[625] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot
a) csoportosan,
b) a köznyugalmat súlyosan megzavarva
követik el.

(3)[626] A büntetés bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a garázdaságot
a) csoportosan és a köznyugalmat súlyosan megzavarva,
b) nyilvános rendezvényen,
c) fegyveresen,
d) felfegyverkezve
követik el.

(4)[627] Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

(5)[628] E § alkalmazásában erőszakos magatartásnak minősül a más személyre gyakorolt támadó jellegű fizikai ráhatás is, abban az esetben is, ha az nem alkalmas testi sérülés okozására.

Rendbontás[629]

271/A. § (1)[630] Aki nyilvános rendezvény szervezőjének vagy rendezőjének a rend fenntartása érdekében tett jogszerű intézkedésével szemben erőszakkal vagy fenyegetéssel ellenállást tanúsít, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[631] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a rendbontást csoportosan vagy felfegyverkezve követik el.

(3) Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

(4)[632]

271/B. §[633] A 271–271/A. § alkalmazásában nyilvános rendezvény: a gyülekezési jogról szóló törvény[634] hatálya alá tartozó rendezvény, továbbá az olyan rendezvény, amely mindenki számára azonos feltételek mellett nyitva áll.

Közszemérem megsértése

272. §[635] Aki a szexuális termékek[636] forgalmazásával kapcsolatos előírásokat súlyosan megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[637] büntetendő.

---

625 A 271. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

626 A 271. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 48. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

627 A 271. § (4) bekezdés számozását a 2008. évi LXXIX. törvény 11. § (1) bekezdése módosította. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

628 A 271. § (5) bekezdését a 2008. évi LXXIX. törvény 11. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

629 A 271/A. §-t és alcímét a 2000. évi CXXV. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2001. január 4-étől.

630 A 271/A. § (1) bekezdése a 2008. évi LXXIX. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

631 A 271/A. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

632 A 271/A. § (4) bekezdését a 2008. évi LXXIX. törvény 38. §-a (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

633 A 271/B. §-t a 2008. évi LXXIX. törvény 13. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

634 Lásd a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvényt.

635 A 272. § az 1997. évi LXXIII. törvény 35. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

636 A 272. §-ban a „szexuális termékek” szöveget a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (3) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

637 A 272. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Önbíráskodás

273. § (1)[638] Aki abból a célból, hogy jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek érvényt szerezzen, mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[639] A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) fegyveresen,

b) felfegyverkezve,

c) védekezésre képtelen személy sérelmére

követik el.

(3) Nem valósul meg önbíráskodás, ha az erőszak vagy a fenyegetés alkalmazása az igény érvényesítésének megengedett eszköze.

Elkobzás[640]

273/A. §[641]

III. Cím
A közbizalom elleni bűncselekmények

Közokirat-hamisítás

274. § (1) Aki

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b)[642] hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál,

c) közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[643] Aki az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott közokirat-hamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[644] büntetendő.

(3)[645] Aki az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott közokirat-hamisítást gondatlanságból követi el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

275. § (1) Az a hivatalos személy, aki hivatali hatáskörével visszaélve

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b) lényeges tényt hamisan foglal közokiratba,

bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[646] E § rendelkezéseit a külföldi állam igazságszolgáltatási vagy bűnüldözési feladatot ellátó hatóságának a külön törvény alapján a Magyar Köztársaság területén eljáró tagjára is megfelelően kell alkalmazni.

---

638 A 273. § (1) bekezdése az 1997. évi LXXIII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

639 A 273. § (2) bekezdését a 2009. évi LXXX. törvény 49. §-a iktatta be, egyben az eredeti (2) bekezdés jelölését (3) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

640 Az 273/A. § alcímét az 1993. évi XVII. törvény 59. §-a iktatta be. Hatályos: 1993. május 15-től.

641 A 273/A. §-t az 1998. évi 93. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

642 A 274. § (1) bekezdés b) pontja az 1987. évi III. törvény 27. §-ával megállapított szöveg: Hatályos: 1988. január 1-jétől.

643 A 274. § (2) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 52. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

644 A 274. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

645 A 274. § (3) bekezdés számozását az 1996. évi LII. törvény 5. §-a módosította. Hatályos: 1996. június 25-étől.

646 A 275. § (2) bekezdését a 2003. évi CXXX. törvény 72. §-a iktatta be, egyben a 275. § eredeti jelölését 275. § (1) bekezdésre módosította. Hatályos: 2005. november 23-ától.

Magánokirat-hamisítás

276. § Aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[647] büntetendő.

Visszaélés okirattal

277. § (1)[648] Aki olyan közokiratot, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, mástól, ennek beleegyezése nélkül, jogtalanul megszerez, vagy azt megsemmisíti, megrongálja vagy eltitkolja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[649] büntetendő.

(2)[650] Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt magánokiratra azért követi el, hogy jogtalan előnyt szerezzen vagy jogtalan hátrányt okozzon, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[651] büntetendő.

Egyedi azonosító jel meghamisítása[652]

277/A. § (1) Aki

a) egyedi azonosító jelet eltávolít, vagy egyéb módon meghamisít,

b) olyan dolgot szerez meg, vagy használ fel, amelynek egyedi azonosító jele hamis, hamisított, illetőleg amelynek egyedi azonosító jelét eltávolították,

bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben

követik el.

(3)[653]

Hamis statisztikai adatszolgáltatás

278. § Aki a valóságnak meg nem felelő statisztikai adatot szolgáltat, avagy az adatszolgáltatással kapcsolatban a valóságnak meg nem felelő felvilágosítást ad, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[654] büntetendő.

IV. Cím
A közegészség elleni bűncselekmények

Visszaélés ártalmas közfogyasztási cikkel

279. § (1) Aki forgalomba hozatal céljából olyan közfogyasztási cikket készít vagy tart, amely az egészségre ártalmas, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[655] büntetendő.

(2) Aki ártalmas közfogyasztási cikket forgalomba hoz, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

647 A 276. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

648 A 277. § (1) bekezdése az 1987. évi III. törvény 39. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1988. január 1-jétől.

649 A 277. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

650 A 277. § (2) bekezdése az 1999. évi CXX. törvény 17. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

651 A 277. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

652 A 277/A. §-t és alcímét az 1998. évi XXII. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 1998. április 15-étől.

653 A 277/A. § (3) bekezdését a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

654 A 278. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

655 A 279. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanul követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[656] büntetendő.

Környezetkárosítás

280. §[657] (1) Aki a földet, a levegőt, a vizet, az élővilágot, valamint azok összetevőit jelentős mértékű szennyezéssel vagy más módon

a) veszélyezteti,

b) olyan mértékben károsítja, hogy annak természetes vagy korábbi állapota csak beavatkozással állítható helyre,

c) olyan mértékben károsítja, hogy annak természetes vagy korábbi állapota nem állítható helyre,

bűntettet követ el, és az a) pontban meghatározott esetben három évig, a b) pontban meghatározott esetben öt évig, a c) pontban meghatározott esetben két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki személyes használatra szolgáló mennyiséget meghaladó, ózonréteget károsító anyagot vagy ilyen anyagot tartalmazó terméket az ország területére behoz, onnan kivisz, vagy azt forgalomba hozza, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki a környezetkárosítást gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdés a) pontja, illetve a (2) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztéssel,[658] az (1) bekezdés b) pontja esetén két évig terjedő szabadságvesztéssel,[659] c) pontja esetén három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Az (1) bekezdés a) pontja, valamint a (3) bekezdés első és második fordulata esetén az elkövető nem büntethető, az (1) bekezdés b) pontja esetén pedig büntetése korlátlanul enyhíthető, ha az első fokú ítélet meghozataláig a cselekménye által bekövetkezett veszélyt, illetve környezetkárosodást megszünteti, a károsodott környezetet helyreállítja.

(5) E § alkalmazásában szennyezés: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint azok összetevői jogszabályban vagy hatósági határozatban megállapított kibocsátási határértéket meghaladó terhelése.

Természetkárosítás

281. § (1)[660] Aki

a) fokozottan védett élő szervezet egyedét,

b) védett élő szervezet egyedeit, feltéve, hogy azok külön jogszabályban[661] meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legalacsonyabb értéket,

c) az Európai Közösségek Tanácsának a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló rendelete A és B melléklete hatálya alá tartozó élő szervezet egyedét

jogellenesen megszerzi, tartja, forgalomba hozza, az országba behozza, onnan kiviszi, az ország területén átviszi, azzal kereskedik, illetve azt károsítja vagy elpusztítja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki

a) az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló jogszabály[662] szerinti különleges madárvédelmi területet, különleges természetmegőrzési területet, vagy annak jelölt területet, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet, vagy annak jelölt területet, vagy

656 A 279. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

657 A 280. § a 2005. évi XCI. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

658 A 280. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

659 A 280. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

660 A 281. § a 2005. évi XCI. törvény 9. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

661 Lásd a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendeletet.

662 Lásd az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendeletet.

b) védett
1. természeti területet,
2. barlangot,
3. élő szervezetek életközösségét, vagy azok élőhelyét jogellenesen jelentős mértékben megváltoztatja.

(3) A büntetés bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott természetkárosítás a fokozottan védett, illetve védett élő szervezet egyedeinek olyan mértékű pusztulását okozza, hogy az elpusztított fokozottan védett, illetve védett élő szervezet egyedeinek külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legmagasabb érték kétszeresét, illetve ha a c) pontban meghatározott természetkárosítás a Magyarországon védetté, illetve fokozottan védetté nem nyilvánított élő szervezet adott állományának fennmaradását veszélyeztető pusztulását okozza,
b) a (2) bekezdésben meghatározott természetkárosítás az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló jogszabály szerinti különleges madárvédelmi terület, különleges természetmegőrzési terület, vagy annak jelölt terület, illetve kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, vagy annak jelölt terület, védett természeti terület, barlang, illetve élő szervezetek életközössége vagy azok élőhelye jelentős károsodását vagy megsemmisülését okozza.

(4) Aki a (3) bekezdésben meghatározott természetkárosítást gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel[663] büntetendő.

(5) E § alkalmazásában élő szervezet egyede:
a) az élő szervezet egyedének valamennyi fejlődési szakasza, alakja, állapota,
b) az élő szervezetek keresztezéseként és kereszteződéseként létrejött egyed,
c) az élő szervezet egyedének származéka, ami alatt érteni kell az elpusztult élőlényt, valamint annak, vagy az élő szervezet egyedének bármely részét, továbbá azt a terméket vagy készítményt, amely a felsoroltak valamelyikéből készült, illetve ezek valamelyikéből származó összetevőt tartalmaz.

A hulladékgazdálkodás rendjének megsértése[664]

281/A. § (1) Aki
a) arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen hulladékot elhelyez,
b) engedély nélkül vagy az engedély kereteit túllépve hulladékkezelési tevékenységet, illetve hulladékkal más jogellenes tevékenységet végez,

bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt a hulladékgazdálkodásról szóló törvény[665] szerinti veszélyes hulladékra követik el.

(3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztéssel,[666] a (2) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztéssel,[667] büntetendő.

(4) E § alkalmazásában
a) hulladék: mindaz, amit a hulladékgazdálkodásról szóló törvény hulladéknak minősít, amennyiben alkalmas az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő, vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére,
b) hulladékkezelési tevékenység: a hulladéknak a hulladékgazdálkodásról szóló törvényben meghatározott gyűjtése, begyűjtése, szállítása – ideértve az országba történő behozatalt, kivitelt, valamint az ország területén történő átvitelt –, előkezelése, tárolása, hasznosítása, ártalmatlanítása.

---

663 A 281. § (4) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

664 A 281/A. § és alcíme a 2005. évi XCI. törvény 10. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

665 Lásd a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvényt.

666 A 281/A. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

667 A 281/A. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Visszaélés kábítószerrel

282. §[668] (1) Aki[669] kábítószert termeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, vagy az ország területén átvisz, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés

a) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt üzletszerűen vagy bűnszövetségben, illetőleg kábítószerfüggő személy felhasználásával,

b) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerre

követik el.

(3) Aki

a) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el,

b) kábítószer előállításához szükséges anyagot, berendezést vagy felszerelést készít, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg,

bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Az (1)–(3) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(5) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerre követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés a) pontja esetén bűntett miatt három évig

terjedő szabadságvesztés.

282/A. §[670] (1) Aki[671] kábítószert kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt

a) bűnszövetségben, illetőleg kábítószerfüggő személy felhasználásával,

b) hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva,

c)[672] a Magyar Honvédség, a rendvédelmi szervek vagy a büntetés-végrehajtási szervezet létesítményében

követik el.

(3) A büntetés öt évtől húsz[673] évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerre követik el.

(4) Aki

a) az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig,

b) a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt öt évig

terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(6) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerre követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés esetén bűntett miatt öt évig

terjedő szabadságvesztés.

---

668 A 282. § a 2003. évi II. törvény 17. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

669 A 282. § (1) bekezdéséből a „hatósági engedély nélkül" szövegrészt az 54/2004. (XII. 13.) AB határozat megsemmisítette.

670 A 282/A. § a 2003. évi II. törvény 18. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

671 A 282/A. § (1) bekezdéséből a „hatósági engedély nélkül" szövegrészt az 54/2004. (XII. 13.) AB határozat megsemmisítette.

672 A 282/A. § (2) bekezdés c) pontja a 2004. évi CXXXI. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

673 A 282/A. § (3) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

282/B. §[674] (1) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy felhasználásával[675] kábítószert termeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés,

a) ha a tizennyolcadik életévét betöltött személy tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószert kínál vagy átad, illetve ilyen személy felhasználásával kábítószert forgalomba hoz vagy azzal kereskedik,

b) ha az elkövető oktatási, köznevelési, gyermekjóléti és gyermekvédelmi, közművelődési feladatok ellátására rendelt épület területén, illetőleg annak közvetlen környezetében kábítószert kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,

c) az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben követik el.

(3) A büntetés öt évtől húsz[676] évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerre,

b) a (2) bekezdés a) vagy b) pontjában meghatározott bűncselekményt bűnszövetségben, illetve hivatalos vagy közfeladatot ellátó személyként, e minőséget felhasználva

követik el.

(4) Aki az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetésére irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) Az a tizennyolcadik életévét betöltött személy, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személynek kábítószernek nem minősülő kábító hatású anyag, illetőleg szer kóros élvezetéhez segítséget nyújt, vagy ilyen személyt erre rábírni törekszik, bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Az (1)–(5) bekezdés szerint büntetendő, aki az ott meghatározott bűncselekmény elkövetéséhez anyagi eszközöket szolgáltat.

(7) Ha a bűncselekményt csekély mennyiségű kábítószerre követik el, a büntetés

a) az (1) bekezdés esetén vétség miatt két évig,

b) a (2) bekezdés, illetve a (3) bekezdés b) pontja esetén bűntett miatt öt évig

terjedő szabadságvesztés.

282/C. §[677] (1) Az a kábítószerfüggő személy, aki[678] kábítószert termeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a kábítószerfüggő személy, aki[679] kábítószert kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés bűntett miatt az (1) bekezdés esetén három évig, a (2) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el.

(4) A büntetés bűntett miatt az (1) bekezdés esetén öt évig, a (2) bekezdés esetén két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt jelentős mennyiségű kábítószerre követik el.

(5) Ha a bűncselekményt a kábítószerfüggő személy csekély mennyiségre követi el, a büntetés vétség miatt

a) az (1) vagy a (2) bekezdés esetén egy évig terjedő szabadságvesztés,[680]

b) a (3) bekezdés esetén két évig terjedő szabadságvesztés.[681]

---

674 A 282/B. §-t a 2003. évi II. törvény 19. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

675 A 282/B. § (1) bekezdésből a „hatósági engedély nélkül" szövegrészt az 54/2004. (XII. 13.) AB határozat megsemmisítette.

676 A 282/B. § (3) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

677 A 282/C. §-t a 2003. évi II. törvény 20. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

678 A 282/C. § (1) bekezdéséből a „hatósági engedély nélkül" szövegrészt az 54/2004. (XII. 13.) AB határozat megsemmisítette.

679 A 282/C. § (2) bekezdéséből a „hatósági engedély nélkül" szövegrészt az 54/2004. (XII. 13.) AB határozat megsemmisítette.

680 A 282/C. § (5) bekezdés a) pontjában a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

681 A 282/C. § (5) bekezdés b) pontjában a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

283. §[682] (1) Nem büntethető kábítószerrel visszaélés miatt,

a) aki csekély mennyiségű kábítószert saját használatra termeszt, előállít, megszerez vagy tart [282. § (5) bek. a) pont],

b)–d)[683]

e) az a kábítószerfüggő személy, aki

1. jelentős mennyiséget el nem érő mennyiségű kábítószert saját használatára termeszt, előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz [282/C. § (1) bek. és (5) bek. a) pont],

2.[684]

f) az a kábítószerfüggő személy, aki az e) 1. alpontban meghatározott bűncselekménnyel összefüggésben – két évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő – más bűncselekményt követ el,

feltéve, ha az első fokú ítélet meghozataláig okirattal igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült, vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt.

(2)[685]

Visszaélés kábítószer-prekurzorral[686]

283/A. § (1) Aki az Európai Unió jogi aktusában meghatározott engedély nélkül vagy engedély kereteit túllépve kábítószer-prekurzort tart, forgalomba hoz, az Európai Közösség vámterületére behoz, onnan kivisz, vagy kábítószer-prekurzorral közvetítő tevékenységet végez, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető, aki – mielőtt a kábítószer készítését elősegítő tevékenysége a hatóság tudomására jutott volna– a cselekményét a hatóság előtt felfedi, a birtokában lévő kábítószer-prekurzort a hatóságnak átadja, és lehetővé teszi a kábítószer készítésének elősegítésében részt vevő más személy kilétének megállapítását.

Visszaélés teljesítményfokozó szerrel vagy módszerrel[687]

283/B. §[688]

Járványügyi szabályszegés

284. § (1) Aki a zárlati kötelezettség alá tartozó fertőző betegség behurcolásának vagy terjedésének megakadályozása végett elrendelt zárlat, járványügyi felügyelet vagy ellenőrzés szabályait megszegi, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[689] büntetendő.

(2) Aki járvány idején az elrendelt elkülönítés, járványügyi felügyelet vagy ellenőrzés szabályait megszegi, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[690] büntetendő.

(3) Aki a fertőző állatbetegségek vagy a növényeket pusztító veszélyes kártevők be- és kihurcolásának vagy terjedésének megakadályozása végett elrendelt zárlat, egyéb korlátozás vagy felügyelet szabályait megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[691] büntetendő.

---

682 A 283. § a 2003. évi II. törvény 21. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől. A 283. § alcímét a 2003. évi II. törvény 88.§ (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

683 A 283. § (1) bekezdés b)–d) pontját az 54/2004. (XII. 13.) AB határozat megsemmisítette.

684 A 283. § (1) bekezdés e) pont 2. alpontját az 54/2004. (XII. 13.) AB határozat megsemmisítette.

685 A 283. § (2) bekezdését az 54/2004. (XII. 13.) AB határozat megsemmisítette.

686 A 283/A. § és alcíme a 2007. évi CLXII. törvény 6. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

687 A 283/B. § alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 65. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

688 A 283/B. §-t a 47/2000. (XII. 14.) AB határozat megsemmisítette.

689 A 284. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

690 A 284. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

691 A 284. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Kuruzslás

285. § (1) Aki jogosulatlanul, ellenszolgáltatásért vagy rendszeresen az orvosi gyakorlat körébe tartozó tevékenységet fejt ki, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[692] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a kuruzslást az orvosi gyakorlatra jogosultság színlelésével követik el.

(3) E § alkalmazásában orvosi gyakorlatra jogosult az, akinek hazai egyetemen szerzett vagy külföldi egyetemen szerzett és honosított (egyenértékűségi záradékkal ellátott) orvosi oklevele van, illetőleg az a külföldi állampolgár, aki az egészségügyért felelős miniszter[693] engedélye alapján oklevelének honosítása nélkül fejthet ki orvosi tevékenységet, feltéve mindegyik esetben, hogy nem áll az orvosi tevékenységtől eltiltás hatálya alatt.

Elkobzás

286. §[694] Robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés (263. §), lőfegyverrel vagy lőszerrel visszaélés (263/A. §), haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel visszaélés[695] (263/B. §), radioaktív anyaggal (264. §), nukleáris létesítmény üzemeltetésével (264/A. §), nemzetközi szerződés által tiltott fegyverrel (264/C. §), méreggel való visszaélés (265. §), veszélyes eb tartásával kapcsolatos kötelezettség megszegése (266. §), tiltott állatviadal szervezése (266/A. §), állatkínzás (266/B. §), ártalmas közfogyasztási cikkel (279. §) vagy kábítószerrel visszaélés (282–283. §) és visszaélés kábítószer előállításához használt anyaggal (283/A. §) esetén a 77/A. § (1) bekezdése nem alkalmazható.

Értelmező rendelkezés[696]

286/A. § (1)[697] A 280. § és a 281/A. § alkalmazásában földön, levegőn, vízen, élővilágon, valamint ezek összetevőin a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvényben[698] meghatározott fogalmakat kell érteni.

(2)[699] A 282–283. § alkalmazásában kábítószeren

a) az 1988. évi 17. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egységes Kábítószer Egyezmény módosításáról és kiegészítéséről szóló, Genfben, 1972. március 25-én kelt Jegyzőkönyvvel módosított és kiegészített, az 1965. évi 4. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a New Yorkban, 1961. március 30-án kelt Egységes Kábítószer Egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott anyagokat,

b) az 1979. évi 25. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a pszichotróp anyagokról szóló, Bécsben, az 1971. évi február hó 21. napján aláírt egyezmény mellékletének I. és II. Jegyzékében meghatározott veszélyes pszichotróp anyagokat, valamint

c) az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló törvény[700] mellékletében meghatározott pszichotróp anyagokat

kell érteni.

(3)[701] A 283/A. § alkalmazásában

a) az Európai Unió jogi aktusán a kábítószer-prekurzorokról szóló, 2004. február 11-i 273/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletet, illetve a kábítószer-prekurzoroknak a Közösség és harmadik országok közötti kereskedelme nyomon követésére vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2004. december 22-i 111/2005/EK tanácsi rendeletet,

---

692 A 285. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

693 A 285. § (3) bekezdésében az „egészségügyért felelős miniszter” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

694 A 286. § a 2004. évi X. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. április 24-étől.

695 A 286. §-ban a „haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel visszaélés” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

696 A 286/A. §-t és alcímét az 1993. évi XVII. törvény 63. §-a iktatta be. Hatályos: 1993. május 15-étől.

697 A 286/A. § (1) bekezdése a 2005. évi XCI. törvény 11. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

698 Lásd a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényt.

699 A 286/A. § (2) bekezdését a 2005. évi XXX. törvény 6. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. június 1-jétől.

700 Lásd az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerekről szóló 1998. évi XXV. törvényt.

701 A 286/A. § (3) bekezdése a 2007. évi CLXII. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

b) az Európai Közösség vámterületén a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet 3. cikkében meghatározott területet,

c) kábítószer-prekurzoron

1. a tartás, a forgalomba hozatal, az Európai Közösség vámterületére behozatal és a közvetítő tevékenység vonatkozásában a 273/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. mellékletének 1. kategóriájában, illetve a 111/2005/EK tanácsi rendelet Mellékletének 1. kategóriájában meghatározott anyagokat,

2. az Európai Közösség vámterületéről kivitel vonatkozásában a 111/2005/EK tanácsi rendelet Mellékletében meghatározott valamennyi anyagot,

d) forgalomba hozatalon a 273/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 2. cikkének c) pontjában meghatározott fogalmat,

e) az Európai Közösség vámterületére behozatalon a 111/2005/EK tanácsi rendelet 2. cikkének c) pontjában meghatározott fogalmat,

f) az Európai Közösség vámterületéről kivitelen a 111/2005/EK tanácsi rendelet 2. cikkének d) pontjában meghatározott fogalmat,

g) közvetítői tevékenységen a 111/2005/EK tanácsi rendelet 2. cikkének e) pontjában meghatározott fogalmat

kell érteni.

XVII. Fejezet
A gazdasági bűncselekmények

I. Cím
Gazdálkodási kötelességeket és a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmények[702]

Haditechnikai eszközök és szolgáltatások, illetőleg kettős felhasználású termékek és technológiák forgalmára vonatkozó kötelezettség megszegése[703]

287. §[704]

Jogosulatlan gazdasági előny megszerzése[705]

288. §[706] (1) Aki

a) a központi költségvetésből, a helyi önkormányzati költségvetésből vagy az elkülönített állami pénzalapokból jogszabály alapján,

b) külföldi állam vagy nemzetközi szervezet által céljelleggel

nyújtott pénzügyi támogatást vagy más gazdasági előnyt úgy szerez meg, hogy evégett valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, avagy valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a céljelleggel nyújtott támogatást a jogcímétől eltérően használ fel, és az ebből eredő visszafizetési kötelezettségének nem tesz eleget, úgyszintén az, aki a pénzügyi támogatás felhasználásával kapcsolatban előírt elszámolási vagy számadási kötelezettség teljesítésekor valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, illetőleg valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel.

---

702 A XVII. Fejezet I. Címének szövegét megállapította, és a korábbi III-IV. Cím számozását II-III. Címre módosította az 1994. évi IX. törvény 8. §-a. Hatályos: 1994. május 15-étől.

703 A 287. § alcíme a 2005. évi XCI. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

704 A 287. §-t a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

705 A 288. § alcíme az 1993. évi XVII. törvény 65. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-től.

706 A 288. § a 2001. évi CXXI. törvény 54. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

Értelmező rendelkezés[707]

288/A. § A 288. § alkalmazásában a külföldi állam vagy a nemzetközi szervezet által nyújtott támogatáson magyar közigazgatási szerv vagy pénzügyi intézmény által, a külföldi állam vagy a nemzetközi szervezet nevében kezelt támogatást is érteni kell. A 288. § nem alkalmazható, ha a bűncselekményt az Európai Közösség által vagy nevében kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal, illetőleg az Európai Közösség által vagy nevében kezelt költségvetésbe történő befizetésekkel kapcsolatban követik el.

A számvitel rendjének megsértése[708]

289. § (1) Aki a számvitelről szóló törvényben vagy a felhatalmazásán alapuló jogszabályokban előírt

a) beszámolókészítési, könyvvezetési, könyvvizsgálati kötelezettségét megszegi,

b) bizonylati rendet megsérti,

és ezzel a vagyoni helyzetének áttekintését, illetőleg ellenőrzését megnehezíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[709] büntetendő.

(2)[710] Az (1) bekezdés szerint büntetendő az egyéni vállalkozó, valamint a számvitelről szóló törvény hatálya alá nem tartozó más gazdálkodó is, aki jogszabályban meghatározott nyilvántartási, bizonylatolási kötelezettségét megszegi, és ezzel vagyoni helyzetének áttekintését, illetve ellenőrzését megnehezíti.

(3)[711] Aki a felszámolás elrendelését követően a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvényben előírt beszámolókészítési, könyvvezetési vagy egyéb tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget, és ezzel a felszámolási eljárás eredményes lefolytatását részben vagy egészben meghiúsítja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[712] büntetendő.

(4) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény

a) az adott üzleti évet érintően a számvitelről szóló törvény szerinti megbízható és valós képet lényegesen befolyásoló hibát idéz elő, vagy

b) az adott üzleti évet érintően a vagyoni helyzet áttekintését, illetőleg ellenőrzését meghiúsítja.

(5)[713] A büntetés bűntett miatt az (1) bekezdés esetén három évig, a (4) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a cselekményt pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetésialap-kezelő, kockázatitőkealap-kezelő, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény körében követik el.

(6)[714] A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés,[715] ha a (4) bekezdés b) pontjában meghatározott cselekményt gondatlanságból követik el.

---

707 A 288/A. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 55.§-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

708 A 298. § és alcíme a 2001. évi CXXI. törvény 56. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

709 A 289. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

710 A 289. § (2) bekezdése a 2005. évi XCI. törvény 13. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

711 A 289. § (3)–(4) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 16. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

712 A 289. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

713 A 289. § (5) bekezdése a 2007. évi CLXII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

714 A 289. § (6) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 16. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

715 A 289. § (6) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

Csődbűncselekmény[716]

290. § (1) Aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet [szervezet][717] fizetésképtelenséggel fenyegető helyzete esetén

a) a tartozása fedezetéül szolgáló vagyon elrejtésével, eltitkolásával, megrongálásával, megsemmisítésével, használhatatlanná tételével,

b) színlelt ügylet kötésével vagy kétes követelés elismerésével,

c) az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes módon veszteséges üzletbe kezdéssel, illetve annak továbbfolytatásával, vagy

d) az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes más módon

vagyonát ténylegesen vagy színleg csökkenti, és ezzel hitelezőjének vagy hitelezőinek kielégítését részben vagy egészben meghiúsítja, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodószervezet [szervezet][718] fizetésképtelenné válását vagy annak látszatát az (1) bekezdésben írt magatartások valamelyikével idézi elő, és ezzel hitelezőjének vagy hitelezőinek kielégítését részben vagy egészben meghiúsítja.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodószervezet [szervezet][719] fizetésképtelensége esetén hitelezőjének vagy hitelezőinek kielégítését az (1) bekezdésben írt magatartások valamelyikével részben vagy egészben meghiúsítja.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1)–(3) bekezdésben meghatározott cselekmény a gazdasági életben súlyos következményekkel jár.

(5) Aki a felszámolás elrendelését követően valamely hitelezőjét a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvényben meghatározott kielégítési sorrend megsértésével előnyben részesíti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Az (1)–(4) bekezdésben meghatározott cselekmény akkor büntethető, ha a csődeljárást megindították, vagy a felszámolást elrendelték, illetve a felszámolási eljárás megindítása törvény kötelező rendelkezése ellenére nem történt meg.

Értelmező rendelkezés[720]

291. § (1) A 290. § (1)–(5) bekezdésében meghatározott bűncselekményt tettesként az követheti el, aki a gazdálkodószervezet [szervezet][721] (adós) vagyonával vagy annak egy részével rendelkezni jogosult.

(2) Az (1) bekezdést kell alkalmazni akkor is, ha a vagyonnal történő rendelkezés alapjául szolgáló jogügylet érvénytelen.

291/A. §[722]

Rossz minőségű termék forgalomba hozatala

292. §[723] (1) Aki rossz minőségű terméket jó minőségű termékként értékesít, használatba ad, illetve forgalomba hoz, vagy ezek iránt intézkedik, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[724] büntetendő.

---

716 A 290. § és alcíme a 2007. évi XXVII. törvény 17. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

717 A 290. § (1) bekezdésében a „szervezet” szövegrészt a 2010. évi XV. törvény 202. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

718 A 290. § (2) bekezdésében a „szervezet” szövegrészt a 2010. évi XV. törvény 202. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

719 A 290. § (3) bekezdésében a „szervezet” szövegrészt a 2010. évi XV. törvény 202. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

720 A 291. § és alcíme a 2007. évi XXVII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

721 A 291. § (1) bekezdésében a „szervezet” szövegrészt a 2010. évi XV. törvény 202. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

722 A 291/A. §-t és alcímét a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

723 A 292. § az 1997. évi LXXIII. törvény 38. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

724 A 292. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott rossz minőségű termék forgalomba hozatalára irányuló előkészületet követ el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[725] büntetendő.

293. §[726] Aki a termék minőségének megállapítására vonatkozó szabályokat megszegi, és ezzel lehetővé teszi, hogy a terméket a valóságosnál jobb minőségűként értékesítsenek, adjanak használatba, illetőleg hozzanak forgalomba, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

294. §[727] (1)[728] A kötelezően alkalmazandó nemzeti szabvány hatálya alá tartozó termék akkor rossz minőségű, ha a szabványban meghatározott legalacsonyabb minőségi követelményeknek sem felel meg.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseten kívül rossz minőségű az olyan termék, amely rendeltetésszerűen nem használható, vagy használhatósága jelentős mértékben csökkent.

Minőség hamis tanúsítása

295. § (1) Aki minőséget tanúsító okiratban jelentős mennyiségű vagy értékű áru[729] minőségéről valótlan adatot tanúsít, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a cselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel[730] büntetendő.

Áru hamis megjelölése[731]

296. §[732] Aki árut – a versenytárs hozzájárulása nélkül – olyan jellegzetes külsővel, csomagolással, megjelöléssel vagy elnevezéssel állít elő, amelyről a versenytárs, illetőleg annak jellegzetes tulajdonsággal rendelkező áruja ismerhető fel, vagy ilyen árut forgalomba hozatal céljából megszerez, tart, illetőleg forgalomba hoz, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A fogyasztó megtévesztése[733]

296/A. § (1)[734] Aki az áru kelendőségének felkeltése érdekében nagy nyilvánosság előtt az áru lényeges tulajdonsága tekintetében valótlan tényt, vagy valós tényt megtévesztésre alkalmas módon állít, illetve az áru lényeges tulajdonságáról megtévesztésre alkalmas tájékoztatást ad, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[735] büntetendő.

(2)[736] Az (1) bekezdés alkalmazásában az áru lényeges tulajdonságának minősül az összetétele, használhatósága, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint a kezelése, eredete, az, hogy megfelel-e a jogszabályi előírásoknak, a nemzeti szabványnak vagy az áruval szemben támasztott szokásos követelményeknek, valamint az, ha az áru felhasználása a szokásostól lényegesen eltérő feltételek megvalósítását igényli.

(3)[737] Az (1) bekezdés alkalmazásában az áru lényeges tulajdonságának minősül az áru vásárlásához ígért nyerési lehetőség vagy más előnyös következmény is.

---

725 A 292. § (3) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

726 A 293. § az 1997. évi LXXIII. törvény 39. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

727 A 294. § az 1994. évi IX. törvény 10. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1994. május 15-étől.

728 A 294. § (1) bekezdés az 1996. évi LII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

729 A 295. § (1) bekezdésében az „áru” szöveget a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (3) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

730 A 295. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

731 A 296. § alcímét az 1994. évi IX. törvény 11. §-a állította meg. Hatályos: 1994. május 15-étől.

732 A 296. § az 1998. évi LXXXVII. törvény 68. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

733 A 296/A. §-t és alcímét az 1994. évi IX. törvény 12. §-a iktatta be. Hatályos: 1994. május 15-étől.

734 A 296/A. § (1) bekezdése az 1998. évi LXXXVII. törvény 69. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

735 A 296/A. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

736 A 296/A. § (2) bekezdése az 1996. évi LII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

737 A 296/A. § (3) bekezdését az 1996. évi LII. törvény 15. §-a iktatta be. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

Versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban[738]

296/B. § (1) Aki a közbeszerzési eljárás, illetve a koncesszióköteles tevékenységre vonatkozóan kiírt nyílt vagy zártkörű pályázat eredményének befolyásolása érdekében az árak (díjak), illetőleg egyéb szerződési feltételek rögzítésére, illetve a piac felosztására irányuló megállapodást köt, vagy más összehangolt magatartást tanúsít, és ezzel a versenyt korlátozza, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a közbeszerzési eljárás, illetve a koncesszióköteles tevékenységre vonatkozóan kiírt nyílt vagy zártkörű pályázat eredményének befolyásolása érdekében a vállalkozások társadalmi szervezete, a köztestület, az egyesülés és más hasonló szervezet olyan döntésének a meghozatalában vesz részt, amely a versenyt korlátozza.

(3) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés,[739] ha az (1) és (2) bekezdésben meghatározott cselekményt jelentős értéket meg nem haladó közbeszerzési értékre követik el.

(4) Nem büntethető az (1)–(3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha a cselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti, és az elkövetés körülményeit feltárja. Hatóság alatt a verseny- vagy pénzügyi felügyeletet ellátó szerveket és a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogorvoslati eljárást lefolytató szervet is érteni kell.

Tartozás fedezetének elvonása[740]

297. § (1) Aki a gazdasági tevékenységből származó tartozás fedezetéül szolgáló vagyont elvonja, és ezzel a tartozás kiegyenlítését részben vagy egészben meghiúsítja, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az elkövető nem büntethető, ha a tartozást a vádirat benyújtásáig kiegyenlítik.

Hitelezési csalás[741]

297/A. § Aki gazdasági tevékenység gyakorlásához folyósítandó hitel nyújtásának, megszüntetésének vagy a hitelfeltételek megváltoztatásának kedvező elbírálása érdekében valótlan tartalmú okiratot használ fel, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Engedély nélküli külkereskedelmi tevékenység

298. §[742] Aki engedélyhez kötött külkereskedelmi tevékenységet engedély nélkül fejt ki, vagy árut a kiviteléhez, behozatalához szükséges engedély nélkül exportál vagy importál,[743] bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Gazdálkodószervezet vezető állású személyének visszaélése[744]

298/A. § A gazdálkodószervezet vezető állású személye, aki

a) a gazdálkodószervezet vagyoni helyzetéről vagy vezető állású személyéről e tevékenységével összefüggésben, illetve a gazdálkodószervezetre vonatkozóan pénzügyi eszközről valótlan adat közlésével vagy híresztelésével, illetve adat elhallgatásával,

b) pénzügyi eszközre vonatkozó színlelt ügylet kötésével a gazdálkodószervezet tagját vagy tagjait megtéveszti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[745] büntetendő.

---

738 A 296/B. §-t és alcímét a 2005. évi XCI. törvény 14. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

739 A 296/B. § (3) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

740 A 297. § és alcíme az 1994. évi IX. törvény 13. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1994. május 15-étől.

741 A 297/A. §-t és alcímét az 1994. évi IX. törvény 14. §-a iktatta be. Hatályos: 1994. május 15-étől.

742 A 298. § az 1993. évi XVII. törvény 66. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

743 A 298. §-ban az „importál," szöveget a 2008. évi XXVI. törvény 23. § (5) bekezdés e) pontja állapította meg. Hatályos 2008. szeptember 1-jétől.

744 A 298/A. § és alcíme a 2007. évi XXVII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

745 A 298/A. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

[Vállalkozás vezető állású személyének visszaélése[746]

298/A. § A vállalkozás vezető állású személye, aki

a) a vállalkozás vagyoni helyzetéről vagy vezető állású személyéről e tevékenységével összefüggésben, illetve a vállalkozásra vonatkozóan pénzügyi eszközről valótlan adat közlésével vagy híresztelésével, illetve adat elhallgatásával,

b) pénzügyi eszközre vonatkozó színlelt ügylet kötésével a vállalkozás tagját vagy tagjait megtéveszti,

vétséget követ el, és két évig terjed ő szabadságvesztéssel büntetendő.]

Saját tőke csorbítása[747]

298/B. § A jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodószervezet vezető állású személye, aki a társaság saját tőkéjét részben vagy egészben jogtalanul elvonja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[298/B. §[748] A jogi személyiséggel rendelkező vállalkozás vezető állású személye, aki a társaság saját tőkéjét részben vagy egészben jogtalanul elvonja, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.]

Valótlan érték megjelölése[749]

298/C. §[750]

Jogosulatlan pénzügyi tevékenység[751]

298/D. § Aki törvényben előírt engedély nélkül

a) pénzügyi szolgáltatási vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási,

b)[752] befektetési szolgáltatási vagy befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatási, árutőzsdei szolgáltatási, befektetésialap-kezelési, kockázatitőkealap-kezelési, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél,

c) biztosítási, viszontbiztosítási vagy független biztosításközvetítési,

d) önkéntes kölcsönös biztosító pénztári, magán-nyugdíjpénztári vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatási

tevékenységet végez, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Jogosulatlan befektetési szolgáltatási tevékenység[753]

298/E. §[754]

Jogosulatlan biztosítási tevékenység[755]

298/F. §[756]

---

746 A 298/A. § és alcíme a 2010. évi XV. törvény 186. § (12) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

747 A 298/B. § és alcíme a 2007. évi XXVII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

748 A 298/B. § a 2010. évi XV. törvény 186. § (13) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

749 A 298/C. § alcímét az 1994. évi IX. törvény 16. §-a iktatta be. Hatályos: Hatályos: 1994. május 15-étől.

750 A 298/C. §-t a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

751 A 298/D. § és alcíme a 2005. évi XCI. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

752 A 298/D. § b)–d) pontja a 2007. évi CLXII. törvény 9. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

753 Az 298/E. § alcímét az 1997. évi LXXIII. törvény 41. §-a iktatta be. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

754 A 298/E. §-t a 2005. évi XCI. törvény 29. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

755 Az 298/F. § alcímét az 1996. évi LII. törvény 17. §-a iktatta be. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

756 A 298/F. §-t a 2005. évi XCI. törvény 29. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

Gazdasági adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása[757]

299. § (1) A gazdálkodószervezet vezető állású személye, aki közreműködik abban, hogy

a) a gazdálkodószervezet a székhelyén (telephelyén, fióktelepén) ne legyen fellelhető, vagy

b) közhitelű nyilvántartásba olyan személy kerüljön a gazdálkodószervezet képviseletére jogosult személyként bejegyzésre, akinek lakóhelye (tartózkodási helye) ismeretlen, vagy ismeretlennek minősül,

bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[(1)[758] A vállalkozás vezető állású személye, aki közreműködik abban, hogy

a) a vállalkozás a székhelyén (telephelyén, fióktelepén) ne legyen fellelhető, vagy

b) közhitelű nyilvántartásba olyan személy kerüljön a vállalkozás képviseletére jogosult személyként bejegyzésre, akinek lakóhelye (tartózkodási helye) ismeretlen, vagy ismeretlennek minősül,

bűntettet követ el, és három évig terjed ő szabadságvesztéssel büntetendő.]

(2) Aki közhitelű nyilvántartásba bejegyzendő, gazdasági tevékenységhez kapcsolódó adat, jog vagy tény bejelentését, illetve ilyen adat, jog vagy tény változásának bejelentését elmulasztja, ha a bejelentési kötelezettségét jogszabály írja elő, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[759] büntetendő.

Bennfentes kereskedelem[760]

299/A. § (1) Aki bennfentes információ felhasználásával pénzügyi eszközre vonatkozó ügyletet köt, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki

a) a birtokában lévő bennfentes információra tekintettel, mást bíz meg azzal, hogy a bennfentes információval érintett pénzügyi eszközre vonatkozó ügyletet kössön,

b) előnyszerzés végett bennfentes információt arra illetéktelen személynek ad át.

Tőkebefektetési csalás[761]

299/B. §[762] Aki

a) a gazdálkodószervezet vagyoni helyzetéről vagy vezető állású személyéről e tevékenységével összefüggésben, illetve a gazdálkodószervezetre vonatkozóan pénzügyi eszközről valótlan adat közlésével vagy híresztelésével, illetve adat elhallgatásával,

[a)[763] a vállalkozás vagyoni helyzetéről vagy vezető állású személyéről e tevékenységével összefüggésben, illetve a vállalkozásra vonatkozóan pénzügyi eszközről valótlan adat közlésével vagy híresztelésével, illetve adat elhallgatásával,]

b) pénzügyi eszközre vonatkozó színlelt ügylet kötésével

másokat tőkebefektetésre vagy a befektetés emelésére, illetve tőkebefektetés eladására vagy a befektetés csökkentésére rábír, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Piramisjáték szervezése[764]

299/C. § Aki mások pénzének előre meghatározott formában történő és kockázati tényezőt is tartalmazó módon való összegyűjtésén és szétosztásán alapuló olyan játékot szervez, amelyben a láncszerűen bekapcsolódó résztvevők a láncban előttük álló résztvevők számára közvetlenül vagy a szervező útján pénzfizetést vagy más szolgáltatást teljesítenek, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

757 A 299. § és alcíme a 2007. évi XXVII. törvény 22. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

758 A 299. § (1) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (14) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

759 A 299. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

760 Az 299/A. § és alcíme a 2005. évi XCI. törvény 16. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

761 A 299/B. § alcímét az 1994. évi IX. törvény 19. §-a iktatta be. Hatályos: 1994. május 15-étől.

762 A 299/B. § a 2005. évi XCI. törvény 17. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

763 A 299/B. § a) pontja a 2010. évi XV. törvény 186. § (15) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

764 A 299/C. §-t és alcímét az 1996. évi LII. törvény 18. §-a iktatta be. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

Gazdasági titok megsértése[765]

300. § (1)[766] Az a bank-, értékpapír-, pénztár-, biztosítási vagy foglalkoztatói nyugdíjtitok megtartására köteles személy, aki bank-, értékpapír-, pénztár-, biztosítási vagy foglalkoztatói nyugdíjtitoknak minősülő adatot jogtalan előnyszerzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva illetéktelen személy részére hozzáférhetővé tesz, úgyszintén aki jogtalan előnyszerzés végett, vagy másnak vagyoni hátrányt okozva üzleti titkot jogosulatlanul megszerez, felhasznál, mással közöl vagy nyilvánosságra hoz, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető gazdasági titok megsértése miatt, aki

a) a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adatra vonatkozó, külön törvényben meghatározott kötelezettségének tesz eleget, vagy

b)[767] a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben[768] előírt bejelentési kötelezettségének tesz eleget, vagy ilyet kezdeményez, akkor sem, ha az általa jóhiszeműen tett bejelentés megalapozatlan volt,

c) bennfentes kereskedelemmel, piacbefolyásolással vagy a terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos, törvényben előírt bejelentési kötelezettségének tesz eleget, vagy ilyet kezdeményez, akkor sem, ha az általa jóhiszeműen tett bejelentés megalapozatlan volt.

Banktitok megsértése[769]

300/A-B. §[770]

Számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény[771]

300/C. § (1) Aki számítástechnikai rendszerbe a számítástechnikai rendszer védelmét szolgáló intézkedés megsértésével vagy kijátszásával jogosulatlanul belép, vagy a belépési jogosultsága kereteit túllépve, illetőleg azt megsértve bent marad, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[772] büntetendő.

(2) Aki

a) számítástechnikai rendszerben tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatot jogosulatlanul megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz,

b) adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével, illetőleg egyéb művelet végzésével a számítástechnikai rendszer működését jogosulatlanul akadályozza,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[773] büntetendő.

(3) Aki jogtalan haszonszerzés végett

a) a számítástechnikai rendszerbe adatot bevisz, az abban tárolt, feldolgozott, kezelt vagy továbbított adatot megváltoztat, töröl vagy hozzáférhetetlenné tesz, vagy

b) adat bevitelével, továbbításával, megváltoztatásával, törlésével, illetőleg egyéb művelet végzésével a számítástechnikai rendszer működését akadályozza,

és ezzel kárt okoz, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott bűncselekmény büntetése

a) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény jelentős kárt okoz,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény különösen nagy kárt okoz,

c) öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény különösen jelentős kárt okoz.

---

765 A 300. § és alcíme a 2005. évi XCI. törvény 18. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

766 A 300. § (1) bekezdése a 2007. évi CLXII. törvény 10. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

767 A 300. § (2) bekezdés b) pontja a 2007. évi CLXII. törvény 10. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

768 Lásd a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvényt.

769 A 300/A. § alcímét az 1993. évi CXII. törvény 43. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 1994. január 13-ától.

770 A 300/A–B. §-t a 2005. évi XCI. törvény 29. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

771 Az 300/C. § és alcíme a 2001. évi CXXI. törvény 57. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

772 A 300/C. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

773 A 300/C. § (2) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Értékpapírtitok megsértése[774]

300/D. §[775]

Számítástechnikai rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszása[776]

300/E. § (1) Aki a 300/C. §-ban meghatározott bűncselekmény elkövetése céljából, az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő számítástechnikai programot, jelszót, belépési kódot, vagy számítástechnikai rendszerbe való belépést lehetővé tevő adatot

a) készít,

b) megszerez,

c) forgalomba hoz, azzal kereskedik, vagy más módon hozzáférhetővé tesz,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[777] büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a 300/C. §-ban meghatározott bűncselekmény elkövetése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő, számítástechnikai program, jelszó, belépési kód, vagy valamely számítástechnikai rendszerbe való belépést lehetővé tevő adat készítésére vonatkozó gazdasági, műszaki, szervezési ismereteit másnak a rendelkezésére bocsátja.

(3) Nem büntethető az (1) bekezdés a) pontja esetén, aki – mielőtt a bűncselekmény elkövetéséhez szükséges vagy ezt megkönnyítő számítástechnikai program, jelszó, belépési kód, vagy valamely számítástechnikai rendszer egészébe vagy egy részébe való belépést lehetővé tevő adat készítése a hatóság tudomására jutott volna – tevékenységét a hatóság előtt felfedi, és az elkészített dolgot a hatóságnak átadja, valamint lehetővé teszi a készítésben részt vevő más személy kilétének megállapítását.

Értelmező rendelkezések[778]

300/F. §[779] (1)[780] A 298/A. §, a 299/A. § és a 299/B. § alkalmazásában pénzügyi eszközön

a) a pénzügyi eszközt, az egyéb tőzsdei terméket és bármilyen más eszközt, amelynek a forgalmazását az Európai Unió valamely tagállama szabályozott piacán engedélyezték, vagy amelyre vonatkozóan az ilyen piacon történő forgalmazásra engedélyezés iránti kérelmet nyújtottak be,

b) azt a pénzügyi eszközt, amely nincs jelen szabályozott piacon, de értéke valamely, az a) pontban felsorolt pénzügyi eszköz értékétől, illetve árfolyamától függ,

c) a rendszeres, illetve rendkívüli tájékoztatási kötelezettség megszűnéséig a nyilvánosan forgalomba hozott értékpapírt

is érteni kell.

(2)[781] A 298/A. §, 298/B. §, 299. § és a 299/B. § alkalmazásában vezető állású személy:[782]

a) a gazdálkodószervezet vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja,

b) a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, illetve a külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelye vezetésére kinevezett személy,

c) minden olyan személy, akit a gazdálkodószervezet alapszabálya, alapító okirata, társasági szerződése ilyenként határoz meg.

---

774 A 300/D. § alcímét az 1997. évi LXXIII. törvény 42. §-a iktatta be. Hatályos: 1997. szeptember 15-től.

775 A 300/D. §-t a 2005. évi XCI. törvény 29. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

776 A 300/E. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 58. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

777 A 300/E. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

778 A 300/F. § alcíme a 2005. évi XCI. törvény 19. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

779 A 300/F. §-t a 2001. évi CXXI. törvény 59. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

780 A 300/F. § (1) bekezdése a 2007. évi CLXII. törvény 11. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

781 A 300/F. § (2) bekezdését a 2005. évi XCI. törvény 19. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

782 A 300/F. § (2) bekezdés felvezető szövege a 2007. évi XXVII. törvény 23. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

[(2)[783] A 298/A. §, 298/B. §, 299. § és a 299/B. § alkalmazásában vezető állású személy:

a) a vállalkozás vezető tisztségviselője, felügyelőbizottsági tagja,

b) a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepe, illetve a külföldi székhelyű európai gazdasági egyesülés magyarországi telephelye vezetésére kinevezett személy,

c) minden olyan személy, akit a vállalkozás alapszabálya, alapító okirata, társasági szerződése ilyenként határoz meg.]

(3)[784] A 300/C. § és a 300/E. § alkalmazásában számítástechnikai rendszer az adatok automatikus feldolgozását, kezelését, tárolását, továbbítását biztosító berendezés vagy az egymással kapcsolatban lévő ilyen berendezések összessége.

Árdrágítás

301. § (1)[785] Aki áruért a hatósági árnál vagy a reá nézve egyébként kötelezően megállapított árnál magasabb árat kér, köt ki vagy fogad el, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[786] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az árdrágítást

a) üzletszerűen,

b) bűnszövetségben,

c)[787]

d) jelentős mértékű nyereség elérése végett

követik el.

(3)[788]

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

302. §[789] A 301. § (1) bekezdése szerint árdrágítás az is, ha az áruért a tényleges minőségnél jobb minőségű áru hatósági árának megfelelő árat kérnek, kötnek ki vagy fogadnak el.

Pénzmosás[790]

303. §[791] (1) Aki más által elkövetett, szabadságvesztéssel büntetendő cselekményből származó dolog ezen eredetének leplezése céljából

a) a dolgot átalakítja vagy átruházza, gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) a dolgon fennálló jogot vagy az e jogban bekövetkezett változásokat, illetve azt a helyet, ahol a dolog található eltitkolja vagy elleplezi,

c) a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe,

bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a más által elkövetett, szabadságvesztéssel büntetendő cselekményből származó dolgot

a) magának vagy harmadik személynek megszerzi,

b) megőrzi, kezeli, használja vagy felhasználja, azon vagy az ellenértékén más anyagi javakat szerez,

ha a dolog eredetét az elkövetés időpontjában ismerte.

---

783 A 300/F. § (2) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (16) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

784 A 300/F. § (3) bekezdését – 300/F. § jelöléssel – a 2001. évi CXXI. törvény 59. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől. A számozást a 2005. évi XCI. törvény 19. § (2) bekezdése módosította. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

785 A 301. § (1) bekezdése az 1997. évi LXXIII. törvény 43. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

786 A 301. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

787 A 301. § (2) bekezdés c) pontját a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

788 A 301. § (3) bekezdést az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

789 A 302. § az 1997. évi LXXIII. törvény 44. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

790 A 303. § alcíme az 1994. évi IX. törvény 23. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1994. május 15-től.

791 A 303. § a 2007. évi XXVII. törvény 24. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki szabadságvesztéssel büntetendő cselekményének elkövetéséből származó dolgot ezen eredetének leplezése céljából

a) gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1)–(3) bekezdésben meghatározott pénzmosást

a) üzletszerűen,

b) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékre,

c)[792] pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetésialap-kezelő, kockázatitőkealap-kezelő, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,

d) hivatalos személyként,

e) ügyvédként

követik el.

(5) Aki az (1)–(4) bekezdésben meghatározott pénzmosás elkövetésében megállapodik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Nem büntethető az (1)–(5) bekezdésben meghatározott pénzmosás miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz, vagy ilyet kezdeményez, feltéve, hogy a cselekményt még nem, vagy csak részben fedezték fel.

303/A. §[793] (1)[794] Aki a más által elkövetett szabadságvesztéssel büntetendő cselekményből származó

a) dolgot gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe,

és gondatlanságból nem tud a dolog ezen eredetéről, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel[795] büntetendő.

(2) A büntetés vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt

a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékre,

b)[796] pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetésialap-kezelő, kockázatitőkealap-kezelő, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, vagy szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként,

c) hivatalos személyként

követik el.

(3)[797] Nem büntethető az (1) és (2) bekezdésben meghatározott pénzmosás miatt, aki a hatóságnál önként feljelentést tesz vagy ilyet kezdeményez, feltéve, hogy a cselekményt még nem vagy csak részben fedezték fel.

---

792 A 303. § (4) bekezdés c) pontja a 2007. évi CLXII. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

793 A 303/A. §-t a 2001. évi CXXI. törvény 61. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

794 A 303/A. § (1) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 25. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

795 A 303/A. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

796 A 303/A. § (2) bekezdés b) pontja a 2007. évi CLXII. törvény 13. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

797 A 303/A. § (3) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 25. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása[798]

303/B. §[799] Aki a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben[800] előírt bejelentési kötelezettségnek nem tesz eleget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Értelmező rendelkezés[801]

303/C. § (1) A 303. § és a 303/A. § alkalmazásában dolgon a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okiratot, dematerializált értékpapírt is érteni kell, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában –, illetve dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetén az értékpapírszámla jogosultjának – biztosítja.

(2)[802] A 303. § és a 303/A. § alkalmazásában pénzügyi tevékenységen, illetve pénzügyi szolgáltatás igénybevételén a pénzügyi szolgáltatási vagy kiegészítő pénzügyi szolgáltatási, befektetési szolgáltatási vagy befektetési szolgáltatási tevékenységet kiegészítő szolgáltatási, árutőzsdei szolgáltatási, befektetési alapkezelési, kockázatitőkealap-kezelési, tőzsdei, elszámolóházi, központi értéktári vagy központi szerződő fél, vagy biztosítási, viszontbiztosítási vagy független biztosításközvetítői, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztári, magán-nyugdíjpénztári vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltatási tevékenységet, illetve annak igénybevételét kell érteni.

II. Cím[803]
A pénz- és bélyeghamisítás

Pénzhamisítás

304. §[804] (1) Aki

a) pénzt forgalomba hozatal céljából utánoz vagy meghamisít,

b) hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hozatal céljából megszerez, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz,

c) hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hoz,

bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzhamisítást

a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékű pénzre,

b) bűnszövetségben

követik el.

(3)[805] A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a pénzhamisítást váltópénzre, illetve kisebb, vagy azt el nem érő értékű pénzre követik el.

(4) Aki pénzhamisításra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel[806] büntetendő.

---

798 A 303/B. § alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 62. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

799 A 303/B. § a 2007. évi CLXII. törvény 14. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

800 Lásd a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2007. évi CXXXVI. törvényt.

801 A 303/C. §-t és alcímét a 2005. évi XCI. törvény 20. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

802 A 303/C. § (2) bekezdése a 2007. évi CLXII. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

803 A XVII. Fejezet II. Címének számozását az 1994. évi IX. törvény 8. §-a módosította III. Címről II. Címre. Hatályos: 1994. május 15-étől.

804 A 304. § a 2001. évi CXXI. törvény 63. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

805 A 304. § (3) bekezdése a 2003. évi CXXX. törvény 73. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. március 1-jétől.

806 A 304. § (4) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Pénzhamisítás elősegítése[807]

304/A. § Aki pénzhamisításhoz szükséges anyagot, eszközt, berendezést vagy számítógépes programot készít, megszerez, tart, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[808] büntetendő.

305. § A 304. § alkalmazása szempontjából

a)[809] pénz utánzásának kell tekinteni a forgalomból kivont pénz olyan megváltoztatását is, hogy az forgalomban levő pénz látszatát keltse,

b) pénz meghamisításának kell tekinteni olyan jelzés alkalmazását, illetve eltávolítását is, amely annak megjelölésére szolgál, hogy a pénz csak meghatározott országban érvényes, továbbá a pénz nemesfémtartalmának csökkentését is.

Hamis pénz kiadása

306. § (1) Aki valódi, illetve hamisítatlan gyanánt jogszerűen szerzett hamis vagy meghamisított pénzt forgalomba hoz, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[810] büntetendő.

(2)[811] A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt különösen nagy, vagy azt meghaladó értékű pénzre követik el.

Bélyeghamisítás

307. §[812] (1) Aki forgalomba hozatal vagy felhasználás céljából

a) bélyeget utánoz vagy meghamisít,

b) hamis vagy meghamisított bélyeget megszerez,

bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki hamis, meghamisított vagy felhasznált bélyeget mint valódit, illetőleg fel nem használtat forgalomba hoz, vagy felhasznál.

(3) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bélyeghamisítást

a) különösen nagy, vagy azt meghaladó értékű bélyegre,

b) bűnszövetségben

követik el.

(4) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés,[813] ha a bélyeghamisítást kisebb, vagy azt el nem érő értékű bélyegre követik el.

308. § (1) A 307. § alkalmazásában forgalomba hozáson a bélyeggyűjtés céljára forgalomba hozást, meghamisításon pedig a bélyegnek gyűjtés célját szolgáló jogosulatlan megváltoztatását is érteni kell.

(2) A külföldi bélyeg a belföldivel azonos védelemben részesül.

---

807 A 304/A. §-t és alcímét a 2001. évi CXXI. törvény 64. §-a iktatta be. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

808 A 304/A. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

809 A 305. § a) pontja a 2003. évi CXXX. törvény 74. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. március 1-jétől.

810 A 306. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

811 A 306. § (2) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 65. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

812 A 307. § a 2003. évi CXXX. törvény 75. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. március 1-jétől.

813 A 307. § (4) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

III. Cím[814]
A pénzügyi bűncselekmények

Devizabűncselekmény[815]

309. §[816]

Adócsalás[817]

310. § (1) Aki az adókötelezettség megállapítása szempontjából jelentős tényre (adatra) vonatkozóan valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, vagy ilyen tényt (adatot) a hatóság elől elhallgat, és ezzel vagy más megtévesztő magatartással az adóbevételt csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[818] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel nagyobb mértékben csökken.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel jelentős mértékben csökken.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékben csökken.

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő, aki a megállapított adó meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot, ha ezzel az adó behajtását jelentősen késlelteti, vagy megakadályozza.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig az adótartozását kiegyenlíti.

Munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás [819]

310/A. §[820] (1) Az a munkáltató, aki

a) munkaszerződés nélkül,

b) színlelt szerződéssel

alkalmazott munkavállalója részére járó személyi jellegű juttatáshoz kapcsolódó, a kifizetőt terhelő, az államháztartás valamely alrendszerébe kötelezően előírt közteher-fizetési kötelezettség teljesítését elmulasztja, és ezzel az adóbevételt csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel nagyobb mértékben csökken.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel jelentős mértékben csökken.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény folytán az adóbevétel különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékben csökken.

(5) Az (1)–(4) bekezdés szerint büntetendő, aki a megállapított adó meg nem fizetése céljából téveszti meg a hatóságot, ha ezzel az adó behajtását jelentősen késlelteti vagy megakadályozza.

(6) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig az adótartozását kiegyenlíti.

(7) E § alkalmazásában az adóbevétel csökkenésének meghatározásakor az elvont adók összegét egybe kell számítani.

---

814 A XVII. Fejezet III. Címének számozását az 1994. évi IX. törvény 8. §-a módosította IV. Címről III. Címre. Hatályos: 1994. május 15-étől.

815 A 309. § alcímét az 1996. évi LII. törvény 20. §-a állapította meg. Hatályos: 1996. augusztus 15-től.

816 A 309. §-t a 2001. évi XCIII. törvény 6. § (1) bekezdés p) pontja hatályon kívül helyezte.

817 A 310. § és alcíme a 2005. évi XCI. törvény 21. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

818 A 310. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

819 A 310/A. § alcíme a 2005. évi XCI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

820 A 310/A. § a 2007. évi XXVII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

Társadalombiztosítási, egészségbiztosítási vagy nyugdíjjárulék fizetési kötelezettség megsértése[821]

310/B. §[822]

Visszaélés jövedékkel

311. §[823] (1) Aki a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvényben, valamint a felhatalmazásán alapuló jogszabályban megállapított feltétel hiányában vagy hatósági engedély nélkül jövedéki terméket előállít, megszerez, tart, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, és ezzel a jövedéki adóbevételt kisebb mértékben csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[824] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel nagyobb mértékben csökken, illetve

b) az (1) bekezdés szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel jelentős mértékben csökken, illetve

b) a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel különösen nagy mértékben csökken, illetve

b) a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(5) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán az adóbevétel különösen jelentős mértékben csökken, illetve

b) a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedékkel visszaélést üzletszerűen követik el.

(6)[825] Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig a jövedéki adótartozását kiegyenlíti.

Jövedéki orgazdaság[826]

311/A. § (1) Aki vagyoni haszonszerzés céljából más által jövedéki adózás alól elvont terméket megszerez, tart, felhasznál, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[827] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt jelentős értékű jövedéki termékre,

b) az (1) bekezdés szerint minősülő jövedéki orgazdaságot üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt különösen nagy értékű jövedéki termékre,

b) a (2) bekezdés szerint minősülő jövedéki orgazdaságot üzletszerűen

követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekményt különösen jelentős értékű jövedéki termékre,

b) a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő jövedéki orgazdaságot üzletszerűen

követik el.

---

821 A 310/B. § alcímét az 1993. évi XVII. törvény 70. §-a iktatta be. Hatályos: 1993. május 15-től.

822 A 310/B. §-t a 2005. évi XCI. törvény 29. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

823 A 311. § a 2001. évi LIX. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2001. július 20-ától.

824 A 311. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

825 A 311. § (6) bekezdését a 2005. évi XCI. törvény 23. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

826 A 311/A. §-t és alcímét a 2001. évi LIX. törvény 2. §-a iktatta be. Hatályos: 2001. július 20-ától.

827 A 311/A. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

(5)[828]

(6) E § alkalmazásában a jövedéki termék értékének megállapításánál a jogszerűen előállított jövedéki termék értékét kell figyelembe venni.

Jövedékkel visszaélés elősegítése[829]

311/B. § (1) Aki jövedéki termék előállítására alkalmas, a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvényben, valamint a felhatalmazásán alapuló jogszabályban meghatározott berendezést, készüléket, eszközt, alapanyagot engedély nélkül, vagy a jogszabály megszegésével előállít, megszerez, tart, forgalomba hoz, illetve a forgalomba hozatalhoz szükséges zárjegyet vagy adójegyet engedély nélkül, vagy a jogszabály megszegésével előállít, megszerez, tart, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[830] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a cselekményt

a) üzletszerűen,

b) jelentős mennyiségű alapanyagra, zárjegyre, vagy

c) jelentős, illetve azt meghaladó értékű adójegyre

követik el.

Csempészet[831]

312. § (1) Aki nem közösségi árut a vámellenőrzés alól elvon, vagy a vámtartozás, a nem közösségi adók és díjak, illetve a biztosíték megállapítása vagy beszedése szempontjából lényeges körülmények tekintetében valótlan nyilatkozatot tesz, és ezzel a vámbevételt csökkenti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[832] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán a vámbevétel nagyobb mértékben csökken,

b) az (1) bekezdés szerint minősülő csempészetet üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán a vámbevétel jelentős mértékben csökken,

b) a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő csempészetet üzletszerűen vagy bűnszövetségben követik el.

(4) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a bűncselekmény folytán a vámbevétel különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékben csökken,

b) a (3) bekezdés a) pontja szerint minősülő csempészetet üzletszerűen vagy bűnszövetségben

követik el.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetője nem büntethető, ha a vádirat benyújtásáig az okozott vámbevétel-csökkenéssel azonos összegű tartozását kiegyenlíti.

(6) Az (1)–(4) bekezdés alkalmazásában

a) biztosíték alatt a vámtartozás, illetve a nem közösségi adók és díjak megfizetésének – vámjogszabályok által meghatározott formában történő – biztosítását,

b) vámbevétel-csökkenés alatt a vámtartozás, illetve a nem közösségi adók és díjak megfizetésére vonatkozó kötelezettség nem teljesítése miatt bekövetkezett bevételkiesést

kell érteni.

---

828 A 311/A. § (5) bekezdését a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

829 A 311/B. §-t és alcímét a 2001. évi LIX. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2001. július 20-ától.

830 A 311/B. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

831 A 312. § és alcíme a 2007. évi XXVII. törvény 29. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

832 A 312. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Fedezetlen bankkártya felhasználása[833]

312/A. §[834]

Visszaélés csekkel

313. §[835]

Váltóhamisítás[836]

313/A. §[837]

Készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítása[838]

313/B. § (1) Aki felhasználás céljából készpénz-helyettesítő fizetési eszközt meghamisít vagy hamis készpénz-helyettesítő fizetési eszközt készít, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[839] büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítást valamely gazdálkodószervezet által kibocsátott olyan kártyára követi el, amely a kibocsátó áruja árának[840] kiegyenlítésére alkalmas.

[(2)[841] Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítást valamely vállalkozás által kibocsátott olyan kártyára követi el, amely a kibocsátó áruja árának kiegyenlítésére alkalmas.]

(3) Aki készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisítására irányuló előkészületet követ el, vétség miatt pénzbüntetéssel büntetendő.

Készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés[842]

313/C. § (1) Aki

a) hamis vagy hamisított készpénz-helyettesítő fizetési eszközt jogtalan haszonszerzés végett felhasznál,

b) készpénz-helyettesítő fizetési eszközt jogosulatlanul felhasznál,

c) a hamis, a hamisított vagy a jogosulatlanul használt készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel történő fizetést elfogadja,

és ezzel kárt okoz, készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés,[843] ha a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés kisebb kárt okoz, vagy a bűncselekményi értékhatárt meg nem haladó kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést

a) bűnszövetségben,

b) üzletszerűen

követik el.

---

833 A 312/A. § alcímét az 1996. évi LII. törvény 22. §-a iktatta be. Hatályos: 1996. augusztus 15-től.

834 A 312/A. §-t a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

835 A 313. §-t a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

836 A 313/A. § alcímét az 1994. évi IX. törvény 25. §-a iktatta be. Hatályos: 199. május 15-től.

837 A 313/A. §-t a 2003. évi II. törvény 88.§ (1) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

838 A 313/B. § és alcíme a 2003. évi II. törvény 25. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

839 A 313/B. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

840 A 313/B. § (2) bekezdésében az „áruja árának" szöveget a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (3) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos. 2008. január 1-jétől.

841 A 313/B. § (2) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (17) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

842 Az 313/C. § és alcíme a 2003. évi II. törvény 26. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

843 A 313/C. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

(3) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés nagyobb kárt okoz,
b) a kisebb kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott módon követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés jelentős kárt okoz,
b) a nagyobb kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott módon követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés különösen nagy kárt okoz,
b) a jelentős kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott módon követik el.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés különösen jelentős kárt okoz,
b) a különösen nagy kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést a (2) bekezdés a)–b) pontjában meghatározott módon követik el.

(7)[844] Aki
a) olyan készpénz-helyettesítő fizetési eszközt, amely nem vagy nem kizárólag a sajátja, mástól, ennek beleegyezése nélkül, jogtalanul megszerez,
b) hamis vagy meghamisított, illetve az a) pontban meghatározott módon megszerzett készpénz-helyettesítő fizetési eszközt átad, megszerez, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz,

vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[845] büntetendő.

(8)[846] A (2)–(7) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést valamely gazdálkodószervezet által kibocsátott olyan kártyára követi el, amely a kibocsátó áruja árának kiegyenlítésére alkalmas.

[(8)[847] A (2)–(7) bekezdés szerint büntetendő az is, aki a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést valamely vállalkozás által kibocsátott olyan kártyára követi el, amely a kibocsátó áruja árának kiegyenlítésére alkalmas.]

(9)[848] A személyi vagyont károsító készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés miatt az elkövető csak magánindítványra büntethető, ha a sértett a hozzátartozója.

Készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisításának elősegítése[849]

313/D. § Aki készpénz-helyettesítő fizetési eszköz hamisításához szükséges anyagot, eszközt, berendezést vagy számítógépes programot készít, megszerez, tart, átad, forgalomba hoz vagy azzal kereskedik, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[850] büntetendő.

Értelmező rendelkezés[851]

313/E. § A 313/B–313/D. § alkalmazásában készpénz-helyettesítő fizetési eszközön a külön jogszabályban meghatározott készpénz-helyettesítő fizetési eszközt, továbbá az utazási csekket és a váltót kell érteni, feltéve, hogy az a másolással, hamisítással vagy jogosulatlan felhasználással szemben védett. A külföldön kibocsátott készpénz-helyettesítő fizetési eszköz a belföldön kibocsátott készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel azonos védelemben részesül.

---

844 A 313/C. § (7) bekezdése a 2005. évi XCI. törvény 24. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

845 A 313/C. § (7) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

846 A 313/C. § (8) bekezdésében az „áruja árának” szöveget a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (3) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos. 2008. január 1-jétől.

847 A 313/C. § (8) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (18) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

848 A 313/C. § (9) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 30. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

849 A 313/D. § és alcíme a 2003. évi II. törvény 27. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

850 A 313/D. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

851 A 313/E. §-t és alcímét a 2003. évi II. törvény 28. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

IV. Cím[852]
Vegyes rendelkezések

Az Európai Közösség pénzügyi érdekeinek megsértése[853]

314. § (1) Aki az Európai Közösség költségvetését károsítja azzal, hogy
a) az Európai Közösség által vagy nevében kezelt pénzalapokból származó támogatásokkal,
b) az Európai Közösség által vagy nevében kezelt költségvetésbe történő befizetésekkel
kapcsolatban valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, valótlan tartalmú, hamis vagy hamisított okiratot használ fel, avagy az előírt tájékoztatási kötelezettségének nem vagy megtévesztésre alkalmas módon hiányosan tesz eleget, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki
a) az (1) bekezdés a) pontjában írt támogatást, vagy
b) az (1) bekezdés b) pontjában írt befizetéssel kapcsolatos kedvezményt
a jóváhagyott céltól eltérően használja fel.

(3) Az (1) bekezdés szerint büntetendő a gazdálkodószervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt a gazdálkodószervezet tagja vagy dolgozója a gazdálkodószervezet érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel[854] büntetendő a gazdálkodószervezet vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.

[(3)[855] Az (1) bekezdés szerint büntetendő a vállalkozás vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha az (1)–(2) bekezdésben írt bűncselekményt a vállalkozás tagja vagy dolgozója a vállalkozás érdekében követi el, és a felügyeleti vagy az ellenőrzési kötelezettségének teljesítése a bűncselekmény elkövetését megakadályozhatta volna.

(4) Vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a vállalkozás vezetője, ellenőrzésre vagy felügyeletre feljogosított tagja vagy dolgozója, ha a (3) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el.]

Értelmező rendelkezés

315. § (1)[856] Ennek a fejezetnek az alkalmazásában árun ipari vagy egyéb gazdasági jellegű szolgáltatást, áron pedig az áru (szolgáltatás) ellenében járó bármilyen vagyoni értékű ellenszolgáltatást is érteni kell.

(2)[857] E fejezet alkalmazásában gazdasági tevékenység a bevétel elérése érdekében vagy azt eredményező módon saját kockázatra rendszeresen végzett termelő, kereskedelmi vagy szolgáltató tevékenység.

[(3)[858] E fejezet alkalmazásában vállalkozás alatt azokat a szervezeteket is érteni kell, amelyeknek gazdálkodótevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataira a Polgári Törvénykönyv szerint a vállalkozásra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.]

---

852 A XVII. Fejezet IV. Címének számozását az 1996. évi LII. törvény 24. §-a V. Címről IV. Címre módosította. Hatályos: 1996. augusztus 15-étől.

853 A 314. § és alcíme a 2001. évi CXXI. törvény 69. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

854 A 314. § (4) bekezdésében a „pénzbüntetéssel vagy közérdekű munkával” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

855 A 314. § (3)–(4) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 186. § (19) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

856 A 315. § eredeti jelölését (1) bekezdésre az 1994. évi IX. törvény 30. §-a módosította. Hatályos: 1994. május 15-étől.

857 A 315. § (2) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 31. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

858 A 315. § (3) bekezdését a 2010. évi XV. törvény 186. § (20) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

XVIII. Fejezet
A vagyon elleni bűncselekmények

Lopás

316. § (1) Aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa, lopást követ el.

(2)[859] A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés,[860] ha a lopást kisebb értékre, vagy a szabálysértési értékre elkövetett lopást

a) bűnszövetségben,

b) közveszély színhelyén,

c) üzletszerűen,

d)[861] dolog elleni erőszakkal – ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik –,

e)[862]

f) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel vagy a jogosult (használó) tudta és beleegyezése nélkül bemenve,

g) hamis vagy lopott kulcs használatával,

h) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére,

i) zsebtolvajlás útján,

j)[863]

követik el.

(3)[864]

(4) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást nagyobb értékre,

b)[865] a kisebb értékre elkövetett lopást

1. a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,
2. kulturális javak körébe tartozó tárgyra,
3. vallási tisztelet tárgyára, illetőleg vallási szertartásra vagy más egyházi célra rendelt helyiségből a vallási szertartás végzésére szolgáló tárgyra,
4. temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt vagy holttesten lévő tárgyra,
5.[866] nemesfémre, nemesfém ötvözetére vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást jelentős értékre,

b) a nagyobb értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon

követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a lopást különösen nagy értékre,

b) a jelentős értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,

c)[867]

követik el.

---

859 A 316. § (2) bekezdésében a „szigorított javító-nevelő munka" szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

860 A 316. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

861 A 316. § (2) bekezdés d) pontja a 2009. évi LXXX. törvény 50. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

862 A 316. § (2) bekezdés e) pontját az 1993. évi XVII. törvény 103. §-a hatályon kívül helyezte.

863 A 316. § (2) bekezdés j) pontját a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

864 A 316. § (3) bekezdését az 1987. évi III. törvény 42. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

865 A 316. § (4) bekezdés b) pontja a 2001. évi CXXI. törvény 70. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

866 A 316. § (4) bekezdés b) pont 5. alpontját a 2009. évi LXI. törvény 16. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. január 1-jétől.

867 A 316. § (6) bekezdés c) pontját az 1999. évi CXX. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

(7)[868] A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a

a) a lopást különösen jelentős értékre,

b) a különösen nagy értékre elkövetett lopást a (2) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott módon,

c)[869]

követik el.

Sikkasztás

317. § (1) Aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik, sikkasztást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés,[870] ha a sikkasztást kisebb értékre vagy a szabálysértési értékre elkövetett sikkasztást

a) bűnszövetségben,

b) közveszély színhelyén,

c) üzletszerűen,

d)[871]

követik el.

(3)[872]

(4) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást nagyobb értékre,

b) kisebb értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

c)[873] a sikkasztást kulturális javak körébe tartozó tárgyra

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást jelentős értékre,

b) a nagyobb értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást különösen nagy értékre,

b) a jelentős értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(7)[874] A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a sikkasztást különösen jelentős értékre,

b) a különösen nagy értékre elkövetett sikkasztást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

Csalás

318. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

(2)[875] A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés,[876] ha a csalás kisebb kárt okoz, vagy a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó csalást

a) bűnszövetségben,

b) közveszély színhelyén,

---

868 A 316. § (7) bekezdését az 1999. évi CXX. törvény 26. §-a iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

869 A 316. § (7) bekezdés c) pontját a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

870 A 317. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

871 A 317. § (2) bekezdés d) pontját az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

872 A 317. § (3) bekezdését az 1987. évi III. törvény 42. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

873 A 317. § (4) bekezdés c) pontját az 1999. évi CXX. törvény 27. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

874 A 317. § (7) bekezdését az 1999. évi CXX. törvény 27. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

875 A 318. § (2) bekezdésében a „szigorított javító-nevelő munka” szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

876 A 318. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

c) üzletszerűen,

d)[877]

követik el.

(3)[878]

(4) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás nagyobb kárt okoz,

b) a kisebb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(5) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás jelentős kárt okoz,

b) a nagyobb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon

követik el.

(6) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás különösen nagy kárt okoz,

b) a jelentős kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon,

c)[879]

követik el.

(7)[880] A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) a csalás különösen jelentős kárt okoz,

b) a különösen nagy kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon,

c)[881]

követik el.

Hűtlen kezelés

319. § (1) Akit idegen vagyon kezelésével bíztak meg, és ebből folyó kötelességének megszegésével vagyoni hátrányt okoz, hűtlen kezelést követ el.

(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés,[882] ha a hűtlen kezelés kisebb vagyoni hátrányt okoz.

(3) A büntetés bűntett miatt

a) három évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés nagyobb vagyoni hátrányt,

b) egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés jelentős vagyoni hátrányt,

c) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés különösen nagy vagyoni hátrányt,

d)[883] öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a hűtlen kezelés különösen jelentős vagyoni hátrányt okoz.

Hanyag kezelés[884]

320. § (1) Akit olyan idegen vagyon kezelésével vagy felügyeletével bíztak meg, amelynek kezelése vagy felügyelete törvényen alapul, és az ebből folyó kötelességének megszegésével vagy elhanyagolásával gondatlanságból vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[885] büntetendő.

---

877 A 318. § (2) bekezdésnek d) pontját az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

878 A 318. § (3) bekezdését az 1987. évi III. törvény 42. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

879 A 318. § (6) bekezdés c) pontját az 1999. évi CXX. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

880 A 318. § (7) bekezdését az 1999. évi CXX. törvény 28. §-a iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

881 A 318. § (7) bekezdés c) pontját a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

882 A 319. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

883 A 319. § (3) bekezdés d) pontját az 1999. évi CXX. törvény 29. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

884 A 320. § és alcíme az 1994. évi IX. törvény 31. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1994. május 15-étől.

885 A 320. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

(2)[886] A büntetés három évig terjedő szabadságvesztés, ha a hanyag kezelés különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okoz.

Rablás

321. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el mástól, hogy evégből valaki ellen erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Rablás az is, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

a[887]) felfegyverkezve,

b) jelentős értékre,

c) bűnszövetségben vagy csoportosan,

d) [888] hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során

követik el.

(4)[889] A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

a) fegyveresen,

b) különösen nagy vagy ezt meghaladó értékre,

c) jelentős értékre hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, illetőleg jelentős értékre felfegyverkezve, bűnszövetségben vagy csoportosan,

d) felfegyverkezve vagy csoportosan hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során

követik el.

(5)[890] A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást

a) jelentős értékre fegyveresen,

b) fegyveresen hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során

követik el.

(6)[891] Aki rablásra irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kifosztás

322. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett

a) úgy vesz el mástól, hogy evégből lerészegíti,

b) az általa más bűncselekmény elkövetése során alkalmazott erőszak avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt álló személytől vesz el,

c)[892] védekezésre képtelen személytől vesz el

bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

a) jelentős értékre,

b) bűnszövetségben vagy csoportosan

követik el.

---

886 A 320. § (2) bekezdése az 1999. évi CXX. törvény 30. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

887 A 321. § (3) bekezdés a) pontja a 2009. évi LXXX. törvény 51. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

888 A 321. § (3) bekezdés d) pontja a 2001. évi CXXI. törvény 71. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

889 A 321. § (4) bekezdése a 2009. évi LXXX. törvény 51. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

890 A 321. § (5) bekezdését a 2009. évi LXXX. törvény 51. § (3) bekezdése iktatta be, egyben az (5) bekezdés jelölését (6) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

891 A 321. § (6) – eredetileg (5) – bekezdését a 2008. évi LXXIX. törvény 14. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

892 A 322. § (1) bekezdés c) pontját a 2009. évi LXXX. törvény 52. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

(3)[893] A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást
a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,
b) jelentős értékre, bűnszövetségben vagy csoportosan
követik el.

Zsarolás

323. § (1)[894] Aki jogtalan haszonszerzés végett mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűrjön és ezzel kárt okoz, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a zsarolást
a) bűnszövetségben,
b) élet vagy testi épség elleni avagy más hasonlóan súlyos fenyegetéssel,
c) hivatalos személyként e jelleg felhasználásával avagy hivatalos megbízás vagy minőség színlelésével
követik el.
(3)[895]

Rongálás

324. § (1) Aki idegen vagyontárgy megsemmisítésével vagy megrongálásával kárt okoz, rongálást követ el.
(2) A büntetés vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztés,[896] ha
a) a rongálás kisebb kárt okoz,
b)[897] a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó rongálást bűnszövetségben
követik el.
(3) Bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az, aki
a) nagyobb kárt okoz,
b)[898] 1. kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,
2. vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,
3. temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat
c)[899] nemesfémet, nemesfém ötvözetét vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagot kisebb kárt okozva
rongál meg.
(4)[900] A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás
a) jelentős kárt okoz,
b)[901] 1. kulturális javak körébe tartozó tárgyat, régészeti lelőhelyet vagy műemléket,
2. vallási tisztelet tárgyát, illetőleg vallási szertartás végzésére szolgáló épületet vagy tárgyat,
3. temetési helyet, temetkezési emlékhelyet, illetőleg temetőben vagy temetkezési emlékhelyen a halott emlékére rendelt tárgyat
semmisít meg,
c) robbanóanyag vagy robbantószer felhasználásával követik el.
(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás különösen nagy kárt okoz.
(6)[902] A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rongálás különösen jelentős kárt okoz.

---

893 A 322. § (3) bekezdését az 1999. évi CXX. törvény 32. §-a iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.
894 A 323. § (1) bekezdése az 1997. évi LXXIII. törvény 52. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.
895 A 323. § (3) bekezdését a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.
896 A 324. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.
897 A 324. § (2) bekezdés b) pontjában a „vagy különös visszaesőként” szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.
898 A 324. § (3) bekezdés b) pontja a 2001. évi CXXI. törvény 72. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.
899 A 324. § (3) bekezdés c) pontját a 2009. évi LXI. törvény 16. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. január 1-jétől.
900 A 324. § (4) bekezdése az 1997. évi LXXIII. törvény 53. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.
901 A 324. § (4) bekezdés b) pontja a 2001. évi CXXI. törvény 72. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.
902 A 324. § (6) bekezdése az 1999. évi CXX. törvény 33. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

Jogtalan elsajátítás

325. § (1) Aki a talált idegen dolgot eltulajdonítja, avagy nyolc nap alatt a hatóságnak vagy annak, aki elvesztette, nem adja át, úgyszintén aki a véletlenül vagy tévedésből hozzá került idegen dolgot eltulajdonítja vagy nyolc nap alatt vissza nem adja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[903] büntetendő.

(2)[904] A büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a jogtalan elsajátítást a kulturális javak körébe tartozó tárgyra követik el.

Orgazdaság

326. § (1)[905] Aki csempészetből, lopásból, sikkasztásból, csalásból, hűtlen kezelésből, rablásból, kifosztásból, zsarolásból, jogtalan elsajátításból vagy orgazdaságból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy elidegenítésében közreműködik, orgazdaságot követ el.

(2)[906] A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés,[907] ha az orgazdaságot

a) kisebb értékre,

b)[908] a szabálysértési értékre üzletszerűen

követik el.

(3)[909] A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) nagyobb értékre,

b) kulturális javak körébe tartozó tárgyra,

c) kisebb értékű nemesfémre, nemesfém ötvözetére vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra

követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) jelentős értékre,

b) nagyobb értékre üzletszerűen

követik el.

(5)[910] A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) különösen nagy értékre,

b) jelentős értékre üzletszerűen

követik el.

(6)[911] A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha az orgazdaságot

a) különösen jelentős értékre,

b) különösen nagy értékre üzletszerűen,

c)[912]

követik el.

Jármű önkényes elvétele[913]

327. § (1) Aki idegen gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja, vagy az így elvett, illetve a rábízott ilyen járművet használja jogtalanul, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

903 A 325. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

904 A 325. § (2) bekezdését az 1997. évi CXL. törvény 103. § (5) bekezdése iktatta be, egyben a § jelölését (1) bekezdésre módosította. Hatályos: 1998. július 1-jétől.

905 A 326. § (1) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 32. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

906 A 326. § (2) bekezdésében a „szigorított javító-nevelő munka" szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

907 A 326. § (2) bekezdésében a „közérdekű munka vagy pénzbüntetés" szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

908 A 326. § (2) bekezdés b) pontjában a „vagy különös visszaesőként" szövegrészt az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

909 A 326. § (3) bekezdése a 2009. évi LXI. törvény 16. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. január 1-jétől.

910 A 326. § (5) bekezdése az 1999. évi CXX. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

911 A 326. § (6) bekezdését az 1999. évi CXX. törvény 34. §-a iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

912 A 326. § (6) bekezdés c) pontját a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

913 A 327. § és alcíme az 1997. évi LXXIII. törvény 55. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1997. szeptember 15-étől.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt
a) erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetéssel,
b) bűnszövetségben
követik el.

(3) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontjában írt bűncselekményt fegyveresen vagy bűnszövetségben követik el.

Vásárlók megkárosítása

328. § (1)[914] Aki árunak közvetlenül a fogyasztók részére forgalomba hozatala során
a) hamis méréssel vagy számolással;
b)[915]
c) az áru minőségének megrontásával
a vásárlókat megkárosító tevékenységet folytat, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[916] büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő az is, aki az ott felsorolt cselekményeket gazdasági jellegű szolgáltatás során a megrendelők sérelmére követi el.

(3) Bűntettet követ el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki a vásárlók megkárosítását üzletszerűen követi el.

Bitorlás

329. §[917] (1) Aki
a) más szellemi alkotását sajátjaként tünteti fel, és ezzel a jogosultnak vagyoni hátrányt okoz,
b) gazdálkodószervezetnél betöltött munkakörével, tisztségével, tagságával visszaélve más szellemi alkotásának hasznosítását vagy az alkotáshoz fűződő jogok érvényesítését attól teszi függővé, hogy annak díjából, illetve az abból származó haszonból vagy nyereségből részesítsék, illetve jogosultként tüntessék fel,
[b)[918] vállalkozásnál betöltött munkakörével, tisztségével, tagságával visszaélve más szellemi alkotásának hasznosítását vagy az alkotáshoz fűződő jogok érvényesítését attól teszi függővé, hogy annak díjából, illetve az abból származó haszonból vagy nyereségből részesítsék, illetve jogosultként tüntessék fel,]
bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[919] E § alkalmazásában szellemi alkotás: az irodalmi, tudományos és művészeti alkotás, a találmány, a növényfajta, a használati minta, a formatervezési minta és a mikroelektronikai félvezető termék topográfiája.

Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése[920]

329/A. § (1)[921] Aki másnak a szerzői jogról szóló törvény[922] alapján fennálló szerzői vagy ahhoz kapcsolódó jogát haszonszerzés végett, vagy vagyoni hátrányt okozva megsérti, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[923] büntetendő.

---

914 A 328. § (1) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 71. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

915 A 328. § (1) bekezdés b) pontját az 1994. évi IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.

916 A 328. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

917 A 329. § az 1999. évi CXX. törvény 35. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

918 A 329. § (1) bekezdés b) pontja a 2010. évi XV. törvény 186. § (21) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

919 A 329. § (2) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 33. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

920 A 329/A. § és alcíme a 2001. évi CXXI. törvény 74. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

921 A 329/A. § (1) bekezdése a 2008. évi XCII. törvény 4. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. január 12-étől.

922 Lásd a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényt.

923 A 329/A. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

(2)[924] Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a szerzői jogi törvény szerint a magáncélú másolásra tekintettel a szerzőt, illetve a kapcsolódó jogi jogosultat megillető üreshordozó-díj, illetve reprográfiai díj megfizetését elmulasztja.

(3) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését

a) jelentős vagyoni hátrányt okozva,

b) üzletszerűen

követik el.

(4) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését különösen nagy vagyoni hátrányt,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértését különösen jelentős vagyoni hátrányt

okozva követik el.

Szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása[925]

329/B. §[926] (1) Aki a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott hatásos műszaki intézkedést haszonszerzés végett megkerüli, vagy e célból ehhez szükséges eszközt, terméket, berendezést vagy felszerelést

a) készít, előállít,

b) átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik,

vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[927] büntetendő.

(2) Az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott hatásos műszaki intézkedés megkerülése céljából az ehhez szükséges vagy ezt könnyítő gazdasági, műszaki, szervezési ismeretet másnak a rendelkezésére bocsátja.

(3) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott hatásos műszaki intézkedés kijátszását üzletszerűen követik el.

(4) Nem büntethető az (1) bekezdés a) pontja esetén, aki – mielőtt a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott hatásos műszaki intézkedés megkerüléséhez szükséges eszköz, termék, berendezés, felszerelés készítése, illetőleg előállítása a hatóság tudomására jutott volna – tevékenységét a hatóság előtt felfedi, és az elkészített, illetőleg az előállított dolgot a hatóságnak átadja, valamint lehetővé teszi a készítésben, illetőleg előállításban részt vevő más személy kilétének megállapítását.

Jogkezelési adat meghamisítása[928]

329/C. §[929] Aki más szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelme alá tartozó művének, illetőleg teljesítményének a felhasználásával összefüggésben megjelenített, és a szerzői jogról szóló törvényben meghatározott jogkezelési adatot haszonszerzés végett jogosulatlanul eltávolítja vagy megváltoztatja, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[930] büntetendő.

---

924 A 329/A. § (2) bekezdését a 2008. évi XCII. törvény 4. § (2) bekezdése iktatta be, egyben a (2)–(3) bekezdés jelölését (3)–(4) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. január 12-étől.

925 A 329/B. § alcíme a 2001. évi CXXI. törvény 75. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

926 A 329/B. § a 2007. évi XXVII. törvény 33. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

927 A 329/B. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

928 A 329/C. § alcímét az 1999. évi CXX. törvény 38. §-a iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

929 A 329/C. § a 2001. évi CXXI. törvény 76. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

930 A 329/C. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Iparjogvédelmi jogok megsértése[931]

329/D. § (1)[932] Aki a jogosultnak törvény, kihirdetett nemzetközi szerződés vagy európai közösségi rendelet alapján fennálló szabadalmi oltalomból, növényfajta-oltalomból, kiegészítő oltalmi tanúsítványból, védjegyoltalomból, földrajzi árujelző-oltalomból, formatervezési mintaoltalomból, használati mintaoltalomból, illetve topográfiaoltalomból eredő jogát az oltalom tárgyának utánzásával vagy átvételével megsérti, és ezzel vagyoni hátrányt okoz, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel[933] büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha az iparjogvédelmi jogok megsértését

a) jelentős vagyoni hátrányt okozva,

b) üzletszerűen

követik el.

(3) A büntetés

a) öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az iparjogvédelmi jogok megsértését különösen nagy vagyoni hátrányt,

b) két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az iparjogvédelmi jogok megsértését különösen jelentős vagyoni hátrányt

okozva követik el.

Hitelsértés

330. § Aki a hitel fedezetét egészben vagy részben elvonja, vagy a hitelezőnek a fedezetből való kielégítését más módon meghiúsítja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel[934] büntetendő.

Uzsora-bűncselekmény[935]

330/A. §[936] (1) Aki a sértett rászorult helyzetét kihasználva üzletszerűen olyan különösen aránytalan mértékű ellenszolgáltatást tartalmazó megállapodást köt, amelynek teljesítése a sértettet, illetve annak hozzátartozóját súlyos vagy további nélkülözésnek teszi ki, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az uzsora-bűncselekményt bűnszövetségben követik el.

(3) Mellékbüntetésként kitiltásnak is helye van.

Magánindítvány

331. § A személyi vagyont károsító lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, rongálás, jogtalan elsajátítás, orgazdaság, valamint jármű önkényes elvétele miatt az elkövető csak magánindítványra büntethető, ha a sértett a hozzátartozója.

Tevékeny megbánás

332. §[937]

---

931 A 329/D. §-t és alcímet az 1999. évi CXX. törvény 39. §-a iktatta be. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

932 A 329/D. § (1) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 33. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

933 A 329/D. § (1) bekezdésében a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

934 A 330. §-ban a „közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel” szöveget a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (7) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

935 A 330/A. § alcímét a 2008. évi CXV. törvény 2. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2009. március 1-jétől.

936 A 330/A. §-t a 2008. évi CXV. törvény 2. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. március 1-jétől.

937 A 332. §-t a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés d) pontja hatályon kívül helyezte.

Értelmező rendelkezések

333. § E fejezet alkalmazásában

1.[938] dolog: a villamos és a gazdaságilag hasznosítható más energia is, úgyszintén a vagyoni jogosultságot megtestesítő olyan okirat, dematerializált értékpapír is, amely a benne tanúsított vagyoni érték vagy jogosultság feletti rendelkezést önmagában – illetve a dematerializált formában kibocsátott értékpapír esetében az értékpapírszámla jogosultjának – biztosítja,

2.[939]

3.[940]

4. a különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmények a vagyon elleni bűncselekmények.

XIX. Fejezet
A honvédelmi kötelezettség elleni bűncselekmények

333/A. §[941] E fejezet rendelkezéseit megelőző védelmi helyzetben és rendkívüli állapotban bevezetett hadkötelezettség elrendelését követően kell alkalmazni.

Bevonulási kötelezettség megszegése

334. §[942] (1) Az a hadköteles, aki katonai bevonulási kötelezettségének nem tesz eleget, bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kibúvás a katonai szolgálat alól

335. §[943] (1) Az a hadköteles, aki abból a célból, hogy a katonai szolgálat alól kivonja magát, jelentkezési vagy bevonulási kötelezettségének nem tesz eleget, bűntettet követ el, és öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Az a hadköteles, aki az (1) bekezdésben meghatározott célból

a) testét megcsonkítja, egészségét károsítja, vagy megtévesztő magatartást tanúsít,

b) engedély nélkül külföldre távozik vagy tartósan külföldön marad,

öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Katonai szolgálat megtagadása

336. §[944] Az a hadköteles, aki katonai szolgálatának teljesítését megtagadja, bűntettet követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Kibúvás a polgári szolgálat alól[945]

336/A. §[946] (1) Az a polgári szolgálat teljesítésére engedélyt kapott személy, aki megjelenési kötelezettségének nem tesz eleget, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

938 A 333. § 1. pontja az 1998. évi LXXXVII. törvény 78. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

939 A 333. § 2. pontját az 1999. évi CXX. törvény 44. § (1) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

940 A 333. § 3. pontját a 6/1992. (I. 30.) AB határozat megsemmisítette és az 1993. évi XVII. törvény 103. § (1) bekezdése hatályon kívül helyezte.

941 A 333/A. §-t a 2004. évi CXXXI. törvény 9. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

942 A 334. § a 2004. évi CXXXI. törvény 10. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

943 A 335. § a 2004. évi CXXXI. törvény 11. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

944 A 336. § a 2004. évi CXXXI. törvény 12. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

945 A 336/A. § alcíme az 1998. évi LXXXVII. törvény 79. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

946 A 336/A. § a 2004. évi CXXXI. törvény 13. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

(2) Ha az (1) bekezdésben meghatározott személy abból a célból, hogy a polgári szolgálat teljesítése alól végleg kivonja magát,

a) jelentkezési vagy megjelenési kötelezettségének nem tesz eleget, ebből a célból testét megcsonkítja, egészségét károsítja, vagy megtévesztő magatartást tanúsít, egy évtől öt évig,

b) engedély nélkül külföldre távozik vagy tartósan külföldön marad, két évtől nyolc évig

terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt azért követi el, hogy polgári szolgálatának teljesítése alól ideiglenesen kivonja magát, bűntett miatt három évig, ha az ideiglenes kivonás tartama meghaladja a hat napot, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A polgári szolgálat megtagadása[947]

336/B. §[948] Az a polgári szolgálat teljesítésére engedélyt kapott személy, aki a polgári szolgálat teljesítését megtagadja, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

336/C. §[949]

Jelentkezési kötelezettség elmulasztása

337. §[950] Az a hadköteles, aki megjelenési kötelezettségének nem tesz eleget, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Hadkötelezettség teljesítésének akadályozása

338. §[951] (1) Aki olyan cselekményt követ el, amelynek célja annak meghiúsítása, hogy a hadköteles a 334. §-ban, 336/A. §-ban, 336/B. §-ban, illetve a 337. §-ban megjelölt kötelezettségét teljesítse, bűntettet követ el, és az e §-okban meghatározott büntetéssel büntetendő.

(2) Aki olyan cselekményt követ el, amelynek célja, hogy hadkötelest a 335. §-ban meghatározott módon a katonai szolgálat alól kivonjon, az ott írt megkülönböztetés szerint büntetendő.

Polgári védelmi kötelezettség megszegése

339. §[952] (1) Aki a polgári védelmi szolgálatát nem látja el, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos veszélyt idéz elő.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Honvédelmi munkakötelezettség megsértése

340. § Az a honvédelmi munkára kötelezett személy, aki e kötelezettségét távolmaradásával vagy más módon súlyosan megsérti, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

947 A 336/B. § alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 80. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

948 A 336/B. § a 2004. évi CXXXI. törvény 14. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

949 A 336/C. §-t és alcímét a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

950 A 337. § a 2004. évi CXXXI. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

951 A 338. § a 2004. évi CXXXI. törvény 16. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

952 A 339. § a 2004. évi CXXXI. törvény 17. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

Szolgáltatási kötelezettség megszegése

341. §[953] Aki gazdasági vagy anyagi szolgáltatásban álló honvédelmi kötelezettségét súlyosan megszegi vagy kijátssza, bűntettet követ el, és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Tevékeny megbánás

342. § A büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az e fejezetben meghatározott bűncselekmény elkövetője az elmulasztott kötelezettségének önként eleget tesz.

XX. Fejezet
A katonai bűncselekmények

I. Cím
A szolgálati bűncselekmények

Szökés

343. §
(1) Aki abból a célból, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól kivonja magát, szolgálati helyét önkényesen elhagyja vagy attól távolmarad, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a szökést
a) fegyveresen,
b) csoportosan,
c) fontos szolgálat teljesítése közben vagy a szolgálat felhasználásával,
d) személy elleni erőszak alkalmazásával
követik el.
(3) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, aki külföldre szökik.
(4)[954] Tíz évtől húsz[955] évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő, aki a (2) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott módon külföldre szökik, vagy a szökést háború idején követi el.
(5) Aki a (2) vagy a (3) bekezdésben meghatározott szökésre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt egy évtől öt évig, háború idején öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
(6)[956]
(7) A szökés elkövetőjének a büntetése korlátlanul enyhíthető, ha a hatóságnál önként jelentkezik.

Feljelentés elmulasztása

344. § Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy külföldre szökés elkövetése készül, vagy még le nem leplezett ilyen bűncselekményt követtek el, és erről, mihelyt teheti, jelentést nem tesz, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A jelentés elmulasztása miatt az elkövető hozzátartozója nem büntethető.

Önkényes eltávozás

345. §[957]
(1) Aki szolgálati helyéről önkényesen eltávozik, vagy attól távol marad, és távolléte negyvennyolc órát meghalad, vétséget követ el, és egy évig, háború idején bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
(2) Ha az önkényes távollét tartama meghaladja a kilenc napot, a büntetés bűntett miatt három évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

---

953 A 341. § a 2004. évi CXXXI. törvény 18. §-ával megállapított szöveg. Hatályos. 2005. január 1-jétől.
954 A 343. § (4) bekezdésében a „halálbüntetés” mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.
955 A 343. § (4) bekezdésben a „húsz” szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.
956 A 343. § (6) bekezdését az 1994. évi IX. törvény 39. §-a hatályon kívül helyezte.
957 A 345. § az 1993. évi XVII. törvény 73. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

Kibúvás a szolgálat alól

346. § (1)[958] Aki abból a célból, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól kivonja magát, testét megcsonkítja, egészségét károsítja, vagy megtévesztő magatartást tanúsít, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején tíz évtől húsz[959] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott bűncselekményt azért követi el, hogy katonai szolgálatának teljesítése alól ideiglenesen kivonja magát, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején bűntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) Ha az ideiglenes kivonás tartama meghaladja a hat napot, a büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

A szolgálat megtagadása

347. §[960] Aki a katonai szolgálat teljesítését megtagadja, bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, háború idején tíz évtől húsz[961] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Kötelességszegés szolgálatban

348. § (1)[962] Aki őr-, ügyeleti vagy egyéb készenléti szolgálatban elalszik, szeszes italt fogyaszt, rendeltetési helyét elhagyja, vagy a szolgálat ellátására vonatkozó rendelkezést más módon súlyosan megszegi, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

(3)[963] A büntetés bűntett miatt tíz évtől húsz[964] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha a bűncselekményt harchelyzetben követik el, és abból különösen nagy hátrány származik.

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt a (2) bekezdés esetén, az ott tett megkülönböztetés szerint, egy évig, illetve három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Szolgálati feladat ellátása alóli kibúvás

349. § (1) Aki fontos szolgálati feladat alól megtévesztéssel vagy távolmaradással kivonja, illetőleg annak teljesítésére képtelenné teszi magát, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra jelentős hátrány veszélyével jár.

Jelentési kötelezettség megszegése

350. § (1) Aki fontos szolgálati ügyben kellő időben nem tesz jelentést, vagy valótlan jelentést tesz, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményből a szolgálatra jelentős hátrány származik.

---

958 A 346. § (1) bekezdésében a „halálbüntetés” mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

959 A 346. § (1) bekezdésben a „húsz” szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

960 A 347. §-ban a „halálbüntetés” mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

961 A 347. §-ban a „húsz” szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

962 A 348. § (1) bekezdése az 1993. évi XVII. törvény 74. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1993. május 15-étől.

963 A 348. § (3) bekezdésében a „halálbüntetés” mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

964 A 348. § (3) bekezdésben a „húsz” szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

Szolgálati visszaélés

351. §[965] (1) Aki azért, hogy jogtalan hátrányt okozzon, illetőleg jogtalan előnyt szerezzen, szolgálati hatalmával vagy helyzetével visszaél, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményből jelentős hátrány származik.

II. Cím
A függelemsértés

Zendülés

352. § (1) Aki a szolgálati rend és fegyelem ellen irányuló olyan csoportos, nyílt ellenszegülésben vesz részt, amely a szolgálati feladatok teljesítését jelentősen zavarja, bűntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő a zendülés

a) kezdeményezője, szervezője és vezetője,

b) résztvevője, ha az elöljáró vagy a zendüléssel szemben fellépő ellen erőszakot alkalmaz.

(3)[966] Tíz évtől húsz[967] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő

a) a kezdeményező, a szervező és a vezető, ha a zendülés különösen súlyos következménnyel jár,

b) a résztvevő, ha a zendülés során elkövetett cselekménye halált okoz vagy egyéb különösen súlyos következménnyel jár.

(4)[968] Háború idején a büntetés az (1) bekezdés esetén öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, a (2) bekezdés esetén, valamint harchelyzetben az (1) bekezdés esetén is tíz évtől húsz évig[969] terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.

(5) Az (1) bekezdés esetén korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki a zendülést, mielőtt az súlyosabb következménnyel jár, vagy miután felszólították, abbahagyja.

(6) Aki zendülésre irányuló előkészületet követ el, bűntett miatt egy évtől öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Zendülés megakadályozásának elmulasztása

353. § Aki a tudomására jutott zendülést vagy előkészületét tőle telhetőleg nem akadályozza meg, illetve késedelem nélkül nem jelenti, bűntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Parancs iránti engedetlenség

354. § (1) Aki a parancsot nem teljesíti, vétséget követ el, és egy évig, csoportos elkövetés esetén bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az engedetlenség

a) más alárendeltek jelenlétében akár a parancs teljesítésének kifejezett megtagadásával, akár egyéb sértő módon történik,

b) a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével jár.

(3)[970] Aki háborúban a harci parancsot nem teljesíti, tíz évtől húsz[971] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

---

965 A 351. § az 1987. évi III. törvény 37. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1988. január 1-jétől.

966 A 352. § (3) bekezdésében a „halálbüntetés” büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

967 A 352. § (3) bekezdésben a „húsz” szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

968 A 352. § (4) bekezdésében a „halálbüntetés" büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

969 A 352. § (4) bekezdésben a „tíz évtől húsz évig” szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés f) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

970 A 354. § (3) bekezdésében a „halálbüntetés” büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

971 A 354. § (3) bekezdésben a „húsz” szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

(4) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt a (2) bekezdés b) pontja esetén egy évig, háború idején három évig, a (3) bekezdés esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Elöljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak

355. § (1) Aki
a) az elöljáró ellen,
b) a feljebbvaló, az őr vagy más szolgálati közeg ellen szolgálatának teljesítése közben vagy amiatt erőszakot alkalmaz, azzal fenyeget vagy tettleges ellenállást tanúsít, bűntettet követ el, és három évig, háború idején egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a bűncselekményt fegyverrel vagy csoportosan követik el,
b) a bűncselekmény egyben parancs iránti engedetlenség is,
c) a bűncselekmény súlyos testi sértéssel, illetőleg a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány veszélyével jár.

(3)[972] A büntetés két évtől nyolc évig, háború idején öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékosságot, súlyos egészségromlást vagy életveszélyt okoz.

(4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a sértett halálát okozza.

(5)[973] A büntetés tíz évtől húsz[974] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha
a) a bűncselekmény szándékos emberölést is megvalósít,
b) a bűncselekményt harchelyzetben követik el.

(6) E § rendelkezéseit kell alkalmazni akkor is, ha a bűncselekményt az (1) bekezdésben meghatározott személy védelmére kelt vagy erre rendelt személy ellen követik el.

Szolgálati tekintély megsértése

356. § (1) Aki
a) az elöljáró,
b) a szolgálatát teljesítő feljebbvaló, őr vagy más szolgálati közeg
tekintélyét más előtt vagy feltűnően durván megsérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt több katona előtt vagy egyébként nyilvánosan követik el.

Bujtogatás

357. § (1) Aki katonák között az elöljáró, a parancs vagy általában a szolgálati rend vagy a fegyelem iránt elégedetlenséget szít, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a bujtogatást szolgálat teljesítése közben követik el,
b) a bujtogatásból a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány származik.

III. Cím
Az elöljárói bűncselekmények

Alárendelt megsértése

358. § (1) Aki alárendeltjét emberi méltóságában, más előtt vagy feltűnően durván megsérti, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

972 A 355. § (3) bekezdése az 1987. évi III. törvény 38. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1988. január 1-jétől.

973 A 355. § (5) bekezdésében a „halálbüntetés” büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.

974 A 355. § (5) bekezdésben a „húsz” szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

(2) A büntetés bűntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekményt
a) aljas indokból,
b) súlyos testi vagy lelki gyötrelmet okozva,
c) több alárendelt sérelmére
követik el.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény súlyos testi sértést vagy a szolgálatra jelentős hátrányt okoz.

Elöljárói hatalommal visszaélés

359. § Aki elöljárói hatalmával visszaélve alárendeltjét
a) fegyelmi fenyítéssel sújtja,
b) panaszjogának gyakorlásában korlátozza,
c) járandóságában megrövidíti, vagy anyagilag megterheli,
d) magáncélra igénybe veszi,
e) a többiekhez képest előnyösebb vagy hátrányosabb bánásmódban részesíti,
vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Elöljárói gondoskodás elmulasztása

360. § (1) Aki elöljárói kötelességét azáltal szegi meg, hogy az alárendeltjének anyagi ellátására vagy fenyegető veszélytől megóvására, illetőleg megmentésére szükséges intézkedést elmulasztja, amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés bűntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátránnyal jár.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt – az ott tett megkülönböztetés szerint – egy évig, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Elöljárói intézkedés elmulasztása

361. § (1) Aki elöljárói kötelességét megszegve
a) az alárendelt kötelességszegésének vagy bűncselekményének megakadályozására, illetve a felelősségre vonásra,
b) a szolgálati rendet, a fegyelmet vagy a közbiztonságot fenyegető zavar leküzdésére
a szükséges intézkedést elmulasztja, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha a bűncselekmény a szolgálatra, a fegyelemre vagy a közbiztonságra jelentős hátránnyal jár, a büntetés bűntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt – az ott tett megkülönböztetés szerint – egy évig, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Ellenőrzés elmulasztása

362. § (1) Aki elöljárói kötelességét azáltal szegi meg, hogy az alárendeltjét szolgálatának teljesítésében nem ellenőrzi, és ez a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátránnyal jár, vétséget követ el, és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Ha a bűncselekmény a szolgálatra vagy a fegyelemre különösen nagy hátránnyal jár, a büntetés bűntett miatt öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt – az ott tett megkülönböztetés szerint – egy évig, illetve három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

IV. Cím
A harcképességet veszélyeztető bűncselekmények

Harckészültség veszélyeztetése

363. § (1) Aki az alakulat harckészültségét közvetlenül veszélyezteti azáltal, hogy szolgálati kötelességének megszegésével
a) nem gondoskodik a szükséges fegyverzet, harci felszerelés vagy más hadianyag biztosításáról vagy készletének megóvásáról,
b) fontos fegyverzetet, harci felszerelést vagy más fontos hadianyagot megsemmisít, használhatatlanná tesz, vagy rendeltetésétől egyéb módon elvon,
bűntettet követ el, és egy évtől öt évig, háború idején két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2)[975] Ha a bűncselekmény a szolgálatra különösen nagy hátránnyal jár, a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, háború idején tíz évtől húsz[976] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés.

(3) Aki a bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt az (1) bekezdés esetén – az ott tett megkülönböztetés szerint – egy évig, illetve három évig, a (2) bekezdés esetén – az ott tett megkülönböztetés szerint – három évig, illetve öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Parancsnoki kötelességszegés

364. §[977] Aki harchelyzetben, parancsnoki kötelességének megszegésével
a) az alárendelt katonákat az ellenségnek megadja vagy elfogni engedi,
b) a rábízott fontos harcállást, berendezést, harceszközt, vagy más hadianyagot kényszerítő szükség nélkül megsemmisíti, vagy az ellenségnek használható állapotban átengedi,
c) nem fejti ki az ellenséggel szemben azt az ellenállást, amelyre képes,
bűntettet követ el, és tíz évtől húsz[978] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Kibúvás a harci kötelesség teljesítése alól

365. §[979] Aki háborúban harci kötelességének teljesítése alól
a) szolgálati helyének önkényes elhagyásával, elrejtőzéssel vagy megfutamodással,
b) harcképtelenség szándékos előidézésével vagy megtévesztő magatartással,
c) harceszköze elhagyásával, megrongálásával vagy alkalmazásának elmulasztásával,
d) az ellenségnek önkéntes megadással,
e) szolgálati kötelességének egyéb súlyos megszegésével
kivonja magát, bűntettet követ el, és tíz évtől húsz[980] évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő.

Harci szellem bomlasztása

366. § (1) Aki háború idején a katonák között elégedetlenséget szít, kishitűséget kelt,[981] bűntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

975 A 363. § (2) bekezdésében a „halálbüntetés" mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.
976 A 363. § (2) bekezdésben a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.
977 A 364. §-ban a „halálbüntetés" mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.
978 A 364. §-ban a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.
979 A 365. §-ban „halálbüntetés" mint büntetési nem előírását a 29/1990. (X. 31.) AB határozat megsemmisítette.
980 A 365. §-ban a „húsz" szövegrész a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (4) bekezdés e) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.
981 A 366. § (1) bekezdéséből a „vagy riasztó hírt terjeszt," szövegrészt a 20/2006. (V. 31.) AB határozat megsemmisítette.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény

a) harchelyzetben katonák elégedetlenségét vagy egyéb kötelességszegését váltja ki,

b) a szolgálatra más jelentős hátránnyal jár.

Értelmező rendelkezés

367. § E fejezet alkalmazásában katonai szolgálaton a 122. § (1) bekezdésében megjelölt személyek által teljesített szolgálatot kell érteni.

368. §[982] E fejezet alkalmazásában harchelyzeten a Magyar Honvédség katonai szervezetének külföldi alkalmazását is érteni kell.

[982] A 368. § a 2004. évi CXXXI. törvény 19. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

1979. évi 5. törvényerejű rendelet a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról[1]

(egységes szerkezetben)

I. Fejezet
Általános rendelkezések

A Büntető Törvénykönyv hatálybalépése

1. § A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 1979. július hó 1. napján lép hatályba.

Hatályukat vesztő, illetve hatályban maradó jogszabályok

2. § (1)[2]

(2) Az (1) bekezdés nem érinti az 1947. évi XVIII. törvénnyel becikkelyezett párizsi békeszerződés 6. cikke a) pontjának a háborús bűnök, valamint a béke vagy az emberiesség ellen elkövetett bűnök elkövetőinek kiadására vonatkozó rendelkezését.

3. § Ha valamely jogszabály a 2. § (1) bekezdésében hatályon kívül helyezett jogszabályra, illetve rendelkezésre utal, ehelyett a Btk., vagy e törvényerejű rendelet megfelelő rendelkezését kell érteni.

II. Fejezet
Átmeneti rendelkezések

I. Cím
A Btk. hatálybalépése előtt kiszabott büntetések és elrendelt intézkedések

4. § Amennyiben e cím rendelkezéseiből más nem következik, a Btk. hatálybalépése előtt jogerőre emelkedett határozattal kiszabott fő- és mellékbüntetést, illetve elrendelt intézkedést a korábbi jogszabály alapján kell végrehajtani.

5. § (1) A Btk. hatálybalépése előtt jogerősen kiszabott szabadságvesztést a Btk. 41–44. §-ának, 111. §-ának, illetve 127. §-ának rendelkezései szerint kell végrehajtani.

(2) A Btk. hatálybalépése előtt jogerősen szabadságvesztésre ítélt a Btk. 47–48. §-ának, illetve 112. §-ának rendelkezései szerint bocsátható feltételes szabadságra.

6. § (1) A Btk.-nak a büntetés elévülésére vonatkozó rendelkezéseit (67–68. §) a hatálybalépése előtt jogerősen kiszabott büntetésre is alkalmazni kell.

(2) A Btk. hatálybalépése előtt, a korábbi jogszabály alapján bekövetkezett elévülés hatálya érintetlen marad.

7. § A Btk. hatálybalépésével a házi gondozásban foganatosítandó kényszergyógykezelést, illetve a szabadságvesztésre nem ítélt személlyel szemben kényszerelvonó-kezelést kimondó bírósági rendelkezés hatályát veszti.

8. § A Btk. hatálybalépésekor a szigorított őrizetben levő elítélt ideiglenes elbocsátása a Btk. rendelkezései (79–80. §) szerint történik. A hatálybalépés időpontjában már ideiglenesen elbocsátottra a korábbi jogszabályok az irányadók, kivéve az elbocsátás tartamát, amelyet a Btk. 79. §-ának (1) bekezdése szerint kell számítani.

---

[1] A kihirdetés napja: 1979. április 14.

[2] A 2. § (1) bekezdését a 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 32. pontja hatályon kívül helyezte.

9. § (1) A Btk.-nak a büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesítésre vonatkozó rendelkezéseit (100–106. §, 121. §) a hatálybalépése előtt meghozott büntető ítéletre is alkalmazni kell.

(2) A Btk. hatálybalépése előtt már beállott mentesítés hatálya változatlan marad.

II. Cím
A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmények

10. § (1) A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett olyan bűncselekmény miatt, amelynek büntethetőségéhez a korábbi jogszabály értelmében nem volt szükség magánindítványra, illetve feljelentésre, a Btk. szerint azonban magánindítványra, illetve feljelentésre büntethető, az eljárás a Btk. hatálybalépése után csak magánindítványra (31. §), illetve az illetékes parancsnok feljelentésére [123. § (3) bek.] indítható meg.

(2) Az (1) bekezdésben megjelölt bűncselekmény miatt a Btk. hatálybalépése előtt megindult eljárásban a magánindítványt, illetve a feljelentést be kell szerezni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott esetben a magánindítványi határidőt [Be. 123. § (3) bek.] a Btk. hatálybalépése napjától kell számítani.

11. § A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmény miatt a Btk. hatálybalépése után kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatára és a feltételes szabadságra bocsátásra a Btk. rendelkezéseit (41–46. §, 111. §, 127. §, 47–48. §, 112. §) kell alkalmazni.

12. § A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmény miatt vagyonelkobzás (62–63. §) csak megfelelő vagyonnal rendelkező elkövetővel szemben és csak egész vagyonára vagy meghatározott vagyontárgyaira rendelhető el.

13. § A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett olyan bűncselekmény miatt, amelynek elkövetőjével szemben a korábbi jogszabály alapján figyelmeztetésnek lenne helye, megrovást (71. §) kell alkalmazni.

14. § Az alkoholisták kényszergyógyítására vonatkozó rendelkezéseket (75–76. §) a Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmény elbírálásánál is alkalmazni kell.

15. § A Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekmény miatt kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésével egyidejűleg az elkövető pártfogó felügyelet alá helyezhető [89. § (6) bek.].

16. § Az összbüntetés végrehajtási fokozatának meghatározásánál a Btk. 94. §-át a hatálybalépése előtt jogerőre emelkedett ítéletekkel kiszabott büntetések összbüntetésbe foglalása esetén is alkalmazni kell.

17. § Fiatalkorúnak a Btk. hatálybalépése előtt elkövetett bűncselekménye miatt bírói megrovás és gyógyító nevelés nem alkalmazható.

III. Fejezet
Értelmező rendelkezések

Katonára vonatkozó rendelkezés

18. §[3]

A kegyelem

19. § (1)[4] Ha a köztársasági elnök az elítéltet kegyelemben részesíti, a büntetőjogi következmények [Btk. 100. § (3) bek.] – ellenkező rendelkezés hiányában – az ítéletben kiszabott büntetéshez igazodnak.

(2) Ha a köztársasági elnök a szabadságvesztés végrehajtását kegyelemből próbaidőre felfüggeszti, a próbaidő, illetve a mentesítés hatályának beálltához – a törvény szerint – szükséges időtartam a kegyelmi elhatározás keltének napján kezdődik.

(3)[5]

A feljelentés

20. §[6]

A szövetkezet fogalma

21. § A Btk. alkalmazásában szövetkezet a szövetkezeti vállalat, valamint a kizárólag szövetkezetek részvételével működő, jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társulás is.[7]

Hamis tanúzás fegyelmi ügyben

22. § A Btk. 239. §-ának az alkalmazása szempontjából fegyelmi eljárásnak az állami szervek (137. § 2. pont) és egyéb jogi személyek által folytatott fegyelmi eljárást kell tekinteni.

A lőszer csekély mennyiségének fogalma[8]

22/A. § A Btk. 263/A. § (4) bekezdésének alkalmazása szempontjából csekély mennyiségű a legfeljebb három darab lőszer.

A kábítószer csekély és jelentős mennyiségének fogalma[9]

23. § (1)[10] A Btk. 282–283. §-ában szereplő „előállít, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz" és „kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik" elkövetési magatartások szempontjából a kábítószer csekély mennyiségű, ha

a) annak bázis formában megadott tiszta hatóanyag tartalma

LSD esetén 0,001 gramm,
heroin esetén 0,6 gramm,
amfetamin metamfetamin esetén 0,5 gramm,

---

3 A 18. §-t az 1989. évi XXV. törvény 17. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte.

4 Az 1989. évi XXXI. törvény 38. § (2) bekezdése értelmében ahol jogszabály Elnöki Tanácsot vagy a NET elnökét említi, ezen – eltérő rendelkezés hiányában – a köztársasági elnököt kell érteni.

5 A 19. § (3) bekezdését a 2001. évi CXXI. törvény 88. § (2) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

6 A 20. §-t az 1996. évi LII. törvény 38. §-a hatályon kívül helyezte.

7 Lásd a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvényt és a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvényt.

8 A 22/A. §-t és alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 82. §-a iktatta be. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

9 A 23. §-t és alcímét az 1998. évi LXXXVII. törvény 83. §-a állapította meg. Hatályos: 1999. március 1-jétől.

10 A 23. § (1) bekezdés bevezető szövegében a „Btk. 282–283. §-ában szereplő" szövegrészt a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

MDA, MDMA, N-etil-MDA (MDE), MBDB, 1-PEA és N-metil-1-PEA esetén 1 gramm,
metadon esetén 1 gramm,
morfin esetén 0,9 gramm,
kokain esetén 2 gramm,
ketamin esetén 1 gramm,
kodein esetén 1 gramm,
dihidrokodein esetén 0,8 gramm,
petidin esetén 1 gramm

mennyiséget nem haladja meg,

b) tetrahidro-kannabinol (THC) esetén a tiszta hatóanyag-tartalom az 1 gramm mennyiséget nem haladja meg.

(2)[11] A Btk. 282–283. §-ában szereplő „termeszt, megszerez, tart, az országba behoz, onnan kivisz, az ország területén átvisz," és „kínál, átad, forgalomba hoz, vagy azzal kereskedik" elkövetési magatartások szempontjából a kábítószer csekély mennyiségű, ha kannabisz növény esetén a növényegyedek száma legfeljebb öt.

(3)[12] A Btk. 282–283. §-ának alkalmazása szempontjából az (1)–(2) bekezdés szerinti kábítószer jelentős mennyiségű, ha az adott kábítószerre meghatározott csekély mennyiség felső határának hússzoros mértékét meghaladja.

(4) Az (1)–(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer akkor csekély mennyiségű, ha tiszta hatóanyag tartalmának élettani hatása legfeljebb 0,9 gramm morfinbázis élettani hatásával megegyező.

(5) Az (1)–(2) bekezdésben nem szereplő kábítószer esetén a kábítószer akkor jelentős mennyiségű, ha tiszta hatóanyag tartalmának élettani hatása 18 grammot meghaladó morfinbázis élettani hatásával megegyező.

A pénz fogalma

24. § (1)[13] A Btk. 304–306. §-ának alkalmazása szempontjából pénz: a törvényes fizetőeszköznek minősülő, illetve a pénzkibocsátásra jogosult intézmény hivatalos közleménye alapján a jövőben, meghatározott időponttól törvényes fizetőeszköznek minősülő fém- vagy papírpénz és bankjegy.

(2)[14] A papírpénzzel azonos megítélés alá esik

a)[15] az állam által kibocsátott értékpapír,

b)[16] a kötvény, letéti jegy, a befektetési jegy, a részvény, a vagyonjegy, valamint a közraktári jegy, feltéve, hogy a névre szóló értékpapír átruházását jogszabály, vagy az értékpapíron feltüntetett nyilatkozat nem zárja ki, vagy nem korlátozza.

(3)[17] A külföldi pénz, illetve értékpapír a belföldiével azonos védelemben részesül. Külföldi pénz alatt az eurót is érteni kell.

(4)[18] A Btk. 304–306. §-ának alkalmazása szempontjából pénz alatt a forgalomból kivont bankjegyet és érmét is érteni kell, ha annak törvényes fizetőeszközre történő beváltására a kivont bankjegyet, illetve érmét kibocsátó állam nemzeti bankja jogszabály alapján köteles, vagy arra kötelezettséget vállalt.

A bélyeg fogalma

25. §[19] (1) A Btk. 307–308. §-ainak alkalmazása szempontjából bélyeg:

a) postai szolgáltatás bérmentesítésére alkalmas bélyeg, postai bérmentesítő géplenyomat, továbbá a díjazással kapcsolatos postai felülnyomás, felírás vagy jelzés,

b) a fizetési kötelezettség teljesítésére a hatóság által kibocsátott bélyeg,

---

11 A 23. § (2) bekezdésében a „Btk. 282-283. §-ában szereplő" szövegrészt a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

12 A 23. § (3) bekezdés bevezető szövegében a „Btk. 282-283. §-ának" szövegrészt a 2003. évi II. törvény 88. § (1) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

13 A 24. § (1) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 84. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

14 A 24. § (2) bekezdése az 1994. évi IX. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 1994. május 15-étől.

15 A 24. § (2) bekezdés a) pontja a Magyar Közlöny 1994. évi 39. számában közzétett helyesbítésnek megfelelő szöveg.

16 A 24. § (2) bekezdés b) pontja a 2003. évi II. törvény 84. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. március 1-jétől.

17 A 24. § (3) bekezdése a 2001. évi CXXI. törvény 84. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. április 1-jétől.

18 A 24. § (4) bekezdését a 2005. évi XCI. törvény 25. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

19 A 25. § a 2003. évi CXXX. törvény 76. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. március 1-jétől.

c) az adó biztosítására szolgáló hatósági jegy, fém természetének vagy tartalmának bizonyítására szolgáló hatósági jel, valamint termék minőségének, mennyiségének, egyéb lényeges tulajdonságának bizonyítására szolgáló hatósági jegy,

d) a mérésügyi hatóság által mérőeszköz hitelesítésének és vizsgálatának bizonyítására, valamint hordó űrtartalmának jelzésére használt bélyegző és pecsét.

(2) A büntetőjogi védelem az (1) bekezdés a) és b) pontjában megjelölt bélyegre akkor is vonatkozik, ha forgalomba még nem került vagy onnan már kivonták.

Az egyedi azonosító jel fogalma[20]

25/A. § A Btk. 277/A. §-ának alkalmazása szempontjából egyedi azonosító jel: az olyan dolognak, amelynek a birtoklását vagy rendeltetésszerű használatát jogszabály hatósági engedélyhez köti, a gyártónak vagy a hatóságnak a dolgon, illetőleg annak alkotórészén alkalmazott, egyedi azonosításra szolgáló jelölése.

Az adó fogalma

26. §[21] A Btk. 310-310/A. §-ának alkalmazása szempontjából adóval egy tekintet alá esik

a) az illeték, az illeték módjára fizetendő díj is, továbbá a külön törvényben vagy törvény felhatalmazásán alapuló jogszabályban meghatározott, az államháztartás alrendszereinek költségvetéséből ellátandó feladatok fedezetére előírt közteher-fizetési kötelezettség, amely ellenszolgáltatásra nem jogosít,

b)[22] a társadalombiztosítási járulék, a táppénz-hozzájárulás, az egészségügyi szolgáltatási járulék, az egészségbiztosítási járulék, a nyugdíjjárulék, illetve a magán-nyugdíjpénztári tagdíj, az egészségügyi hozzájárulás, az egyszerűsített közteherfizetési hozzájárulás, továbbá a Munkaerőpiaci Alapba fizetendő munkaadói és munkavállalói járulék, a vállalkozói járulék, valamint a rehabilitációs és a szakképzési hozzájárulás.

Jövedéki termék alapanyaga és a zárjegy jelentős mennyiségének fogalma[23]

26/A. § (1) A Btk. 311/B. §-a (2) bekezdésének b) pontja alkalmazása szempontjából az alapanyag jelentős mennyiségű, ha

a) motorbenzinként vagy gázolajként, motorbenzin vagy gázolaj adalékként, illetve hígítóanyagként felhasználható adómérték nélküli ásványolajtermék esetén 20 000 litert,

b) adómérték nélküli cseppfolyós szénhidrogén esetén 45 000 kilogrammot,

c) adómérték nélküli gáz halmazállapotú szénhidrogén esetén 100 000 nm^3-t,

d) cukorcefre esetén 10 000 litert,

e) cukor- vagy keményítőtartalmú mezőgazdasági eredetű termékből készült cefre esetén 25 000 litert,

f) vágott dohány esetén 450 kilogrammot

meghalad.

(2) A Btk. 311/B. § (2) bekezdésének b) pontja alkalmazása szempontjából a zárjegy jelentős mennyiségű, ha az 5000 darabot meghaladja.

Egyes bűncselekmények értékhatárai[24]

27. §[25] (1) Nem valósul meg bűncselekmény, ha

a) az adócsalás (310. §) esetén az adóbevétel csökkenése,

b) a munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás (310/A. §) esetén az elvont adók összege együttesen

százezer forintot nem halad meg.

---

20 A 25/A. §-t és alcímét az 1998. évi XXII. törvény 4. §-a iktatta be. Hatályos: 1998. április 15-étől.

21 A 26. § a 2005. évi XCI. törvény 26. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

22 A 26. § b) pontja a 2006. évi LXI. törvény 242. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. szeptember 1-jétől.

23 A 26/A. §-t és alcímét a 2001. évi LIX. törvény 5. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2001. július 20-ától.

24 A 27. § alcímét az 1999. évi CXX. törvény 40. § (2) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2000. március 1-jétől.

25 A 27. § a 2007. évi XXVII. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

(2) Nem valósul meg bűncselekmény, ha
a) a jövedékkel visszaélés (311. §) esetén az adóbevétel csökkenése,
b) a jövedéki orgazdaság (311/A. §) esetén a jövedéki termék értéke
százezer forintot nem halad meg.

(3) Nem valósul meg bűncselekmény, ha
a) a jogosulatlan gazdasági előny megszerzését (288. §) százezer forintot meg nem haladó értékű támogatásra, vagy más gazdasági előnyre nézve követik el,
b) a hanyag kezelést (320. §) százezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva követik el.

27/A–27/D. §[26]

Egyes bűncselekmények szabálysértési alakjai

28. §[27] (1) Nem bűncselekmény, hanem szabálysértés valósul meg, ha
a) a rossz minőségű termék forgalomba hozatalát (292–293. §), az áru hamis megjelölését (296. §) százezer forintot meg nem haladó értékre,
b) az árdrágítást (301. §) százezer forintot meg nem haladó értékű árura vagy húszezer forintot meg nem haladó nyereség elérése végett,
c) a csempészetet (312. §) százezer forintot meg nem haladó vámbevétel-csökkenést okozva,
d) a készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést húszezer forintot meg nem haladó kárt [313/C. § (2) bek. I. ford.] okozva,
e) a lopást (316. §), a sikkasztást (317. §), a jogtalan elsajátítást (325. §) és az orgazdaságot (326. §) húszezer forintot meg nem haladó értékre,
f) a csalást (318. §) és a rongálást (324. §) húszezer forintot meg nem haladó kárt okozva,
g) a hűtlen kezelést (319. §) húszezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva
követik el.

(2)[28] Nem szabálysértés, hanem bűncselekmény valósul meg ugyanazon elkövető által elkövetett és együttesen elbírált tulajdon elleni szabálysértés esetén, ha a dolog értéke, az okozott kár, illetve az okozott vagyoni hátrány érték- egybefoglalás folytán az (1) bekezdés d)–g) pontjában meghatározott összeget meghaladja.

IV. Fejezet
A bűnügyi nyilvántartás

29–31. §[29]

Tájékoztatás a nyilvántartás anyagából

31/A. §[30] A büntetőeljárás során felvett és nyilvántartott adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai célú felhasználásra – személyazonosításra alkalmatlan módon – átadhatók.

V. Fejezet
Vegyes rendelkezések

32. § (1) Ez a törvényerejű rendelet 1979. július hó 1. napján lép hatályba.

(2)[31]

---

26 A 27/A–27/D. §-t és alcímeit az 1999. évi CXX. törvény 44. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

27 A 28. § a 2007. évi XXVII. törvény 35. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

28 A 28. § (2) bekezdését a 2009. évi CXXXVI. törvény 24. §-a iktatta be, egyben a § eredeti szövege az (1) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2010. január 1-jétől.

29 A 29–31. §-t az 1999. évi LXXXV. törvény 64. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

30 A 31/A. §-t az 1993. évi XLVI. törvény 28. § (2) bekezdés d) pontja iktatta be. Hatályos: 1993. május 15-étől.

31 A 32. § (2) bekezdését az 1999. évi LXXXV. törvény 64. § a) pontja hatályon kívül helyezte.

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról[1]

(egységes szerkezetben)[2]

ELSŐ RÉSZ

I. Fejezet
ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

Az eljárási feladatok megoszlása

1. § A büntetőeljárásban a vád, a védelem és az ítélkezés egymástól elkülönül.

A bíróság eljárásának alapja

2. §[3]
(1) A bíróság az ítélkezés során törvényes vád alapján jár el.
(2) Törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.
(3) A bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz.
(4) A bíróság köteles a vádat kimeríteni, a vádon túl nem terjeszkedhet, de nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó indítványához.

Jog a bíróság eljárásához és a jogorvoslati jog[4]

3. §
(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt vádról bíróság döntsön.
(2)[5] Bűncselekmény elkövetése miatt bárkinek a felelősségét megállapítani, és emiatt vele szemben büntetést kiszabni egyedül a bíróság jogosult.
(3)[6] Ha e törvény kivételt nem tesz, a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság határozatai, valamint az ügyész és a nyomozó hatóság intézkedései ellen, illetőleg, ha e törvény azt lehetővé teszi, a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság intézkedésének elmulasztása miatt jogorvoslatnak van helye.
(4)[7] A Legfelsőbb Bíróság határozatai ellen rendes jogorvoslatnak nincs helye.

A bizonyítási teher

4. §[8]
(1) A vád bizonyítása a vádlót terheli.
(2) A kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a terhelt terhére.

A védelem joga

5. §
(1) A terheltet megilleti a védelem joga.
(2) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy szabadlábon védekezzék. E jogot korlátozni, illetőleg bárkinek a szabadságát elvonni csak az e törvényben meghatározott okból és a törvényben meghatározott eljárás alapján lehet.

---

1 A törvényt az Országgyűlés 1998. március 10-én fogadta el. Kihirdetve a Magyar Közlöny 1998. évi 23. számában.

2 A törvény módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövegének a Magyar Közlönyben történő közzétételét a 2002. évi I. törvény 308. § (5) bekezdése, a 2003. évi II. törvény 88. § (5) bekezdése és a 2006. évi LI. törvény 285. § (4) bekezdése rendelte el.

3 A 2. § a 2006. évi LI. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

4 A 3. § előtti alcím a 2006. évi LI. törvény 2. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

5 A 3. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

6 A 3. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

7 A 3. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 2. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

8 A 4. § a 2006. évi LI. törvény 3. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(3)[9] A terhelt személyesen védekezhet, és a védelmét az eljárás bármely szakaszában védő is ellátthatja. A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság biztosítja, hogy az, akivel szemben a büntetőeljárást folytatják, az e törvényben meghatározott módon védekezhessék.

(4) A védő eljárása az e törvényben meghatározott esetekben kötelező.

A hivatalból való eljárás, a büntetőeljárás megindítása és a büntetőeljárás akadályai[10]

6. § (1) A bíróságnak, az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak kötelessége, hogy az e törvényben megállapított feltételek esetén a büntetőeljárást megindítsa, illetőleg az eljárást lefolytassa.

(2) Büntetőeljárás csak bűncselekmény gyanúja alapján, és csak az ellen indítható, akit bűncselekmény megalapozott gyanúja terhel.

(3)[11] Büntetőeljárást nem lehet indítani, a már megindult büntetőeljárást meg kell szüntetni, vagy felmentő ítéletet kell hozni, ha

a) a cselekmény nem bűncselekmény, vagy azt nem a terhelt (feljelentett személy) követte el,

b) nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, illetőleg az, hogy a bűncselekményt a terhelt (feljelentett személy) követte el,

c) – az e törvényben meghatározott kivételekkel – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok áll fenn,

d)[12] a terhelt cselekményét már jogerősen elbírálták, kivéve a Negyedik Részben, valamint a XXIX. Fejezet II. és III. Címében meghatározott eljárások esetét.

(4) A Negyedik Részben meghatározott eljárásokat (rendkívüli jogorvoslat) kivéve, a (3) bekezdés d) pontja az irányadó akkor is, ha az elkövető egy cselekménye több bűncselekményt valósít meg, a bíróság azonban – a vád szerinti minősítésnek megfelelően – nem a vádirati tényállás szerint megállapítható valamennyi bűncselekmény miatt állapítja meg a terhelt bűnösségét.

(5) Azzal szemben, akinek a felelősségét a bíróság szabálysértési eljárásban hozott határozatával állapította meg, azonos tényállás mellett büntetőeljárás – a szabálysértésekről szóló törvényben meghatározott perújítási eljárás[13] lefolytatása előtt – nem indítható.

Az ártatlanság vélelme

7. § Senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg a bűnösségét a bíróság jogerős határozatában nem állapította meg.

Az önvádra kötelezés tilalma

8. § Senki sem kötelezhető arra, hogy önmagát terhelő vallomást tegyen, és önmaga ellen bizonyítékot szolgáltasson.

Az anyanyelv használata

9. § (1) A büntetőeljárás nyelve a magyar. A magyar nyelv nem tudása miatt senkit sem érhet hátrány.

(2)[14] A büntetőeljárásban mind szóban, mind írásban mindenki az anyanyelvét, törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján, az abban meghatározott körben regionális vagy kisebbségi nyelvét vagy – ha a magyar nyelvet nem ismeri – az általa ismertként megjelölt más nyelvet használhatja.

(3) Annak a határozatnak és más hivatalos iratnak a lefordításáról, amelyet e törvény szerint kézbesíteni kell, az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság gondoskodik, amelyik a határozatot meghozta, illetőleg a hivatalos iratot kibocsátotta.

(4)[15] Ha törvény eltérően nem rendelkezik, a kézbesítendő iratot nem kell lefordítani, ha erről az érintett kifejezetten lemond.

---

9 Az 5. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

10 A 6. § alcímét a 2002. évi I. törvény 3. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

11 A 6. § (3)–(5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 3. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

12 A 6. § (3) bekezdésének d) pontja a 2006. évi LI. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

13 Lásd a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 103. § (1) bekezdés e) pontját.

14 A 9. § (2) és (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

15 A 9. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

A büntetőjogi felelősség önálló elbírálása

10. § Abban a kérdésben, hogy a terhelt követett-e el és milyen bűncselekményt, a bíróságot, az ügyészt, a nyomozó hatóságot nem köti a más eljárásban, így különösen a polgári eljárásban, a szabálysértési vagy a fegyelmi eljárásban hozott határozat, illetőleg az abban megállapított tényállás.

A törvény hatálya

11. § (1) A büntetőeljárást a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő törvény szerint kell lefolytatni.
(2) A magyar büntető joghatóság alá tartozó ügyekben [a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 3. és 4. §] az eljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

II. Fejezet
A BÍRÓSÁG

A bíróság feladata

12. §
(1) A bíróság feladata az igazságszolgáltatás.
(2) Bíróság dönt – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a szabadságelvonással, illetve szabadságkorlátozással járó kényszerintézkedésekről.
(3) A bíróság az e törvényben meghatározott más feladatokat is ellát.
(4) A vádirat benyújtása előtt a bíróság feladatait – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a nyomozási bíró látja el.

Az eljáró bíróságok

13. §
(1) Első fokon a helyi bíróság és a megyei bíróság jár el.
(2) Másodfokon jár el
a) a megyei bíróság a helyi bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben,
b) az ítélőtábla a megyei bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben,
c)[16] ha e törvény az ítélőtábla határozata elleni fellebbezést lehetővé teszi, a Legfelsőbb Bíróság az ítélőtábla hatáskörébe tartozó ügyekben.
(3)[17] Harmadfokon jár el
a) az ítélőtábla azokban az ügyekben, amelyekben másodfokon a megyei bíróság járt el,
b) a Legfelsőbb Bíróság azokban az ügyekben, amelyekben másodfokon az ítélőtábla járt el.
(4)[18] Az e törvényben meghatározott esetekben az első fokú bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben az egyesbíró, illetve a tanács elnöke helyett önálló aláírási joggal bírósági titkár is eljárhat. A bíróság eljárására irányadó, e törvényben meghatározott rendelkezéseket ilyen esetben a bírósági titkár eljárására kell alkalmazni.
(5)[19] Külön jogszabályban meghatározott esetekben, önálló aláírási joggal, tárgyaláson kívül – a bíró irányítása és felügyelete mellett – bírósági ügyintéző is eljárhat. A bíróság eljárására irányadó, e törvényben meghatározott rendelkezéseket ilyen esetben a bírósági ügyintéző eljárására kell alkalmazni.[20]

---

16 A 13. § (2) bekezdés c) pontját a 2002. évi I. törvény 5. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

17 A 13. § (3) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 6. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

18 A 13. § (4) – eredetileg (3) – bekezdése a 2002. évi I. törvény 5. § (2) bekezdésével megállapított szöveg, számozását (3) bekezdésről (4) bekezdésre a 2006. évi LI. törvény 6. §-a módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

19 A 13. § (5) – eredetileg (4) – bekezdését a 2002. évi I. törvény 5. § (2) bekezdése iktatta be, számozását (4) bekezdésről (5) bekezdésre a 2006. évi LI. törvény 6. §-a módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

20 Lásd a bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 56/2008. (III. 26.) Korm. rendeletet.

A bíróság összetétele

14. § (1) A helyi bíróság

a)[21] egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el, ha a bűncselekményre a törvény nyolc évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel,

b) ülnökök közreműködése nélkül (egyesbíróként) jár el az a) pont alá nem tartozó esetben.

(2) A megyei bíróság mint első fokú bíróság – ha e törvény másképp nem rendelkezik – egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban jár el.

(3)[22] A helyi bíróság az (1) bekezdés b) pontja esetében egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban is eljárhat, ha megállapítja, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény a vádirati minősítéstől eltérően hogyan minősülhet, vagy ha az egyesbíró az ügyet a bíróság tanácsa elé utalta.

(4) A megyei bíróság mint első fokú bíróság – az e törvényben meghatározott esetekben – két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanácsban járhat el.

(5)[23] A másodfokú és a harmadfokú bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsban jár el. A Legfelsőbb Bíróság három, illetőleg ha e törvény így rendelkezik, öt hivatásos bíróból álló tanácsban jár el.

(6) Az egyesbíró és a tanács elnöke hivatásos bíró; az ítélkezésben a hivatásos bíró és az ülnökök jogai, kötelességei azonosak.

(7)[24] A 17. § (5) és (6) bekezdésében felsorolt bűncselekmények esetén első fokon a tanács elnöke (egyesbíró), másodfokon és – a Legfelsőbb Bíróság kivételével – harmadfokon a tanács egyik tagja az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által kijelölt bíró.[25]

Az első fokú bíróság hatásköre

15. § Első fokon a helyi bíróság hatáskörébe tartozik azoknak a bűncselekményeknek az elbírálása, amelyeket e törvény nem utal a megyei bíróság hatáskörébe.

16. § (1)[26] A megyei bíróság hatáskörébe tartoznak

a) azok a bűncselekmények, amelyekre a törvény tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását is lehetővé teszi; valamint

b) az állam elleni bűncselekmények (Btk. X. Fejezet);

c) az emberiség elleni bűncselekmények (Btk. XI. Fejezet);

d)[27] az emberölésre irányuló előkészület, a gondatlanságból elkövetett emberölés [Btk. 166. § (3) és (4) bek.], az erős felindulásban elkövetett emberölés (Btk. 167. §), az életveszélyt (halált) okozó testi sértés [Btk. 170. § (6) bek. és (7) bek. harmadik fordulata][28], az emberrablás (Btk. 175/A. §), az emberkereskedelem (Btk. 175/B. §), az egészségügyi beavatkozás, az orvostudományi kutatás rendje és az egészségügyi önrendelkezés elleni bűncselekmények (Btk. XII. Fejezet II. Cím);

e)[29] a választás, a népszavazás és a népi kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény (Btk. 211. §), visszaélés minősített adattal[30] (Btk. XV. Fejezet III. Cím), a hivatali bűncselekmények (Btk. XV. Fejezet IV. Cím), a nemzetközileg védett személy elleni erőszak (Btk. 232. §), a fogolyzendülés (Btk. 246. §), a nemzetközi bíróság előtt elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény (Btk. 249/B. §), a közélet (nemzetközi közélet) tisztasága elleni bűncselekmények (Btk. XV. Fejezet VII. és VIII. Cím);

---

21 A 14. § (1) bekezdés a) pontja a 2002. évi I. törvény 6. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

22 A 14. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 7. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

23 A 14. § (5) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 7. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

24 A 14. § (7) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 7. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

25 Lásd a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvény 14. § (3) bekezdését.

26 A 16. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

27 A 16. § (1) bekezdés d) pontjában az „az újszülött megölése (Btk. 166/A. §),” szövegrész a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja alapján érvényét veszti és nem lép hatályba.

28 A 16. § (1) bekezdés d) pontjában az „az életveszélyt (halált) okozó testi sértés [Btk. 170. § (6) bek. és (7) bek. harmadik fordulata]” szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (5) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

29 A 16. § (1) bekezdés e)–f) pontja a 2003. évi II. törvény 29. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

30 A 16. § (1) bekezdés e) pontjában a „visszaélés minősített adattal” szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

f)[31] a terrorcselekmény (Btk. 261. §), a nemzetközi gazdasági tilalom megszegése (Btk. 261/A. §), a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése (Btk. 262. §), a bűnszervezetben részvétel (Btk. 263/C. §);

g)[32] visszaélés haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel [Btk. 263/B. §], a bennfentes kereskedelem (Btk. 299/A. §), a tőkebefektetési csalás (Btk. 299/B. §), a piramisjáték szervezése (Btk. 299/C. §), a pénzmosás (Btk. 303. §);

h) a különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozó közveszélyokozás [Btk. 259. § (2) bek. b) pont], a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó közérdekű üzem működésének megzavarása [Btk. 260. § (3) és (4) bek.],[33] a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős kárt okozó számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény [Btk. 300/C. § (4) bek. b) és c) pont], a különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű bevételcsökkenést okozó adócsalás [Btk. 310. § (4) bek.],[34] munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás [Btk. 310/A. § (4) bek.], és visszaélés jövedékkel [Btk. 311. § (4) bek. a) pont és 311. § (5) bek.],[35] a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős értékű jövedéki termékre elkövetett jövedéki orgazdaság [Btk. 311/A. § (3) bek. a) pont és 311/A. § (4) bek.], a különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű vámbevétel-csökkenést okozó csempészet [Btk. 312. § (4) bek. a) pont],[36] a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős kárt okozó készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés [Btk. 313/C. § (5) bek. a) pont és 313/C. § (6) bek.], a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős értékre elkövetett lopás [Btk. 316. § (6) bek. a) pont és 316. § (7) bek.] és sikkasztás [Btk. 317. § (6) bek. a) pont és Btk. 317. § (7) bek.], a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős kárt okozó csalás [Btk. 318. § (6) bek. a) pont és 318. § (7) bek.], a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés [Btk. 319. § (3) bek. c) és d) pont], a különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozó hanyag kezelés [Btk. 320. § (2) bek.], a különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre elkövetett rablás [Btk. 321. § (4) bek. b) pont][37] és kifosztás [Btk. 322. § (3) bek. a) pont], a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős kárt okozó rongálás [Btk. 324. § (5) bek. és 324. § (6) bek.], a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős értékre elkövetett orgazdaság [Btk. 326. § (5) bek. a) pont és 326. § (6) bek.], a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése [Btk. 329/A. § (3) bek.] és iparjogvédelmi jogok megsértése [Btk. 329/D. § (3) bek.];

i) a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó bűncselekmények.

(2) Ha a terhelt különböző bíróságok hatáskörébe tartozó bűncselekményeket követett el, a megyei bíróság jár el.

Az első fokú bíróság illetékessége

17. § (1)[38] Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az eljárásra az a bíróság illetékes, amelynek a területén a bűncselekményt elkövették. A bíróságok illetékességi területét a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény határozza meg.[39]

(2) Ha a bűncselekményt több bíróság területén követték el, vagy az elkövetés helye nem állapítható meg, az azonos hatáskörű bíróságok közül az jár el, amelyik az ügyben – a nyomozási bíró eljárását ide nem értve – korábban intézkedett (megelőzés). Ha az elkövetés helye a tárgyalás megkezdése előtt ismertté válik, az

---

31 A 16. § (1) bekezdés f) pontjában a „nemzetközi gazdasági tilalom megszegése" szövegrészt a 2005. évi XCI. törvény 29. § (3) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2005. szeptember 1-jétől.

32 A 16. § (1) bekezdés g)–h) pontja a 2007. évi XXVII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

33 A 16. § (1) bekezdés h) pontjában a „a különösen nagy, illetőleg a különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó közérdekű üzem működésének megzavarása [Btk. 260. § (3) és (4) bek.]" szövegrészt a a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (5) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

34 A 16. § (1) bekezdés h) pontjában az „a különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű bevételcsökkenést okozó adócsalás [Btk. 310. § (4) bek.]" szövegrészt a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (3) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

35 A 16. § (1) bekezdés h) pontjában a „[310/A. § (4) bek.]" és a „[311. § (4) bek. a) pont és 311. § (5) bek.]" szövegrészt a 2007. évi LXIV. törvény 62. § (1) bekezdés b)–c) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 21-étől.

36 A 16. § (1) bekezdés h) pontjában az „a különösen nagy, vagy ezt meghaladó mértékű vámbevétel-csökkenést okozó csempészet [Btk. 312. § (4) bek. a) pont]" szövegrészt a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (3) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

37 A16. § h) pontjában a „[Btk. 321. § (4) bek. b) pont]" szövegrészt a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (5) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

38 A 17. § (1) bekezdésének második mondatát a 2002. évi I. törvény 8. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

39 Lásd a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény mellékletének I. részét.

eljárást az ügyész, a terhelt, a védő, a pótmagánvádló vagy a magánvádló indítványára az a bíróság folytatja, amelynek a területén a bűncselekményt elkövették.

(3)[40] Az eljárásra az a bíróság is illetékes, amelynek területén a terhelt lakik, ha az ügyész, a magánvádló vagy – ha e törvény másként nem rendelkezik – a pótmagánvádló ott emel vádat.

(4) Több terhelt esetében a terheltek egyikére illetékes bíróság a többi terhelttel szemben is eljárhat, ha ez a hatáskörét nem haladja meg. Ha több ilyen bíróság van, a megelőzés az irányadó.

(5)[41] A foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés (Btk. 171. §), a közlekedési bűncselekmények (Btk. XIII. Fejezet) – kivéve az ittas vagy bódult állapotban elkövetett járművezetést (Btk. 188. § (1) bek.] és a járművezetés tiltott átengedését [Btk. 189. § (1) bek.] –, a közlekedés körében elkövetett, de nem a Btk. XIII. Fejezetében meghatározott bűncselekmény, a kiskorú veszélyeztetése (Btk. 195. §), a közveszélyokozás (Btk. 259. §), valamint a közérdekű üzem működésének megzavarása (Btk. 260. §) esetén a megyei bíróság székhelyén lévő helyi bíróság, a Fővárosi Bíróság területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság jár el. E bíróságok illetékessége e bűncselekmények miatt a megye, illetőleg a főváros területére terjed ki.

(6)[42] Visszaélés radioaktív anyaggal (Btk. 264. §), visszaélés nukleáris létesítmény üzemeltetésével (Btk. 264/A. §), visszaélés atomenergia alkalmazásával (Btk. 264/B. §) és a gazdasági bűncselekmények (Btk. XVII. Fejezet) miatt – kivéve a számvitel rendjének megsértését (Btk. 289. §), valamint a pénzügyi bűncselekményeket (Btk. XVII. Fejezet III. Cím) – a megyei bíróság székhelyén lévő helyi bíróság, a Fővárosi Bíróság területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság jár el. E bíróságok illetékessége e bűncselekmények miatt a megye, illetőleg a főváros területére terjed ki.

(7) Ha a terhelt különböző bíróságok illetékessége alá tartozó bűncselekményeket követett el, az a bíróság jár el, amely valamelyik bűncselekmény elbírálására az (5)–(6) bekezdés szerint illetékes.

(8)[43] Az elkövetőre illetékes bíróság illetékessége a bűnpártolóra és az orgazdára is kiterjed.

18. § (1) A Magyar Köztársaság határain kívül elkövetett bűncselekmény elbírálására az a bíróság illetékes, amelynek a területén a terhelt lakik, vagy tartózkodik, ennek hiányában az a bíróság, amelynek a területén fogva tartják.

(2) Ha a terhelt a bűncselekményt a Magyar Köztársaság határain kívül követte el, és az eljárást a távollétében folytatják, az a bíróság illetékes, amelynek a területén a terhelt utoljára lakott, vagy tartózkodott.

(3)[44] Ha az (1) és (2) bekezdésben foglaltak alapján az eljárásra illetékes bíróság nem állapítható meg, a helyi bíróság hatáskörébe tartozó ügyben a Pesti Központi Kerületi Bíróság, megyei bíróság hatáskörébe tartozó ügyben a Fővárosi Bíróság jár el.

A hatáskör és az illetékesség vizsgálata

19. § A bíróság a hatáskörét és az illetékességét hivatalból vizsgálja.

Az eljáró bíróság kijelölése

20. § (1) A bíróságok között felmerült hatásköri vagy illetékességi összeütközés esetében az eljáró bíróságot az ügyész indítványának beszerzése után ki kell jelölni.

(2) A kijelölésről

a) a megyei bíróság másodfokú tanácsa határoz, ha az összeütközés a területén levő helyi bíróságok között,

b)[45] az ítélőtábla határoz, ha a hatásköri összeütközés a területén lévő megyei bíróság és helyi bíróság között, avagy az illetékességi összeütközés a területén lévő megyei bíróságok vagy a területén lévő különböző megyei bíróságokhoz tartozó helyi bíróságok között,

c) a Legfelsőbb Bíróság határoz, ha a hatásköri összeütközés a különböző ítélőtáblákhoz tartozó megyei bíróságok és helyi bíróságok, a megyei bíróság katonai tanácsa és a megyei bíróság más tanácsa,

---

40 A 17. § (3)–(4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 8. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

41 A 17. § (5) bekezdése a 2003. évi II. törvény 29. §-ának (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

42 A 17. § (6) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 37. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

43 A 17. § (8) bekezdését a 2002. évi I. törvény 8. §-ának (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

44 A 18. § (3) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 8. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

45 A 20. § (2) bekezdés b)–c) pontja a 2002. évi XXII. törvény 2. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

illetőleg más megyei bíróság, a megyei bíróság és az ítélőtábla, a Fővárosi Ítélőtábla katonai tanácsa és a Fővárosi Ítélőtábla más tanácsa, illetőleg más ítélőtábla, a Legfelsőbb Bíróság és az ítélőtábla, avagy az illetékességi összeütközés az ítélőtáblák vagy különböző ítélőtáblákhoz tartozó megyei bíróságok, illetőleg helyi bíróságok között

merült fel.

(3) Az eljáró bíróságot a Legfelsőbb Bíróság jelöli ki akkor is, ha az illetékességet meghatározó körülmények nem állapíthatók meg.

A bíró kizárása

21. § (1) Bíróként nem járhat el,

a) aki az ügyben mint ügyész vagy a nyomozó hatóság tagja járt el, valamint az ügyben eljárt vagy eljáró ügyésznek vagy a nyomozó hatóság tagjának a hozzátartozója,

b) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, feljelentő vagy mint ezek képviselője vesz, vagy vett részt, valamint aki ezek hozzátartozója,

c) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő, illetőleg szaktanácsadó vesz, vagy vett részt,

d) aki az ügyben külön törvény[46] alapján titkos információgyűjtés engedélyezéséről döntött, tekintet nélkül arra, hogy a titkos információgyűjtéssel szerzett adatokat a büntetőeljárásban felhasználták-e,

e) akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezései a nyomozási bíróra is irányadók.

(3) Az (1) bekezdésben szabályozott eseteken kívül

a) a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben nyomozási bíróként járt el,

b)[47] a másodfokú eljárásból ki van zárva az a bíró, aki az ügy első fokú, a harmadfokú eljárásból pedig az, aki az ügy első fokú vagy másodfokú elbírálásában részt vett,

c)[48] a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásból ki van zárva az a bíró is, aki a hatályon kívül helyező határozat vagy a megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezett határozat meghozatalában részt vett,

d) a perújítás elrendelése folytán megismételt első fokú vagy másodfokú eljárásból ki van zárva az a bíró is, aki a perújítást elrendelő határozat vagy a perújítással támadott határozat meghozatalában részt vett,

e)[49] a rendkívüli jogorvoslati eljárásból ki van zárva az a bíró, aki a rendkívüli jogorvoslattal megtámadott határozat meghozatalában részt vett.

(4) A (3) bekezdés esetén az ügy elbírálásából ki van zárva az a bíró is, akinek hozzátartozója vett részt a megtámadott határozat meghozatalában.

5)[50] A (3) bekezdés c) pontja esetén a megismételt eljárás alapján hozott ítélet felülbírálatából nincs kizárva az a bíró, aki a hatályon kívül helyező határozat meghozatalában részt vett.

(6)[51] A (3) bekezdés e) pontja esetén nem kizárási ok, ha az alapügyben a bíró olyan határozat meghozatalában vett részt, amelyet a rendkívüli jogorvoslati indítvány nem érint.

22. §[52] Nem járhat el az ügyben – a Legfelsőbb Bíróság kivételével – az a bíróság, amelynek elnökével, illetőleg elnökhelyettesével[53] szemben a 21. § (1) bekezdésének a)–c) pontjában meghatározott kizárási ok merült fel.

23. § (1) A bíró a vele szemben felmerült kizárási okot, a tanács elnöke a tanács tagjával szemben felmerült és a tudomására jutott kizárási okot köteles a bíróság elnökének haladéktalanul bejelenteni.

---

46 Lásd a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 71. §-át, a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvény 31. §-át, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 58. § (1) bekezdését.

47 A 21. § (3) bekezdés b) pontja a 2006. évi LI. törvény 9. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

48 A 21. § (3) bekezdés c)–d) pontja a 2006. évi LI. törvény 9. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

49 A 21. § (3) bekezdés e) – eredetileg d) – pontja a 2002. évi I. törvény 10. § (1) bekezdésével megállapított szöveg, hatályos: 2003. július 1-jétől. A 21. § (3) bekezdés jelölését d) pontról e) pontra a 2006. évi LI. törvény 9. § (1) bekezdése módosította.

50 A 21. § (5) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 9. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

51 A 21. § (6) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 9. §-ának (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

52 A 22. § a 2002. évi XXII. törvény 2. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

53 A 22. §-ban az „elnökével, illetőleg elnökhelyettesével” szöveget a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(2) A kizárási okot az ügyész, a terhelt, a védő, továbbá a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél, valamint ezek képviselője is bejelentheti.

(3)[54] A (2) bekezdésben megjelölt személy a 21. § (1) bekezdésének e) pontjában szabályozott kizárási okot a tárgyalás megkezdése után csak akkor érvényesítheti, ha valószínűsíti, hogy a bejelentés alapjául szolgáló tényről a tárgyalás megkezdése után szerzett tudomást, és ha azt nyomban bejelenti.

(4) A bíróság elnöke a tudomására jutott kizárási ok miatt a bíró kizárását hivatalból kezdeményezi.

(5)[55] A 21. § (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott kizárási ok fennállása esetén a külön törvény szerinti titoktartási kötelezettség a bírót az ügyelosztást végző vezetőjével szemben nem köti.

24. §[56] (1) A bíró az ügyben a kizárási ok bejelentésétől kezdve nem járhat el, ha a kizárási okot maga vagy rá vonatkozóan a tanács elnöke jelenti be.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat kivéve a bíró a bejelentés elintézéséig az ügyben eljárhat, de az ügydöntő határozat meghozatalában nem vehet részt.

(3) A (2) bekezdés szerinti korlátozás nem vonatkozik arra az esetre, ha a kizárási okot a 21. § (1) bekezdés e) pontjára alapították.

(4) A bíró a (2) bekezdésében meghatározott korlátozás nélkül járhat el, ha a bejelentő a kizárás megtagadása után, a 21. § (1) és (3) bekezdésének ugyanazon pontjára alapított, újabb bejelentést tesz a bíró kizárása iránt.

(5) Ugyanazon bíró ellen, a 21. § (1) és (3) bekezdésének ugyanazon pontjára alapított, ismételten bejelentett, alaptalan kizárás iránti bejelentést indokolás nélkül el lehet utasítani.

(6) A bíróság elnöke intézkedik más bíró kijelölése iránt, ha a bíró a kizárási okot maga vagy rá vonatkozóan a tanács elnöke jelentette be, vagy a bíró a kizárásához hozzájárult. Ebben az esetben a kizárásról nem kell külön határozatot hozni.

(7) Ha a kizárás iránti bejelentés a (6) bekezdésben szabályozott módon nem intézhető el, és

a) a bíróság egyesbírája ellen jelentették be, azt a bíróság másik bíróból és két ülnökből álló tanácsa,

b) a bíróság tanácsa ellen irányul, azt a bíróság másik tanácsa

bírálja el.

24/A. §[57] (1) A 22. §-ban szabályozott esetben, vagy ha a bíróságnak nincs olyan tanácsa, amelyre a kizárási ok nem vonatkozik, a kizárásról a másodfokú bíróság, ha pedig a kizárás iránti bejelentés a másodfokú bíróságra vagy arra is vonatkozik, a harmadfokú bíróság határoz. Ha a kizárási ok az ítélőtáblára mint harmadfokú bíróságra vagy arra is vonatkozik, a kizárásról a Legfelsőbb Bíróság határoz. Ha a kizárás iránti bejelentésnek helyt adnak, az eljáró bíróság kijelölésére a 20. § irányadó.

(2) A kizárásról a bíróság tanácsülésen határoz. Ha a kizárás iránti bejelentést nem a bíró tette, vagy a kizárásához nem járult hozzá, be kell szerezni a bíró nyilatkozatát.

(3) A kizárást kimondó határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye, a kizárás megtagadását az ügydöntő határozat elleni jogorvoslatban lehet sérelmezni.

(4) A külön törvény szerinti közvetítői eljárás során előterjesztett, a közvetítő kizárását megtagadó határozat elleni fellebbezésről a bíróság a 24. § és a 24/A. § értelemszerű alkalmazásával határoz.

25. § Ha a védő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél vagy a képviselőjük az ügyben ugyanazon bíró ellen ismételten alaptalanul jelent be kizárási okot, a kizárást megtagadó határozatban rendbírsággal sújtható.

26. § (1) A bíró kizárására vonatkozó rendelkezések az ülnökre is irányadók.

(2) A nyomozási bíró kizárására a 23–25. § rendelkezéseit kell alkalmazni; a nyomozási bíró azonban, ha a vele szemben bejelentett ok alapján a kizárásához nem járult hozzá, az ügyben a bejelentés elintézéséig eljárhat.

---

54 A 23. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 12. §-a iktatta be, és egyidejűleg az eredeti (3) bekezdés számozását (4) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

55 A 23. § (5) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 10. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

56 A 24. § a 2009. évi LXXXIII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

57 A 24/A. §-t a 2009. évi LXXXIII. törvény 3. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

27. §[58] A bíró kizárására vonatkozó szabályok irányadók a bírósági titkár, a jegyzőkönyvvezető és a bírósági ügyintéző kizárására is.

III. Fejezet
AZ ÜGYÉSZ

Az ügyész feladata

28. §[59]

(1) Az ügyész a közvádló. Az ügyész kötelessége, hogy mind a terheltet terhelő és mentő, mind a büntetőjogi felelősséget súlyosító és enyhítő körülményeket az eljárás minden szakaszában figyelembe vegye.

(2) Az ügyész azokat a jogokat gyakorolja, amelyek azt az ügyészséget illetik, ahol az ügyész működik.

(3) Az ügyész a vádemelés feltételeinek megállapítása végett nyomozást végeztet vagy nyomoz.

(4)[60] Ha a nyomozó hatóság önállóan végez nyomozást vagy egyes nyomozási cselekményeket [35. § (2) bek.], az ügyész felügyel arra, hogy azt e törvény rendelkezéseit megtartva végezzék (nyomozás feletti felügyelet), az eljárásban részt vevő személyek a jogaikat érvényesíthessék. Ennek érdekében az ügyész

a) nyomozást vagy feljelentéskiegészítést rendelhet el, annak lefolytatásával a nyomozó hatóságot bízhatja meg, a nyomozó hatóságot – annak illetékességi területén – nyomozási cselekmények végzésére vagy további nyomozásra, a nyomozásnak az általa megjelölt határidőn belüli befejezésére utasíthatja,

b) a nyomozási cselekményeknél jelen lehet, a nyomozás irataiba betekinthet, azokat magához kérheti,

c) a nyomozó hatóság határozatát megváltoztathatja vagy hatályon kívül helyezheti, a nyomozó hatóság határozata, intézkedése ellen, illetve intézkedésének elmulasztása miatt a hozzá megküldött panaszokat elbírálja,

d) a feljelentést elutasíthatja, a nyomozást megszüntetheti, a nyomozó hatóságot a nyomozás megszüntetésére utasíthatja,

e) az eljárást magához vonhatja.

(5) Ha az ügyész nyomoz, bármely nyomozó hatóságot – annak illetékességi területén – nyomozási cselekmény elvégzésére utasíthatja, a legfőbb ügyész az ügy ügyészségi nyomozása során más nyomozó hatóságok tagjait az országos vezető egyetértésével igénybe veheti.[61]

(6) Az ügyész ellenőrzi a büntetőeljárás során elrendelt, a személyes szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedések törvényes végrehajtását.[62]

(7) Az ügyész az e törvényben meghatározott feltételek esetén vádat emel, és a bíróság előtt – a magánvád és a pótmagánvád esetét kivéve – a vádat képviseli, vagy dönt a közvetítői eljárásra utalásról, a vádemelés elhalasztásáról, illetőleg részbeni mellőzéséről.[63] Az ügyész a vádat elejtheti vagy módosíthatja. Az ügyész az ügy iratait a bírósági eljárásban megtekintheti, és indítványtételi jog illeti meg az ügyben felmerült minden olyan kérdésben, amelyben a bíróság dönt.[64]

29. § Kizárólag az ügyészség végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:

a)[65] a közjogi tisztség betöltésén alapuló mentességet élvező személy [551. § (1) bek.], a nemzetközi jogon alapuló mentességet élvező személy [553. § (1) bek.] által elkövetett bűncselekmény, a sérelmükre elkövetett hivatalos személy elleni erőszak, a működésükkel kapcsolatban ellenük elkövetett más bűncselekmény, továbbá a nemzetközileg védett személy elleni erőszak (Btk. 232. §),

b) a bíró, az ügyész, a bírósági és ügyészségi titkár, fogalmazó és ügyintéző, az ügyészségi nyomozó, az önálló és a megyei bírósági végrehajtó és végrehajtó-helyettes, a közjegyző és a közjegyző-helyettes, a

---

58 A 27. § a 2002. évi I. törvény 14. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

59 A 28. § a 2002. évi I. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

60 A 28. § (4) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 4. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

61 Lásd az ügyészség és a Rendőrség szerveinek az ügyészségi nyomozásban való együttműködéséről és az ennek során felmerült költségekről szóló 60/2007. (XII. 23.) IRM rendeletet.

62 Lásd a büntetés-végrehajtás törvényességének ügyészi felügyeletéről szóló 1/1990. Legf. Ü. utasítást.

63 A 28. § (7) bekezdés első mondata a 2006. évi LI. törvény 12. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

64 Lásd a büntetőbíróság előtti ügyészi tevékenységről szóló 12/2003. (ÜK. 7.) LÜ utasítást.

65 A 29. § a)–b) pontja a 2003. évi II. törvény 30. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

rendőrség hivatásos állományú tagja ellen elkövetett emberölés, hivatalos személy ellen elkövetett emberrablás, hivatalos személy elleni erőszak, hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt elkövetett rablás [Btk. 166. § (2) bek. e) pont, Btk. 175/A. § (2) bek. c) pont, Btk. 229. §, Btk. 321. § (3) bek. d) pont, (4) bek. c)–d) pont, Btk. 321. § (5) bek. b) pont,],[66]

c)[67] a rendőrség hivatásos állományú tagjának kivételével a b) pontban felsoroltak által elkövetett bármilyen bűncselekmény, valamint az ülnöknek az igazságszolgáltatással összefüggésben elkövetett bűncselekménye,

d) a b) pontban felsoroltak vonatkozásában elkövetett vesztegetés [Btk. 253. § (1)–(2) bek.], a vezető beosztású vagy a fontosabb ügyekben intézkedésre hivatott más hivatalos személy által elkövetett vesztegetés [Btk. 250. § (2) bek. a) pont és (3) bek. második tétele], a vesztegetésnek a Btk. 255. §-a szerinti alakzata, a vesztegetés feljelentésének elmulasztása (Btk. 255/B. §) és a befolyással üzérkedés [Btk. 256. § (1) és (2) bek.],

e)[68] a rendőrség, a büntetés-végrehajtási szervezet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos[69] állományú tagja által elkövetett, nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmény, a Vám- és Pénzügyőrség hivatásos állományú tagja, továbbá a pénzügyi nyomozó által elkövetett bármilyen bűncselekmény,

f) az igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények (Btk. XV. Fejezet V. Cím) közül a hamis vád (Btk. 233–236. §), a hatóság félrevezetése (Btk. 237. §), a hamis tanúzás (Btk. 238–241. §), a hamis tanúzásra felhívás (Btk. 242. §), a hatósági eljárás akadályozása[70] (Btk. 242/A. §), a hatóság eljárásának megzavarása (Btk. 242/B. §), a mentő körülmény elhallgatása (Btk. 243. §),[71] a hivatalos személy eljárása során elkövetett bűnpártolás [Btk. 244. § (3) bek. b) pont], az ügyvédi visszaélés (Btk. 247. §), a zugírászat (Btk. 248. §), a nemzetközi bíróság előtt elkövetett igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény (Btk. 249/B. §),

g)[72] a külföldi hivatalos személy (Btk. 137. § 3. pontja) ellen elkövetett bűncselekmények, valamint a nemzetközi közélet tisztasága ellen elkövetett bűncselekmények (Btk. XV. Fejezet VIII. Cím).

Az ügyészség hatásköre és illetékessége

30. § (1)[73] Az ügyészség hatáskörét és illetékességét általában annak a bíróságnak a hatásköre és illetékessége határozza meg, amely mellett működik. Az ügyészség szervezetét külön törvény alapján a legfőbb ügyész határozza meg.[74]

(2) A különböző ügyészségek illetékességébe tartozó bűncselekmények esetében az az ügyészség jár el, amelyik az ügyben korábban intézkedett.

(3)[75] A legfőbb ügyész vagy a felettes ügyész rendelkezése alapján az ügyész olyan ügyben is eljárhat, amelyre a hatásköre vagy az illetékessége egyébként nem terjed ki.

(4) Az ügyészségek között felmerült hatásköri vagy illetékességi összeütközés esetén az eljáró ügyészséget a felettes ügyész jelöli ki.

---

66 A 29. § b) pontjában a „hivatalos eljárása alatt elkövetett rablás [Btk. 166. § (2) bek. e) pont, Btk. 175/A. § (2) bek. c) pont, Btk. 229. §, Btk. 321. (3) bek. d) pont, (4) bek. c)–d) pont, Btk. 321. § (5) bek. b) pont,]," szövegrészt a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (1) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. január 13-ától.

67 A 29. § c)–d) és f) pontja a 2002. évi I. törvény 16. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

68 A 29. § e) pontja a 2006. évi LI. törvény 13. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

69 A 29. § e) pontjában az „a Határőrség hivatásos és szerződéses" szövegrészt a 2007. évi XC. törvény 21. § (1) bekezdés k) pontja hatályon kívül helyezte.

70 A 29. § f) pontjában az „a hatósági eljárás akadályozása" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (5) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

71 A 29. § f) pontjában az „a hatóság eljárásának akadályozása (Btk. 242/A. §), a hatóság eljárásának megzavarása (Btk. 242/B. §), a mentő körülmény elhallgatása (Btk. 243. §)" szövegrészt a 2008. évi LXXIX. törvény 38. § (2) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. február 1-jétől.

72 A 29. § g) pontját a 2002. évi I. törvény 16. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

73 A 30. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 17. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

74 Lásd a Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény 3. sz. mellékletét, a Magyar Köztársaság ügyészsége szervezetéről és működéséről szóló 25/2003. (ÜK. 12.) LÜ utasítást, valamint az ügyészségek illetékességi területéről szóló 2/2006. (ÜK. 1.) LÜ utasítást.

75 A 30. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 14. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

Az ügyész kizárása

31. § (1) A büntető ügyben ügyészként nem járhat el,

a) aki az ügyben mint bíró járt el, valamint az ügyben eljárt vagy eljáró bíró hozzátartozója,

b) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, feljelentő vagy mint képviselőjük vesz, vagy vett részt, illetőleg ezek hozzátartozója,

c) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő, valamint szaktanácsadó vesz, vagy vett részt,

d) akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

(2) A perújítási eljárásból ki van zárva az az ügyész, aki az alapügyben a nyomozást teljesítette, egyes nyomozási cselekményeket végzett, vádat emelt, illetőleg a vádat képviselte.

(3) Nem kizárási ok, ha az ügyész a hivatali hatáskörében tudomására jutott bűncselekmény miatt tett feljelentést.

(4)[76] Nem járhat el az ügyben – a Legfőbb Ügyészség kivételével – az az ügyészség, amelynek a vezetőjével vagy vezető helyettesével szemben az (1) bekezdés a) vagy b) pontjában szabályozott kizárási ok merült fel.

(5)[77] Ha az (1) bekezdés a) és b) pontjában szabályozott kizárási ok a megyei főügyésszel vagy főügyész-helyettessel szemben merült fel, a megyei főügyészség területén lévő helyi ügyészség az ügyben nem járhat el.

32. § (1)[78] Az ügyész a vele szemben felmerült kizárási okot köteles az ügyészség vezetőjének haladéktalanul bejelenteni. A kizárási ok bejelentésétől kezdve az ügyész az ügyben nem járhat el.

(2) A kizárási okot a terhelt, a védő, továbbá a sértett, a magánvádló, a magánfél, valamint a sértett, a magánvádló és a magánfél képviselője is bejelentheti.

(3) Az ügyészség vezetője a tudomására jutott kizárási ok miatt az ügyész kizárását hivatalból kezdeményezi.

(4) Ha az ügyész a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig az ügyben eljárhat, de – a 31. § (1) bekezdésének d) pontjában szabályozott kizárási ok kivételével – a feljelentést nem utasíthatja el, a nyomozást nem szüntetheti meg, kényszerintézkedést nem alkalmazhat, vádat nem emelhet, és a vádat nem képviselheti.

(5) Az ügyész kizárásáról az ügyészség vezetője, az ügyészség vezetőjének kizárásáról a felettes ügyészség vezetője határoz.

(6)[79] A külön törvény szerinti közvetítői eljárás során előterjesztett, a közvetítő kizárását megtagadó határozat elleni panaszról az ügyész az (1)–(5) bekezdés értelemszerű alkalmazásával határoz.

33. §[80] (1) Az ügyész a 32. § (4) bekezdésében szabályozott korlátozás nélkül járhat el, ha a bejelentő a kizárás megtagadása után az ügyész kizárása iránt a 31. § (1) bekezdésének ugyanazon pontjára, illetve (2) bekezdésére alapított újabb bejelentést tesz.

(2) Ha a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a magánfél, vagy a sértett, a magánvádló, illetőleg a magánfél képviselője az ügyben ugyanazon ügyész ellen ismételten alaptalanul jelent be kizárási okot, a kizárást megtagadó határozatban rendbírsággal sújtható.

34. §[81] Az ügyész kizárására vonatkozó szabályok irányadók az ügyészségi nyomozó, az ügyészségi titkár, az ügyészségi fogalmazó, az ügyészségi ügyintéző és a jegyzőkönyvvezető kizárására is.

---

76 A 31. § (4) bekezdése a 2002. évi XXII. törvény 2. §-ának (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

77 A 31. § (5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 18. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

78 A 32. § (1)–(3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 19. §-a iktatta be, és egyidejűleg az eredeti (1)–(2) bekezdés számozását (4)–(5) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

79 A 32. § (6) bekezdését a 2006. évi CXXIII. törvény 21. §-ának (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

80 A 33. § a 2002. évi I. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

81 A 34. § a 2006. évi LI. törvény 15. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

IV. Fejezet
A NYOMOZÓ HATÓSÁG

A nyomozó hatóság feladata

35. § (1) A nyomozó hatóság a nyomozást az ügyész rendelkezése alapján vagy önállóan végzi.

(2)[82] A nyomozó hatóság önállóan végez nyomozást vagy egyes nyomozási cselekményeket, ha a bűncselekményt maga észlelte, a feljelentést nála tették, vagy arról más módon maga szerzett tudomást, továbbá ha az ügyész a feljelentés kiegészítését, illetve a nyomozás lefolytatását a hatáskörébe utalta.

A nyomozó hatóságok

36. § (1) Az általános nyomozó hatóság a rendőrség.

(2)[83] A Vám- és Pénzügyőrség végzi a nyomozást a következő bűncselekmények miatt:

a)[84] nemzetközi gazdasági tilalom megszegése (Btk. 261/A. §), visszaélés haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetőleg kettős felhasználású termékkel [Btk. 263/B. § (1) bekezdés c) pont], engedély nélküli külkereskedelmi tevékenység (Btk. 298. §), visszaélés jövedékkel (Btk. 311. §), jövedéki orgazdaság (Btk. 311/A. §), jövedékkel visszaélés elősegítése (Btk. 311/B. §), csempészet (Btk. 312. §),

b)[85] áru hamis megjelölése (Btk. 296. §), fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyag ötvözetére elkövetett lopás (Btk. 316. §), fémkereskedelmi engedélyköteles anyagra vagy fémkereskedelmi engedélyköteles anyag ötvözetére elkövetett orgazdaság (Btk. 326. §), bitorlás (Btk. 329. §), szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértése (Btk. 329/A. §), szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok védelmét biztosító műszaki intézkedés kijátszása (Btk. 329/B. §), jogkezelési adat meghamisítása (Btk. 329/C. §) és iparjogvédelmi jogok megsértése (Btk. 329/D. §), ha azt a Vám- és Pénzügyőrség észleli, vagy a feljelentést a Vám- és Pénzügyőrségnél teszik meg,

c)[86] jogosulatlan gazdasági előny megszerzése (Btk. 288. §), a számvitel rendjének megsértése (Btk. 289. §), csődbűncselekmény (Btk. 290. §), adócsalás (Btk. 310. §), munkáltatással összefüggésben elkövetett adócsalás (Btk. 310/A. §), az Európai Közösségek pénzügyi érdekeinek megsértése (Btk. 314. §), a csalás, ha adóra, járulékra vagy költségvetési támogatásra követik el (Btk. 318. §), az orgazdaság, ha csempészett nem közösségi árura követik el (Btk. 326. §), pénzmosás (Btk. 303. §, Btk. 303/A. §), a pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása (Btk. 303/B. §),

d) az a)–c) pontokban meghatározott bűncselekményekkel összefüggésben elkövetett közokirat-hamisítás (Btk. 274. §), magánokirat-hamisítás (Btk. 276. §), egyedi azonosító jel meghamisítása (Btk. 277/A. §) és bélyeghamisítás (Btk. 307. §),

e) az ország területére behozatallal, az ország területéről kivitellel, valamint az ország területén átvitellel elkövetett visszaélés kábítószerrel (Btk. 282–282/C. §) és a visszaélés kábítószer előállításához használt anyaggal (Btk. 283/A. §), ha a bűncselekményt a Vám- és Pénzügyőrség észleli, vagy a feljelentést a Vám- és Pénzügyőrségnél teszik meg.

(3)[87]

(4)[88] Külföldön lévő magyar kereskedelmi hajón, illetőleg polgári légi járművön magyar állampolgár vagy – a Btk. 3. §-ának (2) bekezdésében, illetve 4. §-ában meghatározott esetben – bárki által elkövetett bűncselekmény miatt a hajó, illetőleg a légi jármű parancsnoka jogosult a nyomozó hatóságra vonatkozó rendelkezések alkalmazására.

(5)[89] A nyomozó hatóságok a legfőbb ügyész engedélyével a külön törvényben meghatározott feltételek esetén az Európai Unió tagállamainak nyomozó hatóságai, továbbá az Európai Rendőrségi Hivatal (EUROPOL)

---

82 A 35. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 16. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

83 A 36. § (2) bekezdése a 2003. évi II. törvény 31. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

84 A 36. § (2) bekezdés a) pontja a 2007. évi XXVII. törvény 38. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

85 A 36. § (2) bekezdés b) pontja a 2009. évi LXI. törvény 16. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. január 1-jétől.

86 A 36. § (2) bekezdés c) pontja a 2007. évi CXXVI. törvény 414. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

87 A 36. § (3) bekezdését a 2007. évi XC. törvény 21. § (1) bekezdés k) pontja hatályon kívül helyezte.

88 A 36. § eredeti (4) bekezdése a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba. A 36. § (5) bekezdése számozása a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés b) pontja alapján (4) bekezdésre módosult.

89 A 36. § (5) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 5. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

részvételével egy ügyre vagy ügyek meghatározott csoportjaira közös nyomozó csoportot alakíthatnak, illetőleg abban részt vehetnek.

A nyomozó hatóság hatásköre és illetékessége

37. § (1) A nyomozó hatóságok hatáskörét és illetékességét külön jogszabály határozza meg.[90]

(2)[91] A 36. § (1)–(3) bekezdése szerinti nyomozó hatóságok között felmerült hatásköri összeütközés esetén, valamint, ha a rendőrség, a Vám- és Pénzügyőrség[92] hatáskörébe tartozó bűncselekménnyel halmazatban olyan bűncselekmény is megvalósult, amelynek nyomozására e nyomozó hatóság hatásköre nem terjed ki, és az eljárás elkülönítése nem célszerű, az eljáró nyomozó hatóságot az illetékes ügyész jelöli ki. Eljáró nyomozó hatóságként az ügyész olyan nyomozó hatóságot is kijelölhet, amelynek hatásköre a 36. § (2)–(3) bekezdése alapján a bűncselekmény nyomozására egyébként nem terjed ki.

(3)[93] A nyomozó hatóságok a vezetőik megállapodása alapján az ügyész jóváhagyásával egy ügyre vagy ügyek meghatározott csoportjaira közös nyomozó csoportot hozhatnak létre.

A nyomozó hatóság tagjának kizárása

38. § (1) A büntető ügyben a nyomozó hatóság tagjaként nem járhat el,

a) aki az ügyben mint bíró járt el, valamint az ügyben eljárt vagy eljáró bíró hozzátartozója,

b) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél vagy azok képviselőjeként vesz, vagy vett részt, valamint ezek hozzátartozója,

c) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő vesz, vagy vett részt,

d) akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.

(2) A perújítás során elrendelt nyomozásból a nyomozó hatóságnak az alapügyben eljárt tagja is ki van zárva.

(3) Nem kizárási ok, ha a nyomozó hatóság tagja a szolgálati feladata teljesítése során tudomására jutott bűncselekmény miatt tett feljelentést.

(4) Nem járhat el az ügyben az a nyomozó hatóság, amelynek vezetőjével szemben a 38. § (1) bekezdésében szabályozott kizárási ok merül fel. Ha a kizárási ok az országos hatáskörű nyomozó hatóság vezetőjével szemben merül fel, a nyomozást az ügyészség végzi.

39. § (1) Ha a nyomozó hatóság tagja a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig az ügyben eljárhat, de kényszerintézkedést nem alkalmazhat.

(2) A nyomozó hatóság tagjának kizárásáról a nyomozó hatóság vezetője, az utóbbi kizárásáról a felettes nyomozó hatóság vezetője határoz. Az országos hatáskörű nyomozó hatóság vezetőjének kizárásáról az illetékes ügyész határoz.

40. §[94] A nyomozó hatóság tagjának kizárására egyebekben a 32. § (1)–(4) bekezdését és 33. §-át kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy rendbírság kiszabására az ügyész jogosult.

41. § A nyomozó hatóság tagjának kizárására vonatkozó szabályok irányadók a jegyzőkönyvvezető kizárására is.

V. Fejezet
A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYEK

42. §[95] A büntetőeljárásban – a II–IV. Fejezetben felsoroltakon kívül – a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél, az egyéb érdekeltek, és ezek képviselői, valamint a segítők vesznek részt.

---

90 Lásd a Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről szóló 3/2008. (I. 16.) IRM rendeletet és a pénzügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 17/2003. (VII. 1.) PM-IM együttes rendeletet.

91 A 37. § (2) bekezdése a 2003. évi II. törvény 32. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

92 A 37. § (2) bekezdésében a „ vagy a Határőrség" szövegrészt a 2007. évi XC. törvény 21. § (1) bekezdés k) pontja hatályon kívül helyezte.

93 A 37. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 23. §-ának (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

94 A 40. § a 2002. évi I. törvény 24. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

95 A 42. § a 2003. évi II. törvény 33. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

A terhelt

43. § (1) A terhelt az, akivel szemben büntetőeljárást folytatnak. A terhelt a nyomozás során gyanúsított, a bírósági eljárásban vádlott, a büntetés jogerős kiszabása, illetve a megrovás, próbára bocsátás vagy javítóintézeti nevelés jogerős alkalmazása után elítélt.

(2) A terhelt jogosult arra, hogy

a) a gyanúsítást, a vád tárgyát, illetőleg ezek változását közöljék vele,

b) – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás során az őt érintő iratokba betekintsen,

c) megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre,

d) a védelmére szolgáló tényeket az eljárás bármely szakaszában előadja, indítványokat és észrevételeket tegyen,

e) jogorvoslattal éljen,

f) a büntetőeljárási jogairól és kötelességeiről a bíróságtól, az ügyésztől és a nyomozó hatóságtól felvilágosítást kapjon.

(3)[96] A fogva lévő terhelt jogosult arra, hogy

a) a védőjével, és ha külföldi állampolgár, az államának konzuli képviselőjével a kapcsolatot felvegye, vele írásban és szóban ellenőrzés nélkül érintkezzék,

b)[97] a hozzátartozójával vagy – az első fokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig az ügyész, azt követően a bíróság rendelkezése alapján – más személlyel szóban, személyesen felügyelet mellett, írásban ellenőrzés mellett érintkezzék. A hozzátartozóval való érintkezés kizárólag a büntetőeljárás eredményessége érdekében korlátozható vagy tiltható meg.

(4) A (2) bekezdés c) pont szerinti jogosultság szem előtt tartása mellett a terhelt számára úgy kell biztosítani a felkészülés lehetőségét, hogy az ne járjon az eljárás folytatására nézve aránytalan nehézséggel.

(5)[98] A Magyar Köztársaság területén élő terhelt köteles a lakóhelyének, illetve a tartózkodási helyének címét, és annak megváltozását az elköltözés után három munkanapon belül annál a bíróságnál, ügyésznél, illetőleg nyomozó hatóságnál bejelenteni, amelyik vele szemben büntetőeljárást folytat. Ennek elmulasztása esetén – ha ehhez e törvény más jogkövetkezményt nem fűz – a terhelt rendbírsággal sújtható, és az okozott költség megfizetésére kötelezhető. Erre a terheltet a nyomozás során az első kihallgatásakor, a bírósági eljárásban a vádirat kézbesítésekor figyelmeztetni kell.[99]

(6) Ha e törvény a terhelt hozzátartozójának (örökösének) indítványtételi jogot biztosít, a hozzátartozó (örökös) jogaira a terhelt jogai megfelelően irányadóak. Ha a terhelt olyan egyházi személy volt, aki azon egyház szabályai szerint, amelyhez életében tartozott, egyházi rend vagy fogadalom okából házasságot nem köthetett, halála után – hozzátartozó (örökös) hiányában – az egyenesági rokon jogai illetik meg a volt egyháza szerinti egyházi elöljáróját.

A védő

44. §[100] (1)[101] Védőként meghatalmazás vagy kirendelés alapján ügyvéd, illetőleg külön törvényben foglalt feltételek esetén európai közösségi jogász járhat el.

(2) A terhelt érdekében több védő is eljárhat. Több védő részére adott meghatalmazás esetén egy eljárási cselekményen vagy jognyilatkozat megtételekor a terhelt érdekében – ha a meghatalmazásból más nem következik – az eljáró meghatalmazott védők bármelyike eljárhat.

(3) A terhelt érdekében több védő jár el, közülük a hivatalos iratokat – ideértve az idézést és az értesítést is – a vezető védőnek kell kézbesíteni, jogorvoslati nyilatkozatra és perbeszéd tartására a vezető védő vagy az általa kijelölt védő jogosult. Vezető védőnek mindaddig, amíg a védők egybehangzóan mást nem jelölnek meg, az ügyben meghatalmazást elsőként benyújtó védőt kell tekinteni.

---

96 A 43. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 26. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

97 A 43. § (3) bekezdés b) pontja a 2006. évi LI. törvény 18. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

98 A 43. § (5)–(6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 26. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

99 A 43. § (5) bekezdésének utolsó mondatát a 2006. évi LI. törvény 18. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

100 A 44. § a 2002. évi I. törvény 27. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

101 A 44. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 19. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(4) Több terhelt érdekében ugyanaz a védő akkor járhat el, ha a terheltek érdekei nem ellentétesek.

(5)[102] Ügyvédjelölt védőként, ügyvéd mellett vagy ügyvéd helyetteseként a megyei bíróság, az ítélőtábla és a Legfelsőbb Bíróság nyilvános ülésén, illetőleg tárgyalásán nem járhat el.

45. § (1) Nem lehet védő

a) a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél és képviselőjük, valamint ezek hozzátartozója,

b) aki az ügyben mint bíró, ügyész vagy mint a nyomozó hatóság tagja járt el, valamint az ügyben eljárt vagy eljáró bírónak, ügyésznek vagy a nyomozó hatóság tagjának a hozzátartozója,

c) aki a terhelt érdekével ellentétes magatartást tanúsított, vagy akinek az érdeke a terheltével ellentétes,

d) aki az ügyben szakértőként, illetőleg szaktanácsadóként vesz vagy vett részt,

e)[103] aki az ügyben tanúként vesz vagy vett részt, kivéve, ha a 81. § (1) bekezdésének b) pontja alapján nem volt kihallgatható, illetve ha a 82. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a tanúvallomást megtagadta,

f)[104] aki az ügyben közvetítőként jár vagy járt el,

g)[105] aki az ügyben terheltként vesz részt.

(2) A tanú érdekében eljáró ügyvéd ezzel egyidejűleg nem lehet védő.

(3) A védő kizárásáról a bíróság határoz.

46. § A büntetőeljárásban védő részvétele kötelező, ha

a)[106] a bűncselekményre a törvény öt évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel,

b)[107] a terheltet fogva tartják,

c)[108] a terhelt süket, néma, vak vagy – a beszámítási képességére tekintet nélkül – kóros elmeállapotú,

[c)[109] a terhelt hallássérült, siketvak, vak, beszédképtelen vagy – a beszámítási képességére tekintet nélkül – kóros elmeállapotú,]

d) a terhelt a magyar nyelvet, illetőleg az eljárás nyelvét nem ismeri,

e) a terhelt egyéb okból nem képes személyesen védekezni,

f) e törvény erről külön rendelkezik.

47. § (1)[110] Védőt elsősorban a terhelt hatalmazhat meg. Meghatalmazást a terhelt törvényes képviselője vagy nagykorú hozzátartozója, külföldi állampolgár terhelt esetén hazája konzuli tisztviselője is adhat. A meghatalmazásról a terheltet értesíteni kell.

(2)[111] A meghatalmazást ahhoz a bírósághoz, ügyészhez, illetőleg nyomozó hatósághoz kell benyújtani, amely előtt a meghatalmazás időpontjában a büntetőeljárás folyamatban van. A meghatalmazott védő a meghatalmazás benyújtását követően gyakorolhatja eljárási jogait.

(3)[112] Ha a terhelt fogva van, a meghatalmazott védő személyéről és elérhetőségéről az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyik, haladéktalanul értesíti a fogvatartást végrehajtó intézetet.

(4) A terhelt a meghatalmazást mind az általa, mind a más által meghatalmazott védőtől megvonhatja.

48. § (1)[113] A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság védőt rendel ki, ha a védelem kötelező, és a terheltnek nincs meghatalmazott védője. A terheltet a kirendelést követően tájékoztatni kell a védő személyéről és elérhetőségéről. A 46. § b) pontja esetén a védőt legkésőbb a terhelt első kihallgatásáig ki kell rendelni.

---

102 A 44. § (5) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 19. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

103 A 45. § (1) bekezdés e) pontja a 2003. évi II. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

104 A 45. § (1) bekezdés f) pontját a 2007. évi CLXIII. törvény 10. § (1) bekezdése iktatta be, egyben az f) pont jelölését g) pontra módosította. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

105 A 45. § (1) bekezdésének g) – eredetileg f) – pontját a 2002. évi I. törvény 28. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

106 A 46. § a) pontját a 2006. évi LI. törvény 20. §-a iktatta be, egyben az addigi a)–e) pontok jelölését b)–f) pontokra módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

107 A 46. § b) – eredetileg a) – pontjából „az őrizetbe vételt kivéve," szövegrész a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba.

108 A 46. § c) – eredetileg b) – pontja a 2002. évi I. törvény 29. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

109 A 46. § c) pontja a 2009. évi CXXV. törvény 24. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

110 A 47. § (1) bekezdésének második mondata a 2002. évi I. törvény 30. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

111 A 47. § (2) bekezdését a 2002. évi I. törvény 30. §-ának (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

112 A 47. § (3) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 6. §-a iktatta be, egyben az eredeti (3) – korábban (2) – bekezdés számozását (4) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

113 A 48. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 21. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

A kirendelő határozatban a védőt tájékoztatni kell a terhelt fogva tartásának helyéről, valamint kihallgatásának tervezett helyéről és idejéről.

(2) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság akkor is védőt rendel ki, ha a védelem nem kötelező, de a terhelt védő kirendelését azért kéri, mert a jövedelmi viszonyai miatt nem tud a védelméről gondoskodni.

(3)[114] A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a 47. § (1) bekezdésében felsoroltak kérelmére vagy hivatalból védőt rendel ki, ha ezt a terhelt érdekében szükségesnek tartja.

(4)[115] Ha a terhelt, vagy más erre jogosult a terhelt védelméről meghatalmazás útján gondoskodik, a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a védő kirendelését visszavonja. A kirendelés a visszavonással hatályát veszti.

(5) A védő kirendelése ellen nincs helye jogorvoslatnak, de a terhelt – indokoltan – más védő kirendelését kérheti. A kérelemről az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság dönt, amely előtt az eljárás folyik.

(6) A kirendelt védő indokolt esetben kérheti a felmentését a kirendelés alól. A kérelem elfogadásáról az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság dönt, amely előtt az eljárás folyik.

(7)[116] Ha a védő a kirendelését követően helyettest vesz igénybe, a helyetteseként eljáró személyéről haladéktalanul tájékoztatja a terheltet, illetőleg azt a bíróságot, ügyészt vagy nyomozó hatóságot, amely előtt az eljárás folyik.

(8)[117] Ha a terhelt fogva van, a kirendelt védő személyéről és elérhetőségéről a kirendelő haladéktalanul értesíti a fogvatartást végrehajtó intézetet.

(9)[118] A kirendelt védő a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtt az idézésre, illetőleg az értesítésre történt megjelenéséért, az iratok tanulmányozásáért, valamint a fogva tartott terhelttel a fogva tartás helyén történő megbeszélésért díjazásra, továbbá költségtérítésre jogosult.[119]

49. § (1)[120] A kirendelés, illetőleg a meghatalmazás hatálya – ha a meghatalmazásból más nem tűnik ki – a büntetőeljárás jogerős befejezéséig tart, de kiterjed a perújításra, a felülvizsgálatra, valamint a különleges eljárásokra is.

(2)[121] A védő kirendelése – az (1) bekezdésben szabályozott eseten kívül – akkor is az eljáró bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határozata folytán veszti hatályát, ha a kirendelés törvényi oka megszűnt.

50. § (1) A védő köteles

a) a terhelttel a kapcsolatot késedelem nélkül felvenni,

b) a terhelt érdekében minden törvényes védekezési eszközt és módot kellő időben felhasználni,

c) a terheltet a védekezés törvényes eszközeiről felvilágosítani, a jogairól tájékoztatni,

d) a terheltet mentő, illetőleg a felelősségét enyhítő tények felderítését szorgalmazni.

(2)[122] A védő a védelem érdekében az ügyben tájékozódhat, a jogszabályokban biztosított lehetőségek és feltételek keretei között adatokat szerezhet be és gyűjthet.

(3) A terhelt jogait a védője külön is gyakorolhatja, kivéve azokat, amelyek értelemszerűen kizárólag a terheltet illetik.

A sértett

51. § (1) Sértett az, akinek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette.

(2) A sértett jogosult arra, hogy

a) – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás őt érintő irataiba betekintsen,

b) az eljárás bármely szakaszában indítványokat és észrevételeket tegyen,

---

114 A 48. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 31. § (1) bekezdése iktatta be, egyben az eredeti (3)–(6) bekezdés számozását (4)–(7) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

115 A 48. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 21. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

116 A 48. § (7) bekezdése a 2002. évi I. törvény 31. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

117 A 48. § (8) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

118 A 48. § (9) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 21. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

119 Lásd a pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségekről szóló 7/2002. (III. 30.) IM rendeletet.

120 A 49. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 21. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

121 A 49. § (2) bekezdését a 2002. évi I. törvény 32. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

122 Az 50. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 33. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

c) a büntetőeljárási jogairól és kötelességeiről a bíróságtól, az ügyésztől és a nyomozó hatóságtól felvilágosítást kapjon,

d) e törvényben meghatározott esetekben jogorvoslattal éljen.

(3)[123] Ha a sértett akár a büntetőeljárás megindítása előtt, akár azt követően meghalt, helyébe egyenesági rokona, házastársa, élettársa vagy törvényes képviselője léphet, és gyakorolhatja a (2) bekezdésben meghatározott jogokat. Ha a sértett olyan egyházi személy volt, aki azon egyház szabályai szerint, amelyhez életében tartozott, egyházi rend vagy fogadalom okából házasságot nem köthetett, halála után – hozzátartozó (örökös) hiányában – az egyenesági rokon jogai illetik meg a volt egyháza szerinti egyházi elöljáróját.

A magánvádló

52. § (1) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, könnyű testi sértés, magántitok megsértése, levéltitok megsértése, rágalmazás, becsületsértés és kegyeletsértés esetén a vádat mint magánvádló a sértett képviseli, feltéve, hogy az elkövető magánindítványra büntethető.

(2) A magánvádló halála esetén helyébe harminc napon belül a hozzátartozója léphet.

(3)[124] Kölcsönösen elkövetett könnyű testi sértés, rágalmazás és becsületsértés miatt az egyik fél feljelentésére megindított eljárásban – a cselekmények személyi és szoros tárgyi összefüggése esetén – e törvény rendelkezései szerint magánindítványt előterjesztő másik fél viszonvádlóként jár el. Ahol e törvény a magánvádlóról rendelkezik, ezen a viszonvádlót is érteni kell.

(4)[125] A becsületsértés és a rágalmazás közvádra üldözendő, ha hivatalos személy sérelmére hivatalos eljárása alatt, illetve emiatt, vagy hatóság sérelmére hivatali működésével összefüggésben követik el.

A pótmagánvádló

53. § (1)[126] A sértett az e törvényben meghatározott esetekben pótmagánvádlóként léphet fel, ha

a) az ügyész vagy a nyomozó hatóság a feljelentést elutasította, vagy a nyomozást megszüntette,

b) az ügyész a vádemelést részben mellőzte,

c) az ügyész a vádat elejtette,

d)[127] az ügyész a nyomozás eredményeként közvádra üldözendő bűncselekményt nem állapított meg, ezért nem emelt vádat, illetőleg a vád képviseletét – magánvádas eljárásban elrendelt nyomozás eredményeként – nem vette át,

e) az ügyész a tárgyaláson a vádat azért ejtette el, mert megítélése szerint a bűncselekmény nem közvádra üldözendő.

(2) A pótmagánvádló halála esetén helyébe – harminc napon belül – egyenesági rokona, házastársa, élettársa vagy törvényes képviselője léphet.

(3)[128] Nem természetes személy pótmagánvádló megszűnése esetén helyébe – a jogutódlás bekövetkeztétől számított harminc napon belül – a jogutódja léphet.

A magánfél

54. § (1) Magánfél az a sértett, aki a büntetőeljárásban polgári jogi igényt érvényesít.

(2) A magánfél a terhelttel szemben azt a polgári jogi igényt érvényesítheti, amely a vád tárgyává tett cselekmény következtében keletkezett.

(3) A polgári jogi igény egyéb törvényes úton való érvényesítését nem zárja ki, hogy a sértett magánfélként nem lépett fel.

---

123 Az 51. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

124 Az 52. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 35. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

125 Az 52. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

126 Az 53. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 36. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

127 Az 53. § (1) bekezdés d)–e) pontját a 2006. évi LI. törvény 23. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

128 Az 53. § (3) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 23. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(4)[129] A polgári jogi igényt – a Polgári perrendtartásban[130] meghatározott feltételek esetén – az ügyész is érvényesítheti.

(5)[131] A magánfél támogatója az 51. § (2) bekezdés a) pontjára figyelemmel jelen lehet azoknál az eljárási cselekményeknél, ahol a sértett magánfélként lehet jelen, és magánfélként tesz nyilatkozatot. A magánfél támogatója megismerheti azokat az iratokat, amelyek azon eljárási cselekmények elvégzése folytán keletkeztek, amelyen jelen lehetett.

(6) Ha a sértett meghalt, az örököse léphet fel magánfélként, az 51. §-ban szabályozott jogok azonban csak a polgári jogi igény érvényesítésével kapcsolatban illetik meg.

(7)[132] Ha a polgári jogi igény érvényesítésével kapcsolatos eljárási kérdésről e törvény nem rendelkezik, a polgári eljárás szabályait kell alkalmazni, feltéve, hogy azok e törvénnyel, illetőleg a büntetőeljárás jellegével nem ellentétesek. A terhelt a magánféllel szemben követelést nem érvényesíthet, beszámítási kifogással nem élhet. A terhelt és a magánfél között létrejött egyezséget a bíróság nem hagyhatja jóvá.

(8)[133] A polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása ellen nincs helye fellebbezésnek. A bíróság az ítéletnek a polgári jogi igényre vonatkozó részét nem nyilváníthatja előzetesen végrehajthatónak. Az első fokú eljárásban bejelentett polgári jogi igényt a másodfokú eljárásban kiterjeszteni, illetve összegét felemelni nem lehet.

Az egyéb érdekeltek

55. §[134] (1) Az, akinek a jogára vagy a jogos érdekére a büntetőeljárásban hozott határozat közvetlen hatással lehet, az őt érintő körben indítványokat és észrevételeket tehet, a határozat reá vonatkozó rendelkezése ellen jogorvoslattal élhet, és a tárgyaláson megjelenhet.

(2) Ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban elkobzásnak, illetőleg vagyonelkobzásnak van helye, annak az egyéb érdekeltnek a jogaira, aki az elkobozható, illetőleg az olyan dolog tulajdonosa, amelyre vagyonelkobzás rendelhető el, a sértett jogai [51. § (2) bek.] az irányadók.

(3) A (2) bekezdés esetében, ha a bíróság elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást rendelt el, az egyéb érdekelt az ítélet jogerőre emelkedését követően a tulajdonjogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti.

A képviselők

56. §[135] (1)[136] A sértett, a magánvádló és az egyéb érdekelt – ha e törvény nem ír elő személyes közreműködési kötelezettséget – a jogait a képviselője útján is gyakorolhatja. Képviselőként meghatalmazás alapján ügyvéd, nagykorú hozzátartozó, vagy külön törvényben erre feljogosított személy járhat el.

(2)[137] Ha a sértett, a magánvádló és az egyéb érdekelt kiskorú, a képviseletét törvényes képviselője látja el. Ha a korlátozottan cselekvőképes nagykorú sértettet, magánvádlót és egyéb érdekeltet bíróság a személyes ügyei vitelében vagy a bíróság, hatóság előtti eljárás jogának gyakorlásában korlátozta, jognyilatkozatot csak törvényes képviselője hozzájárulásával tehet; a törvényes képviselő önállóan akkor járhat el, ha erre őt bíróság feljogosította. Érdekellentét esetén a Polgári Törvénykönyv[138] rendelkezései az irányadók. Az e törvényben meghatározott esetben a képviseletre eseti gondnok is jogosult.

(3) Állami szervet és gazdálkodó szervezetet a képviseletre feljogosított dolgozója, illetőleg az ügyintézésre jogosult tagja vagy alkalmazottja is képviselhet.

[(3)[139] Jogi személyt a képviseletre jogosult tagja vagy tisztségviselője, állami vagy önkormányzati szervet és vállalkozást az ügyintézésre jogosult tagja vagy alkalmazottja is képviselhet.]

---

129 Az 54. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 37. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

130 Lásd a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényt.

131 Az 54. § (5) bekezdését a 2010. évi XV. törvény 23. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

132 Az 54. § (7) – eredetileg (6) – bekezdés utolsó mondatát a 2006. évi LI. törvény 24. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől

133 Az 54. § (8) bekezdését a 2002. évi I. törvény 37. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

134 Az 55. § eredeti szövegét a 2002. évi I. törvény 38. §-a (1) bekezdés jelölésre módosította, egyben beiktatta a (2)–(3) bekezdést. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

135 Az 56. § a 2002. évi I. törvény 39. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

136 Az 56. § (1) bekezdésének utolsó mondata a 2006. évi LI. törvény 25. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

137 Az 56. § (2) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 23. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

138 Lásd a Polgári Törvénykönyvről szóló 2009. évi CXX. törvényt.

139 Az 56. § (3) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 192. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

(4)[140] A pótmagánvádló ügyvédi képviselete kötelező, kivéve, ha a természetes személy pótmagánvádló jogi szakvizsgával rendelkezik. Nem természetes személy pótmagánvádló képviseletének ellátására a sértett ügyvezetésre vagy képviseletre feljogosított tagja vagy tisztségviselője, illetőleg a sértettel alkalmazotti jogviszonyban lévő személy is jogosult, feltéve, hogy jogi szakvizsgával rendelkezik.

(5)[141] A magánfél képviseletére – ha e törvény másként nem rendelkezik – a polgári eljárásjog szabályai az irányadók.

(6)[142] Nem lehet képviselő az, aki az ügyben közvetítőként járt vagy jár el, illetve aki közügyektől eltiltás hatálya alatt áll. A nem ügyvéd nagykorú hozzátartozónak a meghatalmazásához hatósági erkölcsi bizonyítványt kell csatolnia.

57. §[143] (1)[144] Ügyvédnek meghatalmazást a sértett – halála esetén az 51. § (3) bekezdésében meghatározottak –, a magánvádló, a pótmagánvádló, az egyéb érdekelt, illetőleg a felsoroltak nagykorú hozzátartozója, az 56. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben a törvényes képviselő, illetőleg a gyámhatóság, az 56. § (3) bekezdése esetében az állami szerv vagy gazdálkodó szervezet képviseletre feljogosított tagja vagy alkalmazottja adhat. A külön törvény alapján képviselet ellátására feljogosított személynek és a nagykorú hozzátartozónak meghatalmazást a sértett, a magánvádló és az egyéb érdekelt személyesen adhat.

[(1)[145] Ügyvédnek meghatalmazást a sértett – halála esetén az 51. § (3) bekezdésében meghatározottak –, a magánvádló, a pótmagánvádló, az egyéb érdekelt, illetőleg a felsoroltak nagykorú hozzátartozója, az 56. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben a törvényes képviselő, illetőleg a gyámhatóság, az 56. § (3) bekezdése esetében a jogi személy, illetve állami vagy önkormányzati szerv és vállalkozás képviseletre feljogosított tagja, tisztségviselője vagy alkalmazottja adhat. A külön törvény alapján képviselet ellátására feljogosított személynek és a nagykorú hozzátartozónak meghatalmazást a sértett, a magánvádló és az egyéb érdekelt személyesen adhat.]

(2) A meghatalmazást írásba kell foglalni, és azt a képviselő első eljárási cselekménye előtt kell benyújtani. Ha a képviselő a meghatalmazás benyújtását elmulasztja, ennek pótlására egy alkalommal, legfeljebb nyolc napos határidő kitűzésével fel lehet hívni. Ez a határidő a magánindítvány határidejének lejártát követő időre is átnyúlhat.

(3) [146] A sértett, magánvádló, magánfél vagy egyéb érdekelt kérelmére – ha annak a jogi segítségnyújtásról szóló törvényben foglalt feltételei fennállnak – a törvényben meghatározott szervezet engedélyezi a pártfogó ügyvédi képviseletet. Ha a bíróság észleli, hogy a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezésének feltételei a felsoroltak valamelyikénél fennállnak, e személyt tájékoztatja arról, hogy pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezését kérheti, ha pedig az ügyész a Polgári perrendtartásban meghatározottak szerint perindításra jogosult, erre az ügyész figyelmét felhívhatja.

58. § (1) Ha a bűncselekménynek több sértettje van, maguk közül kijelölhetik a sértetti jogokat gyakorló természetes, illetőleg jogi személyt.

(2) Ha a pótmagánvád vagy a magánvád emelésére, illetőleg képviseletére többen jogosultak, a megegyezésüktől függ, hogy melyikük jár el. Ha erről megállapodás nem jött létre, a bíróság jelöli ki közülük a képviselőt.

(3)[147] Az eljárásban a sértett képviselőjeként, ha pedig a bűncselekménynek több sértettje van, vagy egyének pontosan meg nem határozható, nagyobb létszámú csoportja tekintendő sértettnek, a sértettek képviselőjeként a közhasznú szervezetekről szóló törvény[148] hatálya alá tartozó olyan közhasznú szervezet is eljárhat, amelyet sértettek vagy sértettek egyes csoportjainak érdekképviseletére hoztak létre.

---

140 Az 56. § (4) bekezdésének utolsó mondatát a 2006. évi LI. törvény 25. §-ának (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

141 Az 56. § (5) bekezdése a 2007. évi CLXIII. törvény 10. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

142 Az 56. § (6) bekezdése a 2007. évi CLXIII. törvény 10. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

143 Az 57. § a 2002. évi I. törvény 40. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

144 Az 57. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 26. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

145 Az 57. § (1) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 192. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

146 Az 57. § (3) bekezdése a 2003. évi LXXX. törvény 82. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

147 Az 58. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 41. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

148 Lásd a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvényt.

A segítők[149]

59. § A segítők az e törvényben meghatározott tevékenységet fejthetnek ki a terhelt, a tanú és az e törvényben meghatározott más személyek érdekében.

VI. Fejezet
AZ ELJÁRÁSI CSELEKMÉNYEKRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

I. Cím
A BÍRÓSÁG, AZ ÜGYÉSZ ÉS A NYOMOZÓ HATÓSÁG ELJÁRÁSI CSELEKMÉNYEINEK ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

60. § (1)[150] Az eljárási cselekmények végzésekor az emberi méltóságot, az érintettek személyiségi jogait és a kegyeleti jogot tiszteletben kell tartani, és biztosítani kell, hogy a magánéletre vonatkozó adatok szükségtelenül ne kerüljenek nyilvánosságra.

(2) Ha e törvény a kényszerintézkedések alkalmazása esetén az érintett személy alkotmányos jogainak korlátozását megengedi, az ilyen cselekmény elrendelésének az egyéb feltételek megléte mellett is csak akkor van helye, ha az eljárás célja kisebb korlátozással járó más cselekménnyel nem biztosítható.

61. §[151] A közigazgatási hatóságok a hatáskörükbe tartozó módon kötelesek a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság által foganatosított eljárási cselekményeknél közreműködni.

62. § A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság az eljárási cselekmény elvégzése előtt a cselekménnyel érintett személyt a jogairól tájékoztatja, és a kötelezettségeire figyelmezteti.

63. § (1) Az eljárásban részt vevő személyek személyes adatainak megismerésére és kezelésére a bíróság, az ügyész, a nyomozó hatóság, a szakértő, valamint a bíróság vagy az ügyész által megkeresett hatóság az e törvényben meghatározott feladatainak teljesítése érdekében jogosult. A terhelt bűnügyi nyilvántartás céljára szolgáló személyes adatainak körét és a személyes adatok kezelésének szabályait külön törvény[152] állapítja meg.

(2) A büntetőeljárásban részt vevő személy személyes adatait a szükséges mértékig kell jegyzőkönyvben rögzíteni.

(3) A büntetőeljárás során rögzített személyes adatok – ha e törvény kivételt nem tesz – nem törölhetők.

(4)[153] A büntetőeljárás során rögzített személyes adatok – személyazonosításra alkalmatlan módon – statisztikai célra felhasználhatók.

Intézkedés a bűnözés megelőzésére és más eljárás kezdeményezésére[154]

63/A. § (1)[155] A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság a bűncselekmény elkövetését közvetlenül lehetővé tevő, a büntetőeljárás során megállapított okokról és körülményekről a további bűncselekmények megelőzése végett, ha ez szükséges, haladéktalanul, de legkésőbb az eljárása befejezésekor tájékoztatja a bűnözés megelőzésére illetékes állami vagy önkormányzati szervet.

(2) Ha a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság az eljárása során olyan tényt állapít meg, vagy körülményt észlel, amely miatt hivatalból további bírósági, adóigazgatási vagy más közigazgatási eljárás, illetőleg más eljárás kezdeményezésének vagy lefolytatásának van helye, e célból az eljárás kezdeményezésére, illetve lefolytatására jogosult szervet tájékoztatja.

---

149 Az 59. §-t és az alcímét a 2003. évi II. törvény 36. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

150 A 60. § (1) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 27. §-a iktatta be, egyben az addigi 60. § rendelkezése a (2) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

151 A 61. § a 2006. évi LI. törvény 28. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

152 Lásd a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvényt.

153 A 63. § (4) bekezdését a 2007. évi CLXII. törvény 16. §-a iktatta be. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

154 A 63/A. §-t és alcímét a 2006. évi LI. törvény 29. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

155 A 63/A. § (1)–(2) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

(3) A tájékoztatás tartalmazza az eljárás kezdeményezéséhez, illetve lefolytatásához szükséges történeti tényállást, valamint a terheltnek és a tanúnak a büntetőeljárás során kezelt személyes adatait, feltéve, hogy azok az adattovábbítás címzettje által is kezelhetők.

(4) A (3) bekezdés alapján a sértett személyes adatai akkor továbbíthatók, ha az eljárás során őt tanúként kihallgatták, vagy a tanúvallomás megtételének elmaradására nem a 81. § (1) bekezdésének a) vagy b) pontjában, illetve (2) bekezdésében meghatározott akadály miatt került sor.

(5) Az (1), illetve (2) bekezdés szerinti intézkedés ellen nincs helye jogorvoslatnak.

II. Cím
ÁLTALÁNOS ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

A határidők

64. § (1) Az egyes eljárási cselekmények teljesítésére nyitva álló időtartamot (határidő), illetve azt az időtartamot, amelynek két eljárási cselekmény között el kell telnie (időköz), a törvény határozza meg, és a határidőt a törvény alapján a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság állapítja meg. A határidőt órákban, napokban, hónapokban vagy években kell megállapítani.

(2) Az órákban megállapított határidőbe minden megkezdett óra egész órának számít. A napokban megállapított határidőbe nem számít be az a nap, amelyre a határidő kezdetére okot adó körülmény esik (kezdőnap). A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon végződik, amelynek száma a kezdőnapnak megfelel, ha pedig a hónapban nincs ilyen nap, a hónap utolsó napján.

(3) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.

(4) A bírósághoz, az ügyészhez, illetőleg a nyomozó hatósághoz intézett beadványnak és az előttük teljesíthető eljárási cselekménynek a határideje a hivatali munkaidő végével jár le. Nem számít a határidő elmulasztásának, ha a beadványt a határidő utolsó napján postára adták.

(5) Az eljárási cselekmény elvégzésére meghatározott időpont a határnap. A határnapot a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság állapítja meg.

Soron kívüli eljárás[156]

64/A. § A büntetőeljárást soron kívül kell lefolytatni

a) a kiskorú sértett sérelmére elkövetett, az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmény (Btk. XII. Fejezet I. Cím) vagy a házasság, a család, az ifjúság és a nemi erkölcs elleni bűncselekmény (Btk. XIV. Fejezet) miatt,

b) az a) pontban meghatározottakon kívül más, személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt, ha a kiskorú sértett érdeke a büntetőeljárás mielőbbi befejezését indokolja, így különösen akkor, ha a sértett testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését a bűncselekmény jelentősen veszélyeztette, illetve ha a terhelt az eljárás lefolytatásakor is ellátja a sértett nevelését, felügyeletét vagy gondozását, vagy egyébként is a sértett környezetében él.

Az igazolás

65. § (1) Ha a terhelt, a védő, a sértett, a magánvádló, a magánfél, a pótmagánvádló, a tanú vagy a szakértő, továbbá a bírósági eljárásban az ügyész határidőt vagy határnapot, illetőleg a jogorvoslatra jogosult határidőt önhibáján kívül mulasztott – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – igazolásnak van helye.

(2) Az igazolási kérelmet az elmulasztott határidő utolsó napjától, illetőleg a határnaptól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni. Ha a mulasztás később jutott a mulasztó tudomására, vagy az akadály később szűnt meg, az igazolási kérelem határideje a tudomásszerzéssel, illetőleg az akadály megszűnésével kezdődik. Hat hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni.

---

156 A 64/A. §-t és alcímét a 2004. évi CXXXII. törvény 1. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

(3) Az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás vétlenségét valószínűsítik. Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt az elmulasztott cselekményt is pótolni kell.

(4) Az igazolási kérelmet méltányosan kell elbírálni.

(5) Az igazolási kérelemnek az eljárás folytatására, illetőleg a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya. Ha az igazolási kérelem valószínűsíti a mulasztó vétlenségét, illetve azt, hogy az elmulasztott cselekmény pótlása megtörtént vagy megtörténik, az eljárási cselekmény vagy a határozat végrehajtása felfüggeszthető.

66. § (1) Az igazolási kérelemről a határidőt, illetve a határnapot megállapító bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határoz. Jogorvoslati határidő elmulasztása esetén a jogorvoslat elbírálására jogosult határoz az igazolási kérelemről.

(2) Az igazolási kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

a) az igazolást e törvény kizárja,

b) a kérelem elkésett,

c) határidő elmulasztása esetén az igazolást kérő az elmulasztott cselekményt – a kérelem előterjesztésével együtt – nem pótolta, holott az lehetséges volt.

(3)[157] Ha a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság az igazolási kérelemnek helyt ad, az igazolást kérő által pótolt cselekményt olyannak kell tekinteni, mintha azt az elmulasztott határidőn belül teljesítette volna, az elmulasztott határnapon végzett eljárási cselekményt pedig a szükséges keretben meg kell ismételni. A megismétlés eredményéhez képest a korábbi eljárási cselekmény, illetőleg határozat hatályában tartásáról vagy teljes, illetőleg részleges hatályon kívül helyezéséről is határozni kell.

(4) Az igazolási kérelemnek helyt adó határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

(5)[158] A külön törvény szerinti közvetítői eljárás során előterjesztett és elutasított igazolási kérelemről a vádemelést megelőzően az ügyész, azt követően a bíróság az (1)–(4) bekezdés értelemszerű alkalmazásával határoz.

Az idézés és az értesítés

67. § (1)[159] Ha e törvény kivételt nem tesz, a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, illetőleg azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi. Akit megidéztek, köteles az őt megidéző bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság előtt megjelenni.

(2)[160] Az idézés és az értesítés írásban, illetőleg más alkalmas módon vagy eszközzel – különösen távbeszélő, telefax, számítógép útján – vagy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtti személyes megjelenés alkalmával szóban történik. Az idézésnek, illetőleg értesítésnek tartalmaznia kell

a) a megidézettnek hol, mikor, milyen minőségben kell megjelennie,

b) az értesített hol, mikor, milyen minőségben jelenhet meg,

c) az idézés, illetőleg az értesítés alapjául szolgáló eljárási cselekmény várható időtartamát (órákban),

d) a távolmaradás következményeire való figyelmeztetést,

e) a vádirat benyújtása után a vádlott nevét és az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény megjelölését.

(3) Sajtóhirdetményben tehető közzé az értesítés, ha ezt az érdekeltek rendkívül nagy száma indokolttá teszi.[161]

(4) Minden esetben közölni kell, hogy az érintettet melyik bíróság, ügyészség, illetőleg nyomozó hatóság idézi, illetőleg értesíti; az idézés, illetve az értesítés tényét az ügy irataiban rögzíteni kell.

(5)[162] A megidézett felhívható arra, hogy az ügyre vonatkozó iratain kívül a bizonyításnál felhasználható feljegyzéseit vagy egyéb tárgyait hozza magával.

(6) Az írásbeli idézést vagy értesítést zárt iratban kell megküldeni. Sajtóhirdetményben az értesítettek neve nem közölhető.

---

157 A 66. § (3) bekezdés utolsó mondata a 2006. évi LI. törvény 30. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

158 A 66. § (5) bekezdését a 2006. évi CXXIII. törvény 21. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

159 A 67. § (1) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 42. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

160 A 67. § (2)–(3) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 9. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

161 Lásd a büntetőeljárásban alkalmazható sajtóhirdetmény útján történő értesítés szabályairól szóló 8/2003. (IV. 24.) IM–BM–PM együttes rendeletet.

162 A 67. § (5) bekezdése a 2002. évi I. törvény 42. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

[67/A. §[163] (1) A bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság és a védő egymással az írásbeli kapcsolatot a külön jogszabályok szerint meghatározott központi rendszer útján tartja.

(2) A bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság és a jogi képviselő vagy a képviselőként eljáró ügyvéd egymással az írásbeli kapcsolatot a külön jogszabályok szerint meghatározott központi rendszer útján tartja.]

68. § (1) Katonát [Btk. 122. § (1) bek.] rendszerint az elöljárója útján kell idézni, illetőleg értesíteni. Az idézés, illetőleg az értesítés az elöljáró egyidejű értesítése mellett közvetlenül is történhet, ha a megidézettnek, illetőleg az értesítettnek az idézés, illetve az értesítés küldőjének a székhelyén nincs elöljárója, és a késedelem az eljárási cselekmény elvégzését veszélyeztetné.

(2) A kiskorú idézéséről a gondozóját azzal a felhívással kell értesíteni, hogy a megjelenéséről gondoskodjék. Ha a kiskorú a tizennegyedik életévét nem töltötte be, a gondozója útján kell idézni, illetve értesíteni. A kiskorú idézését és értesítését a törvényes képviselőjével is közölni kell.

Az idézéssel szembeni mulasztás következményei

69. § (1)[164] Ha a terhelt, a védő, a tanú vagy a szakértő idézés ellenére nem jelenik meg, és ezt előzetesen, mihelyt az akadály a tudomására jut, haladéktalanul, vagy ha ez már nem lehetséges, az akadály megszűnése után nyomban, alapos okkal nem igazolja, illetőleg az eljárási cselekményről engedély nélkül távozik,

a) a terhelt elővezetése rendelhető el,

b) a tanú elővezetése rendelhető el, vagy rendbírsággal sújtható,

c) a védő és a szakértő rendbírsággal sújtható.

(2)[165] Ha a terhelt, a védő, a tanú vagy a szakértő önhibájából olyan állapotban jelenik meg, hogy nem hallgatható ki, illetőleg az eljárási kötelezettségeit nem képes teljesíteni, a következő kihallgatására, illetve eljárási kötelezettségének teljesítése érdekében a terhelt elővezetése rendelhető el, a tanú rendbírsággal sújtható vagy elővezetése rendelhető el, a védő és a szakértő rendbírsággal sújtható. Az okozott költség megtérítésére a felsoroltakat kötelezni kell.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a terheltet, a védőt, a tanút és a szakértőt a meg nem jelenésével, illetőleg az eltávozásával okozott költség megtérítésére határozattal kell kötelezni.

(4) A 68. § (1) bekezdése szerint idézett katona mulasztása esetén az (1)–(3) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

(5) Ha a 68. § (2) bekezdése szerint idézett kiskorú nem jelenik meg, és gondozója nem igazolja, hogy a kiskorú meg nem jelenésében vétlen, a gondozó rendbírsággal sújtható, és a meg nem jelenéssel okozott költség megtérítésére határozattal kötelezhető.

(6) Ha az ügyész a bíróság értesítésében megjelölt időben és helyen olyan eljárási cselekményen nem jelenik meg, amelyen részvétele kötelező, erről a bíróság a felettes ügyészt tájékoztatja.

(7) Az idézéssel szembeni mulasztás következményei akkor alkalmazhatók, ha az idézés a 67–68. § rendelkezéseinek, kézbesítése pedig az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltaknak, illetőleg az egyéb előírásoknak megfelel.

(8)[166] Ha a tanú, illetve a szakértő idézése külföldről történik, és az idézett nem tesz eleget az idézésnek, vele szemben az (1)–(5) bekezdés szerinti jogkövetkezmények nem alkalmazhatók.

A kézbesítés

70. § (1) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság hivatalos iratának az érintett személy részére átadása (kézbesítés) történhet

a) személyesen,

b) posta útján,[167]

c) hirdetményi úton,

---

163 A 67/A. §-t a 2009. évi LXXXIII. törvény 10. §-a iktatta be. Hatályos: 2012. január 1-jétől.

164 A 69. § (1) bekezdés felvezető szövege a 2002. évi I. törvény 43. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

165 A 69. § (2)–(3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 43. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

166 A 69. § (8) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 11. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

167 Lásd a a postai szolgáltatások ellátásáról és minőségi követelményeiről szóló 79/2004. (IV. 19.) Korm. rendeletet.

d) a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság kézbesítője útján,

e) nemzetközi jogsegély[168] keretében.

[f)[169] külön jogszabályok szerint.[170]]

(2) A címzett az iratot az azt küldőnél is átveheti.

(3)[171] Ha a sértettnek vagy az egyéb érdekeltnek kézbesítési megbízottja van, a részükre szóló iratot – az idézés kivételével – a megbízottnak kell kézbesíteni.

(4)[172] A kézbesítés szabályszerű, ha a hivatalos iratot a címzett vagy helyette a külön jogszabály szerint átvételre jogosult más személy átvette. A hivatalos iratot szabályszerűen kézbesítettnek kell tekinteni, ha az irat átvételét, illetőleg a kézbesítési bizonyítvány (tértivevény) aláírását megtagadják.

(5) Az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt részére a hivatalos iratot hirdetményi úton kell kézbesíteni. Hirdetményi kézbesítés esetén a hirdetmény tartalmazza, hogy a címzett az iratot melyik bíróságnál, ügyészségnél, illetőleg nyomozó hatóságnál veheti át.

(6)[173] A hirdetményt tizenöt napra ki kell függeszteni az azt küldő bíróság, ügyészség, illetőleg nyomozó hatóság, valamint – ha ilyen van – a címzett utolsó ismert belföldi lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti helyi önkormányzat hirdetőtáblájára. Az iratot a hirdetménynek a bíróságnál, az ügyészségnél, illetőleg a nyomozó hatóságnál történt kifüggesztésétől számított tizenötödik napon kell kézbesítettnek tekinteni.

(7) A kézbesítési bizonyítvánnyal (tértivevénnyel) feladott hivatalos iratot a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot nem vette át.

(8) A katonának [Btk. 122. § (1) bek.] kézbesítendő iratot az elöljárója útján kell kézbesíteni. A kézbesítés az elöljáró egyidejű értesítése mellett közvetlenül is történhet, ha a katonának az iratot küldő bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság székhelyén nincs elöljárója, és a késedelmes kézbesítés az eljárás sikerét vagy a katona jogát, illetőleg méltányolható érdekét sértené. Ha a katona szolgálati viszonya a büntetőeljárás alatt megszűnik, a kézbesítésre az általános szabályok az irányadók.

(9) Ha a címzett fogva van, a neki kézbesítendő iratot – idézés és értesítés esetén az intézetnek szóló, az előállításra vonatkozó megkereséssel egyidejűleg – a fogvatartást végrehajtó intézet parancsnoka útján kell kézbesíteni.

70/A. §[174] (1) A 70. § (7) bekezdésében meghatározott kézbesítési vélelem megdöntése iránt a címzett terjeszthet elő kérelmet, ha

a) a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével történt, vagy

b) a hivatalos iratot nem az a) pontban meghatározott okból, önhibáján kívül nem vette át.

(2) A kérelemben elő kell adni azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják, vagy az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben a címzett részéről az önhiba hiányát valószínűsítik.

(3) A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelemről az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határoz, amelynek eljárása során a kézbesítés történt. A kérelem előterjesztésére és elbírálására a mulasztás igazolására vonatkozó rendelkezéseket (65. és 66. §) kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a kérelem előterjesztésével együtt nem kell pótolni az elmulasztott cselekményt.

(4) Ha a kézbesítési vélelem megdöntése iránt a terhelt, a védő, a magánvádló vagy a pótmagánvádló terjeszt elő kérelmet, és a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság a kérelemnek helyt ad, a vélelmezett kézbesítéshez fűződő jogkövetkezmények hatálytalanok, és a kézbesítést, illetve a már megtett intézkedéseket, eljárási cselekményeket a szükséges mértékben meg kell ismételni. A megismétlés eredményéhez képest a korábbi

---

168 Lásd a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvényt, a nemzetközi vonatkozású ügyek intézéséről szóló 8001/2001. (IK. 4.) IM tájékoztatót és az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvényt.

169 A 70. § (1) bekezdés f) pontját a 2009. évi LXXXIII. törvény 12. §-a iktatta be. Hatályos: 2012. január 1-jétől.

170 Lásd az elektronikus közszolgáltatásról szóló 2009. évi LX. törvényt és a hivatalos iratok elektronikus kézbesítéséről és az elektronikus tértivevényről szóló 2009. évi LII. törvényt.

171 A 70. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 32. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

172 A 70. § (4)–(5) bekezdése a 2002. évi I. törvény 44. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől. A 70. § (4) bekezdés második mondata a 2004. évi CXXXII. törvény 2. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

173 A 70. § (6)–(9) bekezdését a 2002. évi I. törvény 44. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

174 A 70/A. §-t a 2004. évi CXXXII. törvény 3. §-a iktatta be, egyben a korábbi 70/A. § jelölését 70/B. §-ra, 70/B. § jelölését 70/C. §-ra módosította. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

eljárási cselekmények hatályban tartásáról vagy teljes, illetőleg részleges hatályon kívül helyezéséről is határozni kell.

(5) A (4) bekezdésben fel nem sorolt címzett által benyújtott kérelem esetében, ha a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság a kérelemnek helyt ad, a címzett vonatkozásában érvényesülő, a kézbesítéshez fűződő jogkövetkezmények nem alkalmazhatók, és a kézbesítést meg kell ismételni.

Másolat készítése az eljárás során keletkezett iratról[175]

70/B. § (1) Az eljárás során keletkezett iratról – ideértve a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban részt vevő személyek által benyújtott, valamint csatolt iratot is – az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyamatban van, a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére a (2)–(7) bekezdés szerint legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül másolatot ad ki.[176]

(2) A nyomozás befejezéséig a gyanúsított, a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, a sértett és képviselője másolatot kaphat a szakvéleményről, valamint az olyan nyomozási cselekményről készült iratról, amelyeknél jelenlétüket e törvény lehetővé teszi; az egyéb iratról pedig akkor, ha ez a nyomozás érdekeit nem sérti. A sértett a nyomozás során keletkezett más iratokról a tanúkénti kihallgatását követően kaphat másolatot.

(3) A feljelentő részére – ha nem a (2) bekezdésben felsoroltak valamelyike – csak a feljelentésről adható másolat.

(4) Ha a terheltnek a 179. § (1) bekezdése szerinti kihallgatására, a védő kirendelésére, illetőleg meghatalmazására az irat keletkezését követően került sor, a (2) bekezdés szerinti iratról másolat kiadására a terhelt az első kihallgatására történő idézés kézbesítésétől, a védő a kirendelésről szóló határozat kézbesítésétől, illetőleg a meghatalmazás benyújtásától fogva jogosult.

(5) A nyomozás befejezését követően

a) a terhelt, a védő és a fiatalkorú törvényes képviselője másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyeknek a megismerésére a 193. § (1) bekezdése alapján jogosult,

b) a sértett és képviselője másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyeknek a megismerésére a 229. § (2) bekezdése alapján jogosult.

(6)[177] A bírósági eljárásban a vádlott, a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél és a felsoroltak képviselője részére – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a másolat kiadása csak a 60. § (1) bekezdésére figyelemmel korlátozható.

(7)[178] Az egyéb érdekelt és képviselője részére az iratokból az őt érintő körben adható másolat. A tanú részére a vallomását tartalmazó jegyzőkönyvről, illetőleg jegyzőkönyv-részről adható másolat. A terhelt, a tanú és az e törvényben meghatározott más személyek érdekében eljáró segítő másolatot kaphat a nyomozás azon iratairól, amelyekről e törvény szerint másolatot kaphat az, akinek érdekében a segítő eljár.

(8) A másolat kiadása ellen nincs helye jogorvoslatnak. A kiadás megtagadása miatt külön jogorvoslatnak van helye.

(9) Az ügy irataiban fel kell jegyezni, hogy mely iratról, kinek a részére, hány példányban készült másolat.

(10)[179] Az eljárás jogerős befejezését követően az első fokon eljárt bíróság, a nyomozás megszüntetését követően az ügyész, illetve a nyomozó hatóság, az eljárás megszüntetését vagy a vádemelés részbeni mellőzését követően az ügyész a büntetőeljárásban részt vevő személyek kérelmére – a (6)–(8) bekezdésben meghatározottak szerint – legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül az eljárás során keletkezett iratról másolatot ad ki.

---

175 Az alcímet és – eredetileg a 70/A. §-t – a 70/B. §-t a 2002. évi I. törvény 45. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

176 Lásd a a büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adásáról szóló 10/2003. (V. 6.) IM–BM–PM együttes rendeletet.

177 A 70/B. § (6) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 33. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

178 A 70/B. § (7) bekezdés harmadik mondatát a 2007. évi XXVII. törvény 39. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

179 A 70/B. § (10) bekezdését a 2009. évi CXXXVI. törvény 17. §-a iktatta be. Hatályos: 2010. január 13-ától.

A minősített adat megismerése[180]

70/C. § (1) A büntetőeljárás során a terhelt, a védő, a törvényes képviselő, a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél, az egyéb érdekelt, valamint a sértett, a magánvádló, a pótmagánvádló, a magánfél és az egyéb érdekelt képviselője jogosult megismerni azt a minősített adatot[181], amit olyan irat tartalmaz, amelyet e törvény szerint megtekinthet.

(2) A minősített adat védelméről[182] szóló törvényben[183] meghatározott minősítő, illetve minősített adatot kezelő[184] szerv biztosítja, hogy az (1) bekezdésben felsoroltak a büntetőeljárás során általuk megismerhető minősített adatot[185] akkor is megismerhessék, ha a megismerés külön jogszabályban meghatározott feltételei a felsoroltaknál nem állnak fenn. Ebben az esetben az eljáró bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság az érintetteket figyelmezteti, hogy a minősített adatot[186] kötelesek megtartani, a figyelmeztetés kiterjed a minősített adattal visszaélés büntetőjogi[187] következményeire is. A figyelmeztetést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) A minősített adatot[188] tartalmazó irat kézbesítésére a 70. § rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) minősített adatot[189] tartalmazó irat a minősített adat[190] védelméről szóló jogszabályban[191] foglaltak megtartásával, csak a bíróságnál, az ügyészségnél, illetőleg a nyomozó hatóságnál kézbesíthető,

b) a minősített adat[192] védelméről szóló jogszabályban foglaltak megtartásának feltételeiről a címzettet nyilatkoztatni kell; ha a címzett kijelenti, hogy e feltételeknek nem felel meg, vagy nem tesz nyilatkozatot, a címzett az ilyen adatot tartalmazó iratot a bíróság, az ügyészség, illetőleg a nyomozó hatóság titkos ügykezelésre fenntartott helyiségéből nem viheti ki, részére minősített adatot[193] nem tartalmazó kivonatot kell kézbesíteni. Arról, hogy a kivonat nem tartalmaz minősített adatot,[194] a minősítőt nyilatkoztatni kell,

c) ha a címzett olyan nyilatkozatot tesz, hogy a minősített adat[195] védelméről szóló jogszabályban foglalt feltételeknek megfelel, a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a címzett részére minősített adatot[196] tartalmazó iratot kézbesít,

d) az a)–b) pontban írt korlátozás a biztonsági[197] szabályzattal rendelkező szervezetre nem terjed ki.

(4) A (3) bekezdés c) pontja esetén a kézbesítés előtt a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság ellenőrzi, hogy a címzett nyilatkozata a valóságnak megfelel-e. A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság ennek megállapítására a minősített adat[198] védelméről szóló jogszabályban meghatározott biztonsági vezetőt[199] is megkeresheti.

---

180 A 70/C. § alcíme a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

181 A 70/C. § (1) bekezdésében az „a minősített adatot" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

182 A 70/C. § (2) bekezdésében az „A minősített adat védelméről" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

183 Lásd az államtitokról és a szolgálati titokról szóló 1995. évi LXV. törvényt.

184 A 70/C. § (2) bekezdésében a „minősített adatot kezelő" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

185 A 70/C. § (2) bekezdésében a „minősített adatot" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

186 A 70/C. § (2) bekezdésében az „a minősített adatot kezelő" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

187 A 70/C. § (2) bekezdésében az „a minősített adattal visszaélés büntetőjogi" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

188 A 70/C. § (3) bekezdés felvezető szövegében az „A minősített adatot" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

189 A 70/C. § (3) bekezdés a) pontjában a „minősített adatot" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

190 A 70/C. § (3) bekezdés a) pontjában az „a minősített adat" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

191 Lásd a minősített adat kezelésének rendjéről szóló 79/1995. (VI. 30.) Korm. rendeletet.

192 A 70/C. § (3) bekezdés b) pontjában az „a minősített adat" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

193 A 70/C. § (3) bekezdés b) pontjában a „minősített adatot" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

194 A 70/C. § (3) bekezdés b) pontjában a „minősített adatot" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

195 A 70/C. § (3) bekezdés c) pontjában az „a minősített adat" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

196 A 70/C. § (3) bekezdés c) pontjában a „minősített adatot" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

197 A 70/C. § (3) bekezdés d) pontjában a „biztonsági" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

198 A 70/C. § (4) bekezdésében az „a minősített adat szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

199 A 70/C. § (4) bekezdésében a „biztonsági vezetőt" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

(5) A minősített adatot[200] tartalmazó irat másolására és a másolat kezelésére a következő rendelkezéseket kell alkalmazni:

a) ha az (1) bekezdésben felsoroltaknál a minősített adat[201] védelméről szóló jogszabályban foglaltak megtartása nem biztosított, a jogosult részére a minősített adatot[202] tartalmazó iratról másolatot kell készíteni, de a másolatot a jogosult a bíróság, az ügyészség, illetőleg a nyomozó hatóság titkos ügykezelésre fenntartott helyiségéből nem viheti ki,

b) a másolatot az eljárást folytató bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság őrzi, de biztosítani kell, hogy a másolatot a jogosult a hivatali munkaidőben korlátozás nélkül tanulmányozhassa, és a bíróság hivatalos helyiségében az ügyben tartott tárgyalás idejére a másolat a jogosult rendelkezésére álljon.

70/D. §[203] (1) Az eljárás jogerős befejezését követően, a nyomozás vagy az eljárás megszüntetését, a vádemelés részbeni mellőzését követően az államtitkot, szolgálati titkot tartalmazó irat megismerésére a 70/C. § (1) bekezdése az irányadó.

(2) Az eljárás jogerős befejezését követően az első fokon eljárt bíróság, a nyomozás megszüntetését követően az ügyész, illetve a nyomozó hatóság, az eljárás megszüntetését vagy a vádemelés részbeni mellőzését követően az ügyész a 70/C. § (2) bekezdése szerint jár el.

(3) Az eljárás jogerős befejezését, a nyomozás megszüntetését, az eljárás megszüntetését vagy a vádemelés részbeni mellőzését követően az államtitkot, a szolgálati titkot tartalmazó irat másolására és a másolat kezelésére a 70/C. § (5) bekezdés a) pontja az irányadó. A másolatot az eljárás jogerős befejezését követően az elsőfokú bíróság, a nyomozás vagy az eljárás megszüntetését, a vádemelés részbeni mellőzését követően az ügyész, illetve a nyomozó hatóság őrzi, de biztosítani kell, hogy a másolatot a jogosult a hivatali munkaidőben, korlátozás nélkül tanulmányozhassa.

Megkeresések

71. § (1)[204] A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztestületet, gazdálkodó szervezetet, alapítványt, közalapítványt és társadalmi szervezetet kereshet meg tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása végett, és ennek a teljesítésére legalább nyolc, legfeljebb harminc napos határidőt állapíthat meg. A rejtjelezett[205] vagy más módon megismerhetetlenné tett adatot a megkeresett köteles az átadás vagy a közlés előtt eredeti állapotába visszaállítani, illetőleg a megkereső számára az adat tartalmát megismerhetővé tenni. Az (1) és a (2) bekezdés alapján megkeresett szerv köteles az adatszolgáltatást – amely magában foglalja különösen az adat feldolgozását, írásban vagy elektronikus úton való rögzítését és továbbítását is – térítésmentesen teljesíteni.[206] A megkeresett a megállapított határidő alatt – ha törvény másképp nem rendelkezik – köteles a megkeresést teljesíteni, vagy a teljesítés akadályát közölni.

[(1)[207] A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztestületet, vállalkozást, alapítványt, közalapítványt és társadalmi szervezetet kereshet meg tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása végett, és ennek a teljesítésére legalább nyolc, legfeljebb harminc napos határidőt állapíthat meg. A rejtjelezett vagy más módon megismerhetetlenné tett adatot a megkeresett köteles az átadás vagy a közlés előtt eredeti állapotába visszaállítani, illetőleg a megkereső számára az adat tartalmát megismerhetővé tenni. Az (1) és a (2) bekezdés alapján megkeresett szerv köteles az adatszolgáltatást – amely magában foglalja különösen az adat feldolgozását, írásban vagy elektronikus úton való rögzítését és továbbítását is – térítésmentesen teljesíteni. A megkeresett

---

200 A 70/C. § (5) bekezdés felvezető szövegében az „A minősített adatot” szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

201 A 70/C. § (5) bekezdés a) pontjában az „a minősített adat” szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

202 A 70/C. § (5) bekezdés a) pontjában az „a minősített adatot” szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

203 A 70/D. §-t a 2009. évi CXXXVI. törvény 18. §-a iktatta be. Hatályos: 2010. január 13-ától.

204 A 71. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 47. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

205 Lásd a rejtjeltevékenységről szóló 43/1994. (III. 29.) Korm. rendeletet.

206 A 71. § (1) bekezdés harmadik mondata a 2006. évi LI. törvény 34. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

207 A 71. § (1) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 192. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

a megállapított határidő alatt – ha törvény másképp nem rendelkezik – köteles a megkeresést teljesíteni, vagy a teljesítés akadályát közölni.]

(2) A bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság helyi önkormányzatot és más hatóságot iratok rendelkezésre bocsátása végett is megkereshet.

(3) Ha a megkeresés személyes adatok közlésére vonatkozik, az csak annyi és olyan személyes adatra vonatkozhat, amely a megkeresés céljának megvalósításához elengedhetetlenül szükséges. A megkeresésben az adatkezelés pontos célját és a kért adatok körét meg kell jelölni.[208]

(4) Ha a megkeresés eredményeként olyan személyes adat jut a megkereső tudomására, amely a megkeresés céljával nem függ össze, az adatot törölni kell.

(5) Ha a (4) bekezdésben meghatározott személyes adat az irat eredeti példányában található, a megkeresés céljával összefüggő személyes adatról kivonatot kell készíteni, és ezzel egyidejűleg az eredeti iratot a megkeresettnek vissza kell küldeni.

(6)[209] Ha a megkeresett szerv a megkeresést a megállapított határidőn belül nem teljesíti, vagy a megkeresés teljesítését jogosulatlanul megtagadja, rendbírsággal sújtható. A teljesítés jogosulatlan megtagadása esetén – a rendbírság kiszabása mellett, ha a törvényi feltételek fennállnak – az e törvényben meghatározott kényszerintézkedés is elrendelhető.

(7) Ha a megkeresett szerv a megkeresést azért nem teljesíti, mert azt törvény kizárja,[210] a megkeresett birtokában lévő adat megszerzése érdekében a megkeresettet érintően további eljárási cselekmény nem végezhető.

(8)[211] Ha a beutazás és a tartózkodás külön törvény[212] szerinti feltételei egyébként nem állnak fenn, az ügyész és a bíróság indítványozhatja az idegenrendészeti hatóságnál, hogy engedélyezze annak a külföldinek és reá tekintettel hozzátartozójának a beutazását, illetve belföldi tartózkodását, akinek a vallomása olyan bizonyítékot tartalmazhat, amely előreláthatólag másként nem pótolható.

Az iratok kezelése[213]

71/A. § (1) Az ügy iratait a keletkezésük, illetőleg a bírósághoz, az ügyészhez, illetve a nyomozó hatósághoz érkezésük sorrendjében számozással kell ellátni. A nyomozás során ettől a rendelkezéstől eltérő iratkezelési szabályok állapíthatók meg.[214]

(2) Az ügy iratait össze kell fűzni, és az összefűzés helyén a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság bélyegzőjével el kell látni. Ha az ügy irataihoz csatolt mellékletet nem lehet az iratokhoz fűzni, annak megőrzéséről és azonosíthatóságáról más módon kell gondoskodni.

(3) Ha az irat elveszett vagy megsemmisült, erről a tudomásszerzést, vagy a megállapítást követő munkanap végéig jelentést kell tenni a bíróság elnökének, az ügyészség vezetőjének, illetőleg a nyomozó hatóság vezetőjének és az illetékes ügyésznek. A bíróság elnöke, az ügyészség, illetőleg a nyomozó hatóság vezetője rendelkezik az elveszett vagy megsemmisült irat felkutatásáról vagy pótlásáról. Ennek keretében az eljárásban részt vett személyek meghallgathatók, és kiadmányok, iratmásolatok szerezhetők be.

(4) Az ügy iratainak pótlása mellőzhető, ha az elveszett vagy megsemmisült irat alapján hozott határozat az eljárást befejezte. Ebben az esetben csak a határozat hiteles kiadmányát (másolatát) kell beszerezni.

---

208 Lásd a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvényt.

209 A 71. § (6)–(7) bekezdését a 2002. évi I. törvény 47. §-ának (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

210 Lásd pl. a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvényt.

211 A 71. § (8) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 40. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. július 1-jétől.

212 Lásd a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvényt és a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvényt.

213 A 71/A. §-t és alcímét a 2003. évi II. törvény 37. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

214 Az iratkezelés részletes szabályaira lásd a nyomozó hatóságok kapcsán a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM–IM együttes rendeletet, a büntetőeljárás nyomozási szakaszában a sajtónak adandó tájékoztatásról szóló 26/2003. (VI. 26.) BM–IM együttes rendeletet, a pénzügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 17/2003. (VII. 1.) PM–IM együttes rendeletet, illetve a 604. § (4) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott rendeleteket. Az ügyészségi iratkezelés kapcsán lásd az ügyészi szervezet iratkezelési szabályzatának bevezetéséről szóló 6/1998. (ÜK. 1999/1.) LÜ utasítást, a bírósági iratkezelés kapcsán a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendeletet, valamint a bíróságok egységes iratkezeléséről szóló 4/2002. OIT szabályzatot.

71/B. §[215] (1) Bíróság, ügyészség, közjegyző, bírósági végrehajtó, pártfogó felügyelő, jogi segítő, nyomozó hatóság vagy közigazgatási hatóság megkeresésére – törvényben meghatározott feladataik ellátásához szükséges mértékben és időtartamban – a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság a büntetőügy iratait vagy annak hiteles másolatát megküldi, illetve azokba betekintést engedélyez.

(2) Törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel, illetőleg az Európai Közösségek jogi aktusával létrehozott szerv megkeresésére – a szerv nemzetközi szerződésben vagy az Európai Közösségek kötelező jogi aktusában meghatározott feladatainak ellátásához szükséges mértékben és időtartamban – a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság a büntetőügyről – indokolt esetben az érintettek személyes adatainak közlésével – felvilágosítást ad, a büntetőügy irataiba betekintést engedélyezhet, a büntetőügy iratairól hiteles másolatot ad át.

Az ügyek egyesítése és elkülönítése

72. § (1) Ha a büntető ügyben több terhelt van, velük szemben rendszerint egyazon eljárást kell folytatni. Ez a rendelkezés a bűnpártolóra és az orgazdára is kiterjed.

(2) Egyesíteni lehet azokat az ügyeket, amelyek együttes elbírálása az eljárás tárgyára vagy az eljárásban részt vevő személyekre tekintettel, illetve egyéb okból célszerű.

(3) Az ügyek egyesítését mellőzni kell, illetőleg az ügyeket el kell különíteni, ha a terheltek nagy száma vagy egyéb ok a felelősségnek ugyanabban az eljárásban történő elbírálását jelentősen nehezítené.

(4) Az elkülönített ügy iratait a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz, ügyészhez vagy nyomozó hatósághoz kell áttenni.

Intézkedés ismeretlen személy, ismeretlen helyen tartózkodó személy és ismeretlen helyen lévő tárgy felkutatására[216]

73. § (1) Az eljárásnak nem akadálya, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik. Ebben az esetben a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a terhelt tartózkodási helyének felkutatása iránt intézkedik; ennek során el lehet rendelni a lakóhelyének, illetőleg a tartózkodási helyének a megállapítását, a körözését, és az e törvényben meghatározott esetben elfogatóparancsot lehet kibocsátani.[217]

(2) A lakóhely, illetőleg a tartózkodási hely megállapítása iránt a személyi adat- és lakcímnyilvántartást[218] kell megkeresni. A körözést a külön törvényben[219] meghatározott szabályok szerint a rendőrség[220] végzi.

(3) Szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén, valamint az e törvényben meghatározott más esetekben a terhelt elfogása és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság elé állítása is elrendelhető (elfogatóparancs). Azt, aki ellen elfogatóparancsot bocsátottak ki, megtalálása esetén őrizetbe kell venni, és huszonnégy órán belül az elfogatóparancsot kibocsátó vagy az abban megjelölt más ügyész, illetve nyomozó hatóság, illetőleg hetvenkét órán belül az elfogatóparancsot kibocsátó vagy az abban megjelölt más bíróság elé kell állítani.

(4) Ha hatóság vagy hivatalos személy olyan terhelt lakóhelyéről, illetőleg tartózkodási helyéről szerez tudomást, akivel szemben az (1) és a (3) bekezdés szerinti intézkedést rendeltek el, köteles erről az elrendelő bíróságot, ügyészt, illetőleg nyomozó hatóságot értesíteni.

---

215 A 71/B. §-t a 2009. évi LXXXIII. törvény 13. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

216 A 73. § és alcíme a 2002. évi I. törvény 48. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

217 Lásd az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható ismeretlen személy tartózkodási helye felkutatásának, lakóhelye, illetőleg személyazonossága megállapításának és körözése elrendelésének részletes szabályairól szóló 1/2003. (III. 7.) IM rendeletet.

218 Lásd a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvényt.

219 Lásd a személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvényt, a Rendőrség és a Határőrség körözési tevékenységéről, a körözés során alkalmazható intézkedések végrehajtásáról, valamint a körözött személyek, tárgyak tartózkodási, illetve megtalálási helyének, illetőleg a személyek és holttestek személyazonosságának megállapítása esetén követendő eljárásról szóló 20/2001. (X. 11.) BM rendeletet és a körözési nyilvántartásból történő adatigénylésről és adatszolgáltatásról, valamint a nyilvános tárgykörözési adatok hozzáférhetővé tételéről szóló 21/2001. (X. 11.) BM rendeletet.

220 A 73. § (2) bekezdésben az „illetőleg – a reá irányadó törvény szerinti esetekben – a Határőrség" szövegrészt a 2007. évi XC. törvény 21. § (1) bekezdés k) pontja hatályon kívül helyezte.

(5) Az (1) és (3) bekezdésben meghatározott intézkedéseket vissza kell vonni, mihelyt az elrendelésük oka megszűnt. A visszavonásról az elrendelő haladéktalanul intézkedik. A nyomozó hatóság által elrendelt körözést az ügyész is visszavonhatja. Ha a körözés elrendelésének oka a bírósági eljárás során szűnik meg, a körözést a bíróság is visszavonhatja.

(6) Ha a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy lakóhelye, illetőleg tartózkodási helye vagy személyazonossága ismeretlen, lakóhelyének, illetőleg tartózkodási helyének vagy személyazonosságának megállapítása érdekében a körözését lehet elrendelni. A lakóhelyének, illetőleg a tartózkodási helyének megállapítása érdekében a bíróság vagy az ügyész annak a személynek a körözését is elrendelheti, akinek a tanúkénti kihallgatása a bírósági eljárásban szükséges. A körözést vissza kell vonni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

(7) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elrendelheti annak az ismeretlen helyen lévő tárgynak a körözését, amely a törvény értelmében lefoglalható, illetőleg, amelynek a lefoglalását vagy a zár alá vételét rendelték el. A tárgykörözést vissza kell vonni, ha elrendelésének oka megszűnt.

(8) Az e §-ban meghatározott intézkedéseket a bírósági eljárásban a tanács elnöke és – az elfogatóparancs kibocsátása kivételével – a bírósági titkár is jogosult megtenni.

(9)[221] A lakóhely, illetőleg tartózkodási hely megállapításának elrendelésére tett intézkedés, illetőleg a körözés elrendeléséről, valamint az elfogatóparancs kibocsátásáról szóló határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

73/A. §[222] (1) Európai elfogatóparancs, illetve a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény alapján nemzetközi elfogatóparancs kibocsátása esetén a 73. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(2) Ha a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a terhelt ellen elfogatóparancsot bocsátott ki, és tudomást szerez arról, hogy más eljárásban a terhelt ellen európai elfogatóparancsot, illetve a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény alapján nemzetközi elfogatóparancsot bocsátottak ki – ha annak a terhelt, illetve az elfogatóparanccsal érintett bűncselekmény tekintetében a törvényben meghatározott feltételei fennállnak –, európai elfogatóparancsot, illetve nemzetközi elfogatóparancsot is kibocsát, illetve ennek érdekében intézkedik.

A bűnügyi költség

74. § (1) Bűnügyi költség

a)[223] az a költség, amelyet az ügyben az eljárás megindításától a büntetés végrehajtásának befejezéséig, továbbá a rendkívüli jogorvoslati eljárás, valamint a különleges eljárások során az állam előlegezett,[224]

b) a terheltnek, a sértettnek, a magánfélnek, a pótmagánvádlónak és a magánvádlónak, a terhelt és a sértett törvényes képviselőjének az ügyben felmerült készkiadása, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte,

c) a kirendelt védőnek és a sértett, a magánfél, valamint a pótmagánvádló képviselőjének készkiadása és díja, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte.

(2)[225] Az (1) bekezdés a) pontjában említett költség különösen a tanú megjelenésével felmerült költség, a szakértő, illetőleg a szaktanácsadó részére megállapított munkadíj és költségtérítés, a lefoglalt dolog szállításával és megőrzésével felmerült költség, valamint a tolmács díja és költségtérítése.

(3) Ha a terhelt a jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán a bűnügyi költséget előreláthatóan nem tudja megfizetni, és ezt a külön jogszabályban meghatározott módon igazolta, a terhelt vagy védője kérelmére a bíróság, illetőleg az ügyész határoz arról, hogy a terhelt részére személyes költségmentességet engedélyez.[226] A személyes költségmentesség engedélyezése esetén

a) a terhelt kérelmére a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság védőt rendel ki [48. § (2) bek.],

b)[227]

---

221 A 73. § (9) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 35. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

222 A 73/A. §-t a 2007. évi CV. törvény 38. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. augusztus 10-étől.

223 A 74. § (1) bekezdésének a) pontja a 2002. évi I. törvény 49. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

224 Lásd a bűnügyi költségek előlegezéséről szóló 21/2003. (VI. 24.) IM–PM–BM együttes rendelet.

225 A 74. § (2)–(4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 49. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

226 Lásd a személyes költségmentesség alkalmazásáról a büntetőeljárásban szóló 9/2003. (V. 6.) IM–BM–PM együttes rendeletet.

227 A 74. § (3) bekezdés b) pontját a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

c)[228] a kirendelt védő díját és költségét az állam viseli.

(4) A személyes költségmentesség tárgyában hozott határozat, illetőleg az okozott költség viselésére kötelező határozatnak a költség viselésére vonatkozó rendelkezése elleni jogorvoslat halasztó hatályú.

(5)[229] Az elővezetéssel (162. §), valamint a terhelt elfogása és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság elé állításával [73. § (3) bek.] felmerült költség nem számolható el bűnügyi költségként, az ilyen eljárási cselekménnyel okozott költség megtérítésére külön jogszabály az irányadó.

III. Cím[230]
FELVILÁGOSÍTÁS-ADÁS ÉS A NYILVÁNOSSÁG TÁJÉKOZTATÁSA A BÜNTETŐELJÁRÁS SORÁN

74/A. § (1) A sajtó részére a nyomozás befejezéséig a nyomozó hatóság külön jogszabályban erre feljogosított tagja, valamint az ügyész; a vádemelésig az ügyész, illetőleg az általa megbízott személy; a bírósági eljárás során a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben erre feljogosított személy adhat felvilágosítást.[231]

(2) A bíróság nyilvános tárgyalásáról a sajtó jogosult tájékoztatást adni.

(3) Meg kell tagadni a sajtó számára a felvilágosítást, ha a minősített adat védelmét sértené[232], vagy egyébként az eljárás eredményes lefolytatását veszélyeztetné.

74/B. § (1) A bírósági tárgyalásról a nyilvánosság tájékoztatása érdekében hang- vagy képfelvételt a tanács elnöke engedélyével, a bírósági tárgyaláson jelenlévő személyről – a bíróság tagjain, a jegyzőkönyvvezetőn, az ügyészen és a védőn kívül – csak az érintett hozzájárulásával szabad készíteni. A tanács elnöke a tárgyalás folyamatosságának és zavartalanságának érdekében az engedélyt megtagadhatja, illetőleg azt a bírósági eljárás bármely szakaszában visszavonhatja.

(2) A zárt tárgyalásról, illetőleg a tárgyalásnak azon részéről, amelyről a bíróság a nyilvánosságot kizárta, a sajtó nem adhat tájékoztatást, és a sajtó részére felvilágosítás nem adható, kivéve, ha a nyilvánosság kizárására a 245. § (5) bekezdése alapján került sor.

(3) Ha törvény kivételt nem tesz, a folyamatban lévő vagy befejezett büntetőügy irataiba csak az e törvény által erre feljogosított személy tekinthet be.

(4) A (3) bekezdés szerinti irat a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló törvény[233] közlevéltári anyagban történő kutatásra vonatkozó szabályai szerint az ott írt védelmi idő letelte előtt is kutatható.

(5) A 74/A. §-ban meghatározott esetet kivéve az eljárásról felvilágosítás annak adható, akinek az eljárás lefolytatásához, illetőleg annak eredményéhez jogi érdeke fűződik. A vádirat benyújtásáig az ügyész, a bírósági eljárás során az eljáró bíróság elnöke – az ehhez fűződő jogi érdek igazolása után – engedélyezi az iratok megtekintését, illetőleg a szükséges felvilágosítás megadását.

(6)[234]

---

228 Az 74. § (3) bekezdés c) pontja a 2006. évi LI. törvény 36. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől

229 A 74. § (5) bekezdése a 2008. évi XCII. törvény 12. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. január 12-étől.

230 A VI. Fejezet III. Címét és a 74/A-74/B. §-t a 2003. évi II. törvény 38. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

231 Lásd a büntetőeljárás nyomozási szakaszában a sajtónak adandó tájékoztatásról szóló 26/2003. (VI. 26.) BM–IM együttes rendeletet, a Vám- és Pénzügyőrség által folytatott büntetőeljárás nyomozási szakaszában a sajtónak adandó tájékoztatásról szóló 30/2004. (VI. 9.) PM–IM együttes rendeletet, a 604. § (4) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján kiadott rendeleteket, és a sajtó számára adható tájékoztatás rendjéről szóló 9/2005. (ÜK. 5.) LÜ utasítást.

232 A 74/A. § (3) bekezdésében az „a minősített adat védelmét sértené" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

233 Lásd a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvényt.

234 A 74/B. § (6) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

VII. Fejezet
A BIZONYÍTÁS

I. Cím
A BIZONYÍTÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A bizonyítás tárgya

75. § (1)[235] A bizonyítás azokra a tényekre terjed ki, amelyek a büntető és a büntetőeljárási jogszabályok alkalmazásában jelentősek. A bizonyítás során a tényállás alapos és hiánytalan, a valóságnak megfelelő tisztázására kell törekedni, azonban, ha az ügyész nem indítványozza, a bíróság nem köteles a vádat alátámasztó bizonyítási eszközök beszerzésére és megvizsgálására.

(2) A bizonyítás a büntetőeljárás járulékos kérdéseinek – különösen a polgári jogi igénynek – elbírálásában jelentős tényekre is kiterjedhet.

(3) Nem kell bizonyítani azokat a tényeket, amelyek köztudomásúak, vagy amelyekről az eljáró bíróságnak, ügyésznek, illetőleg nyomozó hatóságnak hivatalos tudomása van.

(4)[236] Az eljárásban részt vevő személyek az e törvényben meghatározott esetekben és módon kötelesek és jogosultak a bizonyításban közreműködni.

A bizonyítás eszközei

76. § (1) A bizonyítás eszközei a tanúvallomás, a szakvélemény, a tárgyi bizonyítási eszköz, az okirat és a terhelt vallomása.

(2) A büntetőeljárásban fel lehet használni azokat az okiratokat és tárgyi bizonyítási eszközöket, amelyeket valamely hatóság – jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése során a hatáskörében eljárva – a büntetőeljárás megindítása előtt készített, illetőleg beszerzett.

A bizonyítás törvényessége

77. § (1) A bizonyítási eszközök felderítése, összegyűjtése, biztosítása és felhasználása során e törvény rendelkezései szerint kell eljárni. Jogszabály elrendelheti a bizonyítási cselekmények teljesítésének, a bizonyítási eszközök megvizsgálásának és rögzítésének, valamint a bizonyítási eljárások lefolytatásának meghatározott módját.

(2) A bizonyítási cselekmények végzésekor az emberi méltóságot, az érintettek személyiségi jogait és a kegyeleti jogot tiszteletben kell tartani, és biztosítani kell, hogy a magánéletre vonatkozó adatok szükségtelenül ne kerüljenek nyilvánosságra.

A bizonyítékok értékelése

78. § (1) A büntetőeljárásban szabadon felhasználható a törvényben meghatározott minden bizonyítási eszköz, és szabadon alkalmazható minden bizonyítási eljárás. A törvény azonban elrendelheti egyes bizonyítási eszközök igénybevételét.

(2) A bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje.

(3) A bíróság és az ügyész a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

(4) Nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett meg.

---

235 A 75. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 37. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

236 A 75. § (4) bekezdését a 2002. évi I. törvény 50. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

II. Cím
A TANÚVALLOMÁS

79. § (1) Tanúként az hallgatható ki, akinek bizonyítandó tényről tudomása lehet.

(2)[237] Akit tanúként megidéztek, ha e törvény kivételt nem tesz, köteles vallomást tenni.

(3)[238] A tanú kérelmére a megjelenésével felmerült költséget a külön jogszabályban meghatározott mértékben az eljáró bíróság, ügyész vagy nyomozó hatóság megállapítja, és megtéríti. Erre a tanút az idézésben, valamint a kihallgatásának befejezésekor figyelmeztetni kell.

80. §[239] A tanú érdekében meghatalmazott ügyvéd járhat el, ha a tanú a jogairól való felvilágosítás céljából ezt szükségesnek tartja. A tanút erről az idézésében tájékoztatni kell.

A tanú vallomástételének akadályai

81. § (1) Nem hallgatható ki tanúként

a) a lelkész, illetőleg az egyházi személy arról, amire a hivatásánál fogva titoktartási kötelezettsége áll fenn,

b) a védő arról, amiről mint védő szerzett tudomást, vagy amit a terhelttel védői minőségében közölt,

c) akitől a testi vagy szellemi állapota miatt nyilvánvalóan nem várható helyes vallomás,

d)[240] a hatósági tanú olyan tényekre, adatokra, körülményekre nézve, amelyre titoktartási kötelezettség terheli, és ez alól a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság nem mentette fel.

(2) Minősített adatról[241] nem hallgatható ki tanúként az, aki a titoktartási kötelezettség alól nem kapott felmentést.

(3)[242] A (2) bekezdésben meghatározott esetben a minősített adat védelméről[243] szóló törvényben meghatározott minősítő az ügyész, illetőleg a bíróság megkeresésére dönt a felmentés megadásáról vagy a titoktartási kötelezettség fenntartásáról. A felmentésre irányuló megkeresésben azonosításra alkalmas módon meg kell jelölni azokat a kérdéseket, amelyekre a felmentést kérik.

82. § (1) A tanúvallomást megtagadhatja

a) a terhelt hozzátartozója,

b)[244] az, aki a (4) bekezdés esetét kivéve magát vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben, akkor is, ha a tanúvallomást az a) pont alapján nem tagadta meg,

c) – a 81. § (2) bekezdésében foglalt titoktartási kötelezettség esetét ide nem értve – az, aki a foglalkozásánál vagy közmegbízatásánál fogva titoktartásra köteles, ha a tanúvallomással a titoktartási kötelezettségét megsértené, kivéve, ha ez alól a külön jogszabály szerint jogosult felmentette, vagy külön jogszabály szerint a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság megkeresésére a titoktartási kötelezettség alá eső adat továbbítása a felmentésre jogosult számára kötelező.

(2)[245] A tanút a kihallgatása elején a mentességi okokra és a jogaira figyelmeztetni kell. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz szó szerinti jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

(3) A megtagadás jogosságáról az eljáró bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határoz.

---

237 A 79. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 51. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

238 A 79. § (4) bekezdésének számozását 2002. évi I. törvény 308. § (2) bekezdése (3) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

239 A 80. § a 2002. évi I. törvény 52. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

240 A 81. § (1) bekezdés d) pontját a 2006. évi LI. törvény 38. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől

241 A 81. § (2) bekezdésében a „Minősített adatról" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

242 A 81. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 53. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

243 A 81. § (3) bekezdésében az „a minősített adat védelméről" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

244 A 82. § (1) bekezdésének b)–c) pontja a 2002. évi I. törvény 54. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

245 A 82. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 39. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(4)[246] A tanúvallomást az (1) bekezdés b) pontja alapján nem tagadhatja meg az, aki a kérdésre adott válasszal önmagát olyan bűncselekmény elkövetésével vádolná, amely miatt

a) vele szemben a feljelentést a 175. § (1) bekezdése alapján elutasították,

b) vele szemben a nyomozást a 190. § (1) bekezdésének f) pontja vagy a 192. § (1) bekezdése alapján megszüntették,

c) vele szemben a büntetőeljárást tevékeny megbánás miatt megszüntették [221/A. § (7) bek., 267. § (1) bek. l) pont, 332. § (1) bek. f) pont],

d) vele szemben a büntetőeljárást a 226. § (1)–(2) bekezdése vagy a 332. § (1) bekezdésének g) pontja alapján megszüntették, illetőleg

e) a Btk. Különös Része alapján a hatósággal történő együttműködése folytán nem büntethető.

(5)[247] A (4) bekezdés alapján tett tanúvallomásban közölt bűncselekmény miatt a nyomozás folytatása [191. § (2) bek.] nem rendelhető el, és a tanúvallomás nem tekinthető a perújítás szempontjából új bizonyítéknak [408. § (1) bek. a) pont].[248] Ezt a rendelkezést kell alkalmazni arra a tanúvallomás során feltárt bűncselekményre is, amely nem képezte a tanú ellen korábban folyamatban volt büntetőeljárás tárgyát, de a feljelentés elutasításának, a nyomozás, illetőleg az eljárás megszüntetésének a tanúvallomással feltárt bűncselekmény esetén is bármely okból helye lenne.

83. §[249] (1) A tanú vallomástételének akadályát figyelembe kell venni, ha az akár a bűncselekmény elkövetésekor állt fenn, akár a kihallgatáskor áll fenn. A 82. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti mentességi ok fennállása esetén a tanú a vallomástételt – a 82. § (4) bekezdésében meghatározott kivétellel – akkor is megtagadhatja, ha a kérdéses bűncselekmény elkövetését már jogerősen megállapították, vagy vele szemben az ügyész a vádemelést elhalasztotta.[250]

(2) A tanúnak a 81. § (1) bekezdése a) és b) pontjában meghatározott mentessége[251] az annak alapjául szolgáló viszony megszűnése után is fennmarad. Ebben az esetben a tanú a titoktartási kötelezettségének körébe tartozó bizonyítandó tényre nem hallgatható ki.

(3) Ha a tanú a 82. § (1) bekezdésének c) pontjában meghatározott titoktartási kötelezettség alól nem kapott felmentést, az a külön jogszabályban meghatározott ideig áll fenn.

84. §[252] A 83. § és a 85. § (3) bekezdése rendelkezéseinek megsértésével kihallgatott tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

A tanú kihallgatása

85. § (1) A tanúkat egyenként kell kihallgatni.

(2) A kihallgatás kezdetén meg kell kérdezni a tanútól a nevét, a születési idejét és helyét, anyja nevét, a lakóhelyének és tartózkodási helyének címét, a foglalkozását, a személyazonosító okmány számát, valamint azt, hogy a terhelttel vagy a sértettel rokoni viszonyban van-e, vagy hogy az ügyben más okból érdekelt vagy elfogult-e. Ezekre a kérdésekre a tanú akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástételt megtagadhatja.

(3)[253] A kihallgatás elején tisztázni kell, hogy nincs-e a tanú vallomástételének akadálya (81–82. §). Ha a tanú vallomástételének nincs akadálya, figyelmeztetni kell arra, hogy köteles a legjobb tudomása és lelkiismerete szerint az igazat vallani, továbbá arra, hogy a hamis tanúzást és a mentő körülmény elhallgatását a törvény szabadságvesztéssel rendeli büntetni. A figyelmeztetést, valamint a tanúnak a figyelmeztetésre adott válaszát szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz szó szerinti jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a tanú vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

---

246 A 82. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 39. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől

247 A 82. § (5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 54. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

248 A 82. § (5) bekezdésnek első mondata a 2007. évi XXVII. törvény 42. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

249 A 83. § a 2002. évi I. törvény 55. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

250 A 83. § (1) bekezdés utolsó mondatát a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

251 A 83. § (2) bekezdésében a „ha a titoktartási kötelezettség alól nem kapott felmentést" szövegrészt a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

252 A 84. § a 2006. évi LI. törvény 40. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

253 A 85. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 41. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(4) A tanú kihallgatásánál jelen lehet az érdekében eljáró ügyvéd, aki a tanúnak felvilágosítást adhat a jogairól, de más tevékenységet nem végezhet, és a vallomást nem befolyásolhatja. A kihallgatást követően az arról készült jegyzőkönyvet megtekintheti, és észrevételeit írásban vagy szóban előterjesztheti.

(5)[254] A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság engedélyezheti, hogy a tanú a szóbeli kihallgatását követően vagy helyette írásban tegyen vallomást. Ebben az esetben a tanú a vallomását saját kezűleg leírja és aláírja, az elektronikus okirat formájában elkészített vallomását minősített elektronikus aláírással látja el, vagy a tanúnak a más módon leírt vallomását bíró vagy közjegyző hitelesíti. Az írásbeli tanúvallomás megtétele nem zárja ki, hogy utóbb a tanút, ha ez szükséges, a kihallgatása céljából a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság megidézze.

(6) Ha a tanú szóbeli kihallgatás nélkül vagy a szóbeli kihallgatást követően írásban tesz vallomást, az írásbeli vallomásból ki kell tűnnie, hogy a tanú a vallomást a vallomástétel akadályainak (81. és 82. §), valamint a hamis tanúzás következményeinek ismeretében tette meg. Erre a tanút az írásbeli vallomás megtételének engedélyezésével egyidejűleg, a vallomástétel akadályainak és a hamis tanúzás következményeinek ismertetésével figyelmeztetni kell.

86. § (1) A tizennegyedik életévét meg nem haladott személyt csak akkor lehet tanúként kihallgatni, ha a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható. A kihallgatása esetén a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést mellőzni kell.

(2) Aki szellemi vagy egyéb állapota miatt korlátozottan képes megítélni a tanúvallomás megtagadásának jelentőségét, tanúként csak akkor hallgatható ki, ha vallomást kíván tenni, és a törvényes képviselője vagy a tanúként kihallgatandó által megjelölt hozzátartozó hozzájárul. A törvényes képviselő vagy a kihallgatandó által megjelölt hozzátartozó a tanú érdekében ügyvédet hatalmazhat meg.

(3)[255] A tizennyolcadik életévét meg nem haladott, valamint a (2) bekezdésben meghatározott tanú kihallgatásánál a tanú törvényes képviselője és gondozója jelen lehet.

(4)[256] Ha a tanú és a törvényes képviselő vagy a gondozó, illetőleg a tanú által megjelölt hozzátartozó között érdekellentét van, a (2) és (3) bekezdésben meghatározott jogokat a gyámhatóság gyakorolja.

87. § A tárgyalást megelőzően a tanú bíróság előtti kihallgatásának akkor van helye, ha

a) a tanú az életét közvetlenül veszélyeztető állapotban van,

b) megalapozottan feltételezhető, hogy a tanú tárgyaláson nem jelenhet meg.

88. § (1)[257] A kihallgatása során a tanú a hozzá intézett kérdésekre válaszol, de arra is módot kell neki adni, hogy a vallomását összefüggően előadja; ennek során – a tanú védelmére vonatkozó szabályok figyelembevételével – tisztázni kell azt is, hogy a tanú az általa elmondottakról miként szerzett tudomást. Ha a tanú vallomása eltér a korábbi vallomásától, ennek okát tisztázni kell. Az eljárás azonos szakaszában a tanú újabb kihallgatásánál a személyi adatokat – ha azok nem változtak – nem szükséges rögzíteni.

(2) A tanú kérelmére a vallomásának egyes részeit szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni.

89–92. §[258]

Kényszerintézkedés a tanúval szemben

93. § Ha a tanú a vallomástételt, illetőleg az eljárási cselekménynél való közreműködést a következményekre történt figyelmeztetés után jogosulatlanul megtagadja, rendbírsággal sújtható, és az okozott költség megfizetésére kötelezhető.

94. § Ha a tanú a mentességére hivatkozással tagadja meg a vallomástételt, az ennek helyt nem adó határozat elleni jogorvoslatnak halasztó hatálya van.

---

254 A 85. § (5)–(6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 56. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

255 A 86. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 42. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

256 A 86. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 42. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

257 A 88. § (1) bekezdés első mondata a 2002. évi I. törvény 57. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

258 A 89–92. §, valamint a 89. §-t és a 91. §-t megelőző alcím a 2002. évi I. törvény 308. § (2) bekezdése alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba.

III. Cím
A TANÚ VÉDELME

95. § A tanú életének és testi épségének vagy személyes szabadságának védelme, valamint annak érdekében, hogy a tanú a vallomástételi kötelezettségének eleget tegyen és a vallomását megfélemlítés nélkül tegye meg, a tanút az e törvényben meghatározottak szerint védelemben kell részesíteni.

A tanú személyi adatainak zárt kezelése

96. § (1)[259] A tanú, illetőleg az érdekében eljáró ügyvéd kérelmére vagy hivatalból elrendelhető, hogy a tanú személyi adatait [85. § (2) bek.] – a nevén kívül – az iratok között elkülönítve, zártan kezeljék. Kivételesen indokolt esetben a tanú nevének zárt kezelése is elrendelhető. Ezekben az esetekben a tanú zártan kezelt adatait csak az ügyben eljáró bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tekintheti meg.

(2)[260] Ha a tanú személyi adatainak zárt kezelését rendelték el, ettől kezdve

a) az eljárást folytató bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság biztosítja, hogy a tanú zártan kezelt adatai az eljárás egyéb adataiból ne váljanak megismerhetővé,

b) a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a tanú személyazonosságát az azonosításra alkalmas iratok megtekintésével állapítja meg,

c) a személyi adatok zártan kezelésének megszüntetésére csak a tanú beleegyezésével kerülhet sor.

(3)[261] A tanú személyi adatai zárt kezelésének elrendelésétől kezdve a büntetőeljárásban részt vevőknek a tanú személyi adatait tartalmazó iratról olyan másolat adható, amely a tanú személyi adatait nem tartalmazza.

Különösen védett tanú

97. § Különösen védetté nyilvánítható a tanú, ha

a) vallomása kiemelkedő súlyú ügy lényeges körülményeire vonatkozik,

b) a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható,

c)[262] a személye, a tartózkodási helye, valamint az, hogy az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tanúként kívánja kihallgatni, a terhelt és a védő előtt nem ismert,

d) személyének felfedése esetén a tanú vagy hozzátartozója élete, testi épsége vagy személyes szabadsága súlyos fenyegetésnek lenne kitéve.

A büntetőeljárásban részt vevők személyi védelme[263]

98. § (1) Különösen indokolt esetben az eljárást folytató bíróság tanácsának elnöke, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság kezdeményezheti, hogy a terhelt, a védő, a sértett, az egyéb érdekelt, a sértett és az egyéb érdekelt képviselője, továbbá a tanú, a szakértő, a szaktanácsadó, a tolmács, a hatósági tanú, illetve a felsoroltak valamelyikére tekintettel más személy a külön jogszabályban[264] meghatározott védelemben részesüljön.

(2) A kérelmet az eljárást folytató bíróságnál, ügyésznél, illetőleg nyomozó hatóságnál lehet előterjeszteni, a szóbeli kérelmet jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(3) A bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság és a büntetés-végrehajtási intézet állományába tartozó személy, illetve reájuk tekintettel más személy személyi védelmét a bíróság elnöke, az ügyészség, illetőleg a nyomozó hatóság vezetője és a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka kezdeményezheti.

(4) A személyi védelemre vonatkozó iratokat a büntetőügy iratai között kell kezelni. Az iratokat a kérelem és a kezdeményezés tárgyában hozott döntés kivételével zártan kell kezelni.

---

259 A 96. § (1) bekezdés első mondata a 2002. évi I. törvény 58. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

260 A 96. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 58. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

261 A 96. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 58. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

262 A 97. § c) pontja a 2002. évi I. törvény 59. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

263 A 98. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 60. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

264 Lásd a büntetőeljárásban részt vevők, valamint az eljárást folytató hatóság tagjai személyi védelme elrendelésének feltételeiről és végrehajtásának szabályairól szóló 34/1999. (II. 26.) Korm. rendeletet.

A tanúvédelmi programban részt vevő személyekre vonatkozó rendelkezések[265]

98/A. § A külön jogszabályban[266] meghatározott tanúvédelmi programban részt vevő terheltnek, sértettnek, és tanúnak e programban való részvétele a felsoroltak büntetőeljárási jogait és kötelezettségeit nem érinti, a programban részt vevő személy esetén e törvény rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) a programban részt vevő személyt a védelmet ellátó szerv útján kell idézni, illetőleg értesíteni, az ilyen személy részére kézbesítendő hivatalos iratot csak a védelmet ellátó szerv útján lehet kézbesíteni,

b) a programban részt vevő személy a büntetőeljárásban az eredeti személyazonosító adatait közli, a lakóhelyének, illetőleg a tartózkodási helyének közlése helyett a védelmet ellátó szerv címét jelöli meg,

c) a programban részt vevő személy személyes adatait tartalmazó iratokról másolat, illetve az ilyen személyre vonatkozó bármely felvilágosítás – ideértve a hivatalos szerveket is – csak annak adható, akinek a részére a védelmet ellátó szerv ezt engedélyezte,

d) a programban részt vevő személy megjelenésével, illetve közreműködésével felmerült költség nem számolható el bűnügyi költségként,

e) a tanú és a terhelt megtagadhatja a vallomást olyan adatra nézve, amelynek ismeretében az új személyazonosságára, az új lakóhelyére, illetőleg tartózkodási helyére lehet következtetni.

IV. Cím
A SZAKVÉLEMÉNY

A szakértő alkalmazása

99. § (1) Ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőt kell alkalmazni.

(2) Szakértő alkalmazása kötelező, ha

a)[267] a bizonyítandó tény, illetőleg az eldöntendő kérdés személy kóros elmeállapota,[268] illetőleg kábítószerfüggősége,

b) a bizonyítandó tény, illetőleg az eldöntendő kérdés kényszergyógykezelés[269] szükségessége,

c) a személyazonosítást biológiai vizsgálattal végzik,

d) elhalt személy kihantolására kerül sor.

(3)[270] Szakértőt a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság alkalmazhat.

100. § (1) A szakértő alkalmazása kirendeléssel történik. A szakértő kirendeléséről szóló határozatnak meg kell jelölnie

a) a szakértői vizsgálat tárgyát és azokat a kérdéseket, amelyekre a szakértőnek választ kell adnia,

b) a szakértő részére átadandó iratokat és tárgyakat, ha az átadás nem lehetséges, az iratok és a tárgyak megtekinthetésének helyét és idejét,

c) a szakvélemény előterjesztésének határidejét.

(2) Ha a szakvélemény elkészítéséhez sürgős részvizsgálatra van szükség, e vizsgálat kirendelő határozat nélkül, az ügyész vagy a nyomozó hatóság szóbeli rendelkezése alapján is elvégezhető.

101. § (1) Rendszerint egy szakértőt kell alkalmazni. Ha a vizsgálat jellege szükségessé teszi, több szakértő is kirendelhető. Ez úgy is történhet, hogy a kirendelés csak a szakértői csoport vezetőjét jelöli ki, és feljogosítja őt arra, hogy a többi szakértőt bevonja.

---

265 A 98/A. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 61. §-a iktatta be.

266 Lásd a büntetőeljárásban részt vevők, az igazságszolgáltatást segítők Védelmi Programjáról szóló 2001. évi LXXXV. törvényt.

267 A 99. § (2) bekezdés a) pontja a 2002. évi I. törvény 62. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

268 A 99. § (2) bekezdés a) pontjában az „alkohol-," szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

269 A 99. § (2) bekezdés b) pontjában a „vagy kényszergyógyítás" szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

270 Az 99. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 43. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(2) A halál oka és körülményei, valamint az elmeállapot vizsgálatánál két szakértőt kell alkalmazni. Jogszabály más esetben is kötelezővé teheti több szakértő alkalmazását.

A szakértő

102. §[271] (1)[272] A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a szakértői névjegyzékben[273] szereplő igazságügyi szakértőt, illetőleg szakvélemény adására feljogosított gazdasági társaságot (a továbbiakban: gazdasági társaság), szakértői intézményt, vagy külön jogszabályban meghatározott állami szervet, intézményt, szervezetet (a továbbiakban: szervezet), ha ez nem lehetséges, kellő szakértelemmel rendelkező személyt vagy intézményt (a továbbiakban: eseti szakértő) rendelhet ki szakértőként.

(2) Külön jogszabály meghatározhatja azokat a szakkérdéseket, amelyekben meghatározott intézmény vagy szakértői testület jogosult véleményt adni. Intézmény vagy testület kirendelése esetén annak vezetője jelöli ki az eljáró szakértőt.

(3)[274] A szakértő kirendeléséről a kirendelő határozat keltétől számított nyolc napon belül a kirendelő tájékoztatja a terheltet, a védőt, a sértettet, és – ha a szakértőt a bíróság rendelte ki – az ügyészt.

(4)[275] A gazdasági társaság, a szakértői intézmény, a szervezet, illetve a szakértői testület vezetője a kirendelő határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja a kirendelőt az eljáró szakértő személyéről. E közlés kézbesítésétől számított nyolc napon belül a kirendelő tájékoztatja a (3) bekezdésben írt személyeket és szerveket a tájékoztatás tartalmáról.

A szakértő kizárása

103. § (1) Szakértőként nem járhat el,

a) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá mint sértett, feljelentő vagy mint ezek képviselője vesz vagy vett részt, valamint ezek hozzátartozója,

b)[276] aki az ügyben mint bíró, ügyész vagy nyomozó hatóság tagja járt vagy jár el, ezek hozzátartozója, valamint az ügyben eljárt vagy eljáró bírósággal, ügyészséggel, nyomozó hatósággal alkalmazotti vagy szolgálati viszonyban lévő személy,

c) aki az ügyben tanúként vesz, vagy vett részt,

d) a halál oka és körülményei vizsgálatánál továbbá a kihantolásnál az az orvos, aki a meghalt személyt közvetlenül a halála előtt gyógykezelte, illetve aki megállapította a halál beálltát,

e)[277] a szakértői intézmény és a szervezet szakértője, valamint a szakértői testület tagja, ha az a) pontban meghatározott kizáró ok a szakértői intézmény, a szervezet vagy a szakértői testület vezetőjével szemben áll fenn,

f) a gazdasági társaság tagja, ha az a) pontban meghatározott kizáró ok a gazdasági társaság vezetőjével, vezető tisztségviselőjével szemben áll fenn, illetve, aki olyan gazdasági társaság tagja vagy alkalmazottja, amelynek tagja vagy alkalmazottja az ügyben már korábban eljárt,

g) akit az ügyben szaktanácsadóként vettek igénybe,

h) akitől elfogulatlan szakvélemény egyéb okból nem várható.

(2)[278] Az (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásában nem minősül a nyomozó hatósággal hivatásos szolgálati viszonyban álló személynek az, aki a rá vonatkozó jogszabályok alapján nem a nyomozó hatóság állományában teljesít szolgálatot.

---

271 A 102. § a 2002. évi I. törvény 63. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

272 A 102. § (1) bekezdése a 2005. évi XLVII. törvény 35. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

273 Lásd az igazságügyi szakértői névjegyzék vezetéséről szóló 210/2005. (X. 5.) Korm. rendeletet.

274 A 102. § (3) bekezdése a 2005. évi XLVII. törvény 35. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

275 A 102. § (4) bekezdését a 2005. évi XLVII. törvény 35. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

276 A 103. § (1) bekezdésének b) pontja a 2007. évi XXXVIII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. május 26-ától.

277 A 103. § (1) bekezdése e)–f) pontjának szövegét a 2005. évi XLVII. törvény 35. § (3) bekezdése állapította meg, egyben az f)–g) pontok jelölését g)–h)-ra módosította. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

278 A 103. § (2) bekezdését a 2006. évi CXVIII. törvény 3. §-a iktatta be, egyben az eredeti (2)–(4) bekezdés számozását (3)–(5) bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. december 26-ától.

(3)[279] A szakértő a vele szemben felmerült kizárási okot köteles a kirendelőnek haladéktalanul bejelenteni. Gazdasági társaság, szakértői intézmény, szervezet, illetve szakértői testület kirendelése esetén a bejelentést a kirendelt társaság vagy szerv vezetője útján kell megtenni.

(4) A szakértő kizárásáról az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság határoz, amely előtt az eljárás folyik.

(5) A 83–84. § rendelkezései a szakértőre értelemszerűen irányadók.

Szakértői vizsgálat

104. § (1) A szakértő köteles az ügyben közreműködni, és szakvéleményt adni.

(2)[280] A szakértőt a kirendelés alól az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyik, fontos okból határozattal felmentheti. A szakértő – gazdasági társaság, szakértői intézmény, szervezet, illetve szakértői testület kirendelése esetén, annak vezetője útján – a kirendelőt értesíti, ha

a) a szakkérdés nem tartozik a szakértő szakismereteinek körébe,

b) a szakkérdésben külön jogszabály alapján meghatározott intézmény vagy testület jogosult szakvéleményt adni,

c) a szakértői tevékenység ellátásában fontos ok akadályozza, így különösen, ha a tevékenység zavartalan ellátásának vagy a részvizsgálatok elvégzésének a feltételei nincsenek meg.

105. § (1) A szakértő szakértői vizsgálat alapján ad véleményt. A szakértő a vizsgálatot a tudomány állásának és a korszerű szakmai ismereteknek megfelelő eszközök, eljárások és módszerek felhasználásával köteles elvégezni.

(2) A szakértő köteles és jogosult mindazokat az adatokat megismerni, amelyek a feladatának teljesítéséhez szükségesek, e célból az ügy iratait megtekintheti, az eljárási cselekményeknél jelen lehet, a terhelttől, a sértettől, a tanúktól és az eljárásba bevont többi szakértőtől felvilágosítást kérhet. Ha ez a feladatának teljesítéséhez szükséges, a kirendelőtől újabb adatokat, iratokat és felvilágosítást kérhet. A szakértő a kirendelő felhatalmazása alapján a neki át nem adott tárgyat megtekintheti, megvizsgálhatja, mintavételt végezhet.

(3) A szakértő a vizsgálat során személyt vizsgálhat meg, hozzá kérdéseket intézhet, tárgyakat megtekinthet és vizsgálhat. Ha a szakértő olyan tárgyat vizsgál meg, amely a vizsgálat folytán megváltozik vagy megsemmisül, annak egy részét lehetőleg az eredeti állapotban úgy kell megőriznie, hogy az azonosság, illetőleg a származás megállapítható legyen.

(4) A kirendelő meghatározhatja azokat a vizsgálatokat, amelyeket a szakértőnek a kirendelő jelenlétében kell elvégezni.

(5) A szakértő értesíteni köteles a kirendelőt, ha annak a hatáskörébe tartozó intézkedés vagy eljárási cselekmény elvégzése szükséges.

(6)[281] A szakértő a szakértői vizsgálatért, a szakvélemény elkészítéséért, valamint a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtt idézésre történt megjelenésért díjazásra, továbbá az eljárásával felmerült és igazolt készkiadásának megtérítésére jogosult.[282] A szakértő díját a kirendelő, illetőleg az a bíróság, ügyész vagy nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyik, a szakértő által benyújtott díjjegyzék alapul vételével a szakvélemény beérkeztét, illetőleg a szakértő meghallgatása esetén a meghallgatást követően, de legkésőbb harminc napon belül határozattal állapítja meg.

(7) A szakértői díjat megállapító határozat ellen külön jogorvoslatnak van helye.

Közreműködési kötelezettség a szakértő eljárása során

106. § (1)[283] A megvizsgálandó személy testének sérthetetlenségét érintő szakértői vizsgálat csak a kirendelő külön rendelkezése alapján végezhető. A terhelt és a sértett köteles a szakértői vizsgálatnak, illetve beavatkozásnak magát alávetni, kivéve a műtétet és a műtétnek minősülő vizsgálati eljárást. A sértett köteles a szakértői vizsgálat elvégzését egyéb módon (pl. adatszolgáltatással) is elősegíteni. A kirendelő külön rendelkezése

---

279 A 103. § (3) – eredetileg (2) – bekezdése a 2005. évi XLVII. törvény 35. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

280 A 104. § (2) bekezdés második mondat bevezető része a 2005. évi XLVII. törvény 35. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

281 A 105. § (6)–(7) bekezdését a 2002. évi I. törvény 65. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

282 Lásd az igazságügyi szakértők díjazásáról szóló 3/1986. (II. 21.) IM rendeletet.

283 A 106. § (1) bekezdés utolsó mondatát a 2002. évi I. törvény 66. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

alapján a terhelt, a sértett, valamint a szemletárgy birtokosa tűrni köteles, hogy a birtokában lévő dolgot a szakértő – akár az állag sérelmével vagy a dolog megsemmisülésével járó – vizsgálatnak vesse alá.

(2) A szakértői vizsgálattal okozott kárért – külön jogszabály szerint – kártalanításnak van helye.

(3)[284] Ha a terhelt a közreműködési kötelezettségét nem teljesíti, vele szemben elővezetésnek és kényszer alkalmazásának van helye. Ha a sértett szegi meg a közreműködési kötelezettségét, elővezethető, valamint rendbírsággal sújtható.

(4) Az (1)–(3) bekezdésnek a sértettre vonatkozó rendelkezéseit a tanúra is alkalmazni kell, azonban a 81–82. § rendelkezései irányadók.

Az elmeállapot megfigyelése

107. § (1) Ha a szakvélemény szerint a terhelt elmeállapotának hosszabb szakértői megfigyelése szükséges, a bíróság – a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára – a terhelt elmeállapotának megfigyelését rendeli el. A fogva levő terheltet igazságügyi megfigyelő és elmegyógyító intézetbe,[285] a szabadlábon levő terheltet a jogszabályban meghatározott pszichiátriai fekvőbeteg intézetbe kell beutalni. A megfigyelés egy hónapig tarthat, ezt a határidőt a bíróság a megfigyelést végző intézet véleménye alapján egy hónappal meghosszabbíthatja.

(2) Az elmeállapot megfigyelésének elrendelése miatt bejelentett jogorvoslatnak nincs halasztó hatálya, kivéve, ha a terhelt szabadlábon van.

(3)[286] A szabadlábon lévő terhelt elmeállapotának megfigyelése során a terhelt személyes szabadsága az egészségügyről szóló törvényben[287] meghatározottak szerint korlátozható. Ha a terhelt az elmeállapot megfigyelése alól kivonja magát, a pszichiátriai intézet erről haladéktalanul értesíti az elmeállapot megfigyelését elrendelő bíróságot.

A szakvélemény előterjesztése

108. § (1) A szakértő a szakvéleményt szóban előadja, vagy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság által kitűzött határidőn belül írásban terjeszti elő.

(2) A szakvélemény magában foglalja

a) a vizsgálat tárgyára, a vizsgálati eljárásokra és eszközökre, a vizsgálat tárgyában bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokat (lelet),

b) a vizsgálat módszerének rövid ismertetését,

c) a szakmai megállapítások összefoglalását (szakmai ténymegállapítás),

d) a szakmai ténymegállapításból levont következtetéseket, ennek keretében a feltett kérdésekre adott válaszokat (vélemény).

(3) A szakértő a szakvéleményt a saját nevében adja.

(4) Ha a vizsgálatban több szakértő működött közre, a véleményben fel kell tüntetni, hogy melyik szakértő milyen vizsgálatot végzett. Ha több szakértő azonos véleményre jut, a szakvéleményt közösen is előterjeszthetik (együttes szakvélemény). Több szakterülethez tartozó szakkérdésben a szakértők a szakvéleményüket egyesíthetik (egyesített szakvélemény).

(5)[288] Az írásbeli szakvéleményt a szakértőnek alá kell írnia.

(6)[289] A szakértőt – ha a megidézésére nincs szükség – a további eljárási cselekményekről csak akkor kell értesíteni, ha ezt az írásbeli szakvélemény előterjesztésével egyidejűleg kéri. Erről a szakértőt a kirendeléséről szóló határozatban tájékoztatni kell.

---

284 Az 106. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 44. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

285 A 107. § (1) bekezdésében az „igazságügyi megfigyelő és elmegyógyító intézetbe” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés c) pontja álapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

286 A 107. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 67. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

287 Lásd az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény X. FEJEZETét.

288 A 108. § (5) bekezdés második mondatát a 2005. évi XLVII. törvény 38. § f) pontja hatályon kívül helyezte.

289 A 108. § (6) bekezdése a 2002. évi I. törvény 68. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(7) A terhelt, a tanú, illetőleg a sértett kérelmére elrendelhető, hogy a reá vonatkozó szakvélemény (2) bekezdés a) pontja szerinti részét zártan kezeljék. Ilyen kérelmet a terhelt védője és a tanú érdekében eljáró ügyvéd is előterjeszthet.

(8)[290] A terheltnek, a tanúnak, illetőleg a sértettnek az eljárás alapjául szolgáló cselekményre vonatkozó, a szakvélemény (2) bekezdés a) pontja szerinti részét képező, a szakértő előtt tett nyilatkozata bizonyítási eszközként nem használható fel.

109. § Ha a szakvélemény hiányos, homályos, önmagával ellentétben álló vagy az egyébként szükséges, a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság felhívására a szakértő köteles a kért felvilágosítást megadni, illetve a szakvéleményt kiegészíteni.

A szakértő meghallgatása

110. § (1) A szakvélemény szóbeli előadása előtt meg kell állapítani a szakértő személyazonosságát, és tisztázni kell, hogy nincs-e vele szemben kizáró ok. A szakértőt[291] figyelmeztetni kell a hamis szakvélemény adásának következményeire. A figyelmeztetést, valamint a szakértőnek a figyelmeztetésre adott válaszát jegyzőkönyvbe kell venni. A szakvélemény előadása után a szakértőhöz kérdéseket lehet intézni.

(2)[292]

(3)[293]

Más szakértő alkalmazása

111. § (1)[294] Ha a szakértőtől kért felvilágosítás vagy a szakvélemény kiegészítése nem vezetett eredményre, vagy egyéb okból szükséges, más szakértőt kell kirendelni.

(2) A terhelt és a védő a nyomozás során indítványozhatja más szakértő kirendelését. A kirendelésről az ügyész határoz.

(3) Ha kényszergyógykezelésről kell határozni, a terhelt, a törvényes képviselője vagy a házastársa, illetőleg élettársa vagy a védő indítványára más szakértőt is ki kell rendelni.

(4)[295] Ha az ügyész vagy a nyomozó hatóság a nyomozás során szakértőt rendelt ki, és a vádlott vagy a védő a vádirat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül indítványozza [263. § (2) bek.], a bíróságnak ugyanazon tényre más szakértőt is ki kell rendelnie. E rendelkezés alkalmazásának nincs helye, ha az ügyben a bíróság is kirendelt szakértőt, vagy a terhelt, illetve a védő által felkért személy (gazdasági társaság, szakértői intézmény, szervezet, szakértői testület) szakértőként való bevonását a bíróság, illetőleg az ügyész engedélyezte.

(5) Ha ugyanazon bizonyítandó tényre ugyanazon vizsgálati anyag alapulvételével készített szakvélemények között az ügy eldöntése szempontjából lényeges szakkérdésben olyan eltérés van, amely a szakértőktől kért felvilágosítással, a szakvélemény kiegészítésével vagy a szakértők egymás jelenlétében való meghallgatásával (125. §) nem tisztázható, a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság hivatalból vagy indítványra újabb szakvélemény beszerzését rendelheti el.

(6) Az (5) bekezdés alapján beszerzett szakvéleménynek abban a kérdésben kell állást foglalnia, hogy a szakvélemények közötti eltérés mire vezethető vissza, szükséges-e bármelyik szakvélemény kiegészítése, illetőleg hogy az ügyben más szakvélemény beszerzése szükséges-e.

---

290 A 108. § (8) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 45. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

291 A 110. § (1) bekezdésében az „A szakértőt" szöveget a 2009. évi LXXV. törvény 143. § (6) bekezdés a) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. október 1-jétől.

292 A 110. § (2) bekezdését a 2009. évi LXXV. törvény 144. § (8) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

293 A 110. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 308. § (2) bekezdése alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba.

294 A 111. § a 2002. évi I. törvény 69. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

295 A 111. § (4) bekezdés második mondata a 2005. évi XLVII. törvény 35. § (6) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

112. § (1) A terhelt és a védő közölheti az ügyésszel, illetőleg a bírósággal, hogy szakvéleményt kíván készíttetni, és benyújtani.

(2)[296] A terhelt vagy a védő által szakvélemény készítésére felkért személy (gazdasági társaság, szakértői intézmény, szervezet, szakértői testület) szakértőként való bevonásáról a bíróság, illetőleg az ügyész határoz. A felkért szakértő – e minőségének elismerése után – önállóan szakértői vizsgálatot végezhet, a bírósági eljárásban a bíróság, illetőleg az ügyész által kirendelt szakértővel azonos jogok illetik meg, és kötelezettségek terhelik. A szakértők az általuk elvégezni kívánt szakértői vizsgálatról kölcsönösen értesítik egymást, az értesített szakértő a másik szakértő által végzett vizsgálaton jelen lehet.

(3) Ha a bíróság vagy az ügyész a felkért személy bevonását megtagadja, az elkészített vélemény az okiratra vonatkozó szabályok szerint használható fel.

A szakértői kötelezettség megszegésének következményei

113. § (1) Ha a szakértő a közreműködést vagy a véleménynyilvánítást a megtagadás következményeire történt figyelmeztetés után jogosulatlanul megtagadja, rendbírsággal sújtható, és az okozott költség megfizetésére kötelezhető.

(2)[297] A szakértőt akkor is rendbírsággal lehet sújtani, ha a szakvélemény előterjesztésével indokolatlanul késlekedik. Ha a szakvélemény előterjesztésével a kirendelt társaság vagy szervezet vezetője által kijelölt szakértő indokolatlanul késlekedik, a rendbírság kiszabásának, illetve az okozott költség megfizetésére kötelezésnek a kirendelt gazdasági társasággal, szakértői intézménnyel, szervezettel, vagy szakértői testülettel szemben van helye.

(3) Ha a szakértő a mentességére hivatkozva tagadja meg a véleményadást, az ennek helyt nem adó határozat elleni jogorvoslat elbírálásáig nem kötelezhető közreműködésre.

A tolmács

114. § (1)[298] Ha nem magyar anyanyelvű személy az eljárás során az anyanyelvét, – törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján, az abban meghatározott körben – regionális vagy kisebbségi nyelvét kívánja használni, tolmácsot kell igénybe venni. Ha az anyanyelv használata aránytalan nehézségbe ütközne, a magyar nyelvet nem ismerő személy által ismertként megjelölt más nyelv használatát kell tolmács útján biztosítani.

(2) Ha a kihallgatandó személy süket vagy néma, általában tolmács igénybevételével vagy írásbeli érintkezés útján kell kihallgatni.

[(2)[299] Ha a kihallgatandó személy hallássérült, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell kihallgatni, vagy a kihallgatás helyett írásban is nyilatkozatot tehet. Ha a kihallgatandó személy siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell kihallgatni. Ha a kihallgatandó személy beszédfogyatékos, kérésére a kihallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.]

(3)[300] E törvénynek a szakértőre vonatkozó rendelkezései a tolmácsra is irányadók azzal, hogy a külön jogszabályban[301] meghatározott feltételeknek megfelelő személy vehető igénybe tolmácsként; ha ez nem lehetséges, a kellő nyelvismerettel rendelkező más személy (eseti tolmács) is kirendelhető. Tolmácson a szakfordítót is érteni kell.

---

296 A 112. § (2) bekezdése a 2005. évi XLVII. törvény 35. § (7) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

297 A 113. § (2) bekezdés második mondatát a 2005. évi XLVII. törvény 35. § (8) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

298 A 114. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 70. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

299 A 114. § (2) bekezdése a 2009. évi CXXV. törvény 25. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

300 Az 114. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 46. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

301 Lásd a szakfordításról és tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI. 26.) MT rendeletet és a szakfordításról és a tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI. 26.) MT rendelet végrehajtásáról szóló 7/1986. (VI. 26.) IM rendelet.

Pártfogó felügyelői vélemény[302]

114/A. § (1)[303] A bíróság és az ügyész a büntetés vagy intézkedés alkalmazása, illetőleg a vádemelés elhalasztása vagy a közvetítői eljárásra utalás előtt pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelheti el. A pártfogó felügyelői vélemény beszerzését törvény kötelezővé teheti. A pártfogói felügyelői véleményt a pártfogó felügyelő készíti el.

(2) A pártfogó felügyelői vélemény a terhelt személyiségét és életviszonyait jellemző tényeket és körülményeket – így különösen családi körülményeit, egészségi állapotát, esetleges káros szenvedélyeit, lakhatási körülményeit, iskolai végzettségét, szaktudását, munkahelyét, ennek hiányában a foglalkoztatására vonatkozó adatokat, jövedelmi, vagyoni viszonyait – írja le, továbbá bemutatja a feltárt tények, körülmények és a bűncselekmény elkövetése között fennálló kapcsolatot.[304]

(3)[305] A pártfogó felügyelő a véleményben tájékoztatást ad a terhelt adottságainak megfelelő munkalehetőségről, egészségügyi, illetőleg szociális intézményi ellátási lehetőségről, és javaslatot tehet a terhelttel szemben egyedi magatartási szabály vagy kötelezettség elrendelésére.

(4) Ha a bíróság vagy az ügyész úgy rendelkezik, a pártfogó felügyelői véleményben ki kell térni arra, hogy a terhelt a kilátásba helyezett magatartási szabályok vagy kötelezettségek teljesítését vállalja-e és képes-e teljesíteni, valamint arra, hogy a sértett hozzájárul-e a részére adandó jóvátételhez.

(5) A pártfogó köteles és jogosult mindazokat az adatokat megismerni, amelyek a pártfogó felügyelői vélemény elkészítéséhez szükségesek, e célból az ügy iratait megismerheti, a terhelttől, a sértettől, a tanúktól és az eljárásba bevont más személyektől felvilágosítást kérhet. Ha ez feladatának teljesítéséhez szükséges, az ügyésztől vagy a bíróságtól újabb adatokat, iratokat és felvilágosítást kérhet.

(6) E törvénynek a szakértőre vonatkozó rendelkezései a pártfogó felügyelői véleményt készítő pártfogóra is irányadók azzal, hogy a 105. § (6) és (7) bekezdése, a 106–107. §, és a 111–113. § a pártfogóra nem alkalmazhatók.

V. Cím
A TÁRGYI BIZONYÍTÁSI ESZKÖZ ÉS AZ OKIRAT

A tárgyi bizonyítási eszköz

115. § (1)[306] Tárgyi bizonyítási eszköz minden olyan tárgy (dolog), amely a bizonyítandó tény bizonyítására alkalmas, így különösen az, amely a bűncselekmény elkövetésének vagy a bűncselekmény elkövetésével összefüggésben az elkövető nyomait hordozza, vagy a bűncselekmény elkövetése útján jött létre, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak, vagy amelyre a bűncselekményt elkövették.

(2) E törvény alkalmazásában tárgyi bizonyítási eszköz az irat, a rajz és minden olyan tárgy, amely műszaki, vegyi vagy más eljárással adatokat rögzít. Ahol e törvény iratról rendelkezik, ezen az adatot rögzítő tárgyat is érteni kell.

Az okirat

116. § (1) Okirat az a bizonyítási eszköz, amely valamilyen tény, adat valóságának, esemény megtörténtének vagy nyilatkozat megtételének bizonyítására készül, és arra alkalmas.

(2) Az okiratra vonatkozó rendelkezések irányadók az okiratból készült kivonatra és az olyan tárgyra is, amely valamely tény, adat valóságának, esemény megtörténtének, vagy nyilatkozat megtételének igazolása céljából a 115. § (2) bekezdésében megjelölt módon készült.

(3)[307] A (2) bekezdés nem alkalmazható a 151. § (2) bekezdésében felsorolt dolgokra.

---

302 A 114/A. §-t és alcímét a 2003. évi II. törvény 39. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

303 A 114/A. § (1) bekezdés első mondata a 2006. évi LI. törvény 47. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

304 Lásd a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről, valamint ehhez kapcsolódóan egyes igazságügyminiszteri rendeletek módosításáról szóló 17/2003. (VI. 24.) IM rendeletet.

305 Az 114/A. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 47. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

306 A 115. § (1) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 14. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

307 A 116. § (3) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 15. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

VI. Cím
A TERHELT VALLOMÁSA

117. § (1)[308] A terhelt kihallgatása előtt meg kell állapítani a személyazonosságát, ennek érdekében meg kell kérdezni a terhelt nevét, születési nevét, korábbi nevét, születési idejét és helyét, anyja nevét, lakóhelyének és tartózkodási helyének lakcímét, a személyazonosító okmánya számát és az állampolgárságát. Ezekre a kérdésekre a terhelt akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástételt megtagadja.

(2)[309] A terheltet a kihallgatásának megkezdésekor figyelmeztetni kell arra, hogy nem köteles vallomást tenni, a vallomás tételét, illetőleg az egyes kérdésekre történő válaszadást a kihallgatás folyamán bármikor megtagadhatja, de bármikor dönthet úgy, hogy vallomást tesz, akkor is, ha korábban a vallomástételt megtagadta. Figyelmeztetni kell arra is, hogy amit mond, illetőleg rendelkezésre bocsát, bizonyítékként felhasználható. A figyelmeztetést, valamint a terheltnek a figyelmeztetésre adott válaszát szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni. A figyelmeztetés és a figyelmeztetésre adott válasz szó szerinti jegyzőkönyvezésének elmaradása esetén a terhelt vallomása bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

(3) A terhelt kihallgatása a foglalkozására, munkahelyére, iskolai végzettségére, családi, kereseti és vagyoni körülményeire, továbbá a korábbi büntetésére és az eljárás tárgyától függően a katonai rendfokozatára és a kitüntetéseire vonatkozó kérdésekkel kezdődik. Ezt követi a terhelt részletes kihallgatása.

(4)[310] Ha a terhelt a vallomás tételét megtagadja, figyelmeztetni kell arra, hogy ez az eljárás folytatását nem akadályozza. Ha a terhelt vallomást tesz, figyelmeztetni kell, hogy a vallomásában mást bűncselekmény elkövetésével hamisan nem vádolhat. Arra a bűncselekményre nézve, amelyre a terhelt a vallomás tételét megtagadta, a terhelthez további kérdések nem intézhetők, és a terhelt a többi terhelttel, illetőleg a tanúkkal nem szembesíthető, kivéve, ha előtte úgy dönt, hogy vallomást tesz. A vallomás tételének megtagadása nem érinti a terhelt kérdezési, észrevételezési és indítványtételi jogát.

(5) Ha a terhelt vallomást kíván tenni, a vallomástétel lehetőségét biztosítani kell.

118. § (1)[311] A terheltnek módot kell adni arra, hogy a vallomását összefüggően előadhassa, ezt követően kérdések intézhetők hozzá. Ha a terhelt vallomása a korábbi vallomásától eltér, ennek okát tisztázni kell.

(2) A terhelt beismerése esetén – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – meg kell szerezni az egyéb bizonyítékokat is.

(3) A terhelteket egyenként kell kihallgatni. A terhelt a vallomását saját kezűleg vagy más módon leírhatja, ezt az iratokhoz kell csatolni.

VII. Cím
A BIZONYÍTÁSI ELJÁRÁSOK

A szemle

119. § (1) Szemlét a bíróság, illetőleg az ügyész rendel el, és tart, ha a bizonyítandó tény felderítéséhez vagy megállapításához személy, tárgy vagy helyszín megtekintése, illetőleg tárgy vagy helyszín megfigyelése szükséges.

(2)[312] A szemlénél – ha szükséges – szakértőt is lehet alkalmazni.

(3) A szemle alkalmával a bizonyítás szempontjából jelentős körülményeket részletesen rögzíteni kell. A szemlén fel kell kutatni és össze kell gyűjteni a tárgyi bizonyítási eszközöket, és gondoskodni kell a megfelelő módon történő megőrzésükről. A szemle tárgyáról, ha lehetséges és szükséges, kép- vagy hangfelvételt, illetve képet és hangot egyidejűleg rögzítő felvételt, rajzot vagy vázlatot kell készíteni, és azt a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

---

308 A 117. § (1) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 16. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

309 A 117. § (2) bekezdés első és második mondata a 2002. évi I. törvény 71. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől. A 117. § (2) bekezdés harmadik és negyedik mondata a 2006. évi LI. törvény 48. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

310 A 117. § (4) bekezdés harmadik és negyedik mondatát a 2002. évi I. törvény 71. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

311 A 118. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 72. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

312 A 119. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 73. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(4) Ha a szemle tárgyát egyáltalán nem, vagy csak jelentős nehézség, illetve költség árán lehetne a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé vinni, a szemlét a helyszínen kell megtartani.

(5)–(6)[313]

A helyszíni kihallgatás[314]

120. § (1) A bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság a helyszínen hallgatja ki a terheltet és a tanút,[315] ha az addigi kihallgatás után is szükséges, hogy a bűncselekmény helyszínén nyilatkozzék, és mutassa meg az elkövetés helyét, a bűncselekménnyel összefüggő más helyet, tárgyi bizonyítási eszközt vagy a cselekmény lefolyását.

(2) A helyszíni kihallgatás előtt a terheltet, illetőleg a tanút ki kell hallgatni arról, hogy a kérdéses helyet, cselekményt vagy tárgyi bizonyítási eszközt milyen körülmények között észlelte, és miről ismerné fel.

A bizonyítási kísérlet

121. § (1) A bíróság, illetőleg az ügyész bizonyítási kísérletet rendel el és tart, ha azt kell megállapítani vagy ellenőrizni, hogy valamely esemény vagy jelenség meghatározott helyen, időben, módon, illetőleg körülmények között megtörténhetett-e.

(2) A bizonyítási kísérletet lehetőleg ugyanolyan körülmények között kell lefolytatni mint ahogyan a vizsgált esemény vagy jelenség megtörtént, illetőleg megtörténhetett.

A felismerésre bemutatás

122. § (1)[316] A bíróság, illetőleg az ügyész felismerésre bemutatást rendel el és tart, ha az személy vagy tárgy felismerése céljából szükséges. A terheltnek vagy a tanúnak felismerésre legalább három személyt vagy tárgyat kell bemutatni. A terheltnek vagy a tanúnak – ha más lehetőség nem áll rendelkezésre – felismerésre személy vagy tárgy fényképen, illetőleg más adathordozón rögzített kép-, illetőleg hangfelvétele is bemutatható.

(2) A felismerésre bemutatás előtt azt, akitől a felismerés várható, részletesen ki kell hallgatni arról, hogy a kérdéses személyt vagy tárgyat milyen körülmények között észlelte, milyen kapcsolata van vele, milyen ismertetőjeleiről tud.

(3) Személyek bemutatása esetén az ügytől független és a felismerést végző által nem ismert, továbbá a kérdéses személlyel a fő ismertetőjegyekben megegyező tulajdonságú – így különösen vele azonos nemű, hasonló korú, testalkatú, bőrszínű, ápoltságú és öltözetű – személyeket kell a kérdéses személlyel egy csoportba állítani. Tárgyak bemutatása esetén a kérdéses tárgyat hasonló tárgyak között kell elhelyezni. A kérdéses személynek vagy tárgynak a csoporton belüli elhelyezkedése a többitől jelentősen nem térhet el, és nem lehet feltűnő.

(4) A bemutatást több felismerő személy esetében is külön-külön, egymás távollétében kell végezni.

(5) Ha a tanú védelme szükségessé teszi, a felismerésre bemutatást úgy kell végezni, hogy a felismerésre bemutatott a tanút ne ismerhesse fel, illetőleg ne észlelhesse. Ha a tanú személyi adatainak zárt kezelését rendelték el, erről a felismerésre bemutatásnál is gondoskodni kell.

123. § (1) A bizonyítási kísérletre és a felismerésre bemutatásra a szemle szabályait értelemszerűen alkalmazni kell.

(2) A bíróság, illetőleg az ügyész a szemle, a bizonyítási kísérlet és a felismerésre bemutatás tartásához a nyomozó hatóságot is igénybe veheti. A nyomozó hatóság a bíróság utasításait határidőre teljesíti.

(3) A szemlét, a bizonyítási kísérletet és a felismerésre bemutatást – ha az ügyész másképp nem rendelkezik – a nyomozó hatóság is elrendelheti, és tarthatja.

---

313 A 119. § (5)–(6) bekezdése a 2002. évi I. törvény 308. § (2) bekezdése alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba.

314 A 120. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 49. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

315 A 120. § (1) bekezdéséből a „(helyszíni kihallgatás)" szövegrészt a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

316 A 122. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 74. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(4)[317] A terhelt, a tanú, a sértett és más személy a szemlének, a bizonyítási kísérletnek és a felismerésre bemutatásnak köteles magát alávetni, a birtokában levő tárgyat a szemle, a bizonyítási kísérlet, illetőleg a felismerésre bemutatás céljából köteles rendelkezésre bocsátani. E kötelezettségek teljesítésére a terhelt kényszeríthető, a sértett és más személy pedig rendbírsággal sújtható.

(5) A szemle, a bizonyítási kísérlet és a felismerésre bemutatás lefolyását rendszerint kép- vagy hangfelvevővel vagy egyéb berendezéssel rögzíteni kell. A rögzített kép- vagy hangfelvételt az iratokhoz kell csatolni; az az eredeti célon kívül más célra nem használható fel.

A szembesítés

124. § (1) Ha a terheltek, a tanúk, illetőleg a terhelt és a tanú vallomásai egymással ellentétesek, az ellentétet szükség esetén szembesítéssel lehet tisztázni. A szembesítettek a vallomásukat egymással előszóban közlik; megengedhető, hogy egymásnak kérdéseket tegyenek fel.

(2)[318] Ha a tanú vagy a terhelt védelme ezt szükségessé teszi, a tanú, illetőleg a terhelt szembesítését mellőzni kell.

(3) A tizennegyedik életévét be nem töltött személyt akkor lehet szembesíteni, ha a szembesítés a kiskorúban nem kelt félelmet.

A szakértők párhuzamos meghallgatása

125. § Ha a szakértők véleménye eltér, az eltérést a szakértők egymás jelenlétében való meghallgatásával lehet tisztázni.

VIII. Fejezet
A KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK

I. Cím
AZ ŐRIZETBE VÉTEL

126. § (1) Az őrizetbe vétel a terhelt személyi szabadságának átmeneti elvonása.

(2)[319] Az őrizetbe vétel szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja – különösen tettenérés – esetén rendelhető el, feltéve, hogy a terhelt előzetes letartóztatása valószínűsíthető. Az őrizetbe vétel elrendelhető abban az esetben is, ha a 281. § (6) bekezdésében meghatározott feltételek fennállnak (tárgyalási őrizet).

(3) Az őrizet legfeljebb hetvenkét óráig tarthat. Ennek elteltével a terheltet – ha a bíróság az előzetes letartóztatását nem rendelte el – szabadon kell bocsátani. A terheltet szabadon kell bocsátani, ha a bíróság az őrizet tartama alatt az előzetes letartóztatását nem rendelte el.

(4) Ugyanazon bűncselekmény miatt – ha a körülmények nem változtak – az őrizetbe vétel újra nem rendelhető el.

(5) A terheltnek az őrizetbe vétel elrendelését megelőző hatósági fogva tartását az őrizet tartamába be kell számítani.

127. § (1) Az őrizetbe vétel elrendeléséről és megszüntetéséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság határoz.

(2) Ha az őrizetbe vételt a nyomozó hatóság rendelte el, erről az ügyészt huszonnégy órán belül értesíti.

(3) A bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni.

---

317 A 123. § (4)–(5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 75. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

318 A 124. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 76. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

319 A 126. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 17. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

128. § (1) Az őrizetbe vétel elrendeléséről és a fogva tartás helyéről huszonnégy órán belül értesíteni kell a terhelt által megjelölt hozzátartozót; ennek hiányában a terhelt által megjelölt más személy is értesíthető.

(2) A terhelt felügyelet nélkül maradó kiskorú gyermekét, illetőleg az általa gondozott más személyt gondozás céljából a hozzátartozójának, illetőleg az arra alkalmas intézménynek kell átadni. A kiskorú elhelyezéséről a gyámhatóság útján kell gondoskodni, a terhelt által gondozott más személy esetében a helyi önkormányzat jegyzőjét kell értesíteni. Intézkedni kell a terhelt felügyelet nélkül maradó vagyonának és lakásának biztonságba helyezéséről is.

(3) A katona [Btk. 122. § (1) bek.] őrizetbe vételéről az elöljáróját is értesíteni kell.

II. Cím
AZ ELŐZETES LETARTÓZTATÁS

Az előzetes letartóztatás feltétele

129. § (1) Az előzetes letartóztatás a terhelt személyi szabadságának bírói elvonása a jogerős ügydöntő határozat meghozatala előtt.

(2) A terhelt előzetes letartóztatásának szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt folytatott eljárásban, és akkor van helye, ha

a)[320] megszökött, a bíróság, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, vagy szökést kísérelt meg, illetőleg az eljárás során ellene újabb, szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény miatt eljárás indult,

b) szökésének vagy elrejtőzésének veszélyére tekintettel vagy más okból megalapozottan feltehető, hogy az eljárási cselekményeknél a jelenléte másképp nem biztosítható,

c) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén, különösen a tanúk befolyásolásával vagy megfélemlítésével, tárgyi bizonyítási eszköz, okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével meghiúsítaná, megnehezítené vagy veszélyeztetné a bizonyítást,

d) megalapozottan feltehető, hogy szabadlábon hagyása esetén a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el.

Az előzetes letartóztatás elrendelése

130. § (1) Az előzetes letartóztatás elrendeléséről – a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára a IX. Fejezet VI. Címe szerinti eljárásban – a bíróság határoz.

(2)[321] A bíróság előzetes letartóztatás helyett lakhelyelhagyási tilalmat, házi őrizetet vagy távoltartást is elrendelhet.

(3) Ha a büntetőeljárásnak magánindítványra van helye, az előzetes letartóztatás a magánindítvány előterjesztése előtt nem rendelhető el.

Az előzetes letartóztatás tartama

131. § (1)[322] A vádirat benyújtása előtt elrendelt előzetes letartóztatás az első fokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, de legfeljebb egy hónapig tart. Az előzetes letartóztatást a nyomozási bíró alkalmanként legfeljebb három hónappal, összesen legfeljebb az előzetes letartóztatás elrendelésétől számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja. Ezt követően az előzetes letartóztatást a megyei bíróság egyesbíróként eljárva, a nyomozási bíró eljárására vonatkozó szabályok szerint, alkalmanként legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja.

(2) A vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás meghosszabbítása iránt az ügyész az előzetes letartóztatás határidejének lejárta előtt öt nappal tesz indítványt a bíróságnak.

---

320 A 129. § (2) bekezdés a) pontja a 2002. évi I. törvény 77. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

321 A 130. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 50. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

322 A 131. § (1) bekezdés utolsó mondata a 2002. évi I. törvény 78. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(3) A nyomozási bíró határozata ellen bejelentett fellebbezést a megyei bíróság másodfokú tanácsa, a megyei bíróság egyesbíróként hozott határozata elleni fellebbezést az ítélőtábla tanácsa bírálja el.

(4)[323] A vádirat benyújtása után az első fokú bíróság által elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás az első fokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig tart. Az első fokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a másodfokú bíróság által elrendelt előzetes letartóztatás a másodfokú eljárás befejezéséig, a másodfokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetve a harmadfokú bíróság által elrendelt előzetes letartóztatás a harmadfokú eljárás befejezéséig, de mindegyik esetben legfeljebb a nem jogerős ítélettel kiszabott szabadságvesztés tartamáig tart.

(5)[324] Az első fokú vagy a másodfokú bíróság ügydöntő határozatának hatályon kívül helyezése és új eljárásra utasítása esetén a másodfokú, illetőleg a harmadfokú bíróság által elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás a megismételt eljárásra utasított bíróságnak a megismételt eljárásban a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart.

132. § (1)[325] Ha a vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás tartama

a) a hat hónapot meghaladja, és az első fokú bíróság még nem hozott ügydöntő határozatot, az első fokú bíróság,

b) az egy évet meghaladja, a másodfokú bíróság

az előzetes letartóztatás indokoltságát felülvizsgálja.

(2)[326] A vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás indokoltságát az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott határidőt követően a másodfokú bíróság, ha az eljárás a harmadfokú bíróság előtt folyik, a harmadfokú bíróság legalább hathavonta felülvizsgálja.

(3)[327] Ha az előzetes letartóztatás tartama a három évet eléri, az előzetes letartóztatás megszűnik, kivéve az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás esetét, továbbá ha az ügyben harmadfokú bírósági eljárás vagy hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárás van folyamatban.

[(3)[328] Az előzetes letartóztatás megszűnik,

a) ha annak tartama az egy évet eléri, és a terhelttel szemben három évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt van folyamatban eljárás,

b) ha annak tartama a két évet eléri, és a terhelttel szemben öt évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt van folyamatban eljárás,

c) ha annak tartama a négy évet eléri, és a terhelttel szemben tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt van folyamatban eljárás,

d) ha annak tartama – az a)–c) pont alá nem tartozó esetekben – a három évet eléri,

kivéve az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás esetét, továbbá ha az ügyben harmadfokú bírósági eljárás vagy hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárás van folyamatban.]

(4)[329] Ha a terhelt az előzetes letartóztatás (3) bekezdése szerinti megszűnését követően elrendelt lakhelyelhagyási tilalom, illetőleg házi őrizet szabályait megszegi, az előzetes letartóztatása ismét elrendelhető. Ekkor az előzetes letartóztatás (3) bekezdés szerinti tartamát az előzetes letartóztatás ismételt elrendelésének napjától kell számítani.

[(5)[330] A nyomozó hatóság előzetes letartóztatás indítványozása iránti előterjesztésének részletesen tartalmaznia kell azokat a körülményeket, amelyek a 129. § (2) bekezdésében meghatározott feltételek valamelyikének fennállását megalapozzák.]

---

323 A 131. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 51. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

324 Az 131. § (5) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 51. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

325 A 132. § (1) bekezdése a 2003. évi II. törvény 40. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

326 A 132. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 52. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

327 A 132. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 52. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

328 A 132. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 18. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2010. július 1-jétől.

329 A 132. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 52. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

330 A 132. § (5) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 18. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2010. július 1-jétől.

Az előzetes letartóztatás megszüntetése iránti indítvány elbírálása

133. § (1) Az előzetes letartóztatás megszüntetése iránti indítványt a bíróság érdemben megvizsgálja, és erről indokolt határozatot hoz. Ha a terhelt, illetőleg a védő az ismételt indítványban új körülményre nem hivatkozik, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

(2)[331] Ha az előzetes letartóztatás elrendelése, meghosszabbítása, illetőleg fenntartása óta három hónap eltelt, az (1) bekezdés második mondata nem alkalmazható.

Intézkedés az előzetes letartóztatás elrendelése után

134. § A vádirat benyújtásáig a nyomozó hatóság, a vádirat benyújtását követően a bíróság az előzetes letartóztatott meghallgatása után haladéktalanul megteszi a 128. §-ban szabályozott intézkedéseket, ha ezek az őrizetbe vétel során nem történtek meg.

Az előzetes letartóztatás végrehajtása

135. § (1) Az előzetes letartóztatást büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani.

(2)[332] Ha ezt a nyomozási cselekmények elvégzése indokolttá teszi, az ügyész akként rendelkezhet, hogy az előzetes letartóztatás legfeljebb harminc napi időtartamban rendőrségi fogdában is végrehajtható. Ezt az időtartamot követően a gyanúsított rendőrségi fogdán történő elhelyezéséről – további harmincnapi időtartamra – az ügyész indítványára a bíróság határoz. A gyanúsított rendőrségi fogdán történő elhelyezése tárgyában hozott határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

(3)[333] Az előzetes letartóztatásban lévő terhelt eljárási jogainak gyakorlásában nem korlátozható. Biztosítani kell, hogy a terhelt a védőjével – és külföldi esetén államának konzuli képviselőjével – érintkezhessen. Az előzetes letartóztatásban lévő terhelt csak olyan korlátozásnak vethető alá, amely a büntetőeljárás jellegéből következik, vagy amelyet a letartóztatást[334] foganatosító intézet rendje szükségessé tesz. Az előzetes letartóztatás végrehajtásának részletes szabályait külön jogszabályok határozzák meg.

(4)[335] Ha bizonyítható, hogy a terhelt az előzetes letartóztatásának foganatba vételét követően a védőjével való kapcsolattartás felhasználásával

a) szökést készít elő,

b) a tanúk befolyásolásával vagy megfélemlítésével, tárgyi bizonyítási eszköz, okirat megsemmisítésével, meghamisításával vagy elrejtésével az eljárás meghiúsítására törekszik, illetőleg

c) újabb, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény elkövetésére hív fel,

a bíróság – a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára – a védőt az eljárásból kizárhatja.

Soron kívüli eljárás, az előzetes letartóztatás megszüntetése

136. § (1) A bíróságnak, az ügyésznek, illetőleg a nyomozó hatóságnak arra kell törekednie, hogy az előzetes letartóztatás a lehető legrövidebb ideig tartson. Ha a terhelt előzetes letartóztatásban van, az eljárást soron kívül kell lefolytatni.

(2)[336] Az előzetes letartóztatás megszűnik, ha a tartama meghosszabbítás vagy fenntartás nélkül lejárt, az eljárást jogerősen befejezték, a nyomozást megszüntették, annak határideje lejárt és az előzetes letartóztatást a bíróság a (3) bekezdés alapján nem hosszabbította meg, továbbá, ha a vádemelést elhalasztották. Az előzetes letartóztatást meg kell szüntetni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

---

331 A 133. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 53. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

332 A 135. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 54. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

333 A 135. § (3) bekezdése a 2003. évi II. törvény 41. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

334 A 135. § (3) bekezdésében az „amelyet a letartóztatást" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (5) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

335 A 135. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 80. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

336 A 136. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 55. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(3)[337] Ha a nyomozás befejeződött, és a vádemelésre várhatóan a nyomozás 176. § (2) bekezdése második mondatában megállapított határidejének lejárta után kerül sor, e határidő lejárta előtt az ügyész indítványára a bíróság az előzetes letartóztatást legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja. Ha ez alatt vádemelésre nem került sor, a bíróság az előzetes letartóztatást további, legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja. Az előzetes letartóztatás ebben az esetben is az elsőfokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart, de ha annak tartama a 132. § (3) bekezdésében meghatározott, az ott írt megkülönböztetés szerinti tartamot eléri, azt meg kell szüntetni.

(4)[338] Az előzetes letartóztatást a vádirat benyújtásáig az ügyész is megszüntetheti.

III. Cím
A LAKHELYELHAGYÁSI TILALOM, A HÁZI ŐRIZET ÉS A TÁVOLTARTÁS[339]

A lakhelyelhagyási tilalom[340]

137. § (1) A lakhelyelhagyási tilalom a terhelt mozgási szabadságát és a lakóhely szabad megválasztásának jogát korlátozza; a lakhelyelhagyási tilalom hatálya alatt álló a meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatja el, a tartózkodási helyét, illetőleg a lakóhelyét nem változtathatja meg.

(2)[341] A lakhelyelhagyási tilalom akkor rendelhető el, ha a bűncselekmény jellegére, a terhelt személyi és családi körülményeire – különösen az egészségi állapotára, idős korára – vagy az eljárás során tanúsított magatartására tekintettel az előzetes letartóztatással elérni kívánt célok ezzel is biztosíthatók.

(3)[342] A lakhelyelhagyási tilalom elrendeléséről a bíróság határoz. A lakhelyelhagyási tilalmat elrendelő határozatában a bíróság előírhatja, hogy a terhelt meghatározott időközönként a rendőrségen jelentkezzék, és a lakhelyelhagyási tilalom célját biztosító más korlátozásokat is elrendelhet. A bíróság úgy rendelkezhet, hogy a lakhelyelhagyási tilalom előírásainak megtartását a rendőrség – a terhelt hozzájárulásával – a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel is ellenőrizze. A lakhelyelhagyási tilalom előírásai megtartásának ellenőrzéséről külön jogszabály rendelkezik.

(4)[343] A lakhelyelhagyási tilalommal elrendelt korlátozások megtartását a rendőrség, a szolgálati viszonyának tartama alatt[344] katonával [Btk. 122. § (1) bek.] szemben elrendelt lakhelyelhagyási tilalom rendelkezéseinek megtartását a parancsnok vagy akadályoztatása esetén más elöljáró ellenőrzi.

(5)[345] A vádirat benyújtása előtt elrendelt lakhelyelhagyási tilalom az első fokú bíróság tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig, az ezt követően elrendelt vagy fenntartott lakhelyelhagyási tilalom az első fokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig, az első fokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a másodfokú bíróság által elrendelt lakhelyelhagyási tilalom a másodfokú eljárás befejezéséig, a másodfokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a harmadfokú bíróság által elrendelt lakhelyelhagyási tilalom az eljárás befejezéséig tart.

(6)[346] Ha a bíróság a lakhelyelhagyási tilalmat a vádirat benyújtása előtt rendelte el, és azóta hat hónap eltelt anélkül, hogy az ügyész vádat emelt volna, a tilalom fenntartásának szükségességét a bíróság megvizsgálja, ez iránt az ügyész a határidő lejárta előtt öt nappal tesz indítványt.

---

337 A 136. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

338 A 136. § (4) bekezdés számozását a 2006. évi LI. törvény 55. § (2) bekezdése módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

339 A VIII. Fejezet III. Címének szövegét a 2006. évi LI. törvény 56. §-a állította meg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

340 A 137. § alcímét a 2002. évi I. törvény 82. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

341 A 137. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 82. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

342 A 137. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

343 A 137. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 82. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

344 A 137. § (4) bekezdéséből a „hivatásos és szerződéses állományú” szövegrészt a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § b) pontja hatályon kívül helyezte.

345 A 137. § (5) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 57. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

346 A 137. § (6)–(7) bekezdését a 2002. évi I. törvény 82. § (5) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(7) Ha a lakhelyelhagyási tilalom tartama alatt a terhelt életkörülményeiben olyan lényeges változás következik be, amely miatt a tilalommal érintett terület, körzet elhagyása, vagy a tartózkodási hely, illetőleg lakóhely megváltoztatása szükséges, a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság a terhelt kérelmére a lakhelyelhagyási tilalmat részlegesen feloldhatja. A lakhelyelhagyási tilalom részleges feloldásáról szóló határozatban a terhelt részére engedélyezhető a lakhelyelhagyási tilalommal érintett terület, körzet meghatározott célból és úti célra történő egyszeri, időszakos vagy rendszeres elhagyása, illetőleg a tartózkodási hely vagy a lakóhely megváltoztatása.

(8)[347] A lakhelyelhagyási tilalom megszűnik, ha a tartama lejárt, az eljárást jogerősen befejezték, a nyomozást megszüntették, annak határideje lejárt és a lakhelyelhagyási tilalmat a bíróság a (9) bekezdés alapján nem hosszabbította meg, továbbá, ha a vádemelést elhalasztották. A lakhelyelhagyási tilalmat meg kell szüntetni, ha az elrendelésének oka megszűnt. A lakhelyelhagyási tilalom megszüntetésére a vádirat benyújtásáig az ügyész is jogosult.

(9)[348] Ha a nyomozás befejeződött, és a vádemelésre várhatóan a nyomozás 176. § (2) bekezdése második mondatában megállapított határidejének lejárta után kerül sor, e határidő lejárta előtt az ügyész indítványára a bíróság a lakhelyelhagyási tilalmat legfeljebb az első fokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozandó határozatáig meghosszabbíthatja.

A házi őrizet[349]

138. §[350] (1)[351] A házi őrizet a terhelt mozgási szabadságát és a tartózkodási helye szabad megválasztásának jogát korlátozza. Házi őrizet elrendelése esetén a bíróság által kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet a terhelt csak a bíróság határozatában meghatározott célból, különösen a mindennapi élet szokásos szükségleteinek biztosítása vagy gyógykezelés céljából az ott írt időben és távolságra (úti célra) hagyhatja el.

(2)[352] A házi őrizet akkor rendelhető el, ha a bűncselekmény jellegére és a büntetőeljárás időtartamára, vagy a terhelt eljárás során tanúsított magatartására tekintettel az előzetes letartóztatással elérni kívánt célok ezzel is biztosíthatók.

(3)[353] Házi őrizet elrendelése esetén e kényszerintézkedés elrendelésére, tartamára, illetőleg fenntartására, valamint megszüntetésére az előzetes letartóztatás elrendelésére, meghosszabbítására, illetőleg fenntartására, valamint megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseket [130. § (1) bek., 131. §, 132. § (1) és (2) bek., 136. § (2)–(4) bek.] kell alkalmazni.

(4) A bíróság úgy rendelkezhet, hogy a házi őrizet előírásainak megtartását a rendőrség – a terhelt hozzájárulásával – a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszközzel is ellenőrizze. A házi őrizet előírásai megtartásának ellenőrzéséről külön jogszabály rendelkezik.[354]

(5) Katonával [Btk. 122. § (1) bek.] szemben szolgálati viszonyának tartama alatt házi őrizet nem rendelhető el.

---

347 A 137. § (8) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 57. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

348 A 137. § (9) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 57. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

349 A 138. § alcímét a 2002. évi I. törvény 83. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

350 A 138. § a 2002. évi I. törvény 83. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

351 A 138. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 58. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

352 A 138. § (2) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 58. § (2) bekezdése iktatta be, egyben a (2)–(4) bekezdés számozását (3)–(5) bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

353 A 138. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 58. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

354 Lásd a a házi őrizet végrehajtásáról szóló 6/2003. (IV. 4.) IM–BM együttes rendeletet.

Távoltartás[355]

138/A. § (1) A távoltartás a terhelt szabad mozgáshoz és a tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogát korlátozza. A távoltartás hatálya alatt álló terhelt a bíróság határozatában megállapított szabályok szerint köteles

a) a meghatározott lakást elhagyni, és onnan a bíróság által meghatározott ideig távol maradni,

b) a meghatározott személytől, illetőleg e személy lakó- és munkahelyétől, az e személy által látogatott nevelési és nevelési-oktatási intézménytől, gyógykezelés céljából rendszeresen látogatott egészségügyi intézménytől, vallásgyakorlása során rendszeresen látogatott épülettől a bíróság által meghatározott ideig magát távol tartani,

c) tartózkodni attól, hogy a meghatározott személlyel közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen.

(2) Távoltartás a szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja esetén – feltéve, hogy a távoltartással elérni kívánt célok ezzel biztosíthatók – akkor rendelhető el, ha a terhelt előzetes letartóztatásának elrendelése nem szükséges, de – különösen a bűncselekmény jellegére, a terheltnek az eljárás előtt és az eljárás során tanúsított magatartására, valamint a terhelt és a sértett viszonyára tekintettel – megalapozottan feltehető, hogy a lakókörnyezetben hagyása esetén

a) a sértett tanú befolyásolásával vagy megfélemlítésével meghiúsítaná, megnehezítené, vagy veszélyeztetné a bizonyítást, illetve

b) a megkísérelt vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy a sértett sérelmére újabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt követne el.

(3) Ha a büntetőeljárásnak magánindítványra van helye, a távoltartás a magánindítvány előterjesztése előtt nem rendelhető el.

(4) A távoltartás elrendeléséről a bíróság határoz. A határozatban a bíróság előírhatja, hogy a terhelt meghatározott időközönként a távoltartás alapjául szolgáló büntetőeljárást folytató nyomozó hatóságnál jelentkezzék.

(5) A bíróság a határozatot megküldi a sértettnek. Az ügyésznek a távoltartás elrendeléséről szóló határozatot akkor is meg kell küldeni, ha a távoltartás elrendelését a sértett, a sértett törvényes képviselője vagy a terhelttel közös háztartásban élő kiskorú személy törvényes képviselője [138/B. § (2) bek. d)–f) pontja] indítványozta.

(6) A vádirat benyújtásáig a nyomozó hatóság vagy az ügyész, a vádirat benyújtását követően a bíróság a terhelt meghallgatása után haladéktalanul megteszi a 128. §-ban szabályozott intézkedéseket.

(7)[356] Ha a bíróság a távoltartás elrendeléséről vagy módosításáról határoz, a határozatban az (1) bekezdés szerinti szabályokat úgy kell megállapítani, hogy azok ne tegyék lehetetlenné a terhelt azon jogainak gyakorlását, amely jogokat a sértett vonatkozásában az (1) bekezdés b) pontja érint.

138/B. §[357] (1)[358] A távoltartást a bíróság tíztől hatvan napig terjedő időre rendelheti el.

(2) A távoltartás elrendelését

a) az ügyész,

b) a magánvádló,

c) a pótmagánvádló,

d) a sértett,

e) a cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes sértett törvényes képviselője, valamint

f) a terhelttel közös háztartásban élő kiskorú személy törvényes képviselője

indítványozhatja.

(3) Ha a távoltartás hatálya alatt a 138/A. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott személy lakóhelye megváltozik, vagy e személy, illetőleg a terhelt életkörülményeiben olyan lényeges változás következik be, amely miatt a határozat megváltoztatása indokolt, a bíróság a (2) bekezdésben felsoroltak, valamint a terhelt és a védő indítványára, a vádirat benyújtása után hivatalból is, a határozatot módosíthatja, vagy a távoltartást megszüntetheti. A bíróság ugyanígy jár el, ha a terhelttel szemben a büntetőeljárás során olyan kényszerintézkedést rendeltek el, amely miatt a távoltartás módosítása vagy megszüntetése szükséges.

---

355 A 138/A. §-t és alcímét a 2006. évi LI. törvény 59. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

356 A 138/A. § (7) bekezdését a 2009. évi LXXII. törvény 22. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. október 1-jétől.

357 A 138/B. §-t a 2006. évi LI. törvény 60. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

358 A 138/B. § (1) bekezdése a 2009. évi LXXII. törvény 22. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. október 1-jétől.

(4) Ha a bíróság a távoltartás módosításáról vagy megszüntetéséről határoz, a távoltartás elrendelését indítványozó nyilatkozatát, valamint az ügyész, a magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló indítványát beszerzi. A bíróság a nyilatkozat, illetőleg az indítvány előterjesztésére határidőt állapít meg; ha e határidő eredménytelenül eltelt, a bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján határoz. A bíróság a határozatot a 138/A. § (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott személy részére is megküldi.

(5) Ha a terhelttel szemben távoltartást rendeltek el, az eljárást soron kívül kell folytatni.

139. § (1)[359] Ha a terhelt a lakhelyelhagyási tilalmat, illetőleg a házi őrizet szabályait megszegi, vagy az eljárási cselekményen idézés ellenére nem jelenik meg, és ezt alapos okkal előzetesen nem menti ki, vagy az akadály megszűnése után alapos okkal nyomban nem igazolja, őrizetbe vehető, továbbá házi őrizet esetén az előzetes letartóztatása, lakhelyelhagyási tilalom esetén a házi őrizete vagy az előzetes letartóztatása rendelhető el, illetőleg ha ez nem szükséges, rendbírsággal sújtható.

(2)[360] Ha a terhelt a távoltartás szabályait szándékosan megszegi, és ezt utólag nem menti ki, előzetes letartóztatása rendelhető el, illetőleg ha ez nem szükséges, rendbírsággal sújtható.

IV. Cím
AZ IDEIGLENES KÉNYSZERGYÓGYKEZELÉS

140. § (1) Az ideiglenes kényszergyógykezelés a kóros elmeállapotú terhelt személyi szabadságának bírói elvonása jogerős ítélet nélkül.

(2) Ideiglenes kényszergyógykezelésnek akkor van helye, ha megalapozottan lehet következtetni arra, hogy a terhelt kényszergyógykezelését kell elrendelni.

(3) Az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelésére az előzetes letartóztatás elrendelésére vonatkozó szabályok [130. § (1) bek.] irányadók.

141. § (1) Ha a terhelt előzetes letartóztatásban van, az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelésével egyidejűleg az előzetes letartóztatást meg kell szüntetni.

(2) Ha az előzetesen letartóztatott pszichiátriai kezelése szükséges, de ideiglenes kényszergyógykezelésének elrendelésére nincs alap, az előzetes letartóztatást – a bíróság rendelkezése alapján – igazságügyi megfigyelő és elmegyógyító intézetben[361] kell végrehajtani.[362]

142. § (1) A vádirat benyújtása előtt elrendelt ideiglenes kényszergyógykezelés az első fokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart.

(2) Ha az ideiglenes kényszergyógykezelés megkezdésétől hat hónap eltelt, és az ügyész még nem nyújtott be vádiratot, az ideiglenes kényszergyógykezelés indokoltságát a bíróság felülvizsgálja. A felülvizsgálat iránt az ügyész a határidő lejárta előtt öt nappal tesz indítványt a bíróságnak.

(3)[363] Az ideiglenes kényszergyógykezelés megkezdésétől számított egy év elteltével annak indokoltságát a megyei bíróság egyesbíróként eljárva, a vádirat benyújtásáig a nyomozási bíró eljárására vonatkozó szabályok szerint vizsgálja felül. A felülvizsgálat iránt az ügyész a határidő lejárta előtt öt nappal tesz indítványt a bíróságnak.

(4) A bíróság (2) bekezdés szerinti határozata ellen bejelentett fellebbezést a megyei bíróság másodfokú tanácsa, a megyei bíróság (3) bekezdés szerinti határozata ellen bejelentett fellebbezést az ítélőtábla tanácsa bírálja el.

---

359 A 139. § (1) bekezdése – eredetileg 139. § – a 2002. évi I. törvény 84. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

360 A 139. § (2) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 61. §-a iktatta be, egyben az addigi 139. § a 139. § (1) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

361 A 141. § (2) bekezdésében az „igazságügyi megfigyelő és elmegyógyító intézetben” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. július 1-jétől.

362 Lásd a kényszergyógykezelés és az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásáról, valamint az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet feladatairól, működéséről szóló 36/2003. (X. 3.) IM rendeletet.

363 A 142. § (3) bekezdés első mondata a 2002. évi I. törvény 85. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

143. § (1)[364] A vádirat benyújtása után az első fokú bíróság által elrendelt vagy fenntartott ideiglenes kényszergyógykezelés az első fokú bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig, az első fokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a másodfokú bíróság által elrendelt ideiglenes kényszergyógykezelés a másodfokú eljárás befejezéséig, a másodfokú bíróság által az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott, illetőleg a harmadfokú bíróság által elrendelt ideiglenes kényszergyógykezelés a harmadfokú eljárás befejezéséig, hatályon kívül helyezés és új eljárás lefolytatására utasítás esetén a megismételt eljárásra utasított bíróság ügydöntő határozatának kihirdetéséig tart.

(2) A vádirat benyújtása után elrendelt vagy fenntartott ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatára a 132. § (1)–(2) bekezdésének rendelkezéseit kell alkalmazni.

144. § (1) Az ideiglenes kényszergyógykezelést igazságügyi megfigyelő és elmegyógyító intézetben[365] kell végrehajtani.

(2) Az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtására a 135. § (3)–(4) bekezdése megfelelően irányadó. Az ideiglenesen kényszergyógykezelt a törvényes képviselőjével szóban ellenőrzés nélkül, ha pedig megalapozottan feltehető, hogy ezáltal az eljárást meghiúsítaná, ellenőrzés mellett érintkezhet.

145. § (1)[366] Az ideiglenes kényszergyógykezelés megszűnik, ha a tartama lejárt, a nyomozást megszüntették, annak határideje lejárt, továbbá, ha az eljárást jogerősen befejezték. Az ideiglenes kényszergyógykezelést meg kell szüntetni, ha az elrendelésének oka megszűnt.

(2)[367] Ha a nyomozás befejeződött, és a vádemelésre várhatóan a nyomozás 176. § (2) bekezdése második mondatában megállapított határidejének lejárta után kerül sor, e határidő lejárta előtt az ügyész indítványára a bíróság az ideiglenes kényszergyógykezelést legfeljebb az első fokú bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozandó határozatáig meghosszabbíthatja.

(3) Az ideiglenes kényszergyógykezelést a vádirat benyújtásáig az ügyész is megszüntetheti.

(4)[368] Az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelése ellen a terhelt házastársa és törvényes képviselője is jogosult fellebbezésre, és a felsoroltak indítványozhatják az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetését is.

V. Cím
INTÉZKEDÉS A KÜLFÖLDRE UTAZÁSI TILALOM BIZTOSÍTÁSÁRA[369]

146. § (1)[370] Az őrizetbe vétel elrendelésekor a terhelt úti okmányát el kell venni. Ha a terhelt őrizetbe vétele úgy szűnt meg, hogy vele szemben előzetes letartóztatást, ideiglenes kényszergyógykezelést, lakhelyelhagyási tilalmat vagy házi őrizetet nem rendeltek el, a terhelt úti okmányát vissza kell adni.

(2)[371] Az előzetes letartóztatás, az ideiglenes kényszergyógykezelés, a lakhelyelhagyási tilalom és a házi őrizet elrendeléséről az úti okmány visszatartása érdekében az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyik, haladéktalanul értesíti az útlevélhatóságot a külön törvényben meghatározott külföldre utazási tilalom biztosítása érdekében.

(3) A (2) bekezdés szerinti kényszerintézkedések megszüntetéséről az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyik, haladéktalanul értesíti az útlevélhatóságot az úti okmány visszaadása és a külön törvényben meghatározott külföldre utazási tilalom feloldása érdekében.

(4)[372] Az (1)–(3) bekezdés rendelkezéseit külföldi terhelt esetén is alkalmazni kell, azzal, hogy a (2)–(3) bekezdés szerinti értesítést az idegenrendészeti hatóságnak kell megküldeni.

---

364 A 143. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 62. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

365 A 144. § (1) bekezdésében az „igazságügyi megfigyelő és elmegyógyító intézetben” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. július 1-jétől.

366 A 145. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 63. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

367 A 145. § (2) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 63. § (2) bekezdése iktatta be, egyben az addigi (2)–(3) bekezdés számozását (3)–(4) bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

368 A 145. § (4) – eredetileg (3) – bekezdését a 2003. évi II. törvény 43. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

369 A VIII. Fejezet V. Címének szövegét a 2006. évi LI. törvény 64. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

370 A 146. § a 2006. évi LI. törvény 64. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

371 A 146. § (2)–(3) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 44. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

372 A 146. § (4) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 44. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

VI. Cím
AZ ÓVADÉK

147. §[373] (1) Az óvadék a bíróság által meghatározott összeg, amely a terheltnek az eljárási cselekményeken való jelenlétét biztosítja.

(2) A bíróság a 129. § (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott esetben a terhelt előzetes letartóztatását megszüntetheti, ha a bűncselekményre és a személyi körülményekre tekintettel az eljárási cselekményeknél a terhelt megjelenését az óvadék letétele valószínűvé teszi.

(3) Óvadék megállapítását a terhelt vagy a védő az előzetes letartóztatásról döntésre jogosult bíróságnál indítványozhatja. Az óvadék megállapításának tárgyában – ha azt nem a tárgyaláson indítványozzák – a bíróság ülést tart, ezen az ügyészt, a terheltet és a védőt meghallgatja. Ha a védő az ülésen értesítés ellenére nem jelent meg, az ülés a védő távollétében is megtartható.

(4) A bíróság az óvadék összegét a terhelt személyi körülményeire és vagyoni helyzetére is figyelemmel állapítja meg. A bíróság a határozatban lakhelyelhagyási tilalmat, valamint házi őrizetet is elrendelhet.[374] A bíróság az óvadék megállapításáról az előzetes letartóztatást elrendelő határozatában is rendelkezhet.

(5) A terhelt előzetes letartóztatásának óvadék ellenében történő megszüntetése ellen kizárólag az ügyész és a pótmagánvádló élhet fellebbezéssel.

(6) A bíróság által jogerősen megállapított óvadékot a bíróságon készpénzben kell letenni, vagy annak letételét külön jogszabályban meghatározott módon kell igazolni. Ennek megtörténte után a fogva lévő terheltet haladéktalanul szabadon kell bocsátani.

(7) Az óvadék megállapítása iránti indítvány elutasítása esetén a terhelt, illetőleg a védő óvadék megállapítása iránt ismételten akkor terjeszthet elő indítványt, ha ebben új körülményre hivatkozik. Ha az ismételt indítványban a terhelt, illetőleg a védő nem hivatkozik új körülményre, a bíróság az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

148. §[375] (1) Az óvadék letételét követően szabadlábra helyezett terhelt előzetes letartóztatását a bíróság elrendelheti, ha

a) a terhelt az eljárási cselekményen idézés ellenére nem jelent meg, és elmaradását előzetesen alapos okkal nem mentette ki, vagy az akadály megszűnése után nyomban alapos okkal nem igazolta,

b) az óvadék letételét követően a terhelt előzetes letartóztatásának más oka merült fel.

(2) Az óvadék összegét a terheltnek vissza kell adni, ha

a) – az (1) bekezdés a) pontja kivételével – a bíróság az előzetes letartóztatását elrendelte,

b) az ügyész a nyomozást megszüntette, illetőleg annak határideje lejárt, vagy az ügyész a vádemelést elhalasztotta,

c) a bíróság az eljárást jogerős ítélettel vagy megszüntető határozattal befejezte.

(3) Szabadságvesztés kiszabása esetében az óvadékot akkor lehet visszaadni, ha a büntetés letöltését a terhelt megkezdte.

(4) A terhelt elveszti a jogát az óvadék összegére, ha az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott okból a bíróság az előzetes letartóztatását rendelte el.

---

373 A 147. § a 2006. évi LI. törvény 65. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

374 A 147. § (4) bekezdésé második mondata a 2007. évi XXVII. törvény 45. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

375 A 148. § a 2006. évi LI. törvény 66. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

VII. Cím
A HÁZKUTATÁS, A MOTOZÁS ÉS A LEFOGLALÁS

A házkutatás

149. § (1)[376] A házkutatás a ház, lakás, egyéb helyiség vagy azokhoz tartozó bekerített hely, továbbá az ott elhelyezett jármű átkutatása, illetőleg számítástechnikai rendszer vagy ilyen rendszer útján rögzített adatokat tartalmazó adathordozó átvizsgálása az eljárás eredményessége érdekében.

(2) Házkutatásnak akkor van helye, ha megalapozottan feltehető, hogy az

a) a bűncselekmény elkövetőjének kézre kerítésére,

b) a bűncselekmény nyomainak felderítésére,

c)[377] bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyonelkobzás alá eső dolog megtalálására

vezet.

(3)[378] Házkutatást a bíróság, az ügyész, illetőleg ha az ügyész másképp nem rendelkezik, a nyomozó hatóság rendel el, a bíróság és az ügyész a házkutatás végrehajtásához a nyomozó hatóságot igénybe veheti. A (2) bekezdés b) és c) pontja esetén a házkutatást elrendelő határozatban – ha ez lehetséges – meg kell jelölni azokat a bizonyítási eszközöket, elkobozható, vagy vagyonelkobzás alá eső dolgokat, amelyek megtalálása érdekében a házkutatás szükséges.

(4)[379] A házkutatást rendszerint az érintett jelenlétében kell elvégezni, a megkezdése előtt közölni kell vele a házkutatást elrendelő határozatot, és – ha a házkutatás meghatározott, illetőleg ismert bizonyítási eszköz vagy elkobozható dolog, illetőleg személy megtalálására irányul – fel kell őt szólítani, hogy a keresett dolgot adja elő, a számítástechnikai rendszeren vagy adathordozón tárolt adatot tegye hozzáférhetővé, illetőleg a személyt adja át. Ha az érintett a felszólításra a keresett dolgot előadja, a számítástechnikai rendszeren vagy adathordozón tárolt adatot hozzáférhetővé teszi, illetőleg a keresett személyt átadja, a házkutatás nem folytatható, kivéve, ha gyanú merül fel arra, hogy a házkutatás során más bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyonelkobzás alá eső dolog is fellelhető.

(5) Ha a házkutatáson az érintett, illetőleg a védője, képviselője vagy megbízott hozzátartozója nincs jelen, az érintett érdekeinek védelmére olyan személyt kell kirendelni, akiről alaposan feltehető, hogy a házkutatással érintett érdekeit megfelelően védi.

(6)[380] A közjegyzői vagy ügyvédi irodában, továbbá az egészségügyi intézményben[381] tartandó házkutatást – ha az közjegyzői vagy ügyvédi tevékenységgel összefüggő hivatásbeli titkot, illetőleg egészségügyi adatot tartalmazó irat megtalálására irányul – a vádirat benyújtásáig a bíróság rendeli el. A házkutatás csak az ügyész jelenlétében végezhető.

(7) Az ügyész a bíróság határozata nélkül tarthatja a (6) bekezdés szerinti házkutatást, ha a házkutatás késedelmes foganatosítása a (2) bekezdésben felsorolt célok elérését veszélyezteti.

(8) A (7) bekezdésben szabályozott esetben a bíróság határozatát utólag be kell szerezni. Ha a bíróság az indítványt elutasítja, a házkutatás eredménye bizonyítékként nem használható fel.

A motozás

150. § (1)[382] A motozás bizonyítási eszköz vagy elkobozható, illetőleg vagyonelkobzás alá eső dolog megtalálása céljából a terhelt és az olyan személy ruházatának és testének átvizsgálása, akiről megalapozottan feltehető, hogy bizonyítási eszközt vagy elkobozható, illetőleg olyan dolgot tart magánál, amely vagyonelkobzás alá eshet. A motozás során a motozás alá vont személy rendelkezése alatt álló jármű, csomag és más tárgy is átvizsgálható.

---

376 A 149. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 88. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

377 A 149. § (2) bekezdés c) pontja a 2002. évi I. törvény 88. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

378 A 149. § (3) bekezdésének első mondata a 2002. évi I. törvény 88. § (3) bekezdésével, második mondata a 2003. évi II. törvény 46. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

379 A 149. § (4)–(7) bekezdése a 2002. évi I. törvény 88. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

380 A 149. § (6) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 67. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

381 Lásd a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvényt, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvényt és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 3. § g) pontját.

382 A 150. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 89. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(2) Motozást az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendel el. Ha a motozást az ügyész rendeli el, végrehajtásához a nyomozó hatóságot veszi igénybe.

(3)[383] Ha a motozás célja meghatározott dolog megtalálása, az érintettet előbb fel kell szólítani, hogy a keresett dolgot adja át, ha a felszólításra a keresett dolgot előadja, a motozástól el kell tekinteni.

(4) Az érintett testének átvizsgálását csak a megmotozottal azonos nemű végezheti, és a motozásnál csak ilyen személy lehet jelen. E rendelkezés nem vonatkozik a motozásnál közreműködő orvosra.

(5) A motozásnál jelen lehet a motozás helyszínén tartózkodó, az érintett által megnevezett személy, kivéve az olyan személyt, akinek a jelenléte a nyomozás érdekeit veszélyezteti.

(6)[384]

A lefoglalás

151. § (1)[385] A lefoglalás a bizonyítás érdekében vagy az elkobzás, illetőleg a vagyonelkobzás biztosítására a dolognak a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság általi őrzésbe vétele vagy megőrzésének más módon történő biztosítása.

(2)[386] A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elrendeli annak a dolognak – ideértve a nyomozó hatóság által saját segédanyagainak és eszközeinek a felhasználásával létrehozott dolgokat, azokat a dolgokat, amelyeket valamely tárgyról vagy tárgyból úgy különítenek el, hogy értéke nincs és önmagában hasznavehetetlen, és azokat a dolgokat is, amelyek gazdátlannak tekintendők –, illetőleg számítástechnikai rendszernek vagy ilyen rendszer útján rögzített adatokat tartalmazó adathordozónak a lefoglalását, amely

a) bizonyítási eszköz,

b) a törvény értelmében elkobozható vagy amelyre vagyonelkobzás rendelhető el.

(3)[387] A közjegyzői vagy ügyvédi irodában, továbbá az egészségügyi intézményben tartott – közjegyzői vagy ügyvédi tevékenységgel összefüggő hivatásbeli titkot, illetőleg egészségügyi adatot tartalmazó – iratok lefoglalását a bíróság rendeli el.

(4)[388] A címzettnek még nem kézbesített postai és hírközlési küldeménynek, valamint a sajtótermék szerkesztősége iratainak lefoglalását a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság rendeli el. A határozat meghozataláig csak a küldemény visszatartásának van helye.

(5) Ha a lefoglalást a bíróság, illetőleg az ügyész rendeli el, végrehajtásához a nyomozó hatóságot veheti igénybe.

(6)[389] Ha az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a lefoglalás elrendelésére nem jogosult, késedelmet nem tűrő esetben a dolgot őrzésbe veheti. Ebben az esetben a lefoglalás elrendelésére jogosult határozatát utólag késedelem nélkül be kell szerezni. A dolog őrzését meg kell szüntetni, és azt a birtokosnak vissza kell adni, ha a lefoglalásra jogosult a lefoglalást nem rendeli el.

152. § (1)[390] A lefoglalás érdekében a dolog, illetőleg a számítástechnikai rendszer vagy az ilyen rendszer útján rögzített adatokat tartalmazó adathordozó birtokosát vagy az adat kezelőjét fel kell szólítani, hogy a keresett dolgot adja át, illetőleg a számítástechnikai rendszer útján rögzített adatot tegye hozzáférhetővé. Ha ezt önként nem teszi meg, rendbírsággal sújtható, kivéve a terheltet és azt, aki a tanúvallomást megtagadhatja, illetőleg aki tanúként nem hallgatható ki. Az átadás megtagadása nem akadálya annak, hogy a keresett dolgot, illetőleg a számítástechnikai rendszer útján rögzített adatot házkutatással, illetve motozással megszerezzék. Erre az érintettet figyelmeztetni kell.

(2) Nem foglalhatók le a terhelt és a védő között váltott levelek és más írásbeli közlések, valamint a védőnek az ügyre vonatkozó feljegyzései.

---

383 A 150. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 89. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

384 A 150. § (6) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

385 A 151. § (1) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 21. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

386 A 151. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 21. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

387 A 151. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 69. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

388 A 151. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 90. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

389 A 151. § (6) bekezdése a 2002. évi I. törvény 90. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

390 A 152. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 91. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(3) Nem foglalhatók le a terhelt és a tanúvallomás megtagadására a 82. § (1) bekezdése alapján jogosult személy között váltott levelek és más írásbeli közlések, feltéve, ha a dolgot a tanúvallomás megtagadására jogosult személy őrzi.

(4) Nem foglalhatók le azok az iratok sem, amelyeknek tartalmára a tanúvallomás megtagadható, ha az iratot a tanúvallomás megtagadására jogosult személy őrzi. Ez a korlátozás kiterjed annak a személynek a hivatali helyiségében őrzött iratokra és dolgokra, aki a 82. § (1) bekezdés c) pontja alapján a tanúvallomást megtagadhatja.

(5)[391] A (3) és (4) bekezdés szerinti korlátozás nem érvényesül, ha

a) a tanúvallomás megtagadására jogosult személy az üggyel kapcsolatban megalapozottan gyanúsítható társtettességgel, részességgel, bűnpártolással vagy orgazdasággal,

b) a lefoglalandó dolog a bűncselekmény eszköze,

c) a tanúvallomás megtagadására jogosult személy a lefoglalandó dolgot – a (3) és (4) bekezdésre történt figyelmeztetést követően – önként átadja.

153. § (1) Irat esetében gondoskodni kell arról, hogy annak tartalma illetéktelen személy előtt rejtve maradjon.

(2)[392] Ha az olyan irat megtalálásánál az ügyész nincs jelen, amelyre nézve a birtokosa szerint a 82. § (1) bekezdésének b) pontja alapján tagadható meg a tanúvallomás, és az irat birtokosa, illetőleg védője, képviselője vagy megbízott hozzátartozója az irat tartalmának megismeréséhez nem járul hozzá, az iratot tartalmazó adathordozót, illetőleg az iratot zárt borítékban átadja a nyomozó hatóságnak, a nyomozó hatóság az iratot betekintés nélkül továbbítja az ügyésznek. Ha ez nem lehetséges, a nyomozó hatóság a 154. § (3) bekezdésének megfelelő alkalmazásával intézkedik az irat őrzéséről. Az ügyész az irat tartalmának megismerése után haladéktalanul határoz az irat lefoglalásáról, illetőleg a 151. § (3) bekezdése szerinti iratok esetében a lefoglalás iránti indítvány bírósághoz történő előterjesztéséről. Ha az ügyész, illetőleg a bíróság a lefoglalást nem rendeli el, az irat sem ebben az ügyben, sem más büntetőeljárásban bizonyítási eszközként nem vehető figyelembe.

(3) Az irat birtokosának kérésére – ha ez az eljárás érdekét nem veszélyezteti – a lefoglalt iratról részére hiteles másolatot kell kiadni.

154. § (1)[393] A lefoglalt dolgot letétbe kell helyezni; ha a dolog letétbe helyezésre nem alkalmas, vagy azt más fontos ok indokolja, a megőrzéséről egyéb módon kell gondoskodni.[394] Ez utóbbi esetben a lefoglalt dolognak a bűncselekménnyel kapcsolatos egyedi tulajdonságait rögzítő iratot vagy fényképet kell az ügy irataihoz csatolni. Ha ingatlan lefoglalásának van helye, a lefoglalást el kell rendelni, azt azonban a zár alá vétel szabályai szerint kell végrehajtani.

(2) A lefoglalt dolgokat jegyzőkönyvben vagy más okiratban a mennyiségük, értékük, minőségi állapotuk feltüntetésével, egyedi azonosításra alkalmas módon fel kell sorolni.

(3) A lefoglalt dolgot úgy kell őrizni, hogy az változatlanul maradjon, a bűncselekmény esetleges nyomai el ne tűnjenek, a lefoglalt dolgot ne lehessen kicserélni, és az azonossága könnyen megállapítható legyen.

155. § (1)[395] A lefoglalást a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság megszünteti, ha arra az eljárás érdekében már nincs szükség; a lefoglalást meg kell szüntetni, ha a nyomozást megszüntették, illetőleg annak határideje lejárt. A lefoglalás megszüntetése helyett más, jogszabályban meghatározott módon kell eljárni, ha a lefoglalt dolog birtoklása jogszabályba ütközik. A bíróság által elrendelt lefoglalást a vádirat benyújtásáig az ügyész is megszüntetheti.

(2) A lefoglalás megszüntetésekor a lefoglalt dolgot annak kell kiadni, aki a bűncselekmény elkövetésekor a dolog tulajdonosa volt, és ezt kétséget kizáró módon igazolni tudja.

(3) Ha nincs olyan személy, akinek a (2) bekezdés szerint a dolgot ki kell adni és ez az eljárás adataiból sem tűnik ki, a dolgot annak kell kiadni, aki a kiadása iránt alaposnak látszó igényt jelentett be.

---

391 A 152. § (5) bekezdése a 2002. évi I. törvény 91. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

392 A 153. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 92. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

393 A 154. § (1) bekezdés utolsó mondatát a 2002. évi I. törvény 93. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

394 Lásd a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V. 8.) IM–BM–PM együttes rendeletet.

395 A 155. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 70. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(4) Ha olyan személy sincs, akinek a (3) bekezdés szerint lehetne a dolgot kiadni, vagy ilyen igény az eljárás adataiból nem tűnik ki, a dolgot annak kell kiadni, akitől lefoglalták.

(5) A terheltnek a lefoglalt dolgot csak akkor lehet kiadni, ha azt a (2)–(4) bekezdés szerint másnak nem lehet kiadni.

(6)[396] A terhelttől lefoglalt dolog a bíróság határozata alapján az állam tulajdonába kerül, ha az kétségtelenül mást illet, de akinek a kiléte nem állapítható meg. A később jelentkező igénylő a dolog kiadását, illetőleg az értékesítésből származó ellenértékét igényelheti. Az igénylő kérelme tárgyában a Polgári perrendtartás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság határoz.

(7)[397] A lefoglalás megszüntetése esetén, ha a dolog természetben már nem adható ki, a dolog előzetes értékesítéséből befolyt ellenértéket alapul véve, a kezeléséből, tárolásából eredő költséggel csökkentett, a megtérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával növelt összegét kell megtéríteni. Vámáru esetén a vámjogszabályban meghatározott elszámolást követően kell kifizetni az értékesítésből befolyt ellenértéket. A jogosult az ezt meghaladó igényét a polgári jog szabályai szerint érvényesítheti. Ha a lefoglalás alaptalan volt, a dolog előzetes értékesítéséből befolyt ellenérték a dolog kezeléséből, tárolásából eredő költséggel nem csökkenthető. Erről a lefoglalás megszüntetéséről határozatot hozó bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság a határozatában dönt.

(8) Ha a lefoglalt dolog értéktelen, és arra senki sem tart igényt, a lefoglalás megszüntetése után azt meg kell semmisíteni.

(9)[398] Ha a dolog lefoglalására nem az elkobzás, illetőleg a vagyonelkobzás biztosítása érdekében került sor, és a lefoglalt dolgot szakértő már megvizsgálta, újabb szakértő kirendelését az arra jogosultak nem kérték, és további szakértői vizsgálatot a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság sem tart indokoltnak, akkor a lefoglalást meg kell szüntetni.

A lefoglalt dolog előzetes értékesítése és elkobzása[399]

156. § (1) A bíróság a lefoglalt dolog értékesítéséről határoz, ha a lefoglalt dolog

a) gyors romlásnak van kitéve,

b) huzamos tárolásra alkalmatlan.

(2) A bíróság a lefoglalt dolog értékesítése iránt akkor is határozhat, ha a lefoglalt dolog

a)[400] kezelése, tárolása, illetve őrzése – különösen a dolog értékére vagy az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolására tekintettel – aránytalan és jelentős költséggel járna,

b) értéke az előreláthatólag hosszú ideig tartó tárolás miatt jelentősen csökkenne.

(3) Az (1)–(2) bekezdés esetén a lefoglalt dolog akkor értékesíthető, ha a lefoglalt dolog kiadása iránt senki nem jelentett be jogos igényt.

(4) A lefoglalt dolog értékesítéséből befolyt ellenérték a lefoglalt dolog helyébe lép.

(5)[401] Ha a lefoglalt dolog birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti vagy a dolog birtoklása jogszabályba ütközik, a bíróság a vádirat benyújtásáig az ügyész indítványára – szükség esetén mintavétel elrendelése mellett – a lefoglalt dolog elkobzásáról határoz.

A lefoglalt dolog visszatartása

157. § (1)[402] A terheltnek kiadandó dolgot a vele szemben megállapított pénzbüntetés,[403] vagyonelkobzás, bűnügyi költség vagy polgári jogi igény biztosítására vissza lehet tartani, erről az ügydöntő határozatban kell rendelkezni.

---

396 A 155. § (6) bekezdése a 2002. évi I. törvény 94. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

397 A 155. § (7) bekezdését a 2002. évi I. törvény 94. § (2) bekezdése iktatta be, egyben a (7) bekezdés számozását (8) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

398 A 155. § (9) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 22. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

399 A 156. § alcímét a 2002. évi I. törvény 95. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

400 A 156. § (2) bekezdés a) pontja a 2002. évi I. törvény 95. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

401 A 156. § (5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 95. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

402 A 157. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 96. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

403 A 157. § (1) bekezdésében a „pénzmellékbüntetés," szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

(2) A polgári jogi igény biztosítását szolgáló visszatartást meg kell szüntetni, ha a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított hatvan napon belül nem kért végrehajtást, illetőleg a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása esetén hatvan napon belül nem igazolja, hogy a polgári perben biztosítási intézkedés iránti kérelmet nyújtott be.

Közös szabályok

158. § (1) A házkutatást, a motozást és a lefoglalás érdekében tett intézkedést az érintett kíméletével, lehetőleg a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végezni. Biztosítani kell, hogy az intézkedés folytán ne kerüljenek nyilvánosságra a magánéletnek a büntetőeljárással össze nem függő körülményei; kerülni kell a szükségtelen károkozást.

(2) Az intézkedésről készített jegyzőkönyvben fel kell tüntetni, hogy a tárgyi bizonyítási eszközt vagy más dolgot, tárgyat hol, milyen körülmények között találták meg.

(3) Aki a házkutatást, a motozást vagy a lefoglalás érdekében tett intézkedést akadályozza, ezek tűrésére kényszeríthető, és – a terhelt kivételével – rendbírsággal sújtható.

(4) A nyomozó hatóság a bíróságnak a házkutatás, a motozás és a lefoglalás végrehajtására vonatkozó utasításait határidőre teljesíti.

VIII. Cím[404]
SZÁMÍTÁSTECHNIKAI RENDSZER ÚTJÁN RÖGZÍTETT ADATOK MEGŐRZÉSÉRE KÖTELEZÉS

158/A. § (1) A megőrzésre kötelezés a bűncselekmény felderítése és a bizonyítás érdekében a számítástechnikai rendszer útján rögzített adat birtokosának, feldolgozójának, illetőleg kezelőjének a számítástechnikai rendszer útján rögzített meghatározott adat feletti rendelkezési jogának ideiglenes korlátozása.

(2) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elrendeli annak a számítástechnikai rendszer útján rögzített adatnak a megőrzését, amely bizonyítási eszköz, vagy bizonyítási eszköz felderítéséhez, a gyanúsított kilétének, tartózkodási helyének a megállapításához szükséges.

(3) A megőrzésre kötelezett a határozat vele történő közlésének időpontjától köteles a határozatban megjelölt számítástechnikai rendszer útján rögzített adatot változatlanul megőrizni, és – szükség esetén más adatállománytól elkülönítve – biztosítani annak biztonságos tárolását. A megőrzésre kötelezett köteles a számítástechnikai rendszer útján rögzített adat megváltoztatását, törlését, megsemmisülését, valamint annak továbbítását, másolat jogosulatlan készítését, illetőleg az adathoz való jogosulatlan hozzáférést megakadályozni.

(4) A megőrzésre kötelezést elrendelő a megőrzéssel érintett adatot fokozott biztonságú elektronikus aláírással láthatja el. Ha az adat eredeti helyen történő megőrzése az érintettnek az adat feldolgozásával, kezelésével, tárolásával vagy továbbításával kapcsolatos tevékenységét jelentősen akadályozná, az elrendelő engedélyével az adat megőrzéséről annak más adathordozóra vagy más számítástechnikai rendszerbe történő átmásolásával gondoskodhat. Az átmásolást követően az elrendelő az eredeti adatot tartalmazó adathordozóra és számítástechnikai rendszerre a korlátozásokat részlegesen vagy teljesen feloldhatja.

(5) Ahhoz az adathoz, amelyet a megőrzésre kötelezés érint, az intézkedés tartama alatt kizárólag az elrendelő bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, valamint az elrendelő engedélyével az adat birtokosa vagy kezelője jogosult hozzáférni. Arról az adatról, amelyet a megőrzésre kötelezés érint, az adat birtokosa vagy kezelője az intézkedés tartama alatt csak az elrendelő kifejezett engedélyével adhat más részére tájékoztatást.

(6) A megőrzésre kötelezett köteles haladéktalanul tájékoztatni az elrendelőt, ha a megőrzésre kötelezéssel érintett adatot jogosulatlanul megváltoztatták, törölték, átmásolták, továbbították, megismerték, vagy hogy ezek megkísérlésére utaló jelet észlelt.

(7) A megőrzésre kötelezést követően az elrendelő haladéktalanul megkezdi az érintett adatok átvizsgálását, és ennek eredményéhez képest az adatnak a számítástechnikai rendszerbe vagy más adathordozóra történő átmásolásával az adat lefoglalását kell elrendelni, vagy a megőrzésre kötelezést meg kell szüntetni.

---

404 A VIII. Fejezet VIII. Címét és a 158/A. §-t a 2002. évi I. törvény 97. §-a iktatta be, egyben a VIII–IX. Cím számozását IX–X. Címre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(8) A megőrzésre kötelezés az adat lefoglalásáig, de legfeljebb három hónapig tart. A megőrzésre kötelezés megszűnik, ha a büntetőeljárást befejezték. A büntetőeljárás befejezéséről a megőrzésre kötelezettet értesíteni kell.

IX. Cím[405]
A ZÁR ALÁ VÉTEL ÉS A BIZTOSÍTÁSI INTÉZKEDÉS[406]

A zár alá vétel[407]

159. § (1)[408] A zár alá vétel a zár alá vett vagyontárgyak és vagyoni jogok feletti rendelkezési jogot függeszti fel. Zár alá vételt a bíróság rendel el.

(2)[409] Ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonelkobzásnak van helye, illetőleg ha polgári jogi igényt érvényesítenek, és alaposan tartani lehet attól, hogy a kielégítést meghiúsítják, ezek biztosítására a terhelt egész vagyonának, vagyona meghatározott részének vagy egyes vagyontárgyainak zár alá vétele rendelhető el. A zár alá vétel elrendelhető arra a vagyonra, vagyonrészre, illetőleg egyes vagyontárgyra is, amelyre nézve vagyonelkobzás rendelhető el, de amelyet nem a terhelt birtokol. A zár alá vételnek a közhitelű nyilvántartásba történő bejegyzése iránt haladéktalanul intézkedni kell. Ha nincs külön jogszabály szerinti közhitelű nyilvántartás, a zár alá vétellel érintett gazdálkodó szervezetet kell értesíteni.

[(2)[410] Ha az eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amellyel kapcsolatban vagyonelkobzásnak van helye, illetőleg ha polgári jogi igényt érvényesítenek, és alaposan tartani lehet attól, hogy a kielégítést meghiúsítják, ezek biztosítására a terhelt egész vagyonának, vagyona meghatározott részének vagy egyes vagyontárgyainak zár alá vétele rendelhető el. A zár alá vétel elrendelhető arra a vagyonra, vagyonrészre, illetőleg egyes vagyontárgyra is, amelyre nézve vagyonelkobzás rendelhető el, de amelyet nem a terhelt birtokol. A zár alá vételnek a közhitelű nyilvántartásba történő bejegyzése iránt haladéktalanul intézkedni kell. Ha nincs külön jogszabály szerinti közhitelű nyilvántartás, a zár alá vétellel érintett vállalkozást kell értesíteni.]

(3)[411] A magánfél által érvényesített polgári jogi igény biztosítására zár alá vételnek csak a magánfél indítványára van helye. A nyomozás során zár alá vételnek helye van a sértett indítványára is. Ha a bíróság a nem jogerős ügydöntő határozatában ingatlanra vagyonelkobzást rendelt el, ennek biztosítására az eljárás jogerős befejezéséig az ingatlan zár alá vételét rendelheti el.

(4) A zár alá vételt fel kell oldani, ha

a)[412] az elrendelésének oka megszűnt, ha a nyomozást megszüntették, illetőleg annak határideje lejárt, kivéve, ha a zár alá vett vagyontárgyat, illetőleg vagyoni jogok feletti rendelkezési jogot magának követelő személy a követelése érdekében hatvan napon belül polgári eljárást indított,

b) a zár alá vételt meghatározott összeg biztosítására rendelték el, és ezt az összeget letétbe helyezték,

c)[413] az eljárást vagyonelkobzás alkalmazása nélkül fejezték be, illetőleg a polgári jogi igényt elutasították,

d) a polgári jogi igény megítélése esetén a magánfél a megállapított teljesítési határidő lejártától számított harminc napon belül nem kért végrehajtást,

e) a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítása esetén az ügyész, illetőleg a magánfél hatvan napon belül nem igazolta, hogy az igényét érvényesítette.

(5)[414] A (4) bekezdés a), d) és e) pontjában írt határidőt a zár alá vételt feloldó, a nyomozást megszüntető, a polgári jogi igény megítélésre, illetőleg az egyéb törvényes útra utasításra vonatkozó határozat közlésétől kell számítani.

---

405 Az eredeti VIII. Cím számozását a 2002. évi I. törvény 97. §-a IX. Címre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

406 A Cím szövegét a 2002. évi I. törvény 98. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

407 Az alcímet a 2002. évi I. törvény 98. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

408 A 159. § (1) bekezdés első mondata a 2002. évi I. törvény 98. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

409 A 159. § (2) bekezdés első és második mondata a 2002. évi I. törvény 98. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

410 A 159. § (2) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 192. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

411 A 159. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 71. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

412 A 159. § (4) bekezdés a) pontja a 2006. évi LI. törvény 71. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

413 A 159. § (4) bekezdés c) pontja a 2002. évi I. törvény 98. § (6) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

414 A 159. § (5) bekezdése a 2003. évi II. törvény 48. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(6)[415] Ha ingatlan lefoglalását rendelték el, azt a zár alá vétel szabályai szerint kell végrehajtani.

(7)[416] A zár alá vételt a vádirat benyújtásáig az ügyész is megszüntetheti.

Biztosítási intézkedés

160. §[417] (1) A biztosítási intézkedés a zár alá vétel érdekében annak ideiglenes megakadályozása, hogy a terhelt vagy más érdekelt az ingó és ingatlan vagyona, vagyoni jogot megtestesítő értékpapírjai, pénzintézetnél szerződés alapján kezelt pénzeszközei, gazdálkodó szervezet vagyonából az őt megillető üzletrész vagy vagyoni hányad feletti rendelkezési jogát gyakorolja.

[(1)[418] A biztosítási intézkedés a zár alá vétel érdekében annak ideiglenes megakadályozása, hogy a terhelt vagy más érdekelt az ingó és ingatlan vagyona, vagyoni jogot megtestesítő értékpapírjai, pénzintézetnél szerződés alapján kezelt pénzeszközei, vállalkozás vagyonából az őt megillető üzletrész vagy vagyoni hányad feletti rendelkezési jogát gyakorolja.]

(2) Az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság biztosítási intézkedést alkalmazhat, ha a zár alá vétel feltételeinek fennállása valószínűsíthető, és a terhelt az (1) bekezdésben meghatározott vagyona elrejtését, rendelkezési jogának átruházását, elidegenítését vagy megterhelését megkísérli, illetőleg ha ez megalapozottan feltehető.

(3) Biztosítási intézkedésként a nyomozó hatóság, illetőleg az ügyész az (1) bekezdésben meghatározott dolgokat lefoglalja, vagy a 61. §-ban felsorolt hatóságokat keresi meg a hatáskörükbe tartozó intézkedések elvégzése érdekében. A hatóságok az intézkedéseket haladéktalanul kötelesek megtenni, és ennek megtörténtéről a nyomozó hatóságot, illetőleg ügyészt haladéktalanul tájékoztatni.

(4) A nyomozó hatóság, illetőleg az ügyész a 61. §-ban fel nem sorolt más szerveket, gazdálkodó szervezeteket is megkereshet a terhelt vagyonának zárolása és a biztosítási intézkedés nyilvántartásba vétele céljából. A megkeresett szervek a biztosítási intézkedés elvégzésére vonatkozó megkeresést haladéktalanul nyilvántartásba veszik, gondoskodnak a vagyon zárolásáról, és ezek megtörténtéről a megkeresést intéző nyomozó hatóságot, illetőleg ügyészt tájékoztatni kötelesek.

[(4)[419] A nyomozó hatóság, illetőleg az ügyész a 61. §-ban fel nem sorolt más szerveket, vállalkozást is megkereshet a terhelt vagyonának zárolása és a biztosítási intézkedés nyilvántartásba vétele céljából. A megkeresett szervek a biztosítási intézkedés elvégzésére vonatkozó megkeresést haladéktalanul nyilvántartásba veszik, gondoskodnak a vagyon zárolásáról, és ezek megtörténtéről a megkeresést intéző nyomozó hatóságot, illetőleg ügyészt tájékoztatni kötelesek.]

(5) A biztosítási intézkedés elsősorban azzal szemben alkalmazható, akinek a zár alá vétel a rendelkezési jogát függesztené fel. Alkalmazható más olyan személlyel szemben is, aki a terhelttel – a dolog elrejtése, rendelkezési jogának átruházása, elidegenítésének megkísérlése céljából – kapcsolatot tart, vagy megalapozottan feltehető, hogy kapcsolatba lép.

(6) A biztosítási intézkedés nyilvántartásba vételét követően a biztosítási intézkedést elszenvedő a rendelkezési jog átmeneti jellegű korlátozását tűrni köteles.

(7) A biztosítási intézkedést követően a zár alá vétel elrendelését haladéktalanul indítványozni kell, és – ha ez a foganatosítást nem veszélyezteti – az érintettet értesíteni kell. Ha a zár alá vételt a bíróság nem rendelte el, a biztosítási intézkedést haladéktalanul fel kell oldani.

---

415 A 159. § (6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 98. § (7) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

416 A 159. § (7) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 71. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

417 A 160. § a 2002. évi I. törvény 99. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

418 A 160. § (1) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 192. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

419 A 160. § (4) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 192. § (6) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

X. Cím[420]
AZ ELJÁRÁS RENDJÉNEK BIZTOSÍTÁSA

A rendbírság

161. § (1) Az e törvényben meghatározott esetekben a rend fenntartása érdekében, valamint az eljárási kötelezettségek megszegése miatt ezer forinttól kétszázezer forintig, különösen súlyos vagy ismételt esetben ötszázezer forintig terjedő rendbírság szabható ki.

(2) A rendbírság összegének megállapításánál a kiszabására okot adó cselekmény súlyát és következményeit kell figyelembe venni.

(3) Rendbírság kiszabásáról a bíróság és az ügyész határoz.

(4) A rendbírság kiszabása ellen bejelentett jogorvoslatnak halasztó hatálya van.

(5)[421] A 69. § (1) bekezdésének b) vagy c) pontja, valamint (2) és (5) bekezdése, a 93. §, a 106. § (3) bekezdése, a 113. § (1) vagy (2) bekezdése, a 123. § (4) bekezdése, a 152. § (1) bekezdése, a 158. § (3) bekezdése, a 185. § (3) bekezdése, a 245. § (4) bekezdése és a 343. § (1) bekezdése alapján kiszabott rendbírságot – meg nem fizetése esetén – a bíróság elzárásra változtatja át. A rendbírság elzárásra történő átváltoztatása esetén ezer forinttól ötezer forintig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárást kell számítani, az egynapi elzárásnak megfelelő összeget a rendbírságot kiszabó határozatban kell megállapítani.[422] A rendbírság helyébe lépő elzárás egy napnál rövidebb és száz napnál hosszabb nem lehet. Erre a rendbírságot kiszabó határozatban a megbírságolt személyt figyelmeztetni kell.

(6) Az ügyész által kiszabott rendbírság átváltoztatásáról az ügyészség székhelye szerint illetékes nyomozási bíró az iratok alapján dönt.

(7) Az (5) és a (6) bekezdés alapján a rendbírságot elzárásra átváltoztató határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak. Az elzárás végrehajtására a szabálysértési jogszabályok irányadók azzal, hogy az elzárás végrehajtásának elhalasztása vagy félbeszakítása csak a megbírságolt személy kórházi gyógykezelésének szükségessége esetén és csak ezen időtartamig engedélyezhető. Az elzárást büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani.

Az elővezetés

162. § (1)[423] Az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé állítsák, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen, illetőleg a szakértői vizsgálaton való részvételét.

(2) A törvényben meghatározott személyek elővezetésének elrendeléséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezik.

(3)[424] Az elővezetést a rendőrség hajtja végre. Az elővezetést az általa nyomozott ügyben az illetékességi területén eljáró más nyomozó hatóság is végrehajthatja. A rendőr, illetőleg a nyomozó hatóság az érintett személyt az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt helyre kíséri, ennek érdekében a reá irányadó törvény szerint szükség esetén kényszert és más intézkedést alkalmazhat.

(4) Az elővezetést általában a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani.

(5) A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezhet úgy, hogy a rendőr az elővezetés foganatosítása helyett az érintett személy útba indulását ellenőrizze, ha megalapozottan feltehető, hogy az elővezetés célja ezzel is elérhető.

(6) Katona [Btk. 122. § (1) bek.] elővezetése iránt az elővezetendő elöljáróját kell megkeresni.

(7)[425] Az elővezetés külön jogszabályban meghatározott költségének megfizetésére az elővezetettet kell kötelezni.

---

420 Az eredeti IX. Cím számozását a 2002. évi I. törvény 97. §-a X. Címre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

421 A 161. § (5)–(7) bekezdését a 2003. évi II. törvény 49. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

422 A 161. § (5) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 72. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

423 A 162. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 73. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

424 A 162. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 100. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

425 A 162. § (7) bekezdését a 2002. évi I. törvény 100. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

Testi kényszer alkalmazása

163. § (1) Ha megalapozottan feltehető, hogy eljárási cselekmény biztosítása vagy bizonyítási cselekmény foganatosítása céljából testi kényszer alkalmazása szükséges, erről az eljárási cselekmény elvégzését elrendelő bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság rendelkezhet. A testi kényszer alkalmazásáról rendelkezhet az eljárási cselekményt vagy a bizonyítási cselekményt végző bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság is.

(2) Testi kényszer a terhelttel, a sértettel, a tanúval, valamint az eljárási cselekményt akadályozó más személlyel szemben alkalmazható.

(3) A testi kényszer alkalmazására a bíróság és az ügyész elsősorban a rendőrséget veszi igénybe.[426]

(4) Kivételesen a bírósági eljárási cselekménynél jelen lévő büntetés-végrehajtási őr is igénybe vehető testi kényszer alkalmazására, ez azonban nem terjedhet ki bizonyítási cselekmény érdekében alkalmazott testi kényszerre.

MÁSODIK RÉSZ

IX. Fejezet
A NYOMOZÁS

I. Cím
ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

Alapvető rendelkezés

164. § (1) A büntetőeljárás – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – nyomozással kezdődik.

(2) A nyomozás során fel kell deríteni a bűncselekményt, az elkövető személyét, fel kell kutatni és biztosítani kell a bizonyítási eszközöket. A tényállást oly mértékben kell felderíteni, hogy a vádló dönthessen arról, vádat emel-e.

Az ügyész és a nyomozó hatóság kapcsolata

165. §[427] (1) Az ügyész rendelkezik a nyomozásról. Az ügyész a nyomozó hatóságot utasítja. Az ügyész betekinthet a nyomozó hatóságok külön jogszabályban meghatározott nyilvántartásaiba, és ezek adatait felhasználhatja. Egyes nyomozási cselekmények teljesítése végett az ügyész akkor is a nyomozó hatósághoz fordulhat, ha egyébként a nyomozást maga végzi.

(2) A nyomozó hatóság az ügyésznek az ügy nyomozására vonatkozó utasításait határidőre teljesíti, az ügyészt – annak rendelkezése szerint – a nyomozás elrendeléséről és az ügy állásáról írásban tájékoztatja. Ha a nyomozó hatóság észleli, hogy olyan eljárási cselekmény elvégzése, illetőleg határozat meghozatala szükséges, amelyről a döntés a bíróság, illetőleg az ügyész hatáskörébe tartozik, erről az ügyészt haladéktalanul tájékoztatja.

(3) Az ügyész a határozatai előkészítésére a nyomozó hatóságot utasíthatja.

(4) Az (1)–(3) bekezdés rendelkezéseit akkor is alkalmazni kell, ha a nyomozó hatóság a nyomozást a 35. § (2) bekezdése alapján önállóan végzi.

(5) Az ügyész az utasítást, a nyomozó hatóság a tájékoztatást – a (6) bekezdés esetét kivéve – írásban adja.

(6) Halasztást nem tűrő esetben az ügyész az utasítást, a nyomozó hatóság a tájékoztatást szóban is adhatja, azonban az ügyész az utasítást, a nyomozó hatóság a tájékoztatást utólag, haladéktalanul írásban megismétli.

(7) A nyomozó hatóság vezetője az ügyészi utasítás ellen felettes szerve útján előterjesztést tehet a felettes ügyészhez. A felettes szerv az előterjesztést az arra vonatkozó ténybeli és szakmai álláspontjának kifejtésével továbbítja a felettes ügyészhez. Az előterjesztésnek nincs halasztó hatálya.

---

426 Lásd a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényt, a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendeletet és a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvényt.

427 A 165. § a 2009. évi LXXXIII. törvény 23. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

(8) A felettes ügyész az előterjesztés alapján az iratokat megvizsgálja és a vizsgálata eredményéről, jogi álláspontjáról az előterjesztőt az előterjesztés hozzá érkezésétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatja.

165/A. §[428] (1) Az ügyész a nyomozó hatóság önállóan végzett nyomozása felett fokozott felügyeletet gyakorol, ha

a) az ügy ténybeli, jogi megítélése vagy a bűncselekmény bizonyítása bonyolult,
b) a nyomozás során lényeges törvénysértést, mulasztást vagy a nyomozás eredményességét veszélyeztető körülményt észlelt,
c) a gyanúsított személyi szabadságát elvonó kényszerintézkedés hatálya alatt áll,
d) a meghatározott személy ellen folyó nyomozás megindításától [Be. 176. § (2) bek.] számított egy év eltelt, illetőleg a meghosszabbított határidőben el fog telni,
e) a nyomozás olyan bűncselekmény miatt folyik, amelyet a törvény tíz évet meghaladó szabadságvesztéssel fenyeget,
f) a bíróság az ügyben tanút különösen védetté nyilvánított,
g) az ügyben fedett nyomozó igénybevételét engedélyezte,
h) az ügy közérdeklődésre tarthat számot.

(2) Az ügyész a nyomozó hatóság önállóan végzett nyomozása felett fokozott felügyeletet gyakorolhat akkor is, ha a gyanúsított személyi szabadságát korlátozó kényszerintézkedés elrendelése óta hat hónap eltelt.

(3) Az ügyész a nyomozó szerv vezetőjével írásban közli, ha az ügyben fokozott ügyészi felügyeletet gyakorol.

(4) A nyomozó hatóság a fokozott ügyészi felügyelet bejelentésének tényéről – annak indokának megjelölése nélkül – feljegyzést készít. A feljegyzést a nyomozási iratba kell fűzni.

(5) Fokozott felügyelet gyakorlása esetén az ügyész az ügy iratait havonta megvizsgálja és az e törvény szerinti szükséges intézkedést – figyelemmel a 28. § (4) bekezdésében foglaltakra – megteszi.

A jegyzőkönyv

166. § (1) A nyomozási cselekményekről – ideértve az ügyész, valamint a nyomozó hatóság intézkedéseit –, ha e törvény másképp nem rendelkezik, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság jegyzőkönyvet készít. A jegyzőkönyvet a jegyzőkönyvvezető vagy a nyomozó hatóság tagja veszi fel.

(2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni

a) az eljáró hatóság megnevezését,
b) az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény megnevezését és a gyanúsított nevét,
c) a nyomozási cselekmény helyét és idejét,
d)[429] a jelen lévő ügyész, nyomozó hatóság tagja, eljárásban részt vevő személy és képviselője, védő, tanú, tanú érdekében eljáró ügyvéd, hatósági tanú és jegyzőkönyvvezető nevét,
e) a kihallgatott terhelt és tanú, a meghallgatott szakértő nevét, valamint az e törvényben meghatározott más személyi adatokat.

(3)[430] A jegyzőkönyvben röviden le kell írni a nyomozási cselekmény menetét akként, hogy a jegyzőkönyv alapján az eljárási szabályok megtartását is ellenőrizni lehessen. A gyanúsított és a tanú vallomását, valamint a nyomozási cselekmény során tett indítványokat és észrevételeket a jegyzőkönyvnek a szükséges részletességgel kell tartalmaznia. A kihallgatott indítványozhatja a vallomásának szó szerinti jegyzőkönyvbe foglalását. Ha az ügyész vagy a nyomozó hatóság az indítványt nem tartja indokoltnak, azt elutasítja, és egyidejűleg a kihallgatottat tájékoztatja a 85. § (5) és (6) bekezdésében foglaltakról; az indítvány elutasítását és a tájékoztatást jegyzőkönyvbe foglalja.

(4) Ha a szakértő a szakvéleményt szóban adja elő, ennek jegyzőkönyvbe vételére a (3) bekezdés irányadó.

(5) A jegyzőkönyvet a nyomozási cselekményt végző ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság tagja és a jegyzőkönyvvezető aláírja. A gyanúsított, a tanú és a tolmács a jegyzőkönyv minden oldalát aláírja. Ha a gyanúsított, a tanú vagy a tolmács a jegyzőkönyv aláírását megtagadja, a megtagadás tényét és annak közölt vagy ismert indokát a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

---

428 A 165/A. §-t a 2009. évi LXXXIII. törvény 24. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

429 A 166. § (2) bekezdés d) pontja a 2006. évi LI. törvény 75. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

430 A 166. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 101. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(6) Ha a nyomozási cselekményen jelen lévő gyanúsított, védő, sértett, egyéb érdekelt, tanú vagy az érdekében eljáró ügyvéd az eljárással összefüggő esemény vagy nyilatkozat jegyzőkönyvbe vételét kéri, ez csak abban az esetben tagadható meg, ha ennek megtörténtéről az ügyésznek, illetőleg a nyomozó hatóság tagjának nincs tudomása.

(7)[431] A jegyzőkönyvet az ügyész vagy a nyomozó hatóság eljáró tagja szükség esetén kijavítja vagy kiegészíti, a kijavítást és a kiegészítést aláírja, és arról az érdekelteket értesíti. A nyomozási cselekményen jelen voltak a jegyzőkönyv általuk történt megismerését követően a jegyzőkönyv kijavítását vagy kiegészítését indítványozhatják. A kijavítást a jegyzőkönyvben a kijavítás dátumának megjelölésével fel kell jegyezni, vagy az indítvány elutasítását az iratokban fel kell tüntetni.

167. § (1) Az ügyész, valamint a nyomozó hatóság elrendelheti a nyomozási cselekménynek gyorsírással, kép- vagy hangfelvevővel vagy egyéb berendezéssel történő rögzítését; elrendeli, ha a gyanúsított, a védő vagy a sértett ezt a költségek egyidejű előlegezésével indítványozza. A rögzítés ilyen módja a jegyzőkönyvet nem pótolja, de az ügyész vagy a nyomozó hatóság által készített, a képet és a hangot egyidejűleg rögzítő felvétel esetében a jegyzőkönyvben mindössze a jelenlevőket, az elkészítés helyét, idejét és egyéb körülményeit kell feltüntetni.

(2) A gyorsírói feljegyzést, a kép- vagy hangfelvételt vagy a nyomozási cselekménynek egyéb módon történő rögzítésével létrejött felvételt külön jogszabály rendelkezései szerint kell megőrizni.

(3) A gyorsíróra a szakértőkre vonatkozó rendelkezések az irányadók.

A jelentés

168. § (1) A nyomozó hatóság tagja az általa végzett nyomozási cselekményekről – ha az ügyész másképp nem rendelkezik – jegyzőkönyv helyett jelentést készíthet. Az ügyész elrendelheti egyes nyomozási cselekmények megismétlését, és ezekről jegyzőkönyv felvételét. A gyanúsított és a tanú kihallgatásáról, illetőleg a szembesítésről jelentés nem készíthető.[432]

(2) A jelentés tartalmazza a 166. § (2) bekezdésének a)–c) és e) pontjában meghatározott adatokat, az elvégzett eljárási cselekmények megjelölését, és ezek tartalmának tömör összefoglalását akként, hogy az eljárási szabályok megtartását is ellenőrizni lehessen.[433]

(3) A jelentést a nyomozó hatóság eljáró tagja írja alá.

A határozat

169. § (1)[434] Az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a kizárásról (32. §, 39. §), a védőnek a kirendelés alóli felmentéséről és a kirendelt védő díjának megállapításáról [48. § (6) és (9) bek.], a védő kirendelésének visszavonásáról, ha annak oka megszűnt [49. § (2) bek.], az igazolási kérelem elbírálásáról (66. §), a mulasztással és a meg nem jelenéssel okozott költség viselésére kötelezésről (69. §), az ügyek egyesítéséről, elkülönítéséről, áttételéről (72. §), a bűnügyi költség megállapításáról [74. § (2) bek.], a személyes költségmentességről, illetve az okozott költség viselésére kötelezésről [74. § (3)–(4) bek.], a tanú és a szakértő mentességre történt hivatkozásának el nem fogadásáról [94. §, 113. § (3) bek.], a szakértő kirendeléséről (100. §, 111. §), kizárásáról (103. §), felmentéséről (104. §), díjának megállapításáról [105. § (6) bek.], a tolmács kirendeléséről, kizárásáról, felmentéséről, díjának megállapításáról (114. §), a kényszerintézkedésekről (VIII. Fejezet) – kivéve a testi kényszer alkalmazását (163. §) –, a határozat kijavításáról [169. § (5) bek.], a feljelentés elutasításáról (174. §), az eljárás felfüggesztéséről (188. §), a felfüggesztett nyomozást követően az eljárás folytatásáról (188. §), a nyomozás megszüntetéséről (190. §, 192. §), a megszüntetett nyomozást követően az eljárás folytatásáról (191. §), az ügyész a szakértő bevonásáról (112. §), a nyomozás határidejének meghosszabbításáról (176. §), a nyomozás részbeni mellőzéséről (187. §) és a panasz elbírálásáról [195. § (4) bek.], a halaszthatatlan nyomozási cselekmény elleni jogorvoslat elbírálásáról [195. § (7) bek.] határozatot hoz. Az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság más intézkedéseit is határozatba foglalhatja.

---

431 A 166. § (7) bekezdés második és harmadik mondatát a 2002. évi I. törvény 101. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

432 A 168. § (1) bekezdés utolsó mondatát a 2007. évi XXVII. törvény 46. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

433 A 168. § (2) bekezdés második mondatát a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

434 A 169. § (1) bekezdés első mondata a 2006. évi LI. törvény 76. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A második mondat a 2002. évi I. törvény 102. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(2) A határozatban meg kell nevezni azt, akire a rendelkezés vonatkozik, és fel kell tüntetni az azonosításhoz szükséges személyi adatokat. A határozatban fel kell tüntetni

a) az ügyész vagy a nyomozó hatóság megnevezését,

b) a bűncselekményt, amely miatt az eljárás folyik,

c) a határozatban megállapított rendelkezést és a jogszabályt, amelyen az alapul,

d)[435] hogy ellene van-e helye jogorvoslatnak, és azt milyen határidőn belül, melyik nyomozó hatósághoz, ügyészséghez, illetőleg bírósághoz kell benyújtani.

(3) A határozatot röviden azoknak a tényeknek a feltüntetésével kell indokolni, amelyek a határozat rendelkezéseire okot adtak.

(4) A határozatot jegyzőkönyvbe, vagy más módon írásba kell foglalni, és azzal kell közölni, akire a rendelkezése vonatkozik, továbbá azzal is, akinek az eljárási jogait érinti. A gyanúsítottal közölt határozatot a védővel is közölni kell. A határozatot a jelenlevőknek át kell adni, és szóban is közölni kell, egyébként pedig kézbesítés útján kell közölni.

(5)[436] Ha névcsere, szám- vagy számítási hiba és más hasonló elírás történt, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a határozat kijavítását mind indítványra, mind hivatalból elrendelheti. A kijavítást a határozatra fel kell jegyezni.

II. Cím
A BÜNTETŐELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA NYOMOZÁSSAL

A nyomozás megindításának alapja

170. § (1) A nyomozás az ügyésznek vagy a nyomozó hatóságnak hivatali hatáskörében, valamint a nyomozó hatóság tagjának hivatali minőségében tudomására jutott adatok alapján vagy feljelentésre indul meg.

(2)[437] Nyomozást az ügyész vagy a nyomozó hatóság rendel el, és erről feljegyzést készít. A feljegyzésből ki kell tűnnie, hogy milyen bűncselekmény miatt és mikor indítottak nyomozást. A nyomozás elrendelése a feljelentést tartalmazó iraton is feljegyezhető.

(3)[438] A nyomozás elrendeléséről a feljelentés megérkezésétől számított három napon belül kell határozni, feltéve, ha a feljelentést nem utasítják el, vagy a feljelentés kiegészítésére nincs szükség. A nyomozó hatóság az általa elrendelt nyomozásról, illetőleg a feljelentés elutasításáról huszonnégy órán belül értesíti az ügyészt. Ha a feljelentést nem a sértett tette, de a személye ismert, a nyomozás elrendeléséről értesíteni kell a sértettet is. Külön jogszabály határozza meg, hogy a nyomozás elrendeléséről, illetőleg megszüntetéséről szóló értesítést az e törvényben meghatározottakon kívül kinek kell megküldeni.[439]

(4)[440] Nyomozás elrendelése nélkül indul meg a nyomozás, ha az ügyész vagy a nyomozó hatóság a bizonyítási eszközök biztosítására, az elkövetéssel gyanúsítható személy kilétének megállapítása, elrejtőzésének, a bűncselekmény befejezésének avagy újabb bűncselekmény elkövetésének megakadályozása végett vagy késedelmet nem tűrő más okból nyomozási cselekményt végez. A nyomozás megindításának tényéről és idejéről utólag haladéktalanul feljegyzést kell készíteni.

(5)[441] A (4) bekezdés szerinti nyomozási cselekményt bármely nyomozó hatóság elvégezheti, köteles azonban a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező nyomozó hatóságot haladéktalanul értesíteni.

(6) Nyomozást nem lehet indítani közokirat-hamisítás (Btk. 274. §) miatt, ha a hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi úti okmányt a külföldi az ország területére történő beutazás érdekében használja fel, feltéve, hogy vele szemben idegenrendészeti eljárásnak van helye. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha a külföldivel szemben más bűncselekmény elkövetése miatt is nyomozást kell indítani.

---

435 A 169. § (2) bekezdés d) pontját a 2002. évi I. törvény 102. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

436 A 169. § (5) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 25. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

437 A 170. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 77. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

438 A 170. § (3) bekezdés első mondata a 2006. évi LI. törvény 77. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

439 A 170. § (3) bekezdés második, harmadik és negyedik mondatát a 2002. évi I. törvény 103. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

440 A 170. § (4) bekezdés első mondata a 2002. évi I. törvény 103. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

441 A 170. § (5)–(6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 103. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

A feljelentés

171. § (1) Bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést. A feljelentés kötelező, ha annak elmulasztása bűncselekmény.

(2) A hatóság tagja és a hivatalos személy, továbbá, ha külön törvény előírja, a köztestület köteles a hatáskörében tudomására jutott bűncselekményt – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelenteni. A feljelentéshez csatolni kell a bizonyítási eszközöket, ha ez nem lehetséges, a megőrzésükről kell gondoskodni.

172. § (1) A feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban vagy szóban megtenni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. A feljelentést nyomban nyilvántartásba kell venni.

(2) A feljelentést más hatóság és a bíróság is elfogadhatja, de köteles azt a nyomozó hatóságnak megküldeni. Ha a feljelentés azonnali intézkedést kíván, azt el kell fogadni.

(3) Ha a feljelentést nem a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyésznél, illetve nyomozó hatóságnál tették, a feljelentést ez is köteles átvenni, illetőleg jegyzőkönyvbe foglalni, és az eljárásra jogosultnak megküldeni.

(4) A távbeszélőn vagy más technikai eszközzel történt feljelentésre az (1) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

A feljelentés kiegészítése[442]

172/A. § (1) Ha a feljelentés alapján a nyomozás elrendeléséről, illetőleg a feljelentés elutasításáról megnyugtatóan nem lehet állást foglalni, a feljelentés kiegészítésének van helye.

(2) A feljelentés kiegészítése során a nyomozó hatóság a 178. § (1) bekezdésében meghatározott adatszerző tevékenységet folytathat. A feljelentés kiegészítése alapján a nyomozó hatóság legfeljebb tizenöt napig végezhet adatszerző tevékenységet.

(3) Ha a feljelentés kiegészítését követően a nyomozást elrendelik, a nyomozás határidejét a feljelentéskiegészítés elrendelése napjától kell számítani.

A magánindítvány

173. § (1) Magánindítványra üldözendő bűncselekmény miatt csak a jogosult feljelentése alapján indítható büntetőeljárás. A magánindítvány előterjesztőjének bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az elkövető büntetőjogi felelősségre vonását kívánja, magánindítványnak kell tekinteni.

(2) A magánindítvány előterjesztésére jogosult nyilatkozatát be kell szerezni, ha a nyomozás megindítását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető.

(3) A magánindítványt attól a naptól számított harminc napon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítványra jogosult a bűncselekmény elkövetőjének kilétéről tudomást szerzett. A (2) bekezdésben meghatározott esetben ezt a határidőt attól a naptól kell számítani, amelyen a magánindítványra jogosult a felhívásról tudomást szerzett. Az elhunyt sértett hozzátartozója a még nyitva álló határidő alatt terjesztheti elő a magánindítványt.

(4) A magánindítvány előterjesztésére nyitva álló határidő elmulasztása miatt igazolásnak akkor van helye, ha a bűncselekmény közvádra üldözendő.

A feljelentés elutasítása

174. § (1) Az ügyész a tudomására jutott feljelentést három napon belül határozattal elutasítja, ha magából a feljelentésből megállapítható, hogy

a) a cselekmény nem bűncselekmény,

b) a bűncselekmény gyanúja hiányzik,

c) a büntethetőséget kizáró ok (Btk. 22. §) állapítható meg,

d) eljárás halál, elévülés vagy kegyelem [Btk. 32. § a)–c) pont] folytán nem indítható,

---

442 A 172/A. §-t és alcímét a 2006. évi LI. törvény 78. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

e) a magánindítvány, kívánat vagy feljelentés hiányzik,

f) a cselekményt már jogerősen elbírálták.

(2) Az (1) bekezdés a)–b), valamint d)–f) pontjában meghatározott esetekben, továbbá, ha a büntethetőséget a gyermekkor zárja ki [Btk. 22. § a) pont], a feljelentés elutasítására a nyomozó hatóság is jogosult.

(3) A feljelentést nem lehet elutasítani, ha

a) kényszergyógykezelés elrendelése látszik szükségesnek,

b)[443] elkobzásnak, illetőleg vagyonelkobzásnak a büntethetőségtől függetlenül helye van, kivéve, ha az elkobzásra, illetőleg vagyonelkobzásra irányuló eljáráshoz a bizonyítékok rendelkezésre állnak.

(4) A feljelentés elutasításáról értesíteni kell a feljelentőt és azt is, aki magánindítványt terjesztett elő. A feljelentést elutasító határozatot a nyomozó hatóság az ügyésznek haladéktalanul megküldi.

(5)[444]

175. § (1) A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetében az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság az ügyész engedélyével a feljelentést elutasíthatja, ha a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy az ügy, illetőleg más büntető ügy felderítéséhez, bizonyításához hozzájárulva olyan mértékben együttműködik, hogy az együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési érdek jelentősebb mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(2)[445] A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén az ügyész a feljelentést határozattal elutasítja, ha a bűncselekmény elkövetésével fedett nyomozó [178. § (2) bek.] gyanúsítható megalapozottan, aki a cselekményt szolgálati feladata teljesítése közben bűnüldözési érdekből követte el, és a bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(3) A feljelentésnek az (1) vagy (2) bekezdés alapján történt elutasítása esetén az állam téríti meg azt a kárt, amely az elkövetőt a polgári jog szerint terheli. Ha a kártérítésről polgári perben kell határozni, a kárigény jogalapját vélelmezni kell.

(4)[446] A polgári perben az államot az igazságügyért felelős miniszter[447] képviseli. A polgári perben eljáró bíróság a kereset elbírálása előtt beszerzi a feljelentés elutasításáról határozatot hozott ügyész nyilatkozatát a felperes sérelmére elkövetett cselekményről, illetőleg a cselekménnyel okozott kárról. Az ügyész nyilatkozata nem terjedhet ki olyan tényre, amelynek alapján az elkövető személyére, illetve a feljelentés elutasításának indokaira lehet következtetni.

(5)[448] Ha a feljelentést az (1) vagy (2) bekezdés alapján utasítják el, a határozat rendelkező részből és keltezésből áll. A rendelkező rész tartalmazza a bűncselekmény megjelölését, a feljelentés elutasításának tényét, és a tájékoztatást arról, hogy a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatban felmerült kár az állammal szemben miként érvényesíthető.

(6) Az (1) vagy (2) bekezdés alapján a feljelentés nem utasítható el, ha az (1) bekezdésben meghatározott személy, illetőleg a fedett nyomozó más életének szándékos kioltásával járó bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott személy, illetőleg a fedett nyomozó ellen indított büntetőeljárást el kell különíteni attól az ügytől, amelyben az (1) bekezdésben meghatározott személy, illetőleg a fedett nyomozó által feltárt bizonyítékot fel kívánják használni.

---

443 A 174. § (3) bekezdés b) pontja a 2002. évi I. törvény 104. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

444 A 174. § (5) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

445 A 175. § (2)–(3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 105. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

446 A 175. § (4) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 26. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

447 A 175. § (4) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

448 A 175. § (5)–(7) bekezdését a 2002. évi I. törvény 105. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

III. Cím
A NYOMOZÁS LEFOLYTATÁSA

A nyomozás határideje

176. §[449] (1) A nyomozást a lehető legrövidebb időn belül le kell folytatni, és az elrendelésétől, illetve megindulásától számított két hónapon belül be kell fejezni. Ha az ügy bonyolultsága vagy elháríthatatlan akadály indokolja, a nyomozás határidejét az ügyész két hónappal, ha ez a határidő letelt, a[450] főügyész legfeljebb a büntetőeljárás megindításától számított egy év elteltéig meghosszabbíthatja.

(2)[451] Egy éven túl a legfőbb ügyész jogosult a nyomozás határidejének meghosszabbítására. Ha a nyomozás meghatározott személy ellen folyik, a meghosszabbítás legfeljebb a gyanúsítottnak a 179. § (1) bekezdése szerinti kihallgatásától számított két évig terjedhet, kivéve, ha a legfőbb ügyész a 193. § (3) bekezdése alapján a nyomozás időtartamát az engedélyben meghatározott időpontig meghosszabbította.

(3) Ha az ügyész nyomoz, a nyomozás határidejét az ügyészség vezetője két hónappal, a felettes ügyész legfeljebb a nyomozás elrendelésétől számított egy év elteltéig, azt követően a (2) bekezdésben meghatározott határidőig a legfőbb ügyész hosszabbíthatja meg.

(4)[452] A nyomozás határidejének meghosszabbításáról rendelkező határozat ellen nincs helye panasznak.

Nyomozási cselekmény elvégzése határozat nélkül

177. §[453] Az ügyész és a nyomozó hatóság az olyan kényszerintézkedéseket, amelyeknek elrendelésére egyébként jogosult (126. §, 149. §, 150. §, 151. §, 158/A. §) halasztást nem tűrő esetben nyomban elvégezheti, és bizonyítási cselekmények (119. §, 121. §, 122. §) elvégzését rendelheti el (halaszthatatlan nyomozási cselekmény). Az eljárási cselekményről készült jegyzőkönyvben a halaszthatatlanság tényét és az ezt megalapozó körülményeket fel kell tüntetni.

A nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége

178. §[454] (1)[455] A nyomozó hatóság a büntetőeljárás megindítása után annak megállapítására, hogy vannak-e bizonyítási eszközök, és ezek hol találhatók, adatszerzést végezhet, ennek során igénybe veheti a bűnüldöző szervek külön törvényben meghatározott bűnüldözési adatkezelési adatbázisait, a megkeresésre (71. §) vonatkozó szabályok szerint bárkitől okiratok és adatok rendelkezésre bocsátását, valamint felvilágosítás adását, a feljelentő vagy a sértett állami, helyi önkormányzati szerv, köztestület, gazdálkodó szervezet, alapítvány, közalapítvány vagy társadalmi szervezet vezetőjétől, illetőleg a vizsgálatra jogosult szervtől vizsgálat tartását és a kár megállapítását kérheti, a bűncselekmény helyszínét megtekintheti, szaktanácsadót vehet igénybe, és a megszerzett adatokat ellenőrizheti. A nyomozó hatóság az adatszerzés során fénykép vagy más adathordozón rögzített kép bemutatásával személyt vagy tárgyat kiválasztathat, illetőleg a bemutatott személyről vagy tárgyról felvilágosítást kérhet.

[(1)[456] A nyomozó hatóság a büntetőeljárás megindítása után annak megállapítására, hogy vannak-e bizonyítási eszközök, és ezek hol találhatók, adatszerzést végezhet, ennek során igénybe veheti a bűnüldöző szervek külön törvényben meghatározott bűnüldözési adatkezelési adatbázisait, a megkeresésre (71. §) vonatkozó szabályok szerint bárkitől okiratok és adatok rendelkezésre bocsátását, valamint felvilágosítás adását, a feljelentő vagy a sértett állami, helyi önkormányzati szerv, köztestület, vállalkozás, alapítvány, közalapítvány vagy társadalmi szervezet vezetőjétől, illetőleg a vizsgálatra jogosult szervtől vizsgálat tartását és a kár megállapítását kérheti, a bűncselekmény helyszínét megtekintheti, szaktanácsadót vehet igénybe, és a megszerzett adatokat ellenőrizheti. A nyomozó hatóság az adatszerzés során fénykép vagy más

449 A 176. § a 2002. évi I. törvény 106. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.
450 A 176. § (1) bekezdéséből a „megyei” szövegrészt a 2006. évi VII. törvény 16. § (3) bekezdés k) pontja hatályon kívül helyezte.
451 A 176. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 79. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.
452 A 176. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 79. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.
453 A 177. § a 2002. évi I. törvény 107. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.
454 A 178. § a 2002. évi I. törvény 108. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.
455 A 178. § (1) bekezdés első mondata a 2006. évi LI. törvény 80. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.
456 A 178. § (1) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 192. § (7) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

adathordozón rögzített kép bemutatásával személyt vagy tárgyat kiválasztathat, illetőleg a bemutatott személyről vagy tárgyról felvilágosítást kérhet.]

(2) A nyomozó hatóság az adatszerző tevékenysége során az ügyész engedélyével a nyomozó hatóság olyan tagját is igénybe veheti, aki e minőségét leplezi (fedett nyomozó), valamint a reá irányadó törvény szerint más, bírói engedélyhez nem kötött titkos információgyűjtést is végezhet.

(3) A nyomozó hatóságnak az a tagja, aki az adatszerzést végezte, erről jelentést készít. A jelentés tartalmára a 168. § (2) és (3) bekezdésének rendelkezései az irányadók. A (2) bekezdés szerinti adatszerző tevékenységről szóló jelentést a nyomozó hatóság vezetője írja alá.

(4) Ha az ügyész a nyomozó hatóság adatszerző tevékenységének eredményét bizonyítékként kívánja felhasználni, az arról készített jelentést csatolja a nyomozás irataihoz. A nyomozó hatóság adatszerző tevékenységéről készített jelentés a nyomozás irataihoz történő csatolást követően az okiratra (116. §) vonatkozó szabályok szerint használható fel bizonyítékként.

178/A. §[457] (1)[458] A nyomozás elrendelését követően az ügyész, illetőleg az ügyész jóváhagyásával a nyomozó hatóság a megkeresésre vonatkozó szabályok szerint – ha ez az ügy jellege miatt szükséges – a gyanúsítottról (feljelentettről, illetőleg az elkövetéssel gyanúsítható személyről) a tényállás felderítése érdekében adatok szolgáltatását igényelheti az adóhatóságtól, az egészségügyi és a hozzá kapcsolódó adatot kezelő szervtől és egyéb üzleti titoknak minősülő adatot kezelő szervtől. A nyomozó hatóság a hírközlési szolgáltatást nyújtó szervezettől, a banktitoknak, értékpapírtitoknak, pénztártitoknak minősülő adatot kezelő szervtől, a közúti közlekedési nyilvántartásból, valamint az ingatlan- nyilvántartásból az ügyész jóváhagyása nélkül is igényelheti adatok szolgáltatását. Az adatszolgáltatás nem tagadható meg.

(2)[459] Ha meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, e személyről be kell szerezni a bűnügyi nyilvántartás[460] és a központi szabálysértési nyilvántartás[461] adatait, és – ha annak külön törvényben meghatározott feltételei fennállnak – a szervezett bűnözés elleni fellépés koordinációjáért felelős közigazgatási szerv adatnyilvántartásában kezelt adatokat.

(3) A nyomozó hatóság – az ügyész hozzájárulásával – átveheti a külön törvényben meghatározott, az ügyészség büntetőjogi tevékenysége során keletkezett és ügyészségi adatnyilvántartásban kezelt személyes adatokat, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet nyilvántartásaiban kezelt adatokat.

(4) Az (1)–(3) bekezdés alapján átvett adat csak az ügyben és csak akkor használható fel, ha az adatszolgáltatással érintett személlyel szemben az ügyész vádat emel. Ha az ügyész nem emel vádat, az átvett adatot törölni kell.

A gyanúsított kihallgatása

179. § (1)[462] Ha a rendelkezésre álló adatok alapján meghatározott személy megalapozottan gyanúsítható bűncselekmény elkövetésével, az ügyész, illetőleg – ha az ügyész másképp nem rendelkezik – a nyomozó hatóság a gyanúsítottat a 117–118. § szerint kihallgatja. A fogva lévő gyanúsítottat huszonnégy órán belül ki kell hallgatni. E határidőt attól az időponttól kell számítani, amikor a gyanúsítottat a nyomozó hatóság elé állították.

(2) A gyanúsítottal a kihallgatás elején közölni kell a gyanúsítás lényegét, az erre vonatkozó jogszabályok megjelölésével.

(3) A gyanúsítottat figyelmeztetni kell arra, hogy védőt választhat, illetőleg védő kirendelését kérheti. Ha az eljárásban védő részvétele kötelező, a gyanúsított figyelmét arra is fel kell hívni, hogy ha három napon belül nem hatalmaz meg védőt, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság rendel ki védőt. Ha a gyanúsított kijelenti, hogy nem kíván védőt megbízni, az ügyész, illetve a nyomozó hatóság nyomban védőt rendel ki.

(4)[463] A gyanúsított kihallgatásáról a nyomozó hatóság olyan időben köteles intézkedni, hogy a terhelt megfelelő időt és lehetőséget kapjon a védekezésre való felkészülésre [43. § (2) bek. c) pont].

---

457 A 178/A. §-t a 2002. évi I. törvény 109. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

458 A 178/A. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 81. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

459 A 178/A. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 27. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. január 1-jétől.

460 Lásd a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvényt és a bűnügyi nyilvántartási rendszer egyes nyilvántartásai részére történő adatközlés szabályairól szóló 20/2009. (VI. 19.) IRM rendeletet.

461 Lásd a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvényt.

462 A 179. § (1) bekezdés utolsó mondatát a 2003. évi II. törvény 50. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

463 A 179. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 82. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(5)[464] Ha a nyomozás adatai alapján a Btk. 283. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető okból az eljárás megszüntetésének lehet helye, ennek feltételeiről a nyomozó hatóság tájékoztatja a gyanúsítottat.

180. § (1) Nem tehető fel a gyanúsítottnak a választ, illetőleg nem bizonyított tény állítását magában foglaló, a törvénnyel össze nem egyeztethető ígéretet tartalmazó kérdés.

(2) A gyanúsított beleegyezése nélkül a vallomása poligráf alkalmazásával nem vizsgálható.

A tanú kihallgatása

181. § (1)[465] A tanút az ügyész, illetőleg – ha az ügyész másképp nem rendelkezik – a nyomozó hatóság a 79–88. § szerint kihallgatja. A tanúnak nem tehető fel a 180. § (1) bekezdésében tilalmazott, továbbá olyan kérdés, amely a feleletre útmutatást tartalmaz.

(2) A feljelentő tanúként kihallgatható. Ha a feljelentés tartalmazza a feljelentő előadását, a tanúkénti kihallgatása mellőzhető.

(3)[466]

Szaktanácsadó közreműködése

182. § (1)[467] Az ügyész és a nyomozó hatóság a nyomozási cselekményeknél szaktanácsadót vehet igénybe, ha a bizonyítási eszközök felkutatásához, megszerzéséhez, összegyűjtéséhez vagy rögzítéséhez különleges szakismeret szükséges, illetőleg az ügyész vagy a nyomozó hatóság valamilyen szakkérdésben felvilágosítást kér.

(2) Szaktanácsadó igénybevétele kötelező, ha a terhelt vallomását a nyomozásban poligráf alkalmazásával vizsgálják.

(3) Ha a szaktanácsadó eljárása során a személy testének sérthetetlenségét érintő cselekmény elvégzése szükséges, erről az ügyész vagy a nyomozó hatóság külön rendelkezik.

(4) Az ügyész, illetve a nyomozó hatóság tagjának kizárására vonatkozó rendelkezéseket a szaktanácsadóra megfelelően alkalmazni kell.

(5)[468] A szaktanácsadó közreműködéséről jegyzőkönyvet kell készíteni, és azt a nyomozás irataihoz kell csatolni.

A hatósági tanú

183. §[469] (1) Az ügyész és a nyomozó hatóság a szemle, a bizonyítási kísérlet, a felismerésre bemutatás, a lefoglalás, a házkutatás és a motozás végrehajtásánál, az írni-olvasni nem tudó személy kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv ismertetésénél – elháríthatatlan akadály kivételével – hatósági tanút alkalmazhat. Erre az érdekeltet figyelmeztetni kell.

(2) Az ügyész és a nyomozó hatóság az (1) bekezdésben felsorolt eljárási cselekményeknél, ha az érintett személy írni-olvasni nem tud, illetőleg a tizennegyedik életévét nem töltötte be, hivatalból, vagy a gyanúsított, a védője, valamint a szemlével, a lefoglalással, a házkutatással, továbbá a motozással érintett személy indítványára hatósági tanút alkalmaz. Hatósági tanú hivatalból is alkalmazható, ha az eljárási cselekménnyel érintett személy az érdekeinek védelmére egyéb okból feltehetően nem képes.

(3) A hatósági tanú igazolja annak a nyomozási cselekménynek a lefolyását és eredményét, amelynél jelen volt.

(4) A hatósági tanúkénti közreműködésre senki sem kötelezhető.

(5) Hatósági tanúként olyan érdektelen személyt kell igénybe venni, aki képes érzékelni és igazolni a nyomozási cselekmény elvégzését. Nem lehet hatósági tanú az eljáró ügyész, a nyomozó hatóság tagja, alkalmazottja vagy a felsoroltak hozzátartozója.

---

464 A 179. § (5) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 82. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől

465 A 181. § (1) bekezdés második mondata a 2002. évi I. törvény 110. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

466 A 181. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 308. § (2) bekezdése alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba.

467 A 182. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 111. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

468 A 182. § (5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 111. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

469 A 183. § a 2006. évi LI. törvény 83. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(6) A nyomozási cselekmény előtt a hatósági tanút a jogairól és a kötelességeiről fel kell világosítani. A hatósági tanú a nyomozási cselekményre észrevételt tehet, a tanú költségeinek megtérítésére vonatkozó rendelkezések szerint jogosult költségtérítésre, illetve e törvény rendelkezései alapján jogosult személyi védelemre. A hatósági tanút a nyomozási cselekmény során tudomására jutott tényekre, adatokra, körülményekre nézve titoktartási kötelezettség terheli. Az a bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság, amely előtt az eljárás folyamatban van, az ügy tárgyát érintő tényekre, adatokra, körülményekre nézve a hatósági tanút a titoktartási kötelezettség alól felmentheti.

(7) A nyomozási cselekményt úgy kell lefolytatni, hogy azt a hatósági tanú nyomon követhesse.

(8) A nyomozási cselekményről készült jegyzőkönyvben fel kell tüntetni a hatósági tanú nevét, lakcímét, valamint azt, hogy a hatósági tanú az ügyben nem érdekelt. Ha a nyomozási cselekmény során a hatósági tanú észrevételt tett, a jegyzőkönyvben ezt is fel kell tüntetni.

Jelenlét a nyomozási cselekményeknél

184. § (1) A nyomozási cselekményen az ügyészen, a nyomozó hatóság tagján és a jegyzőkönyvvezetőn kívül csak az lehet jelen, akinek a jelenlétét e törvény megengedi.

(2)[470] Ha a gyanúsítottat az ügyész vagy a nyomozó hatóság kihallgatja, a védője a kihallgatáson jelen lehet. A védő jelen lehet az általa, illetve az általa védett gyanúsított által indítványozott tanúkihallgatáson, valamint az ilyen tanú részvételével megtartott szembesítésen is. A kihallgatáson jelen lévő védő a gyanúsítotthoz és a tanúhoz kérdéseket intézhet.

(3) A fogva lévő gyanúsított a kihallgatása előtt a védővel értekezhet.

(4)[471] A nyomozási cselekményen jelen lehet az állam- és jogtudományi kar jogász szakán, illetőleg a Rendőrtiszti Főiskolán hallgatói jogviszony keretében szervezett szakmai gyakorlatát töltő személy, ha ezt az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság engedélyezi, és a jelen lévő gyanúsított, tanú vagy sértett ehhez írásban hozzájárul.

(5)[472] A külföldi állampolgár gyanúsítottkénti vagy tanúkénti kihallgatásán jelen lehet államának konzuli tisztviselője.[473]

(6) Törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés rendelkezése alapján

a) a külföldi állampolgár gyanúsított ellen, illetőleg

b) a külföldi állampolgár sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt

indult eljárás során lehetővé kell tenni, hogy a nyomozási cselekményen a külföldi állam hatóságának tagja jelen lehessen. Az értesítés mellőzhető, ha a késedelem veszéllyel jár. Ebben az esetben a külföldi állam hatóságát az elvégzett nyomozási cselekményről utólag haladéktalanul értesíteni kell.

(7)[474] Azoknál a nyomozási cselekményeknél, amelyeknél a védő jelen lehet, a védő mellett vagy helyettesként ügyvédjelölt is jelen lehet.

(8)[475] Ha törvényben meghatározott feladataik ellátása érdekében ez szükséges, a szemlén más hivatalos személyek is jelen lehetnek.

(9)[476]

185. § (1)[477] A gyanúsított, a védő és a sértett jelen lehet a szakértő meghallgatásánál, a szemlénél, a bizonyítási kísérletnél és a felismerésre bemutatásnál, indítványt terjeszthet elő és észrevételt tehet, a szakértőhöz kérdéseket intézhet. A felsoroltaknak a nyomozási cselekményről való értesítése kivételesen mellőzhető, ha ezt a nyomozási cselekmény sürgőssége indokolja. Az értesítést mellőzni kell, ha ennek következtében a tanú zártan kezelt adatai a gyanúsított, a védő és a sértett előtt ismertté válnának.

---

470 A 184. § (2) bekezdés második és harmadik mondata a 2003. évi II. törvény 51. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

471 A 184. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 84. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

472 A 184. § (5)–(6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 113. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

473 Lásd a konzuli kapcsolatokról Bécsben, 1963. április 24-én elfogadott egyezmény kihirdetéséről szóló 1987. évi 13. törvényerejű rendeletet.

474 A 184. § (7) bekezdését a 2003. évi II. törvény 51. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

475 A 184. § (8) bekezdését a 2005. évi CLXXXIV. törvény 21. § (4) bekezdés d) pontja iktatta be, egyben a (8) bekezdés számozását (9) bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. január 1-jétől.

476 A 184. § (9) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

477 A 185. § (1) bekezdés első mondatát a 2003. évi II. törvény 52. §-a állapította meg, utolsó mondatát a 2002. évi I. törvény 114. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(2) A gyanúsított a szemlére és a bizonyítási kísérletre idézhető, ebben az esetben a nyomozási cselekmény a gyanúsított távollétében nem tartható meg.

(3) Az ügyész és a nyomozó hatóság a nyomozási cselekmény helyszínéről eltávolíthatja azt, akinek a jelenléte az eljárást akadályozza, a nyomozás elősegítése érdekében bárkit a nyomozási cselekmény helyszínén való tartózkodásra kötelezhet. Aki az eljárás rendjét zavarja, vagy a helyszínen tartózkodási kötelezettségének nem tesz eleget, rendbírsággal sújtható.

186. § (1) Aki a nyomozási cselekményen jelen lehet, az arról készült jegyzőkönyvet nyomban megtekintheti.

(2) A gyanúsított, a védő és a sértett a nyomozás során is megtekintheti a szakvéleményt, az egyéb iratokat pedig akkor, ha az a nyomozás érdekeit nem sérti.

(3) A gyanúsított és a védő jogosult arra, hogy azokról az iratokról, amelyeket megtekinthet, másolatot kapjon.

(4)[478] A sértett, illetőleg a tanú vallomását vagy egyébként személyi adatait tartalmazó, a nyomozás során keletkezett, illetőleg annak során beszerzett, benyújtott vagy csatolt iratról készült másolaton nem tüntethetők fel a sértett, illetőleg a tanú személyi adatai. Nem adható másolat az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság határozatának tervezetéről. Nem adható másolat az ügyész és a nyomozó hatóság között a 165. §, valamint a 165/A. § alapján keletkezett iratokról, kivéve azt, amely az ügyésznek és a nyomozó hatóságnak az üggyel kapcsolatos jogi álláspontját tartalmazza – ideértve különösen a nyomozási cselekmény elvégzésére vonatkozó ügyészi utasítást tartalmazó iratot, feltéve, ha a megjelölt nyomozási cselekmény végrehajtásra került –, ha az nyomozási érdeket nem sért.

A nyomozás részbeni mellőzése

187. § (1) A gyanúsított kihallgatása után az ügyész a további nyomozást határozattal mellőzheti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek az elkövetett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

(2) A nyomozás részbeni mellőzéséről szóló határozatot közölni kell a sértettel, a feljelentővel és azzal is, aki magánindítványt terjesztett elő. Ha a határozattal érintettek száma nagy, a határozat közlése a 67. § (3) bekezdésében említett módon történhet.

A nyomozás felfüggesztése

188. § (1) Az ügyész határozattal felfüggeszti a nyomozást, ha

a) a gyanúsított ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodik, és az eljárás a távollétében nem folytatható,

b) a gyanúsított tartós, súlyos betegsége vagy a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt az eljárásban nem vehet részt,

c)[479] az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható,

d) az eljárás lefolytatásához előzetes kérdésben hozott döntést kell beszerezni,

e) jogsegély iránti megkeresés külföldi hatóság általi teljesítése szükséges és további, Magyarországon elvégzendő nyomozási cselekmény már nincs,

f)[480] nem magyar állampolgár által külföldön elkövetett bűncselekmény miatt a büntetőeljárás megindításához szükséges döntést kell beszerezni,

g)[481] nemzetközi büntető bíróság a joghatóságába tartozó ügyben a magyar hatóságot a büntetőeljárás átadása végett megkeresi,

h)[482] a kábítószer-élvező gyanúsított önként alávetette magát a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételnek, és az a büntethetőség megszűnését eredményezheti, feltéve hogy további nyomozási cselekmény elvégzése nem szükséges.

---

478 A 186. § (4) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 28. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

479 A 188. § (1) bekezdés c) pontját a 2009. évi LXXXIII. törvény 29. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

480 A 188. § (1) bekezdés f) pontja a 2002. évi I. törvény 116. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

481 A 188. § (1) bekezdés g) pontját a 2003. évi II. törvény 53. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

482 A 188. § (1) bekezdés h) pontját a 2006. évi LI. törvény 85. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(2)[483] A nyomozást folytatni kell, ha a felfüggesztés oka megszűnt, illetve az (1) bekezdés g) pontja esetén, ha a nemzetközi büntető bíróság alapokmányát kihirdető, illetve alapokmányából fakadó kötelezettségek végrehajtásáról szóló törvény azt előírja. A nyomozás folytatását elrendelő határozat ellen nincs helye panasznak.

(3) Az ügyész legfeljebb egyéves határidőt állapíthat meg

a) a külföldön tartózkodónak a visszatérésre,

b) az érdekeltnek kereset benyújtására, a személyi állapot kérdésének eldöntése érdekében,

c)[484]

(4) Ha az ügyész által megállapított határidő eredménytelenül telt el, az eljárást folytatni kell.

(5) A nyomozás felfüggesztéséről szóló határozatot közölni kell az ismert helyen tartózkodó gyanúsítottal, a védővel, a feljelentővel és a sértettel.

(6)[485] A nyomozás felfüggesztése után – az (1) bekezdés a) pontját kivéve – a gyanúsított (elkövető) személyét közvetlenül érintő nyomozási cselekmény nem végezhető.

(7) A felfüggesztés tartama a nyomozás határidejébe nem számít be.

189. § (1)[486] A nyomozó hatóság határozattal felfüggesztheti a nyomozást a 188. § (1) bekezdésének a), c), e) és h) pontjában meghatározott esetekben. A nyomozást felfüggesztő határozatot a nyomozó hatóság az ügyésznek haladéktalanul megküldi.

(2)[487] A 188. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott esetben az ügyész és a nyomozó hatóság az ügyet nyilvántartásba veszi, és ha az elkövető személyére utaló újabb adat birtokába jut, a nyomozást folytatja.

A nyomozás megszüntetése

190. § (1) Az ügyész a nyomozást határozattal megszünteti,

a) ha a cselekmény nem bűncselekmény,

b) ha a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, és az eljárás folytatásáról sem várható eredmény,

c) ha nem a gyanúsított követte el a bűncselekményt, illetve ha a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el,

d) ha büntethetőséget kizáró ok állapítható meg, kivéve, ha kényszergyógykezelés elrendelése látszik szükségesnek,

e) a gyanúsított halála, elévülés, kegyelem miatt,

f) a törvényben meghatározott egyéb büntethetőséget megszüntető ok miatt,

g) ha a magánindítvány, kívánat vagy feljelentés hiányzik, és az már nem pótolható,

h)[488] ha a cselekményt már jogerősen elbírálták,

i)[489]

j)[490] és megrovást alkalmaz, ha a gyanúsított cselekménye már nem veszélyes, vagy oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legenyhébb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen.

(2)[491] Az (1) bekezdés a), b), e), g) és h) pontjában meghatározott esetekben, továbbá, ha a büntethetőséget a gyermekkor zárja ki [Btk. 22. § a) pont], a nyomozás megszüntetésére a nyomozó hatóság is jogosult. A nyomozást megszüntető határozatot a nyomozó hatóság az ügyésznek haladéktalanul megküldi.

---

483 A 188. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 85. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

484 A 188. § (3) bekezdés c) pontját a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

485 A 188. § (6) bekezdése a 2002. évi I. törvény 116. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

486 A 189. § (1) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 30. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

487 A 189. § (2) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 30. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

488 A 190. § (1) bekezdés h) pontja a 2003. évi II. törvény 53. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől. Az „ideértve a Btk. 6. § esetét is" szövegrészt a 2007. évi XIII. törvény 14. § (2) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

489 A 190. § (1) bekezdés i) pontját a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

490 Az 190. § (1) bekezdés j) pontját a 2006. évi LI. törvény 87. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

491 A 190. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 31. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

(3)[492] Ha a meghatározott személy gyanúsítottkénti kihallgatásától számított két év eltelt [176. § (2) bek.], az ügyész a rendelkezésre álló adatok alapján dönt arról, hogy a nyomozást meg kell-e szüntetni, vagy a 193. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekmény elvégzésének és azt követően vádemelésnek, a vádemelés elhalasztásának vagy az ügy közvetítői eljárásra utalásának[493] van-e alapja.

(4) A nyomozás megszüntetése esetén a bűnügyi költséget az állam viseli; a gyanúsítottat kötelezni kell annak a költségnek viselésére, amely a mulasztása folytán merült fel.

(5) A nyomozást megszüntető határozatot egyidejűleg közölni kell a gyanúsítottal, a védővel, a sértettel, a feljelentővel és azzal is, aki magánindítványt terjesztett elő.

191. § (1) A nyomozás megszüntetése – ha e törvény kivételt nem tesz – nem akadálya annak, hogy ugyanabban az ügyben utóbb az eljárást folytassák.

(2)[494] A nyomozás folytatását az ügyész, ha pedig a nyomozást az ügyész szüntette meg, a felettes ügyész határozattal rendeli el. Ha a gyanúsítottat megrovásban (Btk. 71. §) részesítették, az ügyész, illetőleg a felettes ügyész a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezi. A nyomozás folytatásáról szóló határozat ellen nincs helye panasznak.

(3)[495] Ha a nyomozás megszüntetése ellen nem éltek panasszal, illetve az ügyész, vagy a felettes ügyész nem rendelte el a nyomozás folytatását, utóbb azt csak a bíróság rendelheti el az ellen, akivel szemben a nyomozást korábban megszüntették.

(4) Ha a bíróság a nyomozás folytatásának elrendelése iránti indítványt elutasította, változatlan alapon a nyomozás folytatásának elrendelése iránti ismételt indítvány előterjesztésének nincs helye.

(5)[496] Akivel szemben a feljelentést a 175. § (1) bekezdése alapján utasították el, vagy a nyomozást a 192. § (1) bekezdése alapján szüntették meg, a 82. § (5) bekezdésének esetein kívül a nyomozást vagy annak folytatását az illetékes ügyész rendelheti el.

A nyomozás megszüntetése az együttműködő gyanúsítottal és a fedett nyomozóval szemben

192. § (1) A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetében az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság az ügyész engedélyével a nyomozást megszüntetheti, ha a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy az ügy, illetőleg más büntető ügy bizonyításához hozzájárulva olyan mértékben együttműködik, hogy az együttműködéshez fűződő nemzetbiztonsági vagy bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(2)[497] A bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén az ügyész a nyomozást határozattal megszünteti, ha a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható fedett nyomozó [178. § (2) bek.] a cselekményt szolgálati feladata teljesítése közben bűnüldözési érdekből követte el, és a bűnüldözési érdek jelentősebb, mint az, amely az állam büntetőjogi igényének érvényesítéséhez fűződik.

(3) Az (1) vagy (2) bekezdés alapján a nyomozás nem szüntethető meg, ha az (1) bekezdésben meghatározott személy, illetőleg a fedett nyomozó más életének szándékos kioltásával járó bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható.

(4) A nyomozásnak az (1) vagy (2) bekezdés alapján történő megszüntetése esetén a 175. § (3)–(5) bekezdését megfelelően alkalmazni kell. A nyomozás megszüntetése ebben az esetben sem akadálya annak, hogy ugyanabban az ügyben utóbb az eljárást folytassák (191. §).

(5)–(7)[498]

---

492 A 190. § (3) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 87. § (4) bekezdése iktatta be, egyben az addigi (3)–(4) bekezdés számozását (4)–(5) bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

493 A 190. § (3) bekezdésében „a vagy az ügy közvetítői eljárásra utalásának" szövegrészt a 2006. évi LI. törvény 87. §-ának (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

494 A 191. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 88. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

495 A 191. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 88. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

496 A 191. § (5) bekezdését a 2003. évi II. törvény 53. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

497 A 192. § (2)–(4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 118. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

498 A 192. § (5)–(7) bekezdése a 2002. évi I. törvény 308. § (2) bekezdése alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba.

A nyomozás iratainak megismerése

193. § (1)[499] A nyomozás elvégzése után az ügyész vagy – ha az ügyész másképp nem rendelkezik – a nyomozó hatóság a gyanúsítottnak és a védőnek az erre kijelölt helyiségben átadja a nyomozás összefűzött iratait. Lehetővé kell tenni, hogy a gyanúsított és a védő az esetleges vádemelés alapjául szolgáló összes iratot – kivéve a zártan kezelt iratokat – megismerhesse.

(2)[500] Az iratok megtekintésének határnapjáról a gyanúsítottat és a védőt értesíteni kell, a fogva levő gyanúsítottat a határnapra – kérésére – elő kell állítani. A gyanúsított és a védő a nyomozás kiegészítését indítványozhatja, egyéb indítványokat és észrevételeket tehet, az iratokról másolatot kérhet. A gyanúsítottat erre a jogára figyelmeztetni kell.

(3)[501] A gyanúsított, illetőleg a védő indítványáról az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság határoz. Ha az indítvány alapján nyomozási cselekmény teljesítése válik szükségessé, és az a 176. § (2) bekezdésének második mondatában megállapított határidőn belül nem végezhető el, az ügyész előterjesztésére a legfőbb ügyész a nyomozási cselekmény elvégzése érdekében a nyomozás határidejét legfeljebb kilencven nappal meghosszabbíthatja. Az elvégzett nyomozási cselekmény folytán keletkezett iratok megtekintését a meghosszabbított nyomozás határidejének utolsó napjáig – az (1) bekezdésben írt feltételekkel – a gyanúsított és a védő számára lehetővé kell tenni.

(4) A gyanúsított és a védő az iratok megtekintésének határnapját követően is jogosult arra, hogy megismerje az (1) bekezdés szerinti, valamint a (3) bekezdés alapján elrendelt nyomozási cselekmény elvégzése folytán keletkezett iratokat.

(5) Ha a nyomozás iratainak az (1), illetőleg a (3) bekezdés szerinti ismertetését a nyomozó hatóság végezte, az iratokat az ismertetés megtörténte után tizenöt napon belül megküldi az ügyésznek.

(6) A nyomozás iratainak az (1), illetőleg a (3) bekezdés szerinti ismertetését követően a sértettet értesíteni kell arról, hogy a nyomozás iratait megtekintheti, és gyakorolhatja az őt a nyomozás során megillető más jogokat.

(7)[502] Az (1) bekezdés rendelkezéseit alkalmazni kell a nyomozás megszüntetése esetén is.

194. § (1) A nyomozás iratainak a 193. § (1) bekezdés szerinti átadásáról felvett jegyzőkönyv tartalmazza

a) a gyanúsítottnak és a védőnek átadott iratok megjelölését, a megtekintés kezdő és befejező időpontját,

b) a gyanúsított és a védő indítványait és észrevételeit,

c) ha a gyanúsított vagy a védő nem él a 193. § (1) bekezdésben biztosított jogával, ezt a tényt.

(2)[503] Ha a kábítószer-élvező gyanúsított önként alávetette magát a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételnek, és az még a 193. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekmény időpontjában is tart, ezt a tényt a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni, és az ezt igazoló okiratot a nyomozás irataihoz kell csatolni.

IV. Cím
JOGORVOSLAT A NYOMOZÁS SORÁN

195. § (1)[504] Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata rendelkezést tartalmaz – ha e törvény kivételt nem tesz –, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Nincs helye panasznak a más szakértőt kirendelő és a gyanúsított vagy a védő által szakvélemény elkészítésére felkért személy szakértőként való bevonását engedélyező határozat ellen [111–112. §].

(3) A panasznak – ha e törvény kivételt nem tesz – nincs halasztó hatálya. Kivételesen indokolt esetben a határozatot hozó, illetőleg a panaszt elbíráló a határozat végrehajtását a panasz elbírálásáig felfüggesztheti.

---

499 A 193. § (1) bekezdés első mondata a 2003. évi II. törvény 53. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

500 A 193. § (2) bekezdés első mondata a 2002. évi I. törvény 119. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

501 A 193. § (3)–(6) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 89. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

502 A 193. § (7) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 47. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

503 A 194. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 90. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

504 A 195. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 91. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(4) Ha a határozatot hozó a panasznak három napon belül nem ad helyt, köteles azt haladéktalanul felterjeszteni az elbírálásra jogosulthoz. Az ügyész határozata elleni panaszt a felettes ügyész, a nyomozó hatóság határozata elleni panaszt az ügyész a hozzá érkezésétől számított tizenöt, megszüntető határozat esetén harminc napon belül határozattal bírálja el.

(5) A panasz elbírálásáról a panaszt tevőt – a határozat hatályon kívül helyezése, illetőleg a megváltoztatása esetén azokat is, akikkel a határozatot közölték – értesíteni kell. A panaszt elbíráló határozat ellen további jogorvoslatnak – a (6) bekezdés eseteit kivéve – nincs helye.

(6) A 149. § (3) bekezdése, a 150. § (2) bekezdése, a 151. § (4) bekezdése, valamint a 153. § (2) bekezdése szerinti határozat, továbbá a 151. § (2) bekezdése szerinti ügyészi határozat elleni panaszt elutasító határozat ellen a kézbesítéstől számított nyolc napon belül a határozatot hozó ügyészségnél felülbírálati indítvány terjeszthető elő, az ügyészség a felülbírálati indítványt az iratokkal és indítványával együtt három napon belül megküldi a bíróságnak.

(7) A halaszthatatlan nyomozási cselekmény elleni jogorvoslatra az (1)–(4) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

(8)[505] A törvényben kizárt, az elkésett és a nem jogosulttól származó panaszt indokolás nélkül el kell utasítani.

196. §[506] (1) Akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha e törvény az ügyész vagy a nyomozó hatóság részére intézkedés megtételére határidőt állapított meg, az intézkedés elmulasztása miatt akkor lehet panasszal élni, ha a határidő eredménytelenül eltelt.

(3) Nincs helye panasznak a VII. Fejezet VII. Címe szerinti bizonyítási eljárások, a nyomozás [170. § (2) bek.] és a feljelentés kiegészítésének elrendelése (172/A. §) miatt, valamint a nyomozó hatóság egyéb adatszerző tevékenysége során végzett eljárási cselekmények (178. §, 178/A. §), a tanú kihallgatása [79. § (1) bek., 181. §], és a szaktanácsadó közreműködése (182. §) miatt.

(4) Az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedésének elmulasztása miatt tett, a törvényben kizárt vagy elkésett panaszt, emiatt indokolás nélkül nem lehet elutasítani.

(5) Ha az (1) bekezdés alapján tett panaszt az intézkedést tevő vagy az intézkedést elmulasztó, illetve a panaszt elbíráló alaposnak tartja, a panasszal sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges és indokolt intézkedést megteszi, s erről a panaszt tevőt határozat hozatala nélkül értesíti.

(6) Az (1) bekezdés szerinti panaszra egyebekben a 195. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

197. §[507] (1) Ha az ügyész a nyomozást a 190. § (1) bekezdésének e) pontja alapján azért szüntette meg, mert a büntethetőség a hivatalból kezdeményezett eljárási kegyelem folytán szűnt meg, a gyanúsított a nyomozást megszüntető határozat közlésétől számított nyolc napon belül kérheti a nyomozás folytatását, ebben az esetben a nyomozást folytatni kell.

(2) A büntetőeljárást folytatni kell, ha a gyanúsított a nyomozást megszüntető határozat ellen benyújtott panaszában a megrovás alkalmazását sérelmezi, és a büntetőeljárás megszüntetésének más oka nincs. Erre a gyanúsítottat a határozatban figyelmeztetni kell.

198. § (1) Ha a feljelentést a sértett tette, a sértett a feljelentést elutasító határozat ellen, a nyomozás elrendelése iránt a határozat közlésétől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha az ügyész a nyomozást megszüntette, a sértett az eljárás folytatásának elrendelése iránt a határozat közlésétől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

199. § (1) Az ügyész, illetőleg a felettes ügyész a panasz alapján

a) a feljelentést elutasító, illetőleg a nyomozást megszüntető határozatot hatályon kívül helyezi, és dönt a nyomozás elrendeléséről vagy folytatásáról, illetve a vádemelésről,

b) a panaszt elutasítja, ha azt nem találja alaposnak.

---

505 A 195. § (8) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 91. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

506 A 196. § a 2007. évi XXVII. törvény 48. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

507 A 197. § eredeti szövegét a 2002. évi I. törvény 120. § (1) bekezdése (1) bekezdés jelölésre módosította, egyben a 197. §-ba (2) bekezdést iktatott be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(2)[508] A panasz elutasítását követően a sértett pótmagánvádlóként léphet fel, ha
a) a feljelentést a 174. § (1) bekezdésének a) vagy c) pontja alapján utasították el,
b) a nyomozást a 190. § (1) bekezdésének a)–d) vagy f) pontja alapján szüntették meg.

(3) Nincs helye a pótmagánvádlóként történő fellépésnek, ha a büntethetőséget a gyermekkor vagy a kóros elmeállapot zárja ki, továbbá az elkövető halála esetén.

V. Cím
BÍRÓI ENGEDÉLYHEZ KÖTÖTT TITKOS ADATSZERZÉS[509]

Általános szabályok

200. § (1) Az ügyész és a nyomozó hatóság bírói engedély alapján az elkövető kilétének, tartózkodási helyének megállapítása, elfogása, valamint bizonyítási eszköz felderítése érdekében a nyomozás elrendelésétől a nyomozás iratainak ismertetéséig az érintett tudta nélkül
a) a magánlakásban történteket technikai eszközzel megfigyelheti és rögzítheti,
b) levelet, egyéb postai küldeményt, valamint telefonvezetéken vagy más hírközlési rendszer útján továbbított közlés tartalmát megismerheti, és azt technikai eszközzel rögzítheti,
c) a számítástechnikai rendszer útján továbbított és tárolt adatokat megismerheti és felhasználhatja (a továbbiakban: titkos adatszerzés).

(2) Az ügyész és a nyomozó hatóság a nyomozás elrendelését követően a bírói engedélyhez kötött titkos adatszerzést e törvény alapján végzi.

(3) E cím rendelkezései nem érintik a nyomozás elrendelését megelőzően a bírói, illetőleg az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez[510] kötött titkos információgyűjtést; e tevékenységet a külön törvényekben meghatározottak szerint az erre feljogosított szervezetek a rájuk irányadó szabályok szerint végzik.[511]

(4) Ha a nyomozás elrendelését megelőzően külön törvény alapján a bíró, illetőleg az igazságügyért felelős miniszter[512] által engedélyezett titkos információgyűjtés végrehajtása során az ügyben a nyomozást elrendelik, a titkos információgyűjtést a továbbiakban csak e törvény szerint mint titkos adatszerzést lehet folytatni.

(5) Az (1) bekezdés a) pontja alkalmazásában magánlakásnak minősül a lakás, a lakás céljára használt egyéb helyiség, tárgy, a lakáshoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, az ezekhez tartozó bekerített hely, továbbá a nyilvános vagy a közönség részére nyitva álló helyen kívül minden más helyiség vagy terület.

201. § (1) Titkos adatszerzésnek
a) öt évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmény,
b) üzletszerűen vagy bűnszövetségben elkövetett, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény,
c) az emberkereskedelem, a tiltott pornográf felvétellel visszaélés, a kitartottság, a kerítés, az embercsempészés, a hivatali visszaélés és a bűnpártolás három évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett alakzata,
d) visszaélés minősített adattal[513] bűncselekménye,
e) az a)–d) pontban meghatározott bűncselekmény kísérlete, valamint – ha az előkészületet a törvény büntetni rendeli – előkészülete

esetében van helye.

---

508 A 199. § (2)–(3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 120. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

509 A IX. Fejezet V. Címe és a 200–206/A. § a 2007. évi CLXXXIII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

510 A 200. § (3) bekezdésében az „az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

511 Lásd a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényt, a Vám- és Pénzügyőrségről szóló 2004. évi XIX. törvényt és a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvényt.

512 A 200. § (4) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszter” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

513 A 201. § (1) bekezdés d) pontjában a „visszaélés minősített adattal” szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

(2) Ha a nyomozást az ügyész végzi, titkos adatszerzésnek az (1) bekezdésben felsorolt bűncselekményeken kívül az alábbi esetekben van helye:

a) a közjogi tisztség betöltésén alapuló mentességet élvező személy, a nemzetközi jogon alapuló mentességet élvező személy sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak, továbbá a nemzetközileg védett személy elleni erőszakkal fenyegetés,

b) a bíró, az ügyész, a bírósági és ügyészségi titkár, fogalmazó és ügyintéző, az ügyészségi nyomozó, az önálló és a megyei bírósági végrehajtó és végrehajtó-helyettes, a közjegyző és a közjegyzőhelyettes, a rendőrség hivatásos állományú tagja sérelmére elkövetett hivatalos személy elleni erőszak, valamint a felsoroltak, továbbá a Vám- és Pénzügyőrség hivatásos állományú tagja vonatkozásában elkövetett, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő közélet tisztasága elleni bűncselekmények,

c) a b) pontban felsoroltak vonatkozásában elkövetett vesztegetés feljelentésének elmulasztása és a befolyással üzérkedés,

d) a 29. § f) pontjában meghatározott igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények, kivéve a hatóság félrevezetését,

e) a külföldi hivatalos személy ellen elkövetett bűncselekmények, valamint a nemzetközi közélet tisztasága ellen elkövetett bűncselekmények,

f) a katonai büntetőeljárásra tartozó, az a)–e) pontban felsorolt bűncselekmények.

202. § (1) Titkos adatszerzést elsősorban a gyanúsítottal, illetve azzal a személlyel szemben lehet alkalmazni, aki a bűncselekmény elkövetésével a nyomozás addigi adatai alapján gyanúsítható.

(2) Titkos adatszerzés mással szemben akkor alkalmazható, ha az (1) bekezdésben megjelölt személlyel való bűnös kapcsolattartásra adat merült fel, vagy ilyen kapcsolat megalapozottan feltehető. A titkos adatszerzésnek nem akadálya, ha az kívülálló személyt elkerülhetetlenül érint.

(3) Az ügyben védőként eljáró ügyvéd magánlakásában és irodájában, illetőleg az ügyvéd birtokában lévő telefonvezetékre vagy más hírközlési rendszerre, az ügyvéd levelezésére, ideértve a számítástechnikai rendszer útján történő levelezést is, akkor végezhető titkos adatszerzés, ha az ügyvéddel szemben a terhelt ellen folyamatban lévő üggyel összefüggő bűncselekmény megalapozott gyanúja merült fel.

(4) A rendőrségi fogdában, illetőleg a büntetés-végrehajtási intézetben levő ügyvédi beszélő helyiségben akkor végezhető titkos adatszerzés, ha az ügyvéddel szemben a terhelt ellen folyamatban lévő üggyel összefüggő bűncselekmény megalapozott gyanúja merült fel.

(5) A (3) és (4) bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni arra is, aki a 81. § (1) bekezdésének a) pontja alapján tanúként nem hallgatható ki, illetőleg aki a 82. § (1) bekezdése alapján a tanúvallomást megtagadhatja.

(6) Titkos adatszerzésnek a 201. §-ban és az (1)–(5) bekezdésben meghatározott esetekben is csak akkor van helye, ha megalapozottan feltehető, hogy más módon a bizonyíték beszerzése kilátástalan, vagy aránytalanul nagy nehézséggel járna, és a titkos adatszerzéssel a bizonyíték beszerzése valószínűsíthető.

Bírói engedély

203. § (1) A titkos adatszerzés engedélyezéséről a bíróság az ügyész indítványára e Fejezet VI. Címe szerinti eljárásban határoz.

(2) Az indítványnak tartalmaznia kell

a) a nyomozást végző ügyészi szerv vagy nyomozó hatóság megnevezését, a nyomozás elrendelésének időpontját, az ügy számát,

b) a titkos adatszerzés tervezett alkalmazásának helyét, telefonlehallgatás esetén a kapcsolási számot is,

c) a titkos adatszerzés tervezett alkalmazásával érintett nevét, illetőleg az azonosításra alkalmas adatot, valamint a titkos adatszerzés vele szemben alkalmazni kívánt eszközének, illetőleg módszerének megnevezését,

d) az alkalmazás tervezett tartamának kezdő és befejező időpontját, naptári napban és órában meghatározva,

e) az alkalmazás 201. §-ban és 202. §-ban meghatározott feltételeinek a meglétére vonatkozó részletes leírást, így különösen az alapul szolgáló bűncselekmény megnevezését és a bűncselekmény gyanújára okot adó adatokat, a titkos adatszerzés elkerülhetetlen alkalmazását indokoló körülményeket, az alkalmazás célját és annak valószínűsítését, hogy a bizonyíték a titkos adatszerzés során alkalmazott eszközzel, illetőleg módszerrel beszerezhető,

f) halaszthatatlan elrendelés [(6) bekezdés] esetén annak okát és időpontját.

(3) Az indítványhoz csatolni kell az indítványban foglaltakat megalapozó iratokat. Az alkalmazás meghosszabbítására vonatkozó indítvány előterjesztésével egyidejűleg be kell mutatni a korábbi engedélyezés óta keletkezett iratokat is.

(4) A bíróság az indítvány előterjesztésétől számított hetvenkét órán belül határoz. Ha a bíróság az indítványnak helyt ad vagy részben ad helyt, meghatározza, hogy kivel szemben, a titkos adatszerzés mely eszköze, illetőleg módszere mettől meddig alkalmazható.

(5) A titkos adatszerzés legfeljebb kilencven napra engedélyezhető, ez ismételt indítványra egy alkalommal legfeljebb kilencven nappal meghosszabbítható. Ha a bíróság az indítványnak helyt ad, és az engedélyezés idején a titkos adatszerzés indítvány szerinti kezdő időpontja már elmúlt, az alkalmazás kezdő időpontja az engedélyezés napja.

(6) Ha az engedélyezés olyan késedelemmel járna, amely a titkos adatszerzés sikerét veszélyeztetné, az ügyész legfeljebb hetvenkét óra időtartamra elrendelheti a titkos adatszerzést (halaszthatatlan elrendelés). Ez esetben az elrendeléssel egyidejűleg az engedélyezés iránti indítványt is elő kell terjeszteni. Ha a bíróság az indítványt elutasította, változatlan ténybeli alapon újabb halaszthatatlan elrendelésnek nincs helye.

A titkos adatszerzés végrehajtása

204. § (1) A titkos adatszerzést a külön törvényben meghatározott szervezet hajtja végre.[514] Ha az ügyészségi nyomozás során elrendelt titkos adatszerzés tárgya a nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagja által elkövetett bűncselekmény, az ügyész titkos adatszerzés elvégzésére az érintett nemzetbiztonsági szolgálatot is felkérheti.

(2) A hírközlési szolgáltatást, a postai küldemények, illetőleg a számítástechnikai rendszer útján rögzített adatok továbbítását, feldolgozását, kezelését végző szervezetek kötelesek a titkos adatszerzés végrehajtását biztosítani és a titkos adatszerzésre jogosult hatóságokkal együttműködni. A hírközlési szolgáltatást, valamint a postai küldemények továbbítását végző szervezetek kötelezettségeiről és az együttműködés részletes szabályairól külön jogszabály rendelkezik.[515]

(3) A titkos adatszerzést az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság vezetője haladéktalanul megszünteti, ha

a) halaszthatatlan elrendelés esetén a bíróság az indítványt elutasította,

b) az engedélyben meghatározott célját elérte,

c) az engedélyben megállapított időtartam eltelt,

d) a nyomozást megszüntették,

e) nyilvánvaló, hogy a további alkalmazástól sem várható eredmény.

(4) A titkos adatszerzés befejezését követő nyolc napon belül a titkos adatszerzést folytatott ügyész, illetőleg nyomozó hatóság megsemmisíti a titkos adatszerzés célja szempontjából érdektelen, rögzített adatot és az ügyben nem érintett személy rögzített adatait, kivéve azokat az adatokat, amelyek felhasználását a 206. § (4)–(5) bekezdése lehetővé teszi. A (3) bekezdés a) pontja esetében az addig rögzített adatokat haladéktalanul meg kell semmisíteni.

---

514 Lásd a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. törvény 8. §-át.

515 Lásd az elektronikus hírközlési feladatokat ellátó szervezetek és a titkos információgyűjtésre, illetve titkos adatszerzésre felhatalmazott szervezetek együttműködésének rendjéről szóló 180/2004. (V. 26.) Korm. rendeletet.

(5) A titkos adatszerzés végrehajtásáról jelentést (168. §) kell készíteni, amely részletesen tartalmazza a titkos adatszerzés lefolyását, így különösen azt, hogy annak során milyen eszközt, illetőleg módszert, meddig és hol alkalmaztak, a titkos adatszerzés – a fedett nyomozó (178. §) kivételével – mely természetes vagy jogi személyt, illetőleg jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetet érintett, a titkos adatszerzés során milyen – a (4) bekezdés alapján meg nem semmisített – adatot, milyen módon, milyen forrásból hol és mikor szereztek meg. A jelentést úgy kell elkészíteni, hogy abból a bíróság engedélyező végzésében foglaltak megtartása megállapítható legyen. A jelentésben ki kell térni arra is, hogy a titkos adatszerzés elérte-e a célját, és ha nem, akkor annak milyen akadálya volt. A jelentést a titkos adatszerzést folytatott ügyészi szerv, illetőleg nyomozó hatóság vezetője írja alá.

A titkos adatszerzés eredményének megismerése

205. § (1) A titkos adatszerzés során keletkezett és rögzített adatok megóvásáról az ügyész, illetőleg a titkos adatszerzést folytatott nyomozó hatóság a minősített adat védelméről[516] szóló törvényben szabályozottak szerint gondoskodik.

(2) A titkos adatszerzés tényét, valamint az azzal beszerzett és rögzített adatot a titkos adatszerzés végrehajtása során, illetőleg azt követően mindaddig, amíg a titkos adatszerzésről szóló jelentést az ügyész nem csatolta az iratokhoz, az engedélyező bíró, az ügyész és a nyomozó hatóság, valamint az ügyész és a nyomozó hatóság hivatali felettese (szolgálati elöljárója) ismerheti meg. A titkos adatszerzés engedélyezésével kapcsolatos bírósági iratokat az engedélyező bíró ügyelosztást végző vezetője, valamint a 207. § (1) bekezdésében meghatározott igazgatási vezetője is megismerheti.

(3) A titkos adatszerzést engedélyező bíró megkeresésére a titkos adatszerzés során a megkeresés időpontjáig beszerzett adatokat az ügyész köteles bemutatni. Ha a bíró megállapítja, hogy az engedély kereteit túllépték, a titkos adatszerzést megszünteti, más törvénysértés esetén a titkos adatszerzést megszüntetheti. E végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

(4) A külön törvény alapján a nyomozást megelőzően végzett titkos információgyűjtés [200. § (3) bek.] eredményét – annak a büntetőeljárásban történő felhasználásáig – a külön törvényekben meghatározottak ismerhetik meg.

(5) Az ügyész a titkos adatszerzés tényéről – annak befejezését követően – értesíti a bírói engedélyben érintettet, ha az érintett ellen nem indult büntetőeljárás, és az értesítés a büntetőeljárás sikerét nem veszélyezteti.

A titkos adatszerzés eredményének felhasználása

206. § (1) Ha az ügyész a titkos adatszerzés eredményét a büntetőeljárásban bizonyítékként kívánja felhasználni, a titkos adatszerzés engedélyezése iránti indítványt, a bíróság határozatát és a titkos adatszerzés végrehajtásáról készített jelentést csatolja a nyomozás irataihoz. Ha az iratok csatolása a nyomozás iratainak megismerése (193. §) után történt, a gyanúsítottat és a védőt erről értesíteni kell, és lehetőséget kell adni a csatolt iratok megismerésére.

(2) A titkos adatszerzés végrehajtásáról készített jelentés a nyomozás irataihoz történő csatolást követően az okiratra (116. §) vonatkozó szabályok szerint használható fel bizonyítékként.

(3) A titkos adatszerzés eredménye annak a bűncselekménynek a bizonyítására, és azzal szemben használható fel, amely miatt és akivel szemben a titkos adatszerzést a bíróság engedélyezte.

(4) Akivel szemben a titkos adatszerzést a bíróság engedélyezte, a titkos adatszerzés eredménye olyan bűncselekmény bizonyítására is felhasználható, amelyet az engedélyben nem jelöltek meg, feltéve, hogy a titkos adatszerzés e törvényben meghatározott feltételei (201. §) ez utóbbi bűncselekmény tekintetében is fennállnak.

(5) Annak a bűncselekménynek a bizonyítására, amely miatt a titkos adatszerzést a bíróság engedélyezte, a titkos adatszerzés eredménye minden elkövetővel szemben felhasználható.

---

516 A 205. § (1) bekezdésében az „a minősített adat védelméről” szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

(6) Bizonyítékként nem lehet felhasználni a titkos adatszerzés eredményét, ha a titkos adatszerzést a 204. § (3) bekezdésének a) vagy e) pontja, illetőleg a 205. § (3) bekezdése alapján szüntették meg, vagy a titkos adatszerzés érintettje – anélkül, hogy azt a bíróság engedélyezte volna – az ügyben eljáró védő, illetőleg olyan személy, aki tanúként nem hallgatható ki, vagy a vallomástételt a 82. § (1) bekezdése alapján megtagadhatja.

A titkos információgyűjtés eredményének felhasználása

206/A. § (1) A bűnüldözési célból folytatott bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban akkor használható fel, ha

a) a titkos adatszerzés engedélyezésének e törvényben meghatározott feltételei (201. §) a bizonyítani kívánt bűncselekmény tekintetében fennállnak,

b) a büntetőeljárásban felhasználni kívánt információ megszerzését követően a titkos információgyűjtést végző szerv a feljelentési kötelezettségének haladéktalanul eleget tett.

(2) Akivel szemben a bíróság bűnüldözési célból titkos információgyűjtést engedélyezett, az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén a titkos információgyűjtés eredménye olyan bűncselekmény bizonyítására is felhasználható, amelyet az engedélyben nem jelöltek meg, feltéve, hogy a titkos adatszerzés e törvényben meghatározott feltételei ez utóbbi bűncselekmény tekintetében is fennállnak.

(3) Annak a bűncselekménynek a bizonyítására, amely miatt a titkos információgyűjtést a bíróság engedélyezte, az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén a titkos információgyűjtés eredménye minden elkövetővel szemben felhasználható.

(4) A nem bűnüldözési célból folytatott bírói, illetőleg az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez[517] kötött titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban akkor használható fel, ha

a) a titkos adatszerzés engedélyezésének e törvényben meghatározott feltételei (201. §) a bizonyítani kívánt bűncselekmény tekintetében fennállnak,

b) a büntetőeljárásban felhasználni kívánt információ megszerzését követően a titkos információgyűjtést végző szerv a feljelentési kötelezettségének haladéktalanul eleget tett.

(5) A nem bűnüldözési célból folytatott titkos információgyűjtés eredménye a (4) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén is kizárólag az engedélyben megjelölt személy bűncselekményének bizonyítására használható fel.

(6) A bírói, illetőleg az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez[518] kötött titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítási eszközként történő felhasználását az (1)–(5) bekezdésben meghatározott feltételek fennállása esetén a nyomozás elrendelését követően az ügyész indítványozhatja. Az indítványról a nyomozási bíró határoz.

(7) A bírói engedélyhez kötött titkos információgyűjtés tényét a megyei (fővárosi) bíróság elnöke igazolja. Az igazolás tartalmazza a bíróság megjelölését, az engedéllyel érintett ügy számát és tárgyát, az érintett személy nevét, a titkos információgyűjtés engedélyezésére irányuló előterjesztés, illetőleg az engedély kereteit.

---

517 A 206/A. § (4) bekezdésében az „az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

518 A 206/A. § (6) bekezdésében az „az igazságügyért felelős miniszter engedélyéhez" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

VI. Cím
A NYOMOZÁSI BÍRÓ ELJÁRÁSA

A nyomozási bíró feladata

207. § (1)[519] A vádirat benyújtása előtt a bíróság feladatait első fokon a megyei bíróság elnöke által kijelölt bíró (nyomozási bíró) látja el.

(2) A nyomozási bíró dönt

a)[520] a vádirat benyújtása előtt a bíróság hatáskörébe tartozó kényszerintézkedésekkel, az elmeállapot megfigyelésével kapcsolatos indítványokról, a védő kizárásáról, illetőleg az előzetes letartóztatott pszichiátriai kezelésre igazságügyi megfigyelő és elmegyógyító intézetbe[521] történő beutalásáról,

b) a titkos adatszerzés engedélyezéséről [203. § (4) és (6) bek.], megszüntetéséről [205. § (3) bek.], valamint a titkos információgyűjtés eredményének büntetőeljárásban bizonyítási eszközként történő felhasználásának lehetőségéről [206/A. § (6) bek.],

c) a nyomozás megszüntetését követően a nyomozás folytatásának elrendeléséről [191. § (3) bek.],

d) az ügyész indítványára a tanú különösen védetté nyilvánításáról (97. §),

e)[522] a 149. § (3) bekezdése, a 150. § (2) bekezdése, a 151. § (4) bekezdése, valamint a 153. § (2) bekezdése szerinti határozat elleni panaszt elutasító határozat, továbbá a 151. § (2) bekezdése szerinti ügyészi határozat elleni panaszt elutasító határozattal szemben előterjesztett felülbírálati indítványról, valamint a rendbírság 161. § (6) bekezdése szerinti elzárásra történő átváltoztatásáról.

(3)[523] A nyomozási bíró a vádirat benyújtása előtt az ügyész indítványára kihallgatja a különösen védett tanút és azt a tanút, aki az életét közvetlenül veszélyeztető állapotban van. A tanú kihallgatásának indítványozását a tanú és az érdekében eljáró ügyvéd az ügyésznél kezdeményezheti. A nyomozási bíró ismételten kihallgatja a különösen védett tanút, ha ezt a tárgyalás előkészítése vagy a tárgyalás során a bíróság elrendeli [268. § (3) bek.[524], 305. § (3) bek.].

(4) A nyomozási bíró a vádirat benyújtása előtt az ügyész indítványára kihallgatja a tizennegyedik életévét be nem töltött tanút, ha megalapozottan feltehető, hogy a tárgyaláson történő kihallgatása a fejlődését károsan befolyásolná. A tanú kihallgatásának indítványozását a törvényes képviselő, a gondozó és a tanú érdekében eljáró ügyvéd az ügyésznél kezdeményezheti.

(5)[525] Az ügyész, a gyanúsított és a védő bizonyítás felvételét is indítványozhatja, ha megalapozottan feltehető, hogy az így megszerezhető bizonyítási eszköz a bírósági eljárásban már nem állna rendelkezésre, vagy az addigra jelentős mértékben megváltozna, illetőleg bizonyítási eszköz jellegét elveszítené. Az ügyész, a gyanúsított, a védő, a tanú érdekében eljáró ügyvéd, valamint a kiskorú tanú gondozója és törvényes képviselője a tanúnak vagy kivételes esetben a gyanúsítottnak a zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatását is indítványozhatja.

(6)[526] A vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására, valamint az ideiglenes kényszergyógykezelés felülvizsgálatára irányuló eljárást a megyei bíróság egyesbírája e Címben foglalt rendelkezések szerint folytatja le.

---

519 A 207. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 122. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

520 A 207. § (2) bekezdés a)–b) pontja a 2006. évi LI. törvény 96. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

521 A 207. § (1) bekezdés a) pontjában az „igazságügyi megfigyelő és elmegyógyító intézetbe" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

522 A 207. § (2) bekezdés e) pontja a 2006. évi LI. törvény 96. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

523 A 207. § (3) bekezdés harmadik mondatát a 2002. évi I. törvény 122. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

524 A 207. § (3) bekezdésében a „[268. § (3) bek." szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (5) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

525 A 207. § (5) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 122. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

526 A 207. § (6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 122. § (5) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

Illetékesség

208. § (1) A nyomozási bíró a megyei bíróság illetékességi területén lévő ügyészségek által folytatott eljárás során jár el, tekintet nélkül arra, hogy az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény elbírálása a helyi bíróság vagy a megyei bíróság hatáskörébe tartozik.

(2) A megyei bíróság elnöke a megyei bíróság területén lévő több helyi bíróságon is kijelölhet nyomozási bírót, és ebben az esetben a nyomozási bírók illetékességét a megyei bíróság elnöke állapítja meg. A nyomozási bíró bizonyítási cselekmény elvégzése esetén az illetékességi területén kívül is eljárhat.

Általános eljárási szabályok

209. § (1) A nyomozási bíró eljárására a bírósági eljárás általános szabályai az e címben foglalt eltérésekkel alkalmazandók.

(2) Az ügyek egyesítésének és elkülönítésének nincs helye.

(3) Azt az eljárásban felmerült bűnügyi költséget, amelyet a 74. § (1) bekezdésének a) pontja szerint az állam előlegez, a nyomozási bíró állapítja meg, de a megállapított összeget az ügyész előlegezi.

(4) Ha a nyomozási bíró azt észleli, hogy a nyomozás felfüggesztésének vagy megszüntetésének van helye, erről az ügyészt értesíti.

Az ülés

210. § (1) A nyomozási bíró ülést tart, ha az indítvány tárgya

a)[527] a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés (129. §, 137. §, 138. §, 138/A. §, 140. §)[528] elrendelése,

b)[529] előzetes letartóztatás vagy házi őrizet meghosszabbítása, és az indítványban a korábbi határozathoz képest a meghosszabbítás okaként új körülményre hivatkoztak,

c) az előzetes letartóztatásnak az elrendelésétől számított hat hónapot meghaladó meghosszabbítása,

d)[530] óvadék megállapítása (147. §),

e) elmeállapot megfigyelésének (107. §) elrendelése,

f) bizonyítási cselekmény elvégzése [207. § (3)–(5) bek.].

(2)[531] Az ülés mellőzhető, ha az indítvány tárgya elmeállapot megfigyelésének elrendelése, és azon a gyanúsított az egészségi állapota miatt nem jelenhet meg, illetőleg a jogainak gyakorlására képtelen, továbbá ha az indítvány tárgya óvadék megállapítása, és az előzetes letartóztatás elrendelése a 129. § (2) bekezdésének b) pontjában meghatározott okán kívül más okon is alapult.

(3) A nyomozási bíró az iratok alapján dönt

a) az (1) bekezdésben fel nem sorolt kérdésekben,

b) ha az ülést a (2) bekezdés alapján mellőzi,

c) ha az indítvány nem az arra jogosulttól származik.

(4) A nyomozási bíró – ha ez szükséges – a (3) bekezdésben felsorolt esetekben is ülést tart.

211. § (1)[532] A nyomozási bíró meghatározza az ülés határnapját. Ha az indítványt az ügyész terjesztette elő, azt megküldi a gyanúsítottnak, a védőnek, továbbá gondoskodik a gyanúsítottnak a nyomozási bíró előtti megjelenéséről, az ülés határnapjáról és helyéről értesíti a védőt. Ha az indítványt nem az ügyész terjesztette elő, azt a nyomozási bíró megküldi a gyanúsítottnak, a védőnek, intézkedik a szükséges iratok beszerzése iránt, továbbá az ülés határnapjáról és helyéről értesíti az indítványozót, az ügyészt, a gyanúsítottat és a védőt.

---

527 A 210. § (1) bekezdés a) pontja a 2006. évi LI. törvény 97. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

528 A 210. § (1) bekezdés a) pontjából a „146. §” szövegrészt a 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 359. pontja hatályon kívül helyezte.

529 A 210. § (1) bekezdés b) pontját a 2006. évi LI. törvény 97. § (2) bekezdése iktatta be, egyben az addigi b)–e) pont jelölését c)–f) pontra módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

530 A 210. § (1) bekezdés d) pontja a 2006. évi LI. törvény 97. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

531 A 210. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 97. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

532 A 211. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 98. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(2) Ha az ülésen az indítványozó nem jelenik meg, ezt úgy kell tekinteni, hogy az indítványt visszavonta. Ha az indítvány tárgya az ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelése, és a gyanúsított az állapota miatt nem jelenhet meg, vagy a jogainak gyakorlására képtelen, az ülés a védő távollétében nem tartható meg.

(3) Az ülésen az indítványozó az indítványt megalapozó bizonyítékokat írásban előterjeszti, vagy szóban előadja. A jelenlevőknek módot kell adni arra, hogy az indítványozó bizonyítékait – a 186. § keretei között – megismerjék. Ha az értesített nem jelent meg, de az észrevételét írásban benyújtotta, ezt a nyomozási bíró ismerteti.

(4)[533] A nyomozási bíró megvizsgálja, hogy az indítvány törvényi előfeltételei fennállnak-e, nincs-e akadálya a büntetőeljárásnak, és az indítvány megalapozottsága iránt nem támaszthatók-e ésszerű kételyek. A 210. § (1) bekezdésének a)–d) pontja esetén a vizsgálat kiterjed a gyanúsított személyi körülményeire is.

(5)[534] A nyomozási bíró az ülést zártcélú távközlő hálózat útján is megtarthatja. Az ülésen védő részvétele kötelező, a védőnek az ülés tartama alatt a gyanúsítottal azonos helyen kell tartózkodnia. A zártcélú távközlő hálózat útján történő ülésre a 244/A–244/D. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

Bizonyítási cselekmény elvégzése ülésen

212. § (1) A bizonyítási cselekmény elvégzésére vonatkozó indítvány előterjesztője gondoskodik a bizonyításfelvétel elvégzésének feltételeiről. Ha az ülés a nyomozási bíró hivatalos helyiségében nem tartható meg, az indítványban az ülés helyét meg kell jelölni.

(2) A nyomozási bíró az ülés kezdetén a bizonyítási cselekmény elvégzésére vonatkozó indítványról indokolt végzéssel határoz.

213. § (1) Az olyan tanú kihallgatásán, akinek életét közvetlen veszély fenyegeti, vagy megalapozottan feltehető, hogy a tárgyaláson nem jelenhet meg (87. §), a gyanúsított és védője, valamint a tanú érdekében eljáró ügyvéd jelen lehet, kivéve, ha ezt a tanú állapota nem teszi lehetővé. Ebben az esetben a gyanúsítottat és a védőt az ülésről utólag kell értesíteni azzal, hogy az ülésről készült jegyzőkönyvet az ügyésznél megtekinthetik.

(2)[535] A különösen védett tanú kihallgatásánál a nyomozási bírón, a jegyzőkönyvvezetőn és – ha szükséges – a tolmácson kívül csak az ügyész és a tanú érdekében eljáró ügyvéd lehet jelen. A különösen védett tanú kihallgatása során a nyomozási bírónak fel kell tárnia, és szükség esetén a nyomozó hatóság közreműködésével vagy más módon ellenőriznie kell a tanú szavahihetőségét, tudomásának megbízható voltát, és azokat a körülményeket, amelyek vallomása hitelt-érdemlőségét befolyásolhatják. Az így szerzett adatokat a kihallgatásról készült jegyzőkönyvben fel kell tüntetni. A jegyzőkönyvről kivonatot kell készíteni, amely a jelenlévők közül csak a nyomozási bíró és az ügyész nevét, a tanú különösen védetté nyilvánításának tényét és a különösen védetté nyilvánított tanú vallomását tartalmazza. A nyomozási bíró gondoskodik arról, hogy a különösen védett tanú személyére és tartózkodási helyére a vallomásáról készült jegyzőkönyvi kivonat alapján ne lehessen következtetni. A jegyzőkönyvi kivonatot az ügyész részére át kell adni. A jegyzőkönyvi kivonatnak a vádirat benyújtásáig történő elkülönített, zárt kezeléséről az ügyész gondoskodik. A jegyzőkönyvi kivonatot a vádirat benyújtásáig az ügyészen kívül a nyomozó hatóság ismerheti meg.

(3) A tizennegyedik életévét be nem töltött tanú kihallgatásánál a (2) bekezdésben felsoroltakon kívül a tanú törvényes képviselője és gondozója is jelen lehet. A tanú kihallgatásáról a gyanúsítottat és a védőt utólag kell értesíteni azzal, hogy a kihallgatásról készült jegyzőkönyvet az ügyésznél megtekinthetik.

(4) A nyomozási bíró – indítványra – elrendelheti a tanú kihallgatásának kép- vagy hangfelvevővel, illetve egyéb berendezéssel történő rögzítését. A felvétel a jegyzőkönyvet nem pótolja. A felvételről készült másolaton a tanú személyazonosságának megállapítására alkalmas egyedi tulajdonságai (pl. arckép, hang) technikai úton torzíthatók. Ha a felvétel különösen védett, vagy olyan tanú kihallgatásáról készült, akinek a személyi adatait zártan kezelik, a zárt kezelésre vonatkozó rendelkezéseket az ilyen felvételre is alkalmazni kell.

---

533 A 211. § (4) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 98. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

534 A 211. § (5) bekezdése a 2002. évi I. törvény 124. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

535 A 213. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 125. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

A határozat

214. § (1) A nyomozási bíró – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az indítvány előterjesztésétől számított három napon belül indokolt végzéssel határoz, amelyben az indítványnak helyt ad, részben ad helyt, vagy azt elutasítja. Az indokolás tartalmazza az indítvány lényegét, az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény rövid leírását és minősítését, az indítvány törvényi feltételeinek fennállását vagy azok hiányára való utalást. Ha a nyomozási bíró az indítványt elutasította, változatlan alapon újabb indítvány előterjesztésének nincs helye.

(2) A határozatot az ügyésszel, az indítványozóval és – a 207. § (2) bekezdésének b) pontját és (3) bekezdését kivéve – azzal kell közölni, akire az rendelkezést tartalmaz. A gyanúsítottal közölt határozatot a védővel is közölni kell.

(3) A határozatot az ülésen kihirdetés útján kell közölni. Ha a nyomozási bíró az iratok alapján döntött, a határozatot az írásba foglalást követően nyomban kézbesíteni kell. A 207. § (2) bekezdésének b) pontja és (3) bekezdése esetén a kézbesítésre a 70. § (1) bekezdésének d) pontja az irányadó.

Jogorvoslat

215. § (1) A nyomozási bíró határozata ellen az jelenthet be fellebbezést, akivel a határozatot közölték. A kihirdetés útján közölt határozat elleni fellebbezést a kihirdetés után nyomban be kell jelenteni. Az a jogosult, aki a határozat kihirdetésén nem vett részt, a fellebbezését az üléstől számított három napon belül jelentheti be. A kézbesítés útján közölt határozat ellen a fellebbezést a jogosult a kézbesítéstől számított három napon belül jelentheti be.

(2) A nyomozási bíró a határozat elleni fellebbezést a nyilatkozatok beérkezését, illetőleg a fellebbezési határidő lejártát követően haladéktalanul a fellebbezés elbírálására illetékes megyei bíróságnak küldi meg.

(3)[536] A fellebbezést a megyei bíróság másodfokú tanácsa tanácsülésen bírálja el.

(4) Nincs helye fellebbezésnek

a) a 207. § (2) bekezdésének a) pontja szerinti, a vádirat benyújtása előtt a bíróság hatáskörébe tartozó kényszerintézkedések közül a 149. § (6) és (8) bekezdésével, a 151. § (3) és (6) bekezdésével és a 153. § (2) bekezdésével kapcsolatos indítványokról hozott határozat,

b) a 207. § (2) bekezdésének b) és e) pontjára és (3)–(4) bekezdésére vonatkozó határozat,

c) a 212. § (2) bekezdése szerinti határozat

ellen.

(5)[537] Fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés elrendelése. A személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés megszüntetése miatt bejelentett ügyészi fellebbezés – feltéve, hogy a megszüntetést nem az ügyész indítványozta – halasztó hatályú.

(6) A (4) bekezdésben írt határozatok elleni fellebbezés, továbbá a jogerős határozat elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó határozat hozatalát a nyomozási bíró mellőzheti.

X. Fejezet
A VÁDEMELÉS

Intézkedés az iratok ismertetése után

216. §[538] (1) Az ügyész, ha a 193. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekményt maga végezte, ennek megtörténte után, ha pedig azt a nyomozó hatóság végezte, az iratok hozzá érkezését követő harminc napon belül az ügy iratait megvizsgálja, és ennek eredményéhez képest

a) további nyomozási cselekményt végezhet, vagy az elvégzéséről rendelkezhet,

b) a nyomozást felfüggesztheti,

c) a nyomozást megszüntetheti,

---

536 A 215. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 126. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

537 A 215. § (5) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 99. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

538 A 216. § a 2002. évi I. törvény 127. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

d)[539] az ügyet közvetítői eljárásra utalhatja, illetve a vádemelés elhalasztásáról határozhat,

e)[540] vádat emel, vagy határoz a vádemelés részbeni mellőzéséről.

(2)[541] Ha az ügyész a közvetítői eljárásra utalásról vagy a vádemelés elhalasztásáról való döntéshez pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendeli el, a pártfogó felügyelői vélemény elkészítésének ideje az (1) bekezdés szerinti határidőbe nem számít bele.

(3) Az (1) bekezdésben megjelölt határidőt az ügyészség vezetője kivételes esetben harminc nappal meghosszabbíthatja. Nagy terjedelmű ügyben az ügyészség vezetőjének javaslatára a felettes ügyész kivételesen ennél hosszabb – legfeljebb kilencven napos – határidőt is engedélyezhet. A határidőt az (1) bekezdés a) pontjában szabályozott esetben a nyomozási cselekmény elvégzésétől kell számítani.

(4) Ha az (1) bekezdés a) pontja szerinti nyomozási cselekmény elvégzése után az ügyész vádat emel, ezt megelőzően a nyomozási cselekményről készült iratok megismerésének lehetőségét a 193. § szerint biztosítja a gyanúsítottnak és a védőnek. Más esetben az iratok megismerésének lehetőségét a gyanúsított vagy a védő indítványára kell biztosítani.

(5)[542] Az ügyész a vádemelés részbeni mellőzéséről (220. §), a közvetítői eljárásra utalásról vagy annak megtagadásáról [221/A. § (4) bek.], a vádemelés elhalasztásáról (222. §), a pártfogói vélemény beszerzéséről [224. § (1) bek.], a vádemelés elhalasztása után az eljárás megszüntetéséről [226. § (1)–(2) bek.], valamint az e fejezet szerinti ügyészi határozatok elleni jogorvoslat elbírálásáról a vádemelés szakaszában [228. § (3) bek.] határozatot hoz.

A vádirat

217. § (1) Az ügyész vádiratnak a bírósághoz való benyújtásával emel vádat.

(2) A gyanúsítottat az ügyész szükség esetén a vádemelés előtt kihallgatja.

(3) A vádirat tartalmazza

a) a vádlottnak a 117. § (1) bekezdésében felsorolt személyi adatait,

b) a vád tárgyává tett cselekmény leírását,

c) a vád tárgyává tett cselekménynek a Btk. szerinti minősítését,

d) az eljárás megindításához szükséges külön törvényi feltétel (magánindítvány, feljelentés, kívánat, mentelmi jog vagy mentesség felfüggesztése, hozzájárulás a büntetőeljárás megindításához) meglétét,

e)[543] a bíróság hatáskörére és illetékességére vonatkozó jogszabályok megjelölését, továbbá a vádiratot benyújtó ügyész hatáskörére, illetőleg illetékességére vonatkozó szabályokra való utalást,

f) a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására vonatkozó indítványt, ha az ügyész nem vesz részt a tárgyaláson,

g) a bejelentett polgári jogi igényt, továbbá az egyéb indítványokat,

h) a tárgyalásra idézendők és az arról értesítendők indítványozását,

i) a bizonyítási eszközök megjelölését, valamint azt, hogy mely tény bizonyítására szolgálnak,

j) a tárgyaláson való bizonyítás felvételének sorrendjére vonatkozó indítványt.

218. § (1)[544] Ha a gyanúsított a vádirat benyújtásakor a személyi szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedés hatálya alatt áll, és az ügyész ennek fenntartását indokoltnak tartja, a kényszerintézkedés fenntartására indítványt tesz. Ha az ügyész az előzetes letartóztatás fenntartását indítványozza, és a nyomozás során az előzetesen letartóztatott korlátozásoknak volt alávetve, az indítványban ki kell térni arra, hogy az ügyész mely korlátozások fenntartását látja indokoltnak.

(2) Ha a vádlott a gyermeke sérelmére szándékos bűncselekményt követett el, az ügyész a vádiratban indítványozhatja, hogy a bíróság a vádlott szülői felügyeleti jogát szüntesse meg.

(3) Az ügyész a vádiratban a vádlottal szemben polgári jogi igényt terjeszthet elő.

---

539 A 216. § (1) bekezdés d) pontja a 2006. évi LI. törvény 100. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

540 A 216. § (1) bekezdés e) pontját a 2006. évi LI. törvény 100. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

541 A 216. § (2) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 100. § (3) bekezdése iktatta be, egyben a (2)–(3) bekezdés számozását (3)–(4) bekezdésre módosította. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

542 A 216. § (5) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 100. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

543 A 217. § (3) bekezdés e) pontjába a „továbbá a vádiratot benyújtó ügyész hatáskörére, illetőleg illetékességére vonatkozó szabályokra való utalást" szövegrészt a 2002. évi I. törvény 128. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

544 A 218. § (1) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 129. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(4)[545] Ha a vádemelés kábítószerrel visszaélés (Btk. 282–282/C. §) miatt történik, és a gyanúsítottal szemben korábban indult büntetőeljárást a bíróság a 266. § (6) bekezdése alapján felfüggesztette, a vádiratban indítványozni kell az eljárás folytatását [266. § (7) bek.] és az ügyek egyesítését.

219. § (1)[546] A vádiratot annyi példányban kell benyújtani, hogy a bíróságnak, valamennyi vádlottnak és védőnek egy-egy példány jusson. A vádirat bírósági példányához csatolni kell a vádemelés alapjául szolgáló mindazon iratot, amelyet az ügyész a gyanúsítottnak, illetve a védőnek ismertetésre az eljárás végén átadott, valamint a tárgyi bizonyítási eszközöket.

(2) Ha a tanú nevének, illetőleg adatainak zárt kezelését rendelték el, a tárgyalásra idézendő tanú nevét, illetve adatait nem a vádiratban, hanem külön zárt iratban kell közölni.

(3)[547] Ha a vádlott a magyar nyelvet nem ismeri, a vádirat e vádlottra vonatkozó részét a vádlott anyanyelvére, regionális vagy kisebbségi nyelvére, illetőleg kérésére az általa korábban ismertként megjelölt, az eljárásban korábban használt más nyelvre le kell fordítani, és azt így kell a bírósághoz benyújtani.

(4)[548] Ha az ügyész a különösen védett tanú vallomását a bírósági eljárásban bizonyítékként kívánja felhasználni, a különösen védetté nyilvánított tanú kihallgatásáról készült jegyzőkönyv-kivonatot csatolja a vádemelés alapjául szolgáló iratokhoz, a gyanúsítottat és a védőt erről, valamint e csatolt irat megtekintésének lehetőségéről értesíti.[549] Ha ennek az iratnak a csatolása a nyomozás iratainak megismerése (193. §) után történt, a gyanúsítottat és a védőt erről értesíteni kell, és lehetőséget kell adni az utóbb csatolt irat megismerésére.

(5) A különösen védetté nyilvánított tanú kihallgatásáról készült jegyzőkönyv-kivonat a nyomozás irataihoz történő csatolást követően az okiratra (116. §) vonatkozó szabályok szerint használható fel bizonyítékként.

(6) A vádemelésről a sértettet értesíteni kell.

A vádemelés részbeni mellőzése

220. § (1) Az ügyész határozattal mellőzheti a vádemelést az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége. Erre a vádiratban utalni kell, és a vádemelés részbeni mellőzését a sértettel közölni kell.

(2)[550] Azzal a bűncselekménnyel kapcsolatban, amely miatt az ügyész a vádemelést mellőzte, a bűnügyi költséget az állam viseli.

221. §[551] Az ügyész a határozatban tájékoztatja a sértettet, hogy a polgári jogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti, valamint, hogy annak a cselekménynek a tekintetében, amely miatt a vádemelést részben mellőzte, pótmagánvádnak van helye.

A közvetítői eljárás[552]

221/A. § (1) A közvetítői eljárás a személy elleni (Btk. XII. Fejezet I. és III. Cím), a közlekedési (Btk. XIII. Fejezet), illetőleg a vagyon elleni (Btk. XVIII. Fejezet), ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény miatt indult büntetőeljárás tartama alatt, a gyanúsított vagy a sértett indítványára, illetőleg önkéntes hozzájárulásukkal alkalmazható eljárás.

(2) A közvetítői eljárás célja, hogy a bűncselekmény következményeinek jóvátételét és a gyanúsított jövőbeni jogkövető magatartását elősegítse. A közvetítői eljárásban arra kell törekedni, hogy a gyanúsított és a sértett között – a gyanúsított tevékeny megbánását megalapozó – megállapodás jöjjön létre. Az ügy közvetítői eljárásra utalásának a büntetőeljárás alatt egy alkalommal van helye.

---

545 A 218. § (4) bekezdését a 2003. évi II. törvény 56. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

546 A 219. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 130. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

547 A 219. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 130. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

548 A 219. § (4)–(6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 130. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

549 A 219. § (4) bekezdés első mondata a 2006. évi LI. törvény 101. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

550 A 220. § (2) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 102. §-a iktatta be, egyben az addigi 220. § az (1) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

551 A 221. § a 2002. évi I. törvény 131. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől. A 221. § alcíme a 2002. évi I. törvény 308. § (2) bekezdése alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba.

552 A 221/A. §-t és alcímét a 2006. évi LI. törvény 103. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

(3) Az ügyész hivatalból, vagy a gyanúsított, a védő, illetőleg a sértett indítványára az eljárást legfeljebb hat hónapi időtartamra felfüggeszti, és az ügyet közvetítői eljárásra utalja, ha

a) a Btk. 36. §-a alapján az eljárás megszüntetésének vagy a büntetés korlátlan enyhítésének lehet helye,

b) a gyanúsított a vádemelésig beismerő vallomást tett, vállalja, és képes a bűncselekménnyel okozott sérelmet a sértett által elfogadott módon és mértékben jóvátenni,[553]

c) a gyanúsított és a sértett is hozzájárult a közvetítői eljárás lefolytatásához, valamint

d) a bűncselekmény jellegére, az elkövetés módjára és a gyanúsított személyére tekintettel a bírósági eljárás lefolytatása mellőzhető, vagy megalapozottan feltehető, hogy a bíróság a tevékeny megbánást a büntetés kiszabása során értékelni fogja.

(4) A közvetítői eljárás tárgyában hozott határozatot a sértettel, a feljelentővel és a magánindítvány előterjesztőjével, valamint a közvetítői eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező megyei (fővárosi) igazságügyi hivatallal is közölni kell. Az eljárást felfüggesztő és a közvetítői eljárást elrendelő határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

(5) A gyanúsítottnak és a sértettnek a közvetítői eljárás során tett, az eljárás alapjául szolgáló cselekményre vonatkozó nyilatkozata bizonyítási eszközként nem használható fel. A közvetítői eljárás eredményét nem lehet a gyanúsított terhére értékelni.

(6)[554] A közvetítői eljárás részletes szabályait külön törvény állapítja meg.

(7) Ha a közvetítői eljárás eredményes, és a Btk. 36. §-a (1) bekezdése alkalmazásának van helye, az ügyész az eljárást megszünteti; ha a Btk. 36. §-a (2) bekezdése alkalmazásának lehet helye, vádat emel. Ha a gyanúsított a közvetítői eljárás eredményeként létrejött megállapodás teljesítését megkezdte, de a büntethetősége nem szűnt meg, az ügyész a három évet meg nem haladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt a vádemelést egy évtől két évig terjedő időre elhalaszthatja.

A vádemelés elhalasztása

222. § (1) Az ügyész a vádemelés helyett három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel büntetendő bűncselekmény miatt – a bűncselekmény súlyára, és a rendkívüli enyhítő körülményekre tekintettel – a vádemelést egy évtől két évig terjedő időre határozattal elhalaszthatja, ha ennek a gyanúsított jövőbeni magatartásában mutatkozó kedvező hatása feltételezhető.

(2)[555] Ha a Btk. 283. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető okból az eljárás megszüntetésének lehet helye, az ügyész a vádemelést egy évi időtartamra elhalasztja, ha a kábítószer-élvező gyanúsított vállalja a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételt.

(3) Az ügyész a vádemelést tartás elmulasztásának vétsége miatt egy évre elhalasztja, ha ettől az elmulasztott kötelezettség teljesítése várható.

223. § (1) A vádemelés a 222. § (1) bekezdése alapján nem halasztható el, ha a gyanúsított

a) többszörös visszaeső,

b)[556] a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt vagy a szándékos bűncselekmény elkövetése miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélése után, a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt követte el.

(2) Ha a Btk. az eljárás megindulását követő magatartástól teszi függővé a büntethetőség megszűnését, a vádemelés elhalasztásának csak az e törvényben meghatározott esetben van helye.

---

553 A 221/A. § (3) bekezdés b) pontjában a „vádemelésig beismerő vallomást tett, vállalja, és képes a bűncselekménnyel okozott sérelmet a sértett által elfogadott módon és mértékben jóvátenni," szövegrészt a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (5) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

554 A 221/A. § (6) bekezdésében a „közvetítői eljárást a közvetítői tevékenységet végző pártfogó felügyelő folytatja le; a" szövegrészt a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

555 A 222. § (2) bekezdése a 2003. évi II. törvény 56. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

556 A 223. § (1) bekezdés b) pontja a 2002. évi I. törvény 133. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

Meghallgatás a közvetítői eljárásra utalás és a vádemelés elhalasztása előtt[557]

224. §[558] (1)[559] Az ügyész – ha a vádemelés elhalasztása mellett magatartási szabályok megállapítását vagy kötelezettség előírását látja szükségesnek – a vádemelés elhalasztása előtt pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendeli el, majd ennek elkészülte után a gyanúsítottat meghallgatja. A meghallgatás során – tekintettel a pártfogói véleményben foglaltakra is – tisztázni kell, hogy a gyanúsított a kilátásba helyezett magatartási szabályok megtartását és kötelezettségek teljesítését vállalja-e és képes-e teljesíteni. Ha ez szükséges, a pártfogó felügyelő is meghallgatható.

(2) A 225. § (2) bekezdésének a) és b) pontjában írt kötelezettségek a gyanúsított és a sértett hozzájárulásával, a c) és d) pontjában írt kötelezettségek a gyanúsított hozzájárulásával írhatók elő.

(3) A 225. § (2) bekezdésének a) és b) pontja esetén az ügyész a sértettet is meghallgatja; a sértett meghallgatása mellőzhető, ha a hozzájárulásáról korábban nyilatkozott. A sértett hozzájárulásának hiánya nem akadálya annak, hogy a kártérítési, illetve a sértettnek teljesítendő jóvátételi kötelezettség előírása nélkül az ügyész a vádemelést elhalassza, ha annak feltételei enélkül is fennállnak.

(4)[560] Az ügyész a közvetítői eljárásra utalás feltételeinek vizsgálata céljából – szükség esetén a gyanúsítottra vonatkozó pártfogó felügyelői vélemény beszerzése után – meghallgatja a gyanúsítottat és a sértettet. Ha ez szükséges, a pártfogó felügyelő is meghallgatható.

Magatartási szabályok megállapítása a vádemelés elhalasztása esetén[561]

225. § (1) Az ügyész a vádemelés elhalasztásáról szóló határozatában elrendelheti[562] a gyanúsított pártfogó felügyeletét, a gyanúsítottat magatartási szabályok megtartására vagy más kötelezettségek teljesítésére kötelezheti. A magatartási szabályok megtartását és a kötelezettségek teljesítését a pártfogó – a pártfogó felügyelet végrehajtására vonatkozó jogszabályok szerint – ellenőrzi és segíti. A pártfogó e feladatainak a teljesítéséhez más szervek és szervezetek segítségét is igénybe veheti.

(2) Az ügyész a gyanúsított részére kötelezettségként írhatja elő, hogy

a) részben vagy egészben térítse meg a sértettnek a bűncselekménnyel okozott kárt,

b) más módon gondoskodjék a sértettnek adandó jóvátételről,

c) meghatározott célra anyagi juttatást teljesítsen, vagy a köz számára munkát végezzen (a köz javára teljesített jóvátétel),

d) pszichiátriai vagy alkoholfüggőséget gyógyító kezelésben vegyen részt.

(3)[563] Az ügyész a (2) bekezdésben meghatározott magatartási szabályok és kötelezettségek közül többet is, illetőleg a felsoroltakon kívül más magatartási szabályt is megállapíthat vagy más kötelezettséget is előírhat.

(4)[564] A 222. § (2) bekezdése esetén kötelezettségként elő kell írni a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételt.[565]

(5) A vádemelést elhalasztó határozatot a sértettel, a feljelentővel és a magánindítvány előterjesztőjével is közölni kell. A sértett a vádemelés elhalasztásáról döntő határozat ellen jogorvoslattal élhet.

---

557 A 224. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 104. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

558 A 224. § a 2002. évi I. törvény 134. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

559 A 224. § (1) bekezdése a 2003. évi II. törvény 57. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

560 A 224. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 104. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

561 A 225. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 135. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

562 A 225. § (1) bekezdésében az „elrendelheti" szövegrészt a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (5) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

563 A 225. § (3) bekezdése a 2003. évi II. törvény 58. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

564 A 225. § (4) bekezdése a 2003. évi II. törvény 58. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

565 Lásd a kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályairól szóló 42/2008. (XI. 14.) EüM–SZMM együttes rendeletet.

Eljárás a vádemelés elhalasztása után

226. § (1) Az ügyész az eljárást a vádemelés elhalasztásának lejártától számított harminc napon belül megszünteti, ha a vádemelés elhalasztásának tartama eredményesen telt el.

(2)[566] Az eljárást a vádemelés elhalasztása tartamának eltelte előtt is meg kell szüntetni, ha a kábítószer-élvező gyanúsított igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt, illetve, ha a tartás elmulasztása vétségének gyanúsítottja a tartási kötelezettségét teljesítette, továbbá, ha a gyanúsított a közvetítői eljárásban vállalt kötelezettségeinek eleget tett.[567]

(3)[568]

A bűnügyi költség viselése[569]

226/A. § Ha az ügyész az eljárást megszünteti, a bűnügyi költséget az állam viseli. A terheltet kötelezni kell annak a költségnek a viselésére, amely a mulasztása folytán merült fel.

227. § (1) Az ügyész vádat emel, ha

a) a gyanúsított a határozat ellen panasszal él, és a nyomozás megszüntetésének feltételei nincsenek meg,

b) a gyanúsítottal szemben a vádemelés elhalasztásának tartama alatt elkövetett szándékos bűncselekmény miatt vádat emelnek,

c) a gyanúsított a magatartási szabályokat súlyosan megszegi, vagy a kötelezettségét nem teljesíti,

d)[570] a gyanúsított a közvetítői eljárás eredményeként létrejött megállapodás teljesítését a vádemelés elhalasztása tartamának lejártáig nem fejezi be,

e)[571] a vádemelés elhalasztásának tartama alatt állapítják meg, hogy a vádemelés elhalasztása a 223. §-ban meghatározott valamely kizáró ok ellenére történt.

(2)[572] A 222. § (3) bekezdése esetén vádemelésnek csak az ott írt kötelezettség elmulasztása esetén van helye.

(3) Ha vádemelésre az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott okból kerül sor, az ügyész a gyanúsítottat a vádemelés előtt meghallgatja.

(4)[573] Ha a vádemelés elhalasztására a 222. § (2) bekezdése alapján került sor, vádat kell emelni, ha

a)[574] a gyanúsított a vádemelés elhalasztásától számított egy éven belül okirattal nem igazolja, hogy legalább hat hónapig tartó folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt, illetőleg

b) a vádemelés elhalasztásának tartama alatt a gyanúsított ellen kábítószerrel visszaélés miatt újabb büntetőeljárás indult, és a nyomozás felfüggesztésének vagy megszüntetésének nincs helye.

---

566 A 226. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 105. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

567 A 226. § (2) bekezdésében a „továbbá, ha a gyanúsított a közvetítői eljárásban vállalt kötelezettségeinek eleget tett” szöveget a 2006. évi LI. törvény 105. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

568 A 226. § (3) bekezdését a 2007. évi CLXII. törvény 29. § (2) bekezdés a) pontja hatályon kívül helyezte.

569 A 226/A. §-t és alcímét a 2007. évi CLXII. törvény 17. §-a iktatta be. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

570 A 221. § (1) bekezdés d) pontját a 2006. évi CXXIII. törvény 21. § (4) bekezdése iktatta be, egyben az d) pont jelölését e) pontra módosította. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

571 A 227. § (1) bekezdés e) – eredetileg d) – pontját a 2002. évi I. törvény 137. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

572 A 227. § (2) bekezdésében a „222. § (3) bekezdése” szöveg a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés c) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

573 A 227. § (4) bekezdése a 2003. évi II. törvény 60. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

574 A 227. § (4) bekezdés a) pontja a 2006. évi LI. törvény 106. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

Jogorvoslat

228. § (1)[575] Akire nézve az ügyész e fejezet szerinti eljárásában hozott határozata rendelkezést tartalmaz, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha az ügyész a panasznak három napon belül nem ad helyt, azt haladéktalanul köteles felterjeszteni a felettes ügyészhez.

(3) A felettes ügyész a panaszt a hozzáérkezésétől számított tizenöt napon belül határozattal bírálja el. A felettes ügyész – ha a panaszt alaposnak találja – a határozatot megváltoztathatja, vagy hatályon kívül helyezheti, és a határozatot hozó ügyészt új határozat hozatalára utasíthatja, ellenkező esetben a panaszt elutasítja. A panaszt el kell utasítani akkor is, ha az elkésett vagy nem jogosulttól származik.

(4) A panasz elbírálásáról a panaszt tevőt – a határozat hatályon kívül helyezése, illetőleg a megváltoztatása esetén azokat is, akikkel a határozatot közölték – értesíteni kell. A panaszt elbíráló határozat ellen további panasznak nincs helye.

(5) Vádemelés miatt nincs helye jogorvoslatnak.

(6) Az ügyész határozataira a 169. § (2)–(5) bekezdés rendelkezései értelemszerűen irányadóak.

228/A. §[576] (1) Akit az ügyész e fejezet szerinti eljárásában tett intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

(2) Ha e törvény az ügyész részére intézkedés megtételére határidőt állapított meg, az intézkedés elmulasztása miatt akkor lehet panasszal élni, ha a határidő eredménytelenül eltelt.

(3) Az ügyész intézkedésének elmulasztása miatt tett, a törvényben kizárt vagy elkésett panaszt, emiatt indokolás nélkül nem lehet elutasítani.

(4) Ha az (1) bekezdés alapján tett panaszt az ügyész, illetve a felettes ügyész alaposnak tartja, a panasszal sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges és indokolt intézkedést megteszi, s erről a panaszt tevőt határozat hozatala nélkül értesíti.

(5) Az (1) bekezdés szerinti panaszra egyebekben a 228. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

A pótmagánvádló fellépése

229. § (1)[577] Ha az ügyész vagy a felettes ügyész a sértettnek a feljelentést elutasító vagy a nyomozást megszüntető határozat elleni panaszát elutasította, és a 199. § (2) bekezdése alapján pótmagánvádnak van helye – feltéve, hogy a pótmagánvád emelését a 199. § (3) bekezdése nem zárja ki –, továbbá ha az ügyész a vádemelést részben mellőzte, a sértett a panaszt elutasító határozat közlésétől számított hatvan napon belül pótmagánvádlóként léphet fel.

(2) A panasz elutasítását követően a sértettnek lehetőséget kell adni, hogy az ellene elkövetett bűncselekményre vonatkozó iratokat az ügyészség hivatalos helyiségében megismerhesse.

(3)[578] A sértettet tájékoztatni kell a pótmagánvádlóként történő fellépés feltételeiről, valamint arról, hogy ha jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán nem tud jogi képviseletéről gondoskodni, személyes költségmentesség és pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt a jogi segítségnyújtó szolgálathoz fordulhat.

(4) Ha a sértett a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt kérelmet terjesztett elő, az (1) bekezdés szerinti határidőt a kérelem tárgyában hozott jogerős határozat közlésétől kell számítani. Erről a sértettet tájékoztatni kell.

---

575 A 228. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 107. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

576 A 228/A. § szövegét a 2007. évi XXVII. törvény 49. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

577 A 229. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 108. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

578 A 229. § (3)–(4) bekezdését a 2007. évi CLI. törvény 15. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

230. §[579] (1) Ha a sértett pótmagánvádlóként kíván fellépni, jogi képviselője útján az ügyben addig eljárt első fokú ügyészségnél vádindítványt nyújt be.[580] A pótmagánvádló a vádindítványt személyesen akkor nyújthatja be, ha a vádindítványban nyilatkozik arról, hogy a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt a külön jogszabályban foglaltak szerint kérelmet terjesztett elő a jogi segítségnyújtó hivatalhoz.[581] A vádindítványt az ügyészség az iratokkal együtt továbbítja az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz.

(2)[582] A vádindítvány a 217. § (3) bekezdésének a)–c), g) és h) pontjában felsoroltakat, továbbá azokat az indokokat tartalmazza, amelyek alapján a pótmagánvádló a feljelentés elutasítása, a nyomozás megszüntetése vagy a vádemelés részbeni mellőzése ellenére a bírósági eljárás lefolytatását indítványozza. A pótmagánvádló a vádindítványban illetékes bíróságként a terhelt lakóhelye szerint illetékes bíróságot is megjelölheti [17. § (3) bek.]. Ebben az esetben az ügyészség az iratokat és a vádindítványt a pótmagánvádló indítványa alapján illetékességgel rendelkező bírósághoz továbbítja.

231. §[583] (1) A bíróság a vádindítványt elfogadja, ha elutasításának nincs helye.

(2) A bíróság a vádindítványt elutasítja, ha

a) a pótmagánvádló a vádindítványt a 229. § (1) bekezdésében meghatározott határidő eltelte után nyújtotta be,

b) a pótmagánvádlónak nincs jogi képviselője, kivéve ha a természetes személy pótmagánvádló jogi szakvizsgával rendelkezik [56. § (4) bek.],

c) a vádindítványt nem az arra jogosult nyújtotta be,

d) a vád nem törvényes [2. § (2) bek.], vagy a vádindítvány nem tartalmazza a 230. § (2) bekezdésében foglaltakat.

(3) A pótmagánvádló a 229. § (1) bekezdésben meghatározott határidő letelte előtt a vádindítványt ismételten benyújthatja, ha azt korábban a (2) bekezdés b) vagy c) pontja alapján utasították el, és az elutasítás oka már nem áll fenn.

(4) A vádindítványt nem lehet elutasítani abból az okból, hogy nem tartalmazza a vádlottnak a 117. § (1) bekezdésében felsorolt személyi adatait, és azok az iratokból nem állapíthatók meg, ha a vádlott személyazonossága ezek hiányában is kétséget kizáróan megállapítható.

232. §[584] (1) Ha a bíróságnak az ügyben nincs hatásköre vagy nem illetékes, az ügyet a hatáskörrel rendelkező vagy illetékes bírósághoz átteszi.

(2) Ha a bíróság a vádindítványt nem utasította el,

a) gondoskodik arról, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak,

b) kényszerintézkedést rendelhet el.

233. §[585] (1) Ahol e törvény vádiratot említ, ott a bíróság által elfogadott vádindítványt is érteni kell.

(2) A vádlott a vádindítvány elfogadása után jogosult a nyomozás iratainak a megismerésére.

(3) A pótmagánvádló az iratoktól elkülönítve, zártan kezelt iratokat nem ismerheti meg.

(4) A vádindítvány elutasítása nem akadálya annak, hogy a nyomozás folytatását rendeljék el (191. §).

---

579 A 230. § eredeti (1) bekezdése a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba. A 230. § eredeti (2)–(3) bekezdés számozása a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés b) pontja alapján (1)–(2) bekezdésre módosult.

580 A 230. § (1) bekezdés első mondata a 2006. évi LI. törvény 109. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

581 A 230. § (1) bekezdés második mondatát a 2003. évi LXXX. törvény 82. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

582 A 230. § (2) – eredetileg (3) – bekezdése a 2002. évi I. törvény 139. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

583 A 231. § a 2006. évi LI. törvény 110. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

584 A 232. § a 2006. évi LI. törvény 111. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

585 A 233. § a 2006. évi LI. törvény 112. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

HARMADIK RÉSZ

XI. Fejezet
A BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

A bíróság eljárásának formái

234. § (1) A bíróság tárgyalást tart, ha a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítására bizonyítást vesznek fel.

(2) Az e törvényben meghatározott esetekben a bíróság nyilvános ülést, ülést vagy tanácsülést tart.

(3) Nyilvános ülésre az e törvényben megállapított eltérésekkel a tárgyalásra vonatkozó rendelkezések az irányadók.

(4) Az ülésen a bíróság tagjai, a jegyzőkönyvvezető, a vádló, továbbá – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a vádlott és a védő vesz részt. A felsoroltakon kívül az ülésen az lehet jelen, akit a bíróság az ülésre idézett, vagy akit arról értesített.

(5) A tanácsülésen a bíróság tagjai és a jegyzőkönyvvezető vesznek részt.

Az egyesbíró

235. § Ahol e törvény a bíróságról, a bíróság tanácsáról vagy a tanács elnökéről rendelkezik, ezen az egyesbírót is érteni kell.

A pótmagánvádló

236. § A pótmagánvádló a bírósági eljárásban – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az ügyész jogait gyakorolja, ideértve a vádlott személyi szabadságának elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedés elrendelésének indítványozását. A vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését a pótmagánvádló nem indítványozhatja.

A tárgyalás nyilvánossága

237. § (1) A bíróság tárgyalása nyilvános. A tanács elnöke a tárgyalás szabályszerű lefolytatása, méltóságának és biztonságának megőrzése érdekében, helyszűke esetén meghatározhatja a hallgatóság létszámát.

(2) A tárgyaláson hallgatóként a tizennegyedik életévét be nem töltött személy nem vehet részt, a tizennyolcadik életévét be nem töltött személyt a tanács elnöke a hallgatóság köréből kizárhatja.

(3) A bíróság hivatalból vagy az ügyész, a vádlott, a védő, a sértett, illetőleg a tanú indítványára a nyilvánosságot az egész tárgyalásról vagy annak egy részéről indokolt határozattal kizárhatja (zárt tárgyalás)

a) erkölcsi okból,

b) az eljárásban részt vevő kiskorú védelme érdekében,

c)[586] az eljárásban részt vevő személyek (V. Fejezet) vagy a tanú védelme érdekében,

d) a minősített adat védelme[587] végett.

(4) A nyilvánosság kizárása az eljárás bármely szakaszában indítványozható.

238. § (1)[588] A nyilvánosság kizárásáról szóló határozatot a bíróság nyilvános tárgyaláson hirdeti ki. A nyilvánosság kizárása tárgyában hozott határozat ellen külön fellebbezésnek nincs helye, azt az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezésben lehet sérelmezni.

(2)[589] A bíróság a nyilvánosság kizárása esetén is engedélyezheti, hogy az igazságszolgáltatással összefüggő feladatokat ellátó hivatalos személyek a tárgyaláson jelen legyenek. A külföldi állampolgár vádlott ellen, illetőleg a külföldi állampolgár sértett sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt indult eljárás során lehetővé kell tenni, hogy a tárgyaláson a külföldi állampolgár államának konzuli tisztviselője, illetőleg törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés rendelkezése alapján a külföldi állam hatóságának tagja jelen lehessen.

---

586 A 237. § (3) bekezdés c) pontja a 2002. évi I. törvény 141. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

587 A 237. § (3) bekezdés d) pontjában az „a minősített adat védelme” szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

588 A 238. § (1) bekezdés második mondata a 2002. évi I. törvény 142. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

589 A 238. § (2) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 142. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(3)[590] A nyilvánosság kizárása esetén a sértett, ha nincs képviselője, illetőleg a vádlott, ha nincs védője, indítványozhatja, hogy a tárgyalás helyszínén tartózkodó, általa megnevezett személy – kivéve a tárgyaláson kihallgatandó személyt – legyen jelen a tárgyaláson. Ha a nyilvánosságot a bíróság a 237. § (3) bekezdésének d) pontja alapján zárta ki, ilyen indítvány nem terjeszthető elő. Az indítvány tárgyában hozott határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

(4) Ha a bíróság zárt tárgyalást rendel el, figyelmezteti a résztvevőket arra, hogy a tárgyaláson elhangzottakról tájékoztatást nem adhatnak, szükség esetén figyelmezteti őket a minősített adattal visszaélés büntetőjogi[591] következményeire. A figyelmeztetést a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.

239. § (1) A tárgyalást nyilvánosan kell folytatni, ha a zárt tárgyalás indoka megszűnt.

(2)[592] A bíróság a tárgyaláson hozott határozat rendelkező részét teljes terjedelmében, indokolását pedig a (3) bekezdésben foglalt korlátozással akkor is nyilvánosan hirdeti ki, ha a tárgyalásról a nyilvánosságot kizárta.

(3)[593] A bíróság nem hirdeti ki nyilvánosan a határozat indokolásának részét képező azokat az adatokat, melyek nyilvánosságra hozatala azon érdek sérelmét eredményezné, amelynek védelmében a zárt tárgyalást a bíróság elrendelte.

A tárgyaláson részt vevő személyek

240. § (1) A tárgyaláson a tanács tagjai mindvégig jelen vannak.

(2) A tanács tagjának elkerülhetetlen akadályoztatása esetén az ügydöntő határozatot más összetételű tanács is kihirdetheti.

(3) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, a tárgyalás a jegyzőkönyvvezető, a vádlott, az ügyész és – ha a védő jelenléte a tárgyaláson kötelező – a védő nélkül nem tartható meg.

241. § (1) A tárgyaláson az ügyész részvétele kötelező

a) első fokon, ha a bűncselekményre a törvény öt évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel,

b)[594]

c) a vádlottat fogva tartják,

d)[595] ha a vádlott – a beszámítási képességére tekintet nélkül – kóros elmeállapotú,

e) ha a bíróság az ügyészt a tárgyaláson való részvételre kötelezte,

f) ha az ügyész bejelenti, hogy a tárgyaláson részt vesz.

[(1) A tárgyaláson az ügyész részvétele kötelező

a)[596]

b)[597]

c)–f)]

(2)[598] Az (1) bekezdés e) pontja kivételével a helyi bíróságon ügyészségi titkár is képviselheti a vádat.

590 A 238. § (3)–(4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 142. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

591 A 238. § (4) bekezdésében az „a minősített adattal visszaélés büntetőjogi" szöveget a 2009. évi CLV. törvény 42. § (21) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2010. április 1-jétől.

592 A 239. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 113. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

593 A 239. § (3) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 113. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

594 A 241. § (1) bekezdés b) pontját a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

595 A 241. § (1) bekezdés d) pontja a 2002. évi I. törvény 143. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

596 A 241. § (1) bekezdés a), c)–f) pontját a 72/2009. (VII. 10.) AB határozat 2010. december 31-i hatállyal megsemmisítette.

597 A 241. § (1) bekezdés b) pontját a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

598 A 241. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 143. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől. A „c) és" szöveg a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés a) pontja alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba.

242. § (1) A tárgyaláson a védő részvétele kötelező

a)[599] ha e törvény másképp nem rendelkezik, a megyei bíróság mint első fokú bíróság előtt,

b)[600] a 46. §-ban szabályozott esetekben,

c)[601]

d) ha pótmagánvádló lép fel.

(2) Ha az ügyész a tárgyaláson részt vesz, és a vádlott védőt nem hatalmazott meg, a tanács elnöke szükség esetén védő kirendeléséről gondoskodik. Ha a vádlott kéri, védőt kell kirendelni.

243. § A tárgyaláson részt vevők indítvány tételére jogosultak, ha e törvény eltérően nem rendelkezik.

A tárgyalás vezetése és méltóságának megőrzése

244. § (1) A tárgyalást a tanács elnöke vezeti, és e törvény keretei között megállapítja az elvégzendő cselekmények sorrendjét. Ügyel a törvény rendelkezéseinek megtartására, és gondoskodik arról, hogy az eljárásban részt vevő személyek a jogaikat gyakorolhassák, ezekre a figyelmüket felhívja.

(2) A tanács elnöke gondoskodik a tárgyalás méltóságának megőrzéséről. Ennek érdekében a tárgyalóteremből eltávolíttatja azokat, akik állapotuk vagy megjelenésük folytán a tárgyalás méltóságát sértik.

(3)[602] Akit a bíróság előtt kihallgatnak, vagy aki a bírósághoz szól, annak állva kell beszélnie. A tanács elnöke e szabály alól kivételt tehet.

Tárgyalás tartása zártcélú távközlő hálózat útján[603]

244/A. § (1) A tanács elnöke az ügyész, a vádlott, a védő, a tanú, a tanú érdekében eljáró ügyvéd, a kiskorú tanú gondozója vagy törvényes képviselője indítványára, valamint hivatalból a tanúnak, vagy kivételes esetben a vádlottnak zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatását rendelheti el. A zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatás során a tárgyalás helyszíne és a kihallgatott személy tartózkodási helye között az összeköttetés közvetlenségét a mozgóképet és a hangot egyidejűleg továbbító készülék biztosítja.[604]

(2) A tanács elnöke zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatását rendelheti el

a) a tizennegyedik életévét be nem töltött tanúnak,

b) annak a tanúnak, akinek sérelmére az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények (Btk. XII. Fejezet I. Cím), vagy a házasság, a család, az ifjúság és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények (Btk. XIV. Fejezet) körébe tartozó vagy más, személy elleni erőszakos bűncselekményt követtek el,

c) annak a tanúnak, akinek a tárgyaláson való megjelenése egészségi állapotára vagy más körülményre tekintettel aránytalan nehézséggel járna,

d) annak a tanúnak vagy vádlottnak, aki a külön jogszabályban meghatározott tanúvédelmi programban vesz részt, vagy a védelme ezt egyébként indokolttá teszi,

e) annak a fogva lévő vádlottnak vagy tanúnak, akinek a tárgyaláson való megjelenése a közbiztonság veszélyeztetésével járna.

(3) A zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatást a tanács elnöke indokolt végzéssel rendeli el. A zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatás tárgyában hozott végzés ellen külön fellebbezésnek nincs helye, azt az ügydöntő határozatban lehet sérelmezni.

(4) A végzést legalább öt nappal a tárgyalás határnapja előtt közölni kell az ügyésszel, a vádlottal, a védővel, a kihallgatandó tanúval, az érdekében eljáró ügyvéddel, a kiskorú tanú esetén a törvényes képviselővel vagy gondozóval, és ha a kihallgatandó személy fogva van, a fogva tartást végrehajtó intézettel. A végzést haladéktalanul meg kell küldeni a vádlott vagy a tanú kihallgatásához elkülönített helyiséget biztosító bíróságnak, illetőleg fogva tartást végrehajtó intézetnek.

---

599 A 242. § (1) bekezdés a) pontja a 2002. évi I. törvény 144. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

600 A 242. § (1) bekezdés b) pontja a 2006. évi LI. törvény 114. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

601 A 242. § (1) bekezdés c) pontját a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

602 A 244. § (3) bekezdés második mondata a 2002. évi I. törvény 145. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

603 244/A–244/D. §-t és az alcímét és a a 2002. évi I. törvény 146. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

604 Lásd a tárgyalás zártcélú távközlő hálózat útján történő megtartásáról szóló 22/2003. (VI. 25.) IM rendeletet.

244/B. § (1) A zártcélú távközlő hálózat útján kihallgatandó tanút vagy vádlottat a kihallgatását biztosító bíróságon vagy fogva tartást végrehajtó intézetben elkülönített helyiségben kell elhelyezni. Az elkülönített helyiségben kizárólag a tanú érdekében eljáró ügyvéd, kiskorú tanú esetében a törvényes képviselője vagy gondozója, illetőleg szükség esetén a szakértő, a tolmács és a zártcélú távközlő hálózat működését biztosító személyzet lehet jelen. A vádlott zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatása esetén védője mind a tárgyalás helyszínén, mind az elkülönített helyiségben jelen lehet.

(2) Az elkülönített helyiségben – az annak helye szerint illetékes bíróságról – egy bírónak jelen kell lennie. A tárgyalás megnyitása során a tárgyalás helyszínén jelen lévők számbavétele után a tanács elnökének felhívására a bíró állapítja meg az elkülönített helyiségben jelen lévők személyazonosságát, valamint igazolja, hogy az elkülönített helyiségben illetéktelen személy nem tartózkodik, továbbá, hogy a tanú, illetőleg a vádlott nincs korlátozva eljárási jogainak gyakorlásában.

(3) A kihallgatás megkezdésekor a tanács elnöke tájékoztatja a zártcélú távközlő hálózat útján kihallgatott tanút, illetőleg vádlottat, hogy a kihallgatására zártcélú távközlő hálózat útján kerül sor.

(4) A kihallgatás helye szerint illetékes bíróság bírájának e §-ban meghatározott feladatait bírósági titkár is teljesítheti, ebben az esetben a 244/D. § (1) bekezdése szerinti jegyzőkönyvet a bírósági titkár készíti el.

244/C. § (1) A zártcélú távközlő hálózat útján történő kihallgatás során biztosítani kell, hogy a büntetőeljárásban résztvevők az őket megillető kérdezési, észrevételezési, indítványtételi és egyéb eljárási jogaikat a (4) bekezdésben írt kivétellel e törvény rendelkezései szerint gyakorolhassák.

(2) A kihallgatás során biztosítani kell, hogy a vádlott a védőjével érintkezhessen. Ha a védő a tárgyalás helyszínén tartózkodik, e jog biztosítása érdekében az elkülönített helyiség és a tárgyalás helyszíne között telefonkapcsolatot kell biztosítani.

(3) Biztosítani kell, hogy a tárgyaláson jelen lévő résztvevők láthassák az elkülönített helyiségben a kihallgatott tanút, illetőleg vádlottat, valamint a tanúval, illetőleg vádlottal egyidejűleg ott-tartózkodó valamennyi személyt. Az elkülönített helyiségben tartózkodó tanú, illetőleg vádlott részére biztosítani kell, hogy követhessék a tárgyalás menetét.

(4) A zártcélú távközlő hálózat útján kihallgatott tizennegyedik életévét be nem töltött tanúhoz kizárólag a tanács elnöke intézhet kérdéseket. A tanács tagjai, az ügyész, a vádlott, a védő, valamint a sértett kérdések feltevését indítványozhatják. Az elkülönített helyiségben tartózkodó tizennegyedik életévét be nem töltött tanú – a szembesítés esetét kivéve – kizárólag a tanács elnökét láthatja és hallhatja a közvetítő készüléken keresztül.

(5) A zártcélú távközlő hálózat útján történt kihallgatáskor a tanú személyazonosságának megállapítására alkalmas egyedi tulajdonságai (pl. arcvonásai, hangja) a közvetítés során technikai úton torzíthatók.

244/D. § (1) Az elkülönített helyiségben jelen lévő bíró külön jegyzőkönyvet készít a zártcélú távközlő hálózat útján történt kihallgatás lefolytatásának körülményeiről, feltüntetve az elkülönített helyiségben jelen lévő személyeket. A jegyzőkönyvet a tárgyalásról készült jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

(2) A zártcélú távközlő hálózat útján történt kihallgatással egyidejűleg a tárgyalás helyszínén és a kihallgatott személy tartózkodási helyén történteket rögzítő kép- és hangfelvételt kell készíteni. A kép- és hangfelvételt az iratokhoz kell csatolni.

(3) A tanács elnöke a büntetőeljárás résztvevőinek indítványára elrendelheti a kép- és hangfelvételnek a tárgyaláson, illetőleg a tárgyaláson kívül történő lejátszását. A kép- és hangfelvétel lejátszásakor biztosítani kell, hogy a felvételt illetéktelen személy ne ismerhesse meg, a tartalmát ne változtathassa vagy semmisíthesse meg, illetőleg ne másolhassa le.

A tárgyalás rendjének fenntartása

245. § (1) A tárgyalóterembe – a büntetés-végrehajtási testület és a rendőrség szolgálati feladatot ellátó tagjain kívül – fegyverrel vagy rendbontásra alkalmas eszközzel senki sem léphet be. A tárgyalásra idézett személy a fegyverét nem hozhatja be a tárgyalóterembe.

(2) Azt, aki a tárgyalás rendjét zavarja, a tanács elnöke rendre utasítja, ismételt vagy súlyos rendzavarás esetén a tárgyalásról kiutasíthatja, illetőleg kivezettetheti. A tanács elnöke ugyanígy jár el azzal szemben, aki a tárgyalás szabályszerű menetét zavarja.

(3) A tanács elnöke rendelkezhet úgy, hogy a rendzavaró vagy az, aki a tárgyalás szabályszerű menetét zavarja, a tárgyalóterembe azon a tárgyalási napon nem térhet vissza.

(4)[605] A bíróság a rendzavarót vagy azt, aki a tárgyalás szabályszerű menetét zavarja, rendbírsággal sújthatja.[606]

(5) Ha a hallgatóság a tárgyalás rendjét vagy szabályszerű menetét ismételten megzavarja, a tanács elnöke a tárgyalásról a nyilvánosságot kizárhatja.

246. § (1) Az ügyész rendzavarása esetén vele szemben rendreutasításnak van helye. Ha az ügyész rendzavarása miatt a tárgyalás nem folytatható, a tanács elnöke a tárgyalást felfüggeszti, és az ügyészség vezetőjéhez fordul más ügyész kijelölése érdekében. Ha más ügyész kijelölése nyomban nem lehetséges, a tárgyalást el kell napolni.

(2) A védő rendzavarása esetén rendbírsággal sújtható, azonban a tárgyalásról nem utasítható ki, és nem vezettethető ki. Ha a védő rendzavarása miatt a tárgyalás nem folytatható, a tanács elnöke a tárgyalást felfüggeszti. Ebben az esetben a vádlott más védőt hatalmazhat meg, illetőleg – ha a védő tárgyalási részvétele kötelező – más védőt kell kirendelni. Ha ez nyomban nem lehetséges, a tárgyalást rendzavaró védő költségére el kell napolni.

(3) A pótmagánvádló képviselőjének rendzavarása esetén a (2) bekezdés rendelkezései megfelelően irányadóak.

247. § (1) A bíróság a tárgyalást a kiutasított vagy kivezetett vádlott távollétében is folytatja, de legkésőbb a bizonyítási eljárás befejezése előtt a vádlottat ismét a bíróság elé szólítja, és ismerteti vele a távollétében lefolytatott bizonyítást.

(2) Ha a vádlott az (1) bekezdés szerinti esetben a rendzavaró magatartással nem hagy fel, és ezzel lehetetlenné teszi a tárgyalás jelenlétében való tartását, a tárgyalás a távollétében, védő részvételével lefolytatható.

248. § A tárgyalás vezetésének és rendjének fenntartása körében hozott határozatok ellen külön fellebbezésnek nincs helye, kivéve, ha a határozat rendbírság kiszabásáról, a költségek viselésére kötelezésről vagy őrizetbe vételről rendelkezik.

Bűncselekmény vagy fegyelmi vétség elkövetése a tárgyaláson

249. § A tárgyaláson történt büntető- vagy fegyelmi eljárás alapjául szolgáló rendzavarásról a tanács elnöke az illetékes hatóságot, illetőleg a fegyelmi jogkör gyakorlóját értesíti, a büntetőeljárás alapjául szolgáló esetben a bíróság elrendelheti a rendzavaró őrizetbe vételét. Az őrizet hetvenkét óráig tarthat.

A jegyzőkönyv

250. § (1) A bíróság eljárásáról – rendszerint azzal egyidejűleg – a jegyzőkönyvvezető jegyzőkönyvet készít. Ha a vádlott süket, és tolmács [hallássérült, és jelnyelvi tolmács][607] nem alkalmazható, a jegyzőkönyvet mindig egyidejűleg kell készíteni.

(2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni

a) a bíróság megnevezését és az ügy számát,

b) a vád tárgyát a bűncselekmény és a vádlott nevének megjelölésével,

c)[608] a bírósági eljárás helyét, a tárgyalás kitűzött és tényleges megnyitásának időpontját, eltérés esetén annak okát, valamint a jegyzőkönyv lezárásának időpontját,

d) a bírósági eljárás formáját,

e) azt, hogy az eljárás nyilvános volt-e,

---

605 A 245. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 147. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

606 A 245. § (4) bekezdésében az „, a tárgyalásról való kivezetése vagy kiutasítása esetén a rendzavarás napján tartott tárgyalás befejezéséig őrizetbe veheti” szövegrészt a 104/2007. (XII. 13.) AB határozat megsemmisítette.

607 A 250. § (1) bekezdésében a „hallássérült, és jelnyelvi tolmács” szöveget a 2009. évi CXXV. törvény 31. § (5) bekezdés ba) pontja állapította meg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

608 A 250. § (2) bekezdés c) pontja a 2006. évi LI. törvény 115. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

f) a bíró, illetőleg a bíróság tagjai, a jegyzőkönyvvezető, valamint a jelenlévő ügyész, vádlott, védő, tanú, szakértő, tolmács, illetőleg az eljárásban részt vevő más személy nevét,

g) az e törvényben meghatározott más személyi adatot,

h)[609] hogy az a tárgyalással egyidejűleg készült-e, ha nem, a jegyzőkönyv írásba foglalása napját.

(3) A jegyzőkönyvnek áttekinthetően kell tartalmaznia a bírósági eljárás menetének és minden lényeges alakiságának leírását akként, hogy nyomon lehessen követni az eljárási szabályok megtartását is.

(4)[610] A jegyzőkönyvet a tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető írja alá. Ha a tanács elnöke a jegyzőkönyv aláírásában akadályozva van, a jegyzőkönyvet helyette – a helyettesi minőségének feltüntetésével – a tanács egyik tagja írja alá. Ha az eljárási cselekményen történtek rögzítése a 252. § (2) bekezdésében meghatározott módon történik, a jegyzőkönyvet elkészítő bírósági alkalmazott aláírásával igazolja, hogy a jegyzőkönyvet a gyorsírói feljegyzésnek, illetőleg a kép- vagy hangfelvevő eszközzel vagy más berendezéssel történő rögzítésnek megfelelően készítette el.

(5)[611] A jegyzőkönyvben a leírt sorok közé nem szabad beírni. A módosítás vagy javítás folytán szükségtelenné vált szövegrészeket áthúzással, úgy kell törölni, hogy a törölt szövegrész az áthúzás után is olvasható maradjon. Az esetleges módosításokat vagy javításokat a tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető aláírja.

(6) Ha a jegyzőkönyv több lapon készült, a lapokat össze kell fűzni, és az ügyszámot valamennyi lapon fel kell tüntetni.

(7) Ha a jegyzőkönyv szabályszerű aláírását megelőzően történt kiegészítés, módosítás vagy javítás nem felel meg az (5) bekezdésben írt alaki követelményeknek, az okiratot jegyzőkönyvként nem szabad aláírni, azt a továbbiakban tárgyalási jegyzetnek kell tekinteni.

251. § (1) A vallomást, a szakvéleményt, a szemle eredményét, továbbá az ügyész, a vádlott, a védő, a magánvádló, pótmagánvádló és a magánfél indítványát kimerítően kell a jegyzőkönyvbe felvenni.

(2) Nem kell jegyzőkönyvbe felvenni a vallomásnak vagy a szakvéleménynek azt a részét, amely a bíróság eljárásában korábban készült jegyzőkönyv tartalmával megegyezik, ehelyett a korábbi jegyzőkönyvre kell utalni.

(3) Ha valamely kifejezés vagy kijelentés szó szerinti szövege jelentős, azt szó szerint kell jegyzőkönyvbe venni. A bíróság indítványra vagy hivatalból elrendelheti valamely körülmény vagy nyilatkozat jegyzőkönyvbe vételét. Ha a jelen lévő ügyész, vádlott, védő, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, illetőleg a tanú érdekében eljáró ügyvéd ezt indítványozza, csak abban az esetben lehet mellőzni, ha a körülményről vagy a kifejezés, a kijelentés, illetőleg a nyilatkozat megtörténtéről a bíróságnak nincs tudomása.

(4) A jegyzőkönyvbe lehet foglalni – az ügydöntő határozat kivételével – az eljárás során hozott határozatokat is.

(5)[612] A több napra egy intézkedéssel kitűzött, valamint a félbeszakított tárgyalásról egy jegyzőkönyvet, elnapolt tárgyalásról külön jegyzőkönyvet kell készíteni. Ha a tárgyalás folytatólagos vagy ismételt, ennek a jegyzőkönyvből ki kell tűnnie.

252. § (1) Ha a jegyzőkönyv nem az eljárási cselekménnyel egyidejűleg készült, vagy a (3) bekezdés szerinti módon történt az eljárás rögzítése, legkésőbb az eljárási cselekmény időpontjától számított nyolc napon belül kell a jegyzőkönyvet elkészíteni. Az eljárási cselekménnyel egyidejűleg készült tárgyalási jegyzetet az iratokhoz kell csatolni.

(2) A bíróság elrendelheti az eljárás egészének vagy egy részének gyorsírással történő feljegyzését, kép- vagy hangfelvevő eszközzel vagy más berendezéssel történő rögzítését.[613] A bíróság ezt elrendeli az ügyész, a vádlott, a védő vagy a sértett indítványára, feltéve, hogy kellő időben terjesztették elő, és a vádlott, a védő vagy a sértett az indítványával egyidejűleg a költséget is előlegezi.

(3) A gyorsírói feljegyzés, illetőleg a rögzítésnek a (2) bekezdésben említett más módja a jegyzőkönyvet nem pótolja. A gyorsírói feljegyzést, a kép- és hangfelvevő eszközzel vagy más berendezéssel történt rögzítést külön jogszabály rendelkezései szerint kell megőrizni.

---

609 A 250. § (2) bekezdés h) pontja a 2002. évi I. törvény 148. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

610 A 250. § (4) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 148. § (2) bekezdése, harmadik mondatát a 2003. évi II. törvény 61. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

611 A 250. § (5)–(7) bekezdését a 2002. évi I. törvény 148. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

612 A 251. § (5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 149. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

613 Lásd a bírósági eljárásban az eljárási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítéséről szóló 14/2003. (VI. 19.) IM rendeletet.

(4) A gyorsíróra a szakértőre vonatkozó rendelkezések az irányadók.

(5)[614] Ha a bíróság ítélete első fokon vagy másodfokon jogerőre emelkedik, rövidített jegyzőkönyvet lehet készíteni. A rövidített jegyzőkönyvnek csak a 250. § (2) bekezdésében írt adatokat, valamint a bírósági eljárásnak a 250. § (3) bekezdésének megfelelő leírását kell tartalmaznia.

253. § (1) Ha a jegyzőkönyv nyolc napon belül nem készül el, a tanács elnöke az ügyészt, a vádlottat és a védőt értesíti a jegyzőkönyv elkészültének időpontjáról.

(2)[615] Ha e törvény másképp nem rendelkezik, a büntetőeljárás során keletkezett iratokat – ideértve az ügyben eljárt ügyész és nyomozó hatóság által beszerzett, illetőleg a büntetőeljárásban részt vevő személyek által benyújtott, vagy becsatolt iratokat is – az ügyész, a vádlott, a védő és a sértett megtekintheti, kérelmükre azokat a bíróság a hivatalos helyiségében történő elolvasásra átadja.

(3) A (2) bekezdés szerinti kérelem teljesítése nem veszélyeztetheti a tárgyalás folytonosságát és a bíróság munkáját, nem járhat az összefűzött iratok megbontásával, sérelmével. A tárgyalási határnapon és az azt megelőző munkanapon a kérelem csak a tanács elnöke kifejezett engedélyével teljesíthető.

(4) A fogva lévő vádlott kérelmére a tanács elnöke engedélyezheti az iratoknak a büntetés-végrehajtási intézetben történő megtekintését. A (3) bekezdés szerinti rendelkezés ez esetben is irányadó.

(5)[616]

254. § (1)[617] Az eljárási cselekményen jelen volt ügyész, vádlott, védő és az eljárásban részt vevő más személy a jegyzőkönyv elkészítésétől számított tizenöt napon belül annak kiegészítését vagy kijavítását indítványozhatja. Erről a bíróság szükség esetén az eljárási cselekményen jelen voltak meghallgatása után határoz, az indítványt – annak elutasítása esetén – a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni. A kiegészítést és a kijavítást a tanács elnöke és a jegyzőkönyvvezető aláírja.

(2) Nyilvánvaló név- vagy számelírás és más hasonló elírás esetén a bíróság a jegyzőkönyv kijavítását mind indítványra, mind hivatalból elrendelheti.

255. §[618] (1) A tanácsülésről akkor kell jegyzőkönyvet készíteni, ha a határozat nem egyhangú. A tanácskozási jegyzőkönyv készítését a tanács elnöke rendeli el. A tárgyalási jegyzőkönyvben legkésőbb a határozat kihirdetésekor kell feltüntetni, hogy a tanácskozásról jegyzőkönyv készült, vagy különvéleményt foglaltak írásba.

(2)[619] A tanácskozási jegyzőkönyvet és a 256. § (5) bekezdése szerinti mellékleteit az iratok között lezárt borítékban kell elhelyezni, és azt csak a fellebbezés során eljáró bíróság, illetőleg a rendkívüli jogorvoslat során eljáró bíróság, valamint fegyelmi eljárás során a fegyelmi bíróság, valamint ha büntetőeljárás indult, a büntetőügyben eljáró bíróság tekintheti meg.

(3) A bíróság tanácsülési jegyzőkönyvéről, határozatának tervezetéről és a kisebbségi véleményen lévő bíró különvéleményéről nem adható másolat.

A tanácskozás és a szavazás

256. § (1) A bíróság tanácsa a határozatát tanácskozás után szavazással hozza meg. Ha a szavazás nem egyhangú, a határozatot a többségi szavazat dönti el.

(2) Ha a bíróság ülnökökből is álló tanácsban jár el, a szavazást megelőzően a tanács elnöke felvilágosítást ad arról, hogy milyen határozat hozható, tájékoztatást ad a döntéshez szükséges törvényhelyekről, a büntetési nemekről és azok mértékéről, valamint az intézkedésekről.

---

614 A 252. § (5) bekezdés első mondata a 2006. évi LI. törvény 115. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

615 A 253. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 150. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

616 A 253. § (5) bekezdése a 2002. évi I. törvény 308. § (2) bekezdése alapján érvényét vesztette és nem lépett hatályba.

617 A 254. § (1) bekezdés második mondata a 2003. évi II. törvény 62. §-ával megállapított szöveg, a harmadik mondatot a 2002. évi I. törvény 151. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

618 A 255. § a 2002. évi I. törvény 152. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

619 A 255. § (2) bekezdésében az „és ügyész", valamint az „és ügyész" szövegrészeket a 11/2007. AB (III. 7.) határozata megsemmisítette.

(3)[620] Ítélethozatalnál a tanács megállapítja a tényállást, és annak alapján dönt arról, hogy a vádlott bűnös-e, és ha igen, milyen bűncselekményben, majd arról, hogy milyen büntetést kell kiszabni, illetőleg milyen intézkedést kell alkalmazni, továbbá dönt arról, hogy milyen egyéb rendelkezéseket kell hozni.

(4) A fiatalabb bíró az idősebbet megelőzően szavaz, az elnök utolsónak adja le a szavazatát. Ha a büntetés kiszabása vagy az intézkedés alkalmazása kérdésében a szavazás nem egyhangú, a szavazattöbbséget úgy kell megállapítani, hogy a legsúlyosabb jogkövetkezmény mellett leadott szavazat a hozzá legközelebb esőt erősíti, és ahhoz kell számítani.

(5) A kisebbségi véleményen lévő bíró jogosult az írásba foglalt különvéleményét a tanácsülésről készült jegyzőkönyvhöz csatolni.

(6)[621] A tanácskozás és a szavazás titkos. A tanácskozáson és a szavazásnál az eljáró tanács elnökén és tagjain kívül csak a jegyzőkönyvvezető lehet jelen.

(7) A tárgyaláson felmerült nem érdemi kérdések a tárgyaláson halk tanácskozásban is eldönthetők.

A határozatok

257. § (1)[622] A bíróság e törvényben meghatározott esetekben ítélettel, egyébként végzéssel határoz. A bíróságnak az ügydöntő határozatban a vádról határoznia kell; a tényállás jogi elbírálásában az indítványok nem kötik.

(2) A bíróság az ítéletét és az ügydöntő végzését „A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN" hozza.

(3) A határozat – ha e törvény másképp nem rendelkezik – bevezető részből, rendelkező részből, indokolásból és keltezésből áll.

(4)[623] A határozat eredeti példányát, illetőleg a kihirdetés előtt írásba foglalt rendelkező részét a tanács minden tagja aláírja. Ha a tanács elnöke vagy valamelyik tagja a határozat aláírásában akadályozva van, a határozatot helyette – helyettesi minőségének feltüntetésével – az eljárt tanács egyik tagja, illetőleg elnöke írja alá. Ez a rendelkezés nem alkalmazható a határozat rendelkező részének a 321. § (1) bekezdésében szabályozott aláírására.

(5) A határozatot a tanács elnöke hirdeti ki.

258. § (1) Az ítélet és az ügydöntő végzés bevezető részében kell feltüntetni

a) a 257. § (2) bekezdése szerinti kijelentést,

b)[624] a bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a bírósági eljárás helyét,

c) a tárgyalás – ha az ügyben több tárgyalást tartottak, valamennyi – napjának megjelölését, a határozathozatal helyét és idejét,

d) a bírósági eljárás formáját,

e) azt, hogy az eljárás nyilvános volt-e.

(2) Az ítélet és az ügydöntő végzés rendelkező része tartalmazza

a) a vádlott előzetes fogvatartására vonatkozó adatokat,

b) a vádlott nevét és személyi adatait,

c)[625] a vádlott bűnösnek kimondását, illetőleg a vád alóli felmentését, vagy azt, hogy a bíróság az eljárást megszünteti,

d)[626] a bűncselekmény Btk. szerinti megnevezését az alkalmazott törvényhely – ideértve a bűncselekmény minősített esetének megállapításakor a bűncselekmény alapesetét meghatározó törvényhelyet is – feltüntetésével, a bűncselekmény bűntetti vagy vétségi megjelölését, ha a bűncselekmény többrendbeli vagy folytatólagos, ennek megjelölését, ha a bűncselekménynek szándékos és gondatlan alakzata is van, gondatlan alakzat esetén ennek megjelölését, továbbá az elkövetői és elkövetési alakzat megjelölését,

---

620 A 256. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 153. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

621 A 256. § (6)–(7) bekezdését a 2002. évi I. törvény 153. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

622 A 257. § (1) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 154. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

623 A 257. § (4) bekezdés harmadik mondatát a 2002. évi I. törvény 154. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

624 A 258. § (1) bekezdés b) pontja a 2006. évi LI. törvény 116. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

625 A 258. § (2) bekezdés c) pontjában a „vagy azt, hogy a bíróság az eljárást megszünteti," szöveget a 2002. évi I. törvény 155. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

626 258. § (2) bekezdés d) pontja a 2007. évi CLXII. törvény 18. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

e) a kiszabott büntetést, illetőleg az alkalmazott intézkedést, valamint az egyéb jogkövetkezményeket,
f) az egyéb rendelkezéseket,
g) a bűnügyi költség viseléséről szóló rendelkezést.

(3) Az ítélet és az ügydöntő végzés indokolása összefüggően tartalmazza
a)[627] a vádra történő utalást, a vádirat szerinti jogi minősítést, szükség esetén a vádirati tényállás lényegének ismertetését,
b) a vádlott személyi körülményeire vonatkozóan megállapított tényeket, a vádlott korábbi büntetéseire vonatkozó adatokat,
c) a bíróság által megállapított tényállást,
d) a bizonyítékok számbavételét és értékelését,
e)[628] a bíróság által megállapított tényállás szerinti cselekmény jogi minősítését, büntetés kiszabása, intézkedés alkalmazása, illetőleg ezek mellőzése esetén e döntés indokolását, az alkalmazott jogszabályok megjelölésével,
f) a határozat egyéb rendelkezéseinek és az indítványok elutasításának indokolását, az alkalmazott jogszabályok megjelölésével.

(4)[629] Az őrizetbe vételről, az előzetes letartóztatásról, az ideiglenes kényszergyógykezelésről, a lakhelyelhagyási tilalomról, a házi őrizetről, valamint a távoltartásról rendelkező határozat tartalmára az (1) bekezdés b)–d) pontjában, továbbá a (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak irányadók.

259. § (1)[630] Ha a kihirdetés útján közölt ügydöntő határozat ellen sem az ügyész, sem a vádlott, sem a védő nem jelentett be fellebbezést, a határozat indokolása csupán a tényállásból és az alkalmazott jogszabályok megjelöléséből is állhat. A felmentő ítélet indokolásában a tényállás is mellőzhető. (Rövidített indokolás.)

(2)[631] Ha az ügydöntő határozat több vádlottat érint, az indokolás az (1) bekezdés szerinti formában is írásba foglalható az olyan vádlott tekintetében, akivel szemben az ügydöntő határozat első fokon jogerőre emelkedett.

260. § (1)[632] A pervezető végzést – az ügy bíróságra érkezését követően az ügy menetét megállapító, az eljárási cselekmény előkészítésére irányuló vagy végrehajtása érdekében tett, de nem az ügy érdeméről rendelkező határozatot –, illetve a határozati formát nem igénylő bírói intézkedéseket nem kell indokolni. A bizonyítási indítvány elutasításának indokait az ügydöntő határozatban kell kifejteni.

(2) A határozati formát nem igénylő bírói intézkedéssel szemben, valamint, ha e törvény kivételt nem tesz, pervezető végzéssel szemben jogorvoslatnak nincs helye.

(3) A jegyzőkönyvbe foglalt határozatnak nincs bevezető része és keltezése.

(4)[633] A jegyzőkönyvbe nem foglalt határozatot – ha e törvény másképp nem rendelkezik – legkésőbb a meghozatalától, illetőleg a kihirdetésétől számított harminc napon belül, ha hosszabb indokolást igényel, hatvan napon belül kell írásba foglalni. A határozat teljes írásba foglalásának napját a határozat eredeti példányán fel kell jegyezni.

261. §[634] (1) Nyilvánvaló név-, számelírás, számítási hiba és más hasonló elírás esetén a bíróság a határozat kijavítását mind indítványra, mind hivatalból elrendelheti. A kijavítást elrendelő végzés ellen az ügyész és az élhet fellebbezéssel, akire a határozat vagy kijavítása rendelkezést tartalmaz, a vádlott esetén a védő is.

(2) A kijavítást a határozatra és a kiadmányaira fel kell jegyezni. Ha a határozat kijavítását megelőzően a hibás kiadmányt már kézbesítették, a kijavító végzést azoknak kell kézbesíteni, akiknek a részére a bíróság a hibás kiadmányt megküldte.

---

627 A 258. § (3) bekezdés a) pontja a 2002. évi I. törvény 155. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.
628 A 258. § (3) bekezdés e) pontja a 2002. évi I. törvény 155. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.
629 A 258. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 116. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.
630 A 259. § (1) bekezdésében a „(Rövidített indokolás.)" szöveget a 2002. évi I. törvény 156. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.
631 A 259. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 156. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.
632 A 260. § (1)–(2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 117. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.
633 A 260. § (4) bekezdését a 2002. évi I. törvény 157. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.
634 A 261. § a 2002. évi I. törvény 158. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

262. § (1)[635] A határozatot azzal kell közölni, akire rendelkezése vonatkozik; a vádlottal közölt határozatot a védővel is, az ügydöntő határozatot a sértettel is közölni kell. A tárgyalás vezetése és rendjének fenntartása körében hozott határozat kivételével a határozatot közölni kell az ügyésszel, a pótmagánvádlóval, az ügy áttételéről, a bíróság kijelöléséről és az eljárás felfüggesztéséről hozott határozatot közölni kell a sértettel is.[636]

(2) A határozatot a jelenlevőkkel szóban, egyébként kézbesítés útján kell közölni.

(3) A határozat kihirdetése során fel kell olvasni a rendelkező részt, ismertetni kell az indokolás lényegét, és szükség esetén meg kell magyarázni.

(4)[637] Az ügyész, a vádlott, a védő, a pótmagánvádló és a sértett részére az ügydöntő határozat indokolást is tartalmazó kiadmányát akkor is kézbesíteni kell, ha velük a határozat rendelkező részét kihirdetés vagy kézbesítés útján már közölték, egyébként a határozat indokolást is tartalmazó kiadmányát – ha a határozat ellen a felsoroltakon kívül más fellebbezett – a fellebbezőnek kell kézbesíteni.

(5)[638] Külön jogszabály határozza meg, hogy a határozatot, illetőleg a határozat tartalmáról szóló értesítést az e §-ban felsoroltakon kívül kinek kell megküldeni.

(6) A magyar nyelvet nem értő vádlott részére a kihirdetés után az ítélet és az ügydöntő végzés reá vonatkozó részét az anyanyelvére, regionális vagy kisebbségi nyelvére, illetőleg kérésére az általa ismertként megjelölt, az eljárásban korábban használt más nyelvre le kell fordítani, és azt a részére kézbesíteni kell.

Kifogás az eljárás elhúzódása miatt[639]

262/A. § (1) A vádlott, a védő és a magánfél a bíróság (2) bekezdésben meghatározott mulasztása miatt az ügyben eljáró bíróságnál írásban kifogást terjeszthet elő, kérve a mulasztás tényének megállapítását, valamint – megfelelő határidő tűzésével – a mulasztó bíróságnak a (2) bekezdés a) pontjában foglalt esetben az elmulasztott eljárási cselekmény elvégzésére vagy határozat meghozatalára, a (2) bekezdés b) pontjában foglalt esetben pedig a megfelelő intézkedés megválasztására történő utasítását.

(2) Kifogás akkor terjeszthető elő, ha

a) a törvény a bíróság részére az eljárási cselekmény elvégzésére vagy valamely határozat meghozatalára határidőt állapított meg, azonban az eredménytelenül eltelt,

b) a bíróság az ügyész, az eljárásban részt vevő személy, a megkeresett szerv vagy személy, a tanú vagy a szakértő részére az eljárási cselekmény elvégzésére határidőt tűzött ki, amely eredménytelenül eltelt, és a bíróság a mulasztóval szemben nem alkalmazta a törvény által lehetővé tett intézkedéseket.

(3) Nincs helye kifogás előterjesztésének bizonyítási cselekmény elrendelése, valamint olyan határozat ellen, amellyel szemben külön jogorvoslatnak van helye.

(4) A kifogást annak benyújtója mindaddig visszavonhatja, amíg a bíróság azt érdemben el nem bírálta. A visszavont kifogást újból előterjeszteni nem lehet.

262/B. § (1) Az ügyben eljáró bíróság a kifogást – a (2) bekezdés esetét kivéve – nyolc napon belül közvetlenül felterjeszti a kifogás elbírálására hatáskörrel rendelkező bírósághoz. A felterjesztésben számot ad arról, hogy a hiányolt eljárási cselekmény elvégzése vagy határozat meghozatala – megítélése szerint – milyen okból nem volt lehetséges.

(2) Ha az ügyben eljáró bíróság a kifogást alaposnak tartja, a kifogásnak a bírósághoz való érkezését követő harminc napon belül meghozza, illetőleg elrendeli a kifogásban sérelmezett helyzet megszüntetése érdekében szükséges intézkedést. A bíróság a kifogás elintézéséről a kifogás előterjesztőjét értesíti.

(3) A helyi bíróság mulasztásával szemben benyújtott kifogást a megyei bíróság három hivatásos bíróból álló tanácsa, a megyei bíróság mulasztásával szemben benyújtott kifogást az ítélőtábla, az ítélőtábla mulasztásával szemben benyújtott kifogást a Legfelsőbb Bíróság, a Legfelsőbb Bíróság mulasztásával szemben benyújtott kifogást a Legfelsőbb Bíróság másik tanácsa az iratok felterjesztésétől számított tizenöt napon belül tanácsülésen bírálja el.

---

635 A 262. § (1) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 118. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

636 A 262. § (1) bekezdés utolsó mondatát a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

637 A 262. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 118. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

638 A 262. § (5)–(6) bekezdése a 2002. évi I. törvény 159. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

639 A 262/A–B. §-t és alcímét a 2006. évi XIX. törvény 2. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

(4) Ha a kifogást elbíráló bíróság a kifogásban foglaltaknak helyt ad, a mulasztó bíróságot határidő tűzésével a 262/A. § (2) bekezdésének a) pontjában foglalt esetekben az ügy továbbviteléhez szükséges intézkedés megtételére, a 262/A. § (2) bekezdésének b) pontjában foglalt esetben pedig a megfelelő intézkedés megválasztására hívja fel. A felhívásban – a 262/A. § (2) bekezdésének a) pontjában foglalt esetet kivéve – a kifogást elbíráló bíróság az eljáró bíróságot meghatározott eljárási cselekmény lefolytatására nem utasíthatja. A kifogás alaptalansága esetén azt indokolt határozattal elutasítja. A határozat ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

(5) A kifogás elintézésére a végzés elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

XII. Fejezet
A TÁRGYALÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

A vádirat közlése

263. § (1)[640] A tanács elnöke az ügy iratainak a bírósághoz érkezését követően hatvan napon belül megvizsgálja, hogy van-e helye a 264–271. §-okban foglalt rendelkezések alkalmazásának.

(2) Legkésőbb az (1) bekezdésben meghatározott határidő letelte után a tanács elnöke a vádiratot haladéktalanul megküldi a vádlottnak és a védőnek; a vádlottat és a védőt felhívja, hogy tizenöt napon belül jelölje meg bizonyítási eszközeit.

(3)[641] A tanács elnöke a vádirat kézbesítésével egyidejűleg közli a vádlottal és a védővel, ha az ügyész különösen védett tanú vallomását kívánja bizonyítási eszközként felhasználni, figyelmezteti őket arra, hogy a különösen védett tanú vallomását tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatot megtekinthetik, és írásban a különösen védett tanúhoz kérdések feltevését, továbbá a tanú különösen védetté nyilvánításának megszüntetését indítványozhatják. A különösen védett tanúhoz feltett kérdések közvetlenül nem irányulhatnak a különösen védett tanú személyének és tartózkodási helyének felfedésére.

(4)[642] Ha közvetítői eljárás lefolytatásának lehet helye, és az ügyész az eljárást a 221/A. § (4) bekezdése alapján nem függesztette fel, a tanács elnöke a vádirat kézbesítésével egyidejűleg tájékoztatja a vádlottat, a védőt és a sértettet a közvetítői eljárás iránti indítvány megtételének lehetőségéről és a közvetítői eljárás következményeiről.

Áttétel

264. § Ha a bíróságnak az ügy elbírálására nincs hatásköre vagy illetékessége, az ügyet átteszi a hatáskörrel, illetőleg illetékességgel rendelkező bírósághoz.

Egyesítés és elkülönítés

265. § (1)[643] A bíróság hivatalból vagy indítványra határoz az ügyek egyesítéséről vagy elkülönítéséről (72. §). A különböző bíróságok előtt folyamatban lévő ügyek egyesítése, vagy annak mellőzése kérdésében az együttes elbírálásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság dönt, ha több ilyen bíróság van, a megelőzés [17. § (2) bek.] az irányadó. A bíróság az előtte folyamatban lévő ügyet az egyesítés kérdésében határozathozatalra jogosult bíróságnak az egyesítés megfontolása végett megküldi.

---

640 A 263. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 119. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

641 A 263. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 160. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

642 A 263. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 119. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

643 A 265. § (1) bekezdés második mondatát a 2003. évi II. törvény 63. § (1) bekezdése állapította meg, a harmadik mondatát a 2002. évi I. törvény 161. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(2)[644] Ha a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt a próbára bocsátott ellen újabb eljárás indul, vagy ha a próbára bocsátott ellen a próbaidő előtt elkövetett bűncselekmény miatt a próbaidő alatt indult eljárás, az ügyeket egyesíteni kell, és az újabb ügy elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság jár el. Ha a vádlottat katonai büntetőeljárásban bocsátották próbára, az ügyeket az a bíróság egyesíti, amely a katonai büntetőeljárást lefolytatta, kivéve, ha a katonai büntetőeljárás hatályát a 470. § (3) bekezdése alapozta meg.

(3) Az egyesítésnek nem akadálya, hogy a vádlottat korábban magánvádas ügyben bocsátották próbára, az újabb büntető ügyben azonban az ügyész, pótmagánvádló vagy másik magánvádló képviseli a vádat. Ha a vádlottat közvádas ügyben bocsátották próbára, és az újabb büntetőeljárás magánvádra indul ellene, az ügyeket akkor lehet egyesíteni, ha az ügyész a vád képviseletét a magánvádlótól átvette. Ebben az esetben a bíróság az iratokat a vádképviselet átvételének megfontolása végett az ügyésznek küldi meg. Ez a korlátozás nem érvényesül, ha az újabb ügyben a vádat pótmagánvádló képviseli.

(4)[645] Ha az újabb eljárásban a vádlott bűnösségét a bíróság nem állapítja meg, az egyesített ügyeket újból el kell különíteni.

(5) A 175. § (7) bekezdése a bírósági eljárásban is irányadó.

(6)[646] Az (1)–(4) bekezdés rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni abban az esetben is, ha a bíróság a gyanúsítottal szemben korábban indult büntetőeljárást a 266. § (6) bekezdése alapján felfüggesztette, azonban az ügyész a vádlott ellen kábítószerrel visszaélés miatt újabb vádiratot nyújtott be [266. § (7) bek.].

Az eljárás felfüggesztése

266. § (1)[647] A bíróság az eljárást

a) a 188. § (1) bekezdésének a), b) és d)–g) pontjában meghatározott okból felfüggeszti,

b) hivatalból vagy indítványra felfüggeszti, és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az ügy elbírálása során olyan jogszabályt vagy állami irányítás egyéb jogi eszközét kell alkalmazni, amelynek alkotmányellenességét észleli,

c)[648] hivatalból vagy indítványra felfüggeszti, ha az Európai Unióról szóló Szerződésben, illetve az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezi. E határozatban meghatározza azt a kérdést, amely az Európai Bíróság előzetes döntését igényli, valamint – a feltett kérdés megválaszolásához szükséges mértékben – ismerteti a tényállást és az érintett magyar jogszabályokat. A határozatot az Európai Bíróságnak, továbbá tájékoztatásul az igazságügyért felelős miniszternek[649] is megküldi.

(2) A bíróság az eljárást akkor is felfüggeszti, ha az eljárás megindításához szükséges feljelentés [Btk. 236. § (1) bek., 240. §] hiányzik. Az eljárás felfüggesztése legfeljebb az alapügy jogerős befejezéséig tart.

(3)[650] A bíróság az eljárást felfüggesztheti,

a) ha a vádlott huzamosabb ideig külföldön tartózkodik,

b) ha az ügyész megkeresése a vádirat hiányosságainak pótlására, a bizonyítási eszköz felkutatására, biztosítására, megvizsgálására és arra irányult, hogy a bizonyítékok a tárgyaláson rendelkezésre álljanak [268. § (1) bek.].

c) a közvetítői eljárás lefolytatása érdekében, legfeljebb hat hónapra.

(4)[651] Ha a bíróság a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott intézkedést nem tartja indokoltnak, és a vádlott külföldi tartózkodási helye ismert, a bíróság nemzetközi, illetve európai elfogatóparancsot bocsát ki, és a vádlott kiadatása vagy európai elfogatóparancs alapján történő átadása iránti eljárást kezdeményez. Ha a vádlott kiadatását, illetve európai elfogatóparancs alapján történő átadását megtagadták, illetőleg a kiadatásra vagy átadásra nincs lehetőség, a bíróság – ha a feltételek fennállnak – a büntetőeljárás átadását kezdeményezheti.

---

644 A 265. § (2)–(3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 161. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

645 A 265. § (4)–(5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 161. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

646 A 265. § (6) bekezdését a 2003. évi II. törvény 63. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

647 A 266. § (1) bekezdése a 2003. évi II. törvény 64. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

648 A 266. § (1) bekezdés c) pontját a 2003. évi XXX. törvény 6. §-a iktatta be. Hatályos: 2004. május 1-jétől.

649 A 266. § (1) bekezdés c) pontjában az „igazságügyért felelős miniszternek" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

650 A 266. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 120. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

651 A 266. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 120. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(5)[652] Ha az eljárás felfüggesztésének oka megszűnt, illetve a 188. § (1) bekezdésének g) pontja alapján történt felfüggesztés esetén, ha a nemzetközi büntető bíróság alapokmányát kihirdető, illetve alapokmányából fakadó kötelezettségek végrehajtásáról szóló törvény azt előírja, a bíróság az eljárást folytatja.

(6)[653] Ha a Btk. 283. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető okból az eljárás megszüntetésének lehet helye, és az ügyész a vádemelést a 222. § (2) bekezdése alapján nem halasztotta el, a bíróság az eljárást egy évi időtartamra felfüggeszti, feltéve, hogy a kábítószer-élvező vádlott vállalja a kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen, kábítószer-használatot kezelő más ellátáson vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson való részvételt.

(7)[654] Az eljárást folytatni kell, ha a felfüggesztéstől számított egy éven belül a vádlott nem igazolja, hogy legalább hat hónapig tartó folyamatos, kábítószer-függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt, illetőleg ha az ügyész a vádlott ellen kábítószerrel visszaélés miatt újabb vádiratot nyújtott be.

(8)[655] A tartás elmulasztása (Btk. 196. §) miatt indított eljárást – ha az ügyész a vádemelést a 222. § (3) bekezdése alapján nem halasztotta el – a bíróság legfeljebb egy évre felfüggeszti, feltéve, hogy ettől az elmulasztott kötelezettség teljesítése várható. Az eljárást a határidő lejárta előtt folytatni kell, ha a vádlott a tartási kötelezettségének továbbra sem tesz eleget.

(9)[656] Az (1) bekezdés a) pontjában és a (2) bekezdésben felsorolt okok miatt az eljárást a bírósági titkár is felfüggesztheti.

Az eljárás megszüntetése

267. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti,

a) ha a vád tárgyává tett cselekmény nem bűncselekmény,

b) ha a vádlott gyermekkorú,

c)[657] a vádlott halála, elévülés, kegyelem, vagy a törvényben meghatározott egyéb büntethetőséget megszüntető ok miatt,

d) ha a vád tárgyává tett cselekményt már jogerősen elbírálták,[658]

e) ha a magánindítvány, a kívánat, illetőleg feljelentés hiányzik, és az nem pótolható,

f) ha az ügyész a vádat elejtette és pótmagánvádnak nincs helye,

g)[659] az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége,

h)[660] és a vádlottat megrovásban (Btk. 71. §) részesíti, ha a bűncselekmény már nem veszélyes, vagy oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása, vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen,

i)[661] ha az eljárást a 266. § (6) vagy (8) bekezdése alapján függesztette fel, és a vádlott igazolja, hogy legalább hat hónapig folyamatos, kábítószer függőséget gyógyító kezelésben, kábítószer-használatot kezelő más ellátásban részesült vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatáson vett részt, illetve, ha a tartás elmulasztása vétségének vádlottja a tartási kötelezettségét teljesítette,

j)[662] ha a vád nem törvényes [2. § (2) bek.],

k) ha a vádirat nem felel meg a 217. § (3) bekezdésében foglaltaknak, és az ügyész nem tett eleget a 268. § (1) bekezdése szerinti megkeresésben foglaltaknak,

l) tevékeny megbánás esetén [Btk. 36. § (1) bek.].

---

652 A 266. § (5) bekezdése a 2003. évi II. törvény 64. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

653 A 266. § (6) bekezdése a 2003. évi II. törvény 64. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

654 A 266. § (7) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 120. § (3) megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

655 A 266. § (8) bekezdés számozását (7) bekezdésről (8) bekezdésre a 2002. évi I. törvény 162. § (4) bekezdése módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

656 A 266. § (9) bekezdése a 2003. évi II. törvény 64. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

657 A 267. § (1) bekezdés c)–d) pontja a 2003. évi II. törvény 65. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

658 267. § (1) bekezdés d) pontjából az „ideértve a Btk. 6. § esetét is" szövegrészt a 2007. évi XIII. törvény 14. § (2) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

659 A 267. § (1) bekezdés g) pontját a 2002. évi I. törvény 163. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

660 A 267. § (1) bekezdés h) pontja a 2006. évi LI. törvény 121. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől..

661 A 267. § (1) bekezdés i) pontját a 2003. évi II. törvény 65. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

662 A 267. § (1) bekezdés j)–l) pontját a 2006. évi LI. törvény 121. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(2) Az eljárás megszüntetéséről a bíróság értesíti a magánfelet azzal a figyelmeztetéssel, hogy a polgári jogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti.

(3)[663] Ha a vád elejtése esetén pótmagánvádnak van helye, a bíróság tizenöt napon belül kézbesíti a sértettnek az ügyész vádelejtést tartalmazó nyilatkozatát, továbbá tájékoztatja a 229. § (3) bekezdésében foglaltakról. Ha a sértett hatvan napon belül nem lép fel pótmagánvádlóként, az eljárást a bíróság megszünteti. Erre a sértettet figyelmeztetni kell. Ha a sértett pótmagánvádlóként kíván fellépni, a vádindítványt a bírósághoz nyújtja be. A pótmagánvádló jogi képviselete a vádindítvány benyújtásától kezdve kötelező.

(4)[664] Ha a sértett a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt kérelmet terjesztett elő, a (3) bekezdés szerinti határidőt a kérelem tárgyában hozott jogerős határozat közlésétől kell számítani.

(5) Ha a sértett a (4) bekezdés szerinti kérelmet terjesztett elő, erről a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja az ügyben addig eljárt bíróságot. A tájékoztatás elmulasztása esetén a (4) bekezdés szerinti határidő-számítás nem alkalmazható. Erre a sértettet figyelmeztetni kell.

(6) Az eljárás megszüntetésének nem akadálya, ha a sértettnek azért nem lehetett az ügyész vádelejtést tartalmazó nyilatkozatát kézbesíteni, mert ismeretlen helyen tartózkodik.

(7) Pótmagánvádló fellépése esetén a 229. § (2) bekezdése, a 230. §, a 231. § és a 233. § rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

Intézkedés eljárási cselekmény elvégzése iránt

268. §[665] (1)[666] A bíróság hivatalból vagy az eljárásban részt vevő személyek indítványára intézkedik azirán t, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak. Ennek érdekében – határidő tűzésével, szükség esetén az eljárás felfüggesztése mellett – megkeresheti az ügyészt, továbbá pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelheti el. Az ügyész megkeresése a vádirat hiányosságainak pótlására, bizonyítási eszköz felkutatására, biztosítására, megvizsgálására és arra irányulhat, hogy a bizonyítékok a tárgyaláson rendelkezésre álljanak.

(2)[667] A bíróság a megkeresésre vonatkozó szabályok szerint okiratok, adatok rendelkezésre bocsátását, valamint felvilágosítás adását kérheti állami és helyi önkormányzati szervtől, hatóságtól, köztestülettől, gazdálkodó szervezettől, alapítványtól, közalapítványtól és társadalmi szervezettől. Ennek keretében a bizonyítás eredményessége érdekében adatok szolgáltatását igényelheti különösen az adóhatóságtól, az egészségügyi és a hozzá kapcsolódó adatot kezelő szervtől, a banktitoknak, értékpapírtitoknak, pénztártitoknak, egyéb üzleti titoknak minősülő adatot kezelő szervtől, a hírközlési szolgáltatást nyújtó szervezettől, a közúti közlekedési nyilvántartásból, valamint az ingatlan-nyilvántartásból is. A bíróság beszerzi a vádlottra vonatkozó bűnügyi nyilvántartás és a központi szabálysértési nyilvántartás[668] adatait is.

[(2) [669] A bíróság a megkeresésre vonatkozó szabályok szerint okiratok, adatok rendelkezésre bocsátását, valamint felvilágosítás adását kérheti állami és helyi önkormányzati szervtől, hatóságtól, köztestülettől, vállalkozástól, alapítványtól, közalapítványtól és társadalmi szervezettől. Ennek keretében a bizonyítás eredményessége érdekében adatok szolgáltatását igényelheti különösen az adóhatóságtól, az egészségügyi és a hozzá kapcsolódó adatot kezelő szervtől, a banktitoknak, értékpapírtitoknak, pénztártitoknak, egyéb üzleti titoknak minősülő adatot kezelő szervtől, a hírközlési szolgáltatást nyújtó szervezettől, a közúti közlekedési nyilvántartásból, valamint az ingatlan-nyilvántartásból is. A bíróság beszerzi a vádlottra vonatkozó bűnügyi nyilvántartás és a központi szabálysértési nyilvántartás adatait is.]

---

663 A 267. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 32. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

664 A 267. § (4)–(5) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 32. § (2) bekezdése iktatta be, egyben a (4)–(5) bekezdés számozását (6)–(7) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

665 A 268. § a 2002. évi I. törvény 164. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

666 A 268. § (1) bekezdés második mondata a 2003. évi II. törvény 66. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől. A harmadik mondat a 2006. évi LI. törvény 122. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

667 A 268. § (2) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 33. §-a iktatta be, egyben a (2)–(3) bekezdés számozását (3)–(4) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

668 A 268. § (2) bekezdésében az „és a központi szabálysértési nyilvántartás" szövegrész a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (2) bekezdése alapján hatályos: 2010. január 1-jétől.

669 A 268. § (2) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 192. § (8) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

(3)[670] Ha az ügyész a különösen védett tanú vallomását kívánja bizonyítási eszközként felhasználni, a tanács elnöke a nyomozási bírótól beszerzi a különösen védett tanú vallomásáról készült jegyzőkönyvet és a 207. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti határozatot. A jegyzőkönyvet és a 207. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti határozatot csak a bíróság tagjai tekinthetik meg, és azokról másolat nem adható.

(4) Ha a vádlott, a védője vagy az ügyész a különösen védett tanúhoz kérdés feltevését indítványozta [263. § (3) bek.], illetőleg a különösen védett tanúhoz a tanács elnöke tesz fel kérdést, a bíróság a különösen védett tanú vallomásáról készült jegyzőkönyv és a 207. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti határozat egyidejű visszaküldésével elrendeli, hogy a nyomozási bíró a vádlott, a védője vagy az ügyész által feltett kérdésekre ismételten kihallgassa a különösen védett tanút. A kihallgatásra a 213. § (2) és (4) bekezdését kell alkalmazni.

Határozat kényszerintézkedésekről

269. § (1) A bíróság az ügyész indítványára [218. § (1) bek.] vagy hivatalból határoz a személyi szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedés fenntartásáról, elrendeléséről vagy megszüntetéséről.

(2) Az ügy áttételét elrendelő bíróság által fenntartott vagy elrendelt kényszerintézkedés annak a bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig tart, amelyhez az ügyet áttették.

A vádtól eltérő minősítés lehetősége

270. §[671] (1)[672] A bíróság megállapíthatja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően hogyan minősülhet, ekkor határozhat a bíróság tanácsa elé utalásról, az áttételről, az egyesítésről, az elkülönítésről, az eljárás felfüggesztéséről és az eljárás megszüntetéséről.

(2) Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a vád tárgyává tett cselekmény magánvádra üldözendő bűncselekmény, az ügyésznek a vád átvételére vonatkozó nyilatkozatát nem kell beszerezni.

A bíróság tanácsa elé utalás[673]

270/A. § (1) A bíróság az ügyet a bíróság egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsa elé utalja, ha ezt a vádtól eltérő minősítés kérdésében hozott határozata szükségessé teszi.

(2) A bíróság az (1) bekezdés szerint rendelkezhet, ha más okból azt szükségesnek tartja.

Öttagú tanács elé utalás

271. § A megyei bíróság elrendelheti, hogy az ügyet két hivatásos bíróból és három ülnökből álló tanács tárgyalja, ha

a) ezt a vádlottak nagy száma vagy az ügy különösen nagy terjedelme indokolja,

b) a bűncselekményre a törvény életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását is lehetővé teszi.

Az előkészítő ülés

272. §[674] (1) Ha a tárgyalás előkészítése során vizsgált kérdésekben a határozat meghozatala előtt az ügyész, a vádlott vagy a sértett meghallgatása látszik szükségesnek, a bíróság a 263. § (1) bekezdésében meghatározott határidő letelte után harminc napon belül ülést tart.

---

670 A 268. § (3) – eredetileg (2) – bekezdés második mondatát a 2003. évi II. törvény 66. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

671 A 270. § a 2002. évi I. törvény 165. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

672 A 270. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 123. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

673 A 270/A. §-t és alcímét a 2006. évi LI. törvény 124. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

674 A 272. § a 2006. évi LI. törvény 125. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(2) Az előkészítő ülés kötelező, ha

a) a bíróság a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés (129. §, 137. §, 138. §, 138/A. §, 140. §) elrendeléséről, illetőleg előzetes letartóztatás vagy házi őrizet fenntartásáról határoz, és az indítványban a korábbi határozathoz képest a fenntartás okaként új körülményre hivatkoztak,

b) a vádirat közlésétől számított tizenöt napon belül a vádlott, a védő vagy a sértett közvetítői eljárás lefolytatását indítványozta,

c) a vádlott vagy a védője a tanú különösen védetté nyilvánításának megszüntetését indítványozta.

(3) A tanács elnöke az előkészítő ülés határnapjáról az ügyészt, a vádlottat és a védőt értesíti; a (2) bekezdés esetén, valamint ha a vádlott meghallgatása más okból szükséges, a vádlottat és – kötelező védelem esetén – a védőt, továbbá a (2) bekezdés b) pontja esetén a sértettet megidézi.

(4) Az előkészítő ülés nem tartható meg az ügyész, valamint a megidézett vádlott és védő távollétében, kivéve, ha az előkészítő ülés tárgya előzetes letartóztatás, lakhelyelhagyási tilalom, házi őrizet, távoltartás vagy ideiglenes kényszergyógykezelés elrendelése.

(5) Ha az előkészítő ülés tartása alapjául szolgáló indítványt előterjesztő az idézés ellenére nem jelenik meg, úgy kell tekinteni, mint aki az indítványát visszavonta.

(6) Az előkészítő ülésen a tanács elnöke a szükséges terjedelemben ismerteti az ügyet, a tanács tagjai, az ügyész, a vádlott és a védő további iratok ismertetését indítványozhatják.

(7) A tanács elnöke és tagjai az ügyészhez, a vádlotthoz, és – a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott körben – a sértetthez kérdést intézhetnek. A vádlotthoz az ügyész, a védő, és – a (2) bekezdés b) pontjában meghatározott körben – a sértett is intézhet kérdést, az ügyészhez intézendő kérdésre a vádlott és a védő indítványt tehet.

(8) Ha a vádlott vagy a védő a különösen védetté nyilvánított tanút megnevezi, vagy a személyét más, kétséget kizáró módon azonosítja, a bíróság a tanú különösen védetté nyilvánítását megszünteti. Ebben az esetben a tanú idézésére és kihallgatására az általános szabályok irányadóak; a tanács elnöke szükség esetén hivatalból vagy indítványra a tanú védelmének más formáját kezdeményezi.

(9)[675] Előkészítő ülésnek akkor is helye van, ha az ügy különös bonyolultságára figyelemmel a bizonyítás keretének, terjedelmének, a bizonyítás felvétele sorrendjének meghatározása érdekében az ügyész, a vádlott és a védő meghallgatása látszik szükségesnek.

A bíróság jogköre

273. § (1)[676] A tárgyalás előkészítése során a bíróság tanácsa vagy a tanács elnöke jár el.

(2) A bíróság a tárgyalás előkészítése során vizsgált kérdésekben a 263. § (1) bekezdése szerinti határidő letelte előtt határoz, feltéve, hogy a 272. § szerinti meghallgatás nem látszik szükségesnek.

(3) A bíróság tanácsa határoz az eljárás megszüntetéséről, valamint a személyi szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedésekről.

(4)[677] A bíróság tanácsa minden olyan kérdésben határozhat, amely egyébként a tanács elnökének jogkörébe tartozik.

A tanács elnökének jogköre

274. §[678] (1) A tanács elnöke határoz azokban a kérdésekben, amelyek a 273. § (3) bekezdése alapján nem tartoznak a bíróság tanácsának jogkörébe, illetőleg amelyről a 273. § (4) bekezdése alapján nem a bíróság tanácsa határozott.

(2) Ha a bíróság a vádlottat távollétében részesítette megrovásban (Btk. 71. §), ennek foganatosításáról a tanács elnöke gondoskodik.

---

675 A 272. § (9) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 34. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

676 A 273. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 167. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

677 A 273. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 167. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

678 A 274. § a 2002. évi I. törvény 168. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

Határozat a tárgyalás előkészítése után

275. § (1)[679] A tárgyalás előkészítésének befejezése, illetőleg a tárgyalás kitűzése után – ha szükséges – a 267. és a 269. §-ban szabályozott kérdésekben a bíróság tanácsülésen, a 264., 265., 266., 268., 270., 270/A. és 271. §-ban szabályozott kérdésekben a tanács elnöke határoz.

(2) A tanács elnöke a kitűzött tárgyalást fontos okból elhalaszthatja. A védő akadályoztatása miatt a tárgyalás akkor halasztható el, ha a vádlott más védőt nem hatalmaz meg, illetőleg más védő kirendelése már nem lehetséges, vagy ha az új védő a tárgyalásig – idő hiányában – nem tud a védelemre felkészülni.

Jogorvoslat kizárása a tárgyalás előkészítése során

276. § (1) Nincs helye fellebbezésnek

a) a tárgyalás kitűzése és elhalasztása,

b) az előkészítő ülésre és a tárgyalásra idézés és tárgyalásról szóló értesítés,

c)[680] az eljárásnak a 188. § (1) bekezdése a) pontja vagy a 266. § (1) bekezdése b) és c) pontja, valamint (3) bekezdésének a) és b) pontja alapján történt felfüggesztése,

d) a vádtól eltérő minősítés lehetőségének megállapítása,

e)[681] a bíróság tanácsa elé utalás vagy ennek megtagadása,

f) az öttagú tanács elé utalás vagy ennek megtagadása,

g) az eljárásnak a 267. § (1) bekezdésének f) pontja alapján történt megszüntetése,

h) a határozat tudomásul vételét követően tett jogorvoslati nyilatkozat elutasítása,

i)[682] a bíróságnak a 268. § (1)–(4) bekezdésében[683] meghatározott intézkedése

ellen.

(2) Az (1) bekezdésben írt határozatok elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.

(3) A jogerős határozat elleni jogorvoslat iránti indítvány elbírálására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.

(4)[684] Ha a bíróság a vádlottat megrovásban (Btk. 71. §) részesíti, ez ellen fellebbezésnek nincs helye, de az ügyész és a vádlott, valamint védője a végzés közlésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti. A kérelem alapján a bíróság tárgyalást tart. A vádlottnak az idézést legalább öt nappal a tárgyalás előtt kell kézbesíteni.

Az egyesbíró jogköre

277. § Ha az ügyben a helyi bíróság egyesbíróként jár el, e fejezet rendelkezései szerint mind a bíróság tanácsának, mind a tanács elnökének jogkörébe tartozó kérdésekben az egyesbíró határoz.

A tárgyalás kitűzése

278. § (1) A tanács elnöke a vádirat közlése után megállapítja a tárgyalás határnapját, gondoskodik a tárgyalás megtartásának előkészítéséről, az idézésekről és értesítésekről.

(2) A tárgyalást rendszerint a bíróság hivatalos helyiségében kell tartani. Ha a bíróság indokoltnak tartja, ettől eltérően rendelkezhet.

(3)[685] A tárgyalás határnapját az ügyek érkezési sorrendjének figyelembevételével és a soronkívüliségre vonatkozó rendelkezések szem előtt tartásával a lehető legközelebbi napra úgy kell kitűzni, hogy a bíróság az ügyet lehetőleg elnapolás nélkül, ésszerű határidőn belül be tudja fejezni.

---

679 A 275. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 126. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

680 A 276. § (1) bekezdés c) pontja a 2006. évi LI. törvény 127. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

681 A 276. § (1) bekezdés e) pontját a 2006. évi LI. törvény 127. § (2) bekezdése iktatta be, egyben az addigi e)–h) pontok jelölését f)–i) pontokra módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

682 A 276. § (1) bekezdésének i) – eredetileg h) – pontja a 2002. évi I. törvény 169. §-ának (1) bekezdésével megállapított szöveg.

683 A 276. § (1) bekezdés i) pontjában a „268. § (1)–(4) bekezdésében" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (5) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

684 A 276. § (4) bekezdését a 2002. évi I. törvény 169. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

685 A 278. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 128. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(4)[686] Ha a lefolytatandó bizonyítási eljárás nagy terjedelme miatt nyilvánvaló, hogy az ügyet egy tárgyalási napon nem lehet befejezni, több vagy folytatólagos tárgyalási határnapot kell kitűzni, és törekedni kell arra, hogy a bizonyítási eljárást ésszerű határidőn belül be lehessen fejezni.

Az idézés és az értesítés

279. § (1) A kitűzött határnapra idézni kell a vádlottat, kötelező védelem esetén a védőt és mindazokat, akiknek a megjelenése a tárgyaláson kötelező. Értesíteni kell az ügyészt, továbbá – ha e törvény kivételt nem tesz – a szakértőt, illetőleg azokat a büntetőeljárásban részt vevő személyeket, akiknek a jelenlétét a tárgyaláson e törvény lehetővé teszi. Ha az ügyész a vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését indítványozza, a tárgyalásról értesíteni kell a másik szülőt és a gyámhivatalt.

(2) Az idézésben vagy az értesítésben a büntetőeljárásban részt vevő személyeket fel kell hívni arra, hogy a bizonyítási indítványaikat késedelem nélkül, a tárgyalás előtt tegyék meg. A tanács elnöke intézkedik, hogy az ügy elbírálásához a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak.

(3) A vádlottnak az idézést legalább öt nappal a tárgyalás előtt kell kézbesíteni.

280. § (1) Ha a tanú a tizennegyedik életévét nem töltötte be, és a nyomozás során a bíróság kihallgatta [207. § (4) bek.], a tárgyalásra nem idézhető. Ha az ilyen tanú a tárgyalás időpontjában a tizennegyedik életévét betöltötte, a tárgyalásra különösen indokolt esetben idézhető.

(2)[687] A tárgyalás időpontjában tizennegyedik életévét be nem töltött személyt, akit a nyomozás során a bíróság tanúként nem hallgatott ki, de tanúkénti kihallgatása szükségessé vált, kiküldött bíró vagy megkeresett bíróság útján kell kihallgatni.

(3) A különösen védett tanú (97. §) a tárgyalásra nem idézhető.

XIII. Fejezet
AZ ELSŐ FOKÚ BÍRÓSÁGI TÁRGYALÁS

I. Cím
A TÁRGYALÁS MENETE

A tárgyalás megnyitása

281. § (1) A tárgyalást a vád tárgyának megjelölésével a tanács elnöke nyitja meg, ezután a hallgatóságot a csend és rend megtartására és a rendzavarás következményeire figyelmezteti. Közli a bíróság tagjai, a jegyzőkönyvvezető, az ügyész és a védő nevét. Számba veszi a megjelenteket és megállapítja, hogy az idézettek és értesítettek jelen vannak-e, ettől függően megvizsgálja, hogy a tárgyalást meg lehet-e tartani.

(2) A tanács elnöke a lehetőséghez képest intézkedik, hogy a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent vádlottat vagy tanút azonnal vezessék elő, a távol maradt ügyészt vagy szakértőt pedig a tárgyaláson való megjelenésre hívja fel, az ügyész felhívása az ügyészség vezetője útján történik.

(3) Ha a megidézett védő nem jelent meg, helyette a vádlott más védőt hatalmazhat meg, illetőleg – ha a védő tárgyalási részvétele kötelező – a meg nem jelent védő helyett más védőt kell kirendelni. Az új védőnek megfelelő időt kell biztosítani ahhoz, hogy a védelemre felkészüljön. Ha ez nyomban nem lehetséges, a tárgyalást a meg nem jelent védő költségére el kell halasztani.

(4)[688] A tárgyalás a vádlott távollétében megtartható, ha az eljárás tárgya a vádlott kényszergyógykezelésének elrendelése, és az állapota miatt a tárgyaláson nem jelenhet meg, illetőleg a jogainak gyakorlására képtelen. Ha az eljárás több vádlott ellen folyik, a vádlott távollétében is megtartható a tárgyalásnak az a része, amely őt nem érinti; ekkor a meg nem jelent vádlott védőjének távollétében a tárgyalásnak ez a része akkor is megtartható, ha a védelem kötelező.[689]

---

686 Az 278. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 128. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

687 A 280. § (2) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 129. §-a iktatta be, egyben a (2) bekezdés számozását (3) bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

688 A 281. § (4)–(5) bekezdése a 2002. évi I. törvény 170. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

689 A 281. § (4) bekezdés második mondatát a 2006. évi LI. törvény 130. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(5) Ha a tanács elnökének a (2) bekezdésben megjelölt intézkedése nem lehetséges, vagy az nem vezetett eredményre, a tárgyalást a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent, szabadlábon lévő vádlott távollétében is meg lehet tartani, a bizonyítási eljárást azonban – a (9) bekezdés esetét kivéve – nem lehet befejezni.

(6)[690] Az (5) bekezdés esetében, ha a (9) bekezdés alkalmazásának nincs helye, a megjelent személyek kihallgatását, illetőleg meghallgatását követően a tárgyalást el kell napolni, és a meg nem jelent vádlottnak a következő tárgyalási határnapra történő elővezetését kell elrendelni. Ha a bírósági eljárás során a meg nem jelent vádlott elővezetését már elrendelték, szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén elfogatóparancsot kell kibocsátani vagy – a (7) bekezdés esetét kivéve – ha a vádlott lakóhelye, illetve tartózkodási helye ismert, a vádlott tárgyalási őrizetét kell elrendelni. Ha a vádlottnak nincs védője, számára védőt kell kirendelni. A tárgyalási őrizet elrendeléséről szóló határozatot a kényszerintézkedés foganatba vételekor a rendőrség kézbesíti a vádlott részére. A határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható. A tárgyalási őrizet tartama a hetvenkét órát nem haladhatja meg. A tárgyalási őrizet foganatba vételét követően a vádlottat hetvenkét órán belül a tárgyalási őrizetet elrendelő bíróság elé kell állítani. A bíróság a vádlottat meghallgatja és a meghallgatás eredményétől függően a vádlott előzetes letartóztatását rendelheti el. Ha a bíróság a vádlott előzetes letartóztatását nem rendelte el, a vádlottat szabadon kell bocsátani.

(7)[691] Ha a kitűzött új tárgyalási határnapra a vádlottat azért nem lehetett elővezetni, mert a lakóhelyéről ismeretlen helyre távozott, illetőleg ha az újabb tárgyalási határnapig az elfogatóparancs alapján a vádlottat nem sikerült a bíróság elé állítani, a bíróság megállapítja, hogy a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik, és a továbbiakban a XXV. Fejezet szerint jár el.

(8)[692] Ha a (6) bekezdés alapján kitűzött tárgyaláson a vádlott jelen van, a távollétében megtartott tárgyalás jegyzőkönyvét a vádlott kihallgatása után ismertetni kell. Szükség esetén a bíróság a már kihallgatott tanú, illetőleg meghallgatott szakértő megidézését és a vádlott jelenlétében való ismételt kihallgatását, illetőleg meghallgatását rendelheti el, illetőleg a tanút írásban történő vallomástételre [85. § (5) és (6) bek.] hívhatja fel.

(9) A bíróság a vádlottat távollétében felmentheti vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntetheti; az erről szóló határozatot – a fellebbezési jogára (324–325. §) vonatkozó rendelkező részi záradék feltüntetése mellett – kézbesítés útján közli a vádlottal és a védővel.

282. § (1) A bíróság az ügyész, a vádlott, illetőleg a védő meghallgatása után dönt a tárgyalás megkezdéséről, ha olyan személy maradt el a tárgyalásról, akinek a távolléte a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

(2) Ha a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, a tanács elnöke felhívja a tanúkat – a sértett kivételével – a tárgyalóterem elhagyására. Figyelmezteti őket az igazolatlan eltávozás következményeire. A szakértőt csak akkor kell távozásra felhívni, ha ezt a bíróság szükségesnek tartja; egyébként a szakértő a tárgyaláson annak kezdetétől fogva jelen lehet.

(3)[693] A tárgyalási időköz [279. § (3) bek.] be nem tartása miatt a tárgyalást nem kell elhalasztani, ha a vádlott és a védő egybehangzóan kéri a tárgyalás megtartását. Ha a védelem nem kötelező, és a meghatalmazott védő a tárgyaláson nem jelent meg, a tárgyalást nem kell elhalasztani, ha ezt a vádlott nem kéri.

(4) Ha a tárgyalás megtartásának akadálya van, a bíróság a tárgyalást elhalasztja.

283. § (1) Az ügyész, a vádlott, a védő és a sértett a tárgyalás megkezdése előtt

a) az ügy áttételét, egyesítését vagy elkülönítését,

b) a tanács elnöke, tagja, illetve a jegyzőkönyvvezető kizárását indítványozhatja,

c) más olyan körülményt jelölhet meg, amely a tárgyalás megtartását akadályozhatja, illetőleg, amelyet a tárgyalás megkezdése előtt figyelembe kell venni.

(2) A vádlott, a védő és a sértett a tárgyalás megkezdése előtt az ügyész kizárását indítványozhatja.

690 A 281. § (6) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 1. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

691 A 281. § (7) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 130. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

692 A 281. § (8)–(9) bekezdését a 2002. évi I. törvény 170. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

693 A 282. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 171. §-a iktatta be, egyben a (3) bekezdésének számozását (4) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

A tárgyalás megkezdése

284. § (1) Ha a tanács elnöke megállapítja, hogy a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, és a tanú, illetőleg a szakértő elhagyta a tárgyalótermet [282. § (2) bek.], a bíróság a tárgyalást megkezdi.

(2) A tanács elnöke felhívására

a) az ügyész ismerteti a vádat,

b)[694] a jelen lévő sértett, illetőleg képviselője nyilatkozik arról, hogy érvényesít-e polgári jogi igényt; ha a sértett polgári jogi igényt kíván érvényesíteni, a tanács elnöke felhívja őt igényének ismertetésére, és – ha nincs képviselője – figyelmezteti őt az 54. § (7) bekezdésében foglaltakra; ezt követően

c) a tanúként kihallgatandó sértett a tárgyalótermet elhagyja.

A bizonyítás felvételének sorrendje[695]

285. § (1) A bizonyítási eljárás során az ügyész, a vádlott, a védő, a sértett, a magánfél, illetőleg az őt érintő körben az egyéb érdekelt indítványokat és észrevételeket tehet.

(2) Az ügyész, illetve a vádlott és a védő által indítványozott bizonyítási cselekményekről és azok sorrendjéről a tanács elnöke az ügyész, illetve a vádlott és a védő indítványainak a figyelembevételével határoz.

(3) A bizonyítási indítvány elutasítása ellen külön fellebbezésnek nincs helye, azt az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezésben lehet sérelmezni.

(4) Az ügyész által indítványozott bizonyítás rendszerint megelőzi a vádlott és a védő által indítványozott bizonyítás felvételét.

286. § (1) A bizonyítási eljárás a vádlott kihallgatásával kezdődik.

(2) A tanúk közül rendszerint a sértettet kell elsőként kihallgatni.

(3) A vádlott és a tanú kihallgatását, illetőleg a szakértő meghallgatását követően hozzájuk a bíróság tagjain kívül az ügyész, a vádlott, a védő, a sértett, a magánfél, valamint az őt érintő körben az egyéb érdekelt és a szakértő kérdést tehet fel.

A tárgyalás folytonossága

287. § (1)[696] A bíróság a megkezdett tárgyalást az ügy befejezéséig lehetőleg nem szakítja meg. Ha az ügy terjedelme miatt vagy egyéb okból szükséges, a tanács elnöke a megkezdett tárgyalást legfeljebb nyolc napra félbeszakíthatja, a bíróság pedig – bizonyítás kiegészítése céljából, a közvetítői eljárás eredményes befejezése érdekében, vagy más fontos okból – a tárgyalást elnapolhatja.

(2) Az (1) bekezdés esetében a tárgyalás folytatásának napját ki kell tűzni, kivéve, ha – az elnapolás okára tekintettel – kétséges, hogy a tárgyalást hat hónapon belül folytatni lehet.

(3) A tárgyalást hat hónapon belül ismétlés nélkül lehet folytatni, ha a tanács összetételében nem történt változás; egyébként a tárgyalást elölről kell kezdeni.

(4)[697] Ha a hivatásos bíró vagy az ülnök személyében változás történt, a tárgyalás hat hónapon belül a tárgyalás anyagának ismertetésével is megismételhető. A tárgyalás anyagának ismertetése után figyelmeztetni kell az ügyészt, a vádlottat és a védőt arra, hogy az ismertetésre észrevételt tehet, és az ismertetés kiegészítését kérheti. A figyelmeztetést és az észrevételt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(5) Az elnapolt tárgyalást a tárgyalás legutóbbi részéről készült jegyzőkönyv ismertetésével kell folytatni, ha a megszakítása óta nyolc napnál hosszabb idő telt el, és az ismertetést az ügyész, a vádlott, illetve a védő indítványozza. A jegyzőkönyv ismertetése után figyelmeztetni kell az ügyészt, a vádlottat és a védőt arra, hogy az ismertetésre észrevételt tehet, és az ismertetés kiegészítését kérheti. A figyelmeztetést és az észrevételt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

---

694 A 284. § (2) bekezdés b) pontja a 2002. évi I. törvény 172. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

695 A 285-297. §-t és a 285. §-t, a 287. §-t, a 288. §-t, a 291. §-t, a 292. §-t, a 295. §-t és a 296. §-t megelőző alcímet a 2002. évi I. törvény 173. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

696 A 287. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 131. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

697 A 287. § (4) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 36. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától

A vádlott kihallgatása

288. § (1) A vádlottat rendszerint a még ki nem hallgatott vádlott-társai távollétében kell kihallgatni.

(2) A tanács elnöke az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára, illetőleg hivatalból a vádlott kihallgatásának tartamára a tárgyalóteremből eltávolíttatja azt a már kihallgatott vádlott-társat, akinek jelenléte a vádlottat a kihallgatása során zavarná.

(3)[698] A tanács elnöke megállapítja a vádlott személyazonosságát és a 117. § (1) bekezdésében felsorolt személyi adatait, megkérdezi a vádlottat, hogy a vádat megértette-e, nemleges válasz esetén a vádat megmagyarázza. Ezt követően a vádlottnak lehetőséget kell adni arra, hogy röviden összefoglalva kifejtse a váddal kapcsolatos álláspontját. A vádlott, illetőleg védője – ha ezt szükségesnek tartja – kitérhet arra is, hogy a védelem érdekében milyen bizonyítás lefolytatását indítványozza.

(4)[699] Ha a vádlott a (3) bekezdésben meghatározott lehetőségével nem él, illetőleg a nyilatkozatából ez nem derül ki, a tanács elnöke kérdést intéz a vádlotthoz, hogy a büntetőjogi felelősségét elismeri-e.

289. § (1) A vádlott kihallgatására a 117. § (2)–(5) bekezdését és a 118. § rendelkezéseit a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A tanács elnöke a 117. § (2) bekezdésében foglaltakon kívül a vádlottat figyelmezteti arra, hogy a bizonyítási eljárás során kihallgatottakhoz kérdéseket intézhet, indítványokat és észrevételeket tehet. A figyelmeztetés kiterjed arra is, hogy ha a vádlott nem tesz vallomást, a terheltként tett korábbi vallomása felolvasható.

(3) A vádlott – a tárgyalás rendjének zavarása nélkül – a tárgyalás alatt is értekezhet a védőjével, de a kihallgatása közben ezt csak a tanács elnökének engedélyével teheti meg.

290. § (1) A 289. § (2) bekezdésében írt figyelmeztetést követően, ha a vádlott vallomást kíván tenni, a vádra vonatkozó, a védekezését is magába foglaló vallomását összefüggően adhatja elő. Ezt követően a tanács elnöke, majd a 286. § (3) bekezdésében felsorolt személyek – az ott meghatározott sorrendben – kérdéseket intézhetnek a vádlotthoz.

(2) A tanács elnöke gondoskodik arról, hogy a kérdezés módja a vádlott emberi méltóságát ne sértse.

(3) Ha a kérdés a vádlott befolyásolására alkalmas, illetőleg a választ magában foglalja, az nem az ügyre tartozik, arra illetéktelen személy tette fel, a tárgyalás tekintélyét sérti, vagy az ismételten ugyanarra a tényre irányul, a tanács elnöke a kérdésre a feleletet megtiltja.

A vádlott korábbi vallomásának felolvasása és ismertetése

291. § (1) Ha a vádlott a tárgyaláson nem kíván vallomást tenni, illetőleg a 281. § (5) bekezdése esetén, valamint ha a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik, a nyomozás során tett vallomását az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára, illetve hivatalból a tanács elnöke felolvassa, vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastatja.

(2) Ha a vádlottat a nyomozás során tanúként hallgatták ki, a tanúvallomás csak akkor olvasható fel, ha ezt a vádlott indítványozza, vagy a tanúvallomásról készült jegyzőkönyvből a 85. § (3) bekezdésében meghatározott figyelmeztetés és az erre adott válasz egyértelműen kitűnik.

(3) A vádlottnak más büntetőeljárásban gyanúsítottként vagy vádlottként tett vallomása akkor olvasható fel, ha a vallomásról készült jegyzőkönyvből a 117. § (2) bekezdésében meghatározott figyelmeztetés és az erre adott válasz egyértelműen kitűnik.

(4) A tanács elnöke az ügyész vagy a védő indítványára, illetőleg hivatalból ismertetheti a vádlott korábbi – az eljárásban gyanúsítottként vagy vádlottként tett – vallomásának részeit, ha a vádlott vallomása a korábbi vallomásától eltér.

(5) A korábbi vallomás részeinek ismertetésére csak akkor kerülhet sor, ha az ismertetésben foglalt tényekre és körülményekre a vádlotthoz kérdést intéztek, illetve a vádlott e tényekre és körülményekre a tárgyaláson vallomást tett. A tanács elnöke gondoskodik arról, hogy az ismertetés a tényállás megállapításához szükséges mértékű legyen.

---

698 A 288. § (3) bekezdése a 2003. évi II. törvény 67. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

699 A 288. § (4) bekezdését a 2003. évi II. törvény 67. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

A tanú kihallgatása

292. § (1) A tanú kihallgatása alatt a még ki nem hallgatott tanúk nem lehetnek jelen. Ettől a rendelkezéstől a tanúként kihallgatandó sértett esetében el lehet térni.

(2) A tanács elnöke az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára, illetőleg hivatalból a tanú kihallgatásának tartamára a tárgyalóteremből eltávolíttatja azt a vádlottat, akinek jelenléte a tanút a kihallgatása során zavarná.

293. § (1) A tanú kihallgatásának kezdetén a tanács elnöke a 85. § (2) és (3) bekezdése szerint jár el, majd ezt követően, ha a tanú vallomástételének nincs akadálya, a tanács elnöke a tanút – a 88. § rendelkezéseire figyelemmel – kihallgatja. A tanúként kihallgatandó sértett a kihallgatás kezdetén, ha korábban erről nem nyilatkozott, a 284. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti nyilatkozatot is megteheti.

(2) A tanú kihallgatására a 290. § (2) és (3) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

294. § A különösen védett tanú a tárgyaláson nem hallgatható ki. Ha a tanú kihallgatására a 207. § (4) bekezdése alapján került sor, a tanú csak akkor hallgatható ki, ha a tárgyalás időpontjában tizennegyedik életévét betöltötte, és a tárgyaláson történő kihallgatása különösen indokolt.

A tanú kihallgatása az ügyész, a vádlott vagy a védő által

295. § (1) Az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára a tanács elnöke engedélyezheti, hogy a tanút először az ügyész és a védő kérdések feltevésével hallgassa ki. Ebben az esetben a tanú kihallgatására a 293. § rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni:

a) ha a tanú kihallgatását az ügyész indítványozta, a tanút előbb az ügyész hallgatja ki, ezt követően a tanúhoz a vádlott és a védő kérdéseket intézhet, majd a sértett kérdések feltevését indítványozhatja,

b) ha a tanú kihallgatását a vádlott vagy a védő indítványozta, a tanút előbb a vádlott vagy a védő hallgatja ki, ezt követően a tanúhoz az ügyész intézhet kérdéseket, majd a sértett kérdések feltevését indítványozhatja,

c) ezt követően újabb kérdéseket az jogosult intézni a tanúhoz, aki a tanú kihallgatását indítványozta, de csak olyan új tényekre és körülményekre nézve, melyek a másik kérdező kérdése folytán merültek fel,

d) a tanács elnöke és a bíróság tagjai mind a kérdezés befejezése, mind bármelyik kérdésre adott felelet után kérdéseket intézhetnek a tanúhoz.

(2) Ha a 290. § (3) bekezdésében meghatározott valamely eset – ugyanazon kérdező részéről – ismételten előfordul, a tanács elnöke a kérdezőtől a kérdezés jogát megvonja.

(3)[700] Az (1) bekezdésben meghatározott indítvány elutasítása ellen külön fellebbezésnek nincs helye, azt az ügydöntő határozattal szemben bejelentett fellebbezésben lehet sérelmezni.

A tanú korábbi vallomásának felolvasása és ismertetése

296. § (1) A tanács elnöke a tanúnak az eljárás korábbi szakaszában tett vallomását az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára vagy hivatalból felolvashatja vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastathatja, ha

a) a tanú a tárgyaláson nem hallgatható ki, vagy a tárgyaláson való megjelenése egészségi állapotára tekintettel aránytalan nehézséggel járna, vagy az tartós külföldi tartózkodása miatt nem lehetséges,

b) a tanú a tárgyaláson a vallomástételt jogosulatlanul megtagadja,

c) a tárgyalást a 287. § (3) bekezdése alapján elölről kell kezdeni,

d) a tanú a 85. § (5) és (6) bekezdése alapján írásban tett vallomást, és a tanú tárgyaláson történő kihallgatását a bíróság nem tartja szükségesnek,

e) a bíróság a tanút a 281. § (8) bekezdése alapján írásban történő vallomástételre hívta fel.

(2) Ha a tanú a tárgyaláson a mentességi jogával él, a korábban tett vallomása nem olvasható fel.

(3) Ha a tárgyaláson tanúként kihallgatandó személyt az eljárás korábbi szakaszában gyanúsítottként vagy vádlottként hallgatták ki, a hozzájárulása nélkül a korábbi vallomása vagy vallomásának csak az a része olvasható fel, amelyre nem vonatkozik a 82. § (1) bekezdésében biztosított mentességi joga.

---

700 A 295. § (3) bekezdését a 2003. évi II. törvény 68. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

297. § (1) A tanács elnöke az ügyész, a vádlott vagy a védő indítványára, illetőleg hivatalból ismertetheti a tanú korábbi vallomásának részeit, ha a tanú a történtekre nem emlékszik, vagy ha a tárgyaláson tett és a korábbi tanúvallomása között ellentét van. Az ismertetés – a 296. § (3) bekezdésében meghatározott keretek között – kiterjedhet a tanúnak az eljárás korábbi szakaszában vagy más eljárásban gyanúsítottként vagy vádlottként tett vallomására is.

(2) A korábbi vallomás részeinek ismertetésére csak akkor kerülhet sor, ha az ismertetésben foglalt tényekre és körülményekre a tanúhoz kérdést intéztek, illetve a tanú e tényekre és körülményekre nyilatkozott. A tanács elnöke gondoskodik arról, hogy az ismertetés a tényállás megállapításához szükséges mértékű legyen.

A szakértő meghallgatása

298. § (1) A 110. § (1) bekezdésében foglalt figyelmeztetést követően a szakértőt a tanú kihallgatására vonatkozó szabályok értelemszerű alkalmazásával kell meghallgatni.

(2) A szakértő a meghallgatása során az írásban előterjesztett szakvéleményét vagy feljegyzéseit igénybe veheti, és szemléltető eszközöket alkalmazhat.

A szakvélemény felolvasása

299. §[701] (1) Ha a szakértő a tárgyaláson az értesítés ellenére nem jelent meg, vagy a szakértő értesítését a bíróság a 108. § (6) bekezdése alapján mellőzte, az írásban előterjesztett szakvéleményt a tanács elnöke felolvassa, vagy a jegyzőkönyvvezetővel felolvastatja. Ha a szakvélemény felolvasása után a 109. § alapján a szakértő meghallgatása szükséges, a tárgyalást el kell napolni, és a szakértőt a kitűzött tárgyalásra meg kell idézni.

(2) Ha a szakértő az idézés ellenére a tárgyaláson nem jelenik meg, a bíróság hivatalból vagy indítványra engedélyezheti az írásban előterjesztett szakvélemény felolvasását. Ha a szakértői vélemény felolvasása után az ügyész, a vádlott, a védő, a sértett vagy a magánfél kérdéseket kíván feltenni, a tárgyalást el kell napolni, és a szakértőt a kitűzött tárgyalásra ismételten meg kell idézni.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározottakon kívül fel lehet olvasni a szakvéleményt, ha a szakértőt a tárgyaláson már meghallgatták, de a tárgyalást a 287. § (3) bekezdése alapján elölről kell kezdeni.

Szakértő kirendelése a tárgyaláson

300. § Ha a szakértő kirendelése a tárgyaláson válik szükségessé, a tanács elnöke a tárgyalásra nyomban idézi a szakértőt. Ha erre nincs mód, a bíróság a tárgyalást elnapolja, és megállapítja a szakvélemény elkészítésének határidejét.

Az okiratok és más iratok felolvasása

301. § (1) A tanács elnöke rendelkezik az okiratok és a bizonyítás eszközéül szolgáló iratok felolvasásáról a tárgyaláson.

(2) A nyomozó hatóság jelentése okiratként felolvasható.

(3) Az ügyész, a védő és a vádlott egybehangzó indítványára a tanács elnöke engedélyezheti, hogy az okirat felolvasása helyett lényegének ismertetésére vagy megjelölésére kerüljön sor.

(4)[702] A tárgyaláson csatolt, valamint benyújtott iratokat a tanács elnöke a tárgyalási jegyzőkönyvhöz mellékeli.

Az eljárási cselekményről készített felvétel felhasználása

302. § (1) A tanács elnöke az eljárási cselekményről kép- vagy hangfelvevővel, illetve egyéb berendezéssel rögzített felvételt a tárgyaláson hivatalból vagy az ügyész, a vádlott, illetve a védő indítványára bemutathatja.

(2) Ha az (1) bekezdésben írt felvétel a gyanúsított vagy a tanú kihallgatásáról készült, a bemutatásra a 291-292. § és a 296-297. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

---

701 A 299. § a 2002. évi I. törvény 174. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

702 A 301. § (4) bekezdését a 2002. évi I. törvény 175. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

Bírói szemle

303. § (1) A tárgyaláson a tanács elnöke mutatja fel a tárgyi bizonyítási eszközt. Ha ez nem lehetséges, a tárgyi bizonyítási eszköz fényképét kell bemutatni, és ismertetni kell a leírását.

(2) A bíróság hivatalból vagy indítványra szemlét tart a tárgyalás keretében.

(3) A bírói szemlét a bíróság vagy annak kiküldött tagja tartja.

Bizonyítás felvétele kiküldött vagy megkeresett bíró útján

304. § (1) Ha a bizonyítás tárgyaláson nem végezhető el, vagy rendkívüli nehézségbe ütközik, a bíróság hivatásos bíró tagját küldi ki (kiküldött bíró), vagy – szükség esetén – más bíróságot keres meg (megkeresett bíróság). A bizonyítás felvételéről az ügyészt, a vádlottat és védőjét, valamint a sértettet értesíteni kell.

(2)[703] A megkeresett bírósággal közölni kell a vádlott, a védő és a sértett nevét és lakcímét, a bizonyítás során tisztázandó tényállást, a kihallgatandó személyek nevét és lakcímét, valamint azt, hogy milyen körülményekre kell őket kihallgatni. A megkeresett bíróság részére meg kell küldeni azokat az iratokat vagy az iratok másolatát, amelyek a megkeresés teljesítéséhez szükségesek.

(3) A megkeresett bíróság a megkeresést harminc napon belül teljesíti. Ha a megkeresett bíróság a megkeresést harminc napon belül nem teljesítette, a teljesítés akadályát a megkereső bírósággal közli. Ha a megkeresés teljesítésére részben más bíróság illetékes, a megkeresett bíróság – a rá háruló bizonyítás felvétele után – az iratokat az illetékes más bíróságnak küldi meg, és erről a megkereső bíróságot értesíti.

(4) A kiküldött és a megkeresett bíróság eljárásáról felvett jegyzőkönyvet a tárgyaláson fel kell olvasni.

(5)[704] A vádlott, a védő és a sértett értesítését mellőzni kell, ha a megjelenésük következtében a tanúnak a 96. § alapján zártan kezelt adatai a felsoroltak előtt ismertté válnának. A vádlott és a védő értesítését mellőzni lehet a tizennegyedik életévét be nem töltött tanú kihallgatására vonatkozó bizonyítás felvételéről [280. § (1)–(2) bek.].[705]

A bizonyítás kiegészítése

305. §[706] (1)[707] Ha a bíróság a bizonyítás eredményéhez képest az ügy teljesebb felderítését tartja szükségesnek, hivatalból vagy indítványra további bizonyítás felvételét, illetőleg bizonyíték megszerzését rendelheti el. Ha ez nyomban nem lehetséges, a bíróság a tárgyalást elnapolja, és a bizonyítást az új határnapra kitűzött tárgyaláson veszi fel.

(2)[708] Ha a bizonyítás felvétele kiküldött bíró vagy megkeresett bíróság útján nem lehetséges (304. §), továbbá, ha a bizonyítás kiegészítése tárgyaláson nem végezhető el, a bíróság intézkedik az eljárási cselekmény elvégzése iránt (268. §).

(3) Az ügyész, a vádlott és a védő a bizonyítás eredményéhez képest a különösen védett tanúhoz újabb kérdések feltevését indítványozhatja. A különösen védett tanúnak a bíróság is tehet fel kérdéseket. Ebben az esetben a 268. § (3) és (4) bekezdése[709] szerint kell eljárni.

(4) Ha a vádlott vagy a védő a különösen védetté nyilvánított tanút akár a tárgyaláson, akár az (1) bekezdésben meghatározott intézkedéseket követően – annak eredményeként – megnevezi vagy a személyét más, kétséget kizáró módon azonosítja, a bíróság a tanú különösen védetté nyilvánítását megszünteti. Ebben az esetben a tanú idézésére és kihallgatására az általános szabályok irányadóak; a tanács elnöke szükség esetén hivatalból vagy indítványra a tanú védelmének más formáját kezdeményezi.

---

703 A 304. § (2)–(3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 176. § (1) bekezdése iktatta be, egyben a (2)–(3) bekezdésének számozását (4)–(5) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

704 A 304. § (5) bekezdése a 2002. évi I. törvény 176. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

705 A 304. § (5) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 132. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

706 A 305. § a 2002. évi I. törvény 177. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

707 A 305. § (1) bekezdés első mondatában a „további bizonyítás” szöveg a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés c) pontjával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

708 A 305. § (2) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 50. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

709 A 305. § (3) bekezdésében a „268. § (3) és (4) bekezdése” szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (5) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

A bizonyítás mellőzése[710]

306. § A bíróság a bizonyítást mellőzheti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

Az eljárás felfüggesztése

307. §[711] Az eljárás a tárgyalás megkezdése után is felfüggeszthető (266. §). Ha a bíróság az eljárást a vádlottnak a bűncselekmény elkövetése után bekövetkezett elmebetegsége miatt vagy azért függesztette fel, mert a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik, elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást rendelhet el.

Az ügy áttétele, egyesítés, elkülönítés

308. § (1) A tárgyalás megkezdése után áttételnek csak akkor van helye, ha az ügy elbírálása a bíróság hatáskörét meghaladja, vagy katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozik, illetőleg a 17. § (5)–(6) bekezdése szerint az ügy elbírálására más bíróság illetékes.

(2) Az ügyeket a tárgyalás megkezdése után is egyesíteni lehet, illetve el lehet különíteni (265. §).

(3) A tárgyalás megkezdése után az ügyet nem lehet öttagú tanács elé utalni (271. §).

Határozatok tárgyaláson kívül

309. §[712] (1)[713] A tárgyalás elnapolása után, ha szükséges, a bíróság tanácsülésen is határozhat az ügy áttételéről [308. § (1) bek.], az ügyek egyesítéséről vagy elkülönítéséről [308. § (2) bek.], az eljárás felfüggesztéséről [266. § (1)–(3), (6) és (8) bek.] vagy megszüntetéséről [267. § (1) bek. c)–e), i), k)–l) pont], eljárási cselekmény elvégzése iránti intézkedésről (268. §), valamint a személyi szabadság elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedésről.

(2) Az (1) bekezdésben fel nem sorolt kérdésekben, a tárgyaláson kívül a tanács elnöke határoz.

A vád módosítása

310. § (1)[714] Ha az ügyész – a vád tárgyává tett és azokkal összefüggő tények tekintetében – úgy látja, hogy a vádlott más bűncselekményben bűnös, vagy más bűncselekményben is bűnös, mint amely miatt ellene vádat emelt, a 321. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésig a vádat megváltoztatja, illetőleg kiterjeszti, vagy a vádirat kiegészítése végett a tárgyalás elnapolását indítványozza.

(2) A vád megváltoztatása esetén a bíróság a tárgyalást elnapolhatja, ha azt az ügyész vagy – a védelem előkészítése érdekében – a vádlott, illetőleg a védő indítványozza.

(3) A vád kiterjesztése esetén a bíróság a tárgyalást legalább nyolc napra a vádlott és a védő együttes indítványára elnapolja, vagy hivatalból elnapolhatja; illetőleg azt az ügyet, amelyre a vádat kiterjesztették, elkülöníti.

(4)[715] Az ügyet át kell tenni, ha a módosított vád elbírálása a bíróság hatáskörét meghaladja, – a 17. § (5), illetve (6) bekezdésére figyelemmel – más bíróság kizárólagos illetékességébe, valamint ha fiatalkorúak elleni, illetőleg katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozik.

---

710 A 306. §-t és alcímét és a 2002. évi I. törvény 178. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

711 A 307. § második mondata a 2002. évi I. törvény 179. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

712 A 309. § a 2002. évi I. törvény 180. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

713 A 309. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 133. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

714 A 310. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 181. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

715 A 310. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 134. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

A vád elejtése

311. § (1) Az ügyész a 321. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésig a vádat elejtheti. Az ügyész a vád elejtését indokolni köteles.

(2) Ha az ügyész a vád képviseletét a pótmagánvádlótól vette át, a vádat nem ejtheti el, de a vád képviseletétől elállhat. Ha a pótmagánvádló és képviselője jelen van, a tárgyalást folytatni kell, ellenkező esetben a bíróság a tárgyalás elnapolásával egyidejűleg új tárgyalást tűz ki, a pótmagánvádlót pedig értesíti, hogy a vádat ismét ő képviseli.

A pótmagánvádló fellépése

312. § (1)[716] Ha a vád elejtése esetén pótmagánvádnak van helye, a bíróság a tárgyalást elnapolja, és tizenöt napon belül kézbesíti a sértettnek az ügyész vádelejtést tartalmazó nyilatkozatát, továbbá tájékoztatja a 229. § (3) bekezdésében foglaltakról. Ha a sértett hatvan napon belül nem lép fel pótmagánvádlóként, az eljárást a bíróság megszünteti. Erre a sértettet figyelmeztetni kell.

(2) A vádelejtést követően a sértettnek lehetőséget kell adni, hogy az ellene elkövetett bűncselekményre vonatkozó iratokat a bíróság hivatalos helyiségében megismerhesse. A pótmagánvádló az iratoktól elkülönítve, zártan kezelt iratokat nem ismerheti meg.

(3)[717] Ha a sértett pótmagánvádlóként kíván fellépni, a vádindítványt az ügyben addig eljárt bírósághoz nyújtja be. A pótmagánvádló jogi képviselete a vádindítvány benyújtásától kezdve kötelező.

(4)[718] Ha a sértett a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt kérelmet terjesztett elő, az (1) bekezdés szerinti határidőt a kérelem tárgyában hozott jogerős határozat közlésétől kell számítani.

(5) Ha a sértett a (4) bekezdés szerinti kérelmet terjesztett elő, erről a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja az ügyben addig eljárt bíróságot. A tájékoztatás elmulasztása esetén a (4) bekezdés szerinti határidő-számítás nem alkalmazható. Erre a sértettet figyelmeztetni kell.

(6) A vádindítvány a 217. § (3) bekezdésének a)–c), g) és h) pontjában felsoroltakat, továbbá azokat az indokokat tartalmazza, amelyek alapján a pótmagánvádló a vádelejtés ellenére a bírósági eljárás folytatását indítványozza.

(7) Ha a pótmagánvádló vádindítványt nyújtott be, a bíróság a 231. § rendelkezései szerint jár el azzal, hogy a pótmagánvádló az (1) bekezdésben meghatározott határidő letelte előtt nyújthatja be ismételten a vádindítványt.[719]

(8) Ha az ügyész a vádat elejtette, és az ügyben pótmagánvádló lép fel, a tárgyalást folytatni kell. A tárgyalás folytonosságára a 286. § rendelkezései irányadók.

(9) Ha az eljárás több bűncselekmény miatt folyik, és az ügyész a vádat ezek valamelyikében ejti el, a pótmagánvádló akkor léphet fel, ha az az ügy, amelyben a vádat elejtették, elkülöníthető. Ez esetben az ügyet el kell különíteni.

A bizonyítási eljárás befejezése

313. § A bizonyítási eljárás lefolytatása után, ha bizonyítási indítványt nem tettek, vagy azt a bíróság elutasította, a tanács elnöke a bizonyítási eljárást befejezettnek nyilvánítja, és felhívja a jogosultakat a perbeszédek és a felszólalások megtartására.

---

716 A 312. § (1) bekezdése a 2007. évi CLI. törvény 15. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

717 A 312. § (3) bekezdés első mondata a 2002. évi I. törvény 182. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől. A második mondat a 2006. évi LI. törvény 135. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

718 312. § (4)–(5) bekezdését a 2007. évi CLI. törvény 15. § (3) bekezdése iktatta be, egyben a (4)–(7) bekezdés számozását (6)–(9) bekezdésre módosította. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

719 A 312. § (7) – eredetileg (5) – bekezdés utolsó mondatát a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

A perbeszédek és felszólalások

314. § (1) Az ügyész vádbeszédet, a védő védőbeszédet tart, a vádlott, a sértett, a magánfél és az egyéb érdekelt felszólalhat.

(2)[720] Ha ugyanazon vádlott érdekében több védő jár el, a védőbeszédet a vezető védő vagy az általa kijelölt védő tartja. Ha a sértett, a magánfél és az egyéb érdekelt érdekében több képviselő jár el, a felszólalást – megegyezésük szerint – egyikük tartja.

(3) Perbeszéd közben a szót nem lehet megvonni.

(4) A perbeszéd nem szakítható félbe, kivéve, ha bűncselekményt megvalósító kifejezést foglal magában, rendzavarást kelt, továbbá ha az eljárás elhúzásának megakadályozása érdekében ez szükséges.

315. § (1) Az ügyész a vádbeszédében, ha a vádlott bűnösségét megállapíthatónak tartja, a jogszabályokat is megjelölve, indítványt terjeszt elő arra, hogy a bíróság

a) a vádlottat mely tények alapján, milyen bűncselekményben mondja ki bűnösnek,

b) milyen büntetést szabjon ki, illetőleg intézkedést alkalmazzon,

c) milyen egyéb rendelkezést tegyen.

(2) Az ügyész a büntetés, illetőleg az intézkedés meghatározott mértékére nem tehet indítványt.

(3) Ha az ügyész a vádlott bűnösségét nem tartja megállapíthatónak, a perbeszédében a jogszabályokat is megjelölve, indokolt indítványt tesz a vádlott felmentésére.

316. §[721] Az ügyész után a sértett, a magánfél és az egyéb érdekeltek felszólalhatnak. A sértett nyilatkozhat arról, hogy a vádlott bűnösségének megállapítását és megbüntetését kívánja-e. A magánfél megjelöli, hogy milyen összegben érvényesíti a polgári jogi igényét, ezt indokolhatja, távolléte esetén a bejelentett igényt az iratokból kell felolvasni. Az egyéb érdekelt a jogát vagy jogos érdekét közvetlenül érintő körben indítványt tehet.

317. § (1)[722] A felszólalások után a védőbeszéd következik. A védő perbeszéde után a vádlott is szót emelhet saját védelmére. Ha a vádlottnak nincs védője, e felszólalásra a perbeszédre vonatkozó szabályok [314. § (3) és (4) bek.] az irányadóak.

(2) Több vádlott esetén a védőbeszédek sorrendjét a tanács elnöke határozza meg.

318. § (1) A perbeszédek és a felszólalások után, azok sorrendjében viszonválaszoknak van helye. A viszonválaszra további viszonválasz adható, utoljára a védő, illetőleg a vádlott szólhat.

(2) A perbeszédek, felszólalások, illetve a viszonválaszok után, ha a vádlott süket és tolmács nem alkalmazható, lehetőséget kell biztosítani számára a jegyzőkönyv elolvasására.

[(2)[723] A perbeszédek, felszólalások, illetve a viszonválaszok után, ha a vádlott hallássérült, kérésére lehetőséget kell biztosítani számára a jegyzőkönyv elolvasására.]

Az utolsó szó joga

319. § Az ügydöntő határozat meghozatala előtt az utolsó szó joga a vádlottat illeti.

A bizonyítási eljárás újra megnyitása

320. § A bíróság az ügydöntő határozat meghozatala előtt a bizonyítási eljárást újra megnyitja, ha ezt a perbeszédekben, a felszólalásokban, illetőleg az utolsó szó jogán elhangzottakban foglaltak miatt szükségesnek tartja.

---

720 A 314. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 183. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

721 A 316. § második mondata a 2002. évi I. törvény 184. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

722 A 317. § (1) bekezdés harmadik mondatát a 2002. évi I. törvény 185. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

723 A 318. § (2) bekezdése a 2009. évi CXXV. törvény 26. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

A határozathozatal és a határozat kihirdetése

321. § (1) A perbeszédeket, a felszólalásokat, illetve az utolsó szó jogán elhangzottakat követően a bíróság határozat meghozatala céljából tanácsülésre visszavonul. A tanácsülésen a határozat rendelkező részét le kell írni, és azt a bíróság tagjai aláírják.

(2)[724] Az ügydöntő határozatot a meghozatala után nyomban ki kell hirdetni. A tárgyaláson meghozott határozat – a bíróság tagjai által aláírt – rendelkező részének eredeti példányát a tárgyalási jegyzőkönyvhöz kell fűzni.

(3)[725] Az ügydöntő határozat rendelkező részét a tanács elnöke állva olvassa fel, és a jelenlevők állva hallgatják meg, a tanács elnöke valamely jelen lévő személy egészségi állapotára tekintettel e szabály alól kivételt tehet. Ezt követően a tanács elnöke szóban elmondja az indokolás lényegét.

(4)[726] Ha a bíróság az ügydöntő határozat meghozatala előtt azt állapítja meg, hogy a vád tárgyává tett cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően minősülhet, a tárgyalást a védelem előkészítése érdekében elnapolhatja, erre nézve a jelen lévő ügyészt, a vádlottat és a védőt meghallgatja.

322. §[727] (1) Ha az ügy bonyolultsága, a határozat nagy terjedelme vagy más fontos ok szükségessé teszi, a határozat meghozatalára és kihirdetésére a tárgyalás nyolc, kivételesen tizenöt napra elnapolható. A határozat kihirdetésének határnapját a tárgyalás elnapolásakor ki kell tűzni.

(2)[728] Az (1) bekezdés alapján kitűzött tárgyaláson a tárgyalás legutóbbi részéről készült jegyzőkönyvet nem kell ismertetni. Ha a tárgyaláson a vádlott, illetőleg a védő a szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg, a határozat a vádlott, illetőleg a védő távollétében is kihirdethető. E mulasztás miatt nincs helye igazolásnak.

A jogorvoslati nyilatkozatok

323. § (1)[729] A határozat kihirdetése után a tanács elnöke megkérdezi a jelen lévő fellebbezésre jogosultakat, hogy kívánnak-e fellebbezni. A fellebbezési nyilatkozatok sorrendje a következő: az ügyész, a pótmagánvádló, a magánfél, az egyéb érdekeltek, a vádlott és a védő nyilatkozata.

(2)[730] A fellebbezőnek meg kell jelölnie, hogy a határozat mely rendelkezését sérelmezi, és a fellebbezés mire irányul. A fellebbezési ok téves megjelölése, vagy a fellebbezés egyébként téves volta miatt a fellebbezés érdemi elbírálását nem lehet megtagadni. Az ügyésznek meg kell jelölnie azt is, ha a vádlott terhére fellebbez [354. § (2) bek.].

(3)[731] A fellebbezésben olyan új tényt is lehet állítani és olyan új bizonyítékra is lehet hivatkozni, amelyről a fellebbező a határozat kihirdetése után szerzett tudomást. Olyan bizonyítást is lehet indítványozni, amelyet az első fokon eljárt bíróság mellőzött.

(4) A fellebbezés írásban indokolható. Az indokolást az iratok felterjesztéséig az első fokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után a másodfokú bíróságnál – legkésőbb a tárgyalást megelőző nyolcadik napon – kell előterjeszteni.

A fellebbezésre jogosultak

324. §[732] (1) Az első fokú bíróság ítélete ellen fellebbezésre jogosult

a) a vádlott,

b) az ügyész,

c) a pótmagánvádló,

d) a védő, a vádlott hozzájárulása nélkül is,

---

724 A 321. § (2) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 186. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

725 A 321. § (3) bekezdés első mondata a 2002. évi I. törvény 186. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

726 A 321. § (4) bekezdését a 2002. évi I. törvény 186. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

727 A 322. § a 2002. évi I. törvény 187. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

728 A 322. § (2) bekezdés második és harmadik mondata a 2003. évi II. törvény 69. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

729 A 323. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 136. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

730 A 323. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 188. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

731 A 323. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 136. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

732 A 324. § a 2006. évi LI. törvény 137. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

e) a vádlott örököse, a polgári jogi igénynek helyt adó rendelkezés ellen,
f) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen – a vádlott hozzájárulása nélkül is – a nagykorú vádlott törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,
g) a magánfél, a polgári jogi igényt érdemben elbíráló rendelkezés ellen,
h) az, akivel szemben az ítélet rendelkezést tartalmaz, a reá vonatkozó rendelkezés ellen.

(2) Az ügyész a vádlott terhére és javára is, a pótmagánvádló kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet.

A fellebbezés bejelentése

325. § (1) Az, akivel az első fokú bíróság az ítéletet kihirdetés útján közli, a fellebbezését nyomban bejelentheti, vagy erre háromnapi határidőt tarthat fenn. E határidő elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.

(2) A kézbesítés útján közölt ítélet ellen nyolc napon belül lehet fellebbezni.

(3)[733] A nem a kihirdetéskor bejelentett fellebbezést az első fokú bíróságnál kell írásban vagy telefax[, illetve számítógép][734] útján benyújtani, illetőleg jegyzőkönyvbe mondani.

(4) Az ügyésznek a (3) bekezdés szerint benyújtott fellebbezéséről az első fokú bíróság a vádlottat és a védőt értesíti.

326. § Ha az első fokú bíróság a nem ügydöntő végzést kihirdetés útján közli, a fellebbezést a végzés kihirdetésekor kell bejelenteni. A nem ügydöntő végzés elleni fellebbezés bejelentésére egyebekben a 325. § (2)–(4) bekezdésében foglaltak irányadók.

Határozat a kényszerintézkedésről és az összbüntetésbe foglalásról[735]

327. § (1)[736] Ha az ügydöntő határozat a kihirdetéskor nem emelkedik jogerőre, a bíróság az előzetes letartóztatásról, a lakhelyelhagyási tilalomról, a házi őrizetről, a távoltartásról, az ideiglenes kényszergyógykezelésről nyomban határoz.

(2) Az (1) bekezdés esetén az előzetes letartóztatás a 129. § (2) bekezdésének a), b) vagy d) pontjában meghatározott okokon kívül akkor is elrendelhető, ha az ítéletben kiszabott szabadságvesztés tartamára figyelemmel a vádlott szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani.

(3)[737] A vádlott felmentése, próbára bocsátása, az eljárás megszüntetése esetén, vagy ha a bíróság nem szabott ki végrehajtandó szabadságvesztést, nem rendelt el javítóintézeti nevelést, illetőleg ha a felmentés esetén nem rendelt el kényszergyógykezelést, az előzetes letartóztatást, a lakhelyelhagyási tilalmat, a házi őrizetet, a távoltartást, illetőleg az ideiglenes kényszergyógykezelést megszünteti, és nyomban intézkedik a vádlott szabadlábra helyezéséről.

(4) Az ítélet jogerőre emelkedése esetén, ha ennek feltételei fennállnak, a bíróság lehetőleg azonnal lefolytatja az összbüntetési eljárást.

A tárgyalás berekesztése

328. § A jogorvoslati nyilatkozatok megtétele, valamint a 327. §-ban említett határozatok meghozatala után a tanács elnöke a tárgyalást berekeszti.

---

733 A 325. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 37. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

734 A 325. § (3) bekezdésében az „, illetve számítógép” szövegrész a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (4) bekezdése alapján hatályos: 2012. január 1-jétől.

735 A 327. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 189. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől. A 327. § eredeti (2) bekezdése a 19/1999. (VI. 25.) AB határozat alapján nem lépett hatályba.

736 A 327. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 138. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

737 A 327. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 138. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

II. Cím
AZ ELSŐ FOKÚ BÍRÓSÁG ÜGYDÖNTŐ HATÁROZATAI

Az ítélet

329. § A bíróság a vádról ítélettel határoz, ha a vádlottat bűnösnek mondja ki, vagy felmenti.

A bűnösséget megállapító ítélet

330. § (1) A bíróság a vádlottat bűnösnek mondja ki, ha megállapítja, hogy bűncselekményt követett el, és büntethető.

(2) A bűnösséget megállapító ítéletben a bíróság

a) büntetést szab ki,

b) a vádlottat próbára bocsátja, vagy megrovásban részesíti,

c) a büntetés kiszabását mellőzi.

(3) Ha a bíróság a vádlottat pártfogó felügyelet alá helyezi, az ítélet rendelkező része a 258. § (2) bekezdésében írtakon kívül tartalmazza a bíróság által megállapított magatartási szabályokat.

(4)[738] Ha a vádlott bűnösségét a bíróság próbára bocsátás ideje alatt vagy a próbára bocsátás előtt elkövetett bűncselekmény miatt állapítja meg, a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezi, és halmazati büntetést szab ki.

A felmentő ítélet

331. § (1) A bíróság a vádlottat a vád alól felmenti, ha a vádlott bűnössége nem állapítható meg, és az eljárást nem szünteti meg.

(2) Ha a kóros elmeállapota miatt felmentett vádlott kényszergyógykezelésének feltételei megvannak, a bíróság elrendeli a vádlott kényszergyógykezelését.

(3) Az ítélet indokolása a 258. § (3) bekezdésében írottakon kívül tartalmazza azoknak az okoknak a feltüntetését, amelyek a bíróságot az ítélet kialakításában vezették, különösen a bűncselekmény hiányára, a bűncselekmény bizonyítottságának hiányára, illetőleg a büntethetőséget kizáró vagy megszüntető okokra való utalást.

(4)[739] Ha a felmentés alapja büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok, a bíróság elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást rendelhet el.

Az eljárást megszüntető végzés

332. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti

a) a vádlott halála, elévülés vagy kegyelem miatt,

b) ha az eljárás megindításához szükséges magánindítvány, feljelentés vagy a kívánat hiányzik, és e hiányt nem pótolták, illetőleg az már nem pótolható,

c) ha a cselekményt jogerősen elbírálták,

d)[740] ha a vád nem törvényes [2. § (2) bek.],

e) ha az ügyész a vádat elejtette és pótmagánvádnak nincs helye,

f) tevékeny megbánás esetén [Btk. 36. § (1) bek.],

g) a büntethetőséget megszüntető egyéb ok [Btk. 32. § e) pont] esetén.

(2) A bíróság az eljárást megszünteti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vád tárgyává tett jelentősebb súlyú bűncselekmény mellett a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

(3)[741] A bíróság az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott ok észlelésekor az eljárást nyomban megszünteti.

---

738 A 330. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 190. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

739 A 331. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 190. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

740 A 332. § (1) bekezdés d)–e) pontja a 2006. évi LI. törvény 139. §-ával megállapított szöveg. Ugyanez a § iktatta be az f)–g) pontokat. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

741 A 332. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 191. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(4)[742] Az eljárás megszüntetéséről a bíróság értesíti a magánfelet azzal a figyelmeztetéssel, hogy a polgári jogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítheti.

(5)[743] Ha az ügydöntő határozat kihirdetését követően, annak jogerőre emelkedése előtt válik ismertté, hogy a vádlott meghalt vagy eljárási kegyelemben részesült, és a határozat ellen nem jelentettek be fellebbezést, a bíróság a nem jogerős ügydöntő határozatát, vagy határozatának e vádlottat érintő részét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti.

333. § Ha az ügyész a vádat elejtette és pótmagánvádnak lehet helye, az eljárás megszüntetésének nem akadálya, hogy a sértettnek azért nem lehetett az ügyész vádelejtését tartalmazó nyilatkozatát kézbesíteni, mert ismeretlen helyen tartózkodott.

334. §[744] Az eljárásnak a 332. § (1) bekezdése a)–b) és f)–g) pontja alapján történt megszüntetése esetén a bíróság elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást rendelhet el. Az eljárásnak a 332. § (5) bekezdése alapján történt megszüntetése esetén a bíróság a korábbi ügydöntő határozat elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást kimondó rendelkezését hatályában fenntartja.

A polgári jogi igény elbírálása

335. § (1)[745] A polgári jogi igényt a bíróság az ítéletben lehetőleg érdemben bírálja el; annak helyt ad, vagy azt elutasítja. Ha ez jelentékenyen késleltetné az eljárás befejezését, valamint a vádlott felmentése esetén, vagy ha az indítványnak a büntetőeljárásban való érdemi elbírálását más körülmény kizárja, a bíróság a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.[746]

(2)[747] Ha a bíróság az ítéletében megállapítja a bűncselekménnyel okozott kár, vagyoni hátrány, adóbevétel-csökkenés, vámbevétel-csökkenés összegét, illetve a bűncselekmény elkövetési értékét, ezen összeg mértékéig az előterjesztett polgári jogi igényt érdemben el kell bírálni.

(3) Ha a polgári jogi igény érvényesítése során eltérő indítványt terjesztettek elő, a bíróság ezeket a magasabb összegű igény keretein belül bírálja el.

A szülői felügyeleti jog megszüntetése

336. § (1) A bíróság az ügyész indítványára a vádlott szülői felügyeleti jogát megszünteti, ha a vádlottat a gyermekének sérelmére elkövetett szándékos bűncselekményben bűnösnek mondja ki, és megállapítja a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény 88. §-ának (1) bekezdésében meghatározott feltételek [Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) III. Könyv IV. Címében meghatározott, a szülői felügyeleti jog bírósági megszüntetése feltételének][748] fennállását.

(2) A bíróság az (1) bekezdésben meghatározott feltételek hiányában az indítványt elutasítja.

(3) A bíróság a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja, ha az indítvány elbírálása a büntetőeljárás befejezését jelentékenyen késleltetné, vagy az indítványnak a büntetőeljárásban való érdemi elbírálását más körülmény kizárja.

A szabálysértés elbírálása

337. § (1) Ha a bíróság a tárgyalás eredményéhez képest úgy látja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény szabálysértés, és ezért a vádlottat felmenti, a szabálysértést elbírálja.

---

742 A 332. § (4) bekezdését a 2002. évi I. törvény 191. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

743 A 332. § (5) bekezdését a 2003. évi II. törvény 70. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

744 A 334. § első mondata a 2006. évi LI. törvény 140. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A második mondatot a 2003. évi II. törvény 71. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

745 A 335. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 193. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

746 A 335. § (1) bekezdés második mondata a 2003. évi II. törvény 72. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

747 A 335. § (2) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 38. §-a iktatta be és egyidejűleg az eredeti (2) bekezdés számozását (3) bekezdésre módosította. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

748 A 336. § (1) bekezdésében a „Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) III. Könyv IV. Címében meghatározott, a szülői felügyeleti jog bírósági megszüntetése feltételének" szöveget a 2010. évi XV. törvény 97. §-a állapította meg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

(2)[749] Az (1) bekezdés esetében a bíróság elkobzást rendelhet el, és a polgári jogi igényt érdemben elbírálhatja.

(3)[750] Ha a vádlottal szemben több bűncselekmény miatt emeltek vádat, és valamely vád tárgyává tett cselekményről a bíróság megállapítja, hogy az szabálysértés, a bíróság e szabálysértés miatt az eljárást megszüntetheti, ha a vád tárgyává tett más bűncselekmény mellett e cselekménynek a felelősségre vonás szempontjából nincs jelentősége.

A bűnügyi költség viselése

338. § (1) A bíróság a vádlottat a bűnügyi költség viselésre kötelezi, ha őt bűnösnek mondja ki, vagy szabálysértés elkövetéséért a felelősségét megállapítja. Ez a rendelkezés nem vonatkozik arra a bűnügyi költségre, amelynek viselésére a törvény alapján mást kell kötelezni.

(2) A vádlottat csak azzal a cselekménnyel, illetőleg a tényállásnak azzal a részével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére lehet kötelezni, amelyre a bűnösségét vagy a felelősségét megállapították. Nem lehet kötelezni annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely – nem az ő mulasztása folytán – szükségtelenül merült fel.

(3)[751] A bíróság a bűnösnek kimondott vádlottakat külön-külön kötelezi a bűnügyi költség viselésére. Ha a bűnügyi költség, illetőleg annak meghatározott része a bűnösnek kimondott vádlottak szerint nem különíthető el, a bíróság a vádlottakat egyetemlegesen kötelezi a bűnügyi költség viselésére.

(4) A bíróság a bűncselekmény súlyához képest aránytalanul nagy bűnügyi költség egy részének megfizetése alól a vádlottat mentesítheti.

339. § (1) Az állam viseli a 74. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott bűnügyi költségből azt a költséget, amelynek viselésére a vádlott a 338. § alapján nem kötelezhető, továbbá azt a költséget, amelyet a vádlottnak a 74. § (3) bekezdése alapján nem kell megtérítenie.

(2)[752] Az állam viseli azt a költséget is, amely annak kapcsán merült fel, hogy a vádlott süket, néma [hallássérült, beszédfogyatékos],[753] vak, illetőleg a magyar nyelvet nem ismeri, vagy az eljárás során regionális vagy kisebbségi nyelvét használta.

(3)[754] Ha a vádat az ügyész képviselte, és a bíróság a vádlottat felmenti, vagy az eljárást az ügyész védelejtése miatt megszünteti, az állam a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül – a külön jogszabályban meghatározott mértékben – megtéríti a vádlott költségét, továbbá védőjének az eljárás során nem előlegezett díját és költségét.

(4) A vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése esetén is kötelezni kell a vádlottat annak a költségnek a viselésére, amely az ő mulasztása folytán merült fel.

(5)[755] Azt a pártfogó ügyvédi díjat, amelynek viselésére a büntetőeljárásban részt vevő személy nem kötelezhető, az állam viseli.

340. § (1) A magánfél és képviselője készkiadásának, valamint az utóbbi díjának megfizetésére a bíróság a vádlottat akkor kötelezi, ha a magánfél által érvényesített polgári jogi igénynek helyt ad. Részbeni helyt adás esetén a vádlottat az említett költség arányos részének megfizetésére kell kötelezni; egyébként e költséget a magánfél viseli.

(2) A pótmagánvádló és képviselője készkiadásának, valamint ez utóbbi díjának megfizetésére a bíróság a vádlottat akkor kötelezi, ha a vádat a pótmagánvádló képviseli, és a bíróság a vádlott bűnösségét megállapítja.

---

749 A 337. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 194. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

750 A 337. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 194. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

751 A 338. § (3) bekezdés második mondata a 2002. évi I. törvény 195. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

752 A 339. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 196. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

753 A 339. § (2) bekezdésében a „hallássérült, beszédfogyatékos” szöveget a 2009. évi CXXV. törvény 31. § (5) bekezdés bb) pontja állapította meg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

754 A 339. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 141. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

755 A 339. § (5) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 141. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(3)[756] A bíróság ügydöntő határozatában az összeg meghatározása nélkül, illetve a díj arányos részének meghatározásával megállapítja, hogy ki viseli a pártfogó ügyvédi díjat. A jogerős határozatot hozó bíróság a pártfogó ügyvédi díj viseléséről szóló jogerős határozatról a következő adatok nyolc napon belüli közlésével[757] értesíti a jogi segítségnyújtás engedélyezése ügyében eljárt jogi segítségnyújtó szolgálatot:

a) a pártfogó ügyvédi díj viselésére vonatkozó döntés,

b) a pártfogó ügyvédi díj viselésére köteles személy megjelölése (név, lakóhely, anyja neve, születési időpontja, szervezet esetében elnevezés, székhely, nyilvántartó szerv megnevezése, nyilvántartási szám).

III. Cím
AZ ELSŐ FOKÚ BÍRÓSÁG ÉS AZ ÜGYÉSZ TEENDŐI A FELLEBBEZÉST KÖVETŐEN

341. § (1)[758] A törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó vagy az elkésett fellebbezést az első fokú bíróság elutasítja. A törvényben kizárt, vagy az arra nem jogosulttól származó fellebbezést elutasító végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye. Az ilyen jogorvoslat elbírálását a bíróság mellőzi, és erről a jogorvoslat előterjesztőjét értesíti.

(2)[759] Ha a fellebbezési határidő valamennyi jogosultra lejárt, az első fokú bíróság tanácsának elnöke az iratokat – a másodfokú bíróság mellett működő ügyész útján – az ügydöntő határozat írásba foglalását követően haladéktalanul felterjeszti a másodfokú bírósághoz.

(3) Ha olyan eljárási szabálysértésre alapítottak fellebbezést, amelynek a körülményei az iratokból nem tűnnek ki, a tanács elnöke erről a felterjesztésben felvilágosítást ad.

(4) A másodfokú bíróság mellett működő ügyész az iratokat az indítványával tizenöt napon belül, különösen bonyolult vagy nagy terjedelmű ügyben harminc napon belül megküldi a másodfokú bíróságnak.

IV. Cím
TÁRGYALÁS AZ ÜGYÉSZ, A VÉDŐ TÁVOLLÉTÉBEN

342. §[760] (1) Ha e törvény szerint a tárgyalás az ügyész, illetve a védő távollétében megtartható, az I. és II. Cím rendelkezéseit az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) Ha az ügyész nincs jelen a tárgyaláson, a vádiratból a vádat a bíróság ismerteti.

(3)[761]

(4) Ha védő nincs jelen a tárgyaláson, a védőbeszédet a vádlott adhatja elő.

(5) Ha a kihirdetés útján közölt ügydöntő határozat ellen a vádlott és a védő nem jelentett be fellebbezést, a bíróság azt a tárgyaláson jelen nem levő ügyésszel a rendelkező rész kézbesítése útján közli. Ha az ügydöntő határozatot a bíróság az ügyésszel a rendelkező rész kézbesítése útján közli, az ügyész a fellebbezését öt napon belül jelentheti be. E határidő elmulasztása ellen nincs helye igazolásnak.

---

756 A 340. § (3) bekezdését a 2007. évi CLI. törvény 15. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

757 A 340. § (3) bekezdésében az „a következő adatok nyolc napon belüli közlésével” szöveget a 2009. évi LXXV. törvény 143. § (6) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. október 1-jétől.

758 A 341. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 142. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

759 A 341. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 142. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

760 A 342. § a 2002. évi I. törvény 197. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

761 A 342. § (3) bekezdését a 14/2002. (III. 20.) AB határozata megsemmisítette, ezért nem lépett hatályba.

V. Cím
A PÓTMAGÁNVÁDLÓRA VONATKOZÓ ELTÉRŐ RENDELKEZÉSEK

343. § (1) A pótmagánvádló képviselője a tárgyaláson köteles részt venni. Ha a pótmagánvádló képviselője a tárgyaláson nem jelenik meg, és magát alapos okkal előzetesen haladéktalanul nem mentette ki, a bíróság a tárgyalást a képviselő költségére elhalasztja, és a képviselőt rendbírsággal sújthatja.

(2)[762] Ha a pótmagánvádló jogi képviselete az eljárás alatt megszűnik, a bíróság az erről való tudomásszerzést követő nyolc napon belül felhívja a pótmagánvádlót, hogy jogi képviseletéről tizenöt napon belül gondoskodjék, továbbá tájékoztatja arról, hogy ha jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán nem tud jogi képviseletéről gondoskodni, személyes költségmentesség és pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt a jogi segítségnyújtó szolgálathoz fordulhat. Ha a pótmagánvádló a kitűzött határidő alatt jogi képviselő meghatalmazásáról nem gondoskodik, az eljárást meg kell szüntetni. Erre a pótmagánvádlót figyelmeztetni kell.

(3)[763] A pótmagánvádló részére – ha annak a jogi segítségnyújtásról szóló törvényben foglalt feltételei fennállnak – a törvényben meghatározott szervezet személyes költségmentességet engedélyez. A személyes költségmentesség engedélyezése esetén

a) a pótmagánvádló pártfogó ügyvédi képviseletre jogosult,

b) a pótmagánvádlót és pártfogó ügyvédjét a büntetőügy iratairól kért másolat egyszeri kiadása során illetékfeljegyzési jog illeti meg,

c) a pártfogó ügyvéd díját és igazolt készkiadását pedig az állam előlegezi.

(4)[764] Ha a pótmagánvádló a személyes költségmentesség és a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezése iránt kérelmet terjesztett elő, a (2) bekezdés szerinti tizenöt napos határidőt a kérelem tárgyában hozott jogerős határozat közlésétől kell számítani.

(5) Ha a pótmagánvádló a (4) bekezdés szerinti kérelmet terjesztett elő, erről a kérelem előterjesztésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja az ügyben addig eljárt bíróságot. A tájékoztatás elmulasztása esetén a (4) bekezdés szerinti határidő-számítás nem alkalmazható. Erre a pótmagánvádlót figyelmeztetni kell.

(6) A pótmagánvádló a vádat nem terjesztheti ki.

(7) A perbeszédet a pótmagánvádló képviselője tartja.

(8)[765] Ha a fellebbezés bejelentésekor a vádat a pótmagánvádló képviseli, az első fokú bíróság az iratokat közvetlenül terjeszti fel a másodfokú bírósághoz.

(9)[766] A pótmagánvád alapján lefolytatott eljárásban hozott jogerős ügydöntő határozatot a bíróság megküldi az ügyben korábban eljárt ügyésznek.

344. § (1)[767] Ha a vádlottat felmentették, vagy vele szemben az eljárást megszüntették, a pótmagánvádló viseli a 74. § (1) bekezdésében meghatározott bűnügyi költségből azt a költséget, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett.

(2)[768] A pótmagánvádlót csak azzal a cselekménnyel, illetőleg a tényállásnak azzal a részével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére lehet kötelezni, amelyre a vádindítványt előterjesztette, és amelyre a bíróság felmentő ítéletet hozott vagy az eljárást megszüntette. A vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése esetén az ügyben fellépő pótmagánvádlókat külön-külön kell kötelezni a bűnügyi költség fizetésére. Ha a bűnügyi költség, illetőleg annak meghatározott része a pótmagánvádlók szerint nem különíthető el, a bíróság a pótmagánvádlókat egyetemlegesen kötelezi a bűnügyi költség fizetésére.

(3) Ha a pótmagánvádlók bűnügyi költségben való marasztalásának van helye, a pótmagánvádat elejtő pótmagánvádlót a bűnügyi költség arányos részének megfizetésére kell kötelezni.

---

762 A 341. § (2) bekezdés első mondata 2007. évi CLI. törvény 15. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől. A második és harmadik mondat a 2006. évi LI. törvény 142. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

763 A 343. § (3) bekezdése a 2003. évi LXXX. törvény 82. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

764 A 343. § (4)–(7) bekezdése a 2007. évi CLI. törvény 15. § (6) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

765 A 343. § (8) bekezdés számozását (5) bekezdésről (8) bekezdésre a 2003. évi II. törvény 73. §-a módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

766 A 343. § (9) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 143. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

767 A 344. § (1) bekezdése – eredetileg 344. § – a 2003. évi II. törvény 74. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

768 A 344. § (2)–(3) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 144. §-a iktatta be, egyben az addigi 344. § rendelkezése az (1) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

XIV. Fejezet
A MÁSODFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS

I. Cím
ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

A másodfokú eljárásban alkalmazandó rendelkezések

345. § E törvény XI–XIII. Fejezetében megállapított rendelkezéseit a másodfokú bírósági eljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A fellebbezési jog és a fellebbezés hatálya

346. § (1)[769] Az első fokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a másodfokú bírósághoz. Az első fokú bíróság ügydöntő végzése elleni fellebbezésre az ítélet elleni fellebbezés szabályai irányadóak.

(2) Az első fokú bíróság ítélete elleni fellebbezés az ítélet bármely rendelkezése vagy kizárólag az indokolás ellen is irányulhat.

(3) Fellebbezésnek jogi és ténybeli okból van helye.

(4) A fellebbezés az ítélet jogerőre emelkedését abban a részben függeszti fel, amelyet a másodfokú bíróság a fellebbezés folytán felülbírál.

(5)[770] Nincs helye fellebbezésnek

a) az eljárás 332. § (1) bekezdésének e) pontja alapján történt megszüntetése,

b) a polgári jogi igény érvényesítésének vagy a szülői felügyeleti jog megszüntetésére irányuló indítvány egyéb törvényes útra utasítása, valamint

c) az ítélet tudomásulvételét követően tett jogorvoslati nyilatkozat elutasítása

ellen.

A végzés elleni fellebbezés[771]

347. §[772] (1) Az első fokú bíróság nem ügydöntő végzése ellen fellebbezésnek van helye, ha azt e törvény nem zárja ki. A végzés elleni fellebbezés elintézésére az ítélet elleni fellebbezés szabályai irányadók.

(2) Az első fokú bíróság külön fellebbezéssel nem támadható végzését és a határozati formát nem igénylő bírói intézkedését az ügydöntő határozat elleni fellebbezésben lehet sérelmezni.

(3) A végzés a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható, kivéve, ha a fellebbezés halasztó hatályát e törvény kimondja. Kivételesen indokolt esetben a végzés végrehajtását mind az első fokú, mind a másodfokú bíróság felfüggesztheti.

(4) A másodfokú bíróság a végzés elleni fellebbezést bizonyítás felvétele esetén tárgyaláson, egyébként tanácsülésen intézi el.

A felülbírálat terjedelme

348. § (1)[773] A másodfokú bíróság – ha e törvény kivételt nem tesz – a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálja. Az ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, valamint intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit a másodfokú bíróság arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett. Hivatalból dönt a másodfokú bíróság az előbbiekhez kapcsolódó járulékos kérdésekben, így a polgári jogi igényre, a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezésekről is.

---

769 A 346. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 145. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

770 A 346. § (5) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 145. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

771 A 347. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 146. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

772 A 347. § a 2006. évi LI. törvény 146. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

773 A 348. § (1) bekezdés második mondata a 2002. évi I. törvény 198. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(2) Ha a vádlott ellen több bűncselekmény miatt emeltek vádat, az ítéletnek csak az a felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése bírálható felül, amely ellen fellebbeztek.

(3)[774] Ha a fellebbezés kizárólag az ítéletnek az elkobzásra, a vagyonelkobzásra, a pártfogó felügyelet elrendelésére, a lefoglalásra, a polgári jogi igényre, a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vagy a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése ellen irányul, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak ezt a részét bírálja felül.

(4)[775]

349. § (1) Ha az első fokú bíróság ítélete több vádlottról rendelkezik, a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel érintett vádlottra vonatkozó részét bírálja felül.

(2) A másodfokú bíróság a fellebbezéssel nem érintett vádlottat felmenti, a bűncselekményének enyhébb minősítése folytán törvénysértően súlyos büntetését, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedést enyhíti, vagy az első fokú bíróság ítéletének reá vonatkozó részét hatályon kívül helyezi, és vele szemben az eljárást megszünteti, illetőleg az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a fellebbezéssel érintett vádlott tekintetében is ugyanígy határoz.

(3)[776] Ha a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel nem érintett vádlottra vonatkozó részét hatályon kívül helyezi, vagy a fellebbezéssel nem érintett vádlottat felmenti, és az első fokú bíróság által e vádlott tekintetében kiszabott büntetést összbüntetésbe foglalták, a másodfokú bíróság az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül helyezi.

350. § Az ítélet megalapozatlansága esetén az első fokú bíróságot a 349. § (2) bekezdésének alkalmazásával akkor lehet új eljárásra utasítani, ha ez a fellebbezéssel nem érintett vádlott felmentését, a bűncselekmény enyhébb minősítése folytán a törvénysértően súlyos büntetés enyhítését, vagy az eljárás megszüntetését eredményezheti.

Kötöttség az első fokú bíróság ítéletének tényállásához

351. § (1)[777] A másodfokú bíróság a határozatát az első fokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az első fokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékra hivatkoztak [323. § (3) bek.], és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

(2) Az első fokú bíróság ítélete megalapozatlan, ha

a) a tényállás nincs felderítve,

b) az első fokú bíróság nem állapított meg tényállást, vagy a tényállást hiányosan állapította meg,

c) a megállapított tényállás ellentétes az iratok tartalmával,

d) az első fokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

352. § (1) Megalapozatlanság [351. § (2) bek.] esetében a másodfokú bíróság

a) a tényállást kiegészíti, illetőleg helyesbíti, ha a hiánytalan, illetőleg a helyes tényállás az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás útján megállapítható;

b)[778] az iratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján az első fokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapíthat meg, ha a vádlott felmentésének (részbeni felmentésének) vagy az eljárás megszüntetésének (részbeni megszüntetésének) van helye.

(2) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét a helyesbített, kiegészített, illetve eltérő tényállás alapján bírálja felül.

(3)[779] A másodfokú bíróság csak azokkal a tényekkel kapcsolatban értékelheti az első fokú bíróságtól eltérően a bizonyítékokat, amelyekre bizonyítást vett fel, kivéve, ha az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján a vádlottat az (1) bekezdés b) pontja alapján felmenti vagy az eljárást megszünteti.

---

774 A 348. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 147. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

775 A 348. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

776 A 349. § (3) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 39. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

777 A 351. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 199. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

778 A 352. § (1) bekezdés b) pontja a 2006. évi LI. törvény 148. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

779 A 352. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 148. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

Bizonyítás a másodfokú bírósági eljárásban

353. §[780] (1) A másodfokú bírósági eljárásban bizonyításnak akkor van helye, ha az első fokú bíróság a tényállást nem derítette fel, vagy az hiányos, továbbá, ha a bizonyítás az első fokú bírósági eljárásban megvalósult szabálysértés orvoslását eredményezheti.

(2) A bizonyítás felvételére – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – tárgyalást kell kitűzni.

(3) Ha az ügyben a büntetéskiszabási körülmények további tisztázása érdekében kizárólag a vádlott meghallgatása szükséges, a másodfokú bíróság nyilvános ülést tart.

(4) A másodfokú bíróság mellőzi a bizonyítás felvételét olyan tényre nézve, amely a bűnösség megállapítását, a felmentést, az eljárás megszüntetését, a bűncselekmény minősítését, a büntetés kiszabását, illetve az intézkedés alkalmazását nem befolyásolta.

Súlyosítási tilalom

354. § (1)[781] Az első fokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. Ez irányadó akkor is, ha a másodfokú bíróság a 353. § alapján bizonyítást vesz fel, és annak eredményeként súlyosabb bűncselekmény állapítható meg.

(2) A vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami a bűnösségének megállapítására, bűncselekményének súlyosabb minősítésére, a büntetésének súlyosítására, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabbnak a megállapítására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés megállapítására irányul.

(3) Ha az első fokú bíróság a bűncselekmény miatt kiszabott büntetés vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedés mellett a vádlottat valamely bűncselekmény miatt emelt vád alól felmenti, vagy vele szemben az eljárást megszünteti, a bűncselekmény miatt kiszabott büntetés vagy a büntetés helyett alkalmazott intézkedés – ha a vádlott terhére a fellebbezést kizárólag a felmentés vagy a megszüntetés ellen jelentették be – csak akkor súlyosítható, ha az ítélet felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése miatt bejelentett fellebbezés sikeres.

(4)[782] A súlyosítási tilalom folytán a másodfokú bíróság a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában nem szabhat ki

a) büntetést azzal szemben, akinek az ügyét első fokon önállóan alkalmazott intézkedéssel bírálták el,

b) közérdekű munka, pénzbüntetés, foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kiutasítás helyett szabadságvesztést annak felfüggesztése vagy részbeni felfüggesztése mellett sem,

c) felfüggesztett szabadságvesztés helyett részben felfüggesztett szabadságvesztést, végrehajtandó szabadságvesztést,

d) végrehajtandó szabadságvesztés helyett hosszabb tartamú szabadságvesztést, annak felfüggesztése vagy részbeni felfüggesztése mellett sem,

e) részben felfüggesztett szabadságvesztés helyett rövidebb tartamú végrehajtandó szabadságvesztést,

f) az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetések számát meghaladó további büntetéseket, ide nem értve a szabadságvesztés helyett alkalmazott büntetéseket,

g) az elsőfokú bíróság által nem alkalmazott mellékbüntetést,

h) lefokozás, szolgálati viszony megszüntetése helyett szabadságvesztést, annak felfüggesztése vagy részbeni felfüggesztése mellett sem.

(5)[783] Ha az első fokú bíróság az elkobzásról, illetőleg a vagyonelkobzásról a törvény rendelkezése ellenére nem rendelkezett, a tényállás azonban a döntéshez szükséges adatokat tartalmazza, erről a másodfokú bíróság is határozhat abban az esetben is, ha a terhelt terhére nem jelentettek be fellebbezést.

(6) Ha az első fokú bíróság szabálysértés miatt alkalmazott jogkövetkezményt [337. § (1) bek.], e jogkövetkezmény a másodfokú eljárásban akkor súlyosítható, ha a fellebbezés a felmentő rendelkezés ellen irányul, vagy az a szabálysértés miatt alkalmazott jogkövetkezmény súlyosítását célozza.

---

780 A 353. § a 2006. évi LI. törvény 149. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

781 A 354. § (1) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 202. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

782 A 354. § (4) bekezdése a 2009. évi CXXXVI. törvény 19. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

783 A 354. § (5)–(6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 202. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

355. §[784] Az életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának későbbi időpontban történő meghatározását, illetőleg a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárását a büntetés súlyosításának; az erre irányuló fellebbezést a vádlott terhére bejelentettnek kell tekinteni.

II. Cím
A FELLEBBEZÉS ELINTÉZÉSE

Észrevétel a fellebbezésre

356. § A fellebbezéssel érintettek az iratok felterjesztéséig az első fokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után a másodfokú bíróságnál a fellebbezésre észrevételt tehetnek.

A fellebbezés visszavonása

357. § (1) A fellebbező a fellebbezését a másodfokú bíróságnak határozathozatal céljából tartott tanácsüléséig visszavonhatja.

(2) Az ügyész fellebbezését az iratok felterjesztése után a másodfokú bíróság mellett működő ügyész vonhatja vissza. Ha az ügyész a fellebbezést visszavonja, és más nem fellebbezett, az iratokat a nyilatkozatával együtt visszaküldi az első fokú bíróságnak.

(3) A vádlott javára más által bejelentett fellebbezést a fellebbező csak a vádlott hozzájárulásával vonhatja vissza. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az ügyész fellebbezésére.

(4) A visszavont fellebbezést nem lehet újból előterjeszteni.

A fellebbezés elintézésének előkészítése

358. § (1) A másodfokú bíróság tanácsának elnöke

a)[785] intézkedik – szükség esetén – a hiányok pótlása, az iratok kiegészítése, új iratok beszerzése vagy az első fokú bíróságtól felvilágosítás megszerzése iránt,

b) a fellebbezőt a fellebbezésnek nyolc napon belüli kiegészítésére hívja fel, ha nem lehet megállapítani, hogy az első fokú bíróság eljárását vagy az ítéletet miért tartja sérelmesnek,

c) az iratokat visszaküldi az első fokú bíróságnak, ha a fellebbezéseket visszavonták,

d)[786] a vádlottnak és a védőnek kézbesíti a más által bejelentett fellebbezést és a másodfokú bíróság mellett működő ügyész indítványát,

e) a vádlott vagy a védő fellebbezésének indokolását – ha azt a másodfokú bíróság előtt terjesztették elő – megküldi a másodfokú bíróság mellett működő ügyésznek,

f)[787] vizsgálja az eltérő minősítés lehetőségének megállapítását,

g) vizsgálja, hogy a másodfokú eljárásban kötelező-e az ügyész és a védő részvétele,

h) vizsgálja, szükséges-e kényszerintézkedéssel kapcsolatban határozni.

(2)[788] A tanács elnöke az ügy érkezésétől számított hatvan napon belül a lehető legközelebbi határnapra a fellebbezés elbírálására tanácsülést, nyilvános ülést vagy tárgyalást tűz ki.

(3)[789] A másodfokú bíróság a tárgyalás előtt bizonyítást rendelhet el, és a tanács elnöke az emiatt szükséges intézkedéseket megteheti.

---

784 A 355. § a 2002. évi I. törvény 203.§-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

785 A 358. § (1) bekezdés a) pontja a 2006. évi LI. törvény 150. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

786 A 358. § (1) bekezdés d) pontja a 2002. évi I. törvény 204. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

787 A 358. § (1) bekezdés f)–h) pontját a 2006. évi LI. törvény 150. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

788 A 358. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 150. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

789 A 358. § (3) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 150. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

A fellebbezés elutasítása, áttétel, az eljárás felfüggesztése

359. § (1)[790] A másodfokú bíróság a fellebbezést elutasítja, ha a 341. § (1) bekezdésében felsorolt esetekben az első fokú bíróság elmulasztotta a fellebbezés elutasítását, vagy a fellebbezés kiegészítésére irányuló felhívás [358. § (1) bek. b) pont] nem vezetett eredményre.

(2) Ha a másodfokú bíróságnak a fellebbezés elbírálására nincs hatásköre vagy illetékessége, az iratokat tanácsülésen a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át.

(3)[791] A másodfokú bíróság az eljárást tanácsülésen felfüggeszti, ha megállapítja, hogy ennek a 266. § (1) bekezdése alapján helye van. A 188. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az eljárás akkor függeszthető fel, ha a tárgyalás a vádlott távollétében nem tartható meg.

A tanácsülés[792]

360. §[793] (1) A másodfokú bíróság tanácsülésen határoz

a) a fellebbezés elutasításáról, az ügy áttételéről, az ügyek egyesítéséről vagy elkülönítéséről, az eljárás felfüggesztéséről,

b) ha a fellebbezés kizárólag az ítéletnek a lefoglalás megszüntetésére vagy a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezése ellen irányul,

c) ha a vádlott felmentéséről, illetőleg az eljárás vele szemben történő megszüntetéséről határoz,

d) ha a másodfokú bíróság a fellebbezés folytán a fellebbezéssel nem érintett vádlott felmentéséről, illetőleg az eljárás vele szemben történő megszüntetéséről határoz, feltéve, hogy e rendelkezéseket a fellebbezéssel érintett vádlott esetében is tanácsülésen hozza meg,

e) ha az eljárást a 373. § (1) bekezdésének I. pontja alapján meg kell szüntetni,

f) ha az első fokú bíróság az ítéletét a 373. § (1) bekezdésének II–IV. pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

(2) A tanács elnöke tanácsülésre tartozó ügyben nyilvános ülést, illetőleg tárgyalást tűzhet ki.

(3) A tanács elnöke a fellebbezőket értesíti a tanácsülés kitűzéséről, és arról, hogy fellebbezésüket nyolc napon belül kiegészíthetik, vagy a más által bejelentett fellebbezésre (indítványra vagy nyilatkozatra) észrevételeket tehetnek.

(4) Ha az első fokú ítélet ellen kizárólag a vádlott javára jelentettek be fellebbezést, és a tényállás megalapozott, a tanács elnöke tájékoztatja a vádlottat, a védőt, az ügyészt és azt, aki fellebbezett az ügyben eljáró tanács összetételéről és arról, hogy nyolc napon belül kérheti nyilvános ülés, vagy ha annak feltételei fennállnak, tárgyalás kitűzését. Ha nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését senki sem kérte, a másodfokú bíróság az ügyet tanácsülésen intézheti el.

(5) Ha a másodfokú bíróság tanácsülésen állapítja meg, hogy az ügy tanácsülésen nem intézhető el, az ügyet nyilvános ülésre vagy tárgyalásra tűzi ki. A másodfokú bíróság a tanácsülésen hozható határozatot nyilvános ülésen, illetőleg tárgyaláson is meghozhatja, ha az ennek alapjául szolgáló okot a nyilvános ülésen, illetőleg a tárgyaláson észleli.

A nyilvános ülés

361. §[794] (1) A másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el, vagy tárgyalást kell tartani.

(2) A másodfokú bíróság a nyilvános ülésen

a) az első fokú bíróság ítéletének megalapozatlansága esetén megállapíthatja a hiánytalan, illetőleg a helyes tényállást, ha az az iratok tartalma vagy ténybeli következtetés útján lehetséges,

b) az ügyben a vádlottat a büntetéskiszabási körülmények további tisztázása érdekében meghallgathatja.

---

790 A 359. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 151. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

791 A 359. § (3) bekezdés második mondata a 2002. évi I. törvény 205. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

792 A 360. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 152. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

793 A 360. § a 2006. évi LI. törvény 152. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

794 A 361. § a 2006. évi LI. törvény 153. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

(3) A másodfokú bíróság a vádlottat, valamint kötelező védelem esetén a védőt, valamint a pótmagánvádló jogi képviselőjét a nyilvános ülésre idézi, a fogva lévő vádlott előállítása iránt – idézésével egyidejűleg – intézkedik.

(4) A másodfokú bíróság a nyilvános ülésről értesíti az ügyészt, továbbá a pótmagánvádlót, a kötelező védelem esetén kívül a védőt, a sértettet, valamint azokat, akik fellebbeztek.

362. §[795] (1) A nyilvános ülés előkészítésére és megtartására a tárgyalásra (366. §) vonatkozó szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy az ügy előadása – ha azt a jelenlévők nem kérik – mellőzhető.

(2) A nyilvános ülésen az ügyész részvétele nem kötelező.

(3) A nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is meg lehet tartani, s ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható.

(4) A nyilvános ülés elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

A tárgyalás[796]

363. §[797] (1) A másodfokú bírósági tárgyalásra a XIII. Fejezet rendelkezéseit a következő eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A másodfokú bíróság tárgyalást tart, ha

a) az ügy tanácsülésen nem intézhető el,

b) bizonyítás felvétele szükséges, és az nyilvános ülésen nem lehetséges [361. § (2) bek.],

c) a tanácsülésre, illetve nyilvános ülésre tartozó ügyet a tanács elnöke tárgyalásra tűzte ki.

364. §[798] (1) A vádlottat, kötelező védelem esetén a védőt, valamint a pótmagánvádló jogi képviselőjét a tárgyalásra idézni kell. Ha a megidézett vádlott fogva van, a másodfokú bíróság az előállítása iránt intézkedik. A vádlottnak az idézést legalább öt nappal a tárgyalás előtt kell kézbesíteni.

(2) A tárgyalásról értesíteni kell az ügyészt, továbbá a pótmagánvádlót, a kötelező védelem esetén kívül a védőt, a sértettet, valamint azokat, akik fellebbeztek. Az értesítést olyan időben kell kiadni, hogy a kézbesítése legalább öt nappal a tárgyalás előtt megtörténjék.

(3) A tárgyaláson az ügyész részvétele kötelező, ha a részvétele az első fokú tárgyaláson is kötelező volt, kivéve, ha a részvétel oka a másodfokú eljárásban már nem áll fenn. A másodfokú bíróság az ügyészt ebben az esetben is kötelezheti a tárgyaláson való részvételre.

365. §[799] (1) A vádlott távollétében a tárgyalás megtartható, ha a vádlott előzetesen bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni, illetőleg a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést.

(2) A tárgyalás elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.

366. §[800] (1) A tárgyaláson a tanács elnöke által kijelölt bíró az ügyet előadja. Ismerteti az első fokú bíróság ítéletét, a fellebbezést és az arra tett észrevételeket, továbbá az iratokból azt, ami az ügy felülbírálásához szükséges. Az első fokú bíróság ítélete indokolásának ismertetése mellőzhető, ha azt a jelenlévők nem kérik, és azt a másodfokú bíróság sem tartja szükségesnek.

(2) A bíróság tagjai, az ügyész, a vádlott, a védő és a sértett az ügy előadásának kiegészítését kérhetik.

(3) Ezután a fellebbezésre jogosultaknak [324. § (1) bek.] lehetővé kell tenni, hogy az előterjesztéseiket, illetőleg indítványaikat megtehessék.

(4) A bizonyítást az ügy előadása, illetve a (3) bekezdésben írt indítványok megtétele után kell felvenni.

(5) Az ügy előadása, illetőleg a bizonyítás felvétele után az erre jogosultak perbeszédet tartanak, illetőleg felszólalnak. Perbeszédet először a fellebbező tart. Ha az ügyész is fellebbezett, először ő mondja el a perbeszédet.

---

795 A 362. § a 2006. évi LI. törvény 154. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

796 A 363. § alcímét a 2002. évi I. törvény 207. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

797 A 363. § a 2006. évi LI. törvény 155. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

798 A 364. § a 2006. évi LI. törvény 156. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

799 A 365. § a 2006. évi LI. törvény 157. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. április 1-jétől.

800 A 366. § a 2002. évi I. törvény 208. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(6) Ha a másodfokú bíróság az ügydöntő határozat meghozatala előtt azt állapítja meg, hogy a cselekmény az első fokú bíróság által megállapított minősítéstől eltérően minősülhet, a 321. § (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően jár el.

A másodfokú határozat kézbesítése[801]

367. §[802] (1) A másodfokú bíróság ügydöntő határozatát, valamint az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyező végzését az ügyésznek, a vádlottnak, a védőnek, a pótmagánvádlónak, a sértettnek, a fellebbezőnek és annak kell kézbesíteni, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.

(2) A másodfokú bíróság ügydöntő határozatát annak is kézbesíteni kell, aki a másodfokú bíróság határozata ellen fellebbezésre jogosult.

A másodfokú bíróság határozata elleni fellebbezés bejelentése[803]

367/A. § (1) A másodfokú bíróság ügydöntő határozata ellen fellebbezésre jogosult a harmadfokú bírósághoz

a) a vádlott,

b) az ügyész,

c) a pótmagánvádló,

d) a védő, a vádlott hozzájárulása nélkül is,

e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen – a vádlott hozzájárulása nélkül is – a nagykorú vádlott törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa.

(2) Az ügyész a vádlott terhére és javára is, a pótmagánvádló kizárólag a vádlott terhére fellebbezhet.

(3) A másodfokú bíróság határozata elleni fellebbezést a határozat kihirdetését követően a jelenlévő jogosultak szóban, a többi jogosult a kézbesítéstől számított nyolc napon belül írásban jelenthetik be a másodfokú bíróságnál.

(4) A fellebbezést az ügyésznek és a védőnek írásban indokolnia kell. Az indokolást a fellebbezésre nyitva álló határidő alatt a másodfokú bíróságnál kell előterjeszteni.

Határozat kényszerintézkedésről

368. §[804] Az első fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése esetén az előzetes letartóztatásról, a lakhelyelhagyási tilalomról, a házi őrizetről, a távoltartásról és az ideiglenes kényszergyógykezelésről a másodfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben határoz.

Intézkedések a másodfokú bírósági eljárás befejezése után[805]

369. §[806] (1) A másodfokú bírósági eljárás befejezése után a másodfokú bíróság a határozatainak kiadmányait kézbesíti, és ha a másodfokú határozat ellen nem jelentettek be fellebbezést, vagy azt a másodfokú bíróság elutasította, az ügy iratait a határozatának kiadmányaival és a tárgyalásról, illetve nyilvános ülésről készült jegyzőkönyvvel visszaküldi az első fokú bíróságnak.

(2) A törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó vagy az elkésett, a másodfokú bíróság határozata elleni fellebbezést a másodfokú bíróság elutasítja.

(3) Ha a másodfokú bíróság határozata ellen fellebbezést jelentettek be, és a fellebbezési határidő valamennyi jogosultra lejárt, a másodfokú bíróság tanácsának elnöke – a harmadfokú bíróság mellett működő ügyész útján, a pótmagánvádló fellebbezése esetén közvetlenül – a határozat írásba foglalását követően haladéktalanul felterjeszti az iratokat a harmadfokú bírósághoz.

---

801 A 367. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 158. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

802 A 367. § a 2006. évi LI. törvény 158. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

803 A 367/A. §-t és alcímét a 2006. évi LI. törvény 159. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

804 A 368. § a 2006. évi LI. törvény 160. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

805 A 369. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 161. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

806 A 369. § a 2006. évi LI. törvény 161. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(4) Ha olyan eljárási szabálysértésre alapítottak fellebbezést, amelynek a körülményei az iratokból nem tűnnek ki, a tanács elnöke erről a felterjesztésben felvilágosítást ad.

(5) A harmadfokú bíróság mellett működő ügyész az iratokat az indítványával tizenöt napon belül, különösen bonyolult vagy nagy terjedelmű ügyben harminc napon belül megküldi a harmadfokú bíróságnak.

III. Cím
A MÁSODFOKÚ BÍRÓSÁG HATÁROZATAI

370. § (1) A másodfokú bíróság – az e törvényben meghatározott esetekben – az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja, megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, illetőleg a fellebbezést elutasítja.

(2) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletének megváltoztatása esetén ítélettel, egyébként végzéssel határoz.

(3) A határozat indokolása tartalmazza, hogy ki, miért fellebbezett, és kifejti a bíróság döntésének indokait.

Az első fokú bíróság ítéletének helybenhagyása

371. § (1)[807] A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja, ha a fellebbezés alaptalan, illetőleg egyébként az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni, vagy nem kell, illetőleg – a súlyosítási tilalom vagy a (2) bekezdés rendelkezése folytán – nem lehet megváltoztatni.

(2)[808] Ha a tényállás kiegészítésére, illetve helyesbítésére [352. § (1) bek. a) pont] nem került sor, az első fokú bíróság ítéletében a törvényi büntetési tételkeretek között kiszabott büntetés kisebb megváltoztatásának nincs helye.

(3) A másodfokú bíróságnak az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyó végzése ügydöntő határozat.

(4) A határozat indokolásának a helybenhagyás indokait röviden kell tartalmaznia.

Az első fokú bíróság ítéletének megváltoztatása

372. §[809] (1) Ha az első fokú bíróság jogszabályt helytelenül alkalmazott, és az ítéletét nem kell hatályon kívül helyezni, a másodfokú bíróság az ítéletet megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz.

(2) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét megváltoztathatja akkor is, ha a 352., illetőleg 353. § alapján a másodfokú eljárásban az első fokú bíróság ítélete megalapozatlanságának kiküszöbölésére került sor.

Az első fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése

373. § (1)[810] A másodfokú bíróság[811]

I. hatályon kívül helyezi az első fokú bíróság ítéletét, és az eljárást megszünteti,

a) a vádlott halála, elévülés vagy kegyelem miatt,

b) ha az első fokú bíróság az eljárás lefolytatásához szükséges magánindítvány, feljelentés vagy kívánat hiányában hozott ítéletet,

c)[812] ha az első fokú bíróság törvényes vád hiányában járt el,

d) ha a cselekményt már jogerősen elbírálták;

II. hatályon kívül helyezi az első fokú bíróság ítéletét, és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha

a)[813] a bíróság nem volt törvényesen megalakítva, vagy a tárgyaláson a tanács tagjai nem voltak mindvégig jelen [240. § (1) bekezdés],

b) az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt,

---

807 A 371. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 212. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

808 A 371. § (2) bekezdését a 2002. évi I. törvény 212. §-a iktatta be, egyben a (2)–(3) bekezdés számozását (3)–(4) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

809 A 372. § eredeti szövegét a 2002. évi I. törvény 213. §-a (1) bekezdés jelölésre módosította, egyben a 372. §-ba új (2) bekezdést iktatott be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

810 A 373. § eredeti szövegét a 2002. évi I. törvény 214. § (1) bekezdése (1) bekezdés jelölésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

811 A 373. § (1) bekezdés felvezető mondata a 2006. évi LI. törvény 162. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

812 A 373. § (1) bekezdés I. pont c) alpontját a 2006. évi LI. törvény 162. § (2) bekezdése iktatta be, egyben az addigi c) alpont jelölését d) alpontra módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

813 A 373. § (1) bekezdés II. pont a)–b) alpontja a 2009. évi LXXXIII. törvény 40. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

c)[814] a bíróság a hatáskörét túllépte, katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó, vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el,

d) a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a részvétele a törvény értelmében kötelező,

e)[815] a bíróság az I. pontban meghatározott valamely ok törvénysértő megállapítása miatt az eljárást megszüntette,

f) a tárgyalásról a nyilvánosságot törvényes ok nélkül kizárták;

III.[816] hatályon kívül helyezi az első fokú bíróság ítéletét, és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében

a) az első fokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan, vagy

b) az első fokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes;

IV.[817] hatályon kívül helyezi az első fokú bíróság ítéletét, és

a) az iratokat az ügyésznek megküldi, ha az ügyész a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában indítványozta,

b) az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bíróság a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában folytatta le.

(2)[818] Az (1) bekezdés II. a) pontja alapján az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni, ha a másodfokú bíróság a bűncselekmény minősítésének megváltoztatása folytán állapítja meg, hogy az ügyben az első fokú bíróság tanácsának kellett volna eljárnia.

(3) Az (1) bekezdés II. d) pontja alapján,

a) ha a másodfokú bíróság a bűncselekmény minősítésének megváltoztatása folytán állapítja meg, hogy az első fokú bírósági tárgyaláson védő részvétele kötelező lett volna [242. § (1) bek. b) pont], az ítéletet csak akkor kell hatályon kívül helyezni, ha az ügyész eredetileg is olyan bűncselekmény miatt emelt vádat, amelyre a törvény öt évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel, vagy a bíróság az első fokú eljárás során megállapította a vádtól eltérő súlyosabb minősítés lehetőségét,

b) nincs helye az ítélet hatályon kívül helyezésének a védő részvételének hiánya miatt, ha az első fokú bíróság a cselekményt tévesen minősítette öt évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekménynek.

374. § (1)[819] Ha a másodfokú bíróság az eljárást a 373. § (1) bekezdésének I. a) pontja alapján szünteti meg,[820] az első fokú bíróság ítéletének az elkobzásra, vagyonelkobzásra és a polgári jogi igény megállapítására vonatkozó rendelkezését

a)[821] hatályban tartja, ha ezekre nézve nem jelentettek be fellebbezést,

b)[822]

(2)[823]

(3)[824] A felmentő ítéletet, illetőleg az ítélet felmentő rendelkezését a 373. § (1) bekezdésének II. d) pontja alapján nem kell hatályon kívül helyezni, ha az ítéletet a vádlott vagy a védő távollétében hozták meg.

---

814 A 373. § (1) bekezdés II. pont c) alpontja a 2002. évi I. törvény 214. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

815 A 373. § (1) bekezdés II. pont e)–f) alpontját a 2006. évi LI. törvény 162. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

816 A 373. § (1) bekezdés III. pontja a 2006. évi LI. törvény 162. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

817 A 373. § (1) bekezdés IV. pontja a 2006. évi LI. törvény 162. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

818 A 373. § (2)–(3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 214. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

819 A 374. § (1) bekezdés bevezető szövege a 2002. évi I. törvény 215. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

820 A 374. § (1) bekezdésében a „vagy az eljárást a 188. § (1) bekezdésének b) pontjában írt okból függeszti fel" szövegrészt a 20/2005. (V. 26.) AB határozat megsemmisítette.

821 A 374. § (1) bekezdés a) pontjában a „vagy az ezekre vonatkozó fellebbezés alaptalan" szövegrészt a 20/2005. (V. 26.) AB határozat megsemmisítette.

822 A 374. § (1) bekezdés b) pontját a 20/2005. (V. 26.) AB határozat megsemmisítette.

823 A 374. § (2) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

824 A 374. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 215. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

375. § (1)[825] (1) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a 373. § (1) bekezdésének II. pontjában fel nem sorolt, és a másodfokú eljárásban nem orvosolható olyan eljárási szabálysértés történt, amely lényeges hatással volt az eljárás lefolytatására, illetőleg a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetőleg a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására. Ilyennek kell tekinteni különösen, ha a bizonyítás törvényességére vonatkozó szabályokat megsértették, az eljárásban részt vevő személyek a törvényes jogaikat nem gyakorolhatták, vagy ezek gyakorlását korlátozták.

(2) A felmentő ítéletet, illetőleg az ítélet felmentő rendelkezését nem kell hatályon kívül helyezni, ha az (1) bekezdés szerinti eljárási szabálysértés a vádlott vagy a védő törvényes jogainak gyakorlását korlátozta.

(3)[826] Az ítéletet az (1) bekezdés alapján nem kell hatályon kívül helyezni, ha a bíróság a törvény kötelező rendelkezése ellenére nem tartott előkészítő ülést.

(4) Ha az első fokú bíróság a lefoglalt dologról, az elkobzásról, illetőleg a vagyonelkobzásról a törvény rendelkezése ellenére nem rendelkezett, és a döntéshez szükséges adatok a másodfokú eljárás során bizonyítás felvétele keretében nem tisztázhatóak, a másodfokú bíróság az első fokú bíróságot az 569. § (1) bekezdésében írt különleges eljárás lefolytatására utasítja.

376. §[827] (1) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a 352. § alapján ki nem küszöbölhető megalapozatlanság a bűnösség megállapítását vagy a büntetés kiszabását, illetőleg az intézkedés alkalmazását lényegesen befolyásolta.

(2) Az ítélet felmentő rendelkezését nem kell hatályon kívül helyezni, ha az ítélet csupán egyéb részében megalapozatlan.

377. § A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti az olyan bűncselekmény miatt, amelynek a vádlott felelősségre vonása szempontjából nincs jelentősége.

378. § (1)[828] A hatályon kívül helyező végzés indokolása tartalmazza a hatályon kívül helyezés okát, továbbá a másodfokú bíróságnak a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatását.

(2) A másodfokú bíróság elrendelheti, hogy az ügyet az első fokú bíróság más tanácsa vagy – kivételesen – más bíróság tárgyalja.

Az első fokú bíróság ítéletének korlátozott felülbírálata[829]

379. § (1)[830] Ha a fellebbezés kizárólag az ítéletnek az elkobzásra, a vagyonelkobzásra, a pártfogó felügyelet elrendelésére, a lefoglalásra, a polgári jogi igényre, a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vagy a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezése ellen irányul, és a másodfokú bíróság az ítéletnek csak ezt a részét bírálja felül, ha a fellebbezést alaposnak találja, az ítéletnek ezt a részét hatályon kívül helyezi vagy megváltoztatja, ha a fellebbezés alaptalan, a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

(2) Ha az első fokú ítéletnek a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó rendelkezése törvénysértő, ezért azt a másodfokú bíróság megváltoztatja, az (1) bekezdésben foglalt kérdésekben is a törvénynek megfelelő határozatot hoz.

(3)[831] Ha az egyéb érdekelt az első fokú bíróság ítéletének elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást elrendelő rendelkezése ellen fellebbezést jelentett be, és a másodfokú bíróság e fellebbezés vagy bármely más fellebbezés alapján az első fokú bíróságnak az – egyéb érdekelt tulajdonjogát érintő – elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást kimondó rendelkezését

825 A 375. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 163. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

826 A 375. § (3)–(4) bekezdését a 2002. évi I. törvény 216. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

827 A 376. § a 2002. évi I. törvény 217. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

828 A 378. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 218. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

829 A 379. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 164. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

830 A 379. § (1)–(2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 164. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

831 A 379. § (3)–(5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 219. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

a) nem változtatta meg, és nem helyezte hatályon kívül, a másodfokú bíróság az iratokat az egyéb érdekelt tulajdonjogra vonatkozó igényének elbírálására első fokon hatáskörrel és illetékességgel rendelkező polgári ügyben eljáró bíróságnak küldi meg,

b) megváltoztatta, de az elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást nem mellőzte, az elsőfokú bíróság a másodfokú bíróság határozatának az egyéb érdekelt részére történő közléséről az egyéb érdekeltnek az 55. § (3) bekezdésében írt jogára való tájékoztatással gondoskodik.

(4) Ha az egyéb érdekelt tulajdonjogát érintő elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást a másodfokú bíróság rendeli el, a határozat rendelkező részének tartalmaznia kell az egyéb érdekeltnek az 55. § (3) bekezdésében írt jogára történő tájékoztatást.

(5) Az (1) bekezdés esetén a polgári perben eljáró elsőfokú bíróság az egyéb érdekelt tulajdonjogi igényét az egyéb érdekeltnek a büntetőeljárás során bejelentett fellebbezése keretei között, a Polgári perrendtartás szerint bírálja el.

A polgári jogi igényre és a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vonatkozó külön rendelkezések[832]

380. §[833] Ha a polgári jogi igény érdemi elbírálása vagy a szülői felügyeleti jog megszüntetése kérdésében való döntés a büntetőeljárás befejezését jelentékenyen késleltetné, vagy a büntetőeljárásban való érdemi elbírálását más körülmény kizárja, a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletének e kérdésben döntő rendelkezését hatályon kívül helyezi, és a polgári jogi igény, illetőleg a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránti indítványt egyéb törvényes útra utasítja.

A bűnügyi költség

381. § (1) A másodfokú bíróság a határozatában megállapítja a másodfokú bírósági eljárásban felmerült bűnügyi költséget, és szükség esetén rendelkezik annak a viseléséről.

(2) A másodfokú bíróság a bűnösnek kimondott vádlottat mentesítheti a másodfokú bírósági eljárásban felmerült bűnügyi költségnek vagy egy részének a megfizetése alól, ha a vádlott vagy a védő fellebbezése eredményes volt.

IV. Cím
A MÁSODFOKÚ ELJÁRÁS SORÁN HOZOTT NEM ÜGYDÖNTŐ VÉGZÉS ELLENI FELLEBBEZÉS[834]

382. § A másodfokú bíróság eljárása során hozott olyan, nem ügydöntő végzés elleni jogorvoslatra, amely ellen az első fokú eljárásban fellebbezésnek lenne helye, a 326. §-t és az I–III. Címben foglaltakat az e címben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

383. § (1) A másodfokú bíróság eljárása során a kényszerintézkedés elrendeléséről, megszüntetéséről, a kényszerintézkedés tartamának egy évet meghaladó felülvizsgálatáról hozott végzés ellen, valamint a másodfokú eljárásban hozott, olyan nem ügydöntő végzés ellen, amely ellen az első fokú eljárásban fellebbezésnek lenne helye, ha a végzést

a) a megyei bíróság hozta, az ítélőtáblához,

b) az ítélőtábla hozta, a Legfelsőbb Bírósághoz

fellebbezésnek van helye.

384. § Az ítélőtábla, illetőleg a Legfelsőbb Bíróság a fellebbezést tanácsülésen bírálja el.

832 A 380. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 165. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

833 A 380. § a 2006. évi LI. törvény 165. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

834 A IV. Cím szövegét és a 382-384. §-t a 2002. évi I. törvény 220. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

XV. Fejezet[835]
A HARMADFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS[836]

I. Cím
A HARMADFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI[837]

A harmadfokú eljárásban alkalmazandó rendelkezések[838]

385. §[839] A harmadfokú bírósági eljárásban a másodfokú bírósági eljárásról szóló XIV. Fejezet rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell értelemszerűen alkalmazni.

A fellebbezési jog és a fellebbezés hatálya[840]

386. §[841] (1) A másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével

a) olyan vádlott bűnösségét állapította meg, illetőleg olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az első fokú bíróság felmentett, vagy vele szemben az eljárást megszüntette,

b)[842] olyan cselekmény miatt állapította meg a vádlott bűnösségét, amelyről az első fokú bíróság nem rendelkezett,

c) az első fokon elítélt vádlottat felmentette, vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette.

(2) A fellebbezésben bizonyítást indítványozni, új tényt állítani vagy új bizonyítékra hivatkozni nem lehet.

(3) Ha az ügyész, illetőleg a pótmagánvádló az első fokú bíróság ügydöntő határozata ellen a vádlott terhére nem jelentett be fellebbezést, a másodfokú bíróság ítélete ellen csak a vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése miatt fellebbezhet.

(4) A fellebbezés a másodfokú ítélet jogerőre emelkedését abban a részében függeszti fel, amelyet a harmadfokú bíróság a fellebbezés folytán felülbírál.

A felülbírálat terjedelme[843]

387. §[844] (1) A harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első és másodfokú bírósági eljárást – függetlenül attól, hogy ki fellebbezett – felülbírálja abból a szempontból is, hogy az eljárási szabályokat az első fokú, illetőleg a másodfokú bírósági eljárásban megtartották-e, valamint, hogy a másodfokú ítélet megalapozott-e.

(2) Ha a másodfokú bíróság ítélete több bűncselekményről rendelkezett, a fellebbezés folytán a harmadfokú bíróság az ítélet minden rendelkezését felülbírálja, kivéve a másodfokú bíróság által az első fokú bíróság ítéletének felmentő, vagy eljárást megszüntető rendelkezését helybenhagyó részét.

(3) Ha a fellebbezés kizárólag a kényszergyógykezelés elrendelése vagy mellőzése ellen irányul, a felülbírálat az ítélet felmentő rendelkezésére is kiterjed.

(4) A harmadfokú bíróság a megtámadott másodfokú ítéletnek az elkobzásra, a vagyonelkobzásra, a pártfogó felügyelet elrendelésére, a lefoglalásra, a polgári jogi igényre, a szülői felügyeleti jog megszüntetésére vagy a bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezését hivatalból felülbírálja.

---

835 A XV. Fejezet jelölést a 2002. évi I. törvény 221. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

836 A XV. Fejezet címe a 2006. évi LI. törvény 166. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

837 A XV. Fejezet I. Címét a 2006. évi LI. törvény 166. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

838 A 385. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 167. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

839 A 385. § a 2006. évi LI. törvény 167. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

840 A 386. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 168. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

841 A 386. § a 2006. évi LI. törvény 168. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

842 A 386. § (1) bekezdés b) pontját a 2009. évi LXXXIII. törvény 41. §-a iktatta be, egyben a b) pont jelölését c) pontra módosította. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

843 A 387. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 169. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

844 A 387. § a 2006. évi LI. törvény 169. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A 387. §-t megelőző „I. Cím Az első fokú bírósági eljárás megismétlése” címet a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

(5)[845] Ha a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel nem érintett vádlottra vonatkozó részét hatályon kívül helyezi, vagy a fellebbezéssel nem érintett vádlottat felmenti, és a másodfokú bíróság által e vádlott tekintetében kiszabott büntetést összbüntetésbe foglalták, a harmadfokú bíróság az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül helyezi.

Kötöttség a felülbírált ítélet tényállásához[846]

388. §[847] (1) A harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletét meghozta, kivéve, ha ez a tényállás megalapozatlan.

(2) A harmadfokú bírósági eljárásban nincs helye bizonyításnak. Ha az a tényállás, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletet meghozta, megalapozatlan, és a helyes tényállás az iratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés az iratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást hivatalból kiegészítheti vagy helyesbítheti.

II. Cím
A FELLEBBEZÉS ELINTÉZÉSE[848]

Általános rendelkezések[849]

389. §[850] (1) A fellebbezéssel érintettek az iratok felterjesztéséig a másodfokú bíróságnál, az iratok felterjesztése után a harmadfokú bíróságnál a fellebbezésre észrevételt tehetnek.

(2) A fellebbező a fellebbezését a harmadfokú bíróságnak határozathozatal céljából tartott tanácsüléséig visszavonhatja.

(3) Az ügyész fellebbezését az iratok felterjesztése után a harmadfokú bíróság mellett működő ügyész vonhatja vissza. Ha az ügyész a fellebbezést visszavonja, és más nem fellebbezett, az iratokat a nyilatkozatával együtt visszaküldi a másodfokú bíróságnak.

(4) A harmadfokú bírósági eljárásban védő részvétele kötelező. Ha a vádlottnak nincs védője, a tanács elnöke a fellebbezésnek a harmadfokú bírósághoz érkezését követően haladéktalanul védőt rendel ki.

A fellebbezés elintézésének előkészítése, a fellebbezés elutasítása, áttétel, az eljárás felfüggesztése[851]

390. §[852] (1) A harmadfokú bíróság tanácsának elnöke

a) intézkedik – szükség esetén – a hiányok pótlása, az iratok kiegészítése, új iratok beszerzése vagy a másodfokú bíróságtól felvilágosítás megszerzése iránt,

b) a fellebbezőt a fellebbezésnek nyolc napon belüli kiegészítésére hívja fel, ha nem lehet megállapítani, hogy a másodfokú bíróság határozatát miért tartja sérelmesnek,

c) az iratokat visszaküldi a másodfokú bíróságnak, ha a fellebbezéseket visszavonták,

d) a vádlottnak és a védőnek kézbesíti a harmadfokú bíróság mellett működő ügyész indítványát,

e) a vádlott vagy a védő fellebbezésének indokolását megküldi a harmadfokú bíróság mellett működő ügyésznek, ha azt a harmadfokú bíróság előtt terjesztették elő, és közvetlenül még nem küldték meg neki,

f) vizsgálja, szükséges-e kényszerintézkedéssel kapcsolatban határozni.

(2) A harmadfokú bíróság a fellebbezést elutasítja, ha a 369. § (2) bekezdésében felsorolt esetekben a másodfokú bíróság elmulasztotta a fellebbezés elutasítását.

---

845 A 387. § (5) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 42. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

846 A 388. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 170. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

847 A 388. § a 2006. évi LI. törvény 170. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

848 A XV. Fejezet II. Címét a 2006. évi LI. törvény 171. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

849 A 389. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 171. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

850 A 389. § a 2006. évi LI. törvény 171. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

851 A 390. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 172. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

852 A 390. § a 2006. évi LI. törvény 172. §-ának (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A 390. §-t megelőző „II. Cím Az másodfokú bírósági eljárás megismétlése” címet a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

(3) Ha a harmadfokú bíróságnak a fellebbezés elbírálására nincs hatásköre vagy illetékessége, az iratokat a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át.

(4) A harmadfokú bíróság az eljárást felfüggeszti, ha megállapítja, hogy ennek a 266. § (1) bekezdése alapján helye van.

A tanácsülés vagy a nyilvános ülés kitűzése[853]

391. §[854] (1) A tanács elnöke az ügy érkezésétől számított hatvan napon belül a lehető legközelebbi határnapra a fellebbezés elbírálására tanácsülést vagy nyilvános ülést tűz ki.

(2) A harmadfokú bíróság a fellebbezést a 392. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben tanácsülésen, egyébként nyilvános ülésen bírálja el.

A tanácsülés[855]

392. §[856] (1) A harmadfokú bíróság tanácsülésen határoz

a) a fellebbezés elutasításáról, az ügy áttételéről, az ügyek egyesítéséről vagy elkülönítéséről, az eljárás felfüggesztéséről,

b) ha a vádlott felmentéséről, illetőleg az eljárás vele szemben történő megszüntetéséről határoz,

c) ha a fellebbezés folytán a fellebbezéssel nem érintett vádlott felmentéséről, illetőleg az eljárás vele szemben történő megszüntetéséről határoz, feltéve, hogy e rendelkezéseket a fellebbezéssel érintett vádlott esetében is tanácsülésen hozza meg,

d) ha a fellebbezést a megtámadott határozat megalapozatlansága miatt nem lehet elbírálni,

e) ha az eljárást a 373. § (1) bekezdésének I. pontja alapján meg kell szüntetni,

f) ha az első fokú, illetőleg a másodfokú bíróság az ítéletét a 373. § (1) bekezdésének II–IV. pontjában meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

(2) A tanács elnöke tanácsülésre tartozó ügyben nyilvános ülést tűzhet ki.

(3) A tanács elnöke a fellebbezőket értesíti a tanácsülés kitűzéséről és arról, hogy fellebbezésüket nyolc napon belül kiegészíthetik, vagy a más által bejelentett fellebbezésre (indítványra vagy nyilatkozatra) észrevételeket tehetnek.

(4)[857] Ha a másodfokú ítélet ellen kizárólag a vádlott javára jelentettek be fellebbezést, erről, valamint az ügyben eljáró tanács összetételéről a tanács elnöke azzal értesíti a vádlottat, a védőt, az ügyészt és azt, aki fellebbezett, hogy nyolc napon belül kérheti nyilvános ülés kitűzését. Ha nyilvános ülés kitűzését senki sem kérte, a harmadfokú bíróság az ügyet tanácsülésen intézheti el.

(5) Ha a harmadfokú bíróság tanácsülésen állapítja meg, hogy az ügy tanácsülésen nem intézhető el, az ügyet nyilvános ülésre tűzi ki. A harmadfokú bíróság a tanácsülésen hozható határozatot nyilvános ülésen is meghozhatja, ha az ennek alapjául szolgáló okot a nyilvános ülésen észleli.

A nyilvános ülés[858]

393. §[859] (1) A harmadfokú bíróság nyilvános ülésére a másodfokú bíróság nyilvános ülésére vonatkozó rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni.

(2) A harmadfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsülésen intézhető el.

---

853 A 391. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 173. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

854 A 391. § a 2006. évi LI. törvény 173. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A 391. §-t megelőző „III. Cím A tárgyalás az ügyek utólagos egyesítésekor” címet a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

855 A 392. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 174. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

856 A 392. § a 2006. évi LI. törvény 174. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A 392. §-t megelőző „Negyedik Rész XVI. Fejezet A perújítás” címeket a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

857 A 392. § (4) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 51. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

858 A 393. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 175. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

859 A 393. § a 2006. évi LI. törvény 175. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(3) A vádlottat, a védőt, valamint a pótmagánvádló jogi képviselőjét a nyilvános ülésre idézni kell. Ha a megidézett vádlott fogva van, a harmadfokú bíróság az előállítása iránt intézkedik. A vádlottnak az idézést legalább öt nappal a nyilvános ülés előtt kell kézbesíteni.

(4) A nyilvános ülésről értesíteni kell az ügyészt, továbbá a pótmagánvádlót, a sértettet, valamint azokat, akik fellebbeztek. Az értesítést olyan időben kell kiadni, hogy a kézbesítése legalább öt nappal a nyilvános ülés előtt megtörténjék.

394. §[860] (1) A nyilvános ülésen az ügyész részvétele kötelező.

(2) A vádlott távollétében a nyilvános ülés megtartható, ha a vádlott előzetesen bejelentette, hogy azon nem kíván részt venni, illetőleg a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést.

(3) A nyilvános ülés elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.

A határozat közlése, határozat kényszerintézkedésről, intézkedések a fellebbezés elintézése után[861]

395. §[862] (1) A harmadfokú bíróság határozatát az ügyésznek, a vádlottnak, a védőnek, a pótmagánvádlónak, a sértettnek, a fellebbezőnek és annak kell kézbesíteni, akire a határozat rendelkezést tartalmaz.

(2) A másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése esetén az előzetes letartóztatásról, a lakhelyelhagyási tilalomról, a házi őrizetről, a távoltartásról és az ideiglenes kényszergyógykezelésről a harmadfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben határoz. Ugyanígy jár el a harmadfokú bíróság, ha az első fokú bíróság ítéletét is hatályon kívül helyezi.

(3) A fellebbezés elintézése után a harmadfokú bíróság a határozatának kiadmányait kézbesíti, és az ügy iratait határozatának kiadmányával és a harmadfokú eljárásban készült jegyzőkönyvvel együtt visszaküldi a másodfokú bíróságnak, illetve az új eljárás lefolytatására utasított bíróságnak.

III. Cím
A HARMADFOKÚ BÍRÓSÁG HATÁROZATAI[863]

396. §[864] (1) A harmadfokú bíróság – az e törvényben meghatározott esetekben – a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet helybenhagyja, megváltoztatja vagy hatályon kívül helyezi, illetőleg a fellebbezést elutasítja.

(2) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatása esetén ítélettel, egyébként végzéssel határoz.

(3) A határozat indokolása tartalmazza, hogy ki, miért fellebbezett, és kifejti a harmadfokú bíróság döntésének indokait.

A másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyása[865]

397. §[866] A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, ha a fellebbezés alaptalan, vagy az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni, illetőleg a súlyosítási tilalom vagy a felülbírálat terjedelmének korlátai miatt nem lehet megváltoztatni.

---

860 A 394. § a 2006. évi LI. törvény 176. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

861 A 395. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 177. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

862 A 395. § a 2006. évi LI. törvény 177. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

863 A XV. Fejezet III. Címét a 2006. évi LI. törvény 178. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

864 A 396. § a 2006. évi LI. törvény 178. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

865 A 397. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 179. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

866 A 397. § a 2006. évi LI. törvény 179. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

A másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatása[867]

398. §[868] (1) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha a másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével rendelkezett a vádlott bűnösségéről vagy felmentéséről, kényszergyógykezelése elrendeléséről, az eljárás megszüntetéséről, feltéve, hogy a másodfokú bíróság ítéletének alapjául szolgáló tényállás megalapozott, vagy a tényállás megalapozatlanságát a harmadfokú bírósági eljárásban ki lehetett küszöbölni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben a harmadfokú bíróság a törvénynek megfelelő határozatot hoz a cselekmény minősítését, a büntetés kiszabását vagy intézkedés alkalmazását, illetőleg büntetés vagy intézkedés mellőzését illetően is.

(3) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatása esetén határoz az elkobzásról, a vagyonelkobzásról, a pártfogó felügyelet elrendeléséről, a lefoglalásról, a polgári jogi igényről, a szülői felügyeleti jog megszüntetéséről és a bűnügyi költség viseléséről is.

A másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése[869]

399. §[870] (1) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti a 373. § (1) bekezdésének I. pontjában meghatározott esetekben.

(2)[871] A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a másodfokú ítélet meghozatalára

a) a 373. § (1) bekezdésének II. vagy III. pontja valamelyikében meghatározott valamely eljárási szabálysértéssel,

b) a súlyosítási tilalom [354. és 355. §, 405. § (1) és (3) bek., 549. § (4) bek.] megsértésével

került sor.

(3) A harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése mellett az első fokú bíróság ítéletét is hatályon kívül helyezi, és az első fokú bíróságot utasítja új eljárásra, ha a (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértést az első fokú bíróság követte el, és a másodfokú bíróság azt nem észlelte.

(4) A harmadfokú bíróság az első fokú bíróság és a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és

a) az iratokat az ügyésznek megküldi, ha az ügyész a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában indítványozta,

b) az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a bíróság a XXVI. Fejezet szerinti eljárást a törvényi előfeltételek hiányában folytatta le.

(5) Ha a harmadfokú bíróság a másodfokú ítélet megalapozatlanságát a 388. § (2) bekezdése alapján nem tudja kiküszöbölni, a másodfokú bíróság, illetőleg szükség szerint az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot, illetőleg az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja.

IV. Cím

A MÁSODFOKÚ, ILLETŐLEG A HARMADFOKÚ ELJÁRÁS SORÁN HOZOTT NEM ÜGYDÖNTŐ VÉGZÉS ELLENI FELLEBBEZÉS ELBÍRÁLÁSA[872]

400. §[873] (1) A másodfokú bíróság eljárása során hozott olyan, nem ügydöntő végzés elleni jogorvoslatra, amely ellen – ha azt az első fokú eljárásban hozzák – fellebbezésnek van helye, a XIV. Fejezet IV. Címét és az I–III. Címben foglaltakat az e címben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A másodfokú bíróság eljárása során a kényszerintézkedés elrendeléséről, megszüntetéséről, a kényszerintézkedés tartamának egy évet meghaladó felülvizsgálatáról hozott végzés ellen, valamint

867 A 398. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 180. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

868 A 398. § a 2006. évi LI. törvény 180. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

869 A 399. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 181. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

870 A 399. § a 2006. évi LI. törvény 181. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

871 A 399. § (2)–(3) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 52. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

872 A XV. Fejezet IV. Címét a 2006. évi LI. törvény 182. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

873 A 400. § a 2006. évi LI. törvény 182. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

a másodfokú eljárásban hozott, más, nem ügydöntő végzés ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz.

(3) A harmadfokú bíróság a fellebbezést tanácsülésen bírálja el.

401. §[874] Ha a 400. § (2) bekezdésében meghatározott végzéseket a harmadfokú bírósági eljárásban hozták meg, a végzés elleni fellebbezést, ha a végzést az ítélőtábla hozta, a Legfelsőbb Bíróság bírálja el.

XVI. Fejezet
A MEGISMÉTELT ELJÁRÁS[875]

402. §[876]

Általános rendelkezések[877]

403. §[878]

(1) A bíróság határozatának hatályon kívül helyezése folytán megismételt eljárásban a XII. és a XIII. Fejezet rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A megismételt eljárásban a bíróság soron kívül jár el.

(3) A megismételt eljárásban a bíróság az ügyet a hatályon kívül helyező határozat okainak és indokainak figyelembevételével bírálja el.

(4) A megismételt eljárásban hozott ítélet felülbírálata során a másodfokú, illetőleg a harmadfokú bíróságot változatlan tényállás mellett sem kötik a hatályon kívül helyező határozatban kifejtett okok és indokok.

(5) A vádlott nem kötelezhető annak a bűnügyi költségnek a viselésére, amely annak folytán merült fel, hogy az eljárást meg kellett ismételni.

I. Cím
AZ ELSŐ FOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS MEGISMÉTLÉSE[879]

404. §[880]

(1) A tárgyalás megkezdése után a tanács elnöke ismerteti a másodfokú, illetőleg a harmadfokú bíróság hatályon kívül helyező határozatát, az első fokú bíróság, illetőleg a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezett határozatát, ha másodfokon bizonyítást vettek fel, a másodfokú bírósági tárgyalás jegyzőkönyvét, valamint a vádiratot.

(2) Ha az ügyész a vádat az első fokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezése után módosította, a módosított vádiratot az ügyész ismerteti.

(3) Ha a vádlott nem tesz vallomást, a tanács elnöke a hatályon kívül helyezett határozat alapjául szolgáló tárgyaláson tett vallomását is felolvashatja.

(4) A tanú kihallgatása, illetőleg a szakértő meghallgatása helyett a tanúnak a hatályon kívül helyezett határozat alapjául szolgáló tárgyaláson tett vallomásáról, illetőleg a szakértőnek az ott előterjesztett szakvéleményéről készült jegyzőkönyvet fel lehet olvasni.

(5) A (4) bekezdés nem alkalmazható, ha az első fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése azért történt, mert az ítélet megalapozatlanságát a másodfokú bírósági eljárásban nem lehetett kiküszöbölni.

(6) Az (5) bekezdés nem zárja ki annak a tanúvallomásnak, illetőleg szakvéleménynek a felolvasását, amely nem az ítéleti tényállás megalapozatlan részére vonatkozik.

---

874 A 401. § a 2006. évi LI. törvény 183. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

875 A XVI. Fejezet címét a 2006. évi LI. törvény 184. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

876 A 402. §-t 2006. évi LI. törvény 184. §-a hatályon kívül helyezte.

877 A 403. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 185. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

878 A 403. § a 2006. évi LI. törvény 185. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

879 A XVI. Fejezet I. Címének szövegét a 2006. évi LI. törvény 186. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

880 A 404. § a 2006. évi LI. törvény 186. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

405. §[881] (1) Ha a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést, a megismételt eljárásban nem lehet a felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, illetőleg a hatályon kívül helyezett ítéletben kiszabott büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni, vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabb intézkedést alkalmazni.

(2) Az (1) bekezdés nem irányadó, ha

a) az első fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése a 373. § (1) bekezdésének II. a)–c) vagy e) pontjában vagy 376. §-ának (1) bekezdésében meghatározott ok miatt történt,

b) a megismételt eljárásban felmerült új bizonyíték alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán súlyosabb büntetést kell kiszabni, feltéve, hogy az ügyész ezt indítványozza,

c) az ügyész vádkiterjesztése folytán a vádlott bűnösségét más bűncselekményben is meg kell állapítani,

d) az első fokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére a felülvizsgálati eljárásban a terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítvány folytán került sor.

(3) A (2) bekezdés esetében sem lehet a vádlott bűnösségét megállapítani, illetőleg súlyosabb büntetést kiszabni vagy a büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabb intézkedést alkalmazni, ha a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét a 349. § (2) bekezdése alapján helyezte hatályon kívül.

II. Cím
A MÁSODFOKÚ BÍRÓSÁGI ELJÁRÁS MEGISMÉTLÉSE[882]

406. §[883] Ha a harmadfokú bíróság vagy a Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság határozatát hatályon kívül helyezi, és a másodfokú bíróságot utasítja új eljárásra, a másodfokú bíróság eljárására a XIV. Fejezet rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

III. Cím
TÁRGYALÁS AZ ÜGYEK UTÓLAGOS EGYESÍTÉSEKOR[884]

407. §[885] (1) Az 568. § (3) bekezdése alapján kitűzött tárgyalás lefolytatására az e §-ban foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) A tárgyalás megkezdése után a tanács elnöke ismerteti a bíróság utólagos egyesítést kimondó határozatát, valamint az alapügyekben hozott határozatokat.

(3) A bíróság a tárgyalás alapján a próbára bocsátást kimondó rendelkezést, valamint a próbára bocsátás előtt, illetőleg alatt elkövetett bűncselekményt elbíráló határozat büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezését hatályon kívül helyezi, és halmazati büntetést szab ki.

(4) Ha a bíróság a tárgyalás alapján megállapítja, hogy az ügyek utólagos egyesítésének nem volt helye, az egyesítést kimondó végzést hatályon kívül helyezi.

---

881 A 405. § a 2006. évi LI. törvény 187. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A 405. §-t megelőző „XVII. Fejezet A felülvizsgálat A felülvizsgálat okai” címeket a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

882 A XVI. Fejezet II. Címének szövegét a 2006. évi LI. törvény 188. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

883 A 406. § a 2006. évi LI. törvény 188. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

884 A XVI. Fejezet III. Címének szövegét a 2006. évi LI. törvény 189. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

885 A 407. § a 2006. évi LI. törvény 189. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

NEGYEDIK RÉSZ

XVII. Fejezet
A PERÚJÍTÁS[886]

A perújítás okai[887]

408. §[888] (1) A bíróság jogerős ítéletével elbírált cselekmény (alapügy) esetén perújításnak van helye, ha

a) az alapügyben akár felmerült, akár fel nem merült tényre vonatkozó olyan új bizonyítékot hoznak fel, amely valószínűvé teszi, hogy

1. a terheltet fel kell menteni, lényegesen enyhébb büntetést kell kiszabni, vagy büntetés helyett intézkedést kell alkalmazni, illetve a büntetőeljárást meg kell szüntetni,
2. a terhelt bűnösségét meg kell állapítani, vagy lényegesen súlyosabb büntetést, intézkedés helyett büntetést kell kiszabni, vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél lényegesen súlyosabb intézkedést kell alkalmazni;

b) a terhelttel szemben ugyanazon cselekmény miatt több jogerős ítéletet hoztak, vagy a terheltet nem a valódi nevén ítélték el;

c) az alapügyben hamis vagy hamisított bizonyítékot használtak fel;

d) az alapügyben a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság tagja a kötelességét a büntető törvénybe ütköző módon megszegte;

e) az alapügyben az ítéletet a XXV. Fejezet alapján a terhelt távollétében tartott tárgyaláson hozták;[889]

f)[890] a köztársasági elnök a terhelttel szemben indult büntetőeljárás kegyelemből történő megszüntetéséről határozott.

(2) Az (1) bekezdés c) és d) pontja esetében perújításnak csak akkor van helye, ha

a) a perújítási okként megjelölt bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet megállapította, vagy ilyen ítélet meghozatalát nem bizonyítottság hiánya zárta ki, és

b) e bűncselekmény a bíróság határozatát befolyásolta.

(3) A perújításnak nem akadálya, ha a (2) bekezdés a) pontjában megjelölt bűncselekmény miatt a felelősségre vonás büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok miatt maradt el.

(4) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti új bizonyítéknak kell tekinteni az olyan személy tanúvallomását is, aki az alapügyben a mentességi jogával élve a vallomástételt megtagadta.

(5) Perújításnak a terhelt terhére csak életében és csak az elévülési időn belül van helye. A perújítást nem zárja ki, hogy a terhelt büntetését végrehajtották, a terhelt javára szóló perújítást pedig az sem, hogy a terhelt büntethetősége megszűnt.

(6) E fejezet rendelkezéseit akkor is megfelelően alkalmazni kell, ha a perújítási indítványt a bíróság eljárást megszüntető vagy tárgyalás mellőzésével hozott végzése ellen terjesztették elő.

A perújítási indítvány[891]

409. §[892] (1) A terhelt terhére perújítási indítványt terjeszthet elő

a) az ügyész,

b) a pótmagánvádló, a felmentett vádlott bűnösségének megállapítása érdekében.

(2) A terhelt javára perújítási indítványt terjeszthet elő

a) az ügyész,

b) a terhelt,

---

886 A Negyedik Rész és a XVII. Fejezet címének szövegét a 2006. évi LI. törvény 190. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

887 A 408. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 190. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

888 A 408. § a 2006. évi LI. törvény 190. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

889 A 408. § (1) bekezdés e) pontjában a „tárgyaláson hozták," szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés b) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

890 A 408. § (1) bekezdés f) pontját a 2007. évi XXVII. törvény 53. §-a iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

891 A 409. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 191. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

892 A 409. § a 2006. évi LI. törvény 191. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

c) a védő, kivéve ha a terhelt ezt megtiltotta,
d) a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője,
e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen – a terhelt hozzájárulása nélkül is – a terhelt törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,
f) a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa.

(3)[893] A 408. § (1) bekezdésének e) pontja alapján csak abban az esetben lehet perújítást indítványozni, ha a terhelt a tartózkodási helyéről idézhető. Ebben az esetben a perújítás lefolytatása kötelező. Ha a terhelt távollétében csak a másodfokú, illetve csak a harmadfokú bírósági eljárást folytatták le, a perújítást csak a másodfokú, illetve csak a harmadfokú bírósági eljárásra vonatkozóan kell elrendelni. Ha a terhelt a perújítás elrendelése után ismételten ismeretlen helyre távozott, a perújítási eljárást meg kell szüntetni.

(4)[894] A 408. § (1) bekezdésének f) pontja esetén a perújítás lefolytatása kötelező.

410. §[895] (1) A nem jogosulttól származó perújítási indítványnak a bíróság részére történő megküldését az ügyész mellőzi, erről az indítvány előterjesztőjét írásban értesíti.

(2) A perújítási indítványban meg kell jelölni az indítvány okát és bizonyítékait. Az ok nem szabatos megjelölése a perújításnak nem akadálya.

(3) Ha bármely bíróság, más hatóság vagy hivatalos személy a hivatali hatáskörében olyan körülményről szerez tudomást, amelynek alapján perújítást lehet indítványozni, köteles erről a perújítás megengedhetőségének kérdésében döntésre jogosult bíróság területén működő ügyészt értesíteni.

A perújítási eljárás[896]

411. §[897] (1) A perújítás megengedhetőségének kérdésében, ha az alapügyben a helyi bíróság járt el első fokon, a megyei bíróság, ha a megyei bíróság járt el első fokon, az ítélőtábla dönt.

(2) A perújítási indítványt – ha azt nem az ügyész nyújtja be – a perújítás megengedhetőségének kérdésében döntésre jogosult bíróság területén működő ügyésznél kell írásban benyújtani vagy jegyzőkönyvbe mondani. Az ügyész az indítványt a nyilatkozatával együtt, harminc napon belül megküldi a bíróságnak. Ha a pótmagánvádló nyújt be perújítási indítványt, azt közvetlenül a döntésre jogosult bíróságnál kell előterjesztenie.

(3) A perújítási indítvány megküldése előtt az ügyész nyomozást rendelhet el. Ha az ügyész nyomozást rendel el, a (2) bekezdésben írt határidő a nyomozás befejezésétől számít.

(4) Ha a perújítási indítványt a 408. § (1) bekezdésének e) pontja alapján terjesztették elő, a perújítási eljárást soron kívül kell lefolytatni.

412. §[898] (1) A bíróság beszerzi az alapügy iratait, és ha a perújítás megengedhetőségében való döntéshez szükséges, az indítványozó által megjelölt bizonyítási eszközök felkutatása érdekében nyomozást rendel el, és az iratokat megküldi az ügyésznek. A nyomozásra a IX. Fejezet rendelkezései a perújítási eljárás jellegének megfelelően irányadók. Előzetes letartóztatás, ideiglenes kényszergyógykezelés, lakhelyelhagyási tilalom, házi őrizet és távoltartás nem rendelhető el.

(2) A perújítási indítványt a bíróság másodfokú tanácsa tanácsülésen bírálja el.

(3) A perújítási indítvány a (2) bekezdés szerinti tanácsülés megkezdéséig visszavonható. Ha a 409. § (2) bekezdésének b)–f) pontjában felsoroltak valamelyike a perújítási indítványt akkor vonta vissza, amikor az ügyész azt a nyilatkozatával együtt még nem küldte meg a bíróságnak, a perújítási indítványt nem kell megküldeni a bíróságnak.

---

893 A 409. § (3) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 54. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

894 A 409. § (4) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 54. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

895 A 410. § a 2006. évi LI. törvény 191. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

896 A 411. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 193. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

897 A 411. § a 2006. évi LI. törvény 193. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

898 A 412. § a 2006. évi LI. törvény 194. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

413. §[899] (1) Ha a bíróság a perújítási indítványt alaposnak találja, a perújítást elrendeli, és az ügyet a megismételt eljárás lefolytatása végett megküldi az alapügyben eljárt első fokú bíróságnak, illetőleg a megismételt eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át, egyidejűleg az alapügyben hozott bármely rendelkezés végrehajtását felfüggesztheti, illetőleg félbeszakíthatja, vagy a szükséges kényszerintézkedést elrendelheti. A 408. § (1) bekezdésének b) pontja esetében a bíróság az alapeljárást a 332. § (1) bekezdésének c) pontja alapján maga is megszüntetheti.

(2) Az alaptalan, az arra nem jogosulttól származó perújítási indítványt a bíróság elutasítja. A határozatot közli azzal, aki a perújítási indítványt előterjesztette, és ha az indítványt nem az ügyész terjesztette elő, az ügyésszel is.

(3) Az ugyanazon jogosult által a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett vagy egyébként a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.

(4) A felmerült bűnügyi költséget a perújítási indítvány elutasítása esetén az indítványozó viseli, ha a perújítási indítványt az ügyész terjesztette elő, a bűnügyi költséget az állam viseli.

414. §[900] (1) A perújítás elrendelése ellen fellebbezésnek nincs helye, a perújítási indítvány elutasítása miatt az indítványt előterjesztő fellebbezhet. A jogerős határozat elleni fellebbezés elbírálására vonatkozó határozat hozatalát a bíróság mellőzheti.

(2) A megyei bíróság végzése elleni fellebbezést az ítélőtábla, az ítélőtábla végzése elleni fellebbezést a Legfelsőbb Bíróság tanácsülésen bírálja el.

(3) A perújítás elrendelése esetén a perújítási eljárás lefolytatására a XI. és a XIII. Fejezet rendelkezéseit a perújítás jellegéből folyó eltérésekkel kell alkalmazni. A bíróság az alapügyben hozott bármely rendelkezés végrehajtását felfüggesztheti, illetőleg félbeszakíthatja, vagy a szükséges kényszerintézkedést elrendelheti.

(4) A terheltnek a tárgyalásra szóló idézéssel együtt – ha ez korábban nem történt meg – a perújítást elrendelő végzést is kézbesíteni kell, a tárgyaláson a vádirat helyett a perújítással megtámadott ítéletet és a perújítást elrendelő végzést ismerteti a tanács elnöke.

415. §[901] (1) Ha a bíróság – a tárgyalás eredményétől függően – megállapítja, hogy a perújítás alapos, az alapügyben hozott ítéletet vagy az ítéletnek a perújítással megtámadott részét hatályon kívül helyezi, és új ítéletet hoz, ha pedig a perújítást alaptalannak találja, azt elutasítja.

(2) Ha az alapügyben kiszabott büntetést összbüntetésbe foglalták, és a perújítás alapossága folytán az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül kell helyezni, a bíróság az összbüntetési ítéletet is hatályon kívül helyezi, és – ha ennek feltételei fennállnak – lefolytatja az összbüntetési eljárást, feltéve, hogy ez az 574. § (1) bekezdése szerinti hatáskörét nem haladja meg; ellenkező esetben az iratokat az összbüntetési eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező bíróságnak küldi meg.

(3) Ha a perújítási indítványt a terhelt javára terjesztették elő, az ítéletet a hátrányára nem lehet megváltoztatni.

(4) A perújítás elrendelése után hozott határozatok ellen az általános szabályok szerint van helye jogorvoslatnak.

(5) Perújítás esetében az érdemben elbírált polgári jogi igényt újból el kell bírálni, ha ezt az ügyész, a terhelt vagy a magánfél indítványozza. Az ügyész vagy a terhelt indítványára a szülői felügyeleti jog megszüntetése tárgyában újból határozni kell. Kizárólag a polgári jogi igény vagy a szülői felügyeleti jog kérdésében azonban perújításnak (új eljárásnak) csak a polgári perben eljáró bíróságnál lehet helye az arra meghatározott feltételek alapján és eljárás szerint.

---

899 A 413. § a 2006. évi LI. törvény 195. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A 413. §-t megelőző „A felülvizsgálati eljárás” alcímet a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

900 A 414. § a 2006. évi LI. törvény 196. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

901 A 415. § a 2006. évi LI. törvény 197. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

XVIII. Fejezet
A FELÜLVIZSGÁLAT[902]

A felülvizsgálat okai[903]

416. §[904] (1) Felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha

a) a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére, illetve a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor,

b) a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés végrehajtását a Btk. 90. §-ában foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel,

c)[905] a bíróság határozatának meghozatalára a 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában illetve II–IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor,

d) a bíróság határozatának meghozatalára a súlyosítási tilalom [354. és 355. §, 405. § (1) és (3) bek., 549. § (4) bek.] megsértésével került sor,

e) az Alkotmánybíróság a jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás felülvizsgálatát elrendelte, feltéve, hogy a terhelt még nem mentesült a büntetett előélethez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a kiszabott büntetés, illetőleg az alkalmazott intézkedés végrehajtása még nem fejeződött be, vagy a végrehajthatósága még nem szűnt meg,

f) a büntetőjogi felelősség megállapítására, a büntetés kiszabására vagy intézkedés alkalmazására olyan büntető jogszabály alapján került sor, amelynek alkotmányellenességét az Alkotmánybíróság megállapította, de a terhelt már mentesült a büntetett előélethez fűződő hátrányos következmények alól, vagy a büntetés végrehajtása már befejeződött, illetve végrehajthatósága megszűnt, illetőleg a terhelt már nem áll az intézkedés hatálya alatt,

g) nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, feltéve, hogy a nemzetközi emberi jogi szerv joghatóságának a Magyar Köztársaság alávetette magát.

(2) Az (1) bekezdés f) pontja alapján a felülvizsgálati indítványt az Alkotmánybíróság határozatának közlésétől számított hat hónapon belül lehet benyújtani.

(3) Az (1) bekezdés g) pontja alapján felülvizsgálatnak akkor is helye van, ha a nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv a nemzetközi szerződés azon rendelkezésének megsértését állapította meg, amely olyan eljárási szabálysértést valósított meg, amely e törvény szerint felülvizsgálattal nem, csak fellebbezéssel támadható. Az (1) bekezdés g) pontja alapján nincs helye felülvizsgálatnak, ha a nemzetközi emberi jogi szerv az ügy ésszerű időn belül történő elbírálása követelményének megsértését állapította meg.

(4) Nincs helye felülvizsgálatnak

a) az (1) bekezdés a) és b) pontja esetében, ha az ügyben harmadfokú bíróság hozott ügydöntő határozatot,

b)[906] a Legfelsőbb Bíróság jogegységi eljárása alapján, felülvizsgálat során vagy a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján hozott határozata ellen,

c) ha a törvénysértés különleges eljárás (XXIX. Fejezet I–II. Cím) lefolytatásával orvosolható.

(5) A büntetőügyben hozott jogerős határozatnak kizárólag a polgári jogi igény vagy a szülői felügyeleti jog megszüntetése kérdésében hozott rendelkezése ellen a Polgári perrendtartás szabályai szerint van helye felülvizsgálati kérelem előterjesztésének.

---

902 A XVIII. Fejezet címének szövegét a 2006. évi LI. törvény 198. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

903 A 416. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 199. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

904 A 416. § a 2006. évi LI. törvény 199. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

905 A 416. § (1) bekezdés c) pontja a 2007. évi XXVII. törvény 55. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

906 A 416. § (4) bekezdés b) pontja a 2007. évi CLXII. törvény 19. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

A felülvizsgálati indítvány[907]

417. §[908] (1) Felülvizsgálati indítvány benyújtására jogosult

I. a terhelt terhére:

a) az ügyész,

b) a felmentés vagy az eljárás megszüntetése esetén a magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló,

II. a terhelt javára:

a) az ügyész,

b) a terhelt,

c) a védő, kivéve, ha a terhelt ezt megtiltotta,

d) a fiatalkorú terhelt törvényes képviselője,

e) a kényszergyógykezelés elrendelése ellen – a terhelt hozzájárulása nélkül is – a nagykorú terhelt törvényes képviselője, házastársa vagy élettársa,

f) a terhelt halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa.

(2) A 416. § (1) bekezdésének e) és g) pontjában meghatározott esetekben a legfőbb ügyész hivatalból köteles a felülvizsgálati indítványt benyújtani.

(3) Ha bármely bíróság, más hatóság vagy hivatalos személy a hivatali hatáskörében azt észleli, hogy büntetőügyben a terhelt sérelmére felülvizsgálati eljárás alapjául szolgáló törvénysértés történt, köteles erről a legfőbb ügyészt értesíteni.

418. §[909] (1) Felülvizsgálati indítványt a terhelt terhére a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított hat hónapon belül lehet előterjeszteni.

(2) A terhelt javára szóló felülvizsgálati indítvány benyújtása – a 416. § (2) bekezdésének esetén kívül – nincs határidőhöz kötve. Az indítvány benyújtását nem zárja ki, hogy a terhelt büntetését végrehajtották, vagy a terhelt büntethetősége megszűnt.

(3) Minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul.

A felülvizsgálati eljárás[910]

419. §[911] (1) A felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás (XV. Fejezet) szabályait az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A felülvizsgálati indítványt a felülvizsgálat okának és céljának megjelölésével az alapügyben eljárt első fokú bíróságnál kell írásban benyújtani. A felülvizsgálati indítványt annál a bíróságnál is elő lehet terjeszteni, amelynek eljárását a felülvizsgálati indítvány sérelmezi. A legfőbb ügyész a felülvizsgálati indítványát – az alapügy irataival együtt – közvetlenül a Legfelsőbb Bíróságnál terjeszti elő.

(3) A bíróság a felülvizsgálati indítványt az alapügy irataival együtt harminc napon belül felterjeszti a Legfelsőbb Bírósághoz.

(4) A felülvizsgálati indítvány a Legfelsőbb Bíróság határozathozatal céljából tartott tanácsüléséig visszavonható.

(5) A védő az általa előterjesztett felülvizsgálati indítványt csak a terhelt hozzájárulásával vonhatja vissza.

(6) A felülvizsgálati indítvány visszavonása esetén a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárást megszünteti.

420. §[912] (1) A felülvizsgálati indítványt a Legfelsőbb Bíróság tanácsa, ha pedig az a Legfelsőbb Bíróság határozata ellen irányul, a Legfelsőbb Bíróság öt hivatásos bíróból álló tanácsa tanácsülésen vagy nyilvános ülésen bírálja el.

(2) A felülvizsgálati eljárásban védő részvétele kötelező. A tanács elnöke védőt rendel ki, ha a terheltnek nincs védője, és szükség esetén a felülvizsgálati indítvány megfogalmazására hívja fel.

(3) Ha a kirendelt védő az indítványt harminc napon belül nem vagy hiányosan nyújtja be, rendbírsággal sújtható.

---

907 A 417. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 200. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

908 A 417. § a 2006. évi LI. törvény 200. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

909 A 418. § a 2006. évi LI. törvény 201. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

910 A 419. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 202. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

911 A 419. § a 2006. évi LI. törvény 202. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

912 A 420. § a 2006. évi LI. törvény 203. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

421. §[913] (1) A tanács elnöke az indítvány előterjesztőjét az indítványnak harminc napon belüli kiegészítésére hívja fel, ha nem lehet megállapítani, hogy a határozatot miért tartja sérelmesnek, vagy ha az indítványban nem felülvizsgálati okra hivatkozott.

(2) A törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó, vagy az elkésett indítványt a Legfelsőbb Bíróság elutasítja. A 420. § (3) bekezdését kivéve ugyanígy jár el, ha a felülvizsgálati indítványt a felhívás ellenére nem, vagy hiányosan nyújtották be.

(3) Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Legfelsőbb Bíróság mellőzheti.

422. §[914] (1) Ha a felülvizsgálati indítvány elutasításának nincs helye, és az alapügyben a vádat az ügyész képviselte, a tanács elnöke az indítványt az alapügy irataival együtt nyilatkozattétel végett megküldi a Legfőbb Ügyészségnek.

(2) A magánvádas eljárásban vagy pótmagánvád alapján folytatott eljárásban hozott határozat ellen benyújtott felülvizsgálati indítványt a magánvádlónak, illetőleg a pótmagánvádlónak kell megküldeni.

(3) Az ügyész az iratokat a nyilatkozatával együtt tizenöt napon belül visszaküldi, a magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló a nyilatkozatát tizenöt napon belül megküldi a Legfelsőbb Bíróságnak.

(4) A tanács elnöke a felülvizsgálati indítványt és a (3) bekezdés szerinti nyilatkozatot a felülvizsgálati indítvány előterjesztőjének és a jogosultnak azzal küldi meg, hogy arra a kézbesítéstől számított tizenöt napon belül észrevételt tehet. A terhelt és védője részére meg kell küldeni a más által benyújtott felülvizsgálati indítványt és az arra tett nyilatkozatot is.

423. §[915] (1) A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható.

(2) A felülvizsgálati indítványt – a 416. § (1) bekezdésének e) és f) pontjában meghatározott esetek kivételével – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. A 416. § (1) bekezdésének e) és f) pontjában meghatározott esetekben a felülvizsgálati indítványt az elbírálásakor hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

(3) A 416. § (1) bekezdésének g) pontjában meghatározott esetben a felülvizsgálati indítványt a törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel ellentétes jogszabály figyelmen kívül hagyásával, illetve a nemzetközi emberi jogi szerv döntésének alapulvételével kell elbírálni.

(4) A Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot – az (5) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül, a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány esetén azonban a megtámadott határozatot a terhelt javára is megváltoztathatja.

(5) A Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot a 416. § (1) bekezdésének c) pontja alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be.

(6) A felülvizsgálati indítványnak nincs halasztó hatálya, a Legfelsőbb Bíróság azonban az indítvány elbírálásáig a megtámadott határozat végrehajtását felfüggesztheti vagy félbeszakíthatja.

424. §[916] (1) A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítványról tanácsülésen határoz, ha

a) a felülvizsgálati eljárást meg kell szüntetni, vagy a felülvizsgálati indítvány elutasításának van helye,

b) a megtámadott határozat végrehajtásának felfüggesztéséről vagy félbeszakításáról dönt,

c) az indítvány alapján a megtámadott határozat hatályon kívül helyezéséről és az eljárás megszüntetéséről vagy a megtámadott határozatot hozó bíróság új eljárásra utasításáról kell rendelkezni.

(2) A tanács elnöke a tanácsülésre tartozó ügyben nyilvános ülést tűzhet ki.

---

913 A 421. § a 2006. évi LI. törvény 204. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

914 A 422. § a 2006. évi LI. törvény 205. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

915 A 423. § a 2006. évi LI. törvény 206. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

916 A 424. § a 2006. évi LI. törvény 207. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

425. §[917] (1) A nyilvános ülésen a védő, valamint ha a vádat az ügyész képviselte, a legfőbb ügyész vagy képviselője részvétele kötelező.

(2) A nyilvános ülésről a terheltet, a magánvádlót és a pótmagánvádlót, illetőleg a 417. § (1) bekezdésében felsorolt jogosultakat értesíteni kell. A fogva levő terheltet a nyilvános ülésre elő kell állítani.

(3) Az értesítést olyan időben kell kiadni, hogy a kézbesítés legalább nyolc nappal a nyilvános ülés előtt megtörténjék. A nyilvános ülés megtartásának nem akadálya, ha az értesítést azért nem lehetett kézbesíteni, mert a címzett ismeretlen helyen tartózkodik.

(4) A nyilvános ülés megnyitása után a tanács elnöke által kijelölt bíró ismerteti a felülvizsgálati indítványt, a megtámadott határozatot és az iratok tartalmából mindazt, ami a felülvizsgálati indítvány elbírálásához szükséges.

(5) Az ügy előadása után a felülvizsgálati indítvány előterjesztője, az ügyész, a védő, valamint a 417. § (1) bekezdésében felsorolt egyéb jogosultak a felülvizsgálati indítvány keretei között felszólalhatnak. A felszólalások után válasznak van helye. A felszólalás joga utoljára a terheltet illeti meg.

A felülvizsgálati eljárás során hozott határozat[918]

426. §[919] Ha a felülvizsgálati indítvány alapján eljáró bíróság a felülvizsgálati indítványnak nem ad helyt, a megtámadott határozatot a hatályában fenntartja.

427. §[920] (1) A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha

a)[921] a terhelt bűnösségének megállapítására, továbbá kényszergyógykezelésének elrendelésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor,

b) a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetőleg a büntetés végrehajtását a Btk. 90. §-ában foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel,

c) a bíróság határozatának meghozatalára a súlyosítási tilalom [354. és 355. §, 405. § (1) és (3) bek., 549. § (4) bek.] megsértésével került sor.

(2) Ha a felülvizsgálati eljárás lefolytatására az Alkotmánybíróság határozata alapján [416. § (1) bek. e) és f) pontja] került sor, a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha ez az iratok alapján lehetséges.

(3) Ha a felülvizsgálati eljárás lefolytatására azért került sor, mert nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, és a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződésnek megfelelő határozat meghozatalához nem szükséges az eljárás megismétlése, a Legfelsőbb Bíróság a határozatot maga is meghozhatja.

428. §[922] (1) A Legfelsőbb Bíróság a határozatot hatályon kívül helyezi, és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, ha a terhelt felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor, illetve, ha a 427. § (1) bekezdése szerinti határozat meghozatala az iratok alapján nem lehetséges.

(2)[923] Ha a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat meghozatalára a 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában illetve II–IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor, a Legfelsőbb Bíróság a határozatot hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti, a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságot új eljárásra utasítja, illetve az iratokat az ügyésznek megküldi.

---

917 A 425. § a 2006. évi LI. törvény 208. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A 425. §-t megelőző „A felülvizsgálati eljárás alapján hozott határozat” alcímet a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

918 A 426. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 209. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

919 A 426. § a 2006. évi LI. törvény 210. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

920 A 427. § a 2006. évi LI. törvény 211. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

921 A 427. § (1) bekezdés a) pontja a 2007. évi XXVII. törvény 56. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

922 A 428. § (1) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 57. § (1) bekezdése iktatta be, egyben az (1)–(4) bekezdés a (2)–(5) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

923 A 428. § (2) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 57. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

(3)[924] Ha a felülvizsgálati eljárás lefolytatására az Alkotmánybíróság határozata alapján [416. § (1) bek. e) és f) pontja] került sor, és a törvénynek megfelelő határozat meghozatala az iratok alapján nem lehetséges, a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a korábban eljárt bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja.

(4) Ha a felülvizsgálati indítványt azért nyújtották be, mert nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv megállapította, hogy az eljárás lefolytatása vagy a bíróság jogerős határozata megsértette a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződés valamely rendelkezését, és a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződésnek megfelelő határozat meghozatalához az eljárás megismétlése szükséges, a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot akkor is hatályon kívül helyezi, és az eljárt bíróságot új eljárásra utasítja, ha a nemzetközi emberi jogi szerv olyan jogsértést állapított meg, amely miatt a megtámadott ítéletet e törvény szerint egyébként nem kell hatályon kívül helyezni.

(5) Ha a Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hatályon kívül helyezi, és a terhelt fogva van, a fogva tartás kérdésében határoz.

429. §[925] (1) A felülvizsgálati eljárás során felmerült bűnügyi költséget, ideértve a felülvizsgálati indítvány megfogalmazására kirendelt védő díját is, a felülvizsgálati indítvány elutasítása esetén – az ügyész által kezdeményezett felülvizsgálat esetét kivéve – az indítvány előterjesztője viseli. Más esetekben a bűnügyi költséget az állam viseli.

(2) A felülvizsgálati indítvány elintézése után a Legfelsőbb Bíróság a határozatának kiadmányait kézbesíti, és az ügy iratait a határozatának kiadmányával és az ülésről készült jegyzőkönyvvel együtt visszaküldi annak a bíróságnak, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot hozta, vagy amelyet új eljárásra, illetőleg az eljárás lefolytatására utasított.

XIX. Fejezet[926]
JOGORVOSLAT A TÖRVÉNYESSÉG ÉRDEKÉBEN

430. §[927] A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat esetén a XVIII. Fejezet rendelkezéseit az e fejezetben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat[928]

431. § A legfőbb ügyész a bíróság törvénysértő és jogerős határozata ellen a Legfelsőbb Bíróságnál a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthet be, feltéve, hogy a jogerős határozat más jogorvoslattal nem támadható meg.

432. § A jogorvoslat bejelentése nincs határidőhöz kötve, és a határozat végrehajtására nincs felfüggesztő hatálya.

433. § Nincs helye törvényesség érdekében jogorvoslat bejelentésének, ha a határozatot a Legfelsőbb Bíróság hozta.

Jogorvoslati eljárás a törvényesség érdekében

434. § (1) A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot a Legfelsőbb Bíróság tanácsa nyilvános ülésen intézi el.

(2) A nyilvános ülésről a legfőbb ügyészt, a terheltet és védőjét értesíteni kell. Ha az alapügyben a terheltnek nem volt védője, a Legfelsőbb Bíróság a terhelt részére védőt rendel ki.

(3) A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványra a terhelt és a védő észrevételeket tehet.

---

924 A 428. § (3)–(5) – eredetileg (2)–(4) – bekezdése a 2006. évi LI. törvény 212. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

925 A 429. § a 2006. évi LI. törvény 213. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

926 A XVIII. Fejezet jelölést és a Fejezet címének szövegét a 2002. évi I. törvény 224. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől. A Fejezet számozását XVIII. Fejezetről XIX. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

927 A 430. § a 2006. évi LI. törvény 214. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

928 A 431–438. §-t, valamint a 431. §, 434. § és a 436. § alcímét a 2002. évi I. törvény 224. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

435. § (1) A nyilvános ülés a legfőbb ügyésznek vagy képviselőjének a távollétében nem tartható meg.

(2) A nyilvános ülés megtartására a XIV. Fejezet rendelkezései megfelelően irányadók. A nyilvános ülésen a legfőbb ügyész vagy képviselője, a terhelt és védője felszólalhat és – az eljárás jellegéhez képest – indítványokat tehet.

A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján hozott határozat

436. § Ha a Legfelsőbb Bíróság a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot alaposnak találja, ítéletében megállapítja, hogy a megtámadott határozat törvénysértő, ellenkező esetben a jogorvoslatot végzésével elutasítja.

437. § A Legfelsőbb Bíróság törvénysértés megállapítása esetén a terheltet felmentheti, a kényszergyógykezelését mellőzheti, az eljárást megszüntetheti, enyhébb büntetést szabhat ki, vagy enyhébb intézkedést alkalmazhat, illetőleg ilyen határozat meghozatala érdekében a megtámadott határozatot hatályon kívül helyezheti, és szükség esetén az eljárt bíróságot új eljárásra utasíthatja; egyéb esetekben a Legfelsőbb Bíróság határozata csak a törvénysértést állapíthatja meg.

438. § A jogorvoslati eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

XX. Fejezet[929]
JOGEGYSÉGI ELJÁRÁS

439. §[930] (1) Jogegységi eljárásnak van helye, ha

a) a joggyakorlat továbbfejlesztése vagy az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében elvi kérdésben jogegységi határozat meghozatala szükséges,

b) a Legfelsőbb Bíróság valamely tanácsa jogkérdésben el kíván térni a Legfelsőbb Bíróság másik ítélkező tanácsának határozatától.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja alapján az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében jogegységi eljárásnak van helye különösen akkor, ha az ítélőtábla, a megyei bíróság vagy a helyi bíróság elvi kérdésben korábban hozott jogerős bírósági határozattól eltérő jogerős határozatot hozott, és a Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy a legfőbb ügyész az elvi kérdés eldöntését szükségesnek tartja.

440. § (1) Jogegységi eljárást kell lefolytatni,

a) ha azt a Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy a büntető kollégiumának vezetője, illetőleg a legfőbb ügyész indítványozza, továbbá

b) a 439. § b) pontja esetén.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjában írt ok miatt a Legfelsőbb Bíróság tanácsa indítványozza a jogegységi eljárást.

(3)[931] Ha a jogegységi eljárás eredménye a Legfelsőbb Bíróság előtt folyamatban lévő más rendkívüli jogorvoslati eljárásra kihatással lehet, a Legfelsőbb Bíróság a rendkívüli jogorvoslati eljárást a jogegységi határozat meghozataláig felfüggeszti.

441. § (1) A jogegységi indítványban meg kell jelölni az elbírálandó elvi kérdést (jogkérdést) és az indítvány előterjesztőjének javaslatát annak mikénti eldöntésére. Az indítványhoz mellékelni kell az indítvánnyal érintett bírósági határozatok kiadmányát.

(2) A jogegységi indítványt a Legfelsőbb Bíróság öt hivatásos bíróból álló jogegységi tanácsa bírálja el.

(3) A jogegységi tanács elnöke a Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy büntető kollégiumának vezetője. A jogegységi indítvány előterjesztője nem lehet a jogegységi tanács elnöke vagy tagja.

(4) A jogegységi tanács tagja nem lehet az, aki a jogegységi indítvánnyal érintett bírósági határozat meghozatalában részt vett.

---

929 A Fejezet számozását XIX. Fejezetről XX. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

930 A 439. § eredeti szövegét a 2002. évi I. törvény 225. §-a (1) bekezdés jelölésre módosította, egyben új (2) bekezdést iktatott be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

931 A 440. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 226. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

442. §[932] (1) A jogegységi eljárást a tanács elnöke készíti elő, és az ügyet tanácsülésre vagy nyilvános ülésre tűzi ki.

(2) A jogegységi tanács tanácsülésen dönt, ha

a) a törvényben kizárt vagy az arra nem jogosulttól származó indítványt érdemi elbírálás nélkül elutasítja,

b) a jogegységi indítvány visszavonása miatt a jogegységi eljárást megszünteti.

(3) Ha a jogegységi tanács az indítványt érdemben elbírálja, nyilvános ülésen határoz. A jogegységi határozat hozatalára irányuló indítványt – ha azt nem a legfőbb ügyész nyújtotta be – a tanács elnöke a jogegységi indítvánnyal érintett bírósági határozat kiadmányával együtt megküldi a legfőbb ügyésznek. A legfőbb ügyész az indítvány kézbesítésétől számított tizenöt napon belül megküldi a jogegységi indítványra tett nyilatkozatát a Legfelsőbb Bíróságnak.

(4) A nyilvános ülést a tanács elnöke vezeti, az eljárásban egy vagy két előadó bírót jelölhet ki.

(5) A nyilvános ülés megnyitása után az előadó bíró összefoglalja a jogegységi indítványt, illetve az elbírálandó elvi kérdés lényegét. Ezt követően az indítványozó felszólalhat. Ha nem a legfőbb ügyész a jogegységi indítvány előterjesztője, akkor a legfőbb ügyész az indítványozó felszólalását követően felszólalhat.

(6) A felszólalásokat követően a jogegységi tanács határozat meghozatala céljából tanácsülésre visszavonul. A jogegységi tanács a határozatát tanácskozás után szavazással hozza meg. Ha a szavazás nem egyhangú, a határozatot a többségi szavazat dönti el.

(7) A tanácskozás és a szavazás titkos. A tanácskozáson és a szavazásnál a jogegységi tanács elnökén és tagjain kívül csak jegyzőkönyvvezető lehet jelen.

(8) A nyilvános ülést a jogegységi tanács fontos okból elnapolhatja.

443. § (1)[933] A jogegységi tanács a nyilvános ülésen határozatot hoz. A jogegységi tanács a jogegységi határozatot „A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN" hozza, és azt nyilvánosan hirdeti ki.

(2) A jogegységi indítványnak helyt adó határozat rendelkező része tartalmazza a jogegységi eljárás tárgyául szolgáló, illetve azzal szorosan összefüggő elvi kérdésben adott iránymutatást.

(3) Ha az elvi kérdésben adott iránymutatásból következően a jogegységi határozattal érintett jogerős bírósági határozatnak a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapító rendelkezése törvénysértő, a jogegységi tanács a törvénysértő rendelkezést hatályon kívül helyezi, és a terheltet felmenti, illetve az eljárást megszünteti. Ha a terhelt fogva van, a fogvatartást is megszünteti.

(4) A jogegységi határozat indokolása tartalmazza, hogy a jogegységi indítványt ki terjesztette elő, az indítvány mire irányul, és mely bírósági határozatokat érint. Ismerteti az elbírálandó elvi kérdésben kialakult eltérő álláspontokat, szükség esetén az indítvánnyal érintett bírósági határozatokban megállapított tényállás lényegét, számot ad a rendelkező részben adott iránymutatás indokairól. A határozat indokolása tartalmazza a terhelt felmentésének és az eljárás megszüntetésének indokait is.

444. § A jogegységi tanács elutasítja a jogegységi indítványt, ha jogegységi határozat meghozatala nem szükséges. A határozat indokolása az elutasítás okát tartalmazza.

445. § (1) A jogegységi tanács a határozatát nyomban kihirdeti, ezt követően tizenöt napon belül írásban közli az indítvány előterjesztőjével és – ha az előterjesztő nem a legfőbb ügyész volt – a legfőbb ügyésszel is. A határozatot közölni kell azzal a terhelttel is, akit felmentettek vagy akivel szemben az eljárást megszüntették. Ha az alapeljárásban a vádat magánvádló vagy pótmagánvádló képviselte, a határozatot vele is közölni kell.

(2) A tanács elnöke gondoskodik a jogegységi határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételéről.

---

932 A 442. § a 2006. évi LI. törvény 215. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

933 A 443. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 216. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

ÖTÖDIK RÉSZ

XXI. Fejezet[934]
A FIATALKORÚAK ELLENI BÜNTETŐELJÁRÁS

446. § E törvény rendelkezéseit fiatalkorú [Btk. 107. § (1) bek.] elleni büntetőeljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Általános rendelkezések

447. § (1) A fiatalkorúval szemben az eljárást az életkori sajátosságainak figyelembevételével, és úgy kell lefolytatni, hogy az elősegítse a fiatalkorúnak a törvények iránti tiszteletét.

(2)[935] A büntetőeljárás során – szükség esetén, illetőleg külön jogszabály rendelkezése alapján – kezdeményezni kell a fiatalkorú érdekében gyámhatósági intézkedés elrendelését, valamint a fiatalkorú nevelését, gondozását vagy felügyeletét elmulasztó személlyel szembeni intézkedést.[936]

A fiatalkorúak bírósága[937]

448. § (1) A fiatalkorúak helyi bírósági hatáskörbe tartozó ügyében a megyei bíróság székhelyén lévő helyi bíróság, a Fővárosi Bíróság területén a Pesti Központi Kerületi Bíróság jár el, e bíróságok illetékessége a fiatalkorúak ügyében a megye, illetőleg a főváros területére terjed ki.

(2)[938] Fiatalkorúak elleni bírósági eljárásban első fokon a tanács elnöke (egyesbíró), másodfokon és – a Legfelsőbb Bíróságot kivéve – harmadfokon a tanács egyik tagja az Országos Igazságszolgáltatási Tanács által kijelölt bíró.

(3) Az első fokú bíróságon a tanács egyik ülnöke pedagógus.

(4) A fiatalkorúak bírósága a felnőtt korú terhelt ügyét is elbírálja, ha az a fiatalkorú ügyével összefügg.

Az ügyész

449. § (1) Az ügyész jogkörében a felettes ügyész által kijelölt ügyész (a fiatalkorúak ügyésze) jár el.[939]

(2) Fiatalkorúval szemben büntetőeljárásnak csak közvádra van helye. Fiatalkorúval szemben pótmagánvádnak nincs helye, a magánvádra üldözendő bűncselekmények esetében az ügyész jár el.

A védő

450. § A fiatalkorú elleni eljárásban védő részvétele kötelező.

A törvényes képviselő

451. §[940] A törvényes képviselő az ügy iratait a nyomozás befejezése után megtekintheti. A nyomozás során is megtekintheti az olyan eljárási cselekményekről készült iratokat, amelyeknél jelen lehetett. Egyébként a törvényes képviselő jelenléti, észrevételezési, felvilágosításkérési, indítványtételi, valamint jogorvoslati jogára a védő jogai irányadók.

---

934 A Fejezet számozását XX. Fejezetről XXI. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

935 A 447. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 217. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

936 Lásd a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt.

937 A 448. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 227. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

938 A 448. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 218. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

939 Lásd a gyermek- és ifjúságvédelmi ügyészi szakfeladatok ellátásáról szóló 14/2003. (ÜK. 7.) LÜ utasítást.

940 A 451. § a 2002. évi I. törvény 228. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

452. § (1)[941] A gyámhatóság – a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság megkeresésére – eseti gondnokot rendel ki, ha

a) a törvényes képviselő a bűncselekményt a fiatalkorúval együtt követte el, illetőleg az érdekei a fiatalkorú érdekeivel egyébként ellentétesek,

b) a törvényes képviselő a jogainak gyakorlásában akadályozva van,

c) a fiatalkorúnak nincs törvényes képviselője, vagy nem állapítható meg, hogy ki a törvényes képviselője.

(2)[942] Az (1) bekezdés a) pontja esetén az eseti gondnok kirendeléséig a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság a törvényes képviselőt kizárhatja az eljárásból.

(3) Az eseti gondnok az eljárásban törvényes képviselőként jár el.

A bizonyítási eszközök

453. § (1)[943]

(2)[944] A fiatalkorú életkorát közokirattal kell bizonyítani. Be kell szerezni a környezettanulmányt, amely tartalmazza a fiatalkorúról a közoktatásról szóló törvény[945] felhatalmazása alapján az intézmény által nyilvántartott és kezelt adatokat, vagy a munkahely által adott tájékoztatást. A környezettanulmányt a pártfogó felügyelő készíti el.[946] A környezettanulmány elkészítéséhez a pártfogó a rendőrség közreműködését igénybe veheti.

(3) A fiatalkorú terhelt vallomása poligráf alkalmazásával nem vizsgálható.

Az előzetes letartóztatás

454. § (1) A fiatalkorú előzetes letartóztatásának a 129. § (2) bekezdésében megállapított okok esetében is csak akkor van helye, ha az a bűncselekmény különös tárgyi súlya folytán szükséges.

(2) A fiatalkorú előzetes letartóztatását

a) javítóintézetben,

b) büntetés-végrehajtási intézetben

kell végrehajtani.

(3) A bíróság dönt arról, hogy az előzetes letartóztatást – a fiatalkorú személyiségére vagy a terhére rótt bűncselekmény jellegére tekintettel – hol kell végrehajtani.

(4) Az előzetes letartóztatás tartama alatt a bíróság az előzetes letartóztatás végrehajtásának helyét az ügyész, a terhelt vagy a védő indítványára megváltoztathatja. Erről – a tárgyalás előkészítése során hozott határozatig – az előzetes letartóztatást elrendelő bíróság, azt követően az a bíróság határoz, amelyik előtt a büntetőeljárás folyik.

(5) Ha a fiatalkorú előzetes letartóztatását javítóintézetben hajtják végre, és a fiatalkorú büntetés-végrehajtási intézetben vagy rendőrségi fogdában történő ideiglenes elhelyezéséről a bíróság határoz, a bíróság hatáskörére és illetékességére a (4) bekezdést kell alkalmazni.

(6) Az előzetes letartóztatás végrehajtása során a fiatalkorúakat a felnőttkorúaktól el kell különíteni.

455. §[947] Ha a fiatalkorúval szemben elrendelt előzetes letartóztatás végrehajtásának kezdetétől két év eltelt, az előzetes letartóztatás megszűnik[948], kivéve az ügydöntő határozat kihirdetése után elrendelt vagy fenntartott előzetes letartóztatás esetét, továbbá ha az ügyben harmadfokú bírósági eljárás vagy hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárás van folyamatban.

---

941 A 452. § (1) bekezdés felvezető szövege a 2002. évi I. törvény 229. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

942 A 452. § (2) bekezdését a 2002. évi I. törvény 229. § (2) bekezdése iktatta be, egyben a (2) bekezdés számozását (3) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

943 A 453. § (1) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

944 A 453. § (2) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 219. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől. A harmadik mondat a 2003. évi XIV. törvény 27. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

945 Lásd a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényt.

946 Lásd a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről, valamint ehhez kapcsolódóan egyes igazságügyminiszteri rendeletek módosításáról szóló 17/2003. (VI. 24.) IM rendeletet.

947 A 455. § a 2006. évi LI. törvény 220. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

948 A 455. §-ban a „letartóztatás megszűnik” szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (5) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

Kényszerintézkedés elrendelése a vádirat benyújtása előtt

456. § (1) A vádirat benyújtása előtt a kényszerintézkedésekkel kapcsolatos eljárásban (210–211. §) az ülés a védő távollétében nem tartható meg.

(2) Az ülésről a törvényes képviselőt és a gondozót is értesíteni kell.

457. § Az ülésen a törvényes képviselő és a gondozó felszólalhat.

A határozat közlése

458. § Az eljárás során hozott határozatot a törvényes képviselővel, az ügydöntő határozatot és a személyi szabadságot korlátozó kényszerintézkedésről szóló határozatot a gondozóval is közölni kell.

A vádemelés elhalasztása és a közvetítői eljárás[949]

459. § (1) Az ügyész a vádemelés feltételeinek fennállása esetén öt évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetéssel büntetendő bűncselekmény miatt – a fiatalkorú helyes irányú fejlődése érdekében – a vádemelést elhalaszthatja.

(2)[950] Az ügyész a vádemelés elhalasztása előtt pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendeli el. Az ügyész a vádemelés elhalasztásáról szóló határozatában a fiatalkorút magatartási szabályok megtartására vagy más kötelezettségek teljesítésére kötelezheti. A fiatalkorú részére nem írható elő a 225. § (2) bekezdésének c) pontjában írt kötelezettség.

(3)[951] A közvetítői eljárásban a fiatalkorú törvényes képviselőjének részvétele kötelező.

(4) Ha a közvetítői eljárás eredményes, a fiatalkorú a vállalt kötelezettségeinek eleget tett, és a Btk. 107/A. §-a alkalmazásának van helye, az ügyész az eljárást megszünteti. Ha a fiatalkorú a közvetítői eljárás eredményeként létrejött megállapodás teljesítését megkezdte, az ügyész az öt évet meg nem haladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt egy évtől két évig terjedő időre a vádemelést elhalaszthatja.

A tárgyalás

460. § (1) A tárgyalásról a nyilvánosságot a 237. § (3) bekezdésében meghatározott eseteken kívül is ki kell zárni, ha ez a fiatalkorú érdekében szükséges.

(2) A bíróság elrendelheti, hogy a tárgyalásnak azt a részét, amely a fiatalkorú helyes irányú fejlődését károsan befolyásolhatja, a fiatalkorú távollétében tartsák meg. Az így lefolytatott tárgyalás lényegét a tanács elnöke a fiatalkorúval – legkésőbb a tárgyalás berekesztése előtt – ismerteti.

(3) A tárgyaláson az ügyész részvétele kötelező.

461. §[952] A fiatalkorú vádlott távollétében a tárgyalás a XXV. Fejezet alapján nem tartható meg.

462. § (1) A fiatalkorú vádlott elleni ügyben tartott tárgyaláson a vádlott és a tanú kihallgatását a tanács elnöke (egyesbíró) végzi. A vádlotthoz és a tanúhoz a kihallgatást követően az arra jogosultak kérdést intézhetnek.

(2) A környezettanulmányt a tárgyaláson ismertetni kell.

(3) Az ügyész a javítóintézeti nevelés intézkedés meghatározott mértékére nem tehet indítványt.

Lemondás a tárgyalásról

463. §[953] A XXVI. Fejezet rendelkezései fiatalkorú esetén nem alkalmazhatók.

---

949 A 459. §-t megelőző alcím a 2006. évi LI. törvény 221. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

950 A 459. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 221. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

951 A 459. § (3)–(4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 221. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

952 A 461. § a 2006. évi LI. törvény 222. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

953 A 463. § a 2006. évi LI. törvény 223. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

A tárgyalás mellőzése[954]

464. § Az 548. § (1) bekezdésében felsoroltakon kívül tárgyalás tartását kérheti a törvényes képviselő a fiatalkorú hozzájárulása nélkül is.

Javítóintézeti nevelés elrendelése

465. § A bíróság javítóintézeti nevelést bűnösséget megállapító ítéletben rendel el.

A pénzbüntetés átváltoztatása szabadságvesztésre

466. § A pénzbüntetésnek[955] szabadságvesztésre való átváltoztatásáról a bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára határoz, ha a fiatalkorú nem fizette meg, és az behajthatatlan.

A javítóintézetből való ideiglenes elbocsátás megszüntetése

467. § (1) Ha a javítóintézetből való ideiglenes elbocsátás megszüntetéséről a fiatalkorú ellen indult újabb büntetőeljárásban alkalmazott büntetés vagy büntetés helyett alkalmazott intézkedés miatt kell határozni, erre az újabb ügyben eljáró bíróság jogosult.

(2) Az (1) bekezdésben írt esetben a bíróság az ügyész indítványára vagy hivatalból utólag határoz a javítóintézetből való ideiglenes elbocsátás megszüntetéséről, ha ezt az ítéletében elmulasztotta.

(3) A bűnügyi költséget az állam viseli, ha a bíróság az ideiglenes elbocsátást nem szünteti meg.

Egységes intézkedések elrendelése

468. § Több javítóintézeti nevelés helyett egységes intézkedés kiszabására az 574. és az 575. §[956] rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

XXII. Fejezet[957]
A KATONAI BÜNTETŐELJÁRÁS

469. § E törvény rendelkezéseit a katonai büntetőeljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A katonai büntetőeljárás hatálya

470. § (1) Katonai büntetőeljárásnak van helye

a) a katona [Btk. 122. § (1) bek.] által a tényleges szolgálati viszonyának tartama alatt elkövetett katonai bűncselekmény (Btk. XX. Fejezet),

b)[958] a Magyar Honvédség tényleges állományú tagja által elkövetett bármely bűncselekmény,

c)[959] a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, valamint a büntetés-végrehajtási szervezet hivatásos állományú tagja által a szolgálati helyen, illetőleg a szolgálattal összefüggésben elkövetett más bűncselekmény,

d)[960] a szövetséges fegyveres erő (Btk. 368. §) tagja által belföldön, valamint e személynek a Magyar Köztársaság határain kívül tartózkodó magyar hajón vagy magyar légi járművön elkövetett, magyar büntető joghatóság alá tartozó bűncselekménye

esetén.

---

954 A 464. § alcímét a 2002. évi I. törvény 231. §-a állította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

955 A 466. §-ban az „illetőleg a pénzmellékbüntetésnek” szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

956 A 468. §-ban az „574. és 575. §” szöveget a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés c) pontja állította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

957 A XXII. Fejezet számozását XXI. Fejezetről XXII. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

958 A 470. § (1) bekezdés b)–c) pontja a 2004. évi CXXXI. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

959 A 470. § (1) bekezdés c) pontjában a „Határőrség hivatásos és szerződéses, továbbá a” szövegrészt a 2007. évi XC. törvény 21. § (1) bekezdés k) pontja hatályon kívül helyezte.

960 A 470. § (1) bekezdés d) pontját a 2002. évi I. törvény 232. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(2) A katonai büntetőeljárás hatálya kiterjed a terhelt által elkövetett valamennyi bűncselekményre, ha ezek közül valamelyik miatt katonai büntetőeljárásnak van helye, és az elkülönítés nem lehetséges.

(3)[961] Több terhelt esetében akkor van helye katonai büntetőeljárásnak, ha a terheltek valamelyikének bűncselekménye katonai büntetőeljárásra tartozik, és az eljárás elkülönítése – tekintettel a tényállás szoros összefüggésére – nem lehetséges. Ez a rendelkezés az orgazdára és a bűnpártolóra is kiterjed.

A bíróság

471. §[962] (1) A katonai büntetőeljárásra tartozó ügyben első fokon a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvényben kijelölt megyei bíróság katonai tanácsa jár el.

(2)[963] A katonai büntetőeljárásra tartozó ügyben másodfokon a Fővárosi Ítélőtábla katonai tanácsa jár el. A perújítás megengedhetőségének kérdésében, valamint perújítás elrendelése esetén a perújítási eljárásban hozott ítélet felülbírálata során másodfokon a Fővárosi Ítélőtábla más tanácsa is eljárhat.[964]

(3)[965] A katonai bíró a nem katonai büntetőeljárásra tartozó ügyekben is eljárhat.

A bíróság összetétele

472. §[966] (1) A katonai büntetőeljárásban első fokon és másodfokon hivatásos bíróként katonai bíró, első fokon ülnökként katonai ülnök jár el.

(2) Az első fokú bíróság a 14. § (1) bekezdésének a) pontjában és a 16. § (1) bekezdésének a)–h) pontjában[967] meghatározott bűncselekmények esetén tanácsban, egyéb esetekben ülnökök közreműködése nélkül, egyesbíróként jár el.

(3) Az első fokú bíróság egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanácsban is eljárhat, ha megállapítja, hogy a vád tárgyává tett bűncselekmény a vádirati minősítéstől eltérően súlyosabban minősülhet.

(4) A katonai büntetőeljárásban az ülnök a vádlottnál alacsonyabb rendfokozatú – az (5) bekezdés esetét kivéve – nem lehet. A tanácsot rendszerint annak a fegyveres szervnek az ülnökeiből kell megalakítani, amelynél a vádlott az elkövetés időpontjában szolgálatot teljesített. Igazságszolgáltatási érdekből ettől a szabálytól el lehet térni.

(5) Tábornoki rendfokozatú vádlott elleni eljárásban, ha a bírósághoz a megválasztott katonai ülnökökből a tanácsot a (4) bekezdés alapján nem lehet megalakítani, a katonai büntetőeljárásra kijelölt illetékes megyei bíróság elnöke az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnöke útján a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben meghatározott ülnökválasztási eljárást kezdeményez. Az ülnökválasztó állománygyűlést az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnökének kezdeményezését követő tizenöt napon belül meg kell tartani. Ebben az esetben a tanácsot a tábornoki állománygyűlésen megválasztott tábornok rendfokozatú katonai ülnökökből kell megalakítani.

Az első fokú bíróság illetékessége

473. § (1)[968] A katonai büntetőeljárásra kijelölt megyei bíróság katonai tanácsának illetékességi területét a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló törvény állapítja meg.

(2)[969] A Magyar Köztársaság határain kívül elkövetett bűncselekmény elbírálására a Fővárosi Bíróság katonai tanácsa illetékes.

(3)[970] A 17. § (3) bekezdésében írt illetékességi ok katonai büntetőeljárásban nem alkalmazható.

---

961 A 470. § (3) bekezdés második mondata a 2002. évi I. törvény 232. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

962 A 471. § a 2002. évi I. törvény 233. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

963 A 471. § (2) bekezdése a 2002. évi XXII. törvény 2. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

964 A 471. § (2) bekezdés utolsó mondatát a 2006. évi LI. törvény 224. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

965 A 471. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 224. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

966 A 472. § a 2002. évi I. törvény 234. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

967 A 472. § (2) bekezdésében az „a 16. § (1) bekezdésének a)–h) pontjában" szöveget a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

968 A 473. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 235. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

969 A 473. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 225. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

970 A 473. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 225. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

A katonai ügyész

474. § (1) A katonai büntetőeljárásban az ügyész feladatát a katonai ügyész látja el. A katonai ügyész a vádemelés feltételeinek megállapítása végett maga végez nyomozást, vagy nyomozást végeztet.[971]

(2) Kizárólag a katonai ügyész végzi a nyomozást a katona által elkövetett

a) katonai bűntett miatt,

b) katonai vétség miatt, ha azzal kapcsolatban más bűncselekményt is elkövetett, vagy ha több terhelt esetén az elkülönítés nem lehetséges,

c) nem katonai bűncselekmény miatt.

(3) A katonai ügyész végzi a nyomozást akkor is, ha a katona szolgálati viszonya időközben megszűnt.

(4)[972] A katonai ügyész végzi a nyomozást a szövetséges fegyveres erő [Btk. 137. § 20. pont][973] tagja által belföldön, valamint az e személynek a Magyar Köztársaság határain kívül tartózkodó magyar hajón vagy magyar légi járművön elkövetett, magyar büntető joghatóság alá tartozó bűncselekménye miatt.

(5)[974] Katonai büntetőeljárásnak csak közvádra van helye, magánvádra üldözendő bűncselekmény esetében a katonai ügyész jár el. A katonai büntetőeljárásban viszonvád nem emelhető. Katonai bűncselekmény miatt folytatott eljárásban akkor van helye pótmagánvádnak, ha az ügy sértettje természetes személy.

(6)[975] A katonai büntetőeljárásban elbírált bűncselekménnyel a fegyveres szervnek okozott kár miatt a katonai ügyész polgári jogi igényt érvényesíthet.

A katonai ügyészségek

475. § (1) A katonai ügyészség a megyei bíróság katonai tanácsa mellett működik, vezetője a[976] főügyész jogkörében jár el.

(2)[977] Az ítélőtábla mellett a vádhatóság feladatát a Katonai Fellebbviteli Ügyészség, a Legfelsőbb Bíróság mellett a vádhatóság feladatát a Katonai Főügyészség látja el. Ahol e törvény az ítélőtábla mellett működő fellebbviteli főügyészségről, illetőleg fellebbviteli főügyészről rendelkezik, a katonai büntetőeljárásban a Katonai Fellebbviteli Ügyészséget, illetőleg a katonai fellebbviteli ügyészség vezetőjét, ahol a Legfőbb Ügyészségről, illetőleg a legfőbb ügyészről rendelkezik, ott a Katonai Főügyészséget, illetőleg a katonai főügyészt kell érteni.

(3) A katonai ügyészi szerv illetékességét annak a bíróságnak az illetékessége határozza meg, amely mellett működik.

(4) A katonai főügyész[978] rendelkezése alapján a katonai ügyész olyan ügyben is eljárhat, amelyre illetékessége egyébként nem terjed ki.

Az eljáró ügyészség kijelölése

476. § A katonai ügyészi szerv és más ügyészség közötti hatásköri összeütközés esetében az eljáró ügyészséget a legfőbb ügyész jelöli ki.

---

971 Lásd a katonai büntetőeljárásban a védelőkészítéssel, a nyomozás törvényessége feletti felügyelettel és a büntetőügyek katonai ügyészségi nyomozásával, valamint a vádemeléssel kapcsolatos feladatokról szóló 15/2003. (ÜK. 7.) LÜ utasítást és a mobil katonai ügyészségi egység felállításáról szóló 1/2002. (ÜK. 2.) LÜ utasítást.

972 A 474. § (4) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 58. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

973 A 474. § (4) bekezdésében a „[Btk. 137. § 20. pont]" szövegrészt a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (5) bekezdés e) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

974 A 474. § (5) bekezdés utolsó mondatának a szövegét a 2006. évi LI. törvény 226. §-a állapította meg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

975 A 474. § (6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 236. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

976 A 475. § (1) bekezdéséből a „megyei" szövegrészt a 2006. évi VII. törvény 16. § (3) bekezdés k) pontja hatályon kívül helyezte.

977 A 475. § (2) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 237. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

978 A 475. § (4) bekezdésében az „és a Katonai Fellebbviteli Ügyészség vezetője" szövegrészt a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

A katonai nyomozó hatóság

477. § (1) Ha a nyomozást nem a katonai ügyész végzi, nyomozó hatóságként az illetékes parancsnok (vezető) jár el.

(2) Ha a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó bűncselekményt nem katonai nyomozó hatóság észleli, vagy nem katonai nyomozó hatóság szerez ilyen bűncselekményről tudomást, a 170. § (4) bekezdésében meghatározott cselekmények elvégzéséről a katonai ügyészt haladéktalanul értesíti.

(3)[979] A nyomozásra illetékes parancsnokokat és a parancsnoki nyomozás részletes szabályait a fegyveres szervet irányító miniszter az igazságügyért felelős miniszterrel[980] együttesen[981] állapítja meg.

A tanú védelme

478. §[982] (1) A katonai szolgálatot teljesítő tanú különösen indokolt esetben kérheti más szolgálati helyre történő vezénylését vagy áthelyezését. A kérelemről a vádirat benyújtásáig a katonai ügyész, azt követően a bíróság határoz. A kérelem elutasítása ellen a tanú jogorvoslattal élhet.

(2) A vezénylést, illetve az áthelyezést az illetékes személyügyi szerv a határozat kézbesítésétől számított hetvenkét órán belül hajtja végre.

Az őrizetbe vétel

479. § Ha a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó bűncselekmény miatt a katona őrizetbe vételét nem katonai nyomozó hatóság rendelte el, a terheltet huszonnégy órán belül át kell adni az illetékes katonai ügyésznek.

Az előzetes letartóztatás

480. § (1)[983] Katonával szemben előzetes letartóztatást akkor is el lehet rendelni, ha ellene katonai bűncselekmény vagy a szolgálati helyen, illetőleg a szolgálattal összefüggésben elkövetett, szabadságvesztéssel büntetendő más bűncselekmény miatt folyik az eljárás, és a terhelt szolgálati vagy fegyelmi okból nem hagyható szabadlábon.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott okból elrendelt előzetes letartóztatás megszűnik a terhelt szolgálati viszonyának megszűnésével.

Az előzetes letartóztatás végrehajtása

481. §[984]

A védekezés jogának biztosítása[985]

482. § A terheltnek – tényleges szolgálati viszonya fennállása alatt – szolgálatmentességet kell biztosítani, ha olyan eljárási cselekményen vesz részt, amelyen a részvételét e törvény lehetővé, illetve kötelezővé teszi.

Szoros felügyelet alá helyezés

483. §[986]

---

979 A 477. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 238. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

980 A 477. § (3) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszterrel” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

981 A 477. § (3) bekezdésében az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben” szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

982 A 478. § a 2004. évi CXXXI. törvény 22. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

983 A 480. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 240. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

984 A 481. §-t a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

985 A 482. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 242. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

986 A 483. §-t a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § b) pontja hatályon kívül helyezte.

Az óvadék megállapításának kizárása[987]

484. §[988] Katona esetében tényleges szolgálati viszonyának tartama alatt óvadék megállapításának nincs helye.

A feljelentés elutasítása

485. § A feljelentés elutasítására a Btk. 124. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt a katonai nyomozó hatóság is jogosult.

A bűncselekmény elbírálása fegyelmi eljárásban[989]

485/A. §

(1) A katonai ügyész a feljelentést elutasítja, illetőleg a nyomozást megszünteti, és az iratokat a fegyelmi eljárásra illetékes parancsnoknak megküldi, ha a katonai vétség miatt a büntetés célja fegyelmi fenyítéssel is elérhető.

(2) Ha a katonai nyomozó hatóság lehetőséget lát a bűncselekmény fegyelmi eljárásban történő elbírálására, az iratokat az (1) bekezdés szerinti határozat meghozatala céljából haladéktalanul felterjeszti az illetékes katonai ügyészhez; a katonai ügyész hetvenkét órán belül határoz.

(3) A nyomozást el kell rendelni, illetőleg az eljárást folytatni kell, ha a gyanúsított vagy a védője a feljelentést elutasító, illetőleg a nyomozást megszüntető határozat ellen panasszal élt, és a feljelentés elutasításának, illetőleg a nyomozás megszüntetésének más oka nincs. Erre a gyanúsítottat a határozatban figyelmeztetni kell.

(4) Ha a katonai ügyész a bűncselekmény elbírálását fegyelmi eljárásra utalta, a fegyelmi eljárásra illetékes parancsnok a szolgálati viszonyt szabályozó külön törvények rendelkezései szerinti eljárásban, az ott meghatározott fegyelmi fenyítéseket szabhatja ki.[990]

(5) A fegyelmi fenyítést kiszabó határozatot a katonai ügyésznek is kézbesíteni kell.

485/B. §

(1) A megfenyített és védője – ha a külön törvényben meghatározott panaszjogát kimerítette – a jogerős parancsnoki döntést követő három napon belül a fegyelmi eljárásra utalt bűncselekmény miatt fenyítést kiszabó határozat vagy parancs bírósági felülvizsgálatát kérheti. A kérelem elbírálásáig a fenyítés nem hajtható végre.

(2) A kérelmet a fenyítést kiszabó parancsnoknál kell előterjeszteni, aki azt az ügy irataival együtt huszonnégy órán belül megküldi a területileg illetékes megyei bíróság katonai tanácsának. A kérelem a tárgyalás megkezdéséig visszavonható.

(3) A bíróság
- a) egyesbíróként jár el,
- b) a kérelmet három napon belül, tárgyaláson, a megfenyített meghallgatása és az iratok alapján bírálja el; szükség esetén további bizonyítást vesz fel,
- c) a tárgyalás időpontjáról értesíteni kell a fenyítést kiszabó parancsnokot és a katonai ügyészt.

(4) A tárgyaláson a parancsnok és az ügyész felszólalhat. Ha írásban kívánnak nyilatkozni, a nyilatkozatot a tárgyalás megkezdése előtt kell a bíróságnak megküldeni.

(5) A bíróság a kérelmet végzéssel bírálja el.

(6) A törvényben kizárt, az elkésett vagy a nem jogosulttól származó kérelmet a bíróság elutasítja. A kérelem elutasításának a tárgyalás kitűzése előtt is helye van.

(7) A bíróság
- a) a határozatot vagy a parancsot helybenhagyja, ha a kérelem alaptalan,
- b) a fenyítés mértékét csökkenti vagy enyhébb fenyítést alkalmaz,
- c) a fenyítést kiszabó határozatot vagy parancsot megsemmisíti, ha az ügy büntetőeljárás során történő elbírálása esetén felmentő vagy az eljárást megszüntető rendelkezést kellene hozni.

(8) A bíróság (6)–(7) bekezdés szerinti végzése elleni fellebbezésre a 346. § (1) bekezdésében írt, az eljárást megszüntető végzés elleni fellebbezésre vonatkozó rendelkezések az irányadóak.

---

987 A 484. §-t megelőző alcím a 2006. évi LI. törvény 227. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

988 A 484. § a 2006. évi LI. törvény 227. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

989 A 485/A–485/B. § és alcímét és a 2002. évi I. törvény 244. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

990 Lásd a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvényt és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvényt.

A vádemelés elhalasztása és a közvetítői eljárás kizárása[991]

485/C. §[992] (1) A katona tényleges szolgálati viszonyának tartama alatt elkövetett katonai bűncselekménye, valamint a szolgálati helyen, illetőleg szolgálattal összefüggésben elkövetett más bűncselekménye miatt – ha a terhelt tényleges szolgálati viszonya a 216. § (1) bekezdése szerinti időpontban fennáll – a vádemelés nem halasztható el.

(2) Az (1) bekezdés szerinti korlátozás nem alkalmazható, ha a vádemelés elhalasztásának a 222. § (2) bekezdésében meghatározott ok miatt van helye.

(3)[993] A katonai büntetőeljárásban közvetítői eljárás alkalmazásának a fegyveres szerv sérelmére elkövetett vagyon elleni bűncselekmény miatt nincs helye.

A nyomozási bíró

486. §[994] A katonai büntetőeljárásban a nyomozási bíró feladatait a megyei bíróság katonai bírája látja el. A katonai bíró mint nyomozási bíró határozata elleni fellebbezést az ítélőtábla katonai tanácsa bírálja el.

Az eljárás megszüntetése

487. § A Btk. 124. §-ában meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt a vádemelésig a katonai ügyész, azt követően a bíróság az eljárást megszünteti.

A tárgyaláson részt vevő személyek

488. §[995] A tárgyaláson a katonai ügyész részvétele a 241. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben kötelező. A katonai büntetőeljárásban az ügyészségi titkár a vádat nem képviselheti.

489. § A tárgyaláson a védő részvétele kötelező,

a) ha a bűncselekményre a törvény öt évi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztést rendel,

b) a 46. §-ban szabályozott esetekben,

c)[996]

d) ha pótmagánvádló lép fel.

A katonai tanács szavazásának rendje

490. §[997] A katonai tanácsban az alacsonyabb rendfokozatú bíró a magasabb rendfokozatút megelőzően szavaz. Azonos rendfokozat esetén az szavaz először, aki a rendfokozatba később lépett elő. A rendfokozatba történő előlépés időpontjának azonossága esetén az szavaz először, aki fiatalabb életkorú. A tanács elnöke utolsónak adja le szavazatát.

A bűnügyi költség

491. §[998]

A fiatalkorúakra vonatkozó rendelkezések alkalmazásának kizárása

492. §[999]

---

991 A 485/C. § alcíme a 2006. évi LI. törvény 228. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

992 A 485/C. § a 2003. évi II. törvény 78. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

993 A 485/C. § (3) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 228. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. január 1-jétől.

994 A 486. § a 2002. évi I. törvény 246. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

995 A 488–489. § a 2002. évi I. törvény 247. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

996 A 489. § c) pontját a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § b) pontja hatályon kívül helyezte.

997 A 490. § harmadik mondatát a 2002. évi I. törvény 248. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

998 A 491. §-t a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § b) pontja hatályon kívül helyezte.

999 A 492. §-t a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

XXIII. Fejezet[1000]
A MAGÁNVÁDAS ELJÁRÁS

493. § E törvény rendelkezéseit a magánvád alapján folytatott büntetőeljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A magánvádló

494. § (1) A terhelt bűnösségének bizonyítása a magánvádlót terheli.

(2)[1001] A magánvádlót a sértett jogain kívül a vád képviseletével járó jogok illetik meg.

(3) Ha az ügyben több sértett van, a megegyezésüktől függ, hogy melyikük jár el magánvádlóként. Megegyezés hiányában a magánvádlót a bíróság jelöli ki.

(4)[1002] Ha az ügyben több magánvádló van, a magánvádlók kijelölhetik, hogy közülük ki látja el a vád képviseletével járó jogokat. Megegyezés hiányában a bíróság jelöli ki azt a magánvádlót, aki a vád képviseletére az első fokú bírósági eljárásban jogosult. A kijelölés az első fokú bíróságnak az ügy érdemében hozott határozatának kihirdetéséig tart. Azt a határozatot, amely ellen e törvény szerint a magánvádló fellebbezésre jogosult, valamennyi magánvádlóval közölni kell.

(5) A magánvádló viszonvád hiányában tanúként hallgatható meg.

495. § (1) A magánvádlót a vád képviseletével járó jogok az általa emelt vád tekintetében illetik meg. Az ellene emelt vád (viszonvád) esetén a vádlott jogai illetik meg, és kötelezettségei terhelik.

(2) A viszonvád tekintetében a magánvádló képviselőjét a védő jogállása, a vádlott védőjét a képviselő jogállása illeti meg, feltéve, hogy a meghatalmazásuk erre kiterjed.

Az ügyész

496. §[1003] Az ügyész az ügy iratait a magánvádas eljárásban is megtekintheti, és a tárgyaláson jelen lehet. Az ügyész a vád képviseletét a magánvádlótól az eljárás bármely szakaszában átveheti, ez esetben a magánvádlót a sértett jogai illetik meg. Ha az ügyész a vád képviseletétől utóbb eláll, a vádat ismét a magánvádló képviseli. Az ügyész részére az ítéletet akkor kell kézbesíteni, ha a vád képviseletét átvette.

Az eljárás megindításának alapja

497. § (1) Az eljárás feljelentésre indul meg. A feljelentésben elő kell adni, hogy a feljelentő ki ellen, milyen cselekmény miatt és milyen bizonyítékok alapján kéri a büntetőeljárás lefolytatását. A feljelentést a bíróságon kell írásban vagy szóban megtenni, a szóbeli feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(2) A nyomozó hatóság a hozzá érkezett feljelentést az illetékes bíróságnak küldi meg. Az ügyész a feljelentést akkor küldi meg a bíróságnak, ha a vád képviseletét nem veszi át.

(3)[1004] Kölcsönösen elkövetett könnyű testi sértés, rágalmazás vagy becsületsértés esetén az egyik fél sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt megindult eljárásban a 321. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésig a másik fél abban az esetben is jogosult a magánindítvány előterjesztésére, ha ennek határideje lejárt, feltéve, hogy a büntethetőség nem évült el. Viszonvád emelését nem zárja ki, hogy az ügyész a magánvádlótól a vád képviseletét átvette.

(4) A bíróság elbírálja a (3) bekezdésben felsorolt bűncselekményekkel kölcsönösen elkövetett becsületsértés szabálysértését is.

1000 A XXIII. Fejezet számozását XXII. Fejezetről XXIII. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1001 A 494. § (2)–(3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 229. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1002 A 494. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 229. § (2) bekezdése iktatta be, egyben az addigi (4) bekezdés számozását (5) bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1003 A 496. § utolsó mondatát a 2002. évi I. törvény 249. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1004 A 497. § (3) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 250. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

498. § Ha a feljelentésből a feljelentett kiléte vagy a bűncselekmény nem állapítható meg, a bíróság felhívhatja a feljelentőt, hogy írásban pontosítsa a feljelentést, előkészítő ülést tarthat, nyomozást rendelhet el.

Nyomozás a magánvádas eljárásban

499. § (1) Nyomozást a bíróság vagy az ügyész rendelhet el.

(2)[1005] A bíróság nyomozást rendel el, ha a feljelentett cselekmény elkövetőjének személye, személyi adatai vagy tartózkodási helye ismeretlen, továbbá ha bizonyítási eszközök felkutatása szükséges. A nyomozás határidejét legfeljebb két hónapban a bíróság határozza meg, és azt kétszer, egyenként legfeljebb két hónappal meghosszabbíthatja. A bíróság a nyomozást elrendelő végzést és az iratokat megküldi a nyomozó hatóságnak. A nyomozást a rendőrség végzi.

(3) Az ügyész nyomozást rendelhet el, ha a vád képviseletét a személyes meghallgatásra idézés [502. § (1) bek.] kibocsátása előtt átveszi.

500. § (1) A bíróság által elrendelt nyomozás elvégzése után az iratokat a bíróságnak vissza kell küldeni.

(2) Ha az ismeretlen elkövető kiléte a nyomozás adatai alapján sem volt megállapítható, erről a nyomozást elrendelő bíróságot értesíteni kell.

(3) Ha a bíróság által elrendelt nyomozás során a feljelentő a feljelentést visszavonta, az addig keletkezett iratokat és a feljelentés visszavonására vonatkozó nyilatkozatot a bíróságnak vissza kell küldeni.

(4) A (2) és (3) bekezdés esetén a bíróság az eljárást megszünteti.

Határozat személyes meghallgatás nélkül

501. § (1) A bíróság az iratokat megküldi az ügyésznek, ha

a) a feljelentés és az iratok alapján olyan bűncselekmény látszik megállapíthatónak, amely miatt a vádat az ügyész képviseli,

b) szükségesnek tartja, hogy az ügyész a vád képviseletének átvételét megfontolja,

c) az ügyész a vád képviseletét a személyes meghallgatásra idézés kibocsátása előtt átvette.

(2) A bíróság, ha ez a feljelentés és az iratok tartalma alapján lehetséges, határoz az áttételről, az eljárás felfüggesztéséről és az eljárás megszüntetéséről.

(3)[1006] Az (1) bekezdés a) pontja esetén az ügyész a nyomozást elrendeli. Nem kell elrendelni a nyomozást, ha a 174. § (1) bekezdésének c)–f) pontjában meghatározott körülmény áll fenn.

(4)[1007] Ha az ügyész az (1) bekezdés a) pontja alapján elrendelt nyomozás eredményeként közvádra üldözendő bűncselekményt nem állapít meg, és a vád képviseletét nem veszi át, az iratokat visszaküldi a bírósághoz. A bíróság – ha ennek feltételei fennállnak – a sértettet értesíti, hogy pótmagánvádlóként felléphet. A sértett pótmagánvádlókénti fellépésére vonatkozó, a 312. § (1) bekezdése szerinti határidőt a bíróság értesítésének kézbesítésétől kell számítani.

A személyes meghallgatás

502. § (1) Ha a 498. és az 501. §-ban felsorolt intézkedéseknek nincs helye, a bíróság a feljelentettet és a feljelentőt személyes meghallgatásra idézi, és ülést tart. A védőt és a feljelentő képviselőjét erről értesíti. Ha az ügyben több sértett van, a személyes meghallgatásra valamennyi sértettet meg kell idézni.

(2) Az idézésben a feljelentőt (sértettet) figyelmeztetni kell arra, hogy a kellően ki nem mentett elmaradását a bíróság a vád elejtésének tekinti. A feljelentettet a feljelentő nevére és a bűncselekmény lényegére utalással kell megidézni.

(3) A személyes meghallgatáson, ha a feljelentett külföldi, az államának konzuli tisztviselője is jelen lehet.

(4) A személyes meghallgatás megkezdésekor a bíróság megállapítja a feljelentő és a feljelentett személyazonosságát, ismerteti a feljelentés lényegét, és – ha annak feltételei fennállnak – figyelmezteti a feljelentettet a viszonvád lehetőségére. Ezt követően megkísérli a feljelentő és a feljelentett kibékítését.

1005 A 449. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 230. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1006 Az 501. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 251. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1007 Az 501. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 231. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(5) Ha a békítés eredménytelen, a bíróság felveszi a feljelentett személyi adatait, majd kérdést intéz hozzá, hogy a feljelentésben foglaltakat beismeri-e, és védekezésének alátámasztására milyen bizonyítási eszközöket jelöl meg. Szükség esetén megállapítja, hogy melyik sértett jár el magánvádlóként, illetőleg kijelöli a magánvádlót.

(6) Ha a feljelentett viszonvádat emel, a bíróság a feljelentőt feljelentettként is meghallgathatja.

(7) A bíróság felhívja a feljelentőt, továbbá viszonvád esetében a feljelentettet a bizonyítási eszközök és annak megjelölésére, hogy az egyes bizonyítási eszközök mely tények bizonyítására szolgálnak. Erre tizenöt napos határidőt adhat.

503. § (1) A személyes meghallgatásról jegyzőkönyvet kell készíteni.

(2)[1008] A bíróságnak az 501–502. §-ban meghatározott teendőit – a (3) bekezdésben foglalt kivételekkel – ülnök vagy bírósági titkár is elláthatja, és jogosult az 504. § (1) bekezdése szerinti határozat meghozatalára is.

(3)[1009] Az ülnök vagy bírósági titkár az eljárást

a) a 266. § (9) bekezdésében meghatározott okokon kívül más okból nem függesztheti fel;

b) a 267. § (1) bekezdésének a), g) és h) pontja alapján, valamint c) pontja szerinti, a törvényben meghatározott egyéb büntethetőséget megszüntető ok miatt nem szüntetheti meg.

Határozat a személyes meghallgatás alapján

504. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti, ha a feljelentő

a) a személyes meghallgatáson nem jelent meg, és magát előzetesen, alapos okkal, haladéktalanul nem mentette ki, vagy azért nem volt idézhető, mert a lakcímének megváltozását nem jelentette be,

b) a feljelentést visszavonta.

(2) A bíróság a személyes meghallgatáson minden olyan kérdésben határozhat, amelyre a személyes meghallgatás előtt jogosult.

(3) Az (1) bekezdés esetében a viszonvád alapján indult eljárást is meg kell szüntetni, feltéve, hogy a magánindítvány előterjesztésének határideje a személyes meghallgatás napjáig már lejárt.

Fellebbezés a tárgyalás előkészítése során hozott határozatok és intézkedések ellen

505. § Nincs helye fellebbezésnek

a) a nyomozás elrendelése,

b) a személyes meghallgatásra idézés, illetőleg az erről szóló értesítés,

c) a magánvádló kijelölése miatt,

d) az 501. § (1) bekezdése szerinti intézkedés ellen.

A tárgyalás kitűzése

506. § A magánvádlót az idézésben figyelmeztetni kell arra, hogy a kellően ki nem mentett elmaradását a bíróság a vád elejtésének tekinti, feltéve, hogy a képviseletéről nem gondoskodik.

A tárgyaláson részt vevő személyek

507. § Ha a magánvádló a tárgyaláson nem jelenik meg, és magát alapos okkal, előzetesen, haladéktalanul nem mentette ki, illetőleg őt azért nem lehetett megidézni, mert lakcímének megváltozását nem jelentette be, úgy kell tekinteni, hogy a vádat elejtette.

1008 Az 503. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 232. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1009 Az 503. § (3) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 232. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

A tárgyalás vezetése és rendjének fenntartása

508. § Ha a magánvádlót a tárgyalásról rendzavarás miatt kiutasítják, illetőleg kivezetik, legkésőbb a bizonyítási eljárás befejezése előtt ismertetni kell vele a távollétében lefolytatott bizonyítást. A magánvádló képviselőjének kiutasítása esetén a tárgyalást a rendzavaró költségére el kell napolni, ha a magánvádló a tárgyaláson nincs jelen.

A tárgyalás

509. § (1) A tárgyaláson a bíróság ismerteti a vád, illetőleg a viszonvád lényegét, ha a magánvádlónak nincs képviselője, illetve a vádlottnak nincs védője.

(2) A tárgyaláson a bíróság hallgatja ki a vádlottat és a tanút, illetőleg hallgatja meg a szakértőt. A vádlottat a magánvádló távollétében kell kihallgatni.

A vád elejtése és elállás a vád képviseletétől

510. § (1)[1010] A magánvádló a vád elejtését nem köteles indokolni. Az 504. § (1) bekezdésének a) pontja a tárgyaláson is irányadó. A magánvádló a megismételt eljárásban is elejtheti a vádat.

(2) Ha az ügyész a vád képviseletét a magánvádlótól vette át, a vádat nem ejtheti el, de a vád képviseletétől elállhat. Ha a magánvádló jelen van, a tárgyalást folytatni kell, ellenkező esetben a bíróság a tárgyalás elnapolásával egyidejűleg új tárgyalást tűz ki, a magánvádlót pedig értesíti, hogy a vádat ismét ő képviseli.

Az eljárást megszüntető végzés

511. § (1) A bíróság az eljárást megszünteti, ha a magánvádló a tárgyaláson a vádat elejtette, illetőleg a mulasztását védelejtésnek kell tekinteni (507. §). Az 504. § (3) bekezdése ezekben az esetekben is irányadó.

(2) A rövidített jegyzőkönyvnek [252. § (5) bek.] tartalmaznia kell a vádlottnak azt az esetleges nyilatkozatát, amely a magánvádlót a vád elejtésére indította, valamint a magánvádlónak a vád elejtésére vonatkozó kijelentését.

A másodfokú bírósági eljárás

512. § (1)[1011] Az első fokú bíróság határozata ellen a magánvádló a vádlott terhére jelenthet be fellebbezést.

(2) Az első fokú bíróság az iratokat közvetlenül terjeszti fel a másodfokú bírósághoz.

(3) A bíróság a magánvádlót a tárgyalásra idézi, ha jelenlétét szükségesnek tartja. Egyébként a magánvádlót a tárgyalásról értesíteni kell.

(4) A másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítéletét tanácsülésen hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti, ha ezt a magánvádló a határozathozatal céljából tartandó tanácsülésig indítványozza. Az 504. § (3) bekezdése ez esetben is irányadó.

(5)[1012] Ha az ügyben több magánvádló van, a 494. § (4) bekezdését a másodfokú bírósági eljárásban is megfelelően alkalmazni kell. A másodfokú bíróság az első fokú bíróság határozatának azt a részét bírálja felül, amelyet bármely magánvádló fellebbezése érint.

A harmadfokú bírósági eljárás[1013]

513. § (1) A másodfokú bíróság határozata ellen a magánvádló a vádlott terhére jelenthet be fellebbezést.

(2) A másodfokú bíróság az iratokat közvetlenül terjeszti fel a harmadfokú bírósághoz.

(3) A harmadfokú bíróság nyilvános ülésén a magánvádló részvétele kötelező. Ha a magánvádlónak nincs képviselője, a tanács elnöke képviselőt rendel ki részére.

1010 Az 510. § (1) bekezdés harmadik mondatát a 2002. évi I. törvény 252. §-a iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1011 Az 512. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 233. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1012 Az 512. § (5) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 233. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1013 Az 513. §.-t és alcímét a 2006. évi LI. törvény 234. §-a iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

A bűnügyi költség viselése

514. § (1) A 339. § (1) bekezdésében szabályozott esetben a bűnügyi költséget a magánvádló viseli, ha azonban a büntetőeljárást a Btk. 32. §-ának a) vagy c) pontja szerinti büntethetőséget megszüntető okból szüntették meg, a 74. § (1) bekezdésének a) pontjában meghatározott bűnügyi költséget az állam viseli. A 339. § (2) bekezdése alkalmazásának akkor is helye van, ha a bíróság az eljárást az 504. § (1) bekezdésének b) pontja, az 510. § (1) bekezdésének első mondata, illetőleg az 512. § (4) bekezdése alapján szüntette meg.

(2) A másodfokú bíróság a magánvádlót a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viselésére kötelezi, ha az első fokú bíróság határozata ellen egyedül a magánvádló fellebbezett, és a másodfokú bíróság a határozatot helybenhagyja.

(3) Viszonvád esetében a bíróság úgy is rendelkezhet, hogy a magánvádló és a viszonvádló az általa előlegezett bűnügyi költséget viseli.

(4)[1014] Ha a másodfokú bíróság határozata ellen kizárólag a magánvádló jelentett be fellebbezést, és az nem vezetett eredményre, a harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a magánvádló viseli.

(5) Ha a bűnügyi költséget a magánvádlók viselik, a vádat elejtő magánvádlót az eljárásban való részvételéhez igazodóan kell a bűnügyi költség arányos részének megfizetésére kötelezni.

A perújítási indítvány

515. § (1) A magánvádló csak akkor terjeszthet elő perújítási indítványt, ha a terheltet felmentették, vagy az eljárást megszüntették.

(2) A perújítási indítványt közvetlenül a bíróságnál kell előterjeszteni. Ha a perújítási indítvány olyan bűncselekmény megállapítására irányul, amely miatt a vádat az ügyész képviseli, az ügyész nyilatkozatát is be kell szerezni.

XXIV. Fejezet[1015]
A BÍRÓSÁG ELÉ ÁLLÍTÁS

516. § A bíróság elé állítás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A bíróság elé állítás feltételei

517. § (1)[1016] Az ügyész a terheltet a bűncselekmény elkövetésétől számított harminc napon belül bíróság elé állíthatja, ha

a) a bűncselekményre a törvény nyolc évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetést rendel,

b) az ügy megítélése egyszerű,

c) a bizonyítékok rendelkezésre állnak,

d) a terheltet tetten érték, vagy a bűncselekmény elkövetését beismerte.

(2) Ha a bíróság elé állítás (1) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott feltételei fennállnak, tettenérés esetén az ügyész a terheltet a bűncselekmény elkövetésétől számított harminc napon belül bíróság elé állítja.

(3)[1017] A magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló a terhelt bíróság elé állítását nem indítványozhatja.

Nyomozás és vádemelés

518. § (1) Ha a bíróság elé állítás feltételei fennállnak, és az ügyész a gyanúsítottat bíróság elé kívánja állítani, közli a gyanúsítottal, hogy mely bűncselekmény miatt, milyen bizonyítékok alapján állítja bíróság elé.

(2) Az ügyész haladéktalanul gondoskodik arról, hogy a gyanúsított védőt hatalmazhasson meg, ha a gyanúsítottnak nincs védője, védőt rendel ki. Ha a terhelt őrizetben van, gondoskodik arról, hogy a védő a terhelttel a tárgyalás előtt beszélhessen.

1014 Az 514. § (4)–(5) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 235. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1015 A XXIV. Fejezet számozását XXIII. Fejezetről XXIV. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1016 Az 517. § (1)–(2) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 43. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

1017 Az 517. § (3) bekezdését a 2002. évi I. törvény 253. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

519. § (1)[1018] Az ügyész haladéktalanul értesíti a bíróságot, ha a vádlottat bíróság elé kívánja állítani, ebben az esetben a bíróság nyomban kitűzi a tárgyalás határnapját.

(2)[1019] A bíróság elé állítás előtt elrendelt személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedés a bíróság elé állítás napján tartott tárgyalás befejezéséig tart. Ha az 517. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek is fennállnak, az őrizetbe vétel bíróság elé állítás céljából is elrendelhető. Az őrizet legfeljebb hetvenkét óráig tarthat. Ha a bíróság az iratokat az ügyészhez visszaküldi, az ügyész indítványára az általános szabályok szerint határoz a személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedésekről.

520. § Az ügyész a vádlottat a nyomozó hatóság közreműködésével vagy egyéb módon a bíróság elé állítja, a védőt rövid úton megidézi, és biztosítja, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak. Gondoskodik továbbá arról, hogy a tárgyaláson jelen legyenek, akiknek a részvétele kötelező, illetve jelen lehessenek, akiknek a részvétele nem kötelező.

Tárgyalás előkészítése

521. § Bíróság elé állítás esetén a XII. Fejezet rendelkezései nem alkalmazhatók.

Az első fokú bírósági tárgyalás

522. § (1) A tárgyaláson az ügyész és a védő részvétele kötelező.

(2) Az ügyész a tárgyalás megkezdése előtt – ha ez korábban nem történt meg – az iratokat és a tárgyi bizonyítási eszközöket a bíróságnak átadja, ezt követően a vádat szóban terjeszti elő.

(3)[1020] A vád előterjesztése után a bíróság az iratokat az ügyésznek visszaküldi, ha a bűncselekmény elkövetésétől a bíróság elé állításig több mint harminc nap telt el, a bűncselekményre a törvény nyolcévi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel, vagy a bizonyítási eszközök nem állnak rendelkezésre.

523. § (1) A vádlottat és a tanút a tanács elnöke hallgatja ki.

(2)[1021] A bíróság a tárgyalást egy alkalommal, legfeljebb nyolc napra elnapolhatja. Ha a tárgyaláson felvett bizonyítás eredményének megfelelően – további bizonyítási eszközök felkutatása érdekében – az ügyész megkeresése szükséges, és ezért a tárgyalás nyolc napon belül nem folytatható, illetőleg újabb elnapolás szükséges, a bíróság az iratokat visszaküldi az ügyésznek.

524. § A vád kiterjesztésének akkor van helye, ha a bíróság elé állítás feltételei a kiterjesztett vád szerinti bűncselekményre is fennállnak. Egyébként a bíróság az iratokat visszaküldi az ügyésznek.

525. § Az iratoknak az ügyészhez való visszaküldése miatt fellebbezésnek nincs helye.

1018 Az 519. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 254. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1019 Az 519. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 44. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

1020 Az 522. § (3) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 45. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

1021 Az 523. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 239. §-ával megállapított szöveg.

XXV. Fejezet[1022]
ELJÁRÁS A TÁVOLLÉVŐ TERHELTTEL SZEMBEN

526. § Távollévő terhelttel szembeni eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

Nyomozás és vádemelés az ismeretlen helyen tartózkodó terhelttel szemben[1023]

527. § (1) A nyomozásnak nem akadálya, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik; ebben az esetben a tartózkodási helyének felkutatása iránt kell intézkedni [73. § (1)–(3) bek.], és gondoskodni kell a bizonyítási eszközök felderítéséről és biztosításáról.

(2) Szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indult nyomozás során – ha a terhelt tartózkodási helyének felkutatása iránt tett más intézkedés nem vezetett eredményre – elfogatóparancsot kell kibocsátani, ezzel egyidejűleg a terhelt részére, ha nincs meghatalmazott védője, védőt kell kirendelni.

(3) A szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indult nyomozást követően, ha

a) az elfogatóparancs kibocsátása a nyomozás iratainak ügyészhez történő megküldéséig [193. § (5) bek.] nem vezetett eredményre,

b) megalapozottan feltehető, hogy a gyanúsított megszökött, vagy a nyomozó hatóság, illetőleg az ügyész elől elrejtőzött,

c) a nyomozás adatai alapján a vádemelésnek nincs akadálya, és

d) azt a bűncselekmény súlya vagy az ügy megítélése indokolja,

az ügyész vádat emel.

(4) A vádiratnak a 217–218. §-ban meghatározottak mellett tartalmaznia kell a (3) bekezdésben felsorolt körülmények részletes leírását, és azt az indítványt, hogy a bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben folytassa le az eljárást.

(5) A terheltnek hirdetményi úton [70. § (5)–(6) bek.] kézbesített hivatalos iratot a védőjének is kézbesíteni kell.

(6) Ha a (3) bekezdésben meghatározott körülmények nem állnak fenn, az ügyész a nyomozást felfüggeszti [188. § (1) bek. a) pont].

A bíróság eljárása az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben

528. § (1)[1024] A bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben az erre irányuló ügyészi indítványra jár el. A magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben a bírósági eljárást nem indítványozhatja.

(2) Ha az ügyész a tárgyalásnak a vádlott távollétében való megtartását indítványozta, és a vádlott tartózkodási helye a tárgyalás megkezdése előtt ismertté válik, a bíróság értesíti az ügyészt, és a vádlottal szemben szükség esetén személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedést rendel el.

(3)[1025] A bíróság további eljárására a XII–XIII. Fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.

529. § (1)[1026] Ha a vádlott tartózkodási helye a vádemelést követően vált ismeretlenné, és megalapozottan feltehető, hogy a vádlott megszökött vagy elrejtőzött, a bíróság a szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indult eljárásban az eljárás felfüggesztése nélkül elfogatóparancsot bocsát ki.

(2)[1027] Ha az elfogatóparancs kibocsátása tizenöt napon belül nem vezetett eredményre, a bíróság erről az ügyészt tájékoztatja. Ha az ügyész indokoltnak tartja, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében tartsák meg, illetőleg folytassák, a bíróság tájékoztatásától számított tizenöt napon belül erre indítványt tesz.

1022 A XXV. Fejezet számozását XXIV. Fejezetről XXV. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1023 Az 527. §-t megállapította és alcímét beiktatta a 2004. évi CXXXII. törvény 4. §-a. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

1024 Az 528. § (1) bekezdését a 2002. évi I. törvény 256. §-a iktatta be, egyben az 528. § jelölését (2) bekezdésre módosította. Hatályos: 2003. július 1-jétől. Az 528. § (1) bekezdés második mondatát a 14/2004. (V. 7.) AB határozata megsemmisítette.

1025 Az 528. § (3) bekezdését a 2004. évi CXXXII. törvény 5. §-a iktatta be. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

1026 Az 529. § (1) bekezdése a 2004. évi CXXXII. törvény 6. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

1027 Az 529. § (2) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 46. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

(3) Ha a vádlott érdekében korábban nem járt el védő, az ügyész a (2) bekezdés szerinti indítványában védő kirendelését is indítványozza. A tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével kell folytatni.

(4) Ha az ügyész nem tesz indítványt arra, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében folytassák, a tanács elnöke az eljárást felfüggeszti.

(5)[1028] Az (1)–(4) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a másodfokú és a harmadfokú bírósági eljárásban is.

530. § (1) A vádlott távollétében tartott tárgyaláson az ügyész és a védő részvétele kötelező.

(2)[1029] A vádlottnak hirdetményi úton kézbesített hivatalos iratot [70. § (5)–(6) bek.] a védőjének is kézbesíteni kell.

531. §[1030] (1) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatala előtt eredményre vezettek, a bíróság a tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével folytatja, szükség esetén a bizonyítási eljárást újra megnyitja (320. §).

(2) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügydöntő határozatának meghozatala után vezettek eredményre, a vádlott a fellebbezésre nyitva álló határidőn belül, a fellebbezés bejelentése helyett az első fokú bíróságnál indítványozhatja a tárgyalás megismétlését.

(3) A tárgyalás megkezdése után a bíróság ismerteti a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát és a vádlottnak a tárgyalás megismétlésére irányuló indítványát. A megismételt tárgyaláson a tanú újabb kihallgatása, illetőleg a szakértő újabb meghallgatása helyett a bíróság előtt korábban tett vallomásról, illetőleg a korábban előterjesztett szakvéleményről készült jegyzőkönyvet fel lehet olvasni. A tárgyalásra egyébként a XIII. Fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) A bíróság a megismételt tárgyalás eredményétől függően a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát hatályban tartja, vagy hatályon kívül helyezi, és új határozatot hoz.

(5) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a másodfokú bírósági eljárásban vezettek eredményre, a másodfokú bíróság tárgyalást tűz ki, és azon a vádlottat kihallgatja, valamint – ha szükséges – a vádlott által indítványozott további bizonyítást vesz fel. A másodfokú bíróság az eljárás eredményétől függően az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

(6)[1031] Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a harmadfokú bírósági eljárásban vezettek eredményre, a harmadfokú bíróság az első és a másodfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja.

(7) Ha a terhelt tartózkodási helye a jogerős határozat meghozatala után válik ismertté, a javára perújítási indítványt lehet előterjeszteni.

(8)[1032] Ha a szabadlábon lévő vádlott a megismételt első fokú tárgyalás [(2) bek.] során ismételten ismeretlen helyre távozik, a bíróság a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát érdemi vizsgálat nélkül hatályában tartja. Erre a bíróság a vádlottat figyelmezteti.

Eljárás a külföldön tartózkodó terhelt távollétében

532. § (1)[1033] Ha a terhelt külföldön tartózkodik, és kiadatásának, vagy az európai elfogató parancs alapján történő átadásának nincs helye, illetőleg kiadatását vagy az európai elfogató parancs alapján történő átadását megtagadták, és a büntetőeljárás átadására sem került sor, az ügyész a vádiratban indítványozhatja, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében tartsák meg.

(2) Ha a bírósági eljárásban állapítják meg, hogy a külföldön tartózkodó vádlott kiadatásának vagy az európai elfogató parancs alapján történő átadásának nincs helye, illetőleg kiadatását vagy az európai elfogató parancs alapján történő átadását megtagadták, és a bíróság a büntetőeljárás felajánlását nem tartja indokoltnak, felhívhatja az ügyészt, hogy kívánja-e indítványozni a tárgyalásnak a vádlott távollétében történő folytatását.

1028 Az 529. § (5) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 240. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1029 Az 530. § (2) bekezdése a 2004. évi CXXXII. törvény 7. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

1030 Az 531. § a 2002. évi I. törvény 258. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1031 Az 531. § (6) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 241. § (1) bekezdése iktatta be, egyben a (6) bekezdés a (7) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1032 Az 531. § (8) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 241. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1033 Az 532. § (1)–(3) bekezdése a 2003:CXXX. törvény 93. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. március 1-jétől.

(3) Ha az ismeretlen helyen tartózkodó vádlott távollétében megkezdett tárgyalás során állapítják meg, hogy a külföldön tartózkodó vádlott kiadatásának vagy az európai elfogató parancs alapján történő átadásának nincs helye, illetőleg a kiadatását vagy az európai elfogató parancs alapján történő átadását megtagadták, és a bíróság a büntetőeljárás átadását nem tartja indokoltnak, a bíróság az ügyész felhívása nélkül folytatja a tárgyalást.

(4) Ha az eljárást a külföldön tartózkodó terhelttel szemben folytatják, illetve, ha a terhelt hazatért, az 527–531. § rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni.

XXVI. Fejezet[1034]
LEMONDÁS A TÁRGYALÁSRÓL

533. § A tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

534. § (1) A tárgyalásról lemondás során az ügyész és a terhelt közötti írásbeli megállapodás jön létre, amely tartalmazza a terhelt által beismert bűncselekmény leírását, a Btk. szerinti minősítését, az ügyész és a terhelt nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy milyen nemű és mértékű, illetőleg tartamú büntetést, illetőleg intézkedést vesz tudomásul.

(2) A tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárásban – ha a megállapodás szerinti büntetés szabadságvesztés – a Btk. 85/A. §-ának, illetőleg a Btk. 87/C. §-ának alapulvételével meghatározott mértékű szabadságvesztésben lehet megállapodni.

(3) A megállapodásban a büntetés, illetőleg intézkedés mértékének, tartamának alsó és felső határát kell rögzíteni.

(4) Ha a terhelt a tárgyaláshoz való jogáról lemond, valamint bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomást tesz, és a megállapodás tartalmával a bíróság egyetért, a bíróság az ügyész indítványára a nyolc évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt indított eljárásban nyilvános ülésen hozott ítélettel megállapíthatja a vádirattal egyező tényállás, valamint a vádirattal egyező minősítés miatt a vádlott bűnösségét, és büntetést szabhat ki, illetőleg intézkedést alkalmazhat.

(5) A bíróság az ítéletben az ügyész által a vádiratban indítványozott nemű büntetést, illetőleg intézkedést szabhat ki, illetőleg alkalmazhat, amelynek tartamát, illetve mértékét a vádiratban indítványozott keretek között határozhatja meg.

(6) A magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló a tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás lefolytatását nem indítványozhatja.

535. § (1) A tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárásra – az 536. § (1) bekezdése szerinti esetet kivéve – nem kerülhet sor, ha a terhelt

a) a bűncselekményt bűnszervezetben követte el,

b) bűncselekménye halált okozott.

(2) A bíróság a polgári jogi igényt nem utasíthatja el.

A tárgyalásról lemondás együttműködő terhelt esetén

536. § (1) Azzal szemben, aki a bűncselekményt bűnszervezetben (Btk. 137. § 8. pont) követte el, és a nyomozás során az ügy, illetőleg más büntetőügy bizonyításához hozzájárulva az ügyésszel, illetőleg a nyomozó hatósággal jelentős mértékben együttműködött, de a nyomozás megszüntetésére bármely okból nem került sor, a tárgyalásról lemondásnak nyolc évi szabadságvesztésnél súlyosabban büntetendő bűncselekmény miatt is helye van.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott személy esetén a tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárásban a Btk. 98. §-a, valamint a Btk. Általános Részében a bűnszervezetben elkövetett bűncselekményre előírt szigorúbb rendelkezések nem alkalmazhatóak. A büntetést a Btk. 85/A. §-ának, illetőleg a Btk. 87/C. §-ának az

[1034] A XXVI. Fejezet a 2009. évi LXXXIII. törvény 47. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

alapulvételével kell kiszabni. Ha a bűncselekményre a törvény nyolc évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést rendel, a büntetést e büntetési tételkeret között kell kiszabni.

Ügyész eljárása

537. § Az ügyész az ügy körülményeinek, így különösen a terhelt személye és az elkövetett bűncselekmény figyelembevételével a vádiratban indítványozhatja az ügy nyilvános ülésen való elbírálását, ha az ügyész és a terhelt írásban megállapodott a vádról, amely tartalmazza a terhelt által beismert bűncselekmény leírását, a Btk. szerinti minősítését, az ügyész és a terhelt nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy milyen nemű, mértékű, tartamú büntetést, illetőleg intézkedést vesz tudomásul.

538. §
(1) Ha az ügyész a 193. § (1) bekezdése szerinti eljárási cselekményt maga végezte, ennek megtörténte után, ha pedig azt a nyomozó hatóság végezte, az iratok hozzá érkezését követő harminc napon belül az ügy iratait megvizsgálja, és ennek eredményéhez képest dönt arról, hogy a nyomozás során a bűnösségére is kiterjedő beismerő vallomást tevő terheltnek a tárgyalásról lemondásra irányuló kezdeményezését elfogadja-e. Ha az ügyész a kezdeményezéssel egyetért, erről határozatot hoz. A határozat ellen nincs helye panasznak.
(2) Ha az ügyész a kezdeményezéssel nem ért egyet, erről a terheltet értesíti.
(3) Az (1) bekezdésben megjelölt határidő a 216. § (3) bekezdés szerint meghosszabbítható.
(4) Ha az ügyész a terhelt kezdeményezését elfogadja, az eljárásban védő részvétele kötelező. Az ügyész a terhelt részére – ha nincs védője – védőt rendel ki, és gondoskodik arról, hogy a védő a nyomozás iratait megismerhesse.
(5) Az ügyész a terhelt kezdeményezésének elfogadásáról szóló határozat meghozatalát követő harminc napon belül vádat emel.
(6) Az ügyész a terheltet meghallgatja és közli
a) a terhelt által beismert bűncselekmény leírását,
b) a Btk. szerinti minősítését,
c) továbbá azt, hogy milyen nemű, mértékű, tartamú büntetést, illetőleg intézkedést vesz tudomásul.
(7) Az ügyész a terheltet tájékoztatja a tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás következményeiről, illetőleg arról, hogy a megállapodást a bíróság nem köteles elfogadni. A tájékoztatást és a terhelt nyilatkozatát jegyzőkönyvbe kell foglalni.
(8) Ha a terhelt az ügyész (6) bekezdés szerinti közlését elfogadja, az ügyész és a terhelt írásban megállapodik. A megállapodás tartalmazza a terhelt által beismert bűncselekmény leírását, a Btk. szerinti minősítését, az ügyész és a terhelt nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy milyen nemű, mértékű, tartamú büntetést, illetőleg intézkedést vesz tudomásul.
(9) Az e fejezet szabályai szerint létrejött, írásba foglalt megállapodás a tárgyalásról lemondás alapján folytatott eljárás célján túlmenően joghatás kiváltására nem alkalmas.
(10) Az ügyész a megállapodásban foglaltakkal azonos tényállás és minősítés miatt vádat emel, és indítványt tesz az ügy nyilvános ülésen történő elbírálására, a megállapodásban rögzített nemű, mértékű, tartamú büntetés, illetőleg intézkedés alkalmazására, annak alsó és felső határának megjelölésével.
(11) Az ügyész a vádirattal és a nyomozás irataival együtt a megállapodást és az annak alapjául szolgáló jegyzőkönyvet is benyújtja a bíróságnak.

539. §
(1) Ha az ügyész és a terhelt között a megállapodás nem jön létre, az ügyész a terhelt kezdeményezéséről a bíróságot nem tájékoztathatja, az ezzel összefüggésben keletkezett iratokat nem nyújthatja be a bírósághoz.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben, továbbá ha a bíróság a megállapodás tartalmával nem ért egyet, vagy az e fejezet szerint az ügyet tárgyalásra utalja, a megállapodásban foglalt nyilatkozatok sem az ügyészt, sem a terheltet nem kötik.
(3) Az ügyész az ügy nyilvános ülésen való elbírálására vonatkozó indítványát nem vonhatja vissza. Ha az ügyész az ülés eredményéhez képest úgy látja, hogy a vádlott súlyosabb bűncselekményben bűnös, vagy más bűncselekményben is bűnös, indítványozza az ügy tárgyalásra utalását.

540. § (1) A nyomozás során beismerő vallomást nem tett terhelt a nyomozás befejezése után, de legkésőbb a vádirat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül az ügyésznél kezdeményezheti, hogy az ügyész indítványozza az ügy nyilvános ülésen való elbírálását.

(2) Ha az ügyész a kezdeményezéssel egyetért, a meghallgatás során a terheltet részletesen meghallgatja a vád tárgyává tett cselekményről, és közli, hogy milyen nemű, mértékű, tartamú büntetést, illetőleg intézkedést vesz tudomásul. Az ügyész az 538. § (7) bekezdésében foglaltakat is közli a terhelttel.

(3) Ha az ügyész és a terhelt között az 538. § (8) bekezdésében megjelölt megállapodás létrejön, az ügyész indítványt tesz az ügy nyilvános ülésen történő elbírálására, a megállapodásban rögzített nemű, mértékű, tartamú büntetés, illetőleg intézkedés alkalmazására. Az ügyész az indítványokkal kiegészített vádirattal együtt a megállapodást és az annak alapjául szolgáló jegyzőkönyvet is benyújtja a bíróságnak.

(4) Ha az ügyész és a terhelt között a megállapodás nem jön létre, az ügyész a terhelt kezdeményezéséről a bíróságot nem tájékoztathatja, az ezzel összefüggésben keletkezett iratokat nem nyújthatja be a bírósághoz.

A bíróság eljárása

541. § (1) Ha a bíróság a vádiratban megjelölt tényállással, minősítéssel és az ügyész által indítványozott büntetés, illetőleg intézkedés nemével, mértékével, illetőleg tartamával egyetért, akkor az ügyet az ügy iratainak a bírósághoz érkezését követő hatvan napon belül nyilvános ülésre tűzi ki.

(2) A tárgyalásról lemondás esetén a bíróság egyesbíróként jár el. A nyilvános ülésen az ügyész és a védő részvétele kötelező.

(3) A nyilvános ülés előkészítésére a tárgyalás előkészítésének szabályai irányadók.

542. § (1) A nyilvános ülésen az ügyész ismerteti a vádat, és az ügynek a nyilvános ülésen alapuló elbírálására vonatkozó indítványát, továbbá a büntetés, illetőleg intézkedés nemére, mértékére, tartamára vonatkozó indítványát.

(2) A vád és az indítványok ismertetését követően a bíróság tájékoztatja a vádlottat a tárgyalásról lemondás és a bíróság előtt tett beismerése következményeiről, különösen az 542/A. § (5) bekezdésében és az 542/C. § (1) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezésekről.

(3) Ezt követően a bíróság a vádlottat felhívja, hogy nyilatkozzék lemond-e a tárgyalásról, illetőleg a bűnösségét elismeri-e.

(4) A nyilatkozat megtétele előtt a bíróság lehetővé teszi, hogy a vádlott a védővel tanácskozzék.

(5) Ha a vádlott a bűnösségét elismeri, a tárgyalásról lemond és a bíróság e tény, az eljárás iratai, valamint – szükség esetén – az ügyészhez, a vádlotthoz és a védőhöz intézett kérdésekre adott válaszok alapján nem látja akadályát az ügy nyilvános ülésen való elintézésének, a vádlottat kihallgatja a vád tárgyává tett cselekményről. Egyéb esetben a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

542/A. § (1) Ha a vádlott a vallomástételt megtagadja, a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja, e végzés ellen nincs helye fellebbezésnek. Erre a vádlottat a kihallgatás megkezdése előtt figyelmeztetni kell.

(2) Ha a vádlott kihallgatását követően a bíróság úgy ítéli meg, hogy a vádlott beszámítási képessége, beismerésének önkéntessége vagy hitelt érdemlősége iránt ésszerű kétely mutatkozik, továbbá ha – az 540. § (1) bekezdése szerinti esetet kivéve – a vádlott vallomása a nyomozás során, valamint az ügyész előtt tett vallomásától lényegesen eltér, az ügyet tárgyalásra utalja. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

(3) Ha a bíróság a tárgyalásra utalásra nem lát alapot, a vádlottat a büntetéskiszabási körülményekre is kihallgatja.

(4) A vádlott kihallgatásának befejezése után az ügyész, ezt követően a védő felszólalhat.

(5) A bíróság a vádlott bűnösségét a beismerő vallomására és a nyomozás irataira alapítja.

(6) Ha a vádtól eltérő minősítés látszik megállapíthatónak, a bíróság az ügyet tárgyalásra utalja. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

(7) A bűnösséget megállapító ítélet indokolásában a 258. § (3) bekezdés a)–c) pontjában foglaltakon kívül a büntetéskiszabási körülmények és az alkalmazott jogszabályok megjelölése mellett elegendő a tárgyalásról lemondás tényére utalni.

542/B. § Ha az ügyész a nyilvános ülést az 538. § (10) bekezdése alapján indítványozta, és a bíróság a nyilvános ülésen az ügyet tárgyalásra utalta – feltéve, hogy a tárgyalás megtartásának nincs akadálya –, a bíróság a tárgyalást nyomban megtartja. A tárgyalásra a XIII. Fejezet rendelkezései az irányadók.

A másodfokú bírósági eljárás

542/C. § (1) A bűnösség megállapítása, az 542/A. § (5) bekezdés szerint megállapított, a váddal egyező tényállás, minősítés, valamint a vádirat keretei között meghatározott büntetés, illetőleg intézkedés neme, mértéke, tartama miatt nincs helye fellebbezésnek.

(2) A fellebbezésben az (1) bekezdés korlátai között lehet új tényt állítani és új bizonyítékra hivatkozni.

(3) A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítélet tényállásának megalapozottságára, a bűnösség megállapítására és a bűncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezéseit felülbírálja, de a bűnösség megállapítása, az 542/A. § (5) bekezdés szerint megállapított, a váddal egyező tényállás, valamint a vádirati minősítéssel egyező minősítés esetén az első fokú ítéletet akkor változtathatja meg, ha a terhelt felmentésének vagy az eljárás megszüntetésének van helye.

(4) A másodfokú eljárásban bizonyítás az 542/A. § (5) bekezdésében meghatározott keretek között vehető fel.

(5) Ha az elsőfokú bíróság a nyilvános ülést a törvényi feltételek hiányában tartotta meg, a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja. Az új eljárás során e fejezet rendelkezései nem alkalmazhatók.

XXVII. Fejezet[1035]
A TÁRGYALÁS MELLŐZÉSE[1036]

543. §[1037] E törvény rendelkezéseit a tárgyalás mellőzésével folytatott eljárásban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

544. § (1)[1038] A bíróság a szabadlábon lévő vádlottal szemben tárgyalás mellőzésével végzésben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést, közérdekű munkát, pénzbüntetést,[1039] foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kiutasítást – katonával szemben lefokozást, szolgálati viszony megszüntetését is –, továbbá intézkedésként próbára bocsátást, megrovást alkalmaz a három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén, ha

a) a törvény a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztését, közérdekű munka, pénzbüntetést, foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kiutasítást, kitiltást – katonával szemben lefokozást, szolgálati viszony megszüntetését, rendfokozatban visszavetést és a várakozási idő meghosszabbítását is – vagy a próbára bocsátás alkalmazását lehetővé teszi[1040],

b) a tényállás egyszerű,

c) a vádlott a bűncselekmény elkövetését beismerte,

d) a büntetés célja tárgyalás nélkül is elérhető.

(2) Tárgyalás mellőzésével egy évet meghaladó szabadságvesztés nem szabható ki.

(3)[1041] A tárgyalás mellőzésével meghozott végzésre – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az ítéletre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

545. § (1) Az 544. § (1) bekezdésében meghatározott végzés meghozatalának az ügynek a bíróságra érkezésétől számított harminc napon belül van helye.

(2) Magánvádas ügyben az (1) bekezdésben meghatározott határidőt a személyes meghallgatás napjától kell számítani.

1035 A XXVII. Fejezet számozását XXVI. Fejezetről XXVII. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1036 A XVI. Fejezet címének szövegét a 2002. évi I. törvény 267. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1037 Az 543. § a 2009. évi CXXXVI. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

1038 Az 544. § (1) bekezdése a 2009. évi LXXXIII. törvény 48. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

1039 Az 544. § (1) bekezdésében az „illetőleg önálló büntetésként" szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1040 Az 544. § (1) bekezdés a) pontjában a „pénzbüntetést, foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kiutasítást, kitiltást – katonával szemben lefokozást, szolgálati viszony megszüntetését, rendfokozatban visszavetést és a várakozási idő meghosszabbítását is – vagy a próbára bocsátás alkalmazását lehetővé teszi" szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

1041 Az 544. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 267. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

546. §[1042]

547. § (1)[1043] A bíróság a végzésben

a)[1044] végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést, közérdekű munkát, pénzbüntetést, foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kiutasítást, kitiltást – katonával szemben lefokozást, szolgálati viszony megszüntetését, rendfokozatban visszavetést és a várakozási idő meghosszabbítását is – alkalmazhat,

b) végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabása vagy próbára bocsátás esetén pártfogó felügyeletet is alkalmazhat,

c)[1045] elkobzást, illetőleg vagyonelkobzást is kimondhat, illetőleg a polgári jogi igénynek helyt adhat, vagy a polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasíthatja,

d)[1046] a próbára bocsátást kimondó rendelkezést hatályon kívül helyezheti,

e)[1047] az ügyek egyesítéséről, elkülönítéséről, az eljárás felfüggesztéséről és az eljárás megszüntetéséről rendelkezhet.

(2) A bűnügyi költség viselésére a 338–340. § rendelkezéseit kell alkalmazni.

(3) A tárgyalás mellőzésével hozott végzés rendelkező részének tartalmaznia kell

a) a bűncselekmény megjelölését,

b) a kiszabott büntetést, mellékbüntetést, az alkalmazott próbára bocsátást vagy megrovást,[1048]

c) a jogszabályon alapuló egyéb rendelkezéseket,

d) az 548. és az 550. §-ban foglaltakra való figyelmeztetést.

(4)[1049] A végzés indokolása a megállapított tényállást, a végzés meghozatala törvényi előfeltételeinek fennállására való utalást, valamint az alkalmazott jogszabályok megjelölését tartalmazza.

(5)[1050] A végzést bírósági titkár is meghozhatja.

548. § (1) A tárgyalás mellőzésével hozott végzés ellen fellebbezésnek nincs helye; az ügyész, a magánvádló, a vádlott, a védő, a magánfél és az egyéb érdekelt a kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti. A kérelem alapján a bíróság tárgyalást tart.

(2) Az ügyész nem kérheti tárgyalás tartását azon a címen, hogy a bíróság az 544. § (1) bekezdése alapján járt el.

(3)[1051] A magánfél kizárólag a polgári jogi igényt elbíráló rendelkezéssel, az egyéb érdekelt csak az elkobzással és a vagyonelkobzással kapcsolatban kérheti tárgyalás tartását. Ha a tárgyalás tartását kizárólag a magánfél kérte, a bíróság a tárgyaláson a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezi, és az igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

(4) A tárgyalás tartására irányuló kérelemnek a végzés végrehajtására – az 549. § (2) bekezdésének esetét kivéve – halasztó hatálya van.

(5)[1052] Ha a vádlott részére a tárgyalás mellőzésével hozott végzést nem lehetett kézbesíteni,[1053] a bíróság az ügy tárgyalásának kitűzése iránt intézkedik.

549. § (1)[1054] A tárgyalás megkezdése után a bíróság ismerteti a tárgyalás mellőzésével hozott végzést és a tárgyalás tartására irányuló kérelmet.

1042 Az 546. §-t a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1043 Az 547. § (1) bekezdés felvezető mondata a 2006. évi LI. törvény 242. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1044 Az 547. § (1) bekezdés a) pontja a 2009. évi CXXXVI. törvény 21. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

1045 Az 547. § (1) bekezdés c) pontja a 2002. évi I. törvény 268. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől. Az „a végzésben" szövegrészt a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

1046 Az 547. § (1) bekezdésének d) pontja a 2006. évi LI. törvény 242. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1047 Az 547. § (1) bekezdésének e) pontját a 2006. évi LI. törvény 242. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1048 Az 547. § (3) bekezdés b) pontjában az „a kiszabott büntetést, mellékbüntetést, az alkalmazott próbára bocsátást vagy megrovást," szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

1049 Az 547. § (4) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 242. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1050 Az 547. § (5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 268. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1051 Az 548. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 269. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1052 Az 548. § (5) bekezdése a 2002. évi I. törvény 269. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1053 Az 548. § (5) bekezdésében az „a kézbesítés elmaradásának következményeire a 70. § (7) bekezdését azzal kell alkalmazni, hogy hirdetményi kézbesítésnek nincs helye, és" szövegrészt a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

1054 Az 549. § (1)–(2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 270. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(2) A tárgyalás tartása iránti kérelemnek az 548. § (3) bekezdésében meghatározott esetében, továbbá ha az ügyész, a vádlott vagy a védő kizárólag az elkobzásra, illetőleg vagyonelkobzásra, a polgári jogi igényre vagy a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezést sérelmezte, a bíróság a tárgyaláson csak ebben a kérdésben határoz.

(3) A bíróság – a (2) bekezdés kivételével – a tárgyalás mellőzésével hozott végzését hatályon kívül helyezi, ezt követően a tárgyalást a XIII. Fejezet rendelkezései szerint folytatja le.

(4) A bíróság a vádlott terhére szóló kérelem hiányában akkor szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve alkalmazhat súlyosabb büntetés helyett alkalmazott intézkedést, ha a tárgyaláson új bizonyíték merül fel, és ennek alapján a bíróság olyan új tényt állapít meg, amelynek folytán súlyosabb minősítést kell alkalmazni, vagy jelentős mértékben súlyosabb büntetést kell kiszabni, illetőleg súlyosabb büntetés helyett alkalmazott intézkedést kell alkalmazni.

(5) A (3) bekezdés alapján hozott végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

550. § (1) A tárgyalás tartására irányuló kérelmet a kérelmező a tárgyalás megkezdéséig visszavonhatja.

(2) A tárgyalást kérő személynek a tárgyaláson való részvétele kötelező. Ha a tárgyaláson nem jelenik meg, és magát alapos okkal, előzetesen, haladéktalanul nem menti ki, úgy kell tekinteni, mint aki a kérelmét visszavonta. Ez a rendelkezés az ügyészre nem vonatkozik.

XXVIII. Fejezet[1055]
ELJÁRÁS A MENTESSÉGET ÉLVEZŐ SZEMÉLYEK ÜGYÉBEN

Közjogi tisztség betöltésén alapuló mentesség

551. §[1056] (1) A külön törvényben[1057] meghatározott közjogi tisztséget betöltő személyek ellen e tisztségük fennállása alatt csak a mentelmi jog felfüggesztése után indítható büntetőeljárás.

(2) Az (1) bekezdés szerinti személyek gyanúsítottkénti kihallgatására csak a mentelmi jog felfüggesztése után kerülhet sor, és ezt megelőzően az ilyen személlyel szemben – a tettenérés esetét kivéve – e törvény szerinti kényszerintézkedés nem alkalmazható.

552. § (1)[1058] Ha a büntetőeljárás során adat merül fel arra, hogy a terhelt mentességet élvező személy, az eljárás felfüggesztése mellett indítványozni kell a mentelmi jog felfüggesztésére jogosult döntését. Az indítványt a vádirat benyújtásáig a legfőbb ügyész, azt követően, valamint magánvádas ügyben a bíróság terjeszti elő. Tettenérés esetén az indítványt haladéktalanul elő kell terjeszteni.

(2) Ha az indítványt a mentelmi jog felfüggesztésére jogosult elutasította, az eljárást meg kell szüntetni. Ha törvény eltérően nem rendelkezik, az eljárás ilyen okból történő megszüntetése nem akadálya annak, hogy a személyes mentesség megszűnését követően a büntetőeljárást lefolytassák.

(3)[1059] A mentelmi jog felfüggesztését követően az eljárást soron kívül, e törvény szerint kell lefolytatni.

1055 A XXVIII. Fejezet számozását XXVII. Fejezetről XXVIII. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1056 Az 551. § a 2006. évi LXXXVII. törvény 8. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. november 18-ától.

1057 Lásd az országgyűlési képviselők jogállásáról szóló 1990. évi LV. törvény 4–7. §-át, az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 14. §-át, az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 11. §-át, a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény 20. § (2) bekezdését, a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 23. § (2) bekezdését, az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 9. §-át, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 5. §-át, a Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény 23. §-át, az Európai Parlament magyarországi képviselőinek jogállásáról szóló 2004. évi LVII. törvény III. Fejezetét, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 62. §-át.

1058 Az 552. § (1)–(2) bekezdésében a „vagy – ha a külön törvény ilyet meghatároz – az arra való javaslat megtételére” szövegrészt a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (3) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

1059 Az 552. § (3) bekezdés első mondatában az „ illetőleg a hozzájárulás megadását” szövegrészt, valamint a második mondatot a 2006. évi LXXXVII. törvény 13. § (1) bekezdés c) pontja hatályon kívül helyezte.

Nemzetközi jogon alapuló mentesség

553. § (1) Az 551–552. § rendelkezéseit az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni a diplomáciai vagy a nemzetközi jogon alapuló más mentességet (a továbbiakban együttesen: diplomáciai mentesség)[1060] élvező személyek ügyében.

(2) A diplomáciai mentességet élvező személlyel szemben büntetőeljárási cselekmény a mentesség felfüggesztéséig nem végezhető.

(3) A diplomáciai mentesség felfüggesztésére vonatkozó indítványt a bíróság az igazságügyért felelős miniszter[1061] útján, a legfőbb ügyész közvetlenül terjeszti elő a külpolitikáért felelős miniszternek.[1062]

554. § (1) A bíróság a diplomáciai mentesség tárgyában hozott döntésig az eljárást akkor is felfüggeszti, ha a mentességet élvező személy magánvádlóként lép fel. Ha a bíróság a külpolitikáért felelős miniszter[1063] állásfoglalása alapján a mentességet megállapította, az eljárást megszünteti.

(2) Ha az eljárás során a diplomáciai mentességet élvező személy tanúkénti kihallgatása válik szükségessé, vagy ilyen személy magánfélként lép fel, a vádirat benyújtásáig a legfőbb ügyész, azt követően, illetve magánvádas ügyben a bíróság az igazságügyért felelős miniszter[1064] útján – az eljárás felfüggesztése nélkül – a külpolitikáért felelős miniszternek[1065] tesz előterjesztést állásfoglalás végett.

(3) Ha a külpolitikáért felelős miniszter állásfoglalása alapján a mentesség megállapítható, a mentességet élvező személy nem hallgatható ki, illetőleg polgári jogi igénye nem bírálható el.

(4) Az 553. § (1) bekezdésében meghatározott mentességet élvező személy a büntetőeljárásban védőként és szakértőként nem járhat el, illetve hatósági tanúként nem vehető igénybe.

HATODIK RÉSZ

XXIX. Fejezet[1066]
KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

I. Cím
ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

555. § (1) E törvény rendelkezéseit a különleges eljárásokban az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A különleges eljárások során – eltérő rendelkezés hiányában –

a) az eljárás hivatalból vagy az ügyész, a terhelt vagy a védő indítványára indul meg,

b) az a bíróság jár el, amely a különleges eljárást megelőzően az ügyben (alapügy) első fokon ügydöntő határozatot hozott,

c) a bíróság ülnökök közreműködése nélkül, egyesbíróként jár el,

d) a bíróság az eljárást megszünteti, ha az ügyész az indítványát visszavonta,

e) a bíróság az iratok alapján dönt, szükség esetén ülésen meghallgatja az ügyészt, a terheltet és a védőt; bizonyítás felvétele esetén tárgyalást tart,

f) az ügyész, a terhelt és a védő meghallgatásáról jegyzőkönyvet kell készíteni,

g) a bíróság határozata ellen az ügyész, a terhelt és a védő fellebbezhet,

h) a másodfokú bíróság az első fokú bíróság ítélete elleni fellebbezést is tanácsülésen bírálja el,

---

1060 Lásd a diplomáciai kapcsolatokról Bécsben, 1961. április 18-án aláírt nemzetközi szerződés kihirdetéséről szóló 1965. évi 22. törvényerejű rendeletet és a diplomáciai vagy egyéb mentesség esetében szükséges eljárásról szóló 1973. évi 7. törvényerejű rendeletet.

1061 Az 553. § (3) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszter” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1062 Az 553. § (3) bekezdésében a „külpolitikáért felelős miniszternek” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1063 Az 554. § (1) és (3) bekezdéseiben a „külpolitikáért felelős miniszter” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1064 Az 554. § (2) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszter” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1065 Az 554. § (2) bekezdésében a „külpolitikáért felelős miniszternek” szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1066 A XXIX. Fejezet számozását XXVIII. Fejezetről XXIX. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

i)[1067] harmadfokú bírósági eljárásnak nincs helye,

j) a bűnügyi költséget a terhelt viseli, amennyiben az alapügyben a bűnügyi költség megfizetésére kötelezték.

(3) E fejezet alkalmazásában bűnügyi költség a különleges eljárás során felmerült, az állam által előlegezett költség, illetőleg készkiadás [74. § (1) bek.].

(4) A különleges eljárás során a tárgyalás vagy az ülés megtartása végett az ismeretlen helyen tartózkodó terhelttel szemben a 73. §-ban szabályozott intézkedéseknek van helye; elfogató parancs akkor bocsátható ki, ha a különleges eljárás folytán szabadságelvonásra kerülhet sor. Ha elfogató parancsot bocsátottak ki, a terhelt megtalálása esetén őrizetbe vehető. Az őrizet a tárgyalás, illetőleg az ülés befejezéséig – legfeljebb hat napig – tart.

II. Cím
AZ EGYES KÜLÖNLEGES ELJÁRÁSOK

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának utólagos megállapítása

556. § A bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról [Btk. 41. § (1) bek., 111. § (2) bek.] utólag határoz, ha erről a jogerős ítélet nem vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. A Btk. 45. §-ának (2) bekezdésén alapuló rendelkezés nem pótolható, illetőleg nem vizsgálható felül.

A feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés utólagos módosítása

557. § (1) A bíróság utólag határoz, ha a jogerős ítélet a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatban nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

(2) Ha a bíróság az életfogytig tartó szabadságvesztésből történő feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról határoz utólag, tárgyalást tart.

A feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának elhalasztása életfogytig tartó szabadságvesztés esetén

558. §[1068] A bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára tárgyaláson határoz az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontja elhalasztásáról (Btk. 47/B. §).

A feltételes szabadság megszüntetése

559. § A bíróság a feltételes szabadság megszüntetéséről utólag határoz, ha erről a feltételes szabadság tartama alatt elkövetett bűncselekményt elbíráló bíróság nem rendelkezett.

A feltételes szabadság megszüntetésére vonatkozó rendelkezés utólagos módosítása

560. § A bíróság utólag határoz, ha a jogerős ítélet a feltételes szabadság megszüntetéséről nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Közérdekű munka utólagos meghatározása

561. § A bíróság utólag határoz, ha a közérdekű munkát kiszabó jogerős ítéletében nem határozott meg közérdekű munkaként végzendő munkát.

562. §[1069]

1067 Az 555. § (2) bekezdésének i) pontját a 2006. évi LI. törvény 243. §-a iktatta be, egyben az i) pont jelölését j) pontra módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1068 Az 558. § a 2002. évi I. törvény 271. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1069 Az 562. §-t és alcímét a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

A pénzbüntetés átváltoztatása szabadságvesztésre

563. § (1) A pénzbüntetésnek[1070] szabadságvesztésre való átváltoztatásáról a bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára határoz, ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizette meg.

(2) Az átváltoztatást kimondó végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

A járművezetéstől eltiltás utólagos beszámítása

564. § A bíróság utólag határoz, ha az elítélt vezetői engedélye visszavonásának a járművezetéstől eltiltás időtartamába való beszámításáról a jogerős ítélet nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Mentesítés a végleges hatályú foglalkozástól és járművezetéstől eltiltás, valamint a végleges hatályú kiutasítás alól[1071]

565. § (1) A foglalkozástól, illetőleg a járművezetéstől végleges eltiltás alóli mentesítést az elítélt az alapügyben első fokon eljárt bíróságnál kérheti.

(2) A bíróság a kérelem elbírálása előtt beszerzi az ügyész nyilatkozatát. Ha a mentesítés törvényi előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyébként érdemben elbírálja.

(3)[1072] A végleges hatályú kiutasítás alóli mentesítést az elítélt az alapügyben első fokon eljárt bíróságnál kérheti. A kérelmet a Magyar Köztársaság külképviseleténél is elő lehet terjeszteni.

(4) A bíróság a kérelem elbírálása előtt beszerzi az ügyész, az idegenrendészeti hatóság, valamint – lehetőség szerint – az elítélt lakóhelye szerinti állam bűnügyi jogsegély teljesítésére feljogosított hatóságának nyilatkozatát. Ha a mentesítés törvényi előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyébként érdemben elbírálja.

A kényszergyógykezelés felülvizsgálata

566. § (1)[1073] A bíróság a kényszergyógykezelés felülvizsgálatáról – ennek keretében fenntartásának szükségességéről, illetőleg megszüntetéséről – tanácsban, tárgyaláson, végzéssel határoz. A tárgyaláson az ügyészt, a védőt és – feltéve, hogy állapota miatt megjelenhet, és a jogainak gyakorlására képes – a kényszergyógykezelés alatt álló személyt meg kell hallgatni. Ha első fokon nem budapesti székhelyű helyi bíróság járt el, a felülvizsgálatra a Pesti Központi Kerületi Bíróság, ha pedig első fokon nem budapesti székhelyű megyei bíróság járt el, a felülvizsgálatra a Fővárosi Bíróság illetékes.

(2)[1074] A bíróság a kényszergyógykezelés megkezdésétől számított hat hónap eltelte előtt a kényszergyógykezelés szükségességét hivatalból felülvizsgálja. Ha a kényszergyógykezelést nem szünteti meg, a felülvizsgálatot hat hónaponként megismétli. Ha a kényszergyógykezelésre kötelezett személy a vele szemben hozott ítélet jogerőre emelkedése előtt ideiglenes kényszergyógykezelés hatálya alatt állt, a határidőt a kényszerintézkedés megkezdésének napjától kell számítani.

(3) A kényszergyógykezelés felülvizsgálatának helye van az ügyésznek, a kényszergyógykezelés alatt állónak, házastársának, élettársának, törvényes képviselőjének vagy a védőnek az indítványára, továbbá a kényszergyógykezelést végrehajtó intézet vezetőjének előterjesztésére is. A bíróság a kényszergyógykezelésnek indítványra történő felülvizsgálatát mellőzheti, ha erre három hónapon belül már sor került.

(4)[1075] A felülvizsgálat előtt elmeorvos szakértői véleményt kell beszerezni. Az eljárásban a kényszergyógykezelést végrehajtó intézet orvosa az elmeorvos-szakértői vélemény kialakításában egyik szakértőként közreműködhet.

(5) A kényszergyógykezelés felülvizsgálatáról hozott végzés ellen a kényszergyógykezelés alatt álló házastársa és törvényes képviselője is fellebbezhet.

1070 Az 563. § (1) bekezdésében az „, illetőleg a pénzmellékbüntetésnek” szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1071 Az 565. § alcímét a 2002. évi I. törvény 272. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1072 Az 565. § (3)–(4) bekezdését a 2002. évi I. törvény 272. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1073 Az 566. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 273. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1074 Az 566. § (2)–(3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 244. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1075 Az 566. § (4) bekezdés második mondatát a 2002. évi I. törvény 273. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

Pártfogó felügyelet utólagos elrendelése

567. § (1) A bíróság a pártfogó felügyelet elrendeléséről utólag határoz, ha erről a jogerős ítélet nem rendelkezett; vagy a szabadságvesztés végrehajtását kegyelemből próbaidőre felfüggesztették, és az elítélt visszaeső [Btk. 82. § (2) bek.][1076].

(2) A bíróság a pártfogó felügyelet elrendelése előtt beszerzi az ügyész indítványát. A bíróság tárgyalást tart, ha külön magatartási szabályok [Btk. 82. § (6) bek.] előírása látszik szükségesnek, illetőleg a külön magatartási szabályok előírását az ügyész indítványozza.

Eljárás próbára bocsátás esetén

568. § (1)[1077] Az alapügyben eljárt bíróság hivatalból vagy az ügyész indítványára tárgyaláson, ítélettel határoz a próbaidő meghosszabbításáról vagy a próbára bocsátást kimondó rendelkezés hatályon kívül helyezéséről [Btk. 73. § (1) és (2) bek.], ha a próbára bocsátott a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegte. A bíróság a pártfogó felügyelet szabályainak súlyos megszegése miatt büntetést szab ki, fiatalkorúval szemben javítóintézeti nevelést is elrendelhet.

(2) A bíróság határozata elleni fellebbezésre az ügydöntő határozat elleni jogorvoslatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3)[1078] Ha a próbaidő előtt vagy a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt a próbára bocsátott ellen újabb eljárás indul, és az újabb ügy elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság az ügyeket nem egyesítette [265. § (2)–(3) bek.], erről a bíróság az ügyész indítványára vagy hivatalból határoz, és az ügyben tárgyalást tűz ki. A tárgyalást a XVI. Fejezet III. Címe alapján kell lefolytatni. Az egyesítést kimondó határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

Az elkobzásra, a vagyonelkobzásra, illetőleg a lefoglalt dologról történő rendelkezésre irányuló eljárás[1079]

569. § (1)[1080] Az ügyész indítványára az elkobzásról, a vagyonelkobzásról, illetőleg arról, hogy a lefoglalt dolog az állam tulajdonába kerül, a bíróság határoz, ha büntetőeljárás senki ellen nem indult, vagy azt megszüntették, illetőleg a terhelt ismeretlen helyen tartózkodása vagy elmebetegsége miatt az eljárást felfüggesztették.

(2) Az eljárást az a bíróság folytatja le, amely a bűncselekmény elbírálására hatáskörrel és illetékességgel rendelkezik, ha ez nem állapítható meg, az a bíróság, amelynél az ügyész indítványozza.

(3) A bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye, de az ügyész és az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz, a végzés kézbesítésétől számított nyolc napon belül tárgyalás tartását kérheti.

(4) A tárgyalásról értesíteni kell az ügyészt és az indítvány folytán érdekeltet. Ha az érdekelt ismeretlen, vagy ismeretlen helyen tartózkodik, illetőleg a magyar nyelvet nem ismeri, részére a bíróság képviselőt rendel ki.

(5)[1081] A tárgyalásra a XXVII. Fejezet rendelkezései értelemszerűen irányadók. A bűnügyi költség viselésére az erre vonatkozó általános rendelkezéseket (338–340. §) megfelelően alkalmazni kell. A tárgyaláson hozott végzés ellen az érdekelt is fellebbezhet; a fellebbezésnek halasztó hatálya van.

(6) A bíróságnak az (1)–(2) bekezdésben meghatározott feladatát bírósági titkár is elláthatja, tárgyalás tartására azonban nem jogosult.

1076 Az 567. § (1) bekezdésében a „[Btk. 82. § (2) bek.]" szövegrészt a 2009. évi LXXX. törvény 56. § (5) bekezdés f) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. augusztus 9-étől.

1077 Az 568. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 245. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1078 Az 568. § (3) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 245. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1079 Az 569. § alcímét a 2006. évi LI. törvény 246. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1080 Az 569. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 246. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1081 Az 569. § (5) bekezdés első mondata a 2006. évi LI. törvény 246. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

Utólagos elkobzás

570. § (1)[1082] Ha a bíróság a tárgyalás alapján hozott ügydöntő határozatában az elkobzásról, illetőleg a vagyonelkobzásról nem rendelkezett, erről az ügyész indítványára, illetőleg hivatalból utólag határoz. A bíróság eljárására az 569. § (3) bekezdése az irányadó.

(2)[1083] Ha a bíróság tárgyalást tart, erről az ügyészt, a terheltet, a védőt és az indítvány folytán érdekeltet értesíteni kell. A tárgyalásra a XXVII. Fejezet rendelkezései értelemszerűen irányadók.

(3) A tárgyaláson hozott végzés ellen az érdekelt is fellebbezhet, a fellebbezésnek halasztó hatálya van.

Utólagos rendelkezés a lefoglalt dologról

571. § Ha a bíróság az ügydöntő határozatában a lefoglalt dolog kiadásáról, megsemmisítéséről, illetőleg arról, hogy az az állam tulajdonába kerül, nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett, erről az ügyész indítványára vagy hivatalból utólag az 570. § megfelelő alkalmazásával határoz.

Próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtásának utólagos elrendelése és utólagos rendelkezés a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésről[1084]

572. § (1) A bíróság a próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtását az ügyész indítványára vagy hivatalból elrendeli, ha

a)[1085]

b) az elítéltet a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt a Btk. 91. § (1) bekezdésének b) pontjában vagy (3) bekezdésében meghatározott büntetésre ítélték, és az újabb bűncselekmény miatt eljáró bíróság a végrehajtás iránt nem intézkedett,

c) az elkövető a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegte.

(2)[1086] Az (1) bekezdés c) pontja esetén a bíróság tárgyaláson határoz.

(3) Ha a próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtását nem rendelik el, a bűnügyi költséget az állam viseli.

(4)[1087]

(5) A próbaidőre felfüggesztett büntetés végrehajtását elrendelő végzés elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van.

(6)[1088] A bíróság utólag határoz a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének hatályon kívül helyezéséről, ha a szabadságvesztés végrehajtását törvénysértően rendelte el.

Utólagos rendelkezés közkegyelemről

573. § A bíróság utólag határoz a közkegyelem hatálya kérdésében, illetőleg az ezzel összefüggő jogkövetkezményekről, ha erről a jogerős határozat nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Az összbüntetésbe foglalás

574. § (1) Az összbüntetésbe foglalásra a legutóbb befejezett ügyben eljárt első fokú bíróság illetékes, ha az eljárásokat azonos hatáskörű bíróságok folytatták; egyébként a magasabb hatáskörű első fokú bíróság jár el.

(2)[1089] Ha az egyik ügyben katonai büntetőeljárás volt folyamatban, az összbüntetésbe foglalásról az a bíróság határoz, amely a katonai büntetőeljárást lefolytatta, kivéve, ha a legutóbb befejezett ügyben a katonai büntetőeljárás hatályát a 470. § (3) bekezdése alapozta meg.

1082 Az 570. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 276. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1083 Az 570. § (2) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 247. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1084 Az 572. § alcímét a 2002. évi I. törvény 277. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1085 Az 572. § (1) bekezdés a) pontját az 5/1999. (III. 31.) AB határozat megsemmisítette.

1086 Az 572. § (2) bekezdéséből az 572. § (1) bekezdés a) pontjára utaló rendelkezést [„a) és”] az 5/1999. (III. 31.) AB határozat megsemmisítette.

1087 Az 572. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

1088 Az 572. § (6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 277. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1089 Az 574. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 278. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(3)[1090] Annak közlése végett, hogy az elítélt az összbüntetési ítélet alapjául szolgáló szabadságvesztés büntetésekből mennyi időt töltött ki, a bíróság megkeresi a büntetés-végrehajtási intézetet, és ha a kapott tájékoztatás alapján indokolt, az alapítéletek szerinti szabadságvesztések végrehajtását félbeszakítja. Az összbüntetési ítéletnek az összbüntetésbe foglalt szabadságvesztések végrehajtásának félbeszakításáról szóló rendelkezése fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

(4)[1091] A bíróság az összbüntetésbe foglalást ítélettel, az erre irányuló indítvány elutasítását végzéssel mondja ki. Az ítéletben a bíróság az 556. és 557. §-ban foglaltakról is rendelkezhet.

(5) Az összbüntetésbe foglalásra jogosult bíróság előtt folyamatban volt eljárásban a védő meghatalmazásának, illetőleg kirendelésének hatálya az összbüntetési eljárásra is kiterjed.

(6) Ha az összbüntetésbe foglalást nem rendelték el, a bűnügyi költséget az állam viseli.

Utólagos összbüntetésbe foglalás

575. § A bíróság az összbüntetésbe foglalásról, illetve az összbüntetés tartamáról utólag határoz, ha erről a jogerős összbüntetési ítélet nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Előzetes fogva tartás és házi őrizet utólagos beszámítása[1092]

576. § (1) A bíróság az előzetes fogva tartás, illetőleg a házi őrizet beszámításáról utólag határoz, ha erről a jogerős ítélet nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

(2) Az (1) bekezdés szerinti eljárásban a Btk. 99. §-ának (3) bekezdésén alapuló rendelkezés csak akkor vizsgálható felül, ha a jogerős ítélet e rendelkezése törvénysértő.

Bírósági mentesítés

577. § (1) A büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli utólagos bírósági mentesítést az elítélt, illetőleg törvényes képviselője az alapügyben első fokon eljárt bíróságnál kérheti. Több elítélés esetében a magasabb hatáskörű bíróság, ennek hiányában az a bíróság jár el, amely a legsúlyosabb büntetést szabta ki. Ha a büntetések azonos súlyúak, a bíróságok bármelyike eljárhat.

(2)[1093] Ha az egyik ügyben katonai büntetőeljárás volt folyamatban, az a bíróság jár el, amely a katonai büntetőeljárást lefolytatta, kivéve, ha a katonai büntetőeljárás hatályát a 470. § (3) bekezdése alapozta meg.

(3) A bíróság a kérelem elbírálása előtt beszerzi az ügyész nyilatkozatát. Ha a mentesítés törvényi előfeltételei hiányoznak, a bíróság a kérelmet elutasítja, egyébként érdemben elbírálja.

(4) A bíróság a mentesítést kimondó határozat hatályon kívül helyezéséről az ügyész indítványára vagy hivatalból utólag határoz, ha a mentesítés hatályát vesztette [Btk. 102. § (2) bek., 104. § (2) bek.], vagy utóbb megállapítják, hogy a mentesítésnek törvényi akadálya volt.

A bűnügyi költségre vonatkozó utólagos rendelkezés

578. § (1) A bíróság utólag határoz a bűnügyi költség viseléséről, ha a jogerős határozat erről nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. E végzés elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van.

(2)[1094] A bíróság utólag határoz a vádlott költségének és a védőjét megillető, az eljárás során nem előlegezett díj és költség megtérítéséről [339. § (3) bek.], ha erről az ügydöntő határozat meghozatalakor nem volt lehetősége rendelkezni.

1090 Az 574. § (3) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 59. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1091 Az 574. § (4)–(6) bekezdés számozását a 2006. évi LI. törvény 248. §-a módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1092 Az 576. §-t és alcímét a 2003. évi II. törvény 79. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1093 Az 577. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 279. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1094 Az 578. § (2) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 249. §-a iktatta be, egyben az addigi 578. § az (1) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

Külföldi ítélet érvényének elismerése

579. §[1095]

III. Cím
A KÁRTALANÍTÁS ÉS A VISSZATÉRÍTÉS

A kártalanítás

580. § (1)[1096] Kártalanítás jár az előzetes letartóztatásért, a házi őrizetért és az ideiglenes kényszergyógykezelésért, ha

I. a nyomozást azért szüntették meg, mert
   a) a cselekmény nem bűncselekmény,
   b) a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható bűncselekmény elkövetése,
   c) nem a gyanúsított követte el a bűncselekményt, illetve a nyomozás adatai alapján nem volt megállapítható, hogy a bűncselekményt a gyanúsított követte el,
   d) büntethetőséget kizáró ok állapítható meg,
   e) az eljárás elévülés miatt nem folytatható,
   f) a cselekményt már jogerősen elbírálták;

II. a bíróság
   a) a terheltet felmentette,
   b)[1097] az eljárást a büntethetőség elévülése, az eljárás megindításához szükséges magánindítvány, feljelentés vagy kívánat hiánya, a törvényes vád hiánya vagy védelejtés miatt, illetőleg azért szüntette meg, mert a cselekményt már jogerősen elbírálták;

III.[1098] a bíróság a terhelt bűnösségét jogerős határozatában megállapította, de nem szabott ki szabadságvesztést, közérdekű munkát, pénzbüntetést vagy kiutasítást.

(2)[1099] Ha a bíróság a terhelt bűnösségét jogerős határozatában megállapította, kártalanítás jár az előzetes letartóztatásért és a házi őrizetért, ha annak tartama meghaladja a jogerősen kiszabott
   a) szabadságvesztés tartamát,
   b) közérdekű munka tartamát,
   c) pénzbüntetés napi tételeinek számát,
   d) javítóintézeti nevelés tartamát.

(3)[1100] Az (1)–(2) bekezdés esetén sincs helye kártalanításnak, ha a terhelt[1101]
   a) a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elől elrejtőzött, megszökött, szökést kísérelt meg,
   b) a tényállás megállapításának meghiúsítása érdekében bűncselekményt követett el, és ezt jogerős ítélet megállapította,
   c)[1102] a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság megtévesztésére törekedett, és ezzel neki felróhatóan okot szolgáltatott arra, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúja reá terelődjék és előzetes letartóztatását, házi őrizetét, illetőleg ideiglenes kényszergyógykezelését elrendeljék, meghosszabbítsák vagy fenntartsák,
   d)[1103] előzetes letartóztatását azért rendelték el, mert a lakhelyelhagyási tilalom, a házi őrizet, a távoltartás vagy az óvadék szabályait megszegte,
   e) felmentése esetén a kényszergyógykezelését rendelték el.

1095 Az 579. §-t a 2007. évi XIII. törvény 14. § (2) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

1096 Az 580. § (1) bekezdés felvezető mondata a 2006. évi LI. törvény 250. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1097 Az 580. § (1) bekezdés II. pont b) alpontja a 2006. évi LI. törvény 250. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1098 Az 580. § (1) bekezdés III. pontját a 2007. évi XXVII. törvény 60. § (1) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1099 Az 580. § (2) bekezdését a 2007. évi XXVII. törvény 60. § (2) bekezdése iktatta be, egyben a (2) bekezdés a (3) bekezdés jelölést kapta. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1100 Az 580. § (3) bekezdése a 2003. évi CXXX. törvény 94. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. március 1-jétől.

1101 Az 580. § (3) bekezdés felvezető szövege a 2007. évi XXVII. törvény 60. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1102 Az 580. § (3) bekezdés c) pontja a 2006. évi LI. törvény 250. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1103 Az 580. § (2) bekezdés d) pontja a 2006. évi LI. törvény 250. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

581. § (1)[1104] A jogerős ítélet alapján kitöltött szabadságvesztésért, javítóintézeti nevelésért, illetőleg kényszergyógykezelésért a terheltnek kártalanítás jár, ha rendkívüli jogorvoslat folytán felmentették, enyhébb büntetésre ítélték, próbára bocsátották, megrovásban részesítették, illetőleg az eljárást vele szemben megszüntették vagy megállapították, hogy a kényszergyógykezelést törvényes ok nélkül rendelték el.

(2) Nincs helye a kártalanításnak, ha a terhelt

a) az alapügyben elhallgatta azokat a tényeket vagy bizonyítékokat, amelyeken a perújítás során hozott ítélet alapul,

b)[1105]

c) felmentése esetén kényszergyógykezelését rendelték el.

(3)[1106]

582. §[1107] (1) A kártalanítás módjára és mértékére a Polgári Törvénykönyvnek[1108] a szerződésen kívül okozott kárért való felelősségére vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A kártalanítás az annak alapjául szolgáló nyomozást megszüntető határozat kézbesítésével, illetőleg a felmentő ítélet, az eljárást megszüntető végzés, valamint a rendkívüli jogorvoslat eredményeképpen hozott határozat jogerőre emelkedésével válik esedékessé.

583. § (1)[1109] A terhelt a nyomozást megszüntető határozat, a jogerős felmentő ítélet, a jogerős megszüntető végzés, a rendkívüli jogorvoslat eredményeképpen hozott jogerős határozat vele történő közlésétől számított hat hónapon belül terjeszthet elő kártalanítási igényt. E határidő elmulasztása jogvesztő.

(2) A kérelemben meg kell jelölni a kártalanítási igény összegét, az igényt megalapozó bizonyítékokat, és csatolni kell az igényt alátámasztó okiratokat.

(3)[1110] Ha a nyomozást megszüntették, a kártalanítási igényt annál a bíróságnál kell előterjeszteni, amely az előzetes letartóztatást, illetőleg az ideiglenes kényszergyógykezelést elrendelte.

(4) Ha a terhelt a kártalanítási eljárás lefolytatása előtt meghal, vagy a határidő eltelte előtt meghal anélkül, hogy igényét előterjesztette volna, örököse az eljárás folytatását kérheti, illetőleg a határidőn belül kártalanítási igényt terjeszthet elő.

584. §[1111] (1) A bíróság a kérelmet a büntetőügy irataival együtt az eljárás lefolytatása végett a kártérítés elbírálására a Polgári perrendtartás szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságnak küldi meg. Az iratok megküldését elrendelő végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

(2) A kártalanítási igény elbírálása során az (1) bekezdés szerinti bíróság az e törvényben foglalt eltérésekkel a Polgári perrendtartás szabályai szerint jár el. A perben felperesként a terhelt (örökös), alperesként a Magyar Állam képviseletében az igazságügyért felelős miniszter[1112] vesz részt.

(3) Az 580. § (1) bekezdésének I. pontjának valamely rendelkezésére alapított kártalanítási igény elbírálása előtt – szükség esetén – a bíróság beszerzi az alapügyben eljárt ügyészség nyilatkozatát. Az alperes indítványára az ügyészség nyilatkozatát be kell szerezni.

(4) A kártalanítást az állam köteles megfizetni.

1104 Az 581. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 281. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1105 Az 581. § (2) bekezdés b) pontját a 41/2003. (VII. 2.) AB határozat megsemmisítette.

1106 Az 581. § (3) bekezdését a 2003. évi CXXX. törvény 99. § (3) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1107 Az 582. § a 2006. évi LI. törvény 251. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1108 Lásd a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényt.

1109 Az 583. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 252. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1110 Az 583. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 282. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1111 Az 584. § a 2002. évi I. törvény 283. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1112 Az 584. § (2) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszter" „igazságügyminiszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

A visszatérítés

585. § (1)[1113] A pénzbüntetés[1114] és a bűnügyi költség címén befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán felmentették, vele szemben az eljárást megszüntették, illetőleg az ennek folytán hozott határozat ilyen kötelezést nem, vagy alacsonyabb mértékben tartalmaz.

(2) Vagyonelkobzás és elkobzás esetén az (1) bekezdés akként irányadó, hogy az elkobzott dolgot természetben kell visszaadni, ha pedig ez nem lehetséges, a vagyonelkobzáskor, illetve az elkobzáskor megállapított forgalmi értéket alapul véve, annak a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkori törvényes kamatával növelt összegét kell visszatéríteni.

(3)[1115] A visszatérítést a felmentő, illetve az eljárást megszüntető rendelkezést meghozó vagy a kötelezést mellőző, illetőleg alacsonyabb mértékben megállapító bíróság rendeli el. A visszatérítést külön jogszabályban meghatározottak szerint kell teljesíteni.[1116]

IV. Cím
BIZTOSÍTÉK

586. § (1)[1117] Ha a terhelt külföldön él, kérelmére nyolc évi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűncselekmény esetén, a vádirat benyújtásáig az ügyész, azt követően a bíróság engedélyezheti biztosíték letétbe helyezését. Ebben az esetben az eljárás a terhelt távollétében lefolytatható. Nem engedélyezhető biztosíték letétbe helyezése, ha a bűncselekmény halált okozott.

(2)[1118] A biztosíték összegét az ügyész, illetőleg a bíróság határozza meg, a terhelttel szemben előreláthatóan kiszabásra kerülő pénzbüntetés, alkalmazandó vagyonelkobzás, illetőleg a felmerülő bűnügyi költség végrehajtásához szükséges mértékben.

(3)[1119] A terheltnek a biztosíték letétbe helyezésének engedélyezése iránti kérelmében a védőt kell felhatalmaznia arra, hogy a részére szóló hivatalos iratokat átvegye (kézbesítési megbízott), a kérelemben továbbá nyilatkoznia kell arról, hogy – ha az a büntetés-végrehajtás érdekében szükséges – a Magyar Köztársaság területére visszatér.

(4)[1120] A biztosíték letétbe helyezését követően a terheltnek szóló iratokat a kézbesítési megbízott részére kell kézbesíteni. A kézbesítési megbízott köteles a terheltet haladéktalanul értesíteni a részére kézbesített iratról. Ha a terhelt a Magyar Köztársaság területét elhagyta, és a kézbesítési megbízottnak kézbesített idézés ellenére nem jelenik meg, nincs helye

a) az elővezetés elrendelésének,
b) az eljárás felfüggesztésének,
c) hirdetményi idézésnek,

és a tárgyalást a terhelt távollétében is meg kell tartani.

(5)[1121] Ha az ügyész vagy a bíróság biztosíték letétbe helyezését engedélyezte, és a terhelt a Magyar Köztársaság területét elhagyta, az eljárásban a XXV. Fejezet rendelkezéseit nem lehet alkalmazni.

(6) Védő részvétele az eljárásban kötelező.

587. § (1)[1122] Ha a bíróság a terheltet bűnösnek mondja ki, vagy tárgyalás mellőzésével büntetést szab ki, a biztosíték a határozat jogerőre emelkedésével az államra száll.

1113 Az 585. § (1) bekezdése a 2003. évi CXXX. törvény 95. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2004. március 1-jétől.

1114 Az 585. § (1) bekezdésében az „a pénzmellékbüntetés” szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1115 Az 585. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 284. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1116 Az 585. § (3) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 253. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1117 Az 586. § (1) bekezdése a 2008. évi XXVI. törvény 20. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. szeptember 1-jétől.

1118 Az 586. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 285. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1119 Az 586. § (3) bekezdése a 2008. évi XXVI. törvény 20. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. szeptember 1-jétől.

1120 Az 586. § (4) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 253. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1121 Az 586. § (5) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 253. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1122 Az 587. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 254. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

(2)[1123] Ha a bíróság pénzbüntetést szab ki, vagyonelkobzást alkalmaz, illetőleg a terheltet a bűnügyi költség megfizetésére kötelezi, az államra szállt biztosítékot ezek végrehajtására kell fordítani.

(3) Végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása esetén a büntetés végrehajtásának befejezése után a biztosítékot az elítéltnek vissza kell fizetni. Más büntetés végrehajtása iránt nem lehet intézkedni.

(4)[1124] A biztosíték a terheltnek egészében vagy több bűncselekmény esetén részben, arányosan visszajár,

a) a nyomozás részbeni megszüntetése esetén,

b) ha a bíróság a terheltet részben felmentette, illetőleg vele szemben az eljárást részben megszüntette.

(5)[1125] A biztosíték a terheltnek arányosan visszajár, ha a kiszabott pénzbüntetés, alkalmazott vagyonelkobzás vagy a megállapított bűnügyi költség összegét a biztosíték összege meghaladja.

XXX. Fejezet[1126]
A HATÁROZATOK VÉGREHAJTÁSA

I. Cím
A VÉGREHAJTHATÓSÁG

Az ítélet végrehajthatósága

588. § (1) Az ítélet a jogerőre emelkedése után hajtható végre.

(2) Az első fokú bíróság ítélete azon a napon emelkedik jogerőre, amelyen

a) azt kihirdették, feltéve, hogy ellene e törvény a fellebbezést kizárja,

b) a fellebbezésre jogosultak úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánnak fellebbezni, illetőleg a fellebbezést visszavonták,

c) a fellebbezési határidő fellebbezés bejelentése nélkül telt el,

d)[1127] a másodfokú bíróság a fellebbezést elutasította, vagy az első fokú bíróság ítéletét helybenhagyta, feltéve, hogy harmadfokú bírósági eljárásnak nincs helye.

(3)[1128] A másodfokú bíróság ítélete azon a napon emelkedik jogerőre, amelyen

a) azt meghozták, feltéve, hogy ellene a törvény a fellebbezést kizárja,

b) a fellebbezésre jogosultak úgy nyilatkoztak, hogy nem kívánnak fellebbezni, illetőleg a fellebbezést visszavonták,

c) a fellebbezésre nyitva álló határidő fellebbezés bejelentése nélkül telt el,

d) a harmadfokú bíróság a fellebbezést elutasította, vagy a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

(4)[1129] A harmadfokú bíróság ítélete azon a napon emelkedik jogerőre, amelyen azt meghozták.

(5)[1130] Az ügydöntő határozat jogerőre emelkedése után a jogerőt és a határozat végrehajthatóságát a tanács elnöke a határozat eredeti példányára vezetett záradékkal tanúsítja, amelyben feltünteti mind a jogerő, mind a végrehajthatóság napját.

(6)[1131] A határozat részleges jogerőre emelkedése esetén a záradékban fel kell tüntetni azt a napot, amelyen a határozat részlegesen jogerőre emelkedett, valamint azt, hogy az mely részében lett jogerős, és mely rendelkezése hajtható végre.

(7) A jogerő és a végrehajthatóság megállapításáról szükség esetén a vádlottat és a védőt értesíteni kell.

1123 Az 587. § (2) bekezdése a 2002. évi I. törvény 286. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1124 Az 587. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 286. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1125 Az 587. § (5) bekezdését a 2009. évi LXXXIII. törvény 49. §-a iktatta be. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

1126 A XXX. Fejezet számozását XXIX. Fejezetről XXX. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1127 Az 588. § (2) bekezdés d) pontja a 2006. évi LI. törvény 255. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1128 Az 588. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 255. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1129 Az 588. § (4) bekezdését a 2006. évi LI. törvény 255. § (3) bekezdése iktatta be, egyben a (4)–(6) bekezdés számozását (5)–(7) bekezdésre módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1130 Az 588. § (5) – eredetileg (4) – bekezdése a 2002. évi I. törvény 287. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1131 Az 588. § (6)–(7) – eredetileg (5)–(6)– bekezdését a 2002. évi I. törvény 287. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

A végzés végrehajthatósága

589. § (1)[1132] A végzés végrehajthatóságára a 347. § (3) bekezdése irányadó.

(2) Ha a tárgyaláson kívül hozott végzés esetén tárgyalás tartására irányuló kérelemnek van helye, a végzés azon a napon válik végrehajthatóvá, amikor a kérelemre nyitva álló határidő anélkül telt el, hogy a jogosultak tárgyalás tartását kérték volna, illetőleg a tárgyalás tartását kérő a kérelmét visszavonta, vagy a tárgyaláson nem jelent meg. Ez irányadó az 549. § (2) bekezdése esetében a tárgyalás mellőzésével hozott végzésnek azokra a rendelkezéseire is, amelyek miatt tárgyalás tartását nem kérték.

II. Cím
A BÍRÓSÁG ÉS AZ ÜGYÉSZ FELADATAI A VÉGREHAJTÁS SORÁN[1133]

Általános rendelkezések

590. § (1)[1134] A büntetések és az intézkedések végrehajtása, valamint a rendbírság, a rendbírság helyébe lépő elzárás és az államot illető bűnügyi költség behajtása végett az a bíróság intézkedik, amelynek eljárásában az végrehajthatóvá válik. Az ügyész által kiszabott rendbírság, megállapított bűnügyi költség, valamint a vádemelés elhalasztása során elrendelt pártfogó felügyelet, továbbá az ügyész által alkalmazott megrovás végrehajtása végett az ügyész intézkedik.[1135]

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézkedéseket a tanács elnöke teszi meg.

(3) Ha a büntetést vagy a büntetés hátralévő részét ismeretlen helyen tartózkodó elítélten kell foganatba venni, a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt tartózkodási helyének felkutatása iránt intézkedik, szabadságvesztés esetén elfogatóparancsot bocsát ki.

A szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztása

591. §[1136] (1)[1137] A tanács elnöke a két évnél nem súlyosabb szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére az elítélt kérelmére fontos okból, különösen az elítélt személyi vagy családi körülményeire való tekintettel, legfeljebb három hónapra halasztást engedélyezhet.

(2) Ha az elítélt betegsége az elítélt életét közvetlenül veszélyezteti, a tanács elnöke

a) az (1) bekezdésben szabályozott tartamú halasztást meghaladó, határozott ideig tartó halasztást is engedélyezhet,

b) az (1) bekezdés alapján engedélyezett halasztást meghosszabbíthatja,

c) a két évet meghaladó szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére is halasztást engedélyezhet.

(3) El kell halasztani – kérelem nélkül, hivatalból is – a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdését annak a nőnek az esetében, aki

a) a negyedik hónapot meghaladó terhes, legfeljebb a szülés várható idejét követő hatodik hónap végéig,

b) hat hónaposnál fiatalabb gyermekét gondozza.

(4) A (2) bekezdés és a (3) bekezdés a) pontja esetében a tanács elnöke igazságügyi orvos-szakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását, és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága egészségügyi szolgálata vezetőjének – az elítélt egészségügyi állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó – nyilatkozatát figyelembe véve határoz a kérelemről.

(5)[1138]

1132 Az 589. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 256. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1133 A XXIX. Fejezet II. Címének szövegét a 2003. évi II. törvény 81. § (1) bekezdése állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1134 Az 590. § (1) bekezdése a 2003. évi II. törvény 81. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1135 Az 590. § (1) bekezdés második mondata a 2006. évi LI. törvény 257. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1136 Az 591. § a 2002. évi I. törvény 288. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1137 Az 591. § (1) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 258. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1138 Az 591. § (5) bekezdését a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § b) pontja hatályon kívül helyezte.

(6)[1139] Az (1)–(4) bekezdésben meghatározott feltételek esetén sincs helye az elhalasztásnak, ha az súlyosan veszélyeztetné a közbiztonságot vagy a közrendet, illetve ha az elítélt szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani.

(7) Ha a szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztása iránti kérelmet olyan időben terjesztik elő, hogy annak elintézésére a végrehajtás megkezdésére kitűzött határnap előtt már nincs lehetőség, a tanács elnöke a kérelem elbírálását mellőzi és erről a kérelmezőt értesíti. Ha a szabadságvesztést már foganatba vették, a kérelmet a szabadságvesztés végrehajtásának esetleges félbeszakítás iránti intézkedés végett a büntetés-végrehajtási intézetnek megküldi.

Halasztás és részletfizetés engedélyezése pénzbüntetés[1140] esetén[1141]

592. § (1) Ha az elítélt valószínűsíti, hogy a pénzbüntetés[1142] azonnali vagy egy összegben való megfizetése magának vagy tartásra szoruló hozzátartozóinak a büntetés célján túlmenő jelentős anyagi nehézséget okozna, és megalapozottan feltehető, hogy az elítélt a meghosszabbított határidőben fizetési kötelezettségének pontosan eleget tesz, részére a bíróság legfeljebb három hónapi halasztást, illetőleg azt engedélyezheti, hogy a pénzbüntetést[1143] két éven belül[1144], részletekben fizesse meg.

(2) A pénzbüntetés[1145] megfizetésére adott halasztás fontos okból egy alkalommal, legfeljebb további három hónappal meghosszabbítható.[1146]

(3) A részletfizetés olyan, havonta fizetendő összegben engedélyezhető, amely osztható a pénzbüntetés esetén az ítéletben megállapított napi tétel összegével.[1147]

(4) A szabadságvesztésre átváltoztatás után a pénzbüntetés[1148] megfizetésére halasztás vagy részletfizetés nem engedélyezhető.

Halasztás és részletfizetés engedélyezése rendbírság és az államot illető bűnügyi költség esetén[1149]

593. § (1) A tízezer forintot meghaladó rendbírság és az államot illető bűnügyi költség megfizetésére halasztás, illetőleg részletfizetés az 592. §-ban meghatározott feltételek mellett és keretek között, a bírósági végrehajtó által foganatosított foglalás után engedélyezhető, ha a foglalási jegyzőkönyvet a végrehajtó a bírósághoz beterjesztette.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott összeghatár alatti rendbírság és bűnügyi költség megfizetésére kötelezés esetén a tanács elnöke foglalási cselekmény bevárása nélkül, a rendelkezésre álló adatok alapján legfeljebb két hónapi halasztást, illetőleg három hónapi részletfizetést engedélyezhet.

Halasztás javítóintézeti nevelés esetén

594. § A fiatalkorúval szemben jogerős ítéletben elrendelt javítóintézeti nevelés végrehajtását a tanács elnöke az 591. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek mellett és keretek között elhalaszthatja.

1139 Az 591. § (6) bekezdése a 2004. évi CXXXI. törvény 24. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2005. január 1-jétől.

1140 Az 592. § alcímében az „és pénzmellékbüntetés” szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1141 Az 592. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 289. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1142 Az 592. § (1) bekezdésében az „illetőleg a pénzmellékbüntetés” szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1143 Az 592. § (1) bekezdésében az „illetve a pénzmellékbüntetés” szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1144 Az 592. § (1) bekezdésében a „két éven belül” szövegrészt a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (2) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2009. január 1-jétől.

1145 Az 592. § (2) bekezdésében az „illetőleg a pénzmellékbüntetés” szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1146 Az 592. § (2) bekezdésében a „Ha az ügy rendkívüli körülményei indokolttá teszik, a pénzbüntetésnek egy éven belüli részletekben való megfizetése is engedélyezhető.” szövegrészt a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (2) bekezdés db) pontja hatályon kívül helyezte.

1147 Az 592. § (3) bekezdésében az „a pénzmellékbüntetés esetén az ítéletben a pénzbüntetés szabadságvesztésre átváltoztatását illetően meghatározott összeggel” szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1148 Az 592. § (4) bekezdésében az „illetőleg a pénzmellékbüntetés” szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1149 Az 593. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 290. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

A halasztás és a részletfizetés engedélyezésének eljárási szabályai[1150]

595. § (1) A halasztás és a részletfizetés iránti kérelemnek nincs halasztó hatálya.

(2) A kérelemről, ha azt a terhelt az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követően nyomban előterjesztette, az ügydöntő határozatot hozó bíróság dönt, a határozatát indokolni köteles.

(3)[1151] A terhelt később előterjesztett kérelmének elbírálására a különleges eljárások szabályait (XXIX. Fejezet) kell alkalmazni.

(4) A pénzbüntetés, a[1152] a rendbírság és az államot illető bűnügyi költség tekintetében a halasztás, illetőleg a részletfizetés engedélyezése tárgyában hozott határozat ellen nincs helye fellebbezésnek.

(5) A szabadságvesztés és a javítóintézeti nevelés végrehajtásának elhalasztása tárgyában hozott határozat ellen az ügyész, az elítélt és a védő fellebbezhet. Ha a halasztást a (2) bekezdés alapján a másodfokú bíróság engedélyezte, a fellebbezés elbírálására a XIV. Fejezet[1153] IV. Címe megfelelően irányadó.

Intézkedés a büntetés végrehajtásának biztosítására[1154]

596. § (1) A bíróság a szabadlábon lévő terhelttel szemben az öt évi vagy ezt meghaladó, jogerősen kiszabott szabadságvesztés azonnali foganatba vételét rendelheti el. A bíróság a jogerősen kiszabott szabadságvesztés azonnali foganatba vételét rendeli el, ha azt a szabadlábon lévő terhelttel szemben bűnszervezetben elkövetett bűncselekmény miatt szabta ki.

(2) Az (1) bekezdés esetén a bíróság a székhelyén működő büntetés-végrehajtási intézet parancsnokától rövid úton büntetés-végrehajtási őr kirendelését kéri, és az elítéltet az őrnek adja át. Ha a bíróság székhelyén nincs büntetés-végrehajtási intézet, vagy a büntetés-végrehajtási őr kirendelésének akadálya van, a bíróság az elítéltnek a büntetés-végrehajtási intézetbe kísérése végett rövid úton a rendőrséget keresi meg.

(3) Ha a bíróság végrehajtandó szabadságvesztést kiszabó határozatának jogerőre emelkedésekor a terhelt nincs előzetes letartóztatásban, és a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának azonnali foganatba vételét nem rendeli el, de a kiszabott szabadságvesztésre tekintettel vagy egyéb okból alaposan feltehető, hogy a szökésével vagy az elrejtőzésével a büntetés végrehajtása alól kivonná magát, az elítélttel szemben – a büntetés-végrehajtási intézetbe történő befogadásáig – a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés rendelhető el.

(4) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedést el kell rendelni, ha a bíróság a két évet meghaladó szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére halasztást engedélyezett [591. § (2) bek. c) pont].

(5) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés elrendeléséről a bíróság határoz. Az intézkedés hatálya alatt álló elítélt a bíróság határozatában meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatja el, a tartózkodási helyét, illetőleg a lakóhelyét nem változtathatja meg. A határozatban előírható, hogy a terhelt meghatározott időközönként a rendőrségen jelentkezzék.

(6) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés előírásainak megtartását a – lakhelyelhagyási tilalom megtartásának ellenőrzésére vonatkozó szabályok szerint – a rendőrség ellenőrzi. Ha a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés előírásait az elítélt megszegte, a rendőrség haladéktalanul értesíti az intézkedést elrendelő bíróságot, és az elítéltet a bíróság határozatának meghozataláig – legfeljebb hat napig – őrizetbe veheti. A bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés előírásainak megszegése esetén a szabadságvesztés azonnali foganatba vételét rendelheti el, és megteheti az 590. § (3) bekezdésében szabályozott intézkedéseket.

(7) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedést meg kell szüntetni, ha a büntetés végrehajthatósága megszűnt.

1150 Az 595. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 291. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1151 Az 595. § (3) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 259. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1152 Az 595. § (4) bekezdésében a „pénzmellékbüntetés," szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1153 Az 595. § (5) bekezdés második mondatában a „XIV. Fejezet" szöveget a 2003. évi II. törvény 88. § (2) bekezdés c) pontja állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1154 Az 596. §-t és alcímét a 2002. évi I. törvény 292. §-a állapította meg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(8) Ha a bíróság a terhelttel szemben nem végrehajtandó szabadságvesztés mellett alkalmazott kiutasítást[1155], és az ügydöntő határozat a kihirdetésekor jogerőre emelkedik, a bíróság a kiutasítás[1156] végrehajtása érdekében elrendeli a terheltnek az illetékes idegenrendészeti hatósághoz történő előállítását. Az előállítás végrehajtása érdekében a tanács elnöke a rendőrséget keresi meg.

III. Cím
KEGYELMI ELJÁRÁS

A kegyelmi kérelem

597. §[1157] (1) Kegyelem iránti előterjesztést – hivatalból vagy kérelemre – a büntetőeljárás megszüntetésére a vádirat benyújtásáig a legfőbb ügyész, azt követően az igazságügyért felelős miniszter[1158], a még végre nem hajtott büntetés, a próbára bocsátás és a javítóintézeti nevelés elengedésére vagy mérséklésére, illetőleg a büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesítésre az igazságügyért felelős miniszter tehet a köztársasági elnökhöz.

(2) Az (1) bekezdésben fel nem sorolt intézkedés mérséklése vagy elengedése, valamint a már végrehajtott büntetés vagy intézkedés utólagos elengedése iránt kegyelmi kérelem nem nyújtható be.

(3) Kegyelmi kérelmet a terhelt, a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, valamint a terhelt hozzátartozója nyújthat be.

(4) A büntetőeljárás megszüntetése iránt kegyelmi kérelmet annál az ügyésznél, illetőleg bíróságnál kell benyújtani, amely előtt az eljárás folyik. A még végre nem hajtott büntetés, az (1) bekezdés szerinti intézkedés elengedése vagy mérséklése, illetőleg a büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesítés iránt a kegyelmi kérelmet az első fokon eljárt bíróságnál kell benyújtani.

(5) Az ügyész, illetőleg a bíróság a kegyelmi eljárás során a terheltnek a kegyelmi döntéshez szükséges személyes adatait beszerzi és kezeli.

A kegyelmi kérelem elintézése

598. § (1)[1159] A döntéshez szükséges adatokat tartalmazó iratokat, valamint a kegyelmi kérelmet

a) a vádirat benyújtásáig az ügyész a legfőbb ügyészhez,

b) a vádirat benyújtása után a bíróság az igazságügyért felelős miniszterhez[1160]

felterjeszti. A kegyelmi kérelemnek az eljárás folytatására nincs halasztó hatálya.

(2)[1161] A büntetés elengedése vagy mérséklése iránti kérelem, illetőleg előterjesztés esetén az igazságügyért felelős miniszter[1162] elrendelheti a büntetés, illetőleg az 597. § (1) bekezdése szerinti intézkedés végrehajtásának a köztársasági elnök döntéséig történő elhalasztását vagy félbeszakítását. Az igazságügyért felelős miniszter az előterjesztés előkészítése során – a büntetés végrehajtásának megkezdésére halasztó hatállyal – elrendelheti az elítéltnek a büntetés-végrehajtás központi kórházában történő szakorvosi vizsgálatát.[1163]

(3) A legfőbb ügyész, illetőleg az igazságügyért felelős miniszter a kegyelmi kérelmet a köztársasági elnökhöz akkor is felterjeszti, ha a kegyelem gyakorlása iránt nem tesz előterjesztést.

(4)[1164] A kegyelmi döntésről szóló határozatot a terheltnek és a kegyelmi kérelem előterjesztőjének az a bíróság, illetőleg ügyész kézbesíti, amely előtt az eljárás folyik. Ha a kegyelmi kérelmet a határozat jogerőre emelkedését követően terjesztették elő, a kegyelmi döntésről szóló határozatot az ügyben első fokon eljárt

---

1155 Az 596. § (8) bekezdésében a „kiutasítást" szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés e) pontja állapította meg. Hatályos: 2010. május 1-jétől.

1156 Az 596. § (8) bekezdésében a „mellékbüntetés" szöveget a 2009. évi CXXXVI. törvény 26. § (4) bekezdés fb) pontja 2010. május 1-jével hatályon kívül helyezte.

1157 Az 597. § a 2007. évi CLXII. törvény 20. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

1158 Az 597. § (1) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1159 Az 598. § (1) bekezdése a 2007. évi XXVII. törvény 61. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1160 Az 598. § (1) bekezdés b) pontjában az „igazságügyért felelős miniszterhez" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1161 Az 598. § (2) bekezdése 2007. évi CLXII. törvény 21. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

1162 Az 598. § (2)–(5) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1163 Lásd a fogvatartottak egészségügyi ellátásáról szóló 5/1998. (III. 6.) IM rendeletet.

1164 Az 598. § (4) bekezdése 2007. évi CLXII. törvény 21. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

bíróság kézbesíti az elítéltnek, és a kegyelmi kérelem előterjesztőjének. Ha az elítélt a szabadságvesztését, illetve a javítóintézeti nevelését tölti, részére a kegyelmi döntésről szóló határozatot az igazságügyért felelős miniszter közvetlenül a büntetés-végrehajtási intézet, illetve a javítóintézet útján kézbesíti, egyben értesíti az első fokon eljárt bíróságot.

(5)[1165] A (4) bekezdés szerinti értesítés tartalmazza a kegyelmi határozat számát, a határozathozatal idejét, az igazságügyért felelős miniszter ellenjegyzésének keltét, a kegyelmi döntéssel érintett határozatokat hozó bíróság vagy ügyész megnevezését, az érintett határozatok számát és azok meghozatalának idejét, és a kegyelmi döntés tartalmát. Ha a köztársasági elnök kegyelmet gyakorolt, az értesítés tartalmazza a kegyelemhez fűződő jogkövetkezményekről szóló tájékoztatást is.

(6) Ha a büntetőeljárás kegyelemből történő megszüntetését a bíróság vagy az ügyész hivatalból kezdeményezte, a terhelt az eljárást megszüntető határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül kérheti az eljárás folytatását.

A bűnügyi költség vagy a rendbírság elengedése

599. § (1) Az államot illető bűnügyi költség és a rendbírság megfizetését az igazságügyért felelős miniszter[1166] különös méltánylást érdemlő okból egészben vagy részben elengedheti.

(2)[1167] Az első fokú bíróság az államot illető bűnügyi költség és a rendbírság megfizetésének elengedésére irányuló kérelmet a szükséges adatok, így különösen a környezettanulmány, az intézeti munkáltatói vélemény beszerzése után az addigi befizetés adatairól szóló igazolással és a büntetőügy irataival (részirattal), az esetlegesen rendelkezésre álló bírósági foglalási jegyzőkönyvvel felterjeszti az igazságügyért felelős miniszterhez.

(3)[1168] A bíróság a felterjesztés előtt a bűnügyi költség megfizetésére kötelezettnek, illetve a rendbírsággal sújtottnak a döntéshez szükséges személyes adatait is beszerzi, ideértve a vagyoni és jövedelmi helyzetére vonatkozó adatokat is, és erről a bűnügyi költség megfizetésére kötelezettet, illetve a rendbírsággal sújtottat értesíti.

XXXI. Fejezet[1169]
ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

600. §[1170] A bírósági titkár is teljesítheti a más bíróságoktól származó megkereséseket, valamint lefolytathatja – az 557. § (2) bekezdése, az 558. §, az 565. §, az 566. §, az 567. § (2) bekezdése, az 568. §, az 572–577. §, az 579. §, az 586. § és az 587. § szerinti eljárások kivételével – a XXIX. Fejezet II. és III. Címe szerinti eljárásokat.

Értelmező rendelkezések

601. § (1)[1171] Ahol e törvény megyei bíróságról, illetőleg helyi bíróságról rendelkezik, ezen a Fővárosi Bíróságot, illetőleg a kerületi és a városi bíróságot is érteni kell.

(2) Ahol e törvény büntetés helyett alkalmazott intézkedésről rendelkezik, ezen a megrovást (Btk. 71. §), a próbára bocsátást (Btk. 72. §) és a javítóintézeti nevelést (Btk. 118. §) kell érteni.

(3)[1172] Ahol e törvény hozzátartozóról rendelkezik, a Btk. 137. §-ának 6. pontja az irányadó, ahol e törvény állami szervről rendelkezik, ezen költségvetési szervet kell érteni.

(4) Ahol e törvény gazdálkodó szervezetről rendelkezik, ezen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 685. § c) pontjában felsoroltakat kell érteni.

1165 Az 598. § (5) bekezdését a 2003. évi CXXX. törvény 96. § (2) bekezdése iktatta be, egyben az (5) bekezdés számozását (6) bekezdésre módosította. Hatályos: 2004. március 1-jétől.

1166 Az 599. § (1)–(2) bekezdésében az „az igazságügyért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1167 Az 599. § (2) bekezdése a 2007. évi CLXII. törvény 22. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

1168 Az 599. § (3) bekezdését a 2007. évi CLXII. törvény 22. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

1169 A XXXI. Fejezet számozását XXX. Fejezetről XXXI. Fejezetre a 2006. évi LI. törvény 285. § (1) bekezdés a) pontja módosította. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1170 A 600. § a 2006. évi LI. törvény 260. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1171 A 601. § (1) bekezdés első mondatát a 2006. évi VII. törvény 16. § (3) bekezdés k) pontja hatályon kívül helyezte.

1172 A 601. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 296. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

[(4)[1173] Ahol e törvény vállalkozásról rendelkezik, ezen a Ptk. szerinti meghatározást kell érteni.]

(5)[1174] Ahol e törvény a jogkövetkezményeket a törvényben meghatározott büntetéshez fűzi, ezen a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tételkeret felső határát kell érteni.

Átmeneti rendelkezések

602. § (1) Ha e törvény hatálybalépésének időpontjában az ügyben a korábbi jogszabály alapján elrendelt feljelentés kiegészítése során a nyomozó hatóság eljárási cselekményeket végez, a nyomozó hatóság a hatálybalépéstől számított három napon belül jelentést készít, és e törvény rendelkezései szerint a feljelentést elutasítja, vagy a nyomozást elrendeli.

(2) Ha korábbi jogszabály alapján a nyomozás során panasszal éltek, a panaszt el kell bírálni. Ha e törvény a panasz elutasítását követően a sértett számára pótmagánvádlókénti fellépést enged meg, erről a panaszt tevőt értesíteni kell.

(3) Ha a korábbi jogszabály alapján az ügyben pótnyomozást rendeltek el, a pótnyomozást e törvény rendelkezései szerint kell lefolytatni.

(4) Ha magánvádas ügyben vagy perújítás folytán a bíróság nyomozást rendelt el, a nyomozást e törvény alapján kell lefolytatni.

603. § (1)[1175] Ha a Legfelsőbb Bíróság a bíróságnak e törvény hatálybalépése előtt hozott határozatát rendkívüli jogorvoslati eljárás folytán hatályon kívül helyezi, és a bíróságot új eljárásra utasítja, a megismételt eljárást az e törvény szerint hatáskörrel rendelkező és illetékes bíróság folytatja le.

(2)[1176] A 416. § (4) bekezdésének b) pontja és a 421. § (2) bekezdése alapján a törvényben kizártnak kell tekinteni azt az indítványt, amelyet a korábbi törvény alapján benyújtott felülvizsgálati indítvány és törvényesség érdekében emelt jogorvoslat elbírálása során hozott határozat ellen nyújtottak be. A 416. § (1) bekezdésének f) pontja alapján felülvizsgálati indítványt csak az Alkotmánybíróság e törvény hatálybalépését követően közzétett határozata alapján lehet előterjeszteni.

(3) Ha a bíróság elé állítás során a bíróság az iratokat az ügyésznek visszaküldi, a további eljárást e törvény rendelkezései szerint kell lefolytatni.

(4)[1177] Ha a bíróságnak az e törvény hatálybalépése előtt, a tárgyalás mellőzésével hozott végzésével kapcsolatban tárgyalás tartását kérték, az eljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

(5) Ha a bíróság az eljárást felfüggeszti, a felfüggesztést követően az eljárást e törvény szerint kell lefolytatni.

(6)[1178] A korábbi törvény szerinti felülvizsgálati eljárást és a törvényesség érdekében emelt jogorvoslati eljárást a korábbi törvény szerint kell lefolytatni, ha az indítvány e törvény hatálybalépése előtt a Legfelsőbb Bíróságra érkezett.

Felhatalmazó rendelkezések

604. §[1179] (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben meghatározza

a) a büntetőeljárásban részt vevők, valamint az eljárást folytató bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság, illetve a büntetés-végrehajtási szervezet tagjainak személyi védelmére vonatkozó szabályokat,[1180]

1173 A 601. § (4) bekezdése a 2010. évi XV. törvény 192. § (9) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2011. január 1-jétől.

1174 A 601. § (5) bekezdését a 2002. évi I. törvény 296. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1175 A 603. § (1) bekezdése a 2002. évi I. törvény 297. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1176 A 603. § (2) bekezdése a 2006. évi LI. törvény 261. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2006. július 1-jétől.

1177 A 603. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 297. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1178 A 603. § (6) bekezdését a 2002. évi I. törvény 297. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1179 A 604. § a 2002. évi I. törvény 298. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1180 Lásd a büntetőeljárásban résztvevők, valamint az eljárást folytató hatóság tagjai személyi védelme elrendelésének feltételeiről és végrehajtásának szabályairól szóló 34/1999. (II. 26.) Korm. rendeletet.

b) a hírközlési szolgáltatást, valamint a küldemények továbbítását végzők titkos adatszerzéssel kapcsolatos kötelezettségeit és hatóságokkal történő együttműködésük részletes szabályait,[1181]

c) a bírósági ügyintéző által a büntető ügyekben ellátható feladatokat.[1182]

(2) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter,[1183] hogy

a) az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható ismeretlen személy tartózkodási helye felkutatásának, lakóhelye, illetőleg személyazonossága megállapításának és körözése elrendelésének részletes szabályait az érintett miniszterekkel[1184] egyetértésben,[1185]

b)[1186] a büntetőeljárás során kirendelt védő, a büntetőeljárásban részt vevő személyek költségeit, e személyek képviselőinek díját és költségeit, valamint a terhelt[1187] személyes költségmentességével kapcsolatos részletes szabályokat a rendészetért felelős miniszterrel[1188] és az államháztartásért felelős miniszterrel[1189] együttesen[1190],[1191]

c) a bűnügyi költségek előlegezésének és az államot illető bűnügyi költségek behajtásának és elszámolásának, valamint a vádlott és a védő készkiadása, illetőleg a védő díja állam általi megtérítésének szabályait az államháztartásért felelős miniszterrel és a rendészetért felelős miniszterrel együttesen,[1192] [1193]

d)[1194] a szaktanácsadó díjazására, illetve a tanú által felszámítható költségekre vonatkozó részletes szabályokat az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben,[1195]

e)[1196]

f) az elmeállapot megfigyelésére kijelölt egészségügyi intézményeket, a pszichiátriai fekvőbeteg-intézetben az elmeállapot megfigyelésével kapcsolatos költségeket és ezek elszámolását az egészségügyért felelős miniszterrel[1197] együttesen,

g) a tolmácsra és a fordítóra vonatkozó rendelkezéseket, a tolmács és a fordító díjazására és az általuk felszámítható költségekre vonatkozó részletes szabályokat az érintett miniszterekkel együttesen,[1198] [1199]

1181 Lásd az elektronikus hírközlési feladatokat ellátó szervezetek és a titkos információgyűjtésre, illetve titkos adatszerzésre felhatalmazott szervezetek együttműködésének rendjéről szóló 180/2004. (V. 26.) Korm. rendeletet.

1182 Lásd a bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 56/2008. (III. 26.) Korm. rendeletet.

1183 A 604. § (2) bekezdésében az „az igazságügyért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1184 A 604. § (2) bekezdés a) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1185 Lásd az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt, illetve a bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható ismeretlen személy tartózkodási helye felkutatásának, lakóhelye, illetőleg személyazonossága megállapításának és körözése elrendelésének részletes szabályairól szóló 1/2003. (III. 7.) IM rendeletet.

1186 A 604. § (2) bekezdés b) pontja a 2003. évi II. törvény 82. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1187 A 604. § (2) bekezdés b) pontjából az „és a pótmagánvádló" szöveget a 2003. évi LXXX. törvény 82. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1188 A 604. § (2) bekezdés b)–c), h), j), m)–n) pontjában a „rendészetért felelős miniszterrel" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1189 A 604. § (2) bekezdés b)–d), j), n) pontjaiban az „államháztartásért felelős miniszterrel" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1190 A 604. § (2) bekezdés b) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1191 Lásd a személyes költségmentesség alkalmazásáról a büntetőeljárásban szóló 9/2003. (V. 6.) IM–BM–PM együttes rendeletet, a terhelt és a védő készkiadása, illetőleg a védő díja állam általi megtérítésének szabályairól, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személyek és képviselőik költségéről és díjáról szóló 26/2003. (VII. 1.) IM–BM–PM együttes rendeletet és a pártfogó ügyvéd és a kirendelt védő részére megállapítható díjról és költségekről szóló 7/2002. (III. 30.) IM rendeletet.

1192 A 604. § (2) bekezdés c) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben," szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1193 Lásd a bűnügyi költségek előlegezéséről szóló 21/2003. (VI. 24.) IM–PM–BM együttes rendeletet és a terhelt és a védő készkiadása, illetőleg a védő díja állam általi megtérítésének szabályairól, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személyek és képviselőik költségéről és díjáról szóló 26/2003. (VII. 1.) IM–BM–PM együttes rendeletet.

1194 A 604. § (2) bekezdés d) pontja a 2007. évi CLI. törvény 15. § (7) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

1195 Lásd az igazságügyi szakértők díjazásáról szóló 3/1986. (II. 21.) IM rendeletet és a tanúk költségtérítéséről szóló 14/2008. (VI. 27.) IRM rendeletet.

1196 A 604. § (2) bekezdés e) pontját a 2009. évi LXXV. törvény 144. § (8) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte.

1197 A 604. § (2) bekezdés f) pontjában az „egészségügyért felelős miniszterrel" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1198 A 604. § (2) bekezdés g) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben," szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1199 Lásd a szakfordításról és tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI. 26.) MT rendeletet és a szakfordításról és a tolmácsolásról szóló 24/1986. (VI. 26.) MT rendelet végrehajtásáról szóló 7/1986. (VI. 26.) IM rendeletet.

h)[1200] a házi őrizet végrehajtási szabályait, valamint a lakhelyelhagyási tilalommal összefüggésben a terhelt mozgását nyomon követő eszköz alkalmazásának szabályait a rendészetért felelős miniszterrel együttesen,[1201]

i) az óvadék letétele esetén a bírósági letét szabályait,[1202]

j) a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályait a rendészetért felelős miniszterrel és az államháztartásért felelős miniszterrel együttesen,[1203] [1204]

k) a bírósági eljárásban az eljárási cselekmény jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályait, valamint a tárgyalás zártcélú távközlő hálózat útján történő megtartásának részletes szabályait,[1205]

l) a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra háruló feladatokat az érintett miniszterekkel együttesen[1206],[1207]

m) a büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adását a rendészetért felelős miniszterrel és az adópolitikáért felelős miniszterrel[1208] együttesen,[1209] [1210]

n) a büntetőeljárásban alkalmazható sajtóhirdetmény útján történő értesítés szabályait a rendészetért felelős miniszterrel és az államháztartásért felelős miniszterrel együttesen,[1211] [1212]

o) a bírósági ügyvitel szabályait,[1213] [1214]

p)[1215] a fogva tartásban lévő terhelt elmeállapota megfigyelésének és az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásának szabályait[1216]

q)[1217] az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikai rendszer szabályait, valamint az adatgyűjtés és feldolgozás részletes szabályait[1218] [1219],

r) az ügyészség és a Rendőrség szerveinek az ügyészségi nyomozásban való együttműködése, és az ennek kapcsán felmerült költségek viselése részletes szabályait[1220]

rendeletben szabályozza.

1200 A 604. § (2) bekezdés h) pontja a 2009. évi LXXXIII. törvény 50. §-ával megállapított szöveg. Hatályos: 2009. augusztus 13-ától.

1201 Lásd a házi őrizet végrehajtásáról szóló 6/2003. (IV. 4.) IM–BM együttes rendeletet.

1202 Lásd a bíróságon kezelt letétekről szóló 27/2003. (VII. 2.) IM rendeletet.

1203 A 604. § (2) bekezdés j) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben," szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1204 Lásd a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V. 8.) IM–BM–PM együttes rendeletet.

1205 Lásd a bírósági eljárásban az eljárási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítéséről szóló 14/2003. (VI. 19.) IM rendeletet és a tárgyalás zártcélú távközlő hálózat útján történő megtartásáról szóló 22/2003. (VI. 25.) IM rendeletet.

1206 A 604. § (2) bekezdés l) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1207 Lásd a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2002. (IV. 9.) IM rendeletet.

1208 A 604. § (2) bekezdés m) pontjában az „adópolitikáért felelős miniszterrel" szövegrészt a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1209 A 604. § (2) bekezdés m) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben," szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1210 Lásd a büntetőeljárás során keletkezett iratokból másolat adásáról szóló 10/2003. (V. 6.) IM–BM–PM együttes rendeletet.

1211 A 604. § (2) bekezdés n) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben," szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1212 Lásd a büntetőeljárásban alkalmazható sajtóhirdetmény útján történő értesítés szabályairól szóló 8/2003. (IV. 24.) IM–BM–PM együttes rendeletet.

1213 A 604. § (2) bekezdés o) pontjában az „az Országos Igazságszolgáltatási Tanáccsal egyetértésben" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1214 Lásd a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendeletet.

1215 A 604. § (2) bekezdésének p) pontját a 2003. évi II. törvény 82. § (2) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1216 Lásd a kényszergyógykezelés és az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásáról, valamint az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet feladatairól, működéséről szóló 36/2003. (X. 3.) IM rendeletet.

1217 A 604. § (2) bekezdés q)–r) pontjait a 2007. évi CLXII. törvény 23. §-a iktatta be. Hatályos: 2008. január 1-jétől.

1218 A 604. § (2) bekezdés q)–r) pontjában az „a legfőbb ügyésszel egyetértésben" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1219 Lásd az egységes nyomozó hatósági és ügyészségi bűnügyi statisztikáról szóló 59/2007. (XII. 23.) IRM rendeletet.

1220 Lásd az ügyészség és a Rendőrség szerveinek az ügyészségi nyomozásban való együttműködéséről és az ennek során felmerült költségekről szóló 60/2007. (XII. 23.) IRM rendeletet.

(3) Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter,[1221] illetőleg az adópolitikáért felelős miniszter,[1222] hogy az igazságügyért felelős miniszterrel[1223] együttesen[1224] rendeletben szabályozza az irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályait, köztük a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályait, a büntetőeljárás nyomozási szakaszában a sajtónak adandó tájékoztatás részletes szabályait.[1225]

(4) Felhatalmazást kap

a) a honvédelemért felelős miniszter,[1226] hogy az érintett miniszterekkel együttesen[1227] [1228] a katonával szemben elrendelt lakhelyelhagyási tilalom ellenőrzésének szabályait,[1229]

b) a fegyveres szervet irányító miniszter, hogy az igazságügyért felelős miniszterrel[1230] együttesen[1231] a nyomozásra illetékes parancsnokokat, valamint hatáskörüket és a parancsnoki nyomozás részletes szabályait[1232]

rendeletben megállapítsa.

(5) Felhatalmazást kap

a) a nyomozó hatóság országos parancsnoka (vezetője), hogy a legfőbb ügyésszel együttesen a nyomozással kapcsolatban utasításban,

b) a legfőbb ügyész, hogy a büntetőeljárással összefüggő ügyészi feladatok ellátása során utasításban,[1233]

c) az Országos Igazságszolgáltatási Tanács, hogy a bírósági eljárással kapcsolatban szabályzatban,[1234]

d) az igazságügyért felelős miniszter,[1235] [1236] hogy a bíróság büntetés-végrehajtási feladataival kapcsolatban rendeletben

az idézésekre, értesítésekre, határozatokra, jegyzőkönyvekre és az eljárás során gyakrabban használt más iratokra nyomtatvány rendszeresítését rendelje el.

1221 A 604. § (3) bekezdésében „rendészetért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1222 A 604. § (3) bekezdésében az „adópolitikáért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1223 A 604. § (3) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszterrel" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1224 A 604. § (3) bekezdésében az „a legfőbb ügyésszel egyetértésben" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1225 Lásd a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM–IM együttes rendeletet, a büntetőeljárás nyomozási szakaszában a sajtónak adandó tájékoztatásról szóló 26/2003. (VI. 26.) BM–IM együttes rendeletet, a pénzügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 17/2003. (VII. 1.) PM–IM együttes rendelet, a Vám- és Pénzügyőrség által folytatott büntetőeljárás nyomozási szakaszában a sajtónak adandó tájékoztatásról szóló 30/2004. (VI. 9.) PM–IM együttes rendeletet és a Rendőrség nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről szóló 3/2008. (I. 16.) IRM rendeletet.

1226 A 604. § (4) bekezdés a) pontjában a „honvédelemért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1227 A 604. § (4) bekezdés a) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1228 A 604. § (4) bekezdésének a) pontjában a „a szoros felügyelet alá helyezés végrehajtási szabályait, valamint" szövegrészt a 2004. évi CXXXI. törvény 29. § b) pontja hatályon kívül helyezte.

1229 Lásd a szoros felügyelet alá helyezés végrehajtásának, valamint a katonával szemben elrendelt lakhelyelhagyási tilalom ellenőrzésének szabályairól szóló 46/2002. (X. 10.) HM–BM–IM–MeHVM együttes rendeletet.

1230 A 604. § (4) bekezdés b) pontjában az „igazságügyért felelős miniszterrel" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1231 A 604. § (4) bekezdés b) pontjában az „és a legfőbb ügyésszel egyetértésben" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1232 Lásd a Magyar Honvédség katonai nyomozó hatóságairól és a bűncselekmények parancsnoki nyomozásáról szóló 19/2003. (V. 8.) HM–IM együttes rendeletet, a büntetés-végrehajtási szervezet katonai nyomozó hatóságairól és a bűncselekmények parancsnoki nyomozásáról szóló 16/2003. (VI. 20.) IM rendeletet, a belügyminiszter irányítása alá tartozó szervek katonai nyomozó hatóságairól és a bűncselekmények parancsnoki nyomozásáról szóló 25/2003. (VI. 24.) BM–IM együttes rendeletet és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok hivatásos állományú tagjai által elkövetett katonai vétségek parancsnoki nyomozásáról szóló 7/2003. (VI. 27.) MeHVM–IM együttes rendeletet.

1233 Lásd az egyes formanyomtatványok bevezetésének és módosításának rendjéről szóló 3/2007. (ÜK. 2.) LÜ utasítást.

1234 Lásd a büntetőeljárás során használt egyes iratok nyomtatványként történő rendszeresítéséről szóló 5/2003. OIT szabályzatot.

1235 Lásd a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokról szóló 9/2002. (IV. 9.) IM rendeletet.

1236 A 604. § (5) bekezdés d) pontjában az „igazságügyért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

(6)[1237] Felhatalmazást kap az egészségügyért felelős miniszter,[1238] hogy a kábítószer-megelőzésért és a kábítószerügyi koordinációs feladatokért felelős miniszterrel[1239] együttesen, és a rendészetért felelős miniszterrel[1240], az igazságügyért felelős miniszterrel[1241] [1242] egyetértésben rendeletben meghatározza a kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályait.[1243]

(7)[1244] Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter[1245], hogy az igazságügyért felelős miniszterrel és az államháztartásért felelős miniszterrel[1246] együttesen rendeletben szabályozza a büntetőeljárásban elrendelt elővezetés végrehajtásával, valamint a terhelt elfogása és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság elé állításával felmerült költség megtérítésének részletes szabályait.[1247]

(8)[1248] Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter, illetőleg az adópolitikáért felelős miniszter, hogy az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza az irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok hatáskörét és illetékességét.[1249]

Hatálybalépés

605. § (1)[1250] Ez a törvény – a 607. § kivételével – 2003. július 1. napján lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell. A 607. § hatálybalépéséről külön törvény rendelkezik.[1251]

(2) Az e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt e törvény másként szabályozza.

(3)[1252] Az eljárást a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság folytatja le, ha az ügy iratai e törvény hatálybalépése előtt a bírósághoz érkeztek. A Legfelsőbb Bíróságon folyamatban maradt olyan ügyeket, amelyek elbírálása e törvény rendelkezései szerint az ítélőtábla hatáskörébe tartozik, 2003. július 1. napjáig át kell tenni az ítélőtáblára.

(4)[1253] Ha a másodfokú bíróság, illetőleg az ítélőtábla vagy a Legfelsőbb Bíróság az első fokú bíróságnak e törvény hatálybalépése előtt hozott határozatát hatályon kívül helyezi, a megismételt eljárást – az (5) bekezdésben szabályozott kivétellel – az e törvény szerint hatáskörrel rendelkező és illetékes bíróság folytatja le.

(5) Az e törvény hatálybalépése előtt történt hatályon kívül helyezés esetén a megismételt eljárást a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel rendelkező és illetékes bíróság folytatja le, ha az ügy iratai a megismételt eljárás lefolytatására e törvény hatálybalépése előtt érkeztek a bírósághoz.

(6) A perújítási indítványt a korábbi jogszabály szerint hatáskörrel rendelkező és illetékes bíróság bírálja el, ha az indítvány e törvény hatálybalépése előtt érkezett a bírósághoz.

1237 A 604. § (6) bekezdését a 2003. évi II. törvény 82. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1238 A 604. § (6) bekezdésében az „egészségügyért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1239 A 604. § (6) bekezdésében a „kábítószer-megelőzésért és a kábítószerügyi koordinációs feladatokért felelős miniszterrel" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1240 A 604. § (6) bekezdésében a „rendészetért felelős miniszterrel" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1241 A 604. § (6)–(7) bekezdésében az „igazságügyért felelős miniszterrel" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1242 A 604. § (6) bekezdésében a „valamint a legfőbb ügyésszel" szövegrészt a 2009. évi LXXXIII. törvény 59. § (6) bekezdése hatályon kívül helyezte.

1243 Lásd a kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer-használatot kezelő más ellátás vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatás szabályairól szóló 42/2008. (XI. 14.) EüM–SZMM együttes rendeletet.

1244 A 604. § (7) bekezdése a 2008. évi XCII. törvény 12. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2009. január 12-étől.

1245 A 604. § (7) bekezdésében „rendészetért felelős miniszter" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1246 A 604. § (7) bekezdésében az „államháztartásért felelős miniszterrel" szöveget a 2007. évi XXVII. törvény 89. § (4) bekezdés d) pontja állapította meg. Hatályos: 2007. június 1-jétől.

1247 Lásd az elővezetés végrehajtásával, valamint a terhelt elfogatóparancs alapján történő elfogásával és előállításával felmerült költség mértékéről, valamint megtérítésének részletes szabályairól szóló 35/2008. (XII. 31.) IRM–PM együttes rendeletet.

1248 A 604. § (8) bekezdését a 2008. évi XCII. törvény 12. § (3) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2009. január 12-étől.

1249 Lásd a Rendőrség nyomozó hatóságainak hatáskörére és illetékességéről szóló 3/2008. (I. 16.) IRM rendeletet.

1250 A 605. § (1) bekezdése a 2002. évi XXII. törvény 2. § (6) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2002. augusztus 16-ától.

1251 Lásd az Országos Ítélőtábla székhelyének és illetékességi területének megállapításáról, valamint az igazságszolgáltatás működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 1999. évi CX. törvény 163. § (1) bekezdését.

1252 A 605. § (3) bekezdése a 2002. évi I. törvény 299. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. A második mondat a 2003. évi II. törvény 82. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

1253 A 605. § (4) bekezdése a 2002. évi I. törvény 299. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályos: 2003. július 1-jétől.

(7)[1254]
(8)[1255]
(9)–(10)[1256]
(11)[1257]
(12)[1258]

606. § (1) Ha jogszabály az e törvénnyel hatályon kívül helyezett 1973. évi I. törvényre utal, azon e törvény megfelelő rendelkezését kell érteni.

(2) E törvény tanúvédelemről szóló és a tanúvédelemmel összefüggő, valamint a fedett nyomozóról szóló és a fedett nyomozóval összefüggő rendelkezéseinek a 605. § (1) bekezdésében meghatározott hatálybalépést megelőző hatálybalépéséről – az 1973. évi I. törvény megfelelő módosításával – külön törvény rendelkezik.

(3) A (2) bekezdés szerinti külön törvény rendelkezik a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény módosításával kapcsolatos rendelkezéseknek [605. § (8)–(12) bek.] a 605. § (1) bekezdésben meghatározott hatálybalépést megelőző hatálybalépéséről is.[1259]

607. §[1260]

Az Európai Unió jogának való megfelelés[1261]

608. § (1) E törvény 36. § (5) bekezdése a közös nyomozócsoportokról szóló, 2002. június 13-i 2002/465/IB tanácsi kerethatározatnak való megfelelést szolgálja.

(2) E törvény 28. § (7) bekezdése, 114/A. § (1) bekezdése, 190. § (3) bekezdése, 216. §-a, 221/A. §-a, 224. § (4) bekezdése, 226. § (2) bekezdése, 263. § (4) bekezdése, 266. § (3) bekezdés c) pontja, 272. § (2) bekezdés b) pontja, 287. § (1) bekezdése, 459. § (2)–(4) bekezdése és 485/C. § (3) bekezdése a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 32. § d) pontjával, 36. §-ával, 107/A. §-ával, valamint a Magyar Köztársaság ügyészségéről szóló 1972. évi V. törvény 7. § (2) bekezdésével együtt a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat 2. cikk (1) bekezdésének, 9. cikk (2) bekezdésének és 10. cikkének való megfelelést szolgálja.

1254 A 605. § (7) bekezdését a 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 359. pontja hatályon kívül helyezte.

1255 A 605. § (8) bekezdését a 2007. évi CLXXI. törvény 17. § (9) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

1256 A 605. § (9)–(10) bekezdését a 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 359. pontja hatályon kívül helyezte.

1257 A 605. § (11) bekezdését a 2007. évi CLXXI. törvény 17. § (9) bekezdés e) pontja hatályon kívül helyezte.

1258 A 605. § (12) bekezdését a 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 359. pontja hatályon kívül helyezte.

1259 Lásd az a szervezett bűnözés, valamint az azzal összefüggő egyes jelenségek elleni fellépés szabályairól és az ehhez kapcsolódó törvénymódosításokról szóló 1999. évi LXXV. törvényt.

1260 A 607. §-t a 2007. évi LXXXII. törvény 2. § 359. pontja hatályon kívül helyezte.

1261 A 608. §-t és alcímét a 2007. évi LXXXII. törvény 11. § (4) bekezdése iktatta be. Hatályos: 2007. július 1-jétől.

HIVATALOS ÉRTESÍTŐ

A Magyar Közlöny melléklete

A Hivatalos Értesítőt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Miniszterelnöki Hivatal szerkeszti.
A szerkesztésért felelős: dr. Latkóczy Antal. A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 1–3.
A Hivatalos Értesítő hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a http://kozlony.magyarorszag.hu honlapon érhető el. Felelős kiadó: dr. Tordai Csaba.
A Hivatalos Értesítő oldalhű másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.
Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató.
Budapest VIII., Somogyi Béla utca 6. Telefon: 266-9290, www.mhk.hu.
A papír alapon terjesztett Hivatalos Értesítő a kormányzati portálon közzétett hiteles elektronikus dokumentum CD-vel ellátott oldalhű másolata.

Terjesztés, telefon: 235-4554, 266-9290/240, 241-es mellék.

HU ISSN 1418–0588

10.0906 – Nyomja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.